fl. t.

XXIIII+
C
12

Digitized by Google

miſertus adoleſcentis nec Virginis nec Senis neque Principis, *ſed* omnes tradidit ei in manus. 18. Denique vaſa domûs Sanctuarii Domini tradidit in manum ejus, tam majora quam minora & theſauros domus Sanctuarii Domini & theſauros Regis & Principum ejus, omnia adduxit Babelem. 19. Et incenderunt domum Sanctuarii Domini, deſtruxeruntque murum Hieroſolymæ: omnia quoque palatia ejus combuſſerunt igne, & omnia inſtrumenta deſiderabilia perditioni *dederunt*. 20. Tranſtulit autem reliquos qui evaſerant ab occiſione gladii Babelem: fueruntque ei & filiis ejus pro ſervis, donec obtineret Regnum Perſiæ. 21. Ut compleretur Verbum Prophetiæ, Autore Domino ex ore Jeremiæ *prolatum*, donec peregerit terra ceſſationes ſuas: quamdiu deſolata fuit terra Iſraëlis ceſſavit ſeptuaginta annos. 22. Anno autem primô Cyri Regis Perſiæ, cum exploretur Verbum Prophetiæ Domini ex ore Jirmiæ, venit ſpiritus fortitudinis Domini in Cyrum Regem Perſiæ adeò ut tranſire faceret præconem per univerſum regnum ſuum, & per literas etiam mitteret his verbis: 23. Sic dicit Cyrus Rex Perſarum omnia regna terræ tradidit mihi Verbum Domini Dei cœli, & ipſe præcepit mihi ædificare ei domum Sanctuarii in Hieroſolyma, quæ eſt in tribu Jehudæ; inter quoſcunque è vobis fuerit aliquis de univerſô populo ejus ſit Verbum Domini ei auxilio & aſcendat.

VA1 1505351

על עולם ובתולתא וסבא וארכונא כולא מסר בידיה׃ ואוף
מאני בית מקדשא דיי מסר בידיה רברבייא וזעירייא והסבריא
בית מקדשא דיי ותסגרי מלכא ורברבנוהי כולא איתי לבבל׃
ואוקידו ית בית מקדשא דיי ותרעו ית שורא דירושלם וית כל
פלטירהא אוקידו בנורא וכל מאני ריגוגהא לחבלא׃ ואגלי
שארא דאשתיירת מן קטלא דחרבא לבבל והוו ליה ולבנוהי
לעבדין עד זמן דמליך מלכותא דפרס׃ לאשלמא פתגם נבואה
מן קדם יי מפום ירמיהו עד זמן דאיתרעיאת ארעא שמיטתא הא
כל יומא דאיצדיארת ארעא דישראל שמיטת שובעין שנין׃
ובשתא חדא לכורש מלכא דפרס ית שלים פתגם נבואה דיי
כפומא דירמיה אתיה רוח גבורתא דיי בכורש מלכא דפרס
ואעבר כרוזא בכל מלכותיה ואוף באגרתא שדר למימר׃ כדנן
אמר כורש מלכא דפרס כל מלכוותא דארעא מסר לימימרא
דיי אלהא דשמיא וחוא בקיד עלי למבני ליה בית מקדשא
בירושלם די בשיבט יהודה מאן בכון דאית ביתיה מכל עמיה
יהא מימרא דיי בסעדיה ויסק׃

natus erat Jehojachin cum Regnum iniret & tribus menſibus ac decem diebus regnavit in Hieroſolymâ, fecitque malum in conſpectu Domini. 10. Ad finem autem anni miſit Rex Nebucadnezzar & adduxit eum Babelem cum vaſis deſiderii domûs Sanctuarii Domini: Regem verò conſtituit Tſidkiam fratrem ejus ſuper domum Jehudæ & Hieroſolymæ. 11. Unum & viginti annos natus erat Tſidkia cum regnare inciperet & undecim annos regnavit Hieroſolymæ. 12. Fecitque malum in conſpectu Domini Dei ſui nec humiliavit ſe ad conſpectum Jeremiæ Prophetæ, qui vaticinatus eſt illi ex ore Verbi Domini. 13. Quin & contra Regem Nebucadnezzarem rebellavit, qui adjuverat eum per Verbum Domini & induravit cervicem ſuam obfirmatô affectu animi ſui quò minus reverteretur ad timorem Domini Dei Iſraëlis. 14. Omnes etiam Principes Sacerdotum & populus multifariam prævaricati ſunt juxta univerſas abominationes deteſtabiles gentium, & polluerunt domum Sanctuarii Domini, quam ſanctificaverat Hieroſolymæ. 15. Mittebat autem Dominus Deus Patrum eorum ad eos, ut converterentur per manum nuntiorum ſuorum mature & emittendo, propterea quod parceret populo ſuo & habitaculo domus Majeſtatis ſuæ Sanctæ. 16. At illi ſubſannabant nuntios Domini, & parvipendebant verba ejus illudebantque Prophetis ejus, donec aſcenderet furor Domini in populum ſuum, ita ut nulla eſſet medela. 17. Induxit enim in eos Regem Chaldæorum & interfecit juvenes eorum gladio in domo Sanctuarii ſui; nec

שנין יהויכין כד מלך ותלתא ירחין ועשרתי יומין מלך בירושלם
ועבד דביש קדם יי׃ ולסוף דשתא שדר מלכא נבוכדנצר
ואייתיה לבבל עם בלי רגנת בית מקדשא דיי ואמליך ית צדקיה
אחוהי על דבית יהודה וירושלם׃ בר עשרין וחדא שתא צדקיה
כד מלך וחד סרי שנין מלך בירושלם׃ ועבד דביש קדם יי
אלהיה ולא איתכנע מן קדם ירמיהו נביא דאיתנבי ליה מן
פום מימרא דיי׃ ואוף במלכא נבוכדנצר מרד דאיימיה יתיה
במימרא דיי ואקשי ית קדליה ותקיף ית יצרא דלביה מן בגלל
דלא למיתוב לדחלתא דיי אלהא דישראל׃ ולחוד כל רברבי
כהניא ועמא אסגיעו לשקרא שקר היכל תועבתא ריחוק עממיא
וסאיבו ית בית מוקדשא דיי דאקדיש בירושלם׃ ושדר יי אלהא
דאבהתהון עליהון דיתובון ביד עזגדיהון אקדים ושלחא כטול
דהיים על עמיה ועל מדור בית שכינת קודשיה׃ והוו מגחכין
בעזגדיא דיי ומבסרין בפתגמוהי וכתלעיבין בנביאוהי עד די
סליקת רוגזא דיי בעמיה עד דלית אסו׃ ואסיק עליהון ית מלכא
דכשדאי וקטל ית עולימיהון בחרבא בבית מיקדשיהון ולא חס

על

CAP. XXXVI.

TUlerunt ergo populus terræ Jehoachazum filium Joſhiahu & conſtituerunt eum Regem pro Patre ſuô in Hieroſolymâ. 2. Natus viginti & tres annos erat Joachaz quum regnare inciperet, & tribus menſibus regnavit in Hieroſolymâ. 3. Amovit autem eum Rex Ægypti ne regnaret in Hieroſolyma & exegit ab incolis terræ Iſraëlis centum talenta argenti & talentum auri. 4. Regemque conſtituit Rex Ægypti Eljakimum fratrem ejus ſuper Jehudam & Hieroſolymam & vertit nomen ejus Jehojakimum: Jehoachazum verò fratrem ejus tulit Claudus & abduxit eum in Ægyptum. 5. Natus viginti quinque annos *erat* Jehojakim cum regnare inciperet, & undecim annis regnavit in Hieroſolymâ; fecitque malum coram Dominô Deo ſuo. 6. Contra hunc aſcendit Nebucadnezzar Rex Babelis, vinctumque catenis æreis deduxit Babelem. 7. De vaſis quoque domus Sanctuarii Domini abduxit Nebucadnezzar *aliqua* Babelem & poſuit ea in palatiô ſuô in Babele. 8. Reliquæ autem res Jehojakimi & abominationes ejus, quas operatus eſt & delictum quod inventum eſt in eô, ecce ſcripta ſunt in librô Regum domûs Iſraëlis & Jehudæ: regnavit verò Jehojachin filius ejus pro eô. 9. Octo annos

 natus

לו.

ונסיבו עמא דארעא ית יהואחז בר יאשיהו ואמליכו יתיה
תחות אבוהי בירושלם: בר עשרין ותלת שנין יואחז כד מלך
ותלתא ירחין מלך בירושלם: ואעדי יתיה מלכא דמצרים
מלממלך בירושלם וגבא מן יתבי ארעא דישראל מאה
קנטינרין דסימא וקנטינר דדהב: ואמלך מלכא דמצרים
ית אליקים אחוהי על יהודה וירושלם ואחזר ית שמיה יהויקים
וית יהואחז אחוהי דבר חטירא ואיתי יתיה למצרים: בר
עשרין וחמש שנין יהויקים כד מלך וחד סרי שנין מלך בירושלם
ועבד דביש קדם יי אלהיה: עלוהי סליק נבוכדנצר מלכא דבבל
ואסרוהי בכירומנקייה בשושלון דנחשא לאובלא יתיה לבבל:
ומן מאני בית מקדשא דיי איתי נבוכדנצר לבבל ויהביתן
בפלטיריה בבבל: ושאר פתגמי יהויקים וריחוקיה ומה דעבד
וסורחנא דאישתכח עלוהי הא אנון כתיבין על ספר מלכיא דבית
ישראל ודבית יהודה ומליך יהויכין בריה תחותוהי: בר תמני

שנין

ac emiſerunt jaculatores ſagittas in Regem Joshiahu: dixitque Rex ſervis ſuis; Deportate me, quia oppido vulneratus ſum. 24. Tranſtulerunt itaque eum ſervi ejus de curru in currum ſuum ſecundum: & aſportaverunt eum Hieroſolymam ubi mortuus eſt & ſepultus in ſepulchris Patrum ejus: & univerſus populus Jehudæ & Hieroſolymæ luxit Joshiahu. 25. Lamentatus eſt quoque Jeremia Joshiahu lamentatione maximâ cui concinentes omnes Principes & Matronæ repetunt lamentationes ſuas de Joshiahu uſque in præſentem diem; & dederunt annuam legem Iſraëli, ut lugerent Joshiahu in threnis ſuis: Ecce autem hæc ſcripta ſunt in librô, quem deſcripſit Baruc ex ore Jeremiæ de threnis. 26. Reliquæ autem res Joshiahu & omnes miſericordiæ ejus quas fecit, juxta quod præſcriptum eſt in lege Domini. 27. Res quidem priores ejus quas fecit in pueritiâ ſuâ & poſteriores quas fecit in adoleſcentiâ ſuâ, omnia quoque judicia ejus quæ dijudicavit, à die quô regnum auſpicatus eſt octennis puer, uſque ad annum decimum octavum, quando adultus inciperet inſtaurare domum Sanctuarii Domini quæ omnia retulit ad Dominum judicii de facultatibus ſuis & purgavit etiam domum Iſraëlis & Jehudæ ab omni immunditie, ecce hæc ſcripta ſunt in librô Regum domus Iſraëlis & domus Jehudæ.

ושדו קשותאי גירין למלכא יאשיה ואמר מלכא לעבדוי אעברו יתי ארום מרעיתי לחדא : ואעברו יתיה עבדוי מן רתיכא וארכבוהי על רתיכא תנייתא דיליה ואובלוהי לירושלם ומית תמן ואתקבר בקברי אבהתוי וכל אינש יהודה וירושלם מתאבלין על יאשיהו : ואלא ירמיהו על יאשיהו אליא רבתא ואמרין עמיה כל רברבייא ומטרונייתא והוון מתיבין באלייהון על יאשיהו עד יומא הדין ויהבונון לגזירה שנה על ישר' דיהון ספדין על יאשיהו באלייהון והאינון כתיבין בספרא דכתב ברוך מן פום ירמיהו על אלייתא : ושאר פתגמי יאשיהו וכל חסדוהי דיעבד היכמא דיכתיב באורייתא דיי : ופתגמוהי קדמאי מה דיעבד בתקוותיה ובתראי מה דיעבד בעולימותיה וכל דינייא דדאין מן יומא דימלך בר תמניא שנין דהוות טליה עד שנת תמניסרי דהוות עולים כד שארי לתקפא ית בית מקדשא דיי כולהון אתיב למארי דינא מן ממוניה והיך דכי ית בית ישראל ויהודה מן כל סואבותא האינון כתיבין על ספר מלכיא דבית ישראל ודבית יהודה :

לו.

à diebus Samuelis Prophetæ : ſed nec quiſquam è cunctis Regibus Iſraëlis fecit ſicut Paſcha quod fecit Joshia cum Sacerdotibus & Levitis & omni populo Jehudæ & domus Iſraëlis qui inventi ſunt in fide & incolis Hieroſolymæ. 19. Decimô octavô annô Regni Joshiahu hoc Paſcha celebratum eſt. 20. Poſt hæc omnia cum ritè conſtituiſſet Joshia domum Sanctuarii Domini, aſcendit Pharao Claudus Rex Ægypti ad inferendum bellum Carcemisho ad Euphratem : & proceſſit in occurſum ejus Joshiahu. 21. Miſit autem ad eum nuntios, qui dicerent, quid mihi tecum Rex tribûs domus Jehudæ ? Non adverſum te aſcendi ad bellum tibi inferendum, quod tu hodie conciteris in me, ſed in domum quâ cum mihi bellum eſt, idolumque meum me juſſit feſtinare : abſtine te nunc à me & ab idolô, quod mecum eſt, ne te perdat. 22. Cum audiret autem, quod meminerit idoli ſui noluit retro cedere, nec avertit Joshia faciem ſuam ab illô, ſed ut inirent pugnam cum eô mutavit ſe & inſtruxit armis bellicis ; nec aurem præbuit verbis Claudi, quæ locutus eſt de idolô ſuô ; verum profectus eſt ut dimicaret in planitie Megiddo. 23. Quia autem non petivit conſilium à conſpectu Domini ſed perrexit ad dimicandum in planitie Megiddo, ultionem ſumpſit ab eô Dominus mundi ; & projecerunt

ac

מִן יוֹמֵי שְׁמוּאֵל נְבִיָא וְכָל מַלְכַיָא דְבֵית יִשְׂרָאֵל לָא עֲבָדוּ
הֵיכְּפִיסְחָא דַעֲבַד יֹאשִׁיָה וְכַהֲנַיָא וְלֵוָאֵי וְכָל אֱנָשׁ יְהוּדָה וּבֵית
יִשְׂרָאֵל דְאִשְׁתַּכְחוּ בְּהֵימְנוּתָא וְיָתְבֵי יְרוּשְׁלֵם : בִּתְמְנֵי סְרֵי
שְׁנִין לְמַלְכוּתָא דְיֹאשִׁיָהוּ אִתְעֲבֵד פִּסְחָא הָדֵין : בָּתַר כָּל דְנָא
דְאַתְקִין יֹאשִׁיָה יַת בֵּית מַקְדְשָׁא דַיְיָ סְלִיק פַּרְעֹה חֲגִירָא מַלְכָּא
דְמִצְרַיִם לַאֲגָחָא קְרָבָא בְּכַרְכְּמִישׁ דְעַל פְּרָת וּנְפַק לְקַדְמוּתֵיהּ
יֹאשִׁיָהוּ : וּשְׁדַר לְוָתֵיהּ עִזְגַדִּין לְמֵימַר מָה אִית לִי עִמָּךְ מֶלֶךְ
שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה לָא עֲלָךְ סְלֵיקִית לַאֲגָחָא קְרָבָא אֲרוּם
אַנְתְּ מִתְגָּרֵה יוֹמָא דֵין עִמִּי אֲרוּם אֱלָהֵין לְבֵית קְרָבָא דִי לִי
וְטַעֲוָתִי אֲמַר לְסַרְהָבוּתִי כְּדִין פְּסוֹק לָךְ מִנִּי וּמִן טַעֲוָתָא דְעִמִּי
וְלָא תְחַבְּלִיתָךְ : וְכַד שְׁמַע יַת מָא דְאַדְכַּר יַת טַעֲוָתֵיהּ לָא
אִסְתַּחַר לַאֲחוֹרָא וְלָא אַחֲזַר יֹאשִׁיָהוּ יַת אַפּוֹהִי מִנֵּיהּ אֲרוּם
לַאֲגָחָא קְרָבָא בֵּיהּ אִשְׁתְּנִי וְאִיטַּקַּס בְּזֵינֵי קְרָבָא וְלָא קַבִּיל
לְפִתְגָמֵי חֲגִירָא דִי מַלִּיל עַל עֵיסַק טַעֲוָתֵיהּ וַאֲתָא לַאֲגָחָא קְרָבָא
בְּמֵישַׁר מְגִדּוֹ : וּמִן בִּגְלַל דְלָא תְבַע אוּלְפָן מִן קֳדָם יְיָ וַאֲזַל
לַאֲגָחָא קְרָבָא בְּמֵישַׁר מְגִדּוֹ אִתְפְּרַע מִנֵּיהּ מָרֵי עָלְמָא וּפְתָקוּ
וּשְׁדוֹ

10. Ita conſtitutum eſt miniſterium, & ſteterunt Sacerdotes in ſubſelliis ſuis & Levitæ per diviſiones ſuas juxta præceptum Regis. 11. Immolaverunt itaque Paſcha, aſperſeruntque Sacerdotes ſanguinem ex manibus eorum; Levitæ verò detrahebant pelles. 12. Et amoverunt holocauſta diſtribuendo ea per familias popularium ut ferrent coram Domino, quemadmodum ſcriptum eſt in libro Moshe, & ſic quidem mane. 13. Et aſſaverunt Paſcha igne prout oportuit: Sacrificia autem ſanctitatis coxerunt lebetibus & ollis & ahenis & porrexerunt univerſis popularibus. 14. Poſtea verò paraverunt ſibi & Sacerdotibus; Sacerdotes enim filii Aharonis occupati fuerunt in oblatione holocauſtorum & adipum uſque ad noctem: Levitæ igitur paraverunt ſibi & Sacerdotibus filiis Aharonis. 15. Porrò Cantores filii Aſaphi in loco ſtationis ſuæ *manebant* juxta præceptum Davidis & Aſaphi & Hemanis & Jeduthunis Prophetæ Regii; Janitores verò ad portas ſingulas: non erat illis diſcedendum ab officio ſuo, cum fratres eorum Levitæ pararent eis. 16. Ita comparatum eſt omne miniſterium cultûs Domini in die illâ faciendo Paſcha & offerendo holocauſta in altari Domini, juxta præceptum Regis Joshiahu. 17. Feceruntque filii Iſraëlis, quotquot reperti fuerunt fideles coram Domino, Paſcha in tempore illô, veſperi: feſtum autem Azymorum ſeptem diebus. 18. Non factum eſt Paſcha ſimile huic in Iſraële

ואיתקנת עיבידתא וקמו כהניא על רוכנהון וליואי על פלוגוותהון
הי כתפקידתא דמלכא: ונכיסו פיסחא וזריקו כהניא ית דמא
מידיהון וליואי משלחין: ואעדיאו עלתא במי חבותהון לבית
אבהתהון לבני עמא לקרבא קדם יי כמא דיכתיב בסיפרא
דמשה והיכדין בצפרא: וטוו ית פסחא בנורא כד חזי וית
ניכסת קודשיא בשילו בקידריה ובדודייה ובמלוסייה ואושיטו
לכל בני עמא: ומן בתר כדין אתקינו להון ולכהניא ארום
כהניא בני אהרן מתעסקין באסקות עלתא ותרבייה עד ליליא
וליואי תקינו להון ולכהנייא בני אהרן: ומשבחייא בני אסף על
אתר מוקמתהון היכתפקידתא דדויד ואסף והימן וידותון נביא
דמלכא ותרעיא לתרע ותרע לית להון למעדי מעל פולחנהון
ארום אחוהון ליואי אתקינו להון: ואתקנת כל עיבידת פולחנא
דיי ביומא ההוא למעבד פסחא ואסקות עלתא על מדבחא דיי
היכתפקידתא דמלכא יאשיהו: ועבדו בני ישראל דאישתכחו
מהימנין קדם יי ית פסחא בעדנא ההיא ברמשא וית חגא
דפטיריא שבעא יומין: ולא איתעביד פיסחא דיכותיה בישראל

totius domûs Iſraëlis, ut ſanctificarentur nomini Domini; Ponite arcam ſanctam in domum quam ædificavit Shelomo filius Davidis Rex Iſraëlis, non eſt vobis humero portanda ea; nunc miniſtrate Domino Deo veſtro & populo ejus domui Iſraëlis. 4. Et præparate per domus Paternas veſtras, ſecundum diviſiones veſtras, quemadmodum præcepit Moshe & ſicut præſcripſit David Rex Iſraëlis juxta præſcriptum denique Shelomonis filii ipſius. 5. Et ſtate in domô Sanctuarii ſecundum diviſiones familiarum fratrum veſtrorum filiorum populi ac diviſiones familiarum Leviticarum. 6. Et immolate Paſcha ac ſanctificate voſmet & parate fratres veſtros, ut poſſint facere juxta quod locutus eſt Dominus per manum Moshe. 7. Exhibuit præterea Joshiahu popularibus oves agnos & hædos omnia in victimas Paſchatis pro quocunque qui aderat uſque ad numerum triginta millium, & boum tria millia ad ſacrificia ſancta feſti: hæc de ſubſtantiâ Regis. 8. Principes quoque ejus in oblationes pro populo, pro Sacerdotibus & pro Levitis exhibuerunt Chilkia & Zecaria & Jechiel, Præfecti domus Sanctuarii Domini, Sacerdotibus dederunt in victimas Paſchales *pecora* bis mille ſexcenta & boves trecentos. 9. Conania autem & Shemaia & Nethaneel fratres ejus, nec non Chashabia & Jeiel & Jozabad, Principes Levitarum, exhibuerunt Levitis in victimas Paſchales oves quinquies mille & boves quingentos.

לכל בית ישראל דאיתקדשו לשמא דיי חתו ית ארונא דקודשא
בביתא דבנא שלמה בר דוד מלכא דישראל לית לכון רשותא
למיטל בכתף כדון פלחו ית יהוה אלהכון וית עמיה בית
ישראל : ואתקינו לבית אבהתכון היך פלוגותכון היככא
דיפקיד משה והיכמא דכתב דוד מלכא דישראל והיכמאת
דכתבא דשלמה בריה : וקומו בבית מקדשא לפלוגות בית
אבהתא לאחוכון בני עמא ופלוגות בית אבא לליואי : וכוסו
פסחא ואיתקדשו ואתקינו לאחוכון למעבד היכמא דמליל יי
בידא דמשה : ואפריש יאשיהו לבני עמא אען אמרייא ובני
עזיא כולא לפסחיא לכל מאן דאשתכח למניינא תלתין אלפין
ותורין תלתא אלפין לנכסת קודשיא דהנא אלין מקניינא
דמלכא : ורברבנוי לנדבתא לעמא לכהניא וללואי אפרישו
חלקיה וזכריה ויחיאל סרכי בית מקדשא דיי לכהנייא יהבו
לפסחיא תרין אלפין ושית מאה ותורין תלת מאה : וכונניה
ושמעיה ונתנאל אחוהי וחשביה ויעיאל ויוזבד רברבי ליואי
אפרישו לליואי לפיסחיא אען חמשא אלפין ותורין חמש מאה :

ואיתקנת

Domini & omnis populus Jehudæ & habitatores Hieroſolymæ & Sacerdotes & Levitæ & omnis populus à maximô uſque ad minimum: & legit coram eis omnia verba libri Fœderis, qui repertus fuerat in domô Sanctuarii Domini. 31. Stetitque Rex in tribunali ſuô & pepigit fœdus coram Dominô, de ambulandô ſecundum timorem Domini & cuſtodiendis præceptis ejus & teſtimoniis ejus & ſtatutis ejus totô corde ſuô, & totâ animâ ſuâ & faciendis verbis fœderis quæ ſcripta ſunt in librô illô. 32. Et adjuravit omnes qui reperti ſunt in Hieroſolymâ & Benjamine; feceruntque habitatores Hieroſolymæ juxta fœdus Domini Dei Patrum ſuorum. 33. Suſtulit ergo Joshiahu cunctas abominationes de univerſis regionibus filiorum Iſraëlis, & coegit omnes qui reperti ſunt in Iſraële ſervire Domino Deo ſuo: cunctis diebus ejus non receſſerunt à cultu Domini Dei Patrum ſuorum.

CAP. XXXV.

FEcit autem Joshiahu Hieroſolymæ Paſcha coram Dominô quod immolaverunt decimâ quartâ die menſis Niſanis. 2. Et conſtituit Sacerdotes in officiis ſuis, confirmavitque eos ad miniſterium domus Sanctuarii Domini. 3. Edixitque Levitis, quorum erat erudire populum

 totius

דיי וכל אינש יהודה ויתבי ירושלם וכהנייא וליואי וכל עמא
למן רבא ועד זעירא וקרא קדמיהון ית כל פתגמי ספרא
דקימא דאשתכח בבית מקדשא דיי: וקם מלכא על
איסטוניה וגזר ית קימא קדם יי למהך בתר דחלתא דיי
ולמיטר ית פקודוי וסהידוותיה וקימוי בכל ליביה ובכל
נפשיה למעבד ית פתגמי קימא דיכתיבין על סיפרא הדין:
ואקים ית כל דאשתכח בירושלם ובנימן ועבדו יתבי ירושלם
הי בקימא דיי אלהא דאבהתהון: ועטר יאשיהו ית כל
תועבתא מכל ארעתא דלבני ישראל ושעביד ית כל דאשתכח
בישראל למפלח ית יי אלההון כל יומוי לא עדו מבתר פולחנא
דיי אלהא דאבהתהון:

לה.

ועבד יאשיהו בירושלם ית פיסחא קדם יי ונכיסו פיסחא
בארביסר לירחא דניסן: ואקים כהניא על מטרתהון ותקיפנון
לפולחנא דבית מקדשא דיי: ואמר לליואי דמלפין ית עמא
לכל

& locuti ſunt ei his verbis. 23. Reſpondit autem eis ; ſic dicit Dominus Deus Iſraëlis : Ite dicite viro qui miſit vos ad me : 24. Sic dicit Dominus, Ecce ego adduco malum ſuper locum hunc & ſuper habitatores ejus, omnes execrationes maledictorum quæ ſcripta ſunt in librô, quem legerunt coram Rege tribûs domus Jehudæ. 25. Quia dereliquerunt timorem meum & adoleverunt aromata idolis populorum ut irritarent me cunctis operibus manuum ſuarum ; idcirco attinget irà mea locum iſtum, nec amovebitur. 26. Ad Regem autem Jehudæ, qui miſit vos ad conſulendum Dominum, ſic loquimini ; ſic dicit Dominus Deus Iſraëlis, de *verbis* quæ audiviſti. 27. Quoniam liquefactum eſt cor tuum & humiliaſti te in conſpectu Verbi Domini cum audires verba ejus contra locum hunc & contra habitatores ejus & humiliatus in conſpectu meô ſcidiſti veſtimenta & fleviſti coram me, coram me quoque exauditus es, dicit Dominus. 28. Ecce ego colligam te ad Patres tuos & infereris in ſepulchrum tuum in pace : nec videbunt oculi tui omne malum quod ego inducturus ſum ſuper locum iſtum & ſuper habitatores ejus. Retulerunt itaque Regi Verbum. 29. Mittens autem Rex congregavit omnes ſeniores Jehudæ & Hieroſolymæ. 30. Et aſcendit Rex in domum Sanctuarii

Domini

אוּלְפָּנָא וּמַלִּילוּ לְוָותַהּ כְּהָדָא׃ וַאֲמֶרֶת לְהוֹן כִּדְנַן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא
דְיִשְׂרָאֵל אֵילוּ אִמְרוּ לְגַבְרָא דִשְׁדַר יַתְכוֹן לְוָתִי׃ כִּדְנַן אֲמַר
יְיָ הָא אֲנָא מַיְתֵי בִּשְׁתָּא עַל אַתְרָא הָדֵין וְעַל יָתְבוֹהִי יַת כָּל
קִינוֹמֵי לְוָטַיָּא דִכְתִיבִין עַל סִפְרָא דִיקְרוֹ קֳדָם מְלֵיךְ שִׁבְטָא
דְבֵית יְהוּדָה׃ חוּלַף דִשְׁבָקוּ דַחַלְתִּי וְאַסִּיקוּ בּוּסְמִין לְטַעֲוַת
עַמְמַיָּא מִן בִּגְלַל לְאַרְגָּזָא קֳדָמוֹי בְּכָל־עוֹבָדֵי אִידֵיהוֹן וּמְטַת
רוּגְזִי בְּאַתְרָא הָדֵין וְלָא עֲדָת׃ וּלְוַת מְלֵיךְ שִׁבְטָא דְבֵית
יְהוּדָה דִשְׁדַר יַתְכוֹן לְמִתְבַּע אוּלְפָּן מִן קֳדָם יְיָ כִּדְנַן תֵּימְרוּן
לֵיהּ כִּדְנַן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל פִּתְגָמַיָּא דִי שְׁמַעְתָּא׃ עַד
מִן בִּגְלַל דְאִתְמְסֵי לִבְּךְ וְאִתְכְּנַעְתָּא מִן קֳדָם מֵימְרָא דַיְיָ
כַּד שְׁמַעְתָּא יַת־פִּתְגָמוֹי עַל אַתְרָא הָדֵין וְעַל יָתְבוֹהִי וְאִתְכְּנַעְתָּא
מִן קֳדָמוֹי וּבְזַעְתָּ לְבוּשָׁךְ וּבְכֵיתָא קֳדָמוֹי וְאוּף קֳדָמַי שְׁמִיע אֲמַר
יְיָ׃ הָא אֲנָא מַכְנֵשׁ יָתָךְ לְוַת אֲבָהָתָךְ וְתִתְכְּנֵשׁ לְבֵית קְבוּרְתָּךְ
בִּשְׁלָם וְלָא תֶחְמְיָן עֵינָךְ בְּכָל בִּישְׁתָּא דַאֲנָא מַיְתֵי עַל אַתְרָא
הָדֵין וְעַל יָתְבוֹהִי וַאֲתִיבוּ יַת מַלְכָּא פִּתְגָמָא׃ וּשְׁדַר מַלְכָּא
וּכְנַשׁ יַת־כָּל סָבֵי יְהוּדָה וִירוּשְׁלֵם׃ וּסְלִיק מַלְכָּא לְבֵית מַקְדְּשָׁא

דַיְיָ

inveni in domô Sanctuarii Domini tectum & obvolutum : tradiditque Chilkia librum Shaphani. 16. Et intulit Shaphan librum ad Regem, retulitque præterea Regi rem dicens, Quicquid commiſſum eſt manibus ſervorum tuorum ipſi facient. 17. Conflarunt pecuniam quæ reperta eſt in domô Sanctuarii Domini, dederuntque eam in manus Scribarum, qui præfecti ſunt & in manus operariorum. 18. Indicavit quoque Shaphan Scriba Regi, dicendo, Librum dedit mihi Chilkia Sacerdos, & legit in eô Shaphan coram Rege. 19. Fuit autem cum audiviſſet Rex verba Libri Legis ſcidit veſtimenta ſua. 20. Præcepitque Rex Chilkiæ & Achikamo filio Shaphanis atque Abdoni filio Micæ Shaphani quoque Scribæ & Aſaiæ ſervo Regis dicens. 21. Ite conſulite Dominum pro me, & pro regnô meô, & pro univerſis qui relicti ſunt in Iſraële & in Jehuda ſuper verbis libri qui repertus eſt : nam concitata eſt ira Domini quæ obvenit nobis, propterea quod non cuſtodierint Patres noſtri Verbum Domini, ut facerent ſecundum omne quod ſcriptum eſt in librô hôc. 22. Abiit ergo Chilkia & qui Regi aderant ad Chuldam Prophetiſſam uxorem Shallumi filii Tokhathi filii Chaſræ cuſtodis veſtiarii Regii, quæ habitabat Hieroſolymæ in Scholâ.

אשכחית בבית מקדשא דיי גנון ומלפף ויהב חלקיה ית ספרא
לות שפן: ואיתי שפן ית ספרא לות מלכא ואחזר תוב ית
מלכא פתגמא למימר כל מא דאתיהב בידיהון דעבדך אינון
עבדין: טקיסו ית סימא דאשתכח בבית מקדשא דיי ויהבוהי
על ידיהון דליבלריא דמכנן ועל ידיהון דעבדין בעיבידתא:
וחוי שפן לבלרא למלכא למימר סיפרא יהב לי חלקיה
כהנא וקרא ביה שפן קדם מלכא: והוה כד שמע מלכא ית
פתגמי ספר אוריתא ובזע ית לבושוי: ופקיד מלכא ית חלקיה
וית אחיקם בר שפן וית עבדון בר מיכה וית שפן ליבלרא וית
עשיה עבדא דמלכא למימר: איזילו תבעו אולפן מן קדם יי
אמטולתי ואמטול כל מלכותי ואמטול כל דאישתייר בישראל
וביהודה מטול פתגמי סיפרא דאישתכח ארום פגיעת רוגזא
דיי דימטת בנא מן בגלל דלא נטרו אבהתנא ית פיתגמא דיי
למעבד היככל מה דיכתיב על סיפרא הדין: ואזל חלקיה
ודהוו עם מלכא לות חולדא נביאתה איתת שלום בר תקהת
בר חסרה נטר לבושי מלכא והיא יתבה בירושלם בבית
אולפנא:

inve
volu
16.
litq
miſ
17.
San
Scri
rior
gi ,
dos
Fui
ſcid
kiæ
lio
Re
&
fun
rep
obv
Pat
cun
22.
Ch
To
gii

Civitatis & Joachum filium Joachazi, qui præpoſitus eſt memorialium, ut inſtaurarent domum Domini Dei ſui. 9. Qui venientes ad Chilkiam Sacerdotem magnum dederunt pecuniam quæ illata fuerat in domum Sanctuarii Domini, quam congregaverant Levitæ cuſtodes Palatii de manibus domus Menaſshe & Ephraim & de reliquô domus Iſraëlis ab omni quoque populô Jehudæ & Benjaminis & habitatoribus Hieroſolymæ. 10. Tradiderunt autem in manum facientis opus, qui præpoſitus erat in domo Sanctuarii Domini: dederuntque eam facientes opus, qui operabantur in domo Sanctuarii Domini, in uſum ejus ad inſtaurandam domum. 11. Et dederunt artificibus & architectis ut emerent lapides cæſos & ligna ad faciendas trabes ad contabulandam & contignandam domum, quam deſtruxerant Reges domus Jehudæ. 12. Viri autem illi laborabant fideliter in opere, eiſque præpoſiti erant Jachoth & Obadia Levitæ de filiis Merari & Zecaria & Meshullam de filiis Kohathi ad laudandum *deſignatis*; Levitæ quoque cum omnibus Doctoribus inſtrumentorum muſicorum. 13. Super eos verò qui portabant onera & prævalebant, ſuper omnes facientes opus magnum aut præſtantes miniſterium; ex Levitis etiam erant Scribæ & Magiſtri & janitores. 14. Quumque efferrent pecuniam quæ illata fuerat in domum Sanctuarii Domini protulit Chilkia Sacerdos librum Legis Domini, qui datus fuerat per manum Moshe. 15. Locutus eſt itaque Chilkia & dixit Shaphani Scribæ, Librum Legis

קרתא וית יואח בר יואחז דממנא על ספר דוכרניא לתקפא
ית בית מקדשא דיי אלהיה: ואתו לות חלקיהו כהנא רבא
ויהבו ית־סימא דמתעל לבית מקדשא דיי דכנשו ליואי נטרי
פלטין מן ידיהון דבית מנשה ואפרים ומן שארא דבית
ישראל ומן כל אינש יהודה ובנימין ויתבי ירושלם: ויהבו על
יד עבד עיבידתא וממנן בבית מקדשא דיי ויהבו יתיה עבדי
עיבידתא דאנון עבדין בבית מקדשא דיי לצורכיה לתקפא
ביתא: ויהבו לנגריא ולארדיכליא למזבן אבנין פסילן וקיסין
למעבר כשורין ללפפא ולטללא ית־ביתא דחבילו מלכיא דבית
יהודה: וגובריא עבדין בהימנותא בעיבידתא ועליהון ממנן
יחת ועובדיה ליואי מן־בני מררי וזכריה ומשלם מן בני קהת
לשבחא וליואי בכל דמליף בזיני תושבחתא: ועל נטלי טוענא
ומתגברין על כל עבדי עבוד רבא ולמפלח פולחנא ומן ליואי
לבלרין ופרענין ותרעיא: וכד אפיקו ית־סימא דמתעל בבית
מקדשא דיי אפיק חלקיה כהנא ית־ספר אוריתא דיי דאתיהיבת
בידא דמשה: ואתיב חלקיהו ואמר לשפן ספרא ספר אוריתא
אשכחית

CAP. XXXIV.

NAtus octo annos Joshiahu Regnum cœpit ac triginta & unô anno regnavit Hieroſolymæ. 2. Fecitque quod rectum erat in conſpectu Domini, & ambulavit in viâ Davidis Patris ſui, nec declinavit ad dextram neque ad ſiniſtram. 3. Octavo autem anno Regni ſui, quum adhuc eſſet puer, cœpit quærere doctrinam à conſpectu Domini Dei Davidis Patris ſui: à duodecimô verò annô cœpit mundare Jehudam & Hieroſolymam ab excelſis & lucis & ſculptilibus & fuſilibus *idolis*. 4. Deſtruxeruntque coram eô aras idolorum, & ſimulachra eis ſuperimpoſita ſuccidit, lucos etiam & ſtatuas & fuſilia idola contrivit ac comminuit, & inſperſit tumulis eorum qui immolaverant eis. 5. Oſſa præterea ſacrificulorum combuſſit ſuper aris ipſorum mundavitque Jehudam & Hieroſolymam. 6. Et in turribus domus Menaſshe & domus Ephraim & domus Shimeonis uſque ad domum Naphtalis, in locis eorum deſolatis circumcirca. 7. Quumque demolitus eſſet altaria & lucos ac ſtatuas contriviſſet comminuendo, cunctaque ſimulachra excidiſſet per univerſam terram Iſraëlis manſit Hieroſolymæ. 8. Anno autem decimô octavô regni ſui, dum mundaret terram & domum Sanctuarii miſit Shaphanem filium Atſaliæ & Maaſeiam Principem

לד.

בר תמניא שנין יאשיהו כד מלך ותלתין וחדא שנין מלך בירושלם: ועבד דכשר קדם יי ואזל באורחא דדויד אבוהי ולא סטא לימינא ולשמאלא: ובתמניא שנין כד מלך והוא עד ברון טלי שרי למתבע אולפן מן קדם יי אלהא דדויד אבוהי ומשיתסרי שנין שרי לדכאה ית יהודה וירושלם מן במסייא ואשירתא וצלמנייא ומתכייא: ותרעו קדמוי ית אגורי טעוותא וחמיסנסייא דלעיל מעלויהון קטע ואשירייא וצלמנייא ומתכתא תבר ואודיק וזרק על אפי קבריא דדבחין להון: וגרמי כומריא אוקיד על אגוריהון ודכי ית יהודה וית ירושלם: ובקרוי דבית מנשה ודבית אפרים ודבית שמעון ועד דבית נפתלי בבית צדיותהון חזור חזור: ותרע ית אגוריא וית אשיריא וצילמנייא דארק לאדקא וכל חמסנסייא קטע בכל ארעא דישראל ויתב בירושלם: ובשתא תמניסרי כד מלך בדכאותיה ית־ארעא ובית מקדשא שדר ית־שפן בר אצליה וית מעשיהו ארכון קרתא

ſuper illo victimas ſacrificiorum & laudis, præcepitque domui Jehudæ ut colerent Dominum Deum Iſraëlis. 17. Attamen hucuſque populus immolabant in excelſis duntaxat nomini Verbi Domini Dei ſui. 18. Reliquæ autem res Menaſshe, & oratio ejus quâ oravit coram Domino Deo ſuo & verba Prophetarum quæ locuti ſunt cum eô in nomine verbi Domini Dei Iſraëlis, ecce ſcripta ſunt in hiſtoriâ Regum domus Iſraëlis. 19. Oratio quoque ejus quâ oravit coram Dominô & quomodô acceptam habuerit Dominus orationem ejus omniſque iniquitas ejus & prævaricatio ejus, loca præterea in quibus ædificavit excelſa & conſtituit lucos & ſtatuas, & quomodo ſeſe humiliaverit, ecce deſcripta ſunt verbis Chozai. 20. Dormivitque Menaſshe cum Patribus ſuis & ſepelierunt eum in domô ſuâ, regnavitque filius ejus Ammon pro eô. 21. Viginti duos annos natus erat Ammon cum regnum iniret, & duos annos regnavit Hieroſolymæ. 22. Fecit quod malum eſt in conſpectu Domini ſicut fecerat Menaſshe Pater ejus: & cunctis imaginibus, quas fecerat Menaſshe Pater ejus ſacrificavit Ammon & coluit eas. 23. Sed non humiliavit ſe coram Dominô, ſicut humiliaverat ſe Menaſshe Pater ejus quia ipſe Ammon multiplicavit peccatum. 24. Quumque conjuraſſent contra eum ſervi ipſius, interfecerunt eum in domo ſuâ. 25. Interfecerunt verò populus terræ omnes, qui conjuraverant adverſus Regem Ammonem, & Regem conſtituerunt populus terræ Joshiahu filium ejus pro eo.

עלוהי ניכסי ניכסת קודשין ותודתא ואמר לדבית יהודה למפלח
ית יי אלהא דישראל: ברם עד כדון עמא דבחין בממסייא
להוד לשום מימרא דיי אלההון: ושאר פתגמי מנשה וצלותיה
דצלי קדם יי אלהיה ופתגמי נביאי דממללן עמיה בשום
מימרא דיי אלהא דישראל הא אנון כתיבין על פתגמי מלכיא
דבית ישראל: וצלותיה דצלי קדם יי והיך קביל יי צלותיה
וכל סורחניה ושקריה ואתריה דבנא בהון במסייארת ואקים
אשירתא וצלמיה ואיתכנעותיה הא אנון כתיבין על פתגמי
חוזי: ושכיב מנשה עם אבהתוי וקברוהי בביתיה ומליך אמון
בריה תחותוהי: בר עשרין ותרתין שנין אמון כד מלך ותרתין
שנין מלך בירושלם: ועבד דביש קדם יי היכמא דיעבד
מנשה אבוהי ולכל צלמניא דיעבד מנשה אבוהי דבח אמון
ופלחינון: ולא איתכנע מן קדם יי היכמה דאיתכנע מנשה
אבוהי ארום הוא אמון אסגי חובא: ומרדו עלוהי עבדוהי
וקטלוהי בביתיה: וקטלו עמא דארעא ית כל דמרדו על מלכא
אמון ואמליכו עמא דארעא ית יאשיהו בריה תחותוהי:

לד.

ſuper
pitqu
Iſraël
exce
18.
quâ
taru
mini
gum
orav
rit
ejus
ficav
mod
Cho
ſuis
filius
natu
nos
lum
Pate
naſs
Sed
rat
cavi
ſerv
ceru
adve
pop

portæ orationis in cœlis & clauſerunt in eum omnes aditus portarum orationis, nec non omnes feneſtras & cancellos cœli, ne exaudita eſſet oratio ejus. Protinus commotæ ſunt miſerationes Creatori mundi, cujus dextra extenſa eſt ad excipiendos peccatores, qui convertuntur ad timorem ejus, franguntque concupiſcentiam cordis ſui per pœnitentiam: fecit itaque feneſtram & foramen in cœlo ſub thronô gloriæ ſuæ & exauditâ oratione ejus acceptam habuit ſupplicationem ejus, cumque commoviſſet mundum per verbum ſuum, fiſſa eſt mula atque inde egreſſus eſt. Exiitque ſpiritus de medio alarum Ceruborum, quo afflatus ex decreto verbi Domini reverſus eſt in regnum ſuum Hieroſolymam; cognovit itaque Menaſshe quod Dominus eſſet Deus, qui fecerat ipſi ſigna & miracula hæc; & converſus totô corde ſuô ad Dominum reliquit omnia idola, neque *amplius* ſervivit eis. 14. Et poſt hæc ædificavit murum exteriorem civitati Davidis, à planitie Gichonis in convalle, ad introitum per portam, ubi venduntur piſces, circuitu factô uſque ad palatium; eumque effecit præaltum: conſtituitque Principes exercitus in cunctis civitatibus munitis domus Jehudæ. 15. Suſtulit quoque idola gentium & ſimulachrum de domo Sanctuarii Domini & omnes aras quas ſtruxerat in monte domus Sanctuarii Domini & in Hieroſolymâ, & projecit extra urbem. 16. Porrò inſtauravit altare Domini & immolavit

מעלני תרעא צלותא דבשמיא ואחדו אמטולתיה כל מעלני
תרעי צלותא וכולהון כווי וחרכי שמיא מן בגלל דלא תתקבל
צלותיה ומן יד איתגו[illegible]ו רחמי כברי עלמא דימיניה מתיהא
לקבלא חייביא דתייבין לרחלתיה ותברין יצרא דלבהון
בתשובה ועבר חרבא ומחתרתא בשמיא תחות כורסי יקריה
ושמע צלותיה וקביל בעותיה ואזייע עלמא במימריה ואיתכפערת
מולתא ונפק מתמן ונפקת רוחא מביני כנפי כרוביא ותביה
בגזירת מימרא דיי וחזר למלכותיה לירושלם וידע מנשה
ארום יי הוא אלהא דיעבר עמיה אתיא ותמהייא האנון ותב
בכל ליבביה קדם יי ושבק כל טעוותא ולא אישתעבד להון:
ומן בתר כדין בנא שורא ברייתא לקרתא דדויד ממישרא
דגיחון בנחלא למיעל בתרע מזבני כוורייה ואחזר לפלטירין
ואנברה יתה עד־לחדא ומני רבני חילא בכל קירויא כריכתא
דיבבית יהודה: ועטר ית טעוות עממיא וית צורתא מבית
מקדשא דיי וית כל אגוריא דבנא בטוור בית מקדשא דיי
ובירושלם וטליק לברא לקרתא: ובנא ית מדבחא דיי ודבח
עלוהי

porta
aditu
& ca
tinu
cuju
qui
cupi
fene
exau
ejus
fiſſa
tus c
cret
roſo
eſſet
& c
mni
hæc
plan
ubi
eum
erci
dæ.
lach
qua
& i
Por

in conſpectu ipſius. 7. Poſuit autem ſculptile, ſimulacrum quod fecerat ad effigiem ſuam in domo Sanctuarii Domini, de quâ locutus eſt Dominus Davidi & Shelomoni filio ejus, in domô hâc & in Hieroſolyma quam elegi de cunctis tribubus Iſraëlis reſidere faciam Majeſtatem meam in ſecula ſeculorum. 8. Neque amplius exulare faciam populum domus Iſraëlis de terrâ quam conſtitui in poſſeſſione Patrum eorum: *ita* duntaxat ſi obſervaverint facere omnia quæ præcepi eis, juxta omnem legem & ſtatuta & judicia, *quæ mandavi* per manum Moshe. 9. Eduxit igitur Menaſhe populum Jehudæ & habitatores Hieroſolymæ, fecitque malum plus quam gentes quas exciderat Dominus à conſpectu filiorum Iſraëlis. 10. Locutuſque eſt Dominus ad Menaſshem & ad populum illius & invitavit eos per manum Prophetæ ſed non attenderunt. 11. Idcirco induxit in eos Principes exercitûs Regis Aſſyriæ ceperuntque Menaſshem torquibus & vinctum catenis æreis deduxerunt Babelem. 12. Fecerunt autem Chaldæi mulam æneam, cui multis foraminibus parvis pertuſæ incluſerunt eum, & ignem in circuitu ejus accenderunt, cum itaque in anguſtia eſſet, quæſivit ab omnibus quæ fecerat idolis, ſed non obtinuit opem, illis quippe nulla inerat utilitas, pœnitentiâ igitur ductus oravit coram Domino Deo ſuo & humiliatus eſt magnopere ad conſpectum Domini Dei Patrum ſuorum. 13. Eô itaque orante coram illô è veſtigiô abeuntes omnes Angeli præfecti aditibus

לארגזא קדמוהי : ואקים ית פסל צורתא דיעבד בדיוקניה
בבית מקדשא דיי דיאמר יי לדוד ולשלמה בריה בביתא הדין
ובירושלם דאתרעתי מכל שבטיא דישראל אשרי ית שכינתי
לעלמי עלמיא : ולא אוסיף לאנלאה ית עמא בית ישראל מעלוי
ארעא דיאקימית ביד אבהתהון לחוד אין ינטרון למעבד ית כל
מה דיפקידתנון לכל אוריתא וקיימיא ודינייא בידא דמשה :
ואטעי מנשה ית אנש יהודה ויתבי ירושלם ועבד דביש יתיר
מן עממיא דשיצי יי מן קדם בני ישראל : ומליל יי לות מנשה
ולות עמיה ואסהדנון בידא דנביא ולא אציתו : ואיתי יי
עליהון ית רבני חילא דלמלכא דאתור ואחדו ית מנשה
בכירומנקיירה ואסרוהי בשושלון דנחשא ואובלוהי לבבל :
ועבדו כשדאי מולחת נחשא ונקבוהי נקבין נקבין דקיקין וסגרו
יתיה בגוורה ואציתו נורא חזור חזור ליה וכד עיק ליה תבע מן
כולחון טעוותא דעבד ולא אסתייע ארום לית בהון צרוך
והדר וצלי קדם יי אלהיה ואתכנע לחדא מן קדם יי אלהא
דאבהתוי : וצלי קדמוהי מן יד אזלו כל מלאכיא דממנן על
מעלני

in c
lacr
ctu
&
ma
cia
amp
râ c
dun
eis,
dav
pop
que
con
nus
per
ind
run
ded
mul
incl
run
nib
illis
tur
liat
Pat
veſt

quicquid fuit ei in corde. 32. Reliquæ autem res Jechizkiæ, quæque pie fecit ecce ſcriptæ ſunt in Prophetià Jeshaiæ filii Amotſi Prophetæ, & in libro Regum domus Jehudæ & Iſraëlis. 33. Poſtea decubuit Jechizkia cum Patribus ſuis & ſepelierunt eum in aſcenſu ſepulchrorum filiorum Davidis; & honorem fecerunt ei in morte ejus omnis populus Jehudæ & habitatores Hieroſolymæ: regnavit autem Menaſshe filius ejus pro eò.

CAP. XXXIII.

NAtus duodecim annos erat Menaſshe cum regnare cœpit & quinquaginta quinque annis regnavit Hieroſolymæ. 2. Fecit autem malum coram Domino, juxta abominationes gentium quas ejecerat Dominus à conſpectu filiorum Iſraëlis. 3. Denuo enim inſtauravit omnia altaria quæ demolitus fuerat Jechizkia Pater ejus, & erexit aras Baalibus & fecit lucos & adoravit univerſos exercitus cœli, & coluit eos. 4. Extruxit quoque altaria & ſtatuit ſculptile in domô Sanctuarii Domini de quâ dixerat Dominus, In Hieroſolymâ manere faciam Majeſtatem meam in ſeculum. 5. Ædificavit autem altaria univerſis exercitibus cœli in duobus atriis domus Sanctuarii Domini. 6. Idem tranſire fecit filios ſuos per ignem in valle filii Hinnomi, & conſuluit augures & divinatores & maleficos, inſtituitque Pythones & ariolos, multumque mali operatus eſt, ad irritandum *Dominum*

כָּל מָה דַהֲוָה בְּלִבְבֵיהּ׃ וּשְׁאַר פִּתְגָמֵי יְחִזְקִיָּהוּ וְחִסְדוֹהִי הָא
אִינּוּן כְּתִיבִין בִּנְבוּאַת יְשַׁעְיָהוּ בַּר אָמוֹץ נְבִיָּא וְעַל סֵפֶר מַלְכַיָּא
דְבֵית יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל׃ וּשְׁכִיב יְחִזְקִיָּהוּ עִם אֲבָהָתוֹי וּקְבָרוּהִי
בְּמַסּוֹקְיַת קִבְרֵי בְּנֵי דָוִד וִיקָר עֲבָדוּ לֵיהּ בְּמוֹתֵיהּ כָּל אֱנַשׁ
יְהוּדָה וְיָתְבֵי יְרוּשְׁלֵם וּמְלַךְ מְנַשֶּׁה בְרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי׃

לג.

בַּר תַּרְתֵּיסְרֵי שְׁנִין מְנַשֶּׁה כַּד מְלַךְ וְחַמְשִׁין וְחָמֵשׁ שְׁנִין מְלַךְ
בִּירוּשְׁלֵם׃ וַעֲבַד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ הֵיכְתוֹעֲבַת עַמְמַיָּא דִּיתָרִיךְ יְיָ
מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְתָב וּבְנָא יַת כָּל בָּמַסַיָּא דְּתָרַע יְחִזְקִיָּהוּ
אֲבוּהִי וַאֲקֵים אֲגוֹרַיָּא לְבַעֲלַיָּא וַעֲבַד אֲשֵׁירָתָא וּסְגִיד לְכָל
חֵילֵי שְׁמַיָּא וַעֲבַד יָתְהוֹן׃ וּבְנָא אֲגוֹרַיָּא וַאֲקֵים פִּיסְלָא בְּבֵית
מַקְדְּשָׁא דַיְיָ דַּאֲמַר יְיָ בִּירוּשְׁלֵם אַשְׁרֵי שְׁכִינְתִּי לְעָלָם׃ וּבְנָא
אֲגוֹרַיָּא לְכָל חֵילֵי שְׁמַיָּא בְּתַרְתֵּין דִּרְדַת בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ׃
וְהוּא אַעְבַּר יַת בְּנוֹהִי בְּנוּרָא בְּחֵילַת בַּר הִנֹּם וּתְבַע מִן מְעוֹנְנַיָּא
וּמִן קוֹסְמַיָּא וּמִן חַרְשַׁיָּיה וַעֲבַד בִּידִין וּדְכוּרוּ אַסְגֵּי לְמֶעְבַּד דְּבִישׁ
לְאַרְגָּזָא

non pro meritò operum ejus retribuit Dominus Jechizkiæ; elatum enim eſt cor ejus, fuit itaque contra eum ira *Domini*, & contra omnem populum Jehudæ & habitantes Hieroſolymam. 26. Humiliatus eſt autem Jechizkia ab elatione cordis ſui ipſe & habitantes Hieroſolymam: idcircò non venit ſuper eos ira Domini in diebus Ezechiæ. 27. Fuerunt verò Chizkiæ divitiæ & gloria quam plurima & theſauros comparavit ſibi argenti, & auri, & gemmarum pretioſarum & aromatum & clypeorum & omnium vaſorum expetendorum. 28. Apothecas quoque & horrea ad proventus frumenti vini & olei præſepia etiam pro cujuſque generis jumentis pecorumque caulas. 19. Et urbes comparavit ſibi & greges ovium & armenta plurima: eò quod dediſſet ei Dominus ſubſtantiam maximam. 30. Idem Jechizkia obturavit ſcaturiginem aquarum Gichonis ſuperiorem, & recta deduxit eas canalibus infra planities civitatis Davidis: & proſpere egit Jechizkia in omnibus operibus ſuis. 31. Ita etiam in *re* Interpretum Principum Regis Babelis qui miſſi ſunt ad eum, ut inquirerent de miraculô quod fuerat in terrâ, ut viderent duas tabulas lapideas, quæ erant in arcâ fœderis Domini, quas repoſuerat illic Moshe, cum duabus tabulis lapideis, quæ fractæ fuerant propter peccatum vituli, quem fecerant in Chorebô; permiſit ei Verbum Domini oſtendere eas neque damnum paſſus eſt; ad tentandum eum, ut innoteſceret

quic-

כְּתוּשְׁלָמַת עוֹבָדוֹהִי אָתֵיב יְיָ עַל יְחִזְקִיָּהוּ אֲרוּם גְּבַהּ לִבֵּיהּ וַהֲוַת עֲלוֹהִי רוּגְזָא וְעַל כָּל אֱנַשׁ יְהוּדָה וְיָתְבֵי יְרוּשְׁלֶם: וְאִיתְכְּנַע יְחִזְקִיָּהוּ מִגַּבְהוּתָא דְלִבֵּיהּ הוּא וְיָתְבֵי יְרוּשְׁלֶם וְלָא אֲתָא עֲלֵיהוֹן רוּגְזָא דַיְיָ בְּיוֹמֵי יְחִזְקִיָּהוּ: וַהֲווּ לְחִזְקִיָּהוּ עוּתַר וִיקָר סַגְוָא לַחֲדָא וְתִסְבְּרִין עֲבַד לֵיהּ לְסִימָא וּלְדַהֲבָא וּלְמַרְגָּלִיַּין יַקִּירָתָא וּלְבוּסְמָנִין וְלִיתְרֵיסִין וּלְכָל מָאנֵי רִיגוּג: וּבֵית אוֹצְרִין וְאוֹרְיָאוֹת לַעֲלַלַת עֲבוּר חֲמַר וּמְשַׁח וְאִיסְתַּלְוָון לְכָל בְּעִירָא וּבְעִירָא וְעַדְרִין וְאִצְטַבְלָיַין: וְקִירְוִין עֲבַד לֵיהּ וְגֵיתֵי אֲעָאן וְתוֹרִין לְסוֹגֵי אֲרוּם יְהַב לֵיהּ יְהוָה קִנְיָינָא סַגְיָא לַחֲדָא: וְהוּא יְחִזְקִיָּהוּ פְּקַק יַת מַפְקָנוּת מוֹי גִיחוֹן עִלָּאָה וְתַקְנִינוּן וְאוֹבִיל יָתְהוֹן בְּמַרְזְבִין כְּלַרַע לְמַעֲרֵי קַרְתָּא דְדָוִד וְאַצְלַח יְחִזְקִיָּהוּ בְּכָל עוֹבָדוֹהִי: וְהֵיכְנָא בִּמְתוּרְגְּמָנִין רִבְנֵי מַלְכָּא דְבָבֶל דְאִישְׁתַּלְחוּן לְוָותֵיהּ לְמִתְבַּע תְּמָהָא דַהֲוָה בְּאַרְעָא לְמֶחֱמֵי יַת תְּרֵין לוּחֵי אַבְנַיָּא דַהֲווֹן בַּאֲרוֹן קְיָימֵיהּ דַיְיָ דְאַצְנַע תַּמָּן מֹשֶׁה עִם תְּרֵין לוּחֵי אַבְנַיָּא דְאִתְּבָרוּ עַל חוֹבָא דְעֶיגְלָא דַעֲבָדוּ בְּחוֹרֵב אַרְשְׁיֵיהּ מֵימְרָא דַיְיָ לְאַחֲמָיוּתְהוֹן וְלָא אִיתְנְזַק מְטוּל לְנַסָּיוּתֵיהּ לְמִידַע

כָּל כַּה

ſuper muro ad terrendum & ad perturbandum eos; quò potirentur civitate. 19. Locutique ſunt de Dominô Deô cujus Majeſtas reſidet Hieroſolymæ, pariter ac locuti ſunt de idolis populorum terræ, operibus manuum humanarum. 20. Oravit igitur Jechizkia Rex & Eſaia filius Amotſi Propheta ob hoc & vociferati ſunt cœlum verſus. 21. Et miſit Dominus Micaelem & Gabrielem Angelum, & perdidit *eos* nocte Paſchatis igne lædente atque accendit halitus eorum intra corpora eorum, conſumpſitque omnem Virum Exercitus ac Ducem Principemve in exercitu Regis Aſſyriæ reverſuſque eſt cum pudore vultûs in terram ſuam; cumque ingreſſus eſſet domum idoli ſui, filii ipſius quos genuerat proſtraverunt eum interfectum gladiô. 22. Ita ſervavit Dominus Jechizkiam & habitantes Hieroſolymam de manu Sennacheribi Regis Aſſyriæ & de manu omnium & habitare fecit eos ſecuros undique. 23. Multi etiam deferebant munera in domum Sanctuarii Domini Hieroſolymæ & pretioſa ad Chizkiam Regem tribûs domus Jehudæ: qui ſublatus eſt coram omnibus populis poſt hæc. 24. In diebus illis ægrotavit Jechizkia adeò ut propinquus eſſet morti: ſed oravit coram Domino, qui locutus eſt in verbô ſuô, ſervare eum & adjicere quindecim annos diebus vitæ ejus, quos ſtatutum erat cœlitus detrahendos eſſe de diebus vitæ ejus, atque miraculum dedit ei. 25. Sed

דְעַל שׁוּרָא מְטוּל לְמִדְחֲלְהוֹן וּלְזַעֲזָעוּתְהוֹן מִן בְּגַלַל דִיכַבְּשׁוּן יַת
קַרְתָּא: וּמַלִילוּ עַל יְיָ אֱלָהָא דִשְׁכִינְתֵּיהּ שַׁרְיָא בִּירוּשְׁלֵם הֵיכְמָה
דִמַלִילוּ עַל טַעֲוַות עַמְמֵי אַרְעָא עוֹבָדֵי יְדֵי בַּר נְשָׁא: וְצַלִי
יְחִזְקִיָהוּ מַלְכָּא וִישַׁעְיָהוּ בַּר אָמוֹץ נְבִיָא עַל דָא וּזְעִיקוּ לְקָבֵל
שְׁמַיָא: וּשְׁדַר מֵימְרָא דַיְיָ מִיכָאֵל וְגַבְרִיאֵל מַלְאֲכַיָא וְשֵׁיצֵי
בְּלֵילְיָא דְפִסְחָא בְּאֶשָׁא מְנַתְּכָא וְאוֹקִיד נִשְׁמַתְהוֹן בְּגַוְותְהוֹן
וְשֵׁיצֵי כָּל גִּיבַּר חֵילָא וְסַרְכָן וְרַבָּן בְּמַשִׁירְיַית מַלְכָּא דְאַתּוּר
וְתָב בִּיבְהוּת אַפַּיָא לְאַרְעֵיהּ וְעַל לְבֵית טַעֲוָתֵיהּ וּבְנוֹהִי דְאוֹלִיד
תַּמָן רְמוֹהִי קְטוֹל בְּחַרְבָּא: וּפְרַק יְיָ יַת יְחִזְקִיָהוּ וְיַת יָתְבֵי
יְרוּשְׁלֵם מִן יְדָא דְסַנְחֵרִיב מַלְכָּא דְאַתּוּר וּמִן יַד כּוֹלָא וְאַשְׁרִינוּן
לְרָחְצָן חֲזוֹר חֲזוֹר: וּסְגִיעִין מַיְיתִין דוֹרוֹנָא לְבֵית מַקְדְשָׁא דַיְיָ
לִירוּשְׁלֵם וְתַפְנוּקִין לְחִזְקִיָהוּ מְלִיךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה
וְאִיתְנְטֵיל קֳדָם כָּל עַמְמַיָא מִן בָּתַר כְּדֵין: בְּיוֹמַיָא הָאִנוּן
מְרַע יְחִזְקִיָהוּ עַד דִמְטָא לִמְמָת וְצַלִי קֳדָם יְיָ וַאֲמַר בְּמֵימְרֵיהּ
לְאַסָּאָה יָתֵיהּ וּלְאוֹסָפָא חֲמֵיסְרֵי שְׁנִין עַל יוֹמֵי חַיוֹהִי דְאִיתְגְזַר
מִן שְׁמַיָא לְאוֹעֲרָא מִן יוֹמֵי חַיוֹהִי וְתִמְהָא יְהַב לֵיהּ: וְלָא
כְּתוּשְׁלָמַת

dicens: Dominus Deus noſter liberabit nos de manu Regis Aſſyriæ ? 12. Nonne iſte eſt Jechizkia qui ſuſtulit excelſa ejus & altaria ejus & præcepit domui Jehudæ & populo Hieroſolymæ, dicens, Coram altari unô adorabitis, & ſuper illud immolabitis, & in ipſô adolebitis aromata? 13. An ignoratis quæ fecerim ego & Patres mei cunctis terrarum populis? Nunquid potuerunt ullatenus idola populorum terrarum eripere regionem ſuam de manu meâ? 14. Quodnam *fuit* inter omnia idola populorum, quos exciderunt Patres mei, quod potuerit eruere populum ſuum de manu meâ; quomodo poſſet Deus Veſter eruere vos de manu meâ? 15. Nunc ergo ne decipiat vos Jechizkia neque conſulat vobis hôc modô, neque credatis verbo ejus: cum enim nullum potuerit idolum, nulla gens, nullumve regnum liberare populum ſuum de manu meâ ac de manibus Patrum meorum; ne Deus quidem veſter eripiet vos è manu meâ. 16. Præterea locuti ſunt ſervi ejus contumaciam contra Verbum Domini Dei & contra Jechizkiam ſervum ejus. 17. Epiſtolas quoque ſcripſit in contumeliam Domini Dei Iſraëlis ad loquendum perverſa de eô, dicens: Sicut idola populorum terræ non liberârunt populum ſuum de manu meâ, ita nec liberabit Deus Jechizkiæ populum ſuum de manu meâ. 18. Clamabant inſuper voce elatâ, linguâ domûs Sanctæ ad populum Hieroſolymitanum, qui erat

למימר יי אלהנא ישיזבננא מן יד מלכא דאתור : הלא הוא יחזקיהו דעטר במסוהי וית אגורוהי ואמר לדבית יהודה ולאינש ירושלם למימר קדם מדבח חד תיסגדון ועלוהי תיכסון ועלוהי תסקון בוסמנין : הלא תדעון מה דעבדית אנא ואבהתי לכל עמי ארעתא איפשר דמיכל הוא יכלין טעוות עמי ארעתא לשיזבא ית ארעהון מן ידיי : מאן בכל טעות עממיא דגמרו אבהתי דהורה יכיל לשיזבא ית עמיה מן ידוי ארום יכול אלהכון לשיזבא יתכון מן ידי : וכדון לא יטעי יתכון יחזקיהו ולא ימליך יתכון כהדא ולא תהימנון במימריה ארום לא יכיל כל טעי וכל עם ומלכו לשיזבא ית עמיה מן ידיי ומן ידי אבהתי ארום אלהכון לא ישיזיב יתכון מן ידיי : ותוב מלילו עבדוי סטיא על מימרא דיי אלהא ועל יחזקיהו עבדיה : ופיטקין כתב לחסדה קדם יי אלהא דישראל ולמימר סטייא עלוהי למימר הי כטעוות עממי ארעתא דלא שיזבי עמהון מן ידיי היכדין לא ישיזב אלהא דיחזקיה עמיה מן ידיי : וקרו בקול רם בלישן בית קודשא לות עמא דבירושלם מטול

דעל

dicentes: Cur venientes Reges Aſſyriæ huc invenirent aquarum abundantiam. 5. Confirmatus eſt itaque & ædificavit omnem murum, qui dirutus erat, & erexit ſuper eum turres & extra murum alterum; inſtauravitque Millutem civitatem Davidis; fecitque arma bellica plurima & clypeos. 6. Præfecitque populo duces qui bellum ordinarent, quos convocavit ad ſe in platea portæ urbis & locutus eſt conſolatoria ad cor eorum, dicens: 7. Confirmemini & roboremini; nolite timere neque frangamini *animis* à conſpectu Regis Aſſyriæ aut à conſpectu univerſæ multitudinis ingentis, quæ cum eô eſt, qui enim nobis auxiliantur multò plures *ſunt*, quam populus qui cum eô eſt. 8. Auxiliatur ei vis carnis nobis verò auxilio eſt Verbum Domini ad opitulandum nobis & ad bella gerenda: innixi ſunt itaque univerſus populus verbis Jechizkiæ Regis tribûs domus Jehudæ. 9. Poſt hæc miſit Sennacherib Rex Aſſyriæ ſervos ſuos Hieroſolymam (ipſe interim obſidens Lachishum cum omnibus Principibus ſuis) ad Jechizkiam Regem tribûs domus Jehudæ & ad omnem populum Jehudæ, qui Hieroſolymis erat, dicens. 10. Sic dicit Sennacherib Rex Aſſyriæ; In quo habetis fiduciam ſedentes obſeſſi in Hieroſolyma? 11. Nunc Jechizkia decepit vos ut tradat vos morti per famem & per ſitim,

לְמֵימַר לְמָה יֶהֶוֹן אַתְיָא מַלְכַיָּא דְאָתוּר הָכָא וְיִשְׁכְּחוּן מַיָּא סַגִּיעִין׃ וְאִתַּקַּף וּבְנָא יַת כָּל־שׁוּרָא דְמִתְרָעָא וְאַסִּיק עֲלוֹהִי מִגְדְּלַיָּא וּמִן לְבָרָא דְשׁוּרָא חוֹרָנְיְיתָא וְתַקֵּיף יַת מִלּוֹתָא קַרְתָּא דְדָוִד וַעֲבַד זֵינֵי קְרָבָא לְסוּגִי וּתְרֵסִין׃ וּמַנֵּי רַבָּנֵי מְסַדְּרֵי קְרָבָא עַל־עַמָּא וּכְנֵישִׁנּוּן לְוָתֵיהּ לִפְתִיוּתָא דִתְרַע קַרְתָּא וּמַלֵּיל תַּנְחוּמִין עַל לִבְּהוֹן לְמֵימָר׃ אִתּוֹקְפוּ וְעַלְמוּ לָא תִדַּחֲלוּן וְלָא תִתַּבְרוּן מִן קֳדָם מַלְכָּא דְאַתּוּר וּמִן קֳדָם כָּל רִיכְפַּת גַּיְיסָא דִי עִמֵּיהּ אֲרוּם בְּסַעֲדָנָא סַגִּיעִין יַתִּיר מִן עַמָּא דִי עִמֵּיהּ׃ בְּסַעֲדֵיהּ תְקוֹף בִּשְׂרָא וּבְסַעֲדָנָא מֵימְרָא דַיְיָ אֱלָהָנָא לְכִסְעַד יָתָנָא וּלְאַגָּחָא סִידְרֵי קְרָבָא וְאִיסְתְּמִיכוּ כָּל עַמָּא עַל פִּתְגָמֵי יְחִזְקִיָּהוּ מְלֵיךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה׃ מִן בָּתַר כְּדֵין שְׁדַר סַנְחֵרִיב מַלְכָּא דְאַתּוּר יַת עַבְדוֹהִי לִירוּשְׁלֵם וְהוּא מָעֵיק עַל לָכִישׁ וְכָל שִׁלְטוֹנוֹהִי עִמֵּיהּ לְוַת יְחִזְקִיָּהוּ מְלֵיךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה וּלְוַת כָּל־אֱנָשׁ יְהוּדָה דְבִירוּשְׁלֵם לְמֵימָר׃ כִּדְנַן אֲמַר סַנְחֵרִיב מַלְכָּא דְאַתּוּר עַל מָאן אַתּוּן רְחִיצִין וְיָתְבִין בִּצְיָרָא בִירוּשְׁלֵם׃ הֲלָא יְחִזְקִיָּהוּ מַטְעֵי יַתְכוֹן לְכִתַּן יַתְכוֹן לִמְמַת בְּאוּלְצָנָא וּבְצַחוּתָא לְמֵימַר

domus Sanctuarii Domini & in Lege & in Præceptô, quærendo coram Domino Deo ſuo, totô corde ſuo fecit & proſperatus eſt.

CAP. XXXII.

POſt *has* res & veritatem iſtorum *quæ* fecit Jechizkia conſtituit Dominus in verbo ſuo adducere Sennacheribum Regem Aſſyriæ & exercitus ejus in terram Iſraëlis eò ut frangeret Aſſyrios in terrâ domus Jehudæ, & percuteret copias eorum ſuper montes Hieroſolymæ, traderetque omnia ſpolia & prædam *eorum* in manum Chizkiæ & populi ejus, qui Hieroſolymæ *erat*: quocirca venit Sennacherib Rex Aſſyriæ cum exercitibus ingentibus quos non erat numerare, & caſtris poſitis in terrâ tribus Jehudæ, obſedit copiis ſuis civitates munitas ſtatuens apud ſe eas ſibi ſubjicere. 2. Cum autem vidiſſet Jechizkia veniſſe Sennacheribum velleque eum bellum inferre Hieroſolymæ. 3. Iniit conſilium cum Principibus ſuis de obturandis aquis fontium qui erant extra urbem, & adjuverunt eum. 4. Congregati ſunt itaque populus multus & obturarunt cunctos fontes & rivum fluentem per medium terræ Iſraëlis, dicen-

בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיָי וּבְאוֹרַיְתָא וּבְתַפְקֵידְתָּא לְמִתְבַּע מִן קֳדָם
יְיָ אֱלָהֵיהּ בְּכָל לִיבְבֵיהּ עֲבַד וְאַצְלַח׃

לב.

בָּתַר פִּתְגָמַיָא וְקוּשְׁטָא הָאִלֵין דַעֲבַד יְחִזְקִיָהוּ כַּד קַיֵים יְיָ
בְּמֵימְרֵיהּ לְאַיְתָאָה יַת סַנְחֵרִיב מַלְכָּא דְאָתוּר וְיַת חֵילְוָותֵיהּ
עַל אַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל מִן בְּגְלַל לְתַבָּרָא יַת אֲתוּרָאֵי בְּאַרְעָא
דְבֵית יְהוּדָה וּלְאַשְׁשָׁא יַת אוֹכְלוּסֵיהוֹן עַל טַוְרֵי דִירוּשְׁלֵם
וּלְמִמְסַר יַת כָּל עֲדָאָה וּבִזְתָּא בִּידָא דְחִזְקִיָה וְעַמֵיהּ דְבִירוּשְׁלֵם
הָא בְּכֵין אֲתָא סַנְחֵרִיב מַלְכָּא דַאֲתוּר בְּמַשִׁרְיָין סַגִיעִין דְלֵית
לְהוֹן מִנְיָן וּשְׁרָא בְּאַרְעָא שֵׁיבַט יְהוּדָה וְאַשְׁרֵי אוֹכְלוֹסוֹהִי
עַל קִירְוֵי כְּרִיכָתָא וַאֲמַר בְּמֵימְרֵיהּ לְשַׁוְיוּתְהוֹן עִמֵיהּ׃ וַחֲמָא
יְחִזְקִיָהוּ אֲרוּם אֲתָא סַנְחֵרִיב וּרְעוּתֵיהּ לַאֲגָחָא קְרָבָא עַל
יְרוּשְׁלֵם׃ וְאִיתְמְלִיךְ עִם רַבְרְבָנוֹהִי וְגִבָּרוֹהִי לְסִיסְתַּם יַת־מֵימֵי
עֵינָוָון דְמִן בָּרָא לְקַרְתָּא וְסַעֲדוּהִי׃ וְאִיתְכְּנָשׁוּ עִם סַגְיָא וּסְתִימוּ
יַת כָּל עֵינְוָותָא וְיַת נַחְלָא דְנָגֵיד בִּמְצִיעוּת אַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל
לְמֵימַר

& Eliel & Jiſmacia & Machath & Benaia propoſiti erant ſub manu Conaniæ & Shimei fratris ejus ex conſtitutione Jechizkiæ Regis & Azariæ Antiſtitis in domo Sanctuarii Domini. 14. Core verô filius Jimnæ Levita, conſtitutus Janitor ad Orientem, præerat iis quæ ſponte offerebantur coram Domino, ut daret oblationes coram Domino & ſancta ſanctorum. 15. Huic autem à latere *erant* Eden & Minjamin & Jeshua, & Shemaia Amaria & Shecania in civitatibus Sacerdotum cum *hoc* munere ut darent fratribus ſuis juxta diviſiones eorum, magno juxta ac parvo. 16. (Præterquam qui recenſiti ſunt inter mares à natô tres annos & ſupra) omni ingredienti in domum Sanctuarii Domini ad opus divinum ad miniſterium ſuum in officiô ſuô per diviſiones ſuas. 17. Et *iis* qui recenſiti ſunt Sacerdotibus per domum Patrum ſuorum & Levitis à natô viginti annos & ſupra in officiis ſuis per diviſiones ſuas. 18. Recenſitis, inquam, cum omnibus parvulis eorum, uxoribus eorum & filiis eorum & filiabus eorum, omni cœtui: propterea quod in munere eorum ſanctificati eſſent ad *miniſterium* ſanctum. 19. Filiis quoque Aharonis Sacerdotibus per agros ſuburbanos urbium eorum in ſingulis urbibus viri nominibus expreſſi *conſtituti* ſunt, qui darent portiones omni maſculo inter Sacerdotes & omnibus qui recenſiti ſunt inter Levitas. 20. Fecit autem ad hunc modum Jechizkia in omni Jehudâ: operatuſque eſt bonum & rectum & verum coram Domino Deo ſuo. 21. In omni autem opere quod cœpit in miniſterio

וֶאֱלִיאֵל וְיִסְמַכְיָהוּ וּמַחַת וּבְנָיָה מְמַנַּן מִן יַד כָּוֹנַנְיָה וְשִׁמְעִי אֲחוּהִי
בְּמִנּוּי יְחִזְקִיָּה מַלְכָּא וַעֲזַרְיָה סַרְכָּא בְּבֵית מִקְדְּשָׁא דַיְיָ׃ וְקוֹרֵא
בַּר יִמְנָה לֵוָאָה מְמַנָּא תַּרְעָא לְמָדִינְחָא עַל נִדְבָתָא דְמֵיתְיָא
קֳדָם יְיָ לְמִיתַּן אַפְרָשׁוּתָא קֳדָם יְיָ וְקֻדְשֵׁי קוּדְשַׁיָּא׃ וְעַל
צִיטְרֵיהּ עֵדֶן וּמִנְיָמִן וְיֵשׁוּעַ וּשְׁמַעְיָה אֲמַרְיָה וּשְׁכַנְיָה בְּקִרְוֵי
כַּהֲנַיָּא בְּהֵימָנוּתָא לְמִתַּן לַאֲחוּהוֹן בִּפְלוּגְוָתָא הֵיכְרַבָּא
הֵיכְזְעֵירָא׃ בַּר מִמָּה דְאִתְיַחֲסוּ לְדִיכְרִין מִבַּר תְּלַת שְׁנִין
וּלְעֵילָא כָּל דְעָלֵיל לְבֵית מִקְדְּשָׁא דַיְיָ לְפִתְגָם יוֹם בְּיוֹמֵיהּ
לְפוּלְחַנְהוֹן בְּמַטַּרְתְּהוֹן לִפְלוּגְוָתְהוֹן׃ וְיַת דְאִתְיַחֲסוּ כַּהֲנַיָּא
לְבֵית אֲבָהַתְהוֹן וְלֵוָאֵי מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָא בְּמַטַּרְתְּהוֹן
בִּפְלוּגְוָתְהוֹן׃ וּלְאִתְיַחֲסָא בְּכָל טַפְלְהוֹן נְשֵׁיהוֹן וּבְנֵיהוֹן וּבְנָתֵיהוֹן
לְכָל־קְהָלָא כְּטוּל דִיבְהֵימְנוּתְהוֹן אִתְקַדְּשׁוּ לְקוּדְשָׁא׃ וְלִבְנֵי
אַהֲרֹן כַּהֲנַיָּא בַּחֲקַל פַּרְוִילֵי קִרְוֵיהוֹן בְּכָל קִרְיָא וְקִרְיָא גּוּבְרִין
דְאִתְפְּרָשׁוּ בִּשְׁמָהָן לְמִתַּן חוּלְקִין לְכָל דְכוּרָא בְּכַהֲנַיָּא וּלְכָל
דְאִתְיַחֲסוּ בְּלֵוָאֵי׃ וַעֲבַד כְּדָא יְחִזְקִיָּה בְּכָל יְהוּדָה וַעֲבַד דְתַקִּין
וּדְכָשַׁר וּדְקֻשְׁטָא קֳדָם יְיָ אֱלָהֵיהּ׃ וּבְכָל עוֹבָדָא דְשָׁרֵי בְּפוּלְחַן
בֵּית

& Levitarum ut conſtanter incumberent Legi Domini. 5. Quare cum invaluiſſet diploma multiplicârunt filii Iſraëlis primitias frumenti, vini & olei & mellis dactylorum & univerſi proventus agri, decimas etiam omnium copioſe attulerunt. 6. Sed & filii Iſraëlis & Jehudæ qui habitabant in urbibus Jehudæ ipſi obtulerunt decimas boum & ovium, decimaſque ſanctorum, quæ ſanctificata erant coram Domino Deo ſuo attulerunt & diſtribuerunt acervatim. 7. Menſe Sivane cœperunt acervorum fundamenta poni: menſe autem *ſeptimo* Tishri completa ſunt. 8. Cumque venientes Jechizkia & Principes viderent acervos, benedixerunt Domino & populo ejus domui Iſraëlis. 9. Interrogavitque Jechizkia Sacerdotes & Levitas de ratione acervorum. 10. Reſpondit illi Azaria qui conſtitutus eſt primarius ſuper familiam Tſadoki, dicens, Ex quô tempore cœperunt ſeparare oblationem inferendam in domum Sanctuarii Domini comedimus *&* ſaturati ſumus, & remanſerunt plurima, (verbum enim Domini benedixit populo ſuo) quod reliquum eſt autem, ecce eſt copia, hæc bona. 11. Præcepit igitur Jechizkia ut præpararent conclavia in domô Sanctuarii Domini & præparaverunt *ea*. 12. Intuleruntque oblationes & decimas ſanctas fideliter: fuit autem præfectus eorum Conania & Shimei frater ipſius ſecundus ei. 13. Jechiel autem & Azaria & Nachath & Aſahel & Jeremoth & Jozabad

ולואי מן בגלל יתקפון באוריתא דיי : וכד איתוקף פתגמא
אסגיעו בני ישראל שירוי עבור חמר ומשח ודובשא דתמריא
וכל עללת חקלא ומעשר כולא לסוגעא אייתיאו : ובני ישראל
ויהודה דיתבין בקרוי יהודה אוף הנון מעשר תורו ועאן ומעשר
קודשיא דמקדשין קדם יי אלההון אייתיאו ויהבו כירוון כירוון :
בירחא דסיון שריאו כירוון לאיתוסרא ובירחא שביעאה דתשרי
פסקו : ואתו יחזקיהו ורברבנייא וחמו ית כירוותא ובריכו ית
יי וית עמיה בית ישראל : ותבע יחזקיה על כהנייא ולואי
על עיסק כירוותא : ואמר ליה עזריהו דממנא לרישא על
דבית צדוק ואמר מעדן דשריאו לאפרשא אפרשותא לאייתאה
לבית מקדשא דיי אכלין ושבעין ומשיירין עד סוגי ארום
מימרא דיי בריך ית עמיה ומה דאישתייר הא אית דיכפת
טובא חדין : ואמר יחזקיהו לאתקנא לשכתא בבית מקדשא
דיי ואתקינו : ואייתינו ית אפרשותא ומעשרא דקודשיא
בהימנותא ועליהון ממנא סרכן כוננידו לזאת ושמעי אחוהי
תנין ליה : ויחיאל ועזזיהו ונחת ועשהאל וירמות ויוזבד
ואליאל

de terra Iſraëlis & habitantes in Jehudâ. 26. Fuitque lætitia magna Hieroſolymæ à diebus enim Shelomonis filii Davidis Regis Iſraëlis hujuſmodi *quid* non fuerat Hieroſolymæ. 27. Dein ſurrexerunt Sacerdotes Levitæ & benedixerunt populo & accepta eſt oratio eorum: pervenit quippe oratio eorum ad habitaculum domûs Majeſtatis Sanctæ ejus in cœlis.

CAP. XXXI.

His omnibus peractis egreſſi ſunt omnes homines Iſraëlis qui inventi ſunt in urbibus Jehudæ, & fregerunt ſtatuas, ſuccideruntque lucos ac demoliti ſunt excelſa atque altaria, de univerſa domô Jehudæ & de Benjamine, & de Ephraimo & Menaſshæ, donec penitus aboleviſſent ea: deinde reverſi ſunt omnes filii Iſraëlis quiſque in poſſeſſionem ſuam in civitates ſuas. 2. Conſtituit autem Jechizkia diviſiones Sacerdotum & Levitarum in miniſteriô ſuô per diviſiones ſuas, quemque juxta officium ſuum tam Sacerdotum quam Levitarum ad holocauſta & ſacrificia ut miniſtrarent & confiterentur & laudes canerent in portis caſtrorum Domini. 3. Portionem quoque Regis quam dedit de propriâ ſubſtantiâ in holocauſta tam matutina quam veſpertina in addititia quoque Sabbatorum & Neomeniarum & ſolennitatum *cæterarum*, ſicut ſcriptum eſt in Lege Domini. 4. Præcepit etiam populo habitantibus Hieroſolymam, ut darent portionem Sacerdotum

מארעא דישראל ודייתבין ביהודה: והות חדוה רבתא בירושלם ארום מן יומי שלמה בר דויד מלכא דישראל לא הות כדא בירושלם: וקמו כהניא וליואי ובריכו ית עמא ואתקבלת צלותהון ועלת צלותהון למדור בית שכינת קודשיה לשמיא:

לא.

וכד פסקו כל דא נפקו כל אינש ישראל דאשתכחו לקרוי יהודה ותברו קמאתא וקטעו אשירתא ותרעו ית במסייא וית אגורייא מן כל בית יהודה ומן בנימין ומן אפרים ומנשה עד דשיציאונון ותבו כל בני ישראל גבר לאחסנתיה לקרויהון: ואקים יחזקיהו ית פלוגוות כהנייא וליואי על פולחנהון בפלוגוותהון גבר חי כפום פולחניה לכהניא ולליואי לעלתא ולנכסת קודשיא לשמשא ולאודוי ולשבחא בתרעי משרייתא דיי: וחולק מלכא דיהב מן קניניה לעלוון לעלוות צפרא ורמשא למוספי שביא ולרישי ירחיא ולמועדיא היכמה דכתיב באוריתא דיי: ואמר לעמא ליתבי ירושלם למתן חולק כהנייא וליואי

nam oravit pro eis Chizkia, dicens, Dominus qui bonus eſt, propitius eſto populo qui errarunt. 19. Siquidem animum ſuum intenderit ad quærendum timorem Domini Dei Patrum ſuorum, nec animadvertat in peccata populi qui non fecerint Paſcha debitô ritû, edendo cum puritate carnem ſanctam. 20. Acceptam habuit autem Dominus orationem Chizkiæ & ſanavit populum. 21. Fecerunt itaque filii Iſraëlis qui inventi ſunt Hieroſolymæ feſtum Azymorum ſeptem dies cum lætitiâ magnâ, laudes autem canebant coram Domino per ſingulos dies Levitæ & Sacerdotes inſtrumentis muſicis coram Domino. 22. Et locutus eſt Jechizkia ad cor Levitarum, quibus inierat intellectus bonus coram Dominô, & comederunt ſacrificia ſolennitatum ſeptem diebus, immolantes victimas ſacrificiorum & confitentes coram Domino Deô Patrum ſuorum. 23. Inieruntque conſilium univerſus cœtus de faciendo poſt Paſcha conviviô ſeptem diebus aliis: fecerunt itaque convivium ſeptem diebus cum gaudio. 24. Chizkia enim Rex tribus domus Jehudæ exhibuit cœtui mille boves & ſepties mille oves: Principes verò exhibuerunt cœtui boves mille & oves decies mille: Sanctificarunt autem ſe Sacerdotes plurimi. 25. Et lætati ſunt univerſus cœtus Jehudæ & Sacerdotes & Levitæ & univerſus cœtus qui venerat de domo Iſraëlis, & peregrini qui venerant

de

ארום צלי חזקיהו אמטולהון למימר יי דהוא טב יכפר על
עמא דאשתליו : ארום ליבביה אתקין למתבע דחלתא דיי
אלהי אלהא דאבהתוי ולא יתבע חוביהון דעמא דלא עברו ית
פסחא כדחזי למיכל בדכותא בשר קודשא : וקביל יי צלותיה
דחזקיה ואסי ית עמא : ועבדו בני ישראל דאשתכחו בירושלם
ית חגא דפטיריא שבעא יומין בחדווא רבתא ומשבחין קדם
יי יומא ביומא ליואי וכהניא בזמני תושבחתא קדם יי : ומליל
יחזקיהו על לב ליואי דאית בהון שכלא טבא קדם יי ואכלו
ית נכסי קודשיא דמועדיא שבעא יומין דבחין דבחי נכסת
קודשיא ומודן קדם יי אלהא דאבהתהון : ואתמליכו כל
קהלא למיעבד בתר פסחא שירותא שבעא יומין חורנין ועבדו
שירותא שבעא יומין בחדווא : ארום חזקיהו מליך שיבטא
דבית יהודה אפריש לקהלא אלפא תורין ושבעת אלפין עאן
ורברביא אפרישו לקהלא תורין אלפא ועאן עשרתי אלפין
ואיתקדשו כהניא לסוגעא : וחדיאו כל קהלא דיהודה וכהניא
וליואי וכלהון קהלא דאתו מדבית ישראל וגיוריא דאתין
מארעא

& domus Menaſshæ Zebulunem uſque: at irridebant
& ſubſannabant eos. 11. Attamen *quidam* viri de tribu
Asheris & de tribu Menaſshæ & de tribu Zebulunis
acquieverunt & venerunt Hieroſolymam. 12. Etiam in
domum Jehudæ fuit benevolentia à conſpectu Domini,
ut daret eis cor unum ad faciendum præceptum Regis
& Principum juxta verba Domini. 13. Congregatique
ſunt Hieroſolymam populus multus ad celebrandum
feſtum azymorum menſe ſecundô, cœtus quam maxi-
mus. 14. Et ſurgentes amoverunt altaria quæ erant
Hieroſolymæ, & omnes domos, in quibus adolebantur
ſuffitus Idolis, ſuſtulerunt & projecerunt in torrentem
Kidronis. 15. Immolaverunt autem Paſcha quarta deci-
ma menſis ſecundi & Sacerdotes ſeſe humiliatos ſancti-
ficârunt & intulerunt holocauſta in domum Sanctuarii
Domini. 16. Steteruntque in locô ſuô prout convenie-
bat eis juxta legem Moshe Prophetæ Domini: Sacer-
dotes *verò* ſpargebant ſanguinem ex manibus Levita-
rum ſuſceptum. 17. Magna enim pars cœtus ſeſe non
ſanctificaverat: idcirco Levitæ ſuffecti ſunt mactandis
agnis Paſchalibus in locum cujuſcunque cui integrum
non erat ſeſe ſanctificare coram Domino. 18. Magna
quippe pars populi ex domô Ephraimi quoque & ex
domo Menaſshæ & ex domo Iſſacaris & ex domo
Zebulunis mundata non erat; comederant enim Pa-
ſcha prius ſecus quam ſcriptum eſt, ideoque denuo
fecerunt Paſcha ſecundum juxta quod ſcriptum eſt;

 nam

[illegible] והוו מגחכין עליהון ומתעלבין בהון:
להור גוברין משיבטא דאשר ומשיבטא דמנשה ומשיבטא
דזבולון איתכנעו ואתו לירושלם: אוף בדבית יהודה הות
רעוא מן קדם יי למתן להון ליבא חד למעבד תפקידתא
דמלכא ורבנייא הי כפתגמיא דיי: ואיתכנישו לירושלם עם
סגיא למעבד ית חגא דפטיריא בירחא תניינא קהלא סגיא
לחדא: וקמו ועטרו ית אגוריא דבירושלם וית כל בתי אסקות
בוסמין לטעוותא עטרו וטלקו לנחלא דקדרון: ונכיסו ית
פסחא בארבסר לירחא תניינא וכהניא אתכנעו ואיתקדשו
ואיתיאו עלוון בבית מקדשא דיי: וקמו על מנהון כד חזי להון
הי באוריתא דמשה נביא דיי כהניא זרקין ית אדמא מן
ידיהון לואי: ארום סוגי קהלא לא איתקדשו ולואי הוו מכנן
על ניכסת אמריא דפיסחא לכל גבר דלא אידכי לאיתקדשא
קדם יי: ארום סוגי עמא ומדבית אפרים ומדבית מנשה
ומדבית יששכר ומדבית זבלון לא אידכיא ארום אכלו ית פסחא
קדמאה בדלא כתיב ותבו למעבד פיסחא תניינא כדכתיב

ארום:

itaque decretum Præconem tranſmittere per omnem
Iſraëlem à Dane uſque ad Beerſhebam & uſque Apa-
meam ut venirent & facerent Paſcha coram Domino
Deo Iſraëlis in Hieroſolymâ: maxima enim pars cœtus
non fecerant Paſcha in Niſane. 6. Profectique ſunt Cur-
ſores cum Epiſtolis à manu Regis & Principum ejus per
totam domum Iſraëlis & Jehudæ juſſuque Regis prædi-
cabant: filii Iſraëlis revertimini ad timorem Domini Dei
Abrahami Iſaaci & Iſraëlis & revertetur ad reſiduum,
quod relictum eſt vobis è manibus Regum Aſſyriæ. 7.
Nolite autem fieri ſicut Patres veſtri & ſicut fratres
veſtri, qui prævaricati ſunt in Verbum Domini Dei Pa-
trum ſuorum: quocirca tradidit eos hoſtibus eorum,
qui redegerunt eos ad deſolationem ut ipſi cernitis. 8.
Nolite nunc indurare cervicem veſtram ſicut Patres
veſtri, porrigite manum & revertimini ad timorem
Domini & venite ad domum Sanctuarii ejus, quod ſan-
ctificavit in ſeculum & ſervite coram Domino, & aver-
tetur à vobis furor iræ ejus. 9. Cum enim vos reverſi
fueritis ad timorem Domini fratribus veſtris & filiis
veſtris dabit miſerationes coram *illis* qui captivos
duxerant illos, & revertetur in verbô ſuo ut redu-
cat eos in terram hanc: gratioſus enim & clemens
eſt Dominus Deus veſter nec aſcendere faciet ma-
jeſtatem ſuam ex mediô veſtri, ſi reverſi fueritis
ad timorem ejus. 10. Curſores igitur tranſibant de
civitate in civitatem per terram domus Ephraimi

 &

ופתגמא לאעברא כרוזא בכל ישראל מבן ועד באר שבע
ועד פמיאס למיתי למעבד פסחא קדם יי אלהא דישראל
בירושלם מטול דלא סגיאות קהלא עבדו פסחא בניסן
בזמניה היכמא דכתיב׃ ואזלו רהטוניא בפיטקייתא מן ידא
דמלכא ורברבנוי בכל בית ישראל ויהודה ובתפקדתא דמלכא
למימר בני ישראל תובו לדחלתא דיי אלהא דאברהם יצחק
וישראל ויתוב לשיזבתא דאשתיירת לכון מן ידיהון דמלכיא
דאתור׃ ולא תהון הי כאבהתכון והי כאחוכון דישקרו במימרא
דיי אלהא דאבהתהון ומסרתון לשנאיהון ויהבונון לציח היכמה
דאתון חמאין׃ כדון לא תקשון קדלכון כאבהתכון אושיטו
ידא ותובו לדחלתא דיי ואיתו לבית מקדשיה דיאקדיש לעלם
ופלחו קדם יי ויתוב מנכון תקוף רוגזיה׃ ארום כד תתובון
לדחלתא דיי אחוכון ובניכון יהב לרחמין קדם דישבו יתהון
ויתיב במימריה לאתבותהון לארעא הדא ארום חננא ורחמנא
יי אלהכון לא יסלק שכינתיה מביניכון אין תתובון עד דחלתיה׃
והוו רהטוניא עברין מן קרי לקרי בארעא דבית אפרים
ודבית

exuere *pellibus* holocauſta, adjuverunt ergo eos fratres eorum Levitæ uſque dum perfeciſſent opus illud & uſque dum ſanctificati eſſent Sacerdotes; Levitæ enim expeditiores erant ad ſeſe ſanctificandum, quam Sacerdotes. 35. Holocauſta præterea erant plurima cum adipibus ſacrificiorum & libaminibus ad holocauſta: ita conſtitutus eſt cultus domûs Sanctuarii Domini. 36. Lætatuſque eſt Jechizkia totuſque populus, quod *ſic* præparaſſet Dominus affectum animi populi, derepente quippe facta eſt res.

CAP. XXX.

MIſit quoque Jechizkia ad omnem Iſraëlem & Jehudam quin & epiſtolas ſcripſit ad domum Ephraimi & Menaſshæ ut venirent ad domum Domini in Hieroſolyma ad faciendum Paſcha coram Domino Deo Iſraëlis. 2. Iniit ergo conſilium Rex & Principes ejus & omnes Iſraëlitæ univerſus ſcilicet cœtus Hieroſolymæ, de intercalando Menſe Niſane & faciendo Paſchate in menſe Ijare, qui menſis eſt ſecundus. 3. Non enim potuerunt facere Paſcha in Niſane quia Sacerdotes ſanctificati non erant ad emundandum, ut ſufficerent ad opus oblationum & populus nondum potuerant congregare ſe Hieroſolymam. 4. Placuitque res Regi & omni multitudini. 5. Statuerunt

למשלח ית עלותא וסייעונון אחיהון ליואי עד זמן דשיציאו
עבידתא ועד זמן דאיתקדשו כהניא ארום ליואי תריצו
לאיתקדשא יתיר מכהניא: ואוף עלוותא לסוגעי בתרבי נכסת
קודשיא ובנסכין לעלתא ואיתקנת פולחן בית מקדשא דיי:
וחדא יחזקיה וכל עמא מן בגלל דאתקן יי לעמא יתרא
דלבהון ארום בתכף הוה פתגמא:

ל.

ושדר יחזקיה על כל ישראל ויהודה ואוף פטקין כתב על
דבית אפרים ומנשה למיתי לבית מקדשא דיי בירושלם
למעבד פסחא קדם יי אלהא דישראל: ואיתמליך מלכא
ורברבנוי וכלהון ישראל וכל קהלא בירושלם לעבריה ירחא
דניסן ולמעבד פסחא בירחא דאייר הוא ירחא תניינא: ארום
לא יכילו למעבד פסחא בניסן מטול דכהניא לא אתקדשו
לאדכאה כמיסת עבירת קורבניא ועמא לא ספיקו לאיתכנשא
לירושלם: וכשר פתגמא קדם מלכא וקדם כל קהלא: וקיימו

פתגמא

25. Conſtituit quoque Levitas in domo Sanctuarii Domini cum cymbalis & pſalteriis & citharis juxta præceptum Davidis & Gadis Prophetæ Regis, & Nathanis Prophetæ: ſiquidem juxta Verbum Domini præceptum *hoc* fuit per manum Prophetarum ejus. 26. Steterunt itaque Levitæ cum inſtrumentis muſicis Davidis & Sacerdotes cum tubis. 27. Et juſſit Chizkia Rex offerri holocauſtum ſuper altare; quumque cœpit offerri holocauſtum, cœpit laus Domini cum tubis, adhibitis una inſtrumentis muſicis Davidis Regis Iſraëlis. 28. Totus autem cœtus laudes canebat, & qui modulabatur canticum cantabat, tubisque clangebant omnes ſimul, donec finitum eſſet holocauſtum. 29. Quumque finita eſſet holocauſti oblatio, incurvârunt ſe Rex & omnes qui aderant illic & adoraverunt. 30. Præcipitque Jechizkia Rex & Principes Levitis ut cantarent coram Domino juxta verbum Davidis & Aſaphi Prophetæ; cantabant itaque adeò ut lætarentur lætitiâ & incurvantes ſe adorârunt. 31. Reſpondit Jechizkia & dixit, Nunc obtuliſtis oblationem veſtram coram Dominô; accedite & adducite victimas & euchariſtica in domum Sanctuarii Domini, & quicunque libenti fecerit animô adducat holocauſta. 32. Fuit autem ſumma numeri holocauſtorum quos adduxerunt cœtus, tauri ſeptuaginta arietes centum, agni ducenti, in holocauſtum coram Domino erant omnia hæc. 33. Sacrificiorum verò tauri ſexcenti & oves ter mille. 34. Attamen Sacerdotes erant pauciores quam ut poſſent

exuere

ואקים ית ליואי בבית מקדשא דיי בצלצלין ובנבלין ובכנרין
הי כתפקידתא דדוד וגד נביא דמלכא ונתן נביא ארום על
מימרא דיי תפקידתא ביד נביאוהי: וקמו ליואי בזיני תושבחתא
דדוד וכהניא בחצוצרתא: ואמר חזקיה מלכא לאסקא עלתא
על מדבחא וכד שריאת עלתא שרי תושבחתא דיי בחצוצרתא
ועל ידי זיני זמר דדוד מלכא דישראל: וכל קהלא משבחין
ודאמר שירה משבח וחצוצרתא מחצרין כלהון כחדא עד
דשיציאת עלתא: וכד שיציאת עלתא לאסקא כרעו מלכא
וכל דמשבחין תמן וסגידו: ואמר יחזקיה מלכא ורברבניא
לליואי לשבחא קדם יי הי כפתגמא דדוד ואסף סכואה ושבחו
עד דחדו חדוא רבתא וכרעו וסגידו: ואתיב יחזקיה ואמר
כדון קריבתון קרבנכון קדם יי קריבו ואיתו נכסין והודאתא
לבית מקדשא דיי וכל דיתרעי לביה ייתי עלוון: והוה סכום
מניין עלוותא דאייתיאו קהלא תורין שבעין דכרין מאה אמרין
מאתן לעלתא קדם יי כל אילין: ונכסת קודשיא תורין שית
מאה ועאנא תלת אלפין: להוד כהניא הוו קלילין ולא יכילו
למשלח

tempore dierum octo: die denique decimô ſexto menſis Niſanis *opus* perfecerunt. 18. Ingreſſi itaque intro ad Chizkiam Regem dixerunt: mundavimus totam domum Sanctuarii Domini & altare holocauſti omniaque vaſa ejus, nec non menſam diſpoſitionis *panum* cum omnibus vaſis ſuis. 19. Cunctaque vaſa quæ polluerat Rex Achaz & abominanda reddiderat per idola alienigenarum cum regnaret in prævaricatione ſuâ in Verbum Domini, compoſuimus & abſcondimus, aliaque paravimus eorum loco: ecce autem ſunt coram altari Domini. 20. Surgens itaque diluculo Jechizkia Rex congregavit Principes civitatis & aſcendit in domum Sanctuarii Domini. 21. Adduxeruntque tauros ſeptem & arietes ſeptem & agnos ſeptem & hædos ſeptem pro peccato ad expiationem faciendam pro regno & pro Sanctuariô & pro populo Jehudæ: dixitque filiis Aharonis Sacerdotibus ut offerrent ſuper altari Domini. 22. Mactaverunt igitur tauros & excipientes Sacerdotes ſanguinem ſparſerunt ſuper altare, mactaverunt etiam arietes & ſparſerunt ſanguinem ſuper altare, mactaverunt denique agnos & ſparſerunt ſanguinem ſuper altare. 23. Applicueruntque hædos peccati coram Rege & cœtu, impoſueruntque manus ſuas ſuper eos. 24. Immolaveruntque illos Sacerdotes & emundârunt ſanguine eorum altare ad expiationem faciendam pro totô Iſraële; pro omni quippe Iſraële præceperat Rex ut holocauſtum fieret & ſacrificium pro peccato.

 25. Con-

לְזַמַּן יוֹמִין תְּמַנְיָא וּבְיוֹם שִׁיתְּסְרֵי לְיַרְחָא דְנִיסָן שֵׁיצִיאוּ : וַאֲתוֹ
לְגָיו לְוַת חִזְקִיָהוּ מַלְכָּא וַאֲמָרוּ דַכֵּינָא יַת כָּל בֵּית מַקְדְּשָׁא דַייָ
וְיַת מַדְבְּחָא לַעֲלָתָא וְיַת כָּל מָנוֹי וְיַת פָּתוּרָא דְסִדּוּרָא וְיַת כָּל-
מָנוֹי : וְיַת כָּל מָנַיָא דְסָאִיב מַלְכָּא אָחָז וְשַׁקִּיצִינוּן קֳדָם טַעֲוַת
נֻוכְרָאִין כַּד מְלַךְ בְּשַׁקְרוּתֵיהּ בְּמֵימְרָא דַייָ תַּקִּינְנָא יַתְהוֹן וּטְמַרְנָא
יַתְהוֹן וְזַמִּינְנָא חוֹרָנִין חִלּוּפֵיהוֹן וְהָא אִינּוּן קֳדָם מַדְבְּחָא דַייָ:
וְאַקְדֵּם וְחִזְקִיָהוּ מַלְכָּא וּכְנַשׁ יַת רַבְנֵי קַרְתָּא וּסְלִיק לְבֵית
מַקְדְּשָׁא דַייָ : וְאַיְיתִיאוּ תּוֹרִין שַׁבְעָה וְדִיכְרִין שַׁבְעָא וְאִמְּרִין
שַׁבְעָא וּצְפִירֵי בְנֵי עִזִּין שַׁבְעָא לְחַטָּאתָא לְכַפָּרָא עַל מַלְכוּתָא
וְעַל מוּקְדְּשָׁא וְעַל אֱנַשׁ יְהוּדָה וַאֲמַר לִבְנֵי אַהֲרֹן כַּהֲנַיָא
לְאַסָּקָא עַל מַדְבְּחָא דַייָ: וּנְכִיסוּ תּוֹרַיָא וְקַבִּילוּ כַּהֲנַיָא יַת
אַדְמָה וּדְרִיקוּ לְמַדְבְּחָא וּנְכִיסוּ דִיכְרַיָא וּדְרִיקוּ אַדְמָה לְמַדְבְּחָא
וּנְכִיסוּ אִמְּרַיָא וּדְרִיקוּ אַדְמָא לְמַדְבְּחָא : וְקָרִיבוּ יַת צְפִירֵי
חַטָּאתָא קֳדָם מַלְכָּא וּקְהָלָא וּסְמָכוּ יְדֵיהוֹן עֲלֵיהוֹן : וּנְכִיסְנוּן
כַּהֲנַיָא וְדַבִּיאוּ מִן אַדְמְהוֹן מַדְבְּחָא לְכַפָּרָא עַל כָּל יִשְׂרָאֵל אֲרוּם
עַל כָּל יִשְׂרָאֵל אֲמַר מַלְכָּא לְאִתְעוֹבָדָא עֲלָתָא וְחַטָּאתָא :
וְאָקֵים

& Hieroſolymæ: adeò ut tradiderit eos in commotionem & in deſolationem & in ſtuporem, ſicut ipſi cernitis oculis veſtris. 9. En autem corruerunt Patres noſtri occiſi gladio, filii verò noſtri & filiæ & conjuges noſtræ in captivitate *degunt* propter hoc. 10. Nunc mihi in animô *eſt* inire fœdus coram Domino Deo Iſraëlis, ut avertatur à nobis furor iræ ejus. 11. Filii mei ne nunc ſegnes eſtote, vos enim elegit Dominus ut ſtetis coram eô ad miniſtrandum ei, ſitiſque ei miniſtrantes & adolentes ſuffitum aromatum. 12. Surrexerunt ergo Levitæ Machath filius Amaſai & Joel filius Azariæ de filiis Kohathi; de filiis verò Merari Kish filius Abdi, & Azaria filius Jehallelel: de filiis autem Gershonis, Joach filius Zimmæ & Eden filius Joachi. 13. Et è filiis Elitſaphanis Shimri & Jeïel; de filiis quoque Aſaphi Zecaria & Mattania. 14. Nec non de filiis Hemanis Jechiel & Shimei: de filiis vero Jeduthunis Shemaia & Uzziel. 15. Congregaveruntque fratres ſuos & ſanctificati ſunt, veneruntque ad mandatum Regis cum Verbis Domini ad mundandam domum Domini. 16. Ingreſſique Sacerdotes in interiora domûs Sanctuarii Domini extulerunt omnem immunditiem quam repererunt in templô Domini, in atrium domus Sanctuarii Domini, quam excipiebant Levitæ ut efferrent ad torrentem Kidronis foras. 17. Coeperunt autem primâ die menſis primi Niſanis ſanctificare, & die octavâ menſis venerunt ad porticum Domini & ſanctificârunt domum Sanctuarii Domini

וירושלם ויהבינון לזיע ולצדו ולאישתעממו היכמה דיאתון חמן
בעיניכון : והא נפלו אבהתנא קטילין בחרבא ובננא ובנתנא
ונשנא בשביתא מן בגלל דא : כדון עם לבבי למגזר קיים
קדם יי אלהא דישראל ויתוב מננא תקוף רוגזיה : בני כדון
לא תתרשלון ארום בכון איתרעי יי למקם קדמוי לשמשותיה
ולמהוי קדמוי משמשין ומסקין קטרת בוסמין : וקמו ליואי מחת
בר עמשי ויואל בר עזריה מן בני קהת ומבני מררי קיש בר
עבדי ועזריה בר יהללאל ומן בני גרשון יואח בר זמה ועדן
בר יואח : ומן בני אליצפן שמרי ויעיאל ומן בני אסף זכריהו
ומתניהו : ומן בני הימן יחיאל ושמעי ומן בני ידותון שמעיה
ועזיאל : וכנשו ית אחוהון ואיתקדשו ואתו בתפקידתא דמלכא
בפתגמיא דיי לדכאה בית מקדשא דיי : ואתו כהניא מן לגיו
לבית מקדשא דיי ואפיקו כל סואבותא דאשכחו בהיכלא דיי
לדרת בית מקדשא דיי וקבילו ליואי לאפקא לנחלא דקדרון
לברא : ושריאו בחדא לירחא קדמאה בניסן לקדשא וביומא
תנינא לירחא אתו לאולמא דיי וקדישו בית מקדשא דיי
לזמן

ſunt in librô Regum domûs Jehudæ & Iſraëlis. 27. Decubuitque Achaz cum Patribus ſuis & ſepelierunt eum in civitate Hieroſolymæ neque enim intulerunt eum in ſepulchra Regum domûs Iſraëlis; & regnavit Chizkia filius ejus pro eô.

CAP. XXIX.

JEchizkia regnum iniit natus viginti & quinque annos & viginti novem annis regnavit Hieroſolymæ; nomen autem matris ejus Abia filia Zecariæ. 2. Fecitque quod rectum erat coram Dominô juxta omnia quæ fecerat David Pater ejus. 3. Ipſe annô primô quô regnavit aperuit fores Sanctuarii Domini & inſtauravit eas. 4. Adduxitque Sacerdotes atque Levitas & congregavit eos in plateam Orientalem. 5. Dixitque eis; Audite me Levitæ: nunc eſtote parati, & ſanctificamini, ſanctificate quoque domum Sanctuarii Domini Dei Patrum veſtrorum, & efferte *quod* profanum *eſt* è ſancto. 6. Prævaricati ſunt enim Patres noſtri & fecerunt quod malum *eſt* coram Domino Deo noſtro & dereliquerunt eum & avertentes facies ſuas à tabernaculo Domini, obverterunt ei cervicem. 7. Occluſerunt quoque fores porticûs & extinxerunt lucernas, & ſuffitum aromatum non adoleverunt, nec holocauſta obtulerunt in Sanctuario Deo Iſraëlis. 8. Fuit itaque ira Domini in homines Jehudæ

עַל סְפַר מַלְכַיָּא דְבֵית יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל׃ וּשְׁכִיב אָחָז עִם אֲבָהָתוֹי
וּקְבָרוּהִי בְּקַרְתָּא דִירוּשְׁלֵם אֲרוּם לָא אַיְתוּהִי לְקִבְרֵי מַלְכַיָּא
דְבֵית יִשְׂרָאֵל וּמְלַךְ חִזְקִיָּה בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹי׃

כט.

חִזְקִיָּהוּ מְלַךְ בַּר עֶשְׂרִין וְחַמֵשׁ שְׁנִין וְעֶשְׂרִין וּתְשַׁע שְׁנִין מְלַךְ
בִּירוּשְׁלֵם וְשׁוּם אִמֵּיהּ אֲבִיָּה בְּרַת זְכַרְיָה׃ וַעֲבַד דְּכַשַּׁר קֳדָם
יְיָ הֵיכְּכָל מָה דִיעֲבַד דָוִד אֲבוֹי׃ הוּא בְּשַׁתָּא קַדְמֵיתָא כַּד
מְלַךְ פְּתַח יַת דָשֵׁי בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ וְתַקֵּיפִנּוּן׃ וְאַיְתֵי יַת כַּהֲנַיָּא
וְיַת לֵוָאֵי וּכְנָשִׁינּוּן לִפְתָאוּרַת מַדִינְחָא׃ וַאֲמַר לְהוֹן קַבִּילוּ מִנִּי
לֵוָאֵי כְּדוֹן הֲווֹ זְמִינִין וְאִתְקַדְּשׁוּן וְקַדִּישׁוּ יַת בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ
אֱלָהָא דַאֲבָהַתְכוֹן וְאַפִּיקוּ יַת רִיחוּקָא מִן קוּדְשָׁא׃ אֲרוּם שְׁקַרוּ
אֲבָהָתָנָא וַעֲבָדוּ דְבִישׁ קֳדָם יְיָ אֱלָהָנָא וְשַׁבְקוּהִי וְאַחֲזָרוּ אַפֵּיהוֹן
מִמַּשְׁכְּנָא דַיְיָ וְהַפָּכוּ לֵיהּ קְדָל׃ אוּף אַחֲרוּ דָשֵׁי אוּלָמָא וְאַטִּיפוּ
יַת בּוֹצִנַיָּא וּקְטֹרֶת בּוּסְמִין לָא אַסִּיקוּ וַעֲלָתָא לָא אַסִּיקוּ
בְּקוּדְשָׁא לֶאֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל׃ וַהֲוָה רוּגְזָא דַיְיָ עַל אֱנָשׁ יְהוּדָה
וִירוּשְׁלֵם

Jehudæ, & expugnarunt Bethshemeshum & Ajalonem & Gederas & Socuntum cum viculis ſuis & Timnam cum viculis ſuis & Gimzuntem cum viculis ſuis, habitaveruntque ibi. 19. Humiliaverat enim Dominus Jehudam propter Achazum Regem Iſraëlis, quia ceſſaverat domus Jehuda à cultu Domini & prævaricati erant prævaricationem in Verbum Domini. 20. Venit itaque ad eum Tiglath Pilneeſer Rex Aſſyriæ, qui cum veniſſet oppreſſit eum; ſed minimè prævaluit. 21. Quippe depeculatus eſt Achaz Sanctuarium Domini & domum Regis & Magnatum, deditque Regi Aſſyriæ: non effecit tamen ut auxiliaretur ei. 22. Inſuper tempore anguſtiæ ejus perrexit prævaricari in Verbum Domini, ipſe Rex Achaz. 23. Immolavit namque Idolis Darmaſci, quæ clade affecerant exercitus ejus: dixit quippe quia idola Syriæ auxiliantur eis, ipſis immolabo, ut mihi auxilio ſint, ipſa autem fuerunt ei ruinæ & omnibus filiis Iſraëlis. 24. Congeſſit quoque Achaz omnia vaſa domus Sanctuarii Domini clauſitque fores domûs Sanctuarii; & fecit ſibi altaria in unoquoque angulo Hieroſolymæ. 25. In ſingulis quoque urbibus tribûs Jehudæ fecit aras ad adolendum aromata idolis populorum alienorum, atque irritantia patravit coram Domino Deo Patrum ſuorum. 26. Reliquæ autem res ejus & omnes viæ ejus priores & noviſſimæ en deſcriptæ

ſunt

יהודה וכבשו ית־בית־שמש וית אילון וית גדרות וית שוכו.
ופרוילהא וית תמנה ופרוילהא וית גמזו וית פרוילהא ויתיבו
תמן : ארום אמאיך יי ית יהודה מן בגלל אחז מלכא דישראל
ארום איתבטילו דבית יהודה מפולחנא דיי ושקרו שקר
במימרא דיי : ואתא עלוי תגלת פלנאסר מלכא דאתור ואתא
ואעיק עלוי ולא תקפיה : מטול דפליג אחז ית בית מקדשא
דיי וית בית מלכא ורברביא ויהב למלכא דאתור ולא לכסעד
ליה : ובעדן דעקא ליה ואוסיף לשקרא במימרא דיי הוא
מלכא אחז : ודבח לטעות דרמשק דקטילו בחילוותיה ואמר
ארום טעות ארם אינון מסעדין יתהון להון אדבח ויסעדונ י
ואינון הוו ליה לתקלותיה ולכל בני ישראל : וכנש אחז ית־כל
מאני בית מקדשא דיי וקטע ית מאני בית מקדשא דיי ואחד
ית דשי בית מקדשא דיי ועבד ליה אגורין בכל זוית בירושלם :
ובכל קרי וקרי לשיבטא דיהודה עבד במוסין לאסקא בוסמין
לטעות עממין נוכראין וארגיז קדם יי אלהא דאבהתהון :
ושאר פתגמוי וכל ארחתיה קדמאי ובתראי הא אינון כתיבין
על

ſubjicere in ſervos & in ancillas vobis: nonne etiam vos vobiſcum prælium *facitis* reatum, quô obſtricti eſtis, ad bellum coram Domino Deo veſtrô. 11. Nunc itaque auſcultate mihi & reſtitute captivos, quos cepiſtis de fratribus veſtris, quia vehemens furor Domini imminet vobis. 12. Steterunt igitur viri de Primoribus filiorum Ephraimi, Azaria filius Jehochanani, Berecia filius Meshillemothi & Chizkia filius Shallumi & Amaſa filius Chadlai contra eos qui veniebant ex præliô. 13. Et dixerunt eis; Non introducatis captivos huc; obnoxios enim nos reddere coram Domino vos ſtatuitis inferendo in nos iram, ut adjiciatis ad delicta noſtra & peccata noſtra; grande quippe eſt peccatum noſtrum in vos & vehemens ira in Iſraëlem. 14. Dereliquerunt itaque milites captivos & prædam coram Principibus & totô cœtu. 15. Surgenteſque viri, nominibus jam memorati & prehenſis captivis, omnes nudos inter eos veſtierunt de ſpoliis; cumque veſtiviſſent eos & calceaſſent & cibo potuque refeciſſent, laviſſentque impoſuerunt aſinis quemque labefactatum, adduxeruntque Hierichuntem *in* civitatem palmarum coram fratribus eorum dein reverſi ſunt Shomronem. 16. Tempore illo miſit Rex Achaz ad Regem Aſſyriæ, *petens* ut opem ferret ei. 17. Adhuc enim Edomæi percuſſerunt ex Jehudâ *aliquot* & captivos ceperunt. 18. Peliſthæi quoque diffuderunt ſe per urbes campeſtres & auſtrales tribus

אָמְרִין לְמִכְבַּשׁ לְעַבְדִין וּלְאַמְהָן לְכוֹן הֲלָא לְחוֹד אַתּוּן עִמְּכוֹן
קְרָבָא אֲשָׁמִין אִתְחַיַּבְתּוּן לְקָרְבָא קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן: וּכְדוֹן קַבִּילוּ
מִנִּי וְאָתִיבוּ שִׁבְיָתָא דִּי שְׁבֵיתוּן מֵאֲחוּכוֹן אֲרוּם תְּקוֹף רוּגְזָא
דַּיְיָ עֲלֵיכוֹן: וְקָמוּ גּוּבְרִין מֵרֵישֵׁי בְּנֵי אֶפְרַיִם עֲזַרְיָהוּ בַּר יְהוֹחָנָן
בֶּרֶכְיָהוּ בַּר מְשִׁלֵּמוֹת וִיחִזְקִיָּהוּ בַּר שַׁלֻּם וַעֲמָשָׂא בַּר חַדְלַי עַל
דְּאַתְיָין מִן חֵילָא: וַאֲמָרוּ לְהוֹן לָא תַיְיתוּן יַת שִׁבְיָתָא הָכָא
אֲרוּם לְחַיָּבָא קֳדָם יְיָ יָתָנָא לְאַיְתָאָה רְגוּז עֲלָנָא אַתּוּן אָמְרִין
לְאוֹסָפָא עַל סוּרְחָנָנָא וְעַל חוֹבָתָנָא אֲרוּם סְגִיעַת חוֹבָתָנָא לָנָא
וּתְקוֹף רוּגְזָא עַל יִשְׂרָאֵל: וּשְׁבָקוּ מְזָרְזֵי חֵילָא יַת שִׁבְיָתָא וְיַת
בִּיזָּתָא קֳדָם רַבְנַיָּא וְכָל־קְהָלָא: וְקָמוּ גַּבְרַיָּא דְּאִתְפְּרָשׁוּ בִּשְׁמָהָן
וְאִתְקִיפוּ בְּשִׁבְיָתָא וְכָל עַרְטִלֵיהוֹן אַלְבִּישׁוּ מִן עֲדָאָה
וְאַלְבִּישׁנוּן וְאַנְעִילְנוּן וְאוֹכִילְנוּן וְאַשְׁקִיאוּנוּן וְאַסְחִיאוּנוּן וּדְבַרְנוּן
בַּחֲמָרִין לְכָל דְּאִתְקַל וְאַיְתִיאוּנוּן לִירִיחוֹ קַרְתָּא דְּדִיקְלַיָּא קֳבֵל
אֲחוּהוֹן וְתָבוּ לְשֹׁמְרוֹן: בְּעִדָּנָא הַהִיא שְׁדַר מַלְכָּא אָחָז לְמַלְכָּא
דְּאַתּוּר לְמִסְעַד לֵיהּ: וְתוּב אֱדוֹמָאֵי אֲתוֹ וּקְטָלוּ מִן־יְהוּדָה וּשְׁבוֹ
שִׁבְיָתָא: וּפְלִישְׁתָּאֵי אִתְנְגִידוּ בְּקִרְוֵי שְׁפֵילְתָא וְדָרוֹמָא דְּלְשִׁבְטָא
יְהוּדָה

illis autem combuſtis igne Jehoshua filius Jehotſadaki evaſit propter juſtitiam ſuam). Siquidem Achas impie egit juxta abominationes populorum, quos expulit Dominus à conſpectu filiorum Iſraëlis. 4. Immolavit enim & adolevit aromata in excelſis & in collibus & ſub omni arbore frondoſâ. 5. Tradiditque eum Dominus Deus in manum Regis Syrorum, qui percuſſerunt exercitum ejus & ceperunt ex eô captivos plurimos, quos adduxerunt Darmaſcum; atque etiam in manum Regis Iſraëlis traditus eſt, qui exercitui ejus intulit cladem maximam. 6. Occidit etiam Pekach filius Remaliæ ex Jehudæis centum & viginti millia die unô, omnes viros bellatores: eò quod reliquiſſent timorem Domini Dei Patrum eorum. 7. Occidit quoque Zicri potens de domô Ephraim: Maaſeiam filium Regis & Azrikamum Principem qui præfectus eſt palatio & Elkanam ſecundum à Rege. 8. Cœperuntque filii Iſraëlis de fratribus ſuis ducenta millia mulierum, puerorum & puellarum, prædam inſuper ingentem diripuerunt ab eis, pertuleruntque prædam Shomronem. 9. Ibi autem erat Propheta Domini, cui nomen Obed, qui egreſſus obviam exercitui venienti Shomronem, dixit eis: Ecce propter iram Domini Dei Patrum veſtrorum contra homines Jehudæ tradidit eos in manus veſtras, & occidiſtis eos furore ad exitus cœlorum pertingente. 10. Nunc verò filios Jehudæ & Hieroſolymæ ſtatuiſtis

 ſubji-

שיקרא והנון אתוקדו בנורא ויהושע בר יהוצדק אישתיזב מטול
זכוותיה ברם אחז ארשע למעבד הי כתועבת עממין דתריך
יי מן קדם בני ישראל : ודבח ואסיק בוסמין בבמסיה ועל
גלימתא ותחות כל אילן עבוף : ומסריה יי אלהא בידא דמלכא
דארם וקטלו במשירייתיה ושבו מניה שביתא רבתא ואייתיאו
לדרמשק ולחוד ביד מלכא דישראל איתמסר וקטל במשירייתיה
קטלא רבתא : וקטל פקח בר רמליהו באינש יהודה מאה
ועשרין אלפין ביומא חד כלהון בני חילא מן בגלל דשבקו
ית דחלתא דיי אלהא דאבהתהון : וקטל זכרי גברא דבית
אפרים ית מעשיהו בר מלכא וית עזריקם ארכון די מכנא
על פלטירין וית אלקנה ארקבטא דמלכא : ושבו בני ישראל
מאחוהון מאתן אלפין נשין בנין ובנן ואוף עדי סגיא בזו מנהון
ואייתיאו ית עדאה לשמרון : ותמן הוה נביא דיי עודד שמיה
ונפק קדם חילא דאתא לשומרון ואמר להון הא ברוגזא דיי
אלהא לאבהתכון על אינש יהודה מסרינון בידיכון וקטלתון בהון
ברוגזא עד צית שמיא מטא : וכדון בני יהודה וירושלם אתון
אמרין

fecit quod rectum fuit coram Dominô, ſicut David Pater ejus. 2. Sed ambulavit in viis Regum domûs Iſraëlis, inſuper & fuſilia fecit Baalibus. 3. Ipſe etiam obtulit ſuffitum in valle filii Hinnomi,* & combuſſit filios ſuos igne (ſed eripuit Verbum Domini ex illis Chizkiam quod manifeſtum eſſet coram Domino ex eô orituros eſſe tres juſtos Chananiam, Mishaelem & Azariam, qui tradituri eſſent corpora ſua ut conjicerentur in medium fornacis ignis ardentis propter nomen magnum & glorioſum & evaſura ex incendio. Primum evaſit Abraham ex incendiô fornacis ignis Chaldæorum in quem conjecerat eum Nimrod, quod non coleret idola illius. Secundò autem evaſit Tamar ex incendiô ignis domûs judicii Jehudæ, cum dixiſſet ille: Producite eam ut comburatur. Tertiò evaſit ex incendiô ignis Chizkia filius Achazi, quô tempore injecerat eum Pater ejus in valle filii Hinnomi, in altaribus Topheti. Quartò evaſerunt Chanania Mishael & Azaria è fornace ignis ardentis Nebucadnetſaris Regis Babelis. Quintò evaſit Jehoshua filius Jehotſadaki Sacerdos magnus cum conjeciſſet eum Nebucadnetſar impius in fornacem ignis ardentis cum Achaabo filio Koliæ & Tſidkia filio Maaſeiæ Pſeudoprophetis;

 illis

עֲבַד דְּכָשַׁר קֳדָם יְיָ הֵיכְדָוִד אֲבוּי : וַאֲזַל בְּאָרְחָתְחוֹן דְּמַלְכַיָּא
דְּבֵית יִשְׂרָאֵל וְאוּף מַתְכָן עֲבַד לְבַעֲלַיָּא : וְהוּא אַסִּיק קְטֹרְתָּא
בְּחֵילַת בַּר הִנּוֹם וְאַבְעַר יַת בְּנוֹהִי בְּאֶשָּׁתָא וְשֵׁיזִיב מֵימְרָא דַיְיָ
מִנְהוֹן יַת חִזְקִיָּה מִן בְּגְלַל דְּגַלֵּי קֳדָם יְיָ דִּמְנֵיהּ אִיתְמְסִין
דִּיפְּקוּן תְּלָתָא צַדִּיקַיָּא חֲנַנְיָה מִישָׁאֵל וַעֲזַרְיָה דְּאִיתְמְסִין
דִּימְסָרוּן גַּרְמֵיהוֹן דְּיִתְרְמוּן לְגוֹ אַתּוּן נוּרָא יְקִידְתָּא מִן בְּגְלַל
שְׁמָא רַבָּא וְיַקִּירָא וְאִשְׁתְּזִבוּ מִן יְקִירְתָּא בְּקַדְמֵיתָא אִשְׁתֵּיזֵיב
אַבְרָהָם מִן יְקִידַת אַתּוּן נוּרָא דְּכַשְׂדָּאֵי דְּטַלְקֵיהּ תַּמָּן נִמְרוֹד
מִן בְּגְלַל דְּלָא פְלַח לְטַעֲוָותֵיהּ וּבְתִנְיָתָא אִשְׁתֵּיזֵיבַת תָּמָר מִן
יְקִידַת נוּרָא דְּבֵית דִּינֵיהּ דִּיהוּדָה כַּד אֲמַר אַפְּקוּהָא וְתִתּוֹקַד
בִּתְלִיתָאָה אִשְׁתֵּיזֵיב מִן יְקִידַת נוּרָא חִזְקִיָּה בַּר אָחָז בִּזְמַן
דְּטַלְקֵיהּ אֲבוּי בְּחֵילַת בַּר הִנֹּם בִּבְמַסֵּיהּ דְּתוֹפֶת בִּרְבִיעֵתָא
אִשְׁתֵּיזִבוּ חֲנַנְיָה מִישָׁאֵל וַעֲזַרְיָה מִן אַתּוּן נוּרָא יְקִידְתָּא
דִּנְבוּכַד נֶאצַּר מַלְכָּא דְּבָבֶל בַּחֲמִישֵׁיתָא אִשְׁתֵּיזֵיב יְהוֹשֻׁעַ בַּר
יְהוֹצָדָק כַּהֲנָא רַבָּא כַּד טַלְקֵיהּ נְבוּכַד נֶאצַּר רְשִׁיעָא בְּאַתּוּן
נוּרָא יְקִידְתָּא עִם אַחְאָב בַּר קוֹלָיָה וְצִדְקִיָּה בַּר מַעֲשֵׂיָה נְבִיאֵי
שִׁיקְרָא

juxta omnia quæ fecerat Uzzia Pater ejus; exceptô quod non eſt ingreſſus in templum Domini & adhuc populus prave agebant. Ipſe ædificavit portam domûs Sanctuarii Domini ſuperiorem, & in murô palatii interioris conſtruxit multa. 4. Urbes quoque ædificavit in monte domûs Jehudæ & in validiſſimis arcium ædificavit palatia & turres. 5. Ipſe bellum geſſit cum Rege filiorum Ammonis & ſuperavit eos, dederuntque ei filii Ammonis annô illô centum talenta argenti & decies mille coros tritici, ac hordei decies mille: hoc rependerunt ei filii Ammonis, *ut* & anno ſecundo & tertiô. 6. Corroboratuſque eſt Jotham, ſtabilivit enim Dominus Regnum ejus, quod direxiſſet vias ſuas coram Domino Deô ſuô. 7. Reliquæ autem res Jothami & omnes acies belli ejus & viæ ejus, ecce ſunt ſcriptæ in librô Regum domus Iſraëlis & Jehudæ. 8. Natus viginti & quinque annos fuit cum *primum* regnavit & ſedecim annos regnavit Hieroſolymæ. 9. Et decubuit Jotham cum Patribus ſuis & ſepelierunt eum in civitate Davidis & regnavit Achaz filius ejus pro eô.

CAP. XXVIII.

NAtus viginti annos erat Achaz cum regnare cœpit & ſedecim annis regnavit Hieroſolymæ; at non fecit

הֵיכְּכָל מַה דַעֲבַד עֻזִּיָּה אֲבוּי לְחוֹד לָא עַל לְהֵיכְלָא דַיְיָ וְעַד
כְּדוֹן עַמָּא מְקַלְקְלִין׃ הוּא בְּנָא יַת תְּרַע בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ עִלָּאָה
וּבְשׁוּר פַּלְטֵירִין נַוָּאָה בְּנָא לְסוּגִי׃ וְקִרְוִין בְּנָא בְּטוּרָא דְבֵית
יְהוּדָה וּבְתְקוֹף כְּרַכִּין בְּנָא בִּירָנְיָתָא וּמִגְדְּלַיָּא׃ וְהוּא אֲגִיחַ
קְרָבָא עִם מַלְכָּא דִבְנֵי עַמּוֹן וְאִתְקַף עֲלֵיהוֹן וִיהַבוּ לֵיהּ בְּנֵי
עַמּוֹן בְּשַׁתָּא הַהִיא מְאָה קִינְטֵינָרִין דִּכְסַף וְעַשְׂרָא אַלְפִין
כּוֹרִין דְּחִיטִּין וְשַׂעֲרִין עַשְׂרָא אַלְפִין דָּא אֲתִיבוּ לֵיהּ בְּנֵי עַמּוֹן
וּבְשַׁתָּא תִּנְיֵיתָא וּתְלִיתָאָה׃ וְאִתְקַף יוֹתָם אֲרוּם תַּקִּין יְיָ
מַלְכוּתֵיהּ מִן בְּגַלַל דְּתַקִּין אֳרְחָתֵיהּ קֳדָם יְיָ אֱלָהֵיהּ׃ וּשְׁאַר
פִּתְגָמֵי יוֹתָם וְכָל סִידְרֵי קְרָבֵיהּ וְאָרְחָתֵיהּ הָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל
סֵפֶר מַלְכַיָּא דְבֵית יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה׃ בַּר עֶשְׂרִין וְחָמֵשׁ שְׁנִין הֲוָה
כַּד מְלַךְ וְשִׁיתְּסְרֵי שְׁנִין מְלַךְ בִּירוּשְׁלֵם׃ וּשְׁכִיב יוֹתָם עִם
אֲבָהָתוֹי וּקְבַרוּ יָתֵיהּ בְּקַרְתָּא דְדָוִד וּמְלַךְ אָחָז בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹי׃

כח.

בַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין אָחָז כַּד מְלַךְ וְשִׁיתְּסְרֵי שְׁנִין מְלַךְ בִּירוּשְׁלֵם וְלָא
עֲבַד

Sacerdotibus in domô Sanctuarii Domini deſuper altari thymiamatis. 20. Reſpiciens autem eum Azaria Sacerdos qui conſtitutus eſt primarius & omnes Sacerdotes quod ecce leproſus eſſet in fronte ſuâ, coëgerunt eum ad exeundum: quin & ipſe acceleravit egredi, quod intuliſſet ei Verbum Domini plagam. 21. Fuit igitur Rex Uzzia leproſus uſque ad diem mortis ſuæ, & habitavit in domo lepræ *deſtinata* extra Hieroſolymam tanquam leproſus, ſeparatus eſt enim à domeſticis ſuis propter illud quod ſtatutum eſt in eum in domô Sanctuarii Domini: porrò Jotham filius ejus præfectus eſt domui Regis, judicans populum terræ. 22. Reliquas autem res Uzziæ priores antequam peccaſſet, & leprâ correptus eſſet, & poſteriores poſtquam leprâ conficeretur ſcripſit Jeshaia filius Amotſi Propheta. 23. Et decubuit Uzzia cum Patribus ſuis & ſepelierunt eum cum Patribus ſuis in agrô ſepulturæ, qui erat Regibus; dixerunt enim leproſus eſt: regnavitque Jotham filius ejus pro eô.

CAP. XXVII.

NAtus viginti & quinque annos erat Jotham cum Regnum iniret & ſedecim annos regnavit Hieroſolymæ: nomen autem matris ejus Jeruſsha filia Tſadoki. 2. Fecitque quod rectum erat coram Domino

כַּהֲנַיָּא בְּבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ מֵעִלָּוֵי מַדְבְּחָא דִקְטָרְתָּא : וְאִתְפְּנֵי
לְוָותֵיהּ עֲזַרְיָה כַּהֲנָא דִּימְמַנָּא לְרֵישָׁא וְכָל כַּהֲנַיָּא וְהָא הוּא
סְגִיר בְּבֵית אַפּוֹהִי וְסַרְהוֹבוּהִי לְמִיפַּק וְאוּף הוּא סַרְהֵיב לְמִיפַּק
אֲרוּם אַיְתֵי עֲלוֹהִי מֵימְרָא דַיְיָ מַכְתָּשָׁא : וַהֲוָא מַלְכָּא עֻזִּיָּהוּ
סְגִיר עַד יוֹם מוֹתֵיהּ וִיתֵב בְּבֵית סְגִירוּתָא בַּר מִירוּשְׁלֵם
כַּד סְגִיר אֲרוּם אִתְפָּרַשׁ מֵאֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ עַל מָה דְאִתְגְּזַר עֲלוֹי
בְּבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ וְיוֹתָם בְּרֵיהּ מְמַנָּא עַל בֵּית מַלְכָּא דָאִין
יָת עַמָּא דְאַרְעָא : וּשְׁאַר פִּתְגָּמֵי עֻזִּיָּהוּ קַדְמָאֵי עַד לָא סְרַח
וְאִיסְתְּגִיר וּבַתְרָאֵי מִן בָּתַר דְּאִיסְתְּגִיר כְּתַב יְשַׁעְיָהוּ בַּר אָמוֹץ
נְבִיָּא : וּשְׁכֵב עֻזִּיָּהוּ עִם אֲבָהָתוֹי וּקְבָרוּ יָתֵיהּ עִם אֲבָהָתוֹי
בַּחֲקַל קְבוּרְתָּא דִיהֲוַת לְמַלְכַיָּא אֲרוּם אֲמָרוּ סְגִיר הוּא
וּמְלַךְ יוֹתָם בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹי :

כז.

בַּר עֶשְׂרִין וְחָמֵשׁ שְׁנִין יוֹתָם כַּד מְלַךְ וְשִׁיתְסְרֵי שְׁנִין מְלַךְ
בִּירוּשְׁלֵם וְשׁוּם אִמֵּיהּ יְרוּשָׁה בְּרַת צָדוֹק : וַעֲבַד דְּכָשַׁר קֳדָם יְיָ
הֵיכְכָל

familiarum ex potentioribus bis mille & ſexcenti
13. Et ſub ductu eorum exercitus militiæ ducento-
rum & ſeptem millium & quingentorum exercen-
tium bellum fortitudine militari, ad opem ferendam
Regi adverſus hoſtem. 14. Præparavit quoque eis
Uzzia, toti *ſcilicet* exercitui clypeos & haſtas &
galeas & loricas & arcus uſque ad lapides fundarum.
15. Fecit etiam Hieroſolymæ inſtrumenta artifi-
cioſa turriculas concavas artificis opere fabrefactas,
quæ eſſent ſuper turres & ſuper angulos ad emitten-
das ſagittas & projiciendos lapides magnos: egreſ-
ſumque eſt nomen ejus uſque in longinquum: nam
ſingulariter adjutus eſt eò uſque ut corroboraretur.
16. Sed cum roboratus eſſet, elatum eſt cor ejus adeò
ut corrumperetur & prævaricatus eſt in Verbum Do-
mini Dei ſui: ingreſſus eſt enim templum Domini ut
adoleret ſuper altare thymiamatum. 17. Ingreſſus eſt au-
tem pòſt Azaria Sacerdos & cum eò Sacerdotes Domini
octoginta viri ſtrenui. 18. Et reſtiterunt Uzziæ Regi
atque dixerunt ei, Non licet tibi, Uzzia, adolere ſuffi-
tum aromaticum coram Domino, ſed Sacerdotibus filiis
Aaronis, qui conſecrati ſunt ad adolendum ſuffitum
aromaticum: egredere ex Sanctuariô quia prævarica-
tus es, nec tibi erit gloriæ quod adoleveris coram Do-
mino. 13. Indignatus eſt itaque Uzzia manu tenens
thuribulum ad adolendum; cumque indignaretur
Sacerdotibus lepra exorta eſt in fronte ejus coram

לְגִבָּרֵי חֵילָא תְּרֵין אַלְפִין וְשִׁית מְאָה : וְעַל יְדֵיהוֹן מַשְׁרְיַית
חֵילָא תְּלַת מְאָה אַלְפִין וּשְׁבַע אַלְפִין וַחֲמֵשׁ מְאָה עָבְדֵי קְרָבָא
בִּגְבוּרַת חֵילָא לְמִסְעַד לְמַלְכָּא עַל בְּעֵיל דְּבָבָא : וְאַתְקֵין לְהוֹן
עֻזִּיָּהוּ לְכָל חֵילָא תְּרֵיסִין וּמוּרְנִין וְקוּלְסִין וְשִׁרְיָינִין וְקַשְׁתִּין
וּלְאַבְנֵי קַלְעַיָּא : וַעֲבַד בִּירוּשְׁלֵם אוּמָּנוּתָא בְּמַחֲשַׁבְתָּא קוּשְׁקֵי
חֲלִילַיָּא בְּעוֹבַד אוּמָּנוּת אוּמָּנָא לְמֶהֱוֵי עַל מוּגְדְּלַיָּא וְעַל זָוְיָתָא
לְמִפְתַּק בְּגִירְרִין וּלְמִשְׁדֵּי בְּאַבְנִין רַבְרְבִין וּנְפַק שְׁמֵיהּ עַד לְמֵרָחִיק
אֲרוּם אַפְרֵישׁ לְאִסְתַּיְיָעָא עַד כְּדֵי אִתְּקַף : וּכְדֵי אִתְּקַף אִתְּגַס
לִבֵּיהּ עַד דְּאִתְחַבַּל וּשְׁקַר בְּמֵימְרָא דַּייָ אֱלָהֵיהּ וְעַל לְהֵיכְלָא
דַּייָ לְאַסָּקָא עַל מַדְבְּחָא דִּקְטֹרֶת בּוּסְמִין : וְעַל בַּתְרוֹי עֲזַרְיָה
כַּהֲנָא וְעִמֵּיהּ כַּהֲנַיָּא דַּייָ תְּמָנַן בְּנֵי חֵילָא : וְקָמוּ עַל עֻזִּיָּהוּ
מַלְכָּא וַאֲמַרוּ לֵיהּ לֵית לָךְ רְשׁוּ עֻזִּיָּהוּ לְאַסָּקָא קְטוֹרֶת בּוּסְמִין
קֳדָם יְיָ אֲרוּם לְכַהֲנַיָּא בְּנֵי אַהֲרֹן דְּמִתְקַדְּשִׁין לְאַסָּקָא קְטֹרֶת
בּוּסְמִין פּוּק מִן מַקְדְּשָׁא אֲרוּם שְׁקַרְתָּא וְלָא דִּי לָךְ לִיקָרָא
בִּקְטֹרְתָּא קֳדָם יְיָ : וְאִתְנְסִיס עֻזִּיָּהוּ וּבִידֵיהּ מַחְתִּיתָא לְאַסָּקָא
זְכַד אִתְנְסֵיס עִם כַּהֲנַיָּא וּסְגִירוּתָא סַגִּיַּית בְּבֵית אַפּוֹהִי קֳדָם
כַּהֲנַיָּא

annos Uzzia regnum capeſſivit & quinquaginta duobus annis regnavit Hieroſolymæ, nomen autem matris ejus Jecolia de Hieroſolymâ. 4. Fecitque quod rectum fuit coram Dominô juxta omnia quæ fecerat Amatſia Pater ejus. 5. Et deditus fuit quærendæ doctrinæ à conſpectu Domini diebus Zacariæ qui docuit in timore Domini; quibus autem diebus quæſivit doctrinam à conſpectu Domini, proſperum effecit eum Dominus. 6. Egreſſus enim bellum intulit Peliſthæis ac demolitus eſt murum Gathi & murum Azzæ & murum Ashdodi: ædificavit quoque oppida in Ashdodô & inter Peliſthæos. 7. Et adjuvit eum Verbum Domini contra Peliſthæos & contra Arabes degentes in Gerarâ & in planitie Meuri. 8. Dabantque Ammonitæ manus Uzziæ & pervaſit nomen ejus uſque dum attingeret Ægyptum, quia corroboratus eſt celebriter. 9. Ædificavit præterea Uzzia muros in Hieroſolyma ſuper portam anguli & ſuper portam vallis & ſuper angulos munivitque eos. 10. Extruxit etiam turres in ſolitudine & effodit ciſternas plurimas, eò quod opulentia multa eſſet ei & in valle & in planitie: cultores agrorum bobus & vinitores in monte & in Carmelô; diligebat quippe agriculturam. 11. Erant autem Uzziæ exercitus bellatorum & exeuntium militatum in caſtra, juxta numerum quô recenſiti ſunt per manum Jeielis Scribæ & Maaſeiæ Moderatoris, ſub ductu Chananiæ *unius* ex Principibus Regiis. 12. Omnis numerus Principum

שְׁנִין עֻזִּיָּהוּ כַּד מְלַךְ וַחֲמְשִׁין וְתַרְתֵּין שְׁנִין מְלַךְ בִּירוּשְׁלֵם וְשׁוּם
אִמֵּיהּ יְכָלְיָה מִן יְרוּשְׁלֵם׃ וַעֲבַד דְּכָשַׁר קֳדָם יְיָ הֵי כְּכָל מָה
דִּיעֲבַד אֲמַצְיָה אֲבוּי׃ וַהֲוָה לְמִתְבַּע אוּלְפַן מִן קֳדָם יְיָ בְּיוֹמֵי
זְכַרְיָה דִּמַלֵּיף בְּדַחַלְתָּא דַּיְיָ וּבְיוֹמַיָּא דִּתְבַע אוּלְפַן מִן קֳדָם יְיָ
אַצְלְחֵיהּ יְיָ׃ וּנְפַק וַאֲגִיחַ קְרָבָא בִּפְלִשְׁתָּאֵי וּתְרַע יַת שׁוּרָא דְּגַת
וְיַת שׁוּרָא דְּעַזָּה וְיַת שׁוּרָא דְּאַשְׁדּוֹד וּבְנָא קִרְוַיָּא בְּאַשְׁדּוֹד
וּבִפְלִשְׁתָּאֵי׃ וְסַעֲדֵיהּ מֵימְרָא דַּיְיָ עַל פְּלִשְׁתָּאֵי וְעַל עַרְבָאֵי
דְּיָתְבִין בְּגָרָר וּבְמֵישַׁר מְעוֹן׃ וִיהָבוּ עַמּוֹנָאֵי תִּקְרוּבְתָּא לְעֻזִּיָּהוּ
וַאֲזַל שְׁמֵיהּ עַד מָטֵי מִצְרַיִם עַד אֲרֵי תַּקִּיף לְעֵילָא׃ וּבְנָא
עֻזִּיָּהוּ מִגְדְּלִין בִּירוּשְׁלֵם עַל תְּרַע זָוִיתָא וְעַל תְּרַע חֵילְתָּא וְעַל
בְּאוּמַנַיָּא וְתַקִּיפִנּוּן׃ וּבְנָא מִגְדְּלַיָּא בְּמַדְבְּרָא וּפְסַל גּוּבִין סַגִּיעִין
אֲרוּם עוּתַר סַגְיָא הֲוָה לֵיהּ וּבִשְׁפֶלְתָּא וּבְמֵישְׁרָא פָּלְחֵי חַקְלִין
בְּתוּרַיָּא וְעָנְבֵי כַּרְמִין בְּטַוְרָא וּבְכַרְמְלָא אֲרוּם רָחֵם פּוּלְחָנָא
דְּאַרְעָא הֲוָה׃ וַהֲווֹ לְעֻזִּיָּהוּ מַשִּׁרְיָין עָבְדֵי קְרָבָא וְנָפְקֵי חֵילָא
לְמַשִּׁרְיָא בְּסְכוּם מִנְיָינֵיהוֹן בִּידָא דִּיעִיאֵל לַיְבְלָרָא וּמַעֲשֵׂיָה
סַרְכָא עַל יְדָא דַּחֲנַנְיָא מִן רַבְנֵי מַלְכָּא׃ כָּל מִנְיַן רֵישֵׁי אֲבָהָתָא
לְגִבָּרֵי

domô Sanctuarii Domini, quæ conſecraverat Obed Edom (quô tempore David de domô illius Arcam Domini ſuſtulit cum reduxiſſent eam Peliſthæi & benedixiſſet illi Dominus) & theſauros domus Regis & filios Magnatum qui obſides erant apud eum *ſumpſit*; & reverſus eſt Samariam. 25. Vixit autem Amatſia filius Joashi Rex domus Jehudæ, poſtquam mortuus eſt Joash filius Jehoachazi Rex domûs Iſraëlis quindecim annis. 26. Reliqua verò facta Amatſiæ priora quando inceſſit in timore Domini & poſteriora quando declinavit à viis rectis coram Dominô, nonne deſcripta ſunt in librô Regum domus Jehudæ & domûs Iſraëlis. 27. Poſtquam autem receſſiſſet Amatſia à cultu Domini inierunt contra eum conjurationem Hieroſolymæ & fugit Lacishum; ſed miſerunt poſt eum Lacishum & interfecerunt eum illic. 20. Deinde ſublatum equis ſepelierunt cum Patribus ejus in civitate Jehudæ.

CAP. XXVI.

TUlerunt autem univerſus populus domûs Jehudæ Uzziam ſedecim annos natum & Regem conſtituerunt eum pro Patre ejus Amatſiâ. 2. Ipſe ædificavit Elotham & reſtituit eam domui Jehudæ poſtquam decubuit Rex cum Patribus ſuis. 3. Natus ſedecim

annos

בבית מקדשא דיי דאקדיש עובד אדום בעדן דנסיב דוד מן
ביתיה ית ארונא דיי כד אתיבו יתיה פלישתאי וברכיה יי
וית תיסברי בית מלכא וית בני רברבניא דמיתמשכנין גביה
ותב לשומרון: וחיא אמציה בר יואש מלכא דבית יהודה
בתר דמית יואש בר יהואחז מלכא דבית ישראל חמסרי שנין:
ושאר פתגמי אמציה קדמאי דהליך בדחלתא דיי ובתראי
דיסטא מן ארחן דתקנן קדם יי הלא אנון כתיבין על ספר
מלכיא דבית יהודה ודבית ישראל: ומן עדן דיסטא אמציה
מבתר פולחנא דיי ומרדו עלוי מרדא בירושלם ואפך ללכיש
ושדרו בתרוי ללכיש וקטלוהי תמן: ונטלוהי על סוסותא
וקברו יתיה עם אבהתוי בקרתא דיהודה:

כו.

ודברו כל עמא דבית יהודה ית עוזיהו והוא בר שיתסרי שנין
ואמליכו יתיה תחות אבוי אמציה: הוא בנה ית אילות ואתבה
לדבית יהודה בתר דשכיב מלכא עם אבהתוי: בר שתסרי
שנין

carduum. Sic feciſti quô tempore miſiſti ad me & conduxiſti de domô Iſraëlis centies mille fortes bellatores centum talentis argenti, poſtea verò miſſos feciſti ne irent tecum ad bellum & dimiſiſti eos vehementer iratos, adeò ut diffunderunt ſe in terram ditionis tuæ & reciſis tribus millibus ſpolia ampla referrent. 19. Dixiſti tecum, ecce interfeciſti Edomæos, ideoque elatus eſt tibi animus ad gloriandum: nunc mane domi tuæ quare intromittis te in malum, ut cadas tu & homines Jehudæ tecum. 20. Sed noluit auſcultare Amatſia eò quod à Dominô erat, ut traderet eos in manus ipſorum, quia quæſierunt cultum idolorum Edomi. 21. Aſcendit igitur Joash Rex domus Iſraëlis & viderunt alter alterius faciem in bello ipſe & Amatſia Rex tribus domus Jehudæ in Bethshemesho quod *pertinet* ad tribum Jehudæ. 22. Et fracti ſunt homines Jehudæ coram hominibus Iſraëlis fugeruntque ſinguli in civitates ſuas. 23. Amatſiam verò Regem tribûs domûs Jehudæ filium Joashi filii Jehoachazi cepit Joash Rex domûs Iſraëlis in Bethshemesho, & adduxit eum Hieroſolymam deſtruxitque murum Hieroſolymæ à portâ Ephraimi uſque ad portam anguli quadringentos cubitos. 24. Omne quoque aurum & argentum & univerſa vaſa quæ reperta ſunt in

סִילְוָה הֵיכְּהֵין עֲבַדְתָּהָא בְּעִדָּן דִּשְׁדַרְתָּא לְוָתִי וַאֲגַרְתָּא מִדְּבֵית
יִשְׂרָאֵל מְאָה אַלְפִין גִּבָּרֵי חֵילָא בִּמְאָה קִינְטֵירִין דִּכְסַף וּמִן
בָּתַר כְּדֵין פְּטַרְתְּנוּן מִן־לְמֵיזַל עִמָּךְ בִּקְרָבָא וּשְׁדַרְתְּנוּן בִּתְקוֹף
רְגוֹזְהוֹן וְאִתְנְגִידוּ בַּאֲרַע מַלְכוּתָךְ וּקְטָלוּ מִנְּהוֹן תְּלָתָא אַלְפִין
וּבְזוֹ בִּזְּתָא רַבְּתָא : אֲמַרְתְּ בְּמֵימְרָךְ הָא קְטַלְתָּא יַת־אֱדוֹמָאֵי
וְאִיתְרָם עֲלָךְ לִבָּךְ לְאִתְיַיקְּרָא כְּדֵין תִּיב בְּבֵיתָךְ לְמָא אַתְּ
מִתְגָּרֵי בְּבִישְׁתָּא וְתִפּוֹל אַנְתְּ וֶאֱנָשׁ יְהוּדָה עִמָּךְ : וְלָא קַבִּיל
אֲמַצְיָה אֲרוּם מִן קֳדָם יְיָ הוּא מִן בְּגַלַל לְמִמְסְרְהוֹן בִּידֵיהוֹן
אֲרוּם תְּבָעוּ יַת פּוּלְחָן דַּחֲלָן דֶּאֱדוֹם : וּסְלִיק יוֹאָשׁ מַלְכָּא דְּבֵית
יִשְׂרָאֵל וְאִיתְחֲמִיאוּ אַפִּין בְּאַפִּין בִּקְרָבָא הוּא וַאֲמַצְיָהוּ מְלֵיךְ
שִׁבְטָא דְּבֵית יְהוּדָה בְּבֵית שֶׁמֶשׁ דִּי לְשִׁבְטָא יְהוּדָה :
וְאִיתְבָּרוּ אֱנָשׁ יְהוּדָה קֳדָם אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל וַאֲפָכוּ גְּבַר לְקִירְווֹהִי :
וְיַת אֲמַצְיָהוּ מְלֵיךְ שִׁבְטָא דְּבֵית יְהוּדָה בַּר יוֹאָשׁ בַּר יְהוֹאָחָז
אֲחַד יוֹאָשׁ מַלְכָּא דְּבֵית יִשְׂרָאֵל בְּבֵית שֶׁמֶשׁ וְאַיְתְיֵיהּ לִירוּשְׁלֵם
וּתְרַע בְּשׁוּרָא דִּירוּשְׁלֵם מִתַּרְעָא דְּאֶפְרַיִם עַד תְּרַע זָוִיתָא
אַרְבַּע מְאָה אַמִּין : וְכָל דַּהֲבָא וְכַסְפָּא וְכָל מָנַיָּא דְּאִשְׁתַּכְּחוּ
בְּבֵית

præcipitaveruntque eos de ſummâ rupe & univerſi crepuerunt. 13. Milites autem, quos remiſerat Amatſia ne irent cum eô ad bellum effuderunt ſe in civitates Jehudæ à Samariâ uſque ad Bethchoronem, & interfectis ex eis tribus millibus diripuerunt prædam magnam. 14. Fuit quoque poſtquam veniſſet Amatſia à cæde Edomæorum, attulit idola filiorum Gebalæ & ſtatuit ſibi Numina & coram eis adoravit & coram eis adolevit aromata. 15. Concitata eſt itaque ira Domini in Amatſiam miſitque ad illum Prophetam, qui dixit ei; Cur quæſiviſti idola populorum quæ non liberarunt populum ſuum de manu tuâ. 16. Fuit autem cum alloqueretur illum, dixit ei, nunquid à conſiliis Regi conſtituerunt te? deſiſte tibi, quare interficerent te? deſtitit itaque Propheta à vaticinandô ac, Novi, inquit quod conſilium inierit Dominus ad te perdendum propterea quod feceris hoc & non admiſeris conſilium meum. 17. Deinde conſilium iniit Amatſia Rex tribûs domûs Jehudæ & miſit ad Joashum filium Jehoachazi filii Jehu Regem Iſraëlis dicendo; veni videamus alter alterius faciem in bellô. 18. Miſit autem Joash Rex Iſraëlis ad Amatſiam Regem domûs Jehudæ, dicens; Carduus qui in Libanô, miſit ad cedrum qui in Libano, dicens; Da filiam tuam filio meo in uxorem, tranſiitque fera ſylveſtris Libani & conculcavit

ושלקונון מריש טנרא וכלהון איתבזעו : ובני משירייא דאתיב
אמציה מלמיזל עמיה לקרבא ואיתנגידו בקרוי יהודה משמרון
ועד בית חורון וקטלו מנהון תלתא אלפין ובזו ביזתא רבתא :
והוה בתר דאתא אמציהו מן למקטל ית אדומאי ואייתי
ית טעוות בני גבל ואקימנון ליה לדחלן וקדמיהון יסגוד
וקדמיהון יסיק בוסמין : ותקף רוגזא דיי באמציה ושדר לותיה
נביא ואמר ליה למה תבעתא ית טעוות עממיא דין לא שיזיבו
ית עמהון מן ידך : והוה במללותיה עמיה ואמר ליה אפישר
למימלך למלכא מניאו יתך פסוק לך למה יקטלונך ופסק נביא
מלאיתנבאה ואמר ידעית ארום מליך יי לחבלותך מטול
דיעבדתא דא ולא קבילתא למלכתי : ואיתמליך אמציה מליך
שבטא דבית יהודה ושדר לות יואש בר יהואחז בר יהוא
מלכא דישראל למימר איתא ומיתחמי אפין באפין בקרבא :
ושדר יואש מלכא דישראל לות אמציה מלכא דבית יהודה
למימר סילווא דיבלבנן שדר לות ארזא דיבלבנן למימר הב ית
ברתך לברי לאנתו ועדרת חיות ברא דיבלבנן ודוששת ית
סילווה

homines Jehudæ & conſtituit eos per familias tribunos & centuriones omnibus hominibus Jehudæ & Benjaminis: & recenſiti ſunt à viginti annos nato & ſurſum, invenitque eos trecenties mille juvenes, qui egrederentur ad pugnam *ac* tenerent haſtam & ſcutum. 6. Mercede quoque conduxit de Iſraële centies mille fortes bellatores, centum talentis argenti. 7. Propheta autem Domini venit ad eum dicens. Ne veniat tecum exercitus Iſraëlis, non eſt enim Verbum Domini auxilio Iſraëlitis & toti regno tribûs domus Ephraimi. 8. Quod ſi iniveris *bellum* tu cum tribu domûs Ephraimi, cadere te faciet Dominus coram hoſtibus, eſt enim poteſtas in manu Domini ad ſuſtentandum vel ad corruere faciendum. 9. Dixitque Amatſia Prophetæ Domini, Quid ergo faciendum de centum talentis, quæ dedi mercedem exercitui Iſraëlis? Reſpondit Propheta Domini, eſt potentia coram Domino ut det tibi plus quam hoc. 10. Separavit itaque Amatſia exercitum qui venit ad eum ab Ephraimô & dimiſit eos ut irent in locum ſuum: quapropter aggravata eſt indignatio eorum valde in Jehuda & reverſi ſunt in locum ſuum vehementer irati. 11. Amatſia autem corroboravit ſe & aſſumptô populô ſuô profectus eſt in vallem Salis, percuſſitque filiorum Seïris decem millia. 12. Decem item millia vivorum ceperunt filii Jehudæ; quos adduxerunt ad faſtigium rupis;

אֱנָשׁ יְהוּדָה וְאָקִימִנּוּן לְבֵית אֲבָהָתָא לְרַבָּנֵי אַלְפִין וּלְרַבָּנֵי
מָאֲוָותָא לְכָל אֱנָשׁ יְהוּדָה וּבִנְיָמִן וּמְנִנּוּן לְמִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין
וּלְעֵילָא וְאַשְׁכְּחִנּוּן תְּלַת מְאָה אַלְפִין עוּלִין נָפֵיק חֵילָא אָחֵיד
מוֹרְנִיתָא וַעֲגִילָא: וַאֲגַר מִיִּשְׂרָאֵל מְאָה אַלְפִין גִּיבָּרֵי חֵילָא
בִּמְאָה קִנְטִירִין דִּכְסָף: וּנְבִיָּא דַיְיָ אֲתָא לְוָותֵיהּ לְמֵימַר לָא
יֵיתֵי עִמָּךְ חֵילָא דְיִשְׂרָאֵל אֲרוּם לֵית מֵימְרָא דַיְיָ בְּסַעֲדְהוֹן
דְיִשְׂרָאֵל כָּל מַלְכוּת שִׁבְטָא דְבֵית אֶפְרָיִם: אֲרוּם אִין עָלֵיל
אַתְּ עִם שִׁבְטָא דְבֵית אֶפְרָיִם יַתְקְלִינָּךְ יְיָ קֳדָם בַּעֲלֵי דְבָבָא
אֲרוּם אִית חֵילָא בִּידָא דַיְיָ לְמִסְעַד וּלְתַקָּלָא: וַאֲמַר אֲמַצְיָה
לִנְבִיָּא דַיְיָ וּמָה אִית לְמֶעְבַּד לִמְאָה קִנְטִירִין דִיהָבִית אֲגַר
לְמַשִּׁירְיַת יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר נְבִיָּא דַיְיָ אִית חֵילָא קֳדָם יְיָ לְמִיתַּן
לָךְ סַגִּי מִן דֵּין: וְאַפְרֵישִׁנּוּן אֲמַצְיָהוּ לְמַשִּׁירִיתָא דְאָתָא לְוָותֵיהּ
מֵאֶפְרַיִם וְאַרְשֵׁיאוּנוּן לְמֵיזַל לְאַתְרְהוֹן וּתְקֵף רוּגְזְהוֹן לַחֲדָא
בִּיהוּדָה וְתָבוּ לְאַתְרְהוֹן בִּתְקוֹף רְגַז: וַאֲמַצְיָהוּ אִתַּקַּף וּדְבַר יַת
עַמֵּיהּ וַאֲזַל לְחֵילַת מִלְחָא וּמְחָא יַת בְּנֵי שֵׂעִיר עַסְרְתֵי אַלְפִין:
וַעֲשַׂרְתֵּי אַלְפִין כַּד חַיִּין שְׁבוֹ בְּנֵי יְהוּדָה וְאַיְיתִיאוּנוּן לְרֵישׁ טִנָּרָא
וּטְלָקוּנוּן

ultionem ſanguinis filiorum Jehoiadæ Sacerdotis, & occiderunt eum in lectô ſuô & mortuus eſt, ſepelieruntque eum in civitate Davidis; ſed non ſepelierunt eum in ſepulchris Regum. 26. Iſti verò ſunt qui conjuraverunt in eum Zabad filius Shimrithæ Ammonitidis & Jehozabad filius Shimrithæ Moabitidis. 27. Porrò filii ejus (qui ex eis erant qui tributum imponebant domui Jehudæ cum fundaretur domus Sanctuarii Domini juxta juſſum Regis & Sacerdotum & occiſi ſunt in bèllô propter peccata Patris eorum) ecce deſcripti ſunt in Commentariô libri Regum; regnavit autem Amatſia filius ejus ejus loco.

CAP. XXV.

NAtus viginti quinque annos regnum auſpicatus eſt Amatſia & viginti novem annis regnavit Hieroſolymis: nomen autem matris ejus *erat* Jehoaddan de Hieroſolyma. 2. Fecitque quod rectum eſt coram Domino, veruntamen non corde perfectô. 3. Cumque confirmatum eſſet ei Regnum jugulavit ſervos qui occiderant Regem patrem illius. 4. Sed filios eorum non interfecit propterea quod ſcriptum eſt in libro Moshe quod præcepit Dominus dicens, Non morientur Patres propter peccata filiorum, nec filii morientur propter peccata Patrum; ſed quiſque pro peccatô ſuô moriantur. 5. Deinde congregavit Amatſia homi-

לְאִתְפַּרְעָא דְמֵי בְנֵי יְהוֹיָדָע כַּהֲנָא וּקְטָלוּהִי עַל עַרְסֵיהּ וּמִית וּקְבָרוּהִי בְּקַרְתָּא דְדָוִד וְלָא קְבָרוּהִי בְּקִבְרֵי מַלְכַיָּא : וְאִלֵּין דִּימְרָדוּ עֲלוֹהִי זָבָד בַּר שִׁמְעַת עַמּוֹנִיתָא וִיהוֹזָבָד בַּר שִׁמְרִית מוֹאֲבִיתָא : וּבְנוֹי דְמַן מַסְקִין מִסַּק עַל דְבֵית יְהוּדָה כַּד הֲוָה מִיסַד בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ בַּר מִמֵּימַר מַלְכָּא וְכַהֲנַיָּא וְאִתְקְטָלוּ בִּקְרָבָא מְטוּל חוֹבֵי אֲבוּהוֹן וְהָאִנּוּן כְּתִיבִין עַל פַּרְשֶׁגֶן סֵפֶר מַלְכַיָּא וּמְלַךְ אֲמַצְיָה בְרֵיהּ בְּאַתְרוֹהִי :

כה.

בַּר עֶשְׂרִין וְחָמֵשׁ שְׁנִין מְלַךְ אֲמַצְיָה וְעֶשְׂרִין וּתְשַׁע שְׁנִין מְלַךְ בִּירוּשְׁלֶם וְשׁוּם אִמֵּיהּ יְהוֹעַדָּן מִירוּשְׁלֶם : וַעֲבַד דְּכָשַׁר קֳדָם יְיָ לְחוֹד לָא בְּלִבַּב שְׁלִים : וַהֲוָה כַּד תְּקֵיפַת מַלְכוּתָא עֲלוֹהִי וּקְטַל יַת עַבְדוֹהִי דִּי קְטָלוּ יַת מַלְכָּא אֲבוּהִי : וְיַת בְּנֵיהוֹן לָא קְטַל מִן בִּגְלַל דִּי כְתִיב בְּסִפְרָא דְמֹשֶׁה דִּיפַקֵּיד יְיָ לְמֵימַר לָא יְמוּתוּן אֲבָהָן מְטוּל חוֹבֵי בְנִין וּבְנִין לָא יְמוּתוּן מְטוּל חוֹבֵי אֲבָהָן אֱרוּם אֱנַשׁ מְטוּל חוֹבֵיהּ יְמוּתוּן : וּכְנַשׁ אֲמַצְיָה יַת

אֱנַשׁ

Sacerdotis (cum videret delictum Regis & populi adolentium ſuffitum idolo in domô Sanctuarii Domini die expiationum & impedientium Sacerdotes Domini quò minus facerent holocauſta & victimas & oblationem quotidianam, & addititias prout ſcriptum eſt in librô legis Moshe) & ſtetit deſuper populo, dixitque eis; ſic ait Dominus, quare tranſgredimini præceptaDomini? nunquam eritis proſperi, quia dereliquiſtis cultum Domini, *ipſe* quoque derelinquet vos. 21. *Illi* autem conjuratione in eum factâ obruerunt eum lapidibus juxta Regis mandatum in atriô domûs Sanctuarii. 22. Ita non eſt recordatus Joash Rex miſericordiæ quâ uſus erat Jehoiada Pater ejus erga ipſum, ſed interfecit filium illius, qui morti proximus dixit: Reveletur hoc coram Dominô & ulciſcatur & requirat. 23. Fuitque ad finem anni aſcenderunt contra eum exercitus Syriæ, veneruntque contra Jehudam & Hieroſolymam, & perdiderunt omnes Principes populi ex populo, atque univerſa ſpolia eorum miſerunt ad Regem Darmashek. 24. Cum paucis ſiquidem viris venerant exercitus Syriæ, at tradidit Dominus in manus eorum valde numeroſum exercitum, eò quod dereliquiſſent timorem Domini Dei Patrum ſuorum; In Joashnm quoque exercuere judicia. 25. Et cum abiiſſent ab eô (reliquerunt enim eum in multis gravibus languoribus) conjuraverunt in eum ſervi ejus in-

 ultio-

כַּהֲנָא כַּד חֲמָא יַת סַרְחֲנוּת מַלְכָּא וְעַמָּא דְּמַסְקִין קְטוֹרֶת
לְפִיסְלָא בְּבֵית מַקְדְּשָׁא דַּיָי עַל מַדְבְּחָא בְּיוֹמָא דְכִפּוּרַיָא
וּמְבַטְלִין כַּהֲנַיָא דַּיָי מִלְמֶעְבַּד עֲלָוָתָא וְנִכְסָתָא וְקָרְבַּן יוֹמָא
וּמוּסְפַיָּיה הֵיכְמָה דִּכְתִיב בְּסֵפֶר אוֹרַיְיתָא דְמשֶׁה וְקָם מֵעַל
לְעַמָּא וַאֲמַר לְהוֹן כִּדְנַן אֲמַר יְיָ לְמָה אַתּוּן עָבְרִין פִּקּוּדַיָא דַּיָי
וְלָא תַצְלְחוּן אֲרוּם שְׁבַקְתּוּן יַת פּוּלְחָנָא דַּיָי וְיִשְׁבּוֹק יָתְכוֹן:
וּמְרָדוּ עֲלוֹהִי וְאַטְלְיוּתֵיהּ בְּאַבְנִין הֵי כְּתַפְקֵידְתָּא דְמַלְכָּא בְּדָרַת
בֵּית מַקְדְּשָׁא דַּיָי: וְלָא דְכַר יוֹאָשׁ מַלְכָּא יַת הִסְדָּא דַּעֲבַד
יְהוֹיָדָע אֲבוּי עִמֵּיהּ וּקְטַל יַת בְּרֵיהּ וְכַד מְטָא לִמְמָת אֲמַר
יִתְגְּלֵי קֳדָם יְיָ וְיִתְפְּרַע וְיִתְבַּע: וַהֲוָה לְסוֹפָא דְשַׁתָּא סְלִיקוּ
עֲלוֹהִי חֵילָוָתָא אֲרַמָּאֵי וַאֲתוֹ לִיהוּדָה וְלִירוּשְׁלֵם וְקַטְלוּ יַת כָּל
רַבְנֵי עַמָּא מִן עַמָּא וְכָל עֲדָאֵיהוֹן שְׁדָרוּ לְמַלְכָּא דְּדַרְמֶשֶׂק:
אֲרוּם בִּזְעֵר גּוּבְרִין אֲתוֹ חֵילָוַת אֲרַמָּאֵי וַיְיָ מְסַר בִּידֵיהוֹן
חֵילָא לְסוֹגֵי לַחֲדָא אֲרוּם שְׁבַקוּ יַת דַּחַלְתָּא דַּיָי אֱלָהָא
דַּאֲבָהַתְהוֹן וְעִם יוֹאָשׁ עֲבָדוּ דִינִין: וּבְמֵזַלְהוֹן מִן לְוָתֵיהּ אֲרוּם
שְׁבָקוּ יָתֵיהּ בְּמַרְעִין בִּישִׁין סַגִּיעִין מְרָדוּ עֲלוֹהִי עַבְדוֹהִי מִן בְּגַלַל
לְאִתְפְּרָעָא

& conducebant latomos & fabros lignarios ad reficiendam domum Sanctuarii Domini, fabros etiam ferrarios & ærarios ad inſtaurandam domum Sanctuarii Domini. 13. Laborarunt que curatores operis & illata eſt medela operi per manus eorum: reſtituerunt enim domum Sanctuarii Domini in ſtatum ſuum, & inſtaurarunt eam. 14. Quumque complêſſent *opus* detulerunt coram Rege & Jehoiada reliquum pecuniæ & fecerunt vaſa domui Sanctuarii Domini, vaſa miniſterii, ſcutellas nempe & cochlearia & *cætera* vaſa aurea & argentea & offerebant holocauſta in domô Sanctuarii Domini jugiter omnibus diebus Jehoiadæ. 15. Senuit autem Jehoiada ſatur dierum & mortuus eſt: natus erat centum & triginta annos, quando mortuus eſt. 16. Sepelieruntque eum in civitate Davidis cum Regibus, fecerat enim præceptum *Dei* in Iſraële, erga Verbum Dei quoque & domum ejus. 17. Poſtquam autem obiiſſet Jehoiada venerunt proceres Jehudæ & adorantes Regem Joashum ſeduxerunt eum: tunc recepit Rex ab eis idola eorum. 18. Derelinquentes itaque domum Sanctuarii Domini patrum eorum coluerunt lucos & idola; fuitque ira *Dei* in homines Jehudæ & Hieroſolymæ propter hoc eorum delictum. 19. Mittebatque *Dominus* ad eos Prophetas ut reducerent eos ad cultum Domini, qui conteſtati ſunt eos: ſed non auſcultarunt. 20. Spiritus itaque Prophetiæ à conſpectu Domini inſedit Zachariæ filio Jehoiadæ

 Sacer-

והוון אגרין מפסלין ונגרין לחדתא בית מקדשא דיי ואוף
לנגרי פרזלא ונחשא לתקפא ית בית מקדשא דיי: ועבדו
עבדי עיבידתא וסליקת ארכא לעיבידתא בידיהון ואקימו ית
בית מקדשא דיי על תיקוניה ותקפוהי: וכד שיציאו איתיאו
קדם מלכא ויהוידע ית־שאר כספא ועבדו מנייא לבית מקדשא
דיי מאני שימושא ומגיסייא ובזיכייא ומאני דהבא וכספא והוו
מסקין עלוותא בבית מקדשא דיי תדירא כל־יומי יהוידע:
וסיב יהוידע ושבע יומין ומית בר מאה ותלתין שנין הוה כד
מית: וקברו יתיה בקברתיה דדוד עם מלכיא ארום עבד
מצוותא בישראל ועם מימרא דיי ובית מקדשא: ובתר
דמית יהוידע אתו רברבי יהודה וסגידו למלכא יואש ואטעיוהי
בכין קביל מלכא מנהון מטעוותהון: ושבקו ית בית מקדשא
דיי אלהא דאבהתהון ופלחו ית־אשירתא וית טעוותא והוה
רגז על־אינש יהודה וירושלם מטול סורחנותהון דא: ושדר
בהון נביאיא לאתבותהון לפולחנא דיי ואסהידו בהון ולא
אצתו: ורוח נבואה מן קדם יי שרת על זכריה בר יהוידע
כהנא

domum Sanctuarii Domini Dei veſtri ratâ proportione annuâ; vos autem feſtinate loqui, ſed non feſtinârunt Levitæ. 6. Propterea vocavit Rex Jehoiadam Antiſtitem qui conſtitutus eſt in principatu & dixit ei: Cur non inquiſiviſti in Levitas ut afferrent de Jehudâ & Hieroſolymâ tabernaculum temporis Moshe ſervi Domini & congregationem Iſraëlis cum tabernaculo teſtimonii. 7. Athalia enim ſcelerata & filii ejus deſtruxerant domum Sanctuarii Domini, quin etiam conſecrata domus Sanctuarii Domini impenderant idolis. 8. Præcepit ergo Rex & fecerunt arcam unam, poſueruntque eam in portâ domûs Sanctuarii forinſecus. 9. Et præconia edixerunt per Jehudam & Hieroſolymam, ut afferrent coram Domino tabernaculum temporis Moshe ſervi Domini, quod fecerat ad expiandum pro filiis Iſraëlis in deſertô. 10. Lætatique ſunt cuncti Principes & omnis populus, & afferentes ſponte injecerunt in arcam uſque non *eſſet* finis. 11. Erat autem quô tempore deferebant arcam in quæſtorium Regis per manum Levitarum; viſô jam multum eſſe pecuniæ in arcâ, venit ſcriba Regis & delegatus Sacerdos qui conſtitutus eſt Princeps & evacuabant arcam & ſublatam reponebant in locum ſuum: ſic facientes de die in diem congregaverunt pecuniam plurimam. 12. Quam dedit Rex & Jehoiada curatoribus operis miniſterii domus Sanctuarii Domini

ית בית מקדשא דיי אלהכון מיסת שנה בשנה ואתון תסרהבון
למללא ולא סרהיבו ליואי : וקרא מלכא ליהוידע אמרכלא
דימסנא על רישא ואמר ליה מא דין לא תבעתא על ליואי
לאייתאה מיהודה ומירושלם ית משכן זמנא דמשה עבדא
דיי וקהלא דישראל עם משכנא דסהדותא : ארום עתליה
חייבתא ובנהא תרעו ית בית מקדשא דיי ואוף ית קודשי בית
מקדשא דיי עבדו לטעוותא : ואמר מלכא ועבדו ארונא חד
ושויוהי בתרע בית מיקדשא מן לבר : ואעברו כרוז ביהודה
ובירושלם לאייתאה קדם יי משכן זמנא דמשה עבדא דיי
דעבד לכפרא על בני ישראל במדברא : וחדו כל רברביא
וכל עמא ואייתיאו נדבתא ורמו בארונא עד לית סוף : והוה
בעדן דאייתיאו ית ארונא למנון מלכא בידא דליואי וכד חמון
ארום סגא כספא בארונא אתא ליבלרא דמלכא וסגן כהנא
דימסנא לרישא ורוקינון ית ארונא ונטלוהי ואתיבו יתיה
לאתריה הכדין עבדו יומא ביומא וכנשו כספא לסוגי : ויהב
יתיה מלכא ויהוידע לעבדי עיבידת פולחן בית מקדשא דיי

נהוון

præpoſitos in domô Sanctuarii Domini ſub poteſtate Sacerdotum & Levitarum quos diſtribueret David per domum Sanctuarii Domini ut offerrent holocauſta coram Domino, ſicut ſcriptum eſt in lege Moshe, cum gaudiô & canticô, juxta conſtitutionem Davidis. 19. Conſtituit quoque Janitores ad portas domus Sanctuarii Domini, ne ingrederetur immundus quâcunque re. 20. Aſſumpſitque centuriones & fortiſſimos *quoſque* ac potentiſſimos inter populum & univerſum populum terræ deduxitque Regem ex domo Sanctuarii Domini, veneruntque per medium portæ ſuperioris in domum Regis: & collocaverunt eum in ſoliô regni. Lætatique ſunt univerſus populus terræ & urbs quievit cum Athaliam interfeciſſent gladio.

CAP. XXIV.

NAtus ſeptem annos *erat* Joash cum Regnum auſpicatus eſt, & quadraginta annis regnavit Hieroſolymæ: nomen autem matris ejus Tſibia de Beerſeba. 2. Fecitque Joash quod rectum fuit in oculis Domini, omnibus diebus Jehoiadæ Sacerdotis. 3. Accepit autem ei Jehoiada uxores duas: genuitque filios & filias. 4. Fuitque poſt hæc, erat in animo Joasho ut reficeret domum Sanctuarii Domini. 5. Congregavit itaque Sacerdotes & Levitas & dixit eis, egredimini ad civitates Jehudæ & colligite ab univerſô Iſraële pecuniam ad inſtaurandam domum

מְכַנֵּן בְּבֵית מַקְדְּשָׁא דַייָ בְּיַד כַּהֲנַיָּא וְלֵוָאֵי דִּיפַלֵּיג דָּוִד עַל בֵּית
מַקְדְּשָׁא דַייָ לְאַסָּקָא עֲלָוָון קֳדָם יְיָ הֵיכְמָה דִּיכְתִיב בְּאוֹרַיְיתָא
דְמשֶׁה בְּחֶדְוָא וּבְתוּשְׁבְּחָא עַל יְדָא דְדָוִד׃ וְאָקִים תַּרְעַיָּא עַל
תַּרְעֵי בֵּית מַקְדְּשָׁא דַייָ דְּלָא יֵיעוֹל מְסָאַב לְכָל מִדַּעַם׃ וּדְבַר
יַת רַבְּנֵי מָאֲוָותָא וְיַת גִּיבָּרַיָּא וְיַת שַׁלִּיטַיָּא בְּעַמָּא וְיַת כָּל עַמָּא
דְּאַרְעָא וְאַחִית יַת מַלְכָּא מִבֵּית מַקְדְּשָׁא דַייָ וַאֲתוֹ בִּמְצַע תַּרְעָא
עִלָּאָה לְבֵית מַלְכָּא וְאוֹתִיבוּ יָתֵיהּ עַל כּוּרְסֵי מַלְכוּתָא׃ וַחֲדוּ
כָּל־עַמָּא דְאַרְעָא וְקַרְתָּא שְׁדוֹכַת וְיַת עֲתַלְיָהוּ קְטָלוּ בְּחַרְבָּא׃

כד.

בַּר שְׁבַע שְׁנִין יוֹאָשׁ כַּד מְלַךְ וְאַרְבְּעִין שְׁנִין מְלַךְ בִּירוּשְׁלֶם
וְשׁוּם אִמֵּיהּ צִבְיָה מִבְּאֵר שָׁבַע׃ וַעֲבַד יוֹאָשׁ דְּכָשַׁר בְּעֵינֵי יְיָ
כָּל יוֹמַיָּא דִּיהוֹיָדָע כַּהֲנָא׃ וּנְסִיב לֵיהּ יְהוֹיָדָע נְשִׁין תַּרְתֵּין
וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃ וַהֲוָה מִן בָּתַר כְּדֵין הֲוָה עִם לִבֵּיהּ דְּיוֹאָשׁ
לְחַדָּתָא יַת־בֵּית מַקְדְּשָׁא דַייָ׃ וּכְנַשׁ יַת כַּהֲנַיָּא וְלֵוָאֵי וַאֲמַר
לְהוֹן פּוּקוּ לְקִרְוֵי יְהוּדָה וּכְנוּשׁוּ מִן כָּל יִשְׂרָאֵל כַּסְפָּא לְתַקָּפָא

Jehoashi eumque ſuſtinere coronam illam credide-
runt eum de ſemine Davidis eſſe, ac ſtatim conſtitue-
runt eum Regem: unxeruntque eum Jehoiada & filii
ejus atque dixerunt, Proſper ſit Rex in regnô ſuô.
12. Quum autem audiviſſet Athalia vocem populi, can-
tantium & laudantium Regem ingreſſa eſt ad popu-
lum in domum Sanctuarii Domini. 13. Viſoque
quod ecce Rex ſtaret ad columnam ſuam in introitu
& Principes ac tubæ juxta Regem, & univerſus po-
pulus terræ lætarentur atque clangerent tubis & lau-
dentes diverſi generis organis ac docentes canere;
ſcidit Athalia veſtimenta ſua ac dixit; Rebellio, Re-
bellio. 14. Eduxit autem Jehoiada Sacerdos centu-
riones, qui præfecti erant exercitus; dixitque eis,
Educite illam extra ordines adituum & qui ſecutus
fuerit eam, interficiatur gladio: dixerat enim Sacer-
dos, Ne occidatis eam hîc ne contaminet domum
Sanctuarii Domini. 15. Conſtituerunt itaque ei lo-
cum & ingreſſa eſt viâ introitus portâ equorum in
domum Regis: ubi interfecerunt eam. 16. Pepigit
autem Jehojada fœdus inter ſeipſum & inter
populum & inter ipſum Regem: ut eſſet populus
religioſè colens Dominum. 17. Ingreſſi ſunt itaque
univerſus populus in domum Baalis ac diruerunt
eam & altaria eis ac ſimulachra ejus confregerunt:
Mattanem quoque Sacrificulum Baalis interfece-
runt ante aras. 18. Conſtituit autem Jehojada

דִיהוֹאָשׁ וְסוֹבַר יַת כְּלִילָא הֵימְנוּ דְּמַזּוֹרְעֵיהּ דְּדָוִד הוּא וּמִן יַד
אֲמַלִיכוּ יָתֵיהּ וְרַבִּיאוּ יָתֵיהּ יְהוֹיָדָע וּבְנוֹהִי וַאֲמַרוּ יִצְלַח מַלְכָּא
בְּמַלְכוּתֵיהּ׃ וּשְׁמָעַת עֲתַלְיָהוּ יַת קַל עַמָּא דִּמְרַבְּנִין וּמְשַׁבְּחִין
יַת מַלְכָּא וַאֲתַת לְוַת עַמָּא לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַייָ׃ וַחֲמַת וְהָא
מַלְכָּא קָאֵים עַל אִיסְטְוָונֵיהּ בְּמַעֲלָנָא וְרַבְרְבַיָּא וַחֲצוֹצְרָתָא
קֳדָם מַלְכָּא וְכָל עַמָּא דְּאַרְעָא חָדְאִין וְתָקְעִין בַּחֲצוֹצְרָתָא
וּמְשַׁבְּחִין בְּזֵינֵי תוּשְׁבַּחְתָּא וּמַלְפִין לְשַׁבָּחָא וּבְזָעַת עֲתַלְיָה יַת
לְבוּשָׁהָא וַאֲמֶרֶת מְרָדָא מְרָדָא׃ וְאַפִּיק יְהוֹיָדָע כַּהֲנָא יַת רַבָּנֵי
מַאֲוָותָא דִּי מְמַנַּן עַל חֵילָא וַאֲמַר לְהוֹן אַפְּקוּהָא לְגָיו מִן סִידְרֵי
מַעֲלָנַיָּא וּדְיֵיעוֹל בַּתְרָהָא יִתְקְטֵל בְּחַרְבָּא אֲרוּם אֲמַר כַּהֲנָא
לָא תִקְטְלִינָהּ הָכָא דְּלָא תְסָאֵב יַת בֵּית מַקְדְּשָׁא דַייָ׃ וְשַׁוִּיאוּ
לָהּ אֲתַר וְעָלַת בְּאוֹרַח מַעֲלָנָא דִּתְרַע סוּסָוָתָא לְבֵית מַלְכָּא
וְקַטְלוּהָא תַּמָּן׃ וּגְזַאר יְהוֹיָדָע קְיָם בֵּין מֵימְרֵיהּ וּבֵין כָּל עַמָּא
וּבֵין מֵימְרָא דְמַלְכָּא לְמֶהֱוֵי לְעַם מְשַׁמֵּשׁ קֳדָם יְיָ׃ וַאֲתוֹ כָּל
עַמָּא לְבֵית בַּעֲלָא וְתַרְעֵי יָתֵיהּ וְיַת אֲגוֹרוֹהִי וְיַת צַלְמוֹהִי תְּבָרוּ
וְיַת מַתָּן בּוּמְרָא דְבַעֲלָא קְטָלוּ קֳדָם אֲגוֹרַיָּא׃ וּמַנֵּי יְהוֹיָדָע
מְמַנַּן

obſervent cuſtodiam domûs Sanctuarii Domini. 7.
Cingantque Levitæ Regem circumquaque, quiſque
arma ſua manu ſua *tenens* & qui ingreſſus fuerit domum
Sanctuarii Domini interficiatur, ſintque cum
Rege in introitu ejus & in exitu ejus. 8. Fecerunt
ergo Levitæ & omnes Jehudæi juxta omnia quæ
præceperat Jehojada Sacerdos & aſſumpſerunt quiſque
viros, ineuntes cuſtodiam Sabbathi; neque
enim dimiſerat Jehoiada Sacerdos diviſiones ſuas.
9. Deditque Jehoiada Sacerdos Centurionibus haſtas
& clypeos & ſcuta, quæ *fuerant* Regi Davidi, quæque
erant in domô Sanctuarii Domini. 10. Conſtituitque
univerſum populum quemque arma ſua manu
ſuâ tenentem à latere domûs dextro uſque ad latus
domus ſiniſtrum juxta altare & domum Sanctuarii:
apud Regem circumquaque. 11. Deinde educentes
filium Regis impoſuerunt ei coronam regiam, quam
tulit David de capite Regis filiorum Ammonis, eique
inerat lapis pretioſus & attrahens in quô inſculptum
erat & expreſſum nomen magnum & honorandum
quod indiderat illic David per Spiritum Sanctum,
erat autem valor ejus pondus talenti auri, fuitque
teſtimonium domui Davidis, quod nullius Regis, qui
non eſſet de ſemine Davidis, capiti imponi poſſet,
nec valeret *iſtiuſmodi quiſquam* eam ferre:
cum itaque viderent populus eam recipi in caput

ינטרון מטרת בית מקדשא דיי׃ ויקפון ליואי ית מלכא חזור
חזור גבר וזייניה בידיה ודייעול לבית מקדשא דיי יתקטל
ויהון עם מלכא במעליה ובמפקיה׃ ועבדו ליואי וכל אינש
יהודה בכל מה דיפקיד יהוידע כהנא ודברו אינש ית גברוהי
עללי מטרת שבתא עם נפקי מטרת שבתא ארום לא ארשי
יהוידע כהנא ית פלוגוותהי׃ ויהב יהוידע כהנא לרבני מאוותא
ית סורנייתא וית תריסייא וית עגילתא די למלכא דויד ודבבית
מקדשא דיי׃ ואקים ית כל עמא וגבר זייניה בידיה מן עיבר
ביתא מן ימינא עד עיבר ביתא מן שמאלא למדבחא ולבית
מקדשא על מלכא חזור חזור׃ ואפיקו ית ברא דמלכא ויהבו
עלוי ית כלילא דמלכותא די דבר דויד מעל רישא דמלכא דבני
עמון ובה אבן טבא ושיברה דהוה הקיק ומפרש עלה שמא
רבא ויקירא דקבעה תמן דויד ברוח קודשא והוה סימן דידה
מתקל קינטינר דדהבא וסהדותא היא לבית דויד דכל מלכא
די לא הוה מזרעיה דדויד לא הות מתקבלא על רישיה ולית
איפשר דיסובר יתה וכד חמון עמא דאיתקבלת על רישיה
דיהואש

Athaliæ, ut non interficeret eum. 12. Fuit ergo cum eis in domo Sanctuarii Domini abſconditus ſex annis; Athalia regnante ſuper terram.

CAP. XXIII.

ANno autem ſeptimo confirmatus Jehoiada aſſumpſit centuriones, Azariam filium Jerochami & Ishmaelem filium Jehochananis & Azariam filium Obedi & Maaſeiam filium Adaiæ & Eliſhaphatum filium Zicri & adegit eos ſecum in fœdus. 2. Qui circumeuntes Jehudam congregaverunt Levitas de cunctis urbibus Jehudæ, & principes familiarum Iſraëlis, veneruntque Hieroſolymam. 3. Pepigerunt ergo univerſus cœtus fœdus in domo Sanctuarii Domini cum Rege, dixitque eis; Ecce filius Regis regnabit, quemadmodum locutus eſt Dominus de filiis Davidis. 4. Hæc res eſt, quam facietis: pars veſtrum, ineuntes cuſtodiam Sabbathi ex Sacerdotibus & Levitis *adſtabit* aditibus portæ palatiorum. 5. Tertia verò pars *erit* in domo Regis; tertia denique in portâ fortium, quæ porta eſt domus diſciplinæ Synedrii: omnis autem populus *erit* in atriô domus Sanctuarii Domini. 6. Nec *quiſpiam* ingrediatur domum Sanctuarii Domini niſi Sacerdotes & qui miniſtrant ex Levitis, ipſi ingrediantur, quia ſancti ſunt; omnis autem populus

עֲתַלְיָהוּ וְלָא קְטַלְתֵּיהּ : וַהֲוָה עִמְהוֹן בְּבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ מִטַּמַּר

שִׁית שְׁנִין וַעֲתַלְיָה מָלְכַת עַל אַרְעָא :

כג

ובְשַׁתָּא שְׁבִיעֲתָא אִתוֹקַף יְהוֹיָדָע וּדְבַר יַת רַבָּנֵי מַאֲוָותָא

לַעֲזַרְיָה בַּר יְרוֹחָם וּלְיִשְׁמָעֵאל בַּר יְהוֹחָנָן וְלַעֲזַרְיָה בַּר עוֹבֵד

וְיַת מַעֲשֵׂיָה בַּר עֲדָיָה וְיַת אֱלִישָׁפָט בַּר זִכְרִי וְאָעֵילְנוּן עִמֵּיהּ

בִּקְיוּמָא : וְאַחֲזָרוּ בִּיהוּדָה וּכְנַשׁוּ יַת לֵיוָאֵי מִכָּל קִרְוֵי יְהוּדָה

וְרֵישֵׁי אֲבָהָתָא דְּלְיִשְׂרָאֵל וַאֲתוֹ לִירוּשְׁלֶם : וּגְזָרוּ כָּל קְהָלָא

קְיָים בְּרִית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ עִם מַלְכָּא וַאֲמַר לְהוֹן הָא בְרֵיהּ

דְמַלְכָּא יִמְלוֹךְ הֵיכְמַה דִּימַלֵּיל יְיָ עַל בְּנוֹהִי דְּדָוִד : דֵּין

פִּתְגָמָא דִּיתַעְבְּדוּן פַּלְגוּת מִנְכוֹן עַלְלֵי כַּמְּטָרַת שַׁבְּתָא לְכַהֲנַיָּא

וּלְלֵיוָאֵי לְמַעֲלָנֵי תְּרַע פְּלָטִירַיָּה : וְתִילְתָּא בְּבֵית מַלְכָּא וְתִילְתָּא

בִּתְרַע גִּבָּרַיָּיא הוּא תְּרַע בֵּית אוּלְפָן סַנְהֶדְרִין וְכָל עַמָּא בְּדָרַת

בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ : וְלָא יֵעוֹל לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ אֱלָהֵן כַּהֲנַיָּא

וְשַׁמְשַׁיָּא לְלֵוָאֵי אִינוּן יֵעֲלוּן אֲרוּם קוּדְשָׁא אִנוּן וְכָל עַמָּא

יִנְטְרוּן

Azaria autem filius Jehorami Regis tribus domus Jehudæ deſcendit ad inviſendum Jehoramum filium Achabi in Jezreele quod ægrotus eſſet. 7. A conſpectu autem Domini fuit occaſio Achaziæ ut veniret ad Jehoramum: cum enim veniſſet profectus eſt cum Jehoramô adverſus Jehu filium Nimshi, quem unxerat Elias ex mandato verbi Domini ad delendam domum Achabi. 8. Fuit itaque cum judicium exequeretur Jehu in domum Achabi, invenit etiam Principes Jehudæ & filios fratrum Achaziæ miniſtrantes ipſi, quos interfecit. 9. Et perquiſivit Achaziam quem comprehenderunt latitantem in Samariâ, adductumque ad Jehu occiderunt, & ſepelierunt eum eò quod dicerent, filius Jehoshaphati eſt qui quæſivit timorem Domini totô corde ſuô: nec fuit domui Achaziæ vir, qui potis eſſet capeſſere Regnum. 10. Athalia itaque mater Achaziæ videns, quod mortuus eſſet filius ejus, ſurgens interfecit omne ſemen regium, quod *fuit* hominibus domus Jehudæ. 11. Suſtulit autem Jehoshabath filia Regis Joashum filium Achaziæ, quem peperit ei Tſibia de Beershebâ & furata eſt eum ex mediô filiorum Regis, qui interficiebantur, abdiditque eum & nutricem ejus in Sanctum Sanctorum: ita abſcondidit eum Jehoshabath filia Regis Jehorami uxor Jehoiadæ Sacerdotis (quippe ea fuit ſoror Achaziæ) à conſpectu Athaliæ,

עֲזַרְיָהוּ בַּר יְהוֹרָם מְלִיךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה נְחַת לְמֶחְמֵי יַת
יְהוֹרָם בַּר אַחְאָב בְּיִזְרְעֶאל אֲרוּם מְרַע הוּא ׃ וּמִן קֳדָם יְיָ הֲוַת
תּוּסְקְפַת אֲחַזְיָהוּ לְמֵיתֵי לְוַת יְהוֹרָם וְכַד אֲתָא נְפַק עִם־יְהוֹרָם
לְוַת יֵהוּא בַּר נִמְשִׁי דְרַבְּיֵיהּ אֵלִיָּהוּ עַל פּוּם מֵימְרָא דַיְיָ
לְשֵׁיצָאָה יַת בֵּית אַחְאָב ׃ וַהֲוָה כַּד אִידַּיַּין יֵהוּא עִם־בֵּית אַחְאָב
וְאַשְׁכַּח יַת־רַבְרְבֵי יְהוּדָה וּבְנֵי אֲחֵי אֲחַזְיָהוּ מְשַׁמְּשִׁין לַאֲחַזְיָהוּ
וְקַטְלִינוּן ׃ וּתְבַע יַת אֲחַזְיָהוּ וַאֲחָדוּהִי וְהוּא מִטַּמַּר בְּשָׁמְרִין
וְאַתְיוּהִי לְוַת יֵהוּא וְקַטְלוּהִ וּקְבָרוּהִי אֲרוּם אֲמָרוּ בְּרֵיהּ דִיהוֹשָׁפָט
הוּא דְּיִתְבַּע יַת דַּחַלְתָּא דַיְיָ בְּכָל לִבֵּיהּ וְלָא אִית לְבֵית אֲחַזְיָהוּ
גְּבַר דִּילֵיהּ חֵילָא לְמֵיחַד מַלְכוּתָא ׃ וַעֲתַלְיָהוּ אִמֵּיהּ דַּאֲחַזְיָהוּ
חֲמַת אֲרוּם מִית בְּרַהּ וְקָמַת וּקְטַלַת יַת־כָּל זַרְעָא דְמַלְכוּתָא
דְלֶאֱנָשׁ בֵּית יְהוּדָה ׃ וּנְסִיבַת יְהוֹשַׁבְעַת בְּרַת מַלְכָּא יַת יוֹאָשׁ
בַּר אֲחַזְיָהוּ דְּיִלִּידַת לֵיהּ צְבִיָּה מִן־בְּאֵרַת דְּשֶׁבַע וּגְנִיבַת יָתֵיהּ
מִמְּצַע בְּנֵי מַלְכָּא דְּאִתְקְטִילוּ וִיהָבַת יָתֵיהּ וְיַת תּוּרְבִּינְתֵּיהּ
בְּקוֹדֶשׁ קוּדְשַׁיָּא וּטְמַרְתֵּיהּ יְהוֹשַׁבְעַת בְּרַת מַלְכָּא יְהוֹרָם אִיתַּת
יְהוֹיָדָע כַּהֲנָא אֲרוּם הִיא הֲוַת אֲחָתֵיהּ דַּאֲחַזְיָהוּ מִן קֳדָם
עֲתַלְיָהוּ

eum Regnum auſpicaretur & octo annis regnavit Hieroſolymæ, abiitque in locum ſepulturæ abſque *cujuſquam* deſideriô; ſepelierunt autem eum in civitate Davidis, ſed non in ſepulchris Regum.

CAP. XXII.

COnſtituerunt autem Habitatores Hieroſolymæ Achaziam filium ejus minimum, Regem, loco ejus; omnes enim priores interfecerat exercitus, qui venerat cum Arabibus ad caſtra Peliſthæorum & Afrorum: regnavit itaque Achazia filius Jehorami Regis tribus domus Jehudæ. 2. Natus quadraginta duos annos erat Achazia cum regnare cœperit, & annô unô regnavit Hieroſolymis; nomen autem matris ejus Athalia filia Omri. 3. Etiam ipſe ambulavit in viis hominum domus Achabi; mater enim ejus conſuluit ei ut peccaret. 4. Fecit igitur quod malum *erat* coram Domino, ſicut fecerunt homines domus Achabi, ipſi enim fuerunt ei conſiliarii poſtquam mortuus eſſet Pater ejus in perniciem ipſius. 5. Etiam in conſilio eorum ambulavit & profectus eſt cum Jehoramô filio Achabi Rege Iſraëlis ad bellum contra Chazaelem Regem Syriæ in Ramothâ Gileadis, ubi cæciderunt Syri Joramum. 6. Reverſus eſt itaque ut ſanaretur in Jezreele, ex vulneribus enim *ægrotavit* quibus ſauciarant eum in Ramthâ dum pugnaret cum Chazaele Rege Syriæ;

כַּד מְלַךְ וְתַמְנֵין שְׁנִין מְלַךְ בִּירוּשְׁלֶם וַאֲזַל לְבֵית קְבוּרְתָּא בְּלָא
רְגוּגְתָּא וּקְבָרוּ יָתֵיהּ בְּקַרְתָּא דְדָוִד וְלָא בְּקִבְרֵי מַלְכַיָּא:

כב:

וְאַמְלִיכוּ יָתְבֵי יְרוּשְׁלֶם יַת אֲחַזְיָהוּ בְּרֵיהּ זְעֵירָא בְּאַתְרוּהִי
אֲרוּם כּוּלְהוֹן קַדְמָאֵי קְטָלוּ מַשִׁירְיָיא דְאָתָא עִם עַרְבָאֵי
לְמַשְׁרִיַת פְּלִשְׁתָּאֵי וְאַפְרִיקָאֵי וּמְלִיךְ אֲחַזְיָהוּ בַּר יְהוֹרָם מְלִיךְ
שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה: בַּר אַרְבְּעִין וּתְרֵין שְׁנִין אֲחַזְיָהוּ כַּד
מְלַךְ וְשַׁתָּא חֲדָא מְלַךְ בִּירוּשְׁלֶם וְשׁוּם אִמֵּיהּ עֲתַלְיָהוּ בַּת עָמְרִי:
אוּף הוּא אֲזַל בְּאָרְחָתֵיהּ אֱנָשֵׁי בֵּית אַחְאָב אֲרוּם אִמֵּיהּ הֲוַת
מְמַלְכָא יָתֵיהּ לְאִתְחַיָּבָא: וַעֲבַד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ הֵיכְמָה דַּעֲבָדוּ
אֱנָשֵׁי בֵּית אַחְאָב מְטוּל דְאִנּוּן הֲווֹן לֵיהּ מְמַלְּכִין בָּתַר דְּמִית
אֲבוּי לְחַבֵּל לֵיהּ: אוּף בְּמַלְכַתְהוֹן אֲזַל וַהֲלִיךְ עִם יְהוֹרָם בַּר
אַחְאָב מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל לִקְרָבָא עַל חֲזָאֵל מַלְכָּא דַאֲרָם בְּרָמוֹת
גִּלְעָד וּקְטָלוּ אֲרַמָּאֵי יַת יוֹרָם: וְתָב לְאִתְּסָאָה בְּיִזְרְעֶאל אֲרוּם
מַחְיָיא דִמְחוֹהִי בְּרַמְתָא בְּאַגָּחוּתֵיהּ עִם חֲזָאֵל מַלְכָּא דַאֲרָם

Davidis Patris tui, propterea quod non ambulaſti in viis Jehoshaphati Patris tui & in viis Aſæ Regis tribûs domus Jehudæ. 13. Sed ambulâſti in viis Regum domus Iſraëlis & ſeduxiſti domum Jehudæ & incolas Hieroſolymæ, quemadmodum ſeduxit eos domus Achabi, inſuper & fratres tuos, ac domum Patris tui, qui te meliores *erant* ſeduxiſti. 14. Ecce itaque verbum Domini immittit mortalitatem magnam in populum tuum & in filios tuos & in uxores tuas & in univerſam ſubſtantiam tuam. 15. Tu autem ægritudinibus multis afficieris ægritudine inteſtinorum tuorum, uſque dum exierint inteſtina tua è corpore tuo, præ ægritudine quæ protrahetur ſuper te diebus ſupra annos. 16. Suſcitavit itaque verbum Domini in Jehoramum ſpiritum Pheliſthæorum & Arabum, qui confines *ſunt* Afris. 17. Et aſcendentes in terram domûs Jehudæ ſubegerunt eam & abſtulerunt omnem ſubſtantiam, quæ reperta eſt in domô Regis unà cum filiis & uxoribus ejus: nec remanſit ei filius, niſi Achazia minimus filiorum ejus. 18. Et poſt omnia hæc percuſſit Verbum Domini inteſtina ejus morbis inſanabilibus. 19. Fuitque poſt tempus dierum & annorum, quô tempore perageret opus naturæ ultra terminum ejus diebus duobus, exierunt inteſtina ejus cum morbô ſuô & mortuus eſt morbis peſſimis: nec fecerunt ei populus ejus uſtionem lignorum aromaticorum ſimilem uſtioni Majorum ejus. 20. Natus triginta duos annos erat

דדויד אבוך חולף דלא הליכתא באורחתא דיהושפט אבוך
ובארחתא דאסא מליך שיבטא דבית יהודה ׃ והליכתא
באורחת מלכיא דבית ישראל ואטעיתא ית דבית יהודה
ויתבי ירושלם היכמה דאטעא יתהון דבית אחאב ואוף ית
אחך ובית אבוך דטבין מנך קטילתא ׃ והא מימרא דיי מגרי
מותנא רבתא בעמך ובבנך ובנשיך ובכל קניינך ׃ ואנת
במרעין סגי עין במרעית מעייך עד זמן דיפקון מעייך מן
גושמך מן מרעית דיוריך עלך יומיא על שניא ׃ ותרי מימרא
דיי על יהורם ית רוחא דפלשתאי וערבאי דיעל תחומי
אפריקאי ׃ וסליקו בארעא דבית יהודה וכבשוה ושבו ית כל
קניינא דאישתכח לבית מלכא אוף ית בנוי ונשוי ולא אישתייר
ליה בר אלהן אחזיהו דזוטר בבנוי ׃ ומן בתר כל דנא תברי
מימרא דיי במעוני במרעין דלית אסא ׃ והוה לזמן יומין ושנין
ובעדן דעבר צרכיה יתיר מן קציה ליומין תרין נפקו מעיינוי
עם מרעיה ומית במרעין בישין ולא עבדו ליה עמיה יקידת
קיסי בוסמנין היך יקידת אבהתוי ׃ בר תלתין ותרתין שנין הוה

eſſet primogenitus. 4. Quum itaque ſurrexiſſet Jehoram ſuper regnum Patris ſui & confirmatus eſſet occidit omnes fratres ſuos gladio: *quoſdam* etiam è Principibus Iſraëlis. 5. Natus triginta duos annos erat cum Regnum auſpicaretur, & octo annis regnavit Hieroſolymis. 6. Ambulavitque in viâ Regum domûs Iſraëlis, quemadmodum fecerant domus Achabi, filia quippe Achabi erat uxor ejus; fecitque malum coram Dominô. 7. Sed non fuit voluntas Domino diſperdere domum Davidis, propter fœdus; quod inierat cum Davide, & quemadmodum dixerat ſe daturum ei Regnum, & filiis ejus omnibus diebus. 8. In diebus illius defecerunt Edomæi & ſubduxerunt ſe manui domûs Jehudæ & conſtituerunt ſibi Regem. 9. Profectus eſt itaque Jehoram cum Principibus & omnibus curribus ſuis qui aderant ei: factumque eſt, ut ſurgens nocte interficeret Edomæos, qui ſtabant circum eum & Ptincipes currus. 10. Rebellarunt tamen Edomæi, & ſubduxerunt ſe manui domus Jehudæ uſque ad hanc diem; Tunc rebellavit Libna, eodem tempore, & ſubduxit ſe manui ejus, propterea quod reliquerat timorem Domini Dei Patrum ſuorum. 11. Etiam ipſe fecit excelſa in montibus Jehudæ & ſeduxit habitatores Hieroſolymæ, ſeduxit quoque domum Jehudæ. 12. Pervenit autem ad eum ſcriptum ab Eliâ Prophetâ his verbis: Sic ait Dominus Deus

הוּא בּוּכְרָא׃ וְקָם יְהוֹרָם עַל־מַלְכוּתָא דַּאֲבוּהִי וְאִיתְּקַף וּקְטַל
יַת־כָּל אֲחוּהִי בְּחַרְבָּא וְאוּף מֵרַבְרְבֵי יִשְׂרָאֵל׃ בַּר תְּלָתִין וְתַרְתֵּין
שְׁנִין הֲוָה כַּד מְלַךְ וְתַמְנֵי שְׁנִין מְלַךְ בִּירוּשְׁלֵם׃ וְהַלֵּיךְ בְּאוֹרַח
מַלְכַיָּא דְבֵית יִשְׂרָאֵל הֵיכְמָה דַּעֲבָדוּ בֵּית אַחְאָב אֲרוּם בַּת
אַחְאָב הֲוַת לֵיהּ לְאִנְתּוּ וַעֲבַד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ׃ וְלָא הֲוַת רְעוּתָא
מִן קֳדָם יְיָ לְחַבָּלָא יַת־בֵּית דָּוִד מִן בְּגַלַל קְיָימָא דִּגְזַר עִם דָּוִד
וְהֵיכְמָא דַּאֲמַר לְמִיתַּן לֵיהּ מַלְכוּ וְלִבְנוֹי כָּל־יוֹמַיָּא׃ בְּיוֹמוֹי
מְרַדוּ אֱדוֹמָאֵי וְאִשְׁתְּמִיטוּ מִתְּחוֹת יְדָא דְבֵית יְהוּדָה וְאַמְלִיכוּ
עֲלֵיהוֹן מַלְכָּא׃ וַעֲבַר יְהוֹרָם עִם רַבְרְבָנוֹי וְכָל־אַרְתִּיכֵיהּ דְּעִמֵּיהּ
וַהֲוָה כַּד קָם בְּלֵילְיָא וּקְטַל יַת אֱדוֹמָאֵי דְּקַיְימִין חֲזוֹר חֲזוֹר
לֵיהּ וְיַת רַבְרְבֵי אַרְתִּיכִין׃ וּמְרָדוּ אֱדוֹמָאֵי וְאִשְׁתְּמִיטוּ מִתְּחוֹת
יְדָא דְבֵית יְהוּדָה עַד יוֹמָא הָדֵין הָא בְּכֵין מְרַדַת לִבְנַת בְּעִדָּנָא
הַהִיא וְאִשְׁתְּמִיטַת מִתְּחוֹת יְדֵיהּ אֲרוּם מְטוּל דִּשְׁבַק יַת־דַּחַלְתָּא
דַּייָ אֱלָהָא דַּאֲבָהָתוֹי׃ אוּף הוּא עֲבַד בְּמוּסַיָּיה בְּטוּוָרֵי יְהוּדָה
וְאַטְעֲוַות יָתְבֵי יְרוּשְׁלֵם וְאַטְעֵי יַת־דְּבֵית יְהוּדָה׃ וַאֲתָא
לְוָתֵיהּ פִּיטְקָא מִן אֵלִיָּהוּ נְבִיָּא לְמֵימַר כְּדְנַן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא
דְּדָוִד

ſunt verbis Jehu filii Chananii, qui conſtitutus eſt ſcriba à commentariis Regibus domus Iſraëlis. 35. Poſthæc iniit ſocietatem Jehoſhaphat Rex tribûs domus Jehudæ cum Achaziâ Rege Iſraëlis qui condemnatus eſt quod eſſet impius. 36. Sociavit illum ſibi ad faciendas naves, quæ irent Tarſum in mare magnum; fecerunt autem naves in arce Galli. 37. Prophetavit itaque Eleezer filius Dodaiæ de Mareſha, contra Jehoſhaphatum dicens; Quia iniiſti ſocietatem cum Achazia, peſſumdedit Verbum Domini opera tua, contritæque ſunt naves, nec potuerunt ire Tarſum.

CAP. XXI.

DEcubuit autem Jehoſhaphat cum Patribus ſuis & ſepultus eſt in civitate Davidis; regnavitque Jehoram filius ejus loco ejus. 2. Cui fratres erant filii Jehoſhaphati Azaria & Jechiel & Zecaria & Azaria & Micael & Shephatia: omnes hi filii Jehoſhaphati Regis Iſraëlis. 3. Deditque eis Pater eorum dona multa argenti & auri & veſtium honoris & aſſignavit eis poſſeſſiones fundi, juxta civitates munitas in terrâ domus Jehudæ: regnum autem dedit Jehoramo filio ſuo quod eſſet

כְּתִיבִין בְּפִתְגָמֵי יְהוּא בַּר חֲנָנִי דְּאִתְמַנָּא לְבַלָּר עַל סֵפֶר
דּוּכְרָנַיָּא לְמַלְכַיָּא דְּבֵית יִשְׂרָאֵל׃ וּמִן בָּתַר כְּדֵין אִתְחַבַּר
יְהוֹשָׁפָט מַלִּיךְ שִׁבְטָא דְּבֵית יְהוּדָה עִם אֲחַזְיָהוּ מַלְכָּא דְּיִשְׂרָאֵל
דְּהוּא אִתְחַיַּיב לְמֶהֱוֵי רַשְׁעָא׃ וְחַבְּרֵיהּ עִמֵּיהּ לְמֶעְבַּד אִילְפַיָּא
לְמֵיזַל לְטוֹרְסוֹס לְיַמָּא רַבָּא וַעֲבָדוּ אִלְפַיָּא בִּכְרַךְ תַּרְנְגוֹלָא׃
וְאִתְנַבֵּי אֶלְעָזָר בַּר דּוֹדָיָהוּ דְּמִן מָרֵשָׁאָה עַל יְהוֹשָׁפָט לְמֵימַר
כַּד אִתְחַבַּרְתָּא עִם אֲחַזְיָהוּ קַלְקֵל מֵימְרָא דַּייָ יַת עוֹבָדָיךְ
וְאִתְּבָרוּ אִלְפַיָּא וְלָא יְכִילוּ לְמֵיזַל לְטוֹרְסוֹס׃

כא.

וּשְׁכִיב יְהוֹשָׁפָט עִם אֲבָהָתוֹי וְאִתְקַבַּר בְּקַרְתָּא דְּדָוִד וּמְלִיךְ
יְהוֹרָם בְּרֵיהּ בְּאַתְרוֹהִי׃ וְלֵיהּ אַחִין בְּנֵי יְהוֹשָׁפָט עֲזַרְיָה וִיחִיאֵל
וּזְכַרְיָהוּ וַעֲזַרְיָהוּ וּמִיכָאֵל וּשְׁפַטְיָהוּ כָּל אִלֵּין בְּנֵי יְהוֹשָׁפָט מַלְכָּא
דְּיִשְׂרָאֵל׃ וִיהַב לְהוֹן אֲבוּהוֹן מַתְּנָן סַגִּיעִין לְכַסְפָּא וּלְדַהֲבָא
וְלִלְבוּשִׁין דִּיקָר וְאַקְנֵי אִנּוּן עַל גַּב קַרְקְעָא בַּהֲדֵי קִרְוִין כְּרִיכָן
בְּאַרְעָא דְּבֵית יְהוּדָה וְיַת מַלְכוּתָא יְהַב לִיהוֹרָם בְּרֵיהּ אֲרוּם
הוּא

& vaſa pretioſa quæ diripuerunt adeò ut *ea* portare non poſſent; erant *per* tres dies auferentes prædam eorum quia magna fuit. 26. Die autem quartô congregati ſunt in vallem benedictionis; ibi enim benedixerunt Domino, propterea vocârunt nomen loci illius vallem benedictionis uſque in hunc diem. 27. Poſtea reverſi ſunt omnes homines Jehudæ & Hieroſolymæ & Jehoshaphat conſtitutus in principiis eorum ad redeundum Hieroſolymam cum lætitiâ: lætitiâ enim affecerat eos verbum Domini de inimicis ſuis. 28. Ingreſſique ſunt Hieroſolymam cum pſalteriis & citharis & tubis ad domum Sanctuarii Domini. 29. Invaſit autem timor Domini omnia Regna terræ; cum audiſſent bellum geſſiſſe verbum Domini cum inimicis Iſraëlis. 30. Et quievit Regnum Jehoshaphati, quietem enim præſtitit ei verbum Domini circumcirca. 31. Regnavit igitur Jehoshaphat ſuper homines Jehudæ: triginta quinque annos natus regnum capeſſivit, & viginti quinque annis regnavit Hieroſolymis, nomen autem matris ejus Azuba filia Shilekii. 32. Et ambulavit in via Patris ſui Aſæ, nec declinavit ab eâ faciendo quod rectum eſſet coram Dominô. 33. Veruntamen excelſa non ſublata ſunt; nondum enim populus præparaverat corda ſua ad timendum Dominum Deum Patrum ſuorum. 34. Reliquæ verò res Jehoshaphati priores & poſteriores ecce deſcriptæ

 ſunt

וְרוֹקְנוּן לְהוֹן עַד דְּלָא יָכְלִין לְסוֹבְרָא וַהֲווֹן יוֹמִין תְּלָתָא בָּזְזִין
יַת עֲדָאֵיהוֹן אֲרוּם סַגְיָא הוּא: וּבְיוֹמָא רְבִיעָאָה אִיתְכַּנְשׁוּ
לְמֵישַׁר בִּרְכְּתָא אֲרוּם תַּמָּן בָּרִיכוּ יַת יְיָ מְטוּל הֵיכְנָא קְרוֹ יַת
שְׁמָא דְאַתְרָא הַהוּא מֵישַׁר בִּרְכְּתָא עַד יוֹמָא הָדֵין: וְתָבוּ כָּל
אֱנַשׁ יְהוּדָה וִירוּשְׁלֵם וִיהוֹשָׁפָט מְמַנָּא בְּרֵישֵׁיהוֹן לְמִיתַב
לִירוּשְׁלֵם בְּחֶדְוָות אֲרוּם אַחֲדִיאוּנוּן מֵימְרָא דַיְיָ מִן בַּעֲלֵי
דְבָבֵיהוֹן: וַאֲתוֹ לִירוּשְׁלֵם בְּנַבְלִין וּבְכִנָּרִין וּבַחֲצוֹצְרָתָא לְבֵית
מַקְדְּשָׁא דַיְיָ: וַהֲוָת דַּחַלְתָּא דַיְיָ עַל כָּל מַלְכְּוָות אַרְעָא כַּד
שְׁמָעוּ אֲרוּם אֲגִיחַ קְרָבָא מֵימְרָא דַיְיָ עִם בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן
דְיִשְׂרָאֵל: וּשְׁדוֹכַת מַלְכוּת יְהוֹשָׁפָט וְאַנְיַח לֵיהּ מֵימְרָא דַיְיָ מִן
חֲזוֹר חֲזוֹר: וּמְלִיךְ יְהוֹשָׁפָט עַל־אֱנַשׁ יְהוּדָה בַּר־תְּלָתִין וְחָמֵשׁ
שְׁנִין הֲוָה כַּד מְלַךְ וְעֶשְׂרִין וְחָמֵשׁ שְׁנִין מְלַךְ בִּירוּשְׁלֵם וְשׁוּם
אִמֵּיהּ עֲזוּבָה בַּת שִׁלְחִי: וַהֲלִיךְ בְּאוֹרַח אֲבוּהִי אָסָא וְלָא עֲדָא
מִנָּהּ לְמֶעְבַּד דְּכָשַׁר קֳדָם יְיָ: לְחוֹד יַת־בְּמוֹסַיָּיה לָא עֲטָרוּ
וְעַד כְּדֵין עַמָּא לָא אַתְקִינוּ לִבְּהוֹן לְדַחַלְתָּא דַיְיָ אֱלָהָא
דַאֲבָהָתְהוֹן: וּשְׁאַר פִּתְגָּמֵי יְהוֹשָׁפָט קַדְמָאֵי וּבַתְרָאֵי הָא אִנּוּן
כְּתִיבִין

Jehudæ & incolæ Hieroſolymæ incurvarunt ſe coram Domino ad adorandum coram Domino. 19. Et ſurrexerunt Levitæ de filiis Kehathi & de filiis Korachi ad laudandum Dominum Deum Iſraëlis voce magnâ in excelſum. 20. Quumque mane ſurrexiſſent, egreſſi ſunt in deſertum Tekoæ: egredientibus autem eis ſtans Jehoshaphat dixit: Accipite à me homines Jehudæ & habitatores Hieroſolymæ, credite in verbô Domini Dei veſtri & credite in lege ejus & credite in Prophetis ejus & proſperi eritis. 21. Cumque dediſſet conſilium populo, conſtituit Cantores coram Domino & Muſicos in decoro ſanctitatis, in egreſſu coram accinctis dicentes; Laudes dicite coram Domino, quoniam in ſeculum eſt benignitas ejus. 22. Cumque cœpiſſent canere & laudes dicere poſuit Verbum Domini inſidias in filios Ammonis & Moabi & *incolas* montis Giblæ, qui venerant ad inferendum bellum Jehudæ & fracti ſunt. 23. Conſurrexerunt enim filii Ammonis & Moabi in incolas montis Giblæ ad excindendum & delendum: cumque deleviſſent incolas Giblæ commiſſi ſunt inter ſe ad mutuam internecionem. 24. Homines autem Jehudæ conſcenſâ ſpeculâ deſertum verſus cum reſpexiſſent ad numeroſas illas copias, ecce cadavera proſtrata cæſa in terram, nemine ſuperſtite. 25. Venit ergo Jehoshaphat & populus ejus ad diripiendam prædam eorum, inveneruntque inter eos opes multas & ſuppellectilia & corpora interfecta,

יְהוּדָה וְיָתְבֵי יְרוּשְׁלֵם כְּרַעוּ קֳדָם יְיָ לְמִסְגּוּד קֳדָם יְיָ: וְקָמוּ
לֵוָאֵי מִן בְּנֵי קְהָת וּמִן בְּנֵי קֹרַח לְשַׁבָּחָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָא
דְיִשְׂרָאֵל בְּקָלָא רָמָא לְעֵילָא: וְאַקְדִּימוּ בְּצַפְרָא וּנְפָקוּ לְמַדְבְּרָא
דִתְקוֹעַ וּבְמַפַּקְהוֹן קָם יְהוֹשָׁפָט וַאֲמַר קַבִּילוּ מִנִּי אֱנַשׁ יְהוּדָה
וְיָתְבֵי יְרוּשְׁלֵם הֵימִינוּ בְּמֵימְרָא דַיְיָ אֱלָהֲכוֹן וְהֵימִינוּ בְּאוֹרַיְיתֵיהּ
וְהֵימִינוּ בִּנְבִיאוֹהִי וְתִצְלְחוּן: וּמְלִיךְ לְעַמָּא וְאָקֵים מְשַׁבְּחָיָא
קֳדָם יְיָ וּמְשַׁבְּחַיָּא בְּשִׁבְהוֹרָא דְקוּדְשָׁא בְּמִיפְּקָהּ קֳמֵי כְּוָרְזִין
וְאָמְרִין שַׁבָּחוּ קֳדָם יְיָ אֲרוּם לְעָלַם טוּבֵיהּ: וּבְעִדָּן דְּשָׁרִיאוּ
בְּתוּשְׁבַּחְתָּא וּמְשַׁבְּחַיָּא מַנִּי מֵימְרָא דַיְיָ כְּמַנַיָּא עַל בְּנֵי עַמּוֹן
וּמוֹאָב וְטַוְרָא דְגַבְלָא דְאַתּוֹן לַאֲגָחָא קְרָבָא עִם יְהוּדָה
וְאִתְּבָרוּ: וְקָמוּ בְּנֵי עַמּוֹן וּמוֹאָב עַל־יָתְבֵי טַוְרָא דְגַבְלָא לְגַמָּרָא
וּלְשֵׁיצָאָה וְכַד שֵׁיצִיאוּ בְּיָתְבֵי גַבְלָא מִתְגָּרַיָּא אֱנַשׁ בְּחַבְרֵיהּ
לְחַבָּלָא: וֶאֱנַשׁ יְהוּדָה עֲלוֹ עַל סְכוּתָא לְמַדְבְּרָא וְאִתְפְּנִיאוּ
לְרִיכְפַּת הֵילְוָתָא וְהָא אִנּוּן גּוּשְׁמִין רָמַיִן קְטִילִין עַל אַרְעָא
וְלֵית שֵׁיזְבוּתָא: וַאֲתָא יְהוֹשָׁפָט וְעַמֵּיהּ וְקָם לְמֵבוֹז עֲדָאֵיהוֹן
וְאַשְׁכָּחוּ בְּהוֹן נִכְסִין סַגִּיעִין וְקִנְיָנִין וְגוּשְׁמִין קְטִילִין וּמָאנֵי רְגוֹגִין
וְרוּקְנִין

declinârunt ab eis nec delerunt eos. 11. Ecce, inquam, illi rependunt nobis malum veniendo ad ejiciendum nos de poſſeſſione tuâ, quam poſſidendam tradidiſti nobis. 12. Deus noſter an non vindictam ſumes de illis? ſiquidem nobis deeſt vis ad reſiſtendum multitudini populi magni iſtius, qui venit contra nos: nec ſcimus quidem nos quid faciamus, cum in te ſuſpenſos tendamus oculos noſtros. 13. Omnes verò de domô Jehudæ ſtabant coram Dominô tum parvuli eorum, tum uxores eorum, & liberi eorum. 14. Tunc Jachazieli filio Zerariæ filii Benaiæ, filii Jeielis filii Mattaniæ Levitæ de filiis Aſaphi, inſedit ſpiritus Prophetiæ à conſpectu Domini in mediô cœtûs. 15. Qui dixit; Attendite omnis homo Jehudæ & incolæ Hieroſolymæ & Rex Jehoshaphat: ſic ait Dominus vobis, vos ne paveatis nec conſternamini à conſpectu multitudinis populi magni iſtius; non enim vobis ſunt ordines belli, ſed coram Domino. 16. Die craſtinô deſcendite contra eos, ecce enim aſcendunt per aſcenſum laminæ coronariæ; & invenietis eos in extremitate vallis è regione deſerti Jeruelis. 17. Veſtrum non erit pugnare in hôc bello: immoti ſtate & videte ſalutem Domini vobiſcum, homines Jehudæ & Hieroſolymæ ne timeatis nec conſternamini cras egrediemini contra eos & verbum Domini auxilio vobis *erit*. 18. Incurvavit ergo ſe Jehoshaphat pronus in terram, omnes itidem viri

Pp Jehudæ

מִלְּוָתְהוֹן וְלָא שֵׁיצִיאִנּוּן : וְהָא אִנּוּן פָּרְעִין לָנָא בִּישְׁתָּא לְמֵיתֵי
לְתָרְכוּתָנָא מֵאַחְסַנְתָּךְ דְּאַחְסַנְתָּא לָנָא : אֱלָהָנָא הֲלָא תִתְפְּרַע
מִנְּהוֹן אֲרוּם לֵית בָּנָא חֵילָא לְמֵיקוּם קֳדָם רִיכְפַּת עַמָּא סַגִּי
הָדֵין דְּאָתָא עֲלָנָא וַאֲנַחְנָא לֵית אֲנַחְנָא יָדְעִין מַה נַּעֲבֵיד אֲרוּם
לְוָתָךְ תְּלֵינַן עַיְינָנָן : וְכָלְהוֹן דְּבֵית יְהוּדָה קַיְימִין קֳדָם יְיָ
אוּף טַפְלְהוֹן אוּף נְשֵׁיהוֹן וּבְנֵיהוֹן : וְיַחֲזִיאֵל בַּר זְכַרְיָה בַּר
בְּנָיָה בַּר יְעִיאֵל בַּר מַתַּנְיָה לֵוָאָה מִן בְּנֵי אָסָף שְׁרַת עֲלוֹי רוּחַ
נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ בִּמְצַע קְהָלָא : וַאֲמַר אַצִיתוּ כָּל אֱנָשׁ
יְהוּדָה וְיָתְבֵי יְרוּשְׁלֵם וּמַלְכָּא יְהוֹשָׁפָט כִּדְנַן אֲמַר יְיָ לְכוֹן אַתּוּן
לָא תִדְחֲלוּן וְלָא תִתַּבְרוּן מִן קֳדָם רִיכְפַּת עַמָּא סַגִּי הָדֵין אֲרוּם
לָא לְכוֹן סִדְרֵי קְרָבָא אֱלָהֵין קֳדָם יְיָ : יוֹמָא חֲרָא חוּתוּ עֲלֵיהוֹן
הָאִנּוּן סָלְקִין בְּמַסְקָנָא דְאוֹרִיקוּת כְּלִילָא וְתַשְׁכְּחוּן יָתְהוֹן בְּשִׁלְהֵי
נַחֲלָא בְּאַפֵּי מַדְבְּרָא דִירוּאֵל : לָא דִלְכוֹן לְאַגָּחָא קְרָבָא בְּדָא
אִיתְעַתְּדוּ קוּמוּ וַחֲמוֹן יָת פּוּרְקָנָא דַיְיָ עִמְּכוֹן אֱנָשׁ יְהוּדָה
וִירוּשְׁלֵם לָא תִדְחֲלוּן וְלָא תִתַּבְרוּן לִמְחַר פּוּקוּ קֳדָמֵיהוֹן וּמֵימְרָא
דַיְיָ בְּסַעְדְּכוֹן : וּכְרַע יְהוֹשָׁפָט עַל אַפּוֹי עַל אַרְעָא וְכָל אֱנָשׁ

יְהוּדָה

3. Timuit itaque valde & dedit vultum ſuum Jehoſha-
phat ad quærendum conſilium à conſpectu Domini, &
injunxit jejunium omni homini Jehudæ. 4. Congre-
gatique ſunt homines Jehudæ ad petendum miſeri-
cordias à facie Domini: ex omnibus etiam civitati-
bus Jehudæ venerunt ad quærendum doctrinam à
conſpectu Domini. 5. Stans autem Jehoſhaphat in
cœtu domûs Jehudæ Hieroſolymæ in domo Sanctua-
rii Domini coram atriô novô. 6. Dixit Domine Deus
Patrum noſtrorum nonne tu es Dominus cujus Ma-
jeſtas eſt in cœlo, quique dominaris in omnibus re-
gnis terræ populorum, & in manu tua eſt fortitudo
& potentia adeò ut non valeat quiſquam Rex ſtare
ex adverſo tui? 7. Nonne tu verbo tuo, Deus
noſter, expuliſti habitatores terræ hujus à con-
ſpectu populi tui Iſraëlis ac dediſti eam filiis Abra-
hami amici tui in ſeculum? 8. In qua conſidentes
extruxerunt tibi in ea domum Sanctuarii nomini
verbi tui, dicentes. 9. Si quô annô obvenerint
nobis occiſores gladio, aut peſtis, aut inedia, ora-
bimus coram domo Sanctuarii hâc, coram te; quod
Majeſtas tua ſit in domô hâc; & clamabimus ad
te ex anguſtiâ noſtrâ & acceptis precibus noſtris
ſalvos nos facies. 10. Nunc autem ecce filii Am-
monis & Moabi & mons Giblæ, ad quos non con-
ceſſiſti domui Iſraëlis accedere ad inferendum eis
bellum cum egrederentur è terrâ Ægypti: quippe
decli-

ודחיל לחדא ויהב יהושפט ית אפוי למתבע אולפן מן קדם
יי וגזר תענית על כל אנש יהודה : ואתכנשו אנש יהודה
למבעי רחמין מן קדם יי אוף מכל קרוי יהודה אתו למתבע
אולפן מן קדם יי : וקם יהושפט בקהלא דבית יהודה
בירושלם בבית מקדשא דיי קדם דרתא חדתא : ואמר יי
אלהא דאבהתנא הלא את הוא יי דשכינתך בשמיא ואת
שליט בכל מלכוותא דארעא דעממיא ובידך חילא וגבורתא
ולית בר מנך ולית יכולתא לכל מלכא למיקום לקיבלך :
הלא את במימרך אלהנא תריכתא ית יתבי ארעא הדא מן
קדם עמך ישראל ויהבתה לבני אברהם רחמך לעלם : ויתיבו
בה ובנו לך בה בית מקדשא לשום מימרך למימר : כד תיתי
עלנא בשתא קטלין דחרבא ומותנא ואולצנא נצלי קדם בית
מקדשא הדין קדמך ארום שכינתך בביתא הדין ונצווח לוותך
מעוקתנא ותקבל צלותנא ותפרקננא : וכדון הא בני עמון
ומואב וטוורא דגבלא דלא ארשיתא לבית ישראל למיתי
לאנחא קרבא בהון במיתיהון מארעא דמצרים ארום סטו
מלוותהון

domus Iſraëlis ad judicium coram Dominô & ad lites
cum reverſi eſſent Hieroſolymam. 9. Quibus præ-
cepit dicens; ſic agetis in timore Domini, fideliter
& vere & corde perfectô. 10. Quæcunque autem
lis pervenerit ad vos à fratribus veſtris, qui habitant
in urbibus ſuis: ſive quis tendatur judicio mortis
ſive quis abſolvatur judiciò mortis, ſive *quæſtio ſit de*
lege aut præceptô de ſtatutis & judiciis, admoneatis
eos ne peccetis coram Domino & ſit excandeſcentia
ejus in vos & in fratres veſtros; ſic agentes non pecca-
bitis. 11. Ecce autem Amarias Sacerdos magnus
qui conſtitutus eſt princeps vobis & in omni re per-
tinente ad Dominum & Zecharias filius Ishmaëlis
Princeps domus Jehudæ in omni re ſpectante ad
Regem & Primates Levitarum præſto ſunt vobis:
Fortes eſtote & agite ſitque verbum Domini auxilio
cuilibet veſtrum bono.

CAP. XX.

FUit autem poſtea venerunt filii Moabi & filii
Ammonis & cum eis *quidam* ex Edomæis qui
ſocietatem inierant cum Ammonæis contra Jehosha-
phatum ad inferendum bellum. 2. Veneruntque qui
nuntiarent Jehoshaphato dicentes, venit contra te
multitudo populi magna à parte occidentali Syriæ;
ecce autem ſunt in ſylvâ palmarum, quæ & Engedi.

דבית ישראל לדינא קדם יי ולמלי מצותא ותבו לירושלם:
ופקיד עליהון למימר היכדין תעבדון בדחלתא דיי בהימנותא
וקושטא ובלב שלים: וכל מצי דייעול לוותכון מאחוכון דיתבין
בקרויהון בין גברא דחייב דין קטול לגברא דזכאי מן דין
קטול ביני אוריתא לתפקידתא לקימיא ודיניא ותזהרון יתהון
ולא תתחייבון קדם יי ויהי רוגזא עליכון ועל אחוכון הכדין
תעבדון ולא תתחייבון: והא אמריהו כהנא רבא דמכנא לריש
עליכון ולכל פתגמא דיי וזכריהו בר ישמעאל ארכונא לבית
יהודה לכל פתגמא דמלכא וסרכיא ליואי קדמיכון תקופו
ועבידו ויהי מימרא דיי בסעדכון דטבא:

כ

והוה מן בתר כדין אתו בני מואב ובני עמון ועמהון מן ארומאי
דאיתחברו עם עמונאי על־יהושפט לאנחא קרבא: ואתו
ואיתחויאו ליהושפט למימר אתא עלך ריכפת עם סגי מסטר
למערבא לארם והא אינון בסביך דיקלייא הוא עין גדי:
ודחיל

CAP. XIX.

REverſus eſt autem Jehoshaphat Rex tribûs domûs Jehudæ domum ſuam in pace Hieroſolymam. 2. Cui obviam prodiens Jehu filius Chanani Propheta dixit Regi Jehoshaphato, anne rectum tibi quod cum impio profectus fueris? Nunquid oſoribus Domini amicus eris? propterea itaque eſt in te ira à conſpectu Domini. 3. Veruntamen res bonæ inventæ ſunt apud te, quod ſuſtuleris lucos de terrâ & paraveris animum tuum ad quærendum timorem Domini. 4. Habitavit ergo Jehoshaphat Hieroſolymis ac denuò egreſſus eſt ad docendum populum à Beerſhebâ uſque ad montem domûs Ephraimi & reduxit eos ad timorem Domini Dei Patrum ſuorum. 5. Conſtituitque Judices in terrâ per cunctas civitates Jehudæ munitas ſingulis civitatibus. 6. Et præcipiens Judicibus, videte *inquit*, quid faciatis neque enim coram hominibus judicatis ſed coram Domino: Majeſtas autem ejus aderit vobis in re judiciaria. 7. Nunc ergo timor Domini vobis incumbat caute agatis cum locum non habeat coram Domino Deo noſtro falſimonium aut acceptio perſonarum vel receptio muneris. 8. Hieroſolymæ etiam conſtituit Jehoshaphat *quoſdam* è Levitis & Sacerdotibus & Principibus Patrum

יט.

ותב יהושפט מליך שבטא דבית יהודה לביתיה בשלם
לירושלם: ונפק לקדמוי יהוא בר חנני סכואה ואמר למלכא
יהושפט הכשר לך דעם חייבא הליכתא לסייעא ולשנאי יי
תרחם ובדא את עלך רוגזא מן קדם יי: ברם פתגמין
טבין אישתכחו עמך ארום פליתא אשירתא מן ארעא
ואתקינתא לבך למתבע דחלתיה דיהוה: ויתב יהושפט
בירושלם יתב ונפק לאלפא בעמא מבאר דשבע עד טורא
דבית אפרים ואתיבנון לדחלתא דיי אלהא דאבהתהון:
ואקים דיינין בארעא בכל קרוי יהודה כריכן לקרוי וקריי:
ואמר לדייניא חמון מה אתון עבדין ארום לא קדם בני נשא
אתון דיינין ארום קדם מימרא דיי ושכינתיה שריא עמכון
בעיסק דינא: וכדון יהי דחלתא דיי עליכון איסתמרו ועבידו
ארום לית קדם יי אלהנא שקר ומיסב אפין וקבלות שחדא:
ואוף בירושלם אקים יהושפט בין לואי וכהניא ומרישי אבהתא

דבית

Jehoſhaphato, Ego mutatô habitu ingrediar pugnam, tu autem induere veſtibus tuis *regiis*, ſic mutatô habitu Rex Iſraëlis ingreſſus eſt pugnam. 30. Rex autem Syriæ præceperat Ducibus curruum ſuorum, dicens: Ne pugnetis contra parvum aut contra magnum, niſi contra Regem Iſraëlis ſolum. 31. Fuitque cum viderent Duces curruum Jehoſhaphatum, dicerentque certe Rex Iſraël eſt; circumdederunt eum ad dimicandum: clamavit itaque Jehoſhaphat & Verbum Domini opem tulit ei, & avertit eos Dominus ab eô. 31. Cum enim vidiſſent Duces curruum eum non eſſe Regem Iſraëlis reverſi ſunt ab inſequendo eum. 33. Naaman autem Dux exercitus Magni Regis Syriæ traxit arcum è regione ſui (ad implendam Prophetiam Eliæ Theſhubitæ & Prophetiam Micæ filii Imlæ) & percuſſit Regem Iſraëlis inter cor & reticulum jecoris per locum conciſſurarum loricæ: dixit itaque aurigæ ſuo converte te retrorſum & educ me de acie præliantium, quia vulneratus ſum. 34. Et ceſſarunt bellatores in die illô, ſed Rex Iſraëlis collectis viribus perſtitit in curru adverſus Syros uſque ad veſperam: mortuus eſt autem tempore occaſus Solis.

ליהושפט אנא אשתני ואיעול בקרבא ואנת לבוש לבושך
ואשתני מלכא דישראל ועל בקרבא: ומלכא דארם פקיד
ית רבני ארתיכא דיליה למימר לא תגיחון קרבא עם זעירא
ועם רבא ארום אלהן עם מלכא דישראל בלחודוי: והוה
כד חמון רבני ארתיכא ית יהושפט ואינון אמרו ברם מלכא
דישראל הוא ואסחרו עלוי לאגחא קרבא וצוח יהושפט
ומימרא דיי סייע ליה ורחיקנון יי מניה: והוה כד חמון רבני
ארתיכא ארום לא הוה מלכא דישראל ותבו מאחורוהי:
ונעמן רב חילא דרב מלכא דארם נגד בקשתא לקיבליה
לאשלמה נבואת אליהו דמן תשוב ונבואת מיכה בר ימלאה
ומחא ית מלכא דישראל ביני ליבא וביני חצר כבדא מאתר
מדבקייה דשיריינא ואמר למאן דמרכיב ליה חזור לאחורך
ואפיקני מן משיריית עבדי קרבא ארום איתמרעית: וסליקו
עבדי קרבא ביומא ההוא ומלכא דישראל הוה מיתקף וקאים
בארתיכא כלקבל אינש ארם עד רמשא ומית לעדן מטמע
שימשא:

Prophetiæ falſæ in ore omnium prophetarum ejus: dixitque Dominus decipies; quin & facta eſt tibi poteſtas decipiendi eos veruntamen non licebit tibi ſedere inter juſtos; quiſquis enim locutus erit falſum, fieri non poteſt ut ſit ei manſio inter juſtos; exinde egredere à me & fac ita. 22. Nunc igitur ecce poſuit Dominus ſpiritum Prophetiæ falſæ in ore Prophetarum iſtorum & coram Domino decretum eſt inferre tibi malum. 23. Acceſſit autem Tſidkia filius Cenaanæ & percuſſit Micæ maxillam, dicens; quô tempore ſubduxit ſe ſpiritus Prophetiæ *miſſus* à conſpectu Domini à me ut loqueretur tibi? 24. Reſpondit Mica: Ecce tu videbis illô ipſô die, quando ingreſſus fueris cubiculum interius ut abſcondas te. 25. Dixit verò Rex Iſraëlis, Tollite Micam & deponite eum apud Amonem Principem civitatis, & apud Joashum filium Regis. 26. Ac dicitote eis, ſic dicit Rex, Mittite hunc in carcerem & præbete ei panem cum anguſtiâ & aquam cum anguſtiâ, donec reverſus fuero in pace. 27. Dixit vero Mica: Si omnino reverſus fueris in pace non eſt voluntas Domini in me & non locutus erit in ſpiritu Prophetiæ mecum; tunc dixit. Audite populi vos omnes. 28. Aſcendit igitur Rex Iſraëlis & Jehoshaphat Rex tribûs domus Jehudæ Ramotham Gileadis. 19. Dixitque Rex Iſraëlis Jeho-

נְבוּאָה שְׁקַר בְּפוּמְהוֹן דְכוּלְהוֹן נְבִיאוֹהִי וַאֲמַר תְּטְעֵי וְאוּף אִית
לָךְ יוּכְלָא לְמִטְעֵי יָתְהוֹן בְּרַם לֵית לָךְ רְשׁוּ לְמִיתַּב בֵּינֵי צַדִּיקַיָּא
מְטוּל דְּכָל מָאן דִּמְמַלֵּל שְׁקַר לֵית אֶיפְשַׁר לֵיהּ דְּיֶהֱוֵי מְדוֹרֵיהּ
בֵּינֵי צַדִּיקַיָּא מִבְּכֵין פּוּק מִן לְוָותִי וַעֲבֵיד כֵּן : וּכְדוֹן הָא מַנִּי
יְיָ רוּחַ נְבוּאַת שְׁקַר בְּפוּמְהוֹן דִּי נְבִיאָן אִלֵּין וּמִן קֳדָם יְיָ
אִתְגְּזַר לְאַיְתָאָה עֲלָךְ בִּישְׁתָּא : וּקְרַב צִדְקִיָּה בַּר כְּנַעֲנָה
וְאַלְקֵי יַת מִיכָה עִלָּוֵי לִיסָתֵיהּ וַאֲמַר אֵי דָא שַׁעְתָּא אִיסְתַּלְקָא
רוּחַ נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ מִנִּי לְמַלָּלָא עִמָּךְ : וַאֲמַר מִיכָה הָא
אַתְּ חָמֵי בְּיוֹמָא הַהוּא דְּתֵיעוּל תְּוָן בְּגַוָּא תַּמָּן לְאִיטַּמָּרָא :
וַאֲמַר מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל דְּבָרוּ יַת מִיכָה וְאוּתְבוּהִי גַּבֵּי אָמוֹן רַב
דִּבְקַרְתָּא וְגַבֵּי יוֹאָשׁ בְּרֵיהּ דְּמַלְכָּא : וְתֵימְרוּן כִּדְנַן אֲמַר מַלְכָּא
מַנִּי יַת דֵּין בְּבֵית אֲסִירֵי וְאוּכְלוּהִי לְחֵם בִּדְחוּק וּמַיָּא בִּדְחוּק
עַד זְמַן דְּאֵיתֵיב בִּשְׁלָם : וַאֲמַר מִיכָה אִין מִיתַּב תְּתוּב בִּשְׁלָם
לֵית רַעֲוָא דַּיְיָ בִּי וְלָא אִתְמַלַּל בְּרוּחַ נְבוּאֲתָא עִמִּי וַאֲמַר
שְׁמָעוּ עַמְמַיָּא כּוּלְהוֹן : וּסְלִיק מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט מַלְכָּא
שִׁבְטָא דְּבֵית יְהוּדָה לְרָמוֹת גִּלְעָד : וַאֲמַר מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל
לִיהוֹשָׁפָט

Sit nunc ergo verbum tuum ut unius illorum loquariſque verba fauſta. 13. Cui reſpondit Mica, vivit Dominus, quodcunque dixerit Deus meus, illud loquar. 14. Venit ergo ad Regem, cui Rex ait; Mica, oportetne aſcendamus Ramotham Gileadis ad faciendum bellum an abſtineamus; Dixit ille aſcende & proſperare; tradentur enim in manus veſtras. 15. Dixitque ei Rex; quoties ego adjuraturus ſum te, ne quid prophetes de me niſi ſolam veritatem? 16. At *ille* vidi, inquit, Iſraëlem diſperſos ſuper montes ſicut oves quibus non eſt paſtor; & dixit Dominus, non ſunt iſtis Domini: revertantur quiſque domum ſuam in pace. 17. Ait igitur Rex Iſraëlis Jehoshaphato, Nonne dixi tibi fore ut non propheтaret mihi bonum, ſed tamen malum. 18. Tum *ille* Propterea inquit, accipe verbum Prophetiæ Domini: vidi gloriam majeſtatis Domini inſidentem ſolio gloriæ illius omnibus exercitibus cœleſtibus aſtantibus & miniſtrantibus ei à dextrâ & à ſiniſtrâ. 19. Dixit autem Dominus: Quis ſeducet Achabum Regem Iſraëlis ut aſcendat & corruat occiſus in Ramotha Gileadis? cum reſpondens hic diceret hôc modô & alter alio. 20. Prodiit ſpiritus Nabothi de Jezreele è conclavi juſtorum & ſtetit coram Dominô & dixit: Ego decipiam eum: cui Dominus, Quô pacto. 21. Reſpondit ille, egrediar & ero ſpiritus

ברון פתגמך כחדא מנהון ותמליל פיתגמין תקנין : ואמר
מיכה קיים הוא יי ית דיימר אלהי יתיה אמליל : ואתא לות
מלכא ואמר מלכא לוותיה מיכה הכשר דניסק לרמות גלעד
לאגחא קרבא אין אתמנע ואמר סק ואצלח ויתמסרו בידיכון :
ואמר ליה מלכא עד כמה זמנין אנא מקיים עלך דלא תתנבי
עלי לחוד קושטא בשום דיי : ואמר חמית ית ישראל מבדרין
עלוויטווריה הי כענא דלית להון רעי ואמר יי לית רבנין
לאלין יתובון אינש לביתיה בשלם : ואמר מלכא דישראל
ליהושפט הלא אמרית לוותך דלא יתנבי עלי טב ארום אלהן
לביש : ואמר הא בבין קביל פתגמא נבואתה דיי חמית
ית איקר שכינתא דיי יתיב על כורסי יקריה וכולהון חיילי
שמיא קיימין ומשמשין מן ימיניה ומן שמא ליה : ואמר יי מי
ישרגג ית אחאב מלכא דישראל ויסק ויתירמי קטיל ברמת
גלעד ואמר דין יימר בכדין ודין יימר בכדין : ונפק רוחא
דנבות דמן יזרעאל ממחיצת צדיקיא וקם קדם יי ואמר
אנא אטעיניה ואמר ליה יי במה : ואמר אפוק ואהא לרוח

נבואת

tradet *eam* ſiquidem Dominus in manum Regis. 6. Dixitque Jehoshaphat, fierine poteſt, ut nullus hic ſit Propheta idoneus coram Domino adhuc, à quô inquiramus? 7. Reſpondit Rex Iſraëlis Jehoshaphato, Adhuc eſt, vir unus, à quô inquiramus verbum Domini; ſed ego odi eum quia non vaticinatur mihi bonum, ſed perpetuò malum, ille *eſt* Micaia filius Imlæ: dixitque Jehoshaphat ne loquatur Rex hôc modô. 8. Accerſivit igitur Rex Iſraëlis eunuchum quendam, dixitque, Feſtina adducere Micaiam filium Imlæ. 9. Rex autem Iſraëlis & Jehoshaphat Rex tribus domûs Jehudæ induti amictu regio & ſedentes ambiebant circiter dimidium areæ, ille conſulebat pſeudoprophetas, hic verò quærebat doctrinam à conſpectu Domini, & orabat in introitu Samariæ; omneſque pſeudoprophetæ vaticinabantur mendacium coram eis. 10. Fecit autem Tſidkia filius Cenaanæ pſeudopropheta effigiem figuræ cornuum ferri: dixitque, ſic ait Dominus: His occides homines Syriæ donec conſumpſeris eos. 11. Omnes quoque pſeudoprophetæ prophetabant falſò ad hunc modum, dicendo: Aſcende Ramotham Gileadis & proſperare, tradet enim *eam* Dominus in manum Regis. 12. Nuntius verò qui ierat vocatum Micaiam locutus eſt ad eum dicens: En verba pſeudoprophetarum una loquela bonum & fauſtum coram Rege annuntiant:

וִימְסוֹר יְיָ בִּידָא דְמַלְכָּא: וַאֲמַר יְהוֹשָׁפָט הַאִיפְשַׁר דְּלֵית כָּא
נְבִיָא דְכָשַׁר קֳדָם יְיָ תּוּב וְנִתְבַּע מִנֵיהּ: וַאֲמַר מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל
לִיהוֹשָׁפָט תּוּב אִית גַּבְרָא חַד לְמִתְבַּע פִּתְגָמָא דַיְיָ מִנֵיהּ וַאֲנָא
רַחִיקְתֵּיהּ מְטוּל דְּלֵיתוֹי מִתְנַבֵּא עֲלַי לְטָבְתָא אֱרוּם כָּל יוֹמוֹי
לְבִישְׁתָּא הוּא מִיכָיְהוּ בַּר יִמְלָא וַאֲמַר יְהוֹשָׁפָט לָא יֵימַר מַלְכָּא
הֵיכְנָא: וּקְרָא מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל לְגַוָּואָה חַד וַאֲמַר סַרְהֵיב לְמֵיתֵי
לְמִיכַיְהוּ בַּר יִמְלָא: וּמַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט מְלֵיךְ שִׁיבְטָא
דְבֵית יְהוּדָה לְבוּשִׁין לְבֵישׁ מַלְכוּתָא וְיָתְבִין מְסַהֲרִין הֵי
כְּפַלְגוּת אִידְרָא דָא תָּבַע מִן נְבִיֵי שִׁיקְרָא וְדֵין תָּבַע אוּלְפַן
מִן קֳדָם יְיָ וּמְצַלֵּי בְּמַעֲלָנָא דְשָׁמְרוֹן וְכוּלְהוֹן נְבִיֵי שִׁיקְרָא
מִתְנַבְּן בְּשַׁקַר קֳדָמֵיהוֹן: וַעֲבַד צִדְקִיָּה בַּר כְּנַעֲנָא נְבִיָא שִׁיקְרָא
דְמוּת צוּרְתָא דְקַרְנִין דְפַרְזֶל וַאֲמַר כְּדְנַן אֲמַר יְיָ בְּאִלֵּין תִּקְטוֹל
יַת אֱיְנַשׁ אֲרָם עַד דִי תֵישֵׁיצִנּוּן: וְכוּלְהוֹן נְבִיֵי שִׁיקְרָא מִתְנַבְּן
בְּשַׁקַר הֵיכְנָא לְמֵיכַר סַק לְרָמוֹת גִלְעָד וְאַצְלַח וְיִמְסוֹר יְיָ בִּידָא
דְמַלְכָּא: וְאַזְגַדָא דְאֲזַל לְמִקְרֵי לְמִיכָה מַלִּיל לְוָותֵיהּ לְמֵימַר
הָא פִּתְגָמֵי נְבִיֵי שִׁקְרָא כְּמַלָּל חַד טָבָא וְתַקִּין קֳדָם מַלְכָּא וִיהֵי

כְּדוֹן

virorum fortium. 17. De tribu verò Benjaminis viri fortes *erant* Eliada & cum eô trahentes arcum & tenentes ſcuta ducenties mille. 18. Proximus huic fuit Jehozabad & cum eô centum & octoginta millia accinctorum ad militiam. 19. Hi erant qui miniſtrabant Regi: præter eos quos diſpoſuerat Rex in urbibus munitis per univerſam Jehudam.

CAP. XVIII.

FUit ergo Jehoshaphato opulentia & gloria plurima, & affinitate conjunctus eſt Achabo. 2. Deſcendit itaque poſt annos aliquot ad Achabum in Samariam; cujus gratià mactavit Achab oves & boves plurimos pro populo qui eum comitabatur: perſuaſit inſuper ei, ut aſcenderet Ramotham Gileadis. 3. Dicenti enim Achabo Regi Iſraëlis Jehoshaphato Regi tribus domus Jehudæ, Nunquid ibis mecum Ramotham Gileadis? Reſpondit: ego ſum ut tu, & ſicut populus tuus populus meus; quid evenerit tibi, idem eveniet mihi in bellô. 4. Dixit etiam Jehoshaphat Regi Iſraëlis, conſule quæſo hodie verbum Domini. 5. Congregavit igitur Rex Iſraëlis Prophetas, quadringentos viros & dixit ad eos; Anne oportet nos aſcendere Ramotham Gileadis, an deſiſtere? Inquiunt, *illi* aſcende,

גִּבָּרֵי חֵילָא: וּמִן שִׁבְטָא דְבִנְיָמִין גִּבָּרֵי חֵילָא אֶלְיָדָע וְעִמֵּיהּ
נָגְדֵי קַשְׁתָּא וְאַחֲדֵי תְּרֵיסִין מָאתָן אַלְפִין: וּדְשָׁרֵי סָמִיךְ עֲלוֹי
יְהוֹזָבָד וְעִמֵּיהּ מְאָה וּתְמַנְיָא אַלְפִין מְזָרְזֵי חֵילָא: אִלֵּין
דִּמְשַׁמְּשִׁין יַת מַלְכָּא בַּר מִן דִּי מַנִּי מַלְכָּא בְּקִירְוֵי כְּרִיכָן בְּכָל
קִרְוֵי יְהוּדָה:

יח.

וַהֲוָה לִיהוֹשָׁפָט עוֹתַר וִיקַר לְסוּגֵי וְאִיתְחַתַּן עִם אַחְאָב:
וּנְחַת לְסוֹף שְׁנִין לְוַת אַחְאָב לְשֹׁמְרִין וּנְכֵס לֵיהּ אַחְאָב עָאן
וְתוֹרֵי לְסוּגֵי לְעַמָּא דְעִמֵּיהּ וְשַׁדְלֵיהּ לְמִסַּק לְרָמוֹת גִּלְעָד:
וַאֲמַר אַחְאָב מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל לִיהוֹשָׁפָט מְלֵיךְ שִׁבְטָא דְבֵית
יְהוּדָה הֲתֵיזֵל עִמִּי לְרָמוֹת גִּלְעָד וַאֲמַר לֵיהּ אֲנָא דְכַוָּותָךְ וְדִכְוַות
עַמָּךְ עַמִּי מַה דְּיִימְטֵי לָךְ יִמְטֵי לִי בִּקְרָבָא: וַאֲמַר יְהוֹשָׁפָט
לְמַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל תְּבַע כְּדוֹן יוֹמָא הָדֵין יַת פִּתְגָּמָא דַיְיָ: וּכְנַשׁ
מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל יַת נְבִיאֵי אַרְבַּע מְאָה גוּבְרִין וַאֲמַר לְהוֹן
הֲכָשַׁר לָנָא דְנִיסַּק לְרָמוֹת גִּלְעַד לִקְרָבָא אִין נִתְמְנַע וַאֲמַרוּ סַק

וְיִמְסוֹר

Regni ſui miſit Principes ſuos Ben-Chailem & Obediam & Zecariam & Nethaneelem & Micaiam ad docendum timorem Domini in civitatibus Jehudæ. 8. Et cum eis Levitas Shemaiam & Nethaniam & Zecariam & Aſaelem, & Shemiramothum & Jehonathanem & Adoniam & Tobiam & Tobadoniam, Levitas, & cum eis Eliſhamaum & Jehoramum Sacerdotes. 9. Docebantque in domô Jehudæ, ſecum habentes librum legis Domini: circumibant autem cunctas urbes Jehudæ, docentes populum. 10. Fuit itaque pavor Domini ſuper omnia regna terrarum quæ erant per circuitum Jehudæ; nec gerebant bellum cum Jehoshaphatô. 11. Sed & Peliſthæorum quidam afferebant munus Jehoshaphato & argentum & aurum oblationis *nomine*: Arabes quoque adducebant pecus arietum ſepties mille & ſeptingentos & hircos totidem. 12. Pergebat itaque Jehoshaphat creſcendo uſque ad ſummum: atque ædificavit in Jehuda palatia, urbeſque theſaurarias. 13. Operis autem multum erat ei in civitatibus Jehudæ, viri quoque bellatores Hieroſolymis. 14. Quorum iſti *ſunt* numeri per domum paternam ſuam: tribui Jehudæ Chiliarcharum Adna Princeps & cum eô virorum fortium tercenta millia. 15. Qui verò juxta eum locum habuit, Jehochanan Princeps & cum eô ducenta octoginta millia. 16. Huic proximus fuit Amaſia filius Zicri, qui ſponte ſe obtulit Domino, & cum eô ducenta millia viro-

לְמַלְכוּתֵיהּ שְׁדַר לְרַבְרְבָנוֹי לְבֶן חַיִל וּלְעוֹבַדְיָה וְלִזְכַרְיָה וְלִנְתַנְאֵל
וּלְמִיכָיָהוּ לְאַלָּפָא דְּחַלְתָּא דַּיְיָ בְּקִרְוֵי יְהוּדָה: וְעִמְּהוֹן לֵיוָאֵי
שְׁמַעְיָה וּנְתַנְיָה וּזְכַרְיָה וַעֲשָׂה־אֵל וּשְׁמִירָמוֹת וִיהוֹנָתָן וַאֲדוֹנִיָּה
וְטוֹבִיָּה וְטוֹב אֲדוֹנִיָּה: לֵיוָאֵי וְעִמְּהוֹן אֱלִישָׁמָע וִיהוֹרָם כַּהֲנַיָּא:
וְאַלִּיפוּ בִּדְבֵית יְהוּדָה וְעִמְּהוֹן סֵפֶר אוֹרַיְתָא דַּיְיָ וְאַסְחָרוּ בְּכָל
קִרְוֵי יְהוּדָה וְאַלִּיפוּ בְּעַמָּא: וַהֲוָה דְּחִילָא דַּיְיָ עַל כָּלְהוֹן מַלְכְּוַת
אַרְעָתָא דְּחַזְרָנוּת יְהוּדָה וְלָא אֲגִיחוּ קְרָבָא עִם יְהוֹשָׁפָט:
וּמִן פְּלִשְׁתָּאֵי מַיְתִין דּוֹרוֹן לִיהוֹשָׁפָט וְסִימָא וְדַהֲבָא תִּקְרוּבְתָּא
אוּף עַרְבָאֵי מַיְתִין לֵיהּ עָאן דִּיכְרִין שְׁבְעָת אַלְפִין וּשְׁבַע מְאָה
וּתְיָשַׁיָּא שְׁבְעָת אַלְפִין וּשְׁבַע מְאָה: וַהֲוָה יְהוֹשָׁפָט אָזֵיל וְרָבֵי
עַד לְעֵילָא וּבְנָא בִּיהוּדָה בִּירָנְיָתָא וְקִרְוֵי בֵּית אוֹצְרִין: וּפוּלְחָנָא
סַגִּיעָא הֲוַת לֵיהּ בְּקִרְוֵי יְהוּדָה וְגֻבְרֵי עָבְדֵי קְרָבָא בִּירוּשְׁלֵם:
וְאִלֵּין מִנְיָנֵיהוֹן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן לְשִׁבְטָא דִּיהוּדָה רַבָּנֵי אַלְפִין
עַדְנָא רַבָּא וְעִמֵּיהּ גִּבָּרֵי חֵילָא תְּלָת מְאָה אַלְפִין: וּדְשָׁרֵי
סְמִיךְ עֲלוֹי יְהוֹחָנָן רַבָּא וְעִמֵּיהּ מָאתָן וּתְמַנְיָא אַלְפִין: וּדְשָׁרֵי
סְמִיךְ עֲלוֹי עֲמַסְיָה בַּר זִכְרִי דְּמִתְנַדַּב לַיְיָ וְעִמֵּיהּ מָאתָן אַלְפִין
גִּבָּרֵי

quadrageſimô primô ex quô Regnum iniit. 14. Et ſepelierunt eum in ſepulchrô ſuô quod paraverat ſibi in civitate Davidis; poſitum in lectô plenô aromatibus & ſpeciebus odorum confectis ex aromatibus opere medicato: & combuſſerunt ei uſtionem lignorum aromaticorum quam maximam.

CAP. XVII.

REgnavit autem Jehoshaphat filius ejus poſt eum, & invaluit contra Iſraëlem. 2. Et conſtituit copias in omnibus urbibus Jehudæ munitis, præſidiaque diſpoſuit per terram tribûs domus Jehudæ & per civitates Ephraimi, quas ceperat Aſa pater ejus. 3. Eratque verbum Domini auxilio Jehoshaphato, ambulavit enim in viis Davidis Patris ſui prioribus nec conſuluit idola. 4. Sed Deum Patris ſui requirebat & in præceptis illius ambulavit: non autem juxta opera prava domûs Iſraëlis. 5. Confirmavit itaque Dominus Regnum in manu ejus & dederunt omnes de domo Jehudæ Jehoshaphato munus, adeò ut eſſent ei opulentia & divitiæ & gloria affatim. 6. Extulitque animum ſuum ut ambularet in viis quæ rectæ ſunt coram Dominô: quin & ſuſtulit excelſa & lucos de domô Jehudæ. 7. Tertiô autem anno

חֲדָא וְאַרְבְּעִין כַּד מְלַךְ׃ וּקְבָרוּ יָתֵיהּ בְּבֵית קְבוּרְתֵיהּ דְּתַקֵּין
לֵיהּ בְּקַרְתָּא דְּדָוִד וְאַשְׁכְּבוּהִי בְּמִשְׁכְּבָא דִּמְלֵי בוּשְׂמִין וְזֵינֵי
וְרֵיחָנִין מְבַסְּמִין בּוּסְמָנִין עוֹבַד אַסְיָא וְאוֹקִידוּ לֵיהּ יְקִידַת קֵיסֵי
בּוּסְמַיָּא עַד־לַחֲדָא׃

יז.

וּמְלַךְ יְהוֹשָׁפָט בְּרֵיהּ בַּתְרֵיהּ וְאִיתְּקַף עַל דְּבֵית יִשְׂרָאֵל׃
וּמַנִּי חֵילָוָן בְּכָל קִירְוֵי יְהוּדָה כְּרִיכָן וּמַנִּי אִיסְטְרָטִיגִין בְּאַרְעָא
שִׁבְטָא דְּבֵית יְהוּדָה וּבְקִרְוֵי אֶפְרַיִם דִּכְבַשׁ אָסָא אֲבוּהִי׃
וַהֲוָה מֵימְרָא דַּיְיָ בְּסַעֲדֵיהּ דִּיהוֹשָׁפָט אֲרוּם הַלִּיךְ בְּאֳרְחָתֵיהּ
דְּדָוִד אֲבוּי קַדְמָאֵי וְלָא תְבַע אוּלְפַּן מִן טַעֲוָותָא׃ מְטוּל דִּי
לֵאלָהָא דַּאֲבוּהִי תָּבַע וּבְפִקּוֹדוֹי הַלִּיךְ וְלָא כְעוֹבָדִין בִּישִׁין
דְּבֵית יִשְׂרָאֵל׃ וְאַתְקֵין יְיָ יַת מַלְכוּתָא בִּידֵיהּ וִיהָבוּ כָּל דְּבֵית
יְהוּדָה דּוֹרוֹן לִיהוֹשָׁפָט וַהֲוָה לֵיהּ עוּתְרָא וְנִכְסִין וִיקַר לְסוּגֵי׃
וְרָאִים לִבֵּיהּ לַהֲלָכָא בְּאֳרְחָן דְּתַקְּנָן קֳדָם יְיָ וְתוּב עֲטַר יַת
בְּמָסַיָּה וְיַת אֲשֵׁרַיָּא מִדְּבֵית יְהוּדָה׃ וּבְשַׁתָּא תְּלִיתָאָה
לְמַלְכוּתֵיהּ

6. Aſa itaque Rex aſſumpſit omnes homines Jehudæ, qui tulerunt lapides Ramæ & ligna ejus, quibus ædificaverat Baasha, & ædificavit eis Gibeam & Sacutham. 7. In tempore ergo illò venit Chanani Propheta ad Aſam Regem tribus domus Jehudæ, dixitque illi, cum innixus ſis Regi Syriæ non autem innixus ſis verbo Domini Dei, idcirco evaſit exercitus Regis Syriæ de manu tuâ. 8. Nonne Cushæi & Libyes exercitus erant ingens, curribus & equitibus quamplurimis? cum innitereris tamen verbo Domini tradidit eos in manum tuam. 9. Oculi enim Domini contemplantur univerſam terram, ut fortem ſe præbeat erga juſtos, qui perfectô ſunt corde in eum; ſtulte egiſti in hôc: propterea dehinc futura ſunt adverſum te bella. 10. Iratus itaque Aſa adverſus Prophetam, miſit eum in carcerem; quod commotus eſſet in eum propter hoc: ſervitute etiam oppreſſit Aſa *quoſdam* ex populô eodem tempore. 11. Ecce autem res Aſæ priores & poſteriores, en ſcriptæ ſunt in librô Regum domus Jehudæ & domûs Iſraëlis. 12. Deinde ægrotavit Aſa anno triceſimô nonô regni ſui, pedibuſque claudicavit, uſque adeò ut vehementiſſima evaderet ægritudo ejus: neque tamen cum ægrotaret quæſivit diſciplinam à conſpectu Domini, ſed medicis *confiſus eſt*. 13. Poſtea decubuit Aſa cum Patribus ſuis: mortuus eſt autem anno

וְאָסָא מַלְכָּא דְבַר יַת כָּל אֱנָשׁ יְהוּדָה וּנְטָלוּ יַת אַבְנֵי רַמְתָא
וְיַת קֵיסַיָּהָא דִבְנָא בַעֲשָׁא וּבְנָא בְהוֹן יַת גִּבְעֲתָא וְיַת סַכוּתָא:
וּבְעִדָּנָא הַהִיא אֲתָא חֲנָנִי נְבִיָּא לְוָת אָסָא מְלֵיךְ שִׁבְטָא דְבֵית
יְהוּדָה וַאֲמַר לֵיהּ כַּד אִיסְתְּמַכְתָּא עַל מַלְכָּא דַאֲרָם וְלָא
אִיסְתְּמַכְתָּא עַל מֵימְרָא דַיְיָ אֱלָהִים מְטוּל הֵיכְנָא אִישְׁתְּזֵיב חֵיל
מַלְכָּא דַאֲרָם מִן יְדָךְ: הֲלָא כוּשָׁאֵי וְלוּבָאֵי הֲווֹ לְחֵיל סַגְיָא
לְאַרְתַּכִּין וּלְפַרָשִׁין לַחֲדָא וּבְאִיסְתְּמָכוּתָךְ עַל מֵימְרָא דַיְיָ מְסָרִנּוּן
בִּידָךְ: אֲרוּם יְיָ עַיְנוֹהִי מִסְתַּכְּלִין בְּכָל אַרְעָא לְאִיתְקָפָא עִם
צַדִּיקַיָּא דְלִבְּהוֹן שְׁלִים לְוָתֵיהּ אִיטְפֵּשְׁתָּא עַל דָא אֲרוּם מִבְּכֵן
אִית עִמָּךְ סִידְרֵי קְרָבַיָּא: וּרְגֵין אָסָא עַל נְבִיָּא וּמַנְיֵיהּ בְּבֵית
אֲסִירַיָּא אֲרוּם אִיתְנְסֵים עִמֵּיהּ עַל דָא וְשַׁעְבֵּיד אָסָא מִן עַמָּא
בְּעִדָּנָא הַהִיא: וְהָא פִּתְגָּמֵי אָסָא קַדְמָאֵי וּבַתְרָאֵי הָא אִנּוּן
כְּתִיבִין עַל סֵפֶר מַלְכַיָּא דְבֵית יְהוּדָה וּדְבֵית יִשְׂרָאֵל: וּמְרַע
אָסָא בִּשְׁנַת תְּלָתִין וּתְשַׁע לְמַלְכוּתֵיהּ וְאִיתְּחַגַּר בְּרִגְלוֹי עַד
לְעֵילָא אִתְגַּבַּר מַרְעֵיהּ וְאוּף כַּד מְרַע לָא תְבַע אוּלְפַן מִן קֳדָם
יְיָ אֱלָהֵן בְּאַסְוָתָא: וּשְׁכִיב אָסָא עִם אֲבָהָתוֹי וּמִית בִּשְׁנַת
חֲדָא

Iſraëlis; attamen cor Aſæ erat perfectum cunctis diebus ejus. 18. Intulitque ea quæ conſecraverat Pater ejus, quæque ipſe conſecraverat in domum Sanctuarii Domini, argentum & aurum & vaſa. 19. Bella verò nulla erant uſque ad annum triceſimum quintum Regni Aſæ.

CAP. XVI.

ANno triceſimô ſexto Regni Aſæ aſcendit Baasha Rex Iſraëlis contra domum Jehudæ & extruxit Ramam, hâc de cauſa ne quenquam permitteret egredi aut ingredi ad Aſam Regem tribûs domus Jehudæ. 2. Protulit igitur Aſa argentum & aurum de theſauris domus Sanctuarii Domini & è domô Regis; miſitque ad Bar-Hadadum Regem Syriæ qui habitabat in Darmaſcô, dicens: 3. Fœdus inter me & te *eſt*, *quod fuit* inter Patrem meum & Patrem tuum: ecce miſi ad te argentum & aurum, i, reſcinde fœdus quod tibi eſt cum Baasha Rege Iſraëlis ut à me recedat. 4. Auſcultavit autem Bar-Hadar Regi Aſæ miſitque Principes exercituum ſuorum in urbes Iſraëlis qui exciderunt Ijonem & Danem & Abelem Occidentalem, omniaque repoſitoria *diripuerunt*, quæ erant in urbibus Naphtalis. 5. Quod cum audiſſet Baasha deſtitit ab ædificanda Ramâ & abrupit opus ſuum.

יִשְׂרָאֵל לְחוֹר לְבָא דְאָסָא הֲוָה שְׁלִים כָּל יוֹמוֹי׃ וְאַיְתֵי יַת
קֻדְשֵׁי אֲבוֹי וְקֻדְשׁוֹי לְבֵירַת מַקְדְּשָׁא דַּיְיָ סֵימָא וְדַהֲבָא וּמָנַיָּא׃
וְסִדְרֵי קְרָבָא לָא הֲוָות עַד שְׁנַת תְּלָתִין וְחַמֵשׁ לְמַלְכוּתָא דְאָסָא׃

יו.

בִּשְׁנַת תְּלָתִין וְשִׁית לְמַלְכוּת אָסָא סְלִיק בַּעֲשָׁא מַלְכָּא
דְיִשְׂרָאֵל עַל דְבֵית יְהוּדָה וּבְנָא יַת רַמְתָא מִן־בִּגְלַל דְלָא
לְמִשְׁבַּק נָפֵיק וְעָלֵיל לְאָסָא מְלֵיךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה׃ וְאַפִּיק
אָסָא סֵימָא וְדַהֲבָא מִן תְּסַבְרֵי בֵּית מִקְדְּשָׁא דַּיְיָ וּמְבֵירַת מַלְכָּא
וּשְׁדַר לְבַר הֲדַד מַלְכָּא דַאֲרָם דְיָתֵיב בְּדַרְמֶשֶׂק לְמֵימָר׃ קְיָימָא
בֵּין מֵימְרִי וּבֵין מֵימְרָךְ בֵּין אִיבָא וּבֵין אֲבוּךְ הָא שְׁדָרִית לְוָותָךְ
סֵימָא וְדַהֲבָא אִיזֵל אִשְׁנֵי קְיָימָךְ דְעִם בַּעֲשָׁא מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל
וְיִסְתַּלֵק מֵעִילָוֵו׃ וְקַבִּיל בַּר הֲדַד מִן מַלְכָּא אָסָא וּשְׁדַר יַת
רַבְּנֵי חֵילָוָתָא דִילֵיהּ לְקִרְוֵי יִשְׂרָאֵל וּמְחוֹ יַת־עִיּוֹן וְיַת דָּן וְיַת
אָבֵיל מִמַּעַרְבָא וְיַת כָּל בֵּית אוֹצָרִין דִבְקִרְוֵי נַפְתָּלִי׃ וַהֲוָה כַּד
שְׁמַע בַּעֲשָׁא וּפְסַק מִלְּמִבְנֵי יַת רַמְתָא וּבַטִּיל יַת עִיבִידְתֵיהּ׃

וְאָסָא

cum viderent quod verbum Domini Dei ejus eſſet ei auxilio. 10. Congregati igitur Hieroſolymam menſe tertiô anno decimo quinto Regni Aſæ. 11. Immolaverunt coram Domino die illô in feſto ſeptimanarum de prædâ quam adduxerant boves ſeptingentos & oves ſepties mille. 12. Et inive-runt fœdus ut quærerent timorem Domini Dei Patrum ſuorum totâ voluntate & totô animô ſuô. 13. Quicunque verò non inquireret coram Domino Deo Iſraëlis interficeretur ſive parvus ſive magnus, ſive vir ſive mulier. 14. Juraveruntque coram Domino voce magnâ & jubilo tubiſque ac buccinis. 15. Et gaviſi ſunt univerſi Jehudæi ob juramentum *illud*; cum totô animô ſuô jurâſſent, & totâ voluntate ſuâ quæſiviſſent timorem ejus & inventus eſſet illis, præſtititque eis Dominus requies circumcirca. 17. Quin & Maacam matrem ſuam amovit Aſa ne eſſet Regina eò quod feciſſet idolum, ad ridendum coram lucô: truncavit autem Aſa idolum riſus ejus & comminutum combuſſit, ac projecit in torrentem Kidronis. *Lectio alia.* Poſtquam vero converſa eſt Maaca mater Aſæ ut eſſet juſta, mutavit nomen ejus *in* Micaiam filiam Urielis de Gibeâ; quò nulla fieret mentio nominis ejus prioris ne probro eſſet ei. 17. Excelſa autem non amota ſunt ex domo Iſraëlis;

בְּמֵיחֲמֵיהוֹן אֲרוּם מֵימְרָא דַייָ אֱלָהֵיהּ בְּסַעֲדֵיהּ ׃ וְאִתְכַּנְשׁוּ
לִירוּשְׁלֵם בְּיַרְחָא תְלִיתָאָה לְשַׁתָּא חֲמֵיסְרֵי לְמַלְכוּת אָסָא ׃
וְדַבָּחוּ קֳדָם יְיָ בְּיוֹמָא הַהוּא בְּחַגָּא דְשַׁבוּעַיָּא מִן עֲדָאָה
דְאַיְתִיאוּ תוֹרָא שְׁבַע מְאָה וְעָאן שַׁבְעָא אַלְפִין ׃ וְעָלוּ בִקְיָמָא
לְמִתְבַּע יַת דַּחַלְתָּא דַייָ אֱלָהָא דַאֲבָהַתְהוֹן בְּכָל רְעוּתְהוֹן וּבְכָל
נַפְשְׁהוֹן ׃ וְכָל דִילָא יִתְבַּע מִן קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל יִתְקְטֵל
לְמִן זְעֵירָא וְעַד רַבָּא לְמִן גַּבְרָא וְעַד אִיתְתָא ׃ וְקַיִּימוּ קֳדָם יְיָ
בְּקָל רַב וּבְיַבָּבָא וּבַחֲצוֹצְרָתָא וּבְשׁוֹפָרַיָּא ׃ וַחֲדוּ כָּל אֱנַשׁ
יְהוּדָה מְטוּל קֵינוּמָא אֲרוּם בְּכָל לִבְּהוֹן קַיִּימוּ וּבְכָל רְעוּתְהוֹן
תְּבָעוּ דַחַלְתֵיהּ וְאִשְׁתְּכַח לְהוֹן וְאַנִּיחַ יְיָ לְהוֹן מִן חֲזוֹר חֲזוֹר ׃
וְאוּף מַעֲכָה אִמֵּיהּ דְאָסָא אַעְדְּיֵיהּ מִלְּמֶהֱוֵי מַלְכְּתָא מְטוּל
דַעֲבָדַת טַעֲוָתָא לְמִנְהַךְ קֳדָם אֲשֵׁרְתָא וְקַצִּין אָסָא יַת טַעֲוַת
גִּיחוּכָהּ וַאֲדִיק וְאוֹקִיד וְטַלֵּיק בְּנַחֲלָא דְקִדְרוֹן ׃ לא״ וּמִן בָּתַר
דְתָבַת מַעֲכָה אִמֵּיהּ דְאָסָא לְמֶהֱוֵי כְּשֵׁירְתָא אַהְדַּר יַת שְׁמָהּ
מִיכָיָהוּ בַּת אוּרִיאֵל דְמִן גִּבְעָתָא מִן בִּגְלַל דְלָא לְמִדְכַּר יַת שְׁמָהָא
קַדְמָאֵי דְלָא לְמִתְגַּנְיָיהּ בֵּיהּ ׃ וּבְמַסָּיָיה לָא עַטְרָא מִדְבֵית
יִשְׂרָאֵל

timorem ejus, derelinquet vos. 3. Dies autem multi *exacti ſunt* domui Iſraëlis, *quibus* nondum ſchiſma fecerunt adverſus domum Jehudæ: Jarobamum verò ſecuti cultum non præſtiterunt Deo vero, & adoraverunt vitulos aureos, nec fuit eis Sacerdos docens juſtitiam, ſed tantum Sacrificuli adolentes ſuffitum cultui extraneo, nec exercuerunt ſe in lege. 4. Quodſi converſi fuerint cum anguſtia ſit illis ad cultum Domini Dei Iſraëlis & quæſierint doctrinam à conſpectu Domini invenietur etiam illis. 5. Illis ſiquidem temporibus non fuit pax exeunti in agrum, aut ingredienti in urbem: verum commotiones magnæ omnibus incolis terrarum. 6. Feceruntque tumultum populus cum populo & urbs cum urbe; nam verbum Domini conturbavit eos omni anguſtiâ. 7. Vos ergo domus Jehudæ fortes eſtote nec langueant manus veſtræ; erit enim vobis merces bona operis veſtri. 8. Cumque audiſſet Aſa verba iſta & verba Prophetiæ Odedi Prophetæ, fortem ſe præſtitit, ſuſtulitque abominationes ex omni terrâ domus Jehudæ & Benjaminis, & ex urbibus quas ceperat de monte domus Ephraimi, & renovavit altare Domini, quod erat ante porticum Domini. 9. Congregavitque univerſos viros Jehudæ & Benjaminis advenaſque cum eis de domo Ephraimi, & de domo Menashæ & de domo Simeonis: degebant enim apud eum de domo Iſraëlis plures

דחלתיה ישבוק יתבון: ויומין סגיעין לדבית ישראל לא
יתפלגון על דבית יהודה ומטי בתר ירבעם ולא פלחו לאלהא
קשוט והוון סגדין לעיגלין דדהב ולא הוה להון כהין מליף
זכו אלהן כומריא דמסקין קטרתא לפולחנא נוכריתא ולא
איתעסקו באוריתא: ותבו כד עייק להון לפלחנא דיי אלהא
דישראל ותבעו אולפן מן קדם יי וישתכח להון: מטול
דבעדניא האנון לא הוה שלמא לדנפיק לחקלא ולעליל לקרתא
ארום שגושתא סגיאן על כל־יתבי ארעתא: ועבדו סיעתא
עמא בעמא קרי בקרי ארום מימרא דיי שגשונון בכל עקתא:
ואתון דבית יהודה איתוקפו ולא יתרשלן ידיכון ארום אית
לכון אגר טב לעיבידתיכון: וכד שמע אסא ית־פתגמיא האלין
ופתגמי נבואתא דעודד נביא אתתקף ואעדי שקוציא מכל
ארעא דבית יהודה ובנימין ומן קירויה דכבש מן טורא דבית
אפרים וחדת ית־מדבחא דיי דקדם אולמא דיי: וכנש ית־כל
אינש יהודה ובנימין ודדיירין עמהון מדבית אפרים ומדבית
מנשה ומדבית שמעון ארום שרי עמיה מדבית־ישראל לסוגי
במיתחמיהון

qui poſſit opem ferre ſive potens ſive inbellis ; opem fer nobis Domine Deus noſter, quia verbo tuo innitimur, & in nomine verbi tui venimus contra ingentem hanc turbam: Domine Deus noſter tu *es* ne prævaleat in te filius hominis. 12. Fregit itaque Dominus Cushæos coram Aſa & coram domo Jehudæ, fugeruntque Cushæi. 13. Perſecutus eſt autem eos Aſa & populus qui cum eô erat, Geraram uſque, cecideruntque è Cushæis, ut non eſſet eis reſiduum ſuperſtes ; fracti ſunt enim coram Dominô & coram exercitu ejus: reportârunt ergo prædam valde multam. 14. Interfecerunt quoque omnes incolas civitatum, quæ *erant* per circuitum Geraræ terror enim divinitus invaſerat eos, & diripuerunt omnes urbes *illas* ſpolia quippe multa inerant illis. 15. Caulas etiam gregum eorum expugnârunt, & ceperunt pecora quamplurima & camelos reverſique ſunt Hieroſolymam.

CAP. XV.

TUm Azarias filius Odedi, inſidente ei ſpiritu Prophetiæ à conſpectu Domini. 2. Egreſſus eſt coram Aſa, dixitque, Auſcultate mihi Aſa & omnis Jehuda & Benjamin: Verbum Domini vobis auxilio *erit* dum ambulaveritis in viis ejus, & ſi quæſiveritis doctrinam à conſpectu ejus, invenietur vobis in tempore anguſtiæ veſtræ: ſin vero dereliqueritis

למסעד ביני גיברא לבין חלשא סעוד יתנא יי אלהנא ארום על
מימרך איסתמכנא ובשום מימרך אתינא על ריכפת עמא
הדין יי אלהנא אנת לא ישלוט עמך בר נש : ותבר יי ית
כושאי קדם אסא וקדם בית יהודה ואפכו כושאי : ורדפנון
אסא ועמא דיעמיה עד גרר ונפלו מן כושאי ולא הות להון
שיזבותא לאיתקיימא ארום איתברו קדם יי וקדם משירייתיה
ונטלו עדאה סגיאה לחדא : וקטלו ית כל יתבי קירויא דחזור
חזור גרר ארום הות פחדא דיי עליהון ובזזו ית כל קרויא
ארום ביזתא סגיעא הות בהון : ואוף משכני גיתיהון מחו ושבו
אען לסוגי וגמלין ותבו לירושלם :

טו.

ועזריה בר עודד שרת עלוי רוח נבואה מן קדם יי : ונפק
קדם אסא ואמר קבילו מני אסא וכל יהודה ובנימין מימרא
דיי בסעדכון במהוייכון אולין בארחתיה ואין תובעין אתון
אולפן מן קדמוי ישתכח לכון בעדן עקתכון ואין תשבקון
דחלתיה

decem. 2. Fecit autem Aſa quod bonum & rectum erat in conſpectu Domini Dei. 3. Suſtulit enim altaria alienigenarum & aras & confregit ſtatuas ſucciditque lucos. 4. Et præcepit domui Jehudæ ut quærerent Dominum Deum Patrum ſuorum & facerent legem & præceptum *ejus*. 5. Suſtulit etiam de cunctis urbibus Jehudæ excelſa & ſimulacra & quievit regnum coram eô. 6. Ædificavit quoque urbes munitas in Jehudâ: cum quieſceret terra Iſraëlis, & nullum eſſet cum eô bellum in annis illis, pacem ei præſtante Domino. 7. Dixit itaque Jehudæ, ædificemus civitates iſtas, & vallemus muris & turribus portis & vectibus; donec ſubjecti ſint incolæ terræ coram nobis, quandoquidem quæſivimus timorem Domini Dei noſtri, quæſivimus doctrinam à conſpectu ejus & pacem præſtitit nobis undequaque: ædificaverunt igitur & proſperi fuerunt. 8. Fuit autem Aſæ exercitus ferentium ſcuta & haſtas, de domo Jehudæ ter centies mille, de domo vero Benjaminis ferentes clypeos & trahentes arcus, ducenties octuagies mille, omnes hi viri militares. 9. In hos ingreſſus eſt Zerach Cushæus cum exercitu millies mille hominum, curribus autem tercentis; venitque Marosham uſque. 10. Porro Aſa egreſſus eſt obviam ei: inſtruxerunt verò aciem in valle Tſephatha, quæ eſt ad Marosham. 11. Oravit igitur Aſa coram Domino Deo ſuo, dixitque: Domine Deus non alius eſt à te,

שנין: ועבד אסא דתקן ודכשר קדם יי אלהים: ועטר ית
אנורי עממין נוכראין ובמסיא וחבר ית קמתא וקציץ ית
אשירתא: ואמר לדבית יהודה למתבע ית דחלתא דיי אלהא
דאבהתהון ולמעבד אוריתא ותפקידתא: ועטר מכל קירוי
יהודה ית במסייא וית חניסנסיא ושרוכת מלכותא קדמוי:
ובנא קירוין כריכן ביהודה ארום שרוכת ארעא דישראל
ולית עמיה קרבא בשנייא האלין כי אנח יי ליה: ואמר ליהודה
נבני קירויא אלין ונפיף שוריא ומגדליא דשין ועברין עד כדי
איתכבישו דיירי ארעא קדמנא ארום תבענא ית דחלתא דיי
אלהנא תבענא אולפן מן קדמוי ואנח לנא מחוור חזור ובנו
ואצלחו: והוה לאסא חילא נטלי עגילין ומורנין מדבית יהודה
תלת מאה אלפין ומדבית בנימין נטלי תריסין ונגדי קשתין
מאתן ותמניא אלפין כל אלין גברי חילא: ונפק לותהון
זרח כושאה בחילא אלף אלפין וארתכין תלת מאה ואתא עד
מרישה: ונפק אסא קדמוי וסדרו קרבא בחילת צפת דלמרשה:
וצלי אסא קדם יי אלהיה ואמר יי אלהים לית בר מנך
למסעד

vociferarentur homines Jehudæ ut verbum Domini cæderet Jarobamum, & omnes Iſraëlitas coram Abiâ & domo Jehudæ. 16. Terga dederunt itaque filii Iſraëlis à conſpectu domûs Jehudæ, tradiditque illos Dominus in manus horum. 17. Et percuſſerunt eos Abia & populus ejus percuſſione magnâ; & ceciderunt interfecti gladio de domô Iſraëlis quingenties mille viri juvenes. 18. Ita fracti ſunt filii Iſraëlis tempore illô, & valuerunt filii Jehudæ, eò quod niterentur verbo Domini Dei Patrum ſuorum. 19. Perſecutus eſt autem Abia Jarobamum, & cepit ab eô civitates, Bethelem & vicos ejus, & Jeshanam cum vicis ſuis, Ephronem quoque cum vicis ſuis. 20. Nec erat fortitudo Jarobamo ulterius in diebus Abiæ, clade enim divinitus illatâ mortuus eſt. 21. Viribus autem auctus Abia accepit ſibi uxores quatuordecim, procreavitque viginti duos filios & ſedecim filias. 22. Reliquæ autem res Abiæ viæque ac dicta ejus deſcripta ſunt in Commentariô Prophetæ Iddonis.

CAP. XIV.

POſtea decubuit Abia cum Patribus ſuis & ſepeliverunt eum in civitate Davidis, regnavitque Aſa filius ejus pro eô: in diebus illius quievit terra Iſraëlis annis decem.

יבבו אינש יהודה ומימרא דיי תבר ית ירבעם וכלהון ישראל
קדם אביה ובית יהודה : ואפכו בני ישראל מן קדם דבית
יהודה ומסרנון יי בידיהון : ומחו בהון אביה ועמיה כחתא
רבתא ונפלו קטילין בחרבא מדבית ישראל חמש מאה אלפין
גבר עולים : ואיתברו בני ישראל בעדנא ההוא ואתקפו בני
יהודה ארום איסתמיכו על מימרא דיי אלהא דאבהתהון :
ורדף אביה בתר ירבעם וכבש מניה קרוין ביתאל וית
כופרנהא וית ישנה וית כופרנהא וית עפרון וכופרנהא : ולא
הוה חילא בירבעם תוב ביומי אביהו ותבריה יי ומית :
ואיתקף אביהו ונסיב ליה נשין ארביסרי ואוליד עשרין ותרין
בנין ושיתסרי בנן : ושאר פתגמי אביה וארחתיה ופתגמוי
כתיבין במדרשיה דנביא עדו :

יד

ושכיב אביה עם אבהתוי וקברו יתיה בקרתא דדוד ומלך
אסא בריה באתרוי ביומוי שרוכת ארעא דישראל עשרתי
שנין :

Davidis: eſtis autem turba populorum multorum, ſuntque vobiſcum vituli aurei, quos fecit vobis Jarobam filius Nebati colendos *pro* Deo. 9. Nonne ejeciſtis Sacerdotes Domini filios Aharonis & Levitas & feciſtis vobis ſacrificulos, ſicut populi terrarum; quicunque venerit (ut offerat oblationem ſuam) cum juvenco de bobus & arietibus ſeptem, erit quidem Sacerdos abſque verbo Domini. 10. Nobis autem Dominus auxilio eſt, cujus timorem non deſeruimus; Sacerdoteſque qui miniſtrant coram Domino *ſunt* filii Aharonis, quibus Levitæ ſubſerviunt. 11. Et adolent ſuffitum aromatum coram Dominô quolibet mane & quolibet veſpere; ſuffitum quoque aromatum, atque ordine panes *imponunt* menſæ puræ, candelabrum quoque aureum *curant*, cujus lucernæ accendendæ ſunt quôvis veſpere; obſervamus enim nos, quæ obſervanda præcepit verbum Domini Dei noſtri; ſed vos deſeruiſtis timorem ejus. 12. Ecce ergo nobiſcum Dux Dominus eſt, & Sacerdotes ejus, cum tubis clangoris ad clangendum contra vos: filii Iſraëlis ne pugnetis contra Dominum Deum Patrum veſtrorum, quia haud proſperi eritis. 13. Jarobam interea circumduxerat inſidias, ut venirent eis à tergo, ita ut ipſi eſſent à fronte domus Jehudæ, inſidiæ verò à tergô eorum. 14. Cumque proſpicerent Jehudæi, ecce *inſtabat* eis bellum à fronte & à tergô; clámârunt igitur ad Dominum & Sacerdotes clangebant tubis. 15. Vociferatique ſunt homines Jehudæ, fuitque cum

דְּדָוִד וְאַתּוּן דִּיכְפַּת עַמְמִין סַגִּיעִין וְעִמְּכוֹן עֶגְלִין דְּדַהֲבָא דְּיַעֲבַד
לְכוֹן יָרָבְעָם בַּר נְבַט דַּחֲלָן אֱלָהָא : הֲלָא תָּרֵיכְתּוּן יַת־כַּהֲנַיָּא
דַּיָי בְּנֵי אַהֲרֹן וְלֵוָאֵי וַעֲבַדְתּוּן לְכוֹן.כּוּמָרִין הֵי בְעַמֵּי אַרְעָתָא
כָּל דְּאָתֵי לְקָרָבָא קֻרְבָּנֵיהּ בְּתוֹר בַּר־תּוֹרֵי וְדִכְרִין שַׁבְעָא וִיהֵי
בָּהֵין בַּר מִן מֵימְרָא דַּיָי : וַאֲנַחְנָא מֵיכְרָא דַּיָי בְּסַעֲדָנָא וְהוּא
אֱלָהָנָא וְלָא שְׁבַקְנָא דַּחַלְתֵּיהּ וְכַהֲנַיָּא דִּמְשַׁמְּשִׁין קֳדָם יְיָ בְּנֵי
אַהֲרֹן וְלֵוָאֵי בְּעִבִידְתָּא : וּמַסְּקִין קְטֹרֶת בּוּסְמִין קֳדָם יְיָ בִּצְפַּר
בִּצְפַּר וּבְרַמַשׁ בְּרַמַשׁ וּקְטוֹרֶת בּוּסְמַיָּא וְסִדּוּר לַחְמָא עַל פָּתוֹרָא
דְּכֵי וּמְנוֹרְתָּא דְּדַהֲבָא וּבוֹצִינָהָא לְאַדְלָקָא בְּרַמַשׁ בְּרַמַשׁ אֲרוּם
נָטְרִין אֲנַחְנָא יַת מַטְּרַת מֵימְרָא דַּיָי אֱלָהָנָא וְאַתּוּן שְׁבַקְתּוּן
יַת־דַּחַלְתֵּיהּ : וְהָא עִמָּנָא בְּרֵישָׁא יְיָ וְכַהֲנוֹהִי וַחֲצֹצְרוֹת יַבָּבָא
לְיַבָּבָא עֲלֵיכוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָא תְגִיחוּן קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דַּאֲבָהָתְכוֹן
אֲרוּם לָא תַצְלְחוּן : וְיָרָבְעָם אַסְחַר יַת כְּמָנָא לְמֵיתֵי מִן בַּתְרֵיהוֹן
וַהֲווֹ לְאַפֵּי דְּבֵית יְהוּדָה וּכְמָנָא מִן בַּתְרֵיהוֹן : וְאִיסְתְּכִיו דְּבֵית
יְהוּדָה וְהָא לְהוֹן קְרָבָא מִן קֳדָמֵיהוֹן וּמִן בַּתְרֵיהוֹן וְקַבִּילוּ קֳדָם
יְיָ וְכַהֲנַיָּא מְחַצְּרִין בַּחֲצֹצְרָתָא : וְיַבִּיבוּ אֱנַשׁ יְהוּדָה וַהֲוָה כַּד

יַבִּיבוּ

verſò in præſtantius nomine dicebatur Micaia mutatô inſuper Patris nomine in Urielem de Gibeâ, ne memoraretur nomen Abshalomi) eratque bellum inter Abiam & Jarobamum. 3. Junxitque Abia currus & inſtruxit aciem cum exercitu fortium bellatorum quadringentis millibus virorum juvenum: Jarobam verò commiſit cum eô ordines prælii cum octingentis millibus virorum, fortium militum. 4. Tum ſurrexit Abia in ſummô monte Tſemarimo qui erat in monte tribûs domus Ephraimi, dixitque: Audite me Jarobam & omnis domus Iſraëlis. 5. Nonne vobis *convenit* ſcire, Dominum Deum Iſraëlis dediſſe Davidi Regnum & dominium dediſſe ei ſuper Iſraële in ſeculum, ipſi & filiis ejus pacto ſalis, ut quemadmodum fieri nequit ut aquæ marinæ unquam dulceſcant, ita nec poſſit diſcedere dominium à domô Davidis in ſeculum? 6. Surrexit tamen Jarobam filius Nebati ſervus Shelomonis filii Davidis & rebellem ſe geſſit in Dominum ſuum. 7. Congregatique ſunt ad eum homines vani & improbi, qui prævaluerunt apud Rechabamum filium Shelomonis, cum ille eſſet juvenis & mollis animo, nec quid poſſet adverſus eos. 8. Nunc autem an cogitatis vos poſſe valere adverſus regnum quod divinitus traditum eſt in manum filiorum

 Davi-

כְּשִׁירָתָא אִתְהַפְּכָא לְמִתְקְרֵי מִיכָיְהוּ שְׁמָא דְמַעֲלֵי וְשׁוּם אֲבוּהָא
אִתְהַפֵּךְ לְמִתְקְרֵי אוּרִיאֵל דְּמִן גִּבְעֲתָא דְּלָא לְמִדְכַּר שְׁמֵיהּ
דְּאַבְשָׁלוֹם וּקְרָבָא הֲוָת בֵּינֵי אֲבִיָּה וּבֵינֵי יָרָבְעָם : וְסַקֵּים אֲבִיָּה
אַרְתֵּבִין וְסַדַּר קְרָבָא בְּחֵיל גִּבָּרֵי עָבְדֵי קְרָבָא אַרְבַּע מְאָה
אַלְפִין גּוּבְרִין עוּלֵימִין וְיָרָבְעָם סַקֵּים עִמֵּיהּ סִידְרֵי קְרָבָא בִּתְמְנֵי
מְאָה אַלְפִין גּוּבְרִין גִּבָּרֵי חֵילָא : וְקָם אֲבִיָּה מֵעִילָוֵיהּ לְטוּר
צְמָרַיִם דִּיבְטוּר שִׁבְטָא דְּבֵית אֶפְרַיִם וַאֲמַר קַבִּילוּ מִנִּי
יָרָבְעָם וְכָלְהוֹן בֵּית יִשְׂרָאֵל : הֲלָא לְכוֹן לְמִידַע אֲרוּם יְיָ אֱלָהָא
דְּיִשְׂרָאֵל יְהַב מַלְכוּתָא לְדָוִד וְאַשְׁלְטֵיהּ עַל יִשְׂרָאֵל לְעָלַם
לֵיהּ וְלִבְנוֹי קְיָים מְלַח הֵי כְּמָא דְמוֹי דְיַמָּא לֵית אֶיפְשַׁר
דְּמִתְמַתְקַן לְעָלַם הֵיכְּדֵין לֵית אֶיפְשַׁר דְּתַעֲדֵי שָׁלְטָנָא מִדְּבֵית
דָּוִד עַד עָלְמָא : וְקָם יָרָבְעָם בַּר נְבָט עַבְדָּא דִשְׁלֹמֹה בְּרָא
דְּדָוִד וּמְרַד עַל רִבּוֹנֵיהּ : וְאִתְכַּנְשׁוּ לְוָותֵיהּ אֱנָשֵׁי סְרִיקִין
בְּנֵי רִישְׁעָא וְאִיתְעַלְּמוּן עַל רְחַבְעָם בַּר שְׁלֹמֹה וּרְחַבְעָם הֲוָה
טַלְיָא וְרַכִּיךְ לִבָּא וְלָא אִיתוּקַף קֳדָמֵיהוֹן : וּכְדוֹן אַתּוּן אָמְרִין
לְאִתְקַפָּא קֳדָם מַלְכוּתָא דְּמִן קֳדָם יְיָ אִתְיְהִיבַת בְּיַד בְּנוֹי

דְּדָוִד

fregiſſet cor ſuum, averſa eſt ab eo indignatio Domini, neque ſtatuit perdere & excindere totum populum, imò quidem in familiam Jehudæ ſtatuit conferre res bonas. 13. Vires ergo recepit Rex Rechabam Hieroſolymæ & regnum retinuit; quadraginta enim annos & unum natus regnare cœpit; ſeptendecim verò annis regnavit Hieroſolymæ, quam urbem elegerat Dominus ut collocaret Majeſtatem ſuam illic, præ omnibus tribubus Iſraëlis; nomen autem matris ejus Naama Ammonitis. 14. Fecit tamen malum, nec appulit animum ſuum ad inquirendam doctrinam à conſpectu Domini. 15. Res verò Rechabami priores & poſteriores nonne ſunt ſcriptæ in ſermonibus Shemaiæ Prophetæ & Iddonis Prophetæ in librô Genealogiæ domus Davidis, prælia etiam quæ fuerunt inter Rechabamum & inter Jarobamum cunctis eorum diebus? 16. Decumbente vero Rechabamo cum Patribus ſuis, ſepultôque in civitate Davidis, regnavit Abia filius ejus in loco ipſius.

CAP. XIII.

ANno decimo octavô Regis Jarobami regnavit Abia ſuper domum Jehudæ. 2. Tribus annis regnavit Hieroſolymæ, nomenque matris ejus Micaia filia Urielis de Gibeâ: (eadem fuit Mica filia Abshalomi; ſed quod eſſet fœmina proba

לְבֵּיהּ תָּב מִנֵּיהּ רוּגְזָא דַּיְיָ וְלָא אֲמַר לְחַבָּלָא וּלְשֵׁיצָאָה. לְכָל עַמָּא וְאוּף בְּדְבֵית יְהוּדָה אֲמַר לְאַיְיתָאָה פִּתְגָמִין טָבִין׃ וְאִתּוֹקַף מַלְכָּא רְחַבְעָם בִּירוּשְׁלֵם וּמְלַךְ אֲרוּם בַּר אַרְבְּעִין וְחַדָא שְׁנִין הֲוָה כַּד מְלַךְ וּשְׁבְסְרֵי שְׁנִין מְלַךְ בִּירוּשְׁלֵם קַרְתָּא דְּאִתְּרְעִי יְיָ לְאַשְׁרָאָה שְׁכִינְתֵּיהּ תַּמָּן מִכָּל שִׁבְטַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל וְשׁוּם אִמֵּיהּ נַעֲמָה עַמּוֹנֵיתָא׃ וַעֲבַד דְּבִישׁ אֲרוּם לָא כַּוֵּון לִבֵּיהּ לְמִתְבַּע אוּלְפַן מִן קֳדָם יְיָ׃ וּפִתְגָמֵי רְחַבְעָם קַדְמָאֵי וּבַתְרָאֵי הֲלָא אִינּוּן כְּתִיבִין בְּפִתְגָמֵי שְׁמַעְיָה נְבִיָּא וְעִדּוֹ נְבִיָּא בְּסֵפֶר יִחוּס בֵּית דָּוִד וְסִדְרֵי קְרָבַיָּא דַּהֲווֹ בֵּין רְחַבְעָם וּבֵין יָרָבְעָם כָּל יוֹמַיָּא׃ וּשְׁכַב רְחַבְעָם עִם אֲבָהָתוֹי וְאִתְקַבַּר בְּקַרְתָּא דְּדָוִד וּמְלִיךְ אֲבִיָּה בְּרֵיהּ בְּאַתְרוֹי׃

יג

בִּשְׁנַת תַּמְנֵיסְרֵי לְמַלְכָּא יָרָבְעָם וּמְלַךְ אֲבִיָּה עַל בֵּית יְהוּדָה׃ תְּלַת שְׁנִין מְלִיךְ בִּירוּשְׁלֵם וְשׁוּם אִמֵּיהּ מִיכָיְהוּ בְּרַת אוּרִיאֵל מִן גִּבְעֲתָא הִיא הֲוַת מִיכָה בְּרַת אַבְשָׁלוֹם וְאַכְטוּל דַּהֲוַת אִתְּתָא כְּשֵׁירְתָא

equitibus: nec erat numerus populo qui venerat cum
eô ex Ægypto Libyes ſc. & Sucæi & Cushæi. 4.
Cepitque civitates munitas, quæ erant Jehudæ; ve-
neruntque Hieroſolymam. 5. Shemaias autem Pro-
pheta acceſſit ad Rechabamum & Principes Jehudæ,
qui convenerant Hieroſolymam fugientes Sheshakum;
dixitque eis, ſic ait Dominus, vos reliquiſtis timorem
meum, ego vero relinquam vos in manu Sheshaki.
6. Humiliantes ſe igitur Principes Iſraëlis & Rex,
dixerunt, juſtus eſt Dominus. 7. Cumque manifeſtum
eſſet coram Domino quod humiliaſſent ſe, fuit verbum
Prophetiæ cum Shemaiâ dicendo: Humiliarunt ſe po-
pulus meus, ideoque non perdam eos, ſed dabo eis
brevi liberationem, nec indignatio mea immorabitur
Hieroſolymæ per manum Sheshaki. 8. Veruntamen
erunt ei ſervi ut ſciant cultum meum & ſervitutem
Regnorum terreſtrium. 9. Aſcendens itaque Sheshak
Rex Ægypti in Hieroſolymam ſuſtulit theſauros do-
mus Sanctuarii Domini & theſauros domus Regis,
quodcunque præterea præſtantiæ expetibilis *eſſet* ce-
pit: abſtulit etiam clypeos aureos quos fecerat She-
lomo. 10. Pro quibus fecit Rex Rechabam ſcuta
ænea, tradiditque in manus Præfectorum ſcutario-
rum, qui cuſtodiebant portam domus Regiæ. 11. Ita
ut cum ingrederetur Rex in domum Sanctuarii Do-
mini, ingredientes ſcutarii tollerent ea, deinde re-
ferrent ea in locum ſcutariorum. 12. Cum itaque
fregiſ-

פָּרָשִׁין וְלֵית סְכוּם לְעַמָּא דְּאָתוּ עִמֵּיהּ מִמִּצְרַיִם לוּבָאֵי וְסוּכָּאֵי
וְכוּשָׁאֵי׃ וּכְבַשׁ יַת קִרְוַיָּא כְּרִיכָתָא דַּהֲווֹ לִיהוּדָה וַאֲתוֹ
לִירוּשְׁלֵם׃ וּשְׁמַעְיָה נְבִיָּא אֲתָא לְוַת רְחַבְעָם וְרַבְנֵי יְהוּדָה
דְּאִתְכְּנָשׁוּ לִירוּשְׁלֵם מִן קֳדָם שִׁישַׁק וַאֲמַר לְהוֹן כִּדְנָן אֲמַר יְיָ
אַתּוּן שְׁבַקְתּוּן יַת דַּחַלְתִּי וּבְרַם אֲנָא אֶשְׁבּוֹק יַתְכוֹן בִּידָא
דְּשִׁישַׁק׃ וְאִתְכְּנָעוּ רַבְנֵי יִשְׂרָאֵל וּמַלְכָּא וַאֲמַרוּ זַכָּאָה הוּא יְיָ׃
וְכַד גַּלֵּי קֳדָם יְיָ אֲרוּם אִתְכְּנָעוּ הֲוָה פִּתְגָם נְבוּאָה עִם שְׁמַעְיָה
לְמֵימַר אִתְכְּנָעוּ עַמִּי וְלָא אֲחַבְּלִנּוּן וְאֶתֵּן לְהוֹן בִּזְעֵיר לְשֵׁיזָבָא
וְלָא תֵחוּל רָגְזִי בִּירוּשְׁלֵם בִּידָא דְּשִׁישַׁק׃ אֲרוּם יְהֶוְיָן לֵיהּ
לְעַבְדִּין וְיִדְעוּן פּוּלְחָנִי וְשִׁעְבּוּד מַלְכְוַת אַרְעָתָא׃ וּסְלִיק שִׁישַׁק
מַלְכָּא דְמִצְרַיִם עַל יְרוּשְׁלֵם וּשְׁבָא יַת תִּסְבְּרֵי בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ
וְיַת תִּסְבְּרֵי בֵּית מַלְכָּא וְיַת כָּל תֻּשְׁבְּחַת רִיגוּגָא נְסִיב וּשְׁבָא
יַת תְּרֵיסֵי דַּהֲבָא דַּעֲבַד שְׁלֹמֹה׃ וַעֲבַד מַלְכָּא רְחַבְעָם חִלּוּפֵיהוֹן
עֲגִילִין דִּנְחָשָׁא וּמַנִּי עַל יַד רַבְנֵי רַהֲטוֹנַיָּא דְּנָטְרִין תְּרַע בֵּית
מַלְכָּא׃ וַהֲוָה כַּד עָלֵיל מַלְכָּא לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ עָלְלִין
רַהֲטוֹנַיָּא וּנְטָלוּנוּן וּמְתִיבִין יָתְהוֹן לְדוּכָא דְּרַהֲטוֹנַיָּא׃ וְכַד תָּבַר

לִבֵּיהּ

annis. 18. Duxit autem Rechabam uxorem Machalam filiam Jeremothi filii Davidis, Abichilem quoque filiam Eliabi filii Ishæi. 19. Quæ peperit ei filios: Jeushum & Shemariam & Zuhamum. 20. Poſt hanc vero duxit Maacam filiam Abshalomi, quæ peperit ei Abiam & Attaium & Zizam & Shelomithum. 21. Amabat autem Rechabam Maccam filiam Abshalomi præ omnibus uxoribus ſuis & concubinis ſuis; nam uxores octodecim duxit & concubinas ſexaginta & genuit viginti & octo filios & ſexaginta filias. 22. Conſtituit itaque primum Abiam filium Maacæ ut Princeps eſſet ſuper fratres ſuos quippe ſtatueret dare ei Regnum. 23. Ædificavit autem atque reparavit civitates, & conſtituit ex omnibus filiis ſuis, qui præeſſent omnibus regionibus domûs Jehudæ per univerſas civitates munitas: præbuitque eis annonam plurimam, petiitque ducere multitudinem uxorum.

CAP. XII.

FUitque cum confirmatum eſſet Regnum Rechabami, cumque *ipſe* roboraretur deſeruit legem Domini & omnis Iſraël cum eô. 2. Factum eſt itaque anno quinto Regni Rechabami ut aſcenderet Sheshak Rex Ægypti in Hieroſolymam (eo quod prævaricati eſſent in verbum Domini). 3. Cum mille ducentis curribus & ſexagies mille

 equi-

תְּלָת: וּנְסִיב לֵיהּ רְחַבְעָם אִיתְּתָא יַת מַחֲלַת בַּת יְרֵימוֹת בַּר
דָּוִד וְיַת אֲבִיחַיִל בַּת אֱלִיאָב בַּר יִשַׁי: וִילִידַת לֵיהּ בְּנִין יַת
יְעוּשׁ וְיַת שְׁמַרְיָה וְיַת דָהַם: וּבַתְרָהָא נְסִיב יַת מַעֲכָה בַּת
אַבְשָׁלוֹם וִילִידַת לֵיהּ יַת אֲבִיָּה וְיַת עַתַּי וְיַת זִיזָא וְיַת שְׁלוֹמִית:
וּרְחִים רְחַבְעָם יַת מַעֲכָה בַּת אַבְשָׁלוֹם מִן כָּל נְשׁוֹהִי וּפִילַקְתּוֹהִי
אֲרוּם נְשִׁין תַּמְנֵיסְרֵי נְסִיב וּפִילַקְתִּין שִׁתִּין וְאוֹלִיד עֶשְׂרִין וְתַמְנְיָא
בְּנִין וְשִׁתִּין בְּנָן: וּמַנִּי לְרֵישָׁא יַת אֲבִיָּה בַּר מַעֲכָה לְאַרְכוֹן
עַל אֲחוֹהִי אֲרוּם אֲמַר לְמִתַּן לֵיהּ מַלְכוּתָא: וּבְנָא וְשַׁפִּיץ קִרְוִין
וּמַנִּי מִכָּל בְּנוֹי עַל כָּל אַרְעָתָא דְבֵית יְהוּדָה לְכוּלְהוֹן קִרְוַיָּא
כְּרִיכָתָא וִיהַב לְהוֹן מְזוֹנָא לְסוֹגֵי וּשְׁאֵיל לְמִסַּב דִּכְפַת נְשַׁיָּא:

יב.

וַהֲוָה כַּד אִתְקְנַת מַלְכוּתֵיהּ דִּרְחַבְעָם וְכַד אִתּוֹקַף שְׁבַק
יַת אוֹרַיְתָא דַּיְיָ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ: וַהֲוָה בְּשַׁתָּא חֲמִישֵׁיתָא
לְמַלְכָּא רְחַבְעָם סְלִיק שִׁישַׁק מַלְכָּא דְמִצְרַיִם עַל יְרוּשְׁלֵם מִטּוּל
דְּשַׁקַּרוּ בְּמֵימְרָא דַּיְיָ: בְּאַלְפָא וּמָאתָן אַרְתִּכִּין וּבְשִׁתִּין אַלְפִין
פָּרָשִׁין

munitas in terra tribus domus Jehudæ. 6. Ædificavit enim Bethlechemum & Etanum & Tekoam. 7. Bethtſurem quoque & Socuntem & Adulanum. 8. *Nec non* & Gathum & Marasham & Tſiphum. 9. Et Adoraimum & Lachishum & Azekum. 10. Tſoram denique & Ajalonem & Chebronem, quæ ſunt in tribu Jehudæ & in tribu Benjaminis civitates munitas. 11. Cumque inſtruxiſſet & inſtauràſſet civitates munitas poſuit in eis Principes & theſauros plenos cibo & oleo & vino. 13. Et in ſingulis urbibus repoſuit ſcuta & haſtas, firmavitque eas diligentia ſumma: ita fuerunt ei *ſubditæ* tribus Jehudæ & Benjamin. 13. Sacerdotes autem & Levitæ qui erant in univerſô Iſraële, ſtiterunt ſe ei de cunctis terminis ſuis. 14. Relinquentes enim Levitæ ſuburbana & poſſeſſiones ſuas tranſierunt ad tribum Jehudæ & Hieroſolymam, quod obſtaret eis nec permitteret Jarobam & filii ejus miniſtrare coram Domino. 15. Sed conſtitueret ſibi Sacrificulos excelſorum & dæmoniorum vitulorumque quos fecerat. 16. Et ſecuti illos ex omnibus tribubus Iſraëlis quicunque dederunt animum ſuum ad quærendam doctrinam à conſpectu Domini Dei Iſraëlis, venerunt Hieroſolymam ad ſacrificandum coram Domino Deo Patrum ſuorum. 17. Et corroboraverunt Regnum domus Jehudæ & confirmarunt Rechabamum filium Shelomonis per tres annos, ambulaverunt enim in via Davidis & Shelomonis tribus

 annis.

כריכן בארעא שיבטא דבית יהודה : ובנא ית בית לחם וית
עיטם וית תקוע : וית בית־צור וית שוכו וית עדלם : וית־גת
וית מרשה וית זיף : וית אדורים וית לכיש וית עזקה : וית
צרעה וית אילון וית חברון דבשבטא יהודה ובשבטא
דבנימין קירוין כריכן : ושפיץ ותקיף ית קירוין כרכתא ומני
בהון ארכונין ותיסברין מליין מיכלא ומשחא וחמרא : ובכל
קריה וקריה יהב עגילין וסורנין ותקיפינון לכוגי לחדא והוון
ליה שיבטא דיהודה ובנימין : וכהניא וליואי דבכל ישראל
איתעתדו עלוהי מכל תחומיהון : ארום שבקו ליואי ית פרוולהון
ואחודתהון ואזלו לשיבטא דיהודא ולירושלם ארום עכיבנון
ולא שבקתון ירבעם ובנוי מלשמש קדם יי : ואקים ליה כומרין
לבמתיירה ולשידין ולעגלין דעבד : ובתריהון מכל־שבטיא
דישראל דיהבין ית לבהון למתבע אולפן מן קדם יי אלהא
דישראל אתו לירושלם לדבחא קדם יי אלהא דאבהתהון :
ותקפו ית מלכותא דבית יהודה ואלימו ית רחבעם בר
שלמה לשנין תלת ארום הליכו פאורח דוד ושלמה לשנין
תלת :

ſic abierunt omnes Iſraëlitæ in civitates ſuas. 17.
Super filios autem Iſraëlis qui habitabant in civitatibus Jehudæ regnavit Rechabam. 18. Miſitque Rex Rechabam Hadoramum, qui præerat vectigalibus; & conjecerunt in eum lapides filii Iſraëlis, unde mortuus eſt. Quapropter Rex Rechabam ſumptis viribus conſcendit currum ſuum ut fugeret Hieroſolymam. 19. Ita deſciverunt domus Iſraëlis à Domo Davidis uſque in diem hanc.

CAP. XI.

VEnit autem Rechabam Hieroſolymam & convocavit domum Jehudæ & Benjaminis centum & octoginta millia, ſingulos viros gerentes bellum; ut inſtrueret ordines belli cum domo Iſraëlis ad reducendum Regnum Rechabamo. 2. Sed fuit verbum Prophetiæ à conſpectu Domini cum Shemaiâ Propheta Domini, dicens: 3. Loquere Rechabamo filio Shelomonis Regi tribus domus Jehudæ & toti domui Iſraëlis, quæ eſt in Jehudâ & Benjamine, dicendo: 4. Sic ait Dominus: Non aſcendetis neque committetis bellum cum fratribus veſtris filiis Iſraëlis, revertimini unuſquiſque in domum ſuam, quia à conſpectu Domini facta eſt res hæc: qui perceptis verbis Domini reverſi ſunt à proficiſcendo contra Jarobamum. 5. Sedem habuit itaque Rechabam Hieroſolymis, & extruxit civitates

וְאַזְלוּ כֻּלְהוֹן יִשְׂרָאֵל לְקִרְוֵיהוֹן ׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל דְיָתְבִין בְּקִרְוֵי
יְהוּדָה וְאַמְלִיךְ עֲלֵיהוֹן רְחַבְעָם ׃ וּשְׁדַר מַלְכָּא רְחַבְעָם יַת
הֲדוֹרָם דִמְמַנֵּי עַל מַסְּקֵי מִסִּין וּפְתָקוּ בֵיהּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַבְנַיָּא
וּמִית וּמַלְכָּא רְחַבְעָם אִיתּוֹקַף לְמִיסַק בְּאַרְתִּיכָּא לְמִיפַּךְ
לִירוּשְׁלֵם ׃ וּמְרָדוּ בֵית יִשְׂרָאֵל בְּבֵית דָּוִד עַד יוֹמָא הָדֵין ׃

י״א

וַאֲתָא רְחַבְעָם לִירוּשְׁלֵם וּכְנַשׁ יַת בֵּית יְהוּדָה וּבִנְיָמִין מְאָה
וְתַמְנַן אַלְפִין גְּבַר גְּבַר אֱנָשֵׁי עָבְדֵי קְרָבָא לְמִסְדְּרָא סִדְרֵי
קְרָבָא עִם בֵּית יִשְׂרָאֵל לְאָתָבָא יַת מַלְכוּתָא לִרְחַבְעָם ׃ וַהֲוָה
פִּתְגָם נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ עִם שְׁמַעְיָה נְבִיָּא דַיְיָ לְמֵימָר ׃ אֱמַר
לִרְחַבְעָם בַּר שְׁלֹמֹה מְלִיךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה וְעִם כָּל בֵּית
יִשְׂרָאֵל דְּבִיהוּדָה וּבִנְיָמִין לְמֵימָר ׃ פְּרַנַן אֲמַר יְיָ לָא תִיסְקוּן
וְלָא תְגִיחוּן קְרָבָא עִם אֲחוּכוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תּוּבוּ גְּבַר לְבֵיתֵיהּ
אֲרוּם מִן קֳדָם יְיָ הֲוָה פִּתְגָּמָא הָדֵין וְקַבִּילוּ יַת פִּתְגָמֵי יְיָ וְתָבוּ
מִלְמֵיזַל לְוָת יָרָבְעָם ׃ וִיתֵב רְחַבְעָם בִּירוּשְׁלֵם וּבְנָא קִירְוִין
כְּרִיכַן

quod impoſuit Pater tuus nobis. 10. Reſponderunt autem ei juvenes, qui adoleverant cum ipſô dicentes: ſic dices populo, qui locuti ſunt tibi dicentes, Pater tuus aggravavit jugum noſtrum, tu vero ſubleva nos: ſic dices illis, Imbecillitas mea robuſtior erit fortitudine Patris mei. 11. Pater meus quidem injecit vobis jugum grave, ego verò apponam jugo veſtro: Pater meus caſtigavit vos flagellis, ego verò caſtigabo vos ſcorpionibus. 12. Venit autem Jarobam & omnis populus ad Rechabamum die tertio prout juſſerat Rex dicens: Revertimini ad me die tertiô: 13. Reſponditque eis Rex ſermone durô: ſic dereliquit Rex Rechabam conſilium ſeniorum, locutuſque eſt eis juxta conſilium juvenum dicens: Pater meus grave effecit jugum veſtrum, ego verò adjiciam ei: Pater meus caſtigavit vos flagellis, ego verò ſcorpionibus. 15. Et non acquievit Rex populo, erat enim occaſio divinitus *data* ut præſtaret Dominus ſermonem ſuum, quem effatus erat per Achiam Shelonitam Jarobamo filio Nebati. 16. Omnes autem Iſraëlitæ viderunt Regem non acquieſcere illis, ideoque reſponderunt populus Regi dicendo; Quæ nobis eſt portio in Davide, aut hæreditas in filio Ishæi? Vir *quiſque abito* ad civitates tuas Iſraël; nunc regna in homines domus tuæ David:

ſic

נִירָא דִּיהַב אֲבוּךְ עֲלָנָא ׃ וּמַלִּילוּ עִמֵּיהּ טַלְיַיָּא דִּירַבִּיאוּ עִמֵּיהּ
לְמֵימַר כִּדְנַן תֵּימַר לְעַמָּא דְּמַלִּילוּ עִמָּךְ לְמֵימַר אֲבוּךְ אַתְקֵיף
יַת נִירָנָא וְאַנְתְּ אָקֵיל מִינָּנָא כִּדְנַן תֵּימַר לְהוֹן חֲלָשׁוּתִי תַּקִּיפָא
מִן גְּבוּרְתֵּיהּ דְּאִיבָּא ׃ וּכְדוֹן אִיבָּא רְמָא עֲלָוֵיכוֹן נִיר תַּקִּיף וַאֲנָא
אוֹסִיף עַל נִירֵיכוֹן אִיבָּא רְדָא יָתְכוֹן בְּשַׁרְבִיטִין וַאֲנָא אֲרַדֵּי
יָתְכוֹן בְּמַרְגָּנִין ׃ וַאֲתָא יָרָבְעָם וְכָל עַמָּא לְוַת רְחַבְעָם בְּיוֹמָא
תְּלִיתָאָה הֵי כְּמָא דִּימַלֵּיל מַלְכָּא לְמֵימַר תּוּבוּ לְוָותִי בְּיוֹמָא
תְּלִיתָאָה ׃ וְאָתִיבְנוּן מַלְכָּא פִּתְגָמָא קַשְׁיָין וּשְׁבַק מַלְכָּא רְחַבְעָם
יַת מַלְכַּת סָבַיָּא ׃ וּמַלֵּיל לְהוֹן בְּמַלְכַּת טַלְיַיָּא לְמֵימַר אִיבָּא
אַיְקַר יַת נִירֵיכוֹן וַאֲנָא אוֹסִיף עֲלוֹהִי אִיבָּא רְדָא יָתְכוֹן
בְּשַׁרְבִיטִין וַאֲנָא בְּמַרְגָּנִין ׃ וְלָא קַבִּיל מַלְכָּא מִן־עַמָּא אֲרוּם
הֲוַת תּוּסְקְפָא מִן קֳדָם יְיָ מִן בִּגְלַל לְאַקָּמָא יְיָ יַת פִּתְגָמֵיהּ
דִּימַלִּיל בְּיַד אֲחִיָּה דְּמִן שִׁילָה עַל־יָרָבְעָם בַּר נְבָט ׃ וְכָלְהוֹן
יִשְׂרָאֵל חֲמוֹן אֲרוּם לָא קַבִּיל מַלְכָּא מִנְּהוֹן וְאָתִיבוּ עַמָּא יַת
מַלְכָּא לְמֵימַר מָה אִית לָנָא חוּלַק בְּדָוִד וְאַחְסַנְתָּא בִּבְרֵיהּ
דְּיִשַׁי גְּבַר לְקִירְוָיךְ יִשְׂרָאֵל כְּדוֹן מְלוֹךְ עַל אֱנָשֵׁי בֵּיתָךְ דָּוִד
וַאֲזַלוּ

CAP. X.

PRofectus eſt autem Rechabam Shecemum: nam Shecemum convenerant cunctus Iſraël ut conſtituerent eum Regem. 2. Factumque eſt, cum audiret Jarobam filius Nebath qui in Ægyptô degebat (quò fugerat à conſpectu Shelomonis) ut reverteretur Jarobam ex Ægyptô. 3. Mittentes itaque accerſiverunt eum, venitque Jarobam cum univerſo Iſraële & allocuti ſunt Rechabamum, dicentes. 4. Pater tuus durum reddidit jugum noſtrum, nunc autem ſubleva tu paululum de ſervitute patris tui & de jugô ejus gravi, quod impoſuit nobis & ſerviemus tibi. 5. Qui dixit eis; Adhuc triduum *rem* differte, dein revertimini ad me, abierunt itaque populus. 6. Tunc conſilium iniit Rex Rechabam cum ſenibus qui ſteterant & miniſtraverant coram Shelomone Patre illius cum viveret, dicens: Quomodo vobis conſultum videtur ut huic populo reſpondeamus? 7. Locuti ſunt autem ei dicentes: Si præbueris te benignum populo huic & placueris eis, erunt tibi ſervi perpetui. 8. At ille reliquit conſilium ſenum, quod dederunt ei, conſuluitque juvenes qui adoleverant cum ipſô, & adſtantes miniſtrabant ei. 9. Dixitque eis: quid vos conſilii datis ut reſpondeamus populo huic, qui locuti ſunt ad me dicentes: ſubleva de jugo

י.

וַאֲזַל רְחַבְעָם לִשְׁכֶם אֲרוּם בִּשְׁכֶם אֲתוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל לְאַמְלָכָא
יָתֵיהּ׃ וַהֲוָה כַּד שְׁמַע יָרָבְעָם בַּר נְבָט וְהוּא שָׁרֵי בְמִצְרַיִם
דִּיעֲרַק מִן קֳדָם שְׁלֹמֹה וְתָב יָרָבְעָם מִמִּצְרָיִם׃ וּשְׁדָרוּ וּקְרוֹ
לֵיהּ וַאֲתָא יָרָבְעָם וְכָל־יִשְׂרָאֵל וּמַלִּילוּ עִם רְחַבְעָם לְמֵימַר׃
אָבוּךְ אַקְשֵׁי יַת נִירָנָא וּכְדוֹן אֲקֵיל אַנְתְּ מִן פּוּלְחָנָא דְאָבוּךְ
קַשְׁיָין וּמִן נִירֵיהּ תַּקִּיפָא דִּיהַב עֲלָנָא וְנִפְלְחִינָּךְ׃ וַאֲמַר לְהוֹן עַד
זְמַן תְּלָתָא יוֹמִין אוֹרִיכוּ וְתוּבוּ לְוָותִי וַאֲזָלוּ עַמָּא׃ וְאִיתְמְלִיךְ
מַלְכָּא רְחַבְעָם עִם סָבַיָּא דַּהֲווֹ קָיְימִין וּמְשַׁמְּשִׁין קֳדָם שְׁלֹמֹה
אֲבוּי בְּמֶהֱוֵיהּ קַיָּים לְמֵימַר אֶכְדֵּין אַתּוּן מִתְמַלְּכִין לַאֲתָבָא
לְעַמָּא הָדֵין פִּתְגָמָא׃ וּמַלִּילוּ עִמֵּיהּ לְמֵימַר אִין תְּהָא לְטָב
לְעַמָּא הָדֵין וְתִתְרְעֵי בְהוֹן וִיהוֹן לָךְ לְעַבְדִּין כָּל יוֹמַיָּא׃ וּשְׁבַק
יַת מִילְכַּת סָבַיָּא דְּמַלְכוּהִי וְאִיתְמְלִיךְ בְּטָלַיָּיא דִּירַבִּיאוּ עִמֵּיהּ
דִּיקַיְימִין וּמְשַׁמְּשִׁין קֳדָמוֹי׃ וַאֲמַר לְהוֹן מָה אַתּוּן מִתְמַלְּכִין
וְנָתֵיב פִּתְגָמָא יַת עַמָּא הָדֵין דִּימַלִּילוּ לְוָותִי לְמֵימַר אֲקֵיל מִן
נִירָא

23. Omneſque Reges terræ quærebant aſpectum vultus Shelomonis, ut audirent ſapientiam ejus, quam indiderat Dominus animo ipſius. 24. Iique afferebant quiſque donum ſuum, vaſa argentea, & vaſa aurea & ſyndones byſſinas inſtrumenta prælii & aromata, equos & mulos rata proportione annua. 25. Habuit itaque Shelomo quadringenta ſtabula equorum & curruum & duodecim millia equitum, quos diſpoſuit in urbibus curruum, præterquam quod erat cum Rege Hieroſolymis. 26. Exeruit etiam dominium in cunctos Reges ab Euphrate uſque ad terram Peliſthæorum & uſque ad terminum Ægypti. 27. Reddiditque Rex argentum Hieroſolymis vile ut lapides, & cedros reddidit vilitate ſimiles ſycomoris quæ ſunt in convallibus in multitudine. 28. Educebantur autem equi ex Ægypto Shelomoni & ex omnibus terris. 29. Reliquæ verò res Shelomonis priores & noviſſimæ nonne ſunt ſcriptæ in verbis Nathanis Prophetæ & in Prophetia Achiæ Shilonitæ, & in viſione Jidonis Prophetæ qui vaticinati ſunt de Jarobamo filio Nebati? 30. Regnavit autem Shelomo Hieroſolymis ſuper omnem Iſraëlem quadraginta annis. 31. Poſtea dormivit Shelomo cum Patribus ſuis & ſepelierunt eum in civitate Davidis Patris ejus: regnavitque Rechabam filius ejus in ipſius loco.

וְכָלְהוֹן מַלְכֵי אַרְעָא בָּעַן יָת סְבַר אַפֵּי שְׁלֹמֹה לְמִשְׁמַע יַת
חָכְמְתֵיהּ דִּיהַב יְיָ בְּלִבֵּיהּ: וְאִינוּן מַיְתִין גְּבַר דּוֹרוֹנֵיהּ מָאנֵי
דְּכַסְפָּא וּמָאנֵי דְּדַהֲבָא וּפַלְדֵּיסִין דְּבוּץ וְזֵינֵי קְרָבָא וּבוּסְמָנִין
סוּסָוָן וְכוֹדָנִין גְּזֵירַת שְׁנָא בִּשְׁנָא: וַהֲוָה לִשְׁלֹמֹה אַרְבַּע מְאָה
אוּרְיָין דְּסוּסָוָן וְאַרְתַּכִּין וּתְרֵיסַר אַלְפִּין פָּרָשִׁין וְאַשְׁרֵינוּן בְּקִירְוֵי
אַרְתִּיכַיָּא בַּר מִן מָה דִּיהֲוֵי עִם מַלְכָּא בִּירוּשְׁלֵם: וַהֲוָה שַׁלִּיט
בְּכָלְהוֹן מַלְכַיָּא מִן פְּרָת וְעַד אַרְעָא דִּפְלִשְׁתָּאֵי וְעַד תְּחוּם
מִצְרָיִם: וִיהַב מַלְכָּא יָת סִימָא בִּירוּשְׁלֵם וְלֵיל הֵי כְּאַבְנַיָּא
וְיַת אַרְזַיָּא יְהַב בְּזִילוּתָא הֵי כְּשִׁיקְמַנַיָּא דִּבְשְׁפֵלְתָּא לְסוּגִי:
וּמַפְּקִין סוּסָוָן מִמִּצְרַיִם לִשְׁלֹמֹה וּמִן כָּלְהוֹן אַרְעָתָא: וּמוֹתַר
מִלֵּי שְׁלֹמֹה קַדְמָאֵי וּבַתְרָאֵי הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל פִּתְגָמֵי נָתָן
נְבִיָּא וְעַל נְבִיאוּתֵיהּ דַּאֲחִיָּה דְּמִן שִׁילֹה וּבְחֶזְוָנָא דְּיַעְדּוֹ נְבִיָּא
דְּאִתְנַבִּיאוּ עַל יָרָבְעָם בַּר נְבָט: וּמְלַךְ שְׁלֹמֹה בִּירוּשְׁלֵם עַל
כָּלְהוֹן יִשְׂרָאֵל אַרְבְּעִין שְׁנִין: וּשְׁכִיב שְׁלֹמֹה עִם אֲבָהָתוֹי וּקְבָרוּ
יָתֵיהּ בְּקַרְתָּא דְּדָוִיד אֲבוּי וּמְלַךְ רְחַבְעָם בְּרֵיהּ בְּאַתְרוֹי:

& argenti Shelomoni. 15. Fecit igitur Rex Shelomo ducenta ſcuta auri expurgati, quod nebant ad inſtar fili; ſexcenti ſicli auri expurgati expendebantur in ſcuta ſingula. 16. Trecentos quoque clypeos auri expurgati, neti quaſi filum; trecenti ſicli auri impendebantur clypeo unicuique: poſuitque ea Rex in domo Refrigerii Regum. 17. Fecitque ſibi Rex ſolium eburneum grande & obduxit illud aurô purô. 18. Sex autem gradus *erant* ſolio & ſuppedaneum aureum ambientia ſolium eique cohærentia, & ſuſtentacula hinc & inde ad locum ſedilis, biniqne leones aſtantes ſuſtentaculis. 19. Duodecim præterea leones ſtantes illic ſuper ſex gradus; non factum eſt tale in univerſis Regnis. 20. Omnia quoque vaſa convivalia Regis Shelomonis & vaſa domûs Refrigerii Regum erant ex aurô optimô, nihil inerat eis argenti, ſiquidem non habitum eſt argentum in diebus Shelomonis ullô in pretio. 21. Naves quippe Regis petebant Africam cum ſervis Chirami; ſemel in tribus annis veniebant naves Africanæ onuſtæ auro, argento, ebore, ſimiis & pavonibus. 22. Sic major *erat* Rex Shelomo præ omnibus Regibus terræ divitiis & gloriâ.

וּבִסְפָּא לִשְׁלֹמֹה : וַעֲבַד מַלְכָּא שְׁלֹמֹה מָאתָן עֲזִילִין דְּדַהֲבָא
סְנִינָא דְּעֲזִלִין יָתֵיהּ הֵי כְּחוּטָא שִׁית מְאָה סִילְעִין דְּדַהֲבָא סְנִינָא
סָלֵיק עַל עִגּוּלָא חָד : וּתְלַת מְאָה תְּרֵיסִין דְּדַהֲבָא סְנִינָא
דְּעֲזִלִין יָתֵיהּ הֵי כְּחוּטָא תְּלַת מְאָה סִלְעִין דְּדַהֲבָא סָלֵיק עַל
תְּרֵיסָא חֲדָא וּמַנִּינוּן מַלְכָּא בְּבֵיתָא מְקֵירַת מַלְכַיָּא : וַעֲבַד
מַלְכָּא כּוּרְסֵיהּ דְּשֵׁן דְּפִיל רַבָּא וַחֲפָהִי דְּהַב דְּכֵי : וְשִׁיתָא
מַסּוּקִין לְכָרְסֵייהּ וְכֶבֶשׁ בְּדַהֲבָא סַגַּלְגְּלֵי כּוּרְסֵיא מְדַבְּקִין
בֵּיהּ וְאַשְׁדְּיָתָא מִיכָּא וּמִיכָּא עַל אֲתַר בֵּית מוֹתָבָא וּתְרֵין אַרְיָוָן
קָיְמִין כָּל קֳבֵל אַשְׁדְּיָתָא : וּתְרֵיסַר אַרְיָוָן קָיְמִין תַּמָּן עַל שִׁית
מַסּוּקִין מִכָּא וּמִכָּא לָא אִתְעֲבֵיד הֵיכְנָא לְכָלְהוֹן מַלְכְּוָותָא :
וְכָלְהוֹן מָאנֵי מַשְׁתְּיָיה דְּמַלְכָּא שְׁלֹמֹה וּמָאנֵי בֵּית מְקֵירַת
מַלְכַיָּא דְּהַב טָב לֵית בְּהוֹן כַּסְפָּא אֲרוּם לָא אִתַּחְשִׁיב סִימָא
בְּיוֹמֵי שְׁלֹמֹה לִמְדָּעַם : אֲרוּם אִילְפַיָּא לְמַלְכָּא דְּאָזְלִין לְאַפְּרִקְיָיה
עִם עַבְדַיָּא דְּחִירָם זִמְנָא חֲדָא לִתְלַת שְׁנִין אַתְיָין אִלְפַיָּא
דְּאַפְרִיקַיָּא טְעִינָן דַּהֲבָא וְסִימָא וְשֵׁן דְּפִיל וְקוֹפִין וְטַוָּוסִין :
וְרַבָּא מַלְכָּא שְׁלֹמֹה מִן כָּלְהוֹן מַלְכֵי אַרְעָא לְעוּתַר וּלְחָכְמְתָא :

וְכָלְהוֹן

qui elegit te, quem conſtitueret Regem ad inſidendum throno regio, ut eſſes Rex coram Domino Deo tuo; quia diligit Dominus Deus tuus Iſraëlem ad ſtabiliendum eum in ſeculum; idcirco poſuit te ſuper eos Regem, ut facias judicium veritatis & juſtitiæ. 9. Dedit autem Regi centum & viginti talenta auri & aromata perplurima, gemmaſque lectiſſimas: nullibi erant talia aromata, qualia dedit Regina Zemargadæ Shelomoni. 10. Sed & ſervi Chirami & ſervi Shelomonis, qui attulerunt aurum de ophirô, attulerunt *etiam* ligna thyina & gemmas pretioſiſſimas. 11. Fecitque Rex de lignis Thyinis gradus ad aſcendendum in domum Sanctuarii Domini, & in domum Regis; citharas quoque & nablia Levitis quibus canerent: nunquam viſa ſunt talia antehac in terrâ domus Jehudæ. 12. Rex verò Shelomo dedit Reginæ Zemargadæ totum deſiderium illius, quod petiit ab eô, præterquam quod dedit illi pertiones *pro iis* quæ attulerat ad Regem: reverſa itaque abiit in terram ſuam, ipſa & ſervi ejus. 13. Erat autem pondus auri quod venit ad Shelomonem in annô unô ſexcenta ſexaginta & ſex talenta auri. 14. Præter mercedem artificum & negotiationem mercatorum omniumque Regum Siſtevathæ ac Principum terræ qui afferebant vectigal auri

&

כך למנאה יתך מלכא למיתב על כורסי מלכותא למהוי מליך
קדם יי אלהך בידרחים יי אלהך ית ישראל לקיימותיה
לעלם ומני יתך עילויהון למלכא למעבד דין דקשוט וזכו:
ויהבת למלכא מאה ועשרין קינטירין די דהב ובוסמיא לסוגי
לחדא ומרגליין בחירן לא הוה הי כבוסמא ההוא די יהבת
מלכת זמרגד לשלמה: ואוף עבדי חירם ועבדי שלמה
דאיתיאו דהבא מאופיר איתיאו קיסי אלגומיא ומרגליתא
בחירן: ועבד מלכא מן קיסי אלמוגיא כבשייא לסעיד לבית
מקדשא דיי ולבית מלכא וכנריא ונבליא לבני לוי דמשבחין
בהון ולא איתחמיין דכמתהון מן קדמת דנא בארעא דבית
יהודה: ומלכא שלמה יהב למלכת זמרגד ית כל־רעותה
דבעת מניה די לבר יהב לה חילופי מה דאייתיאת לות מלכא
ואתפניאת ואזלת לארעהא היא ועבדהא: והוה מתקלא
דדהבא דיהוה אתי לשלמה בשתא חדא שית מאה ושתין
ושית קנטירין דדהבא: בר מאגר אומניא וסחורת תגרייא
וכל מלכי סיסטוותא ושלטוני ארעא דמובלין כרגא דדהבה
וכספא

CAP. IX.

REgina autem Zemargadæ, auditâ famâ Shelomonis, venit ut probaret Shelomonem parabolis ænigmaticis Hieroſolymam cum catervâ maximâ & camelis onuſtis aromatibus & auri vi, gemmiſque ſelectis, cumque veniſſet ad Shelomonem, locuta eſt cum eô quicquid ipſi erat in animô. 2. Et expoſuit ei Shelomo omnia verba: non latuit Shelomonem quidquam, quod non expoſuerit ei. 3. Viditque Regina Zemargadæ ſapientiam Shelomonis & domum quam ædificaverat, 4. Cibum etiam menſæ ejus & ſeſſionem ſervorum ejus ſtatumque miniſtrorum ejus & veſtitum eorum, pincernas quoque ejus & veſtitum eorum & aſcenſum ejus quô aſcendebat in domum Sanctuarii Domini, nec relictus eſt in ea ultrà ſpiritus. 5. Dixitque ad Regem, verus eſt ſermo, quem audieram in terrâ meâ de dictis tuis & ſapientiâ tuâ. 6. At non credebam verbis (*eorum*) donec veniſſem & vidiſſent oculi mei; ecce autem haud narratum eſt mihi dimidium ampliſſimæ tuæ Sapientiæ; adjeciſti famæ quam audiveram: Beati viri tui, & beati ſervi tui hi qui aſtant coram te jugiter & audiunt ſapientiam tuam. 8. Sit Dominus Deus tuus benedictus,

ט.

וּמַלְכַּת זְמַרְגַּד שְׁמַעַת יַת שֵׁמַע שְׁלֹמֹה וַאֲתַת לְנַסָּאָה יַת
שְׁלֹמֹה בְּמִיתְלָוָון דְּחוּדִין בִּירוּשְׁלֵם בְּחֵיל תַּקִּיף לַחֲדָא וְהוּגְנִין
טְעִינַן בּוּסְמִין וְדַהֲבָא לְסוּגֵי וּמַרְגְּלָיָן בְּחִירַן וַאֲתַת לְוַת שְׁלֹמֹה
וּמַלֵּילַת עִמֵּיהּ יַת כָּל מָה דַּהֲוָא עִם לִבָּהּ׃ וְתַנֵּי לָהּ שְׁלֹמֹה
יַת כָּל פִּיתְגָמַיְהָא וְלָא אִיתְכַּסֵּי מִן שְׁלֹמֹה מִידַּעַם דְּלָא תַנֵּי
לָהּ׃ וַחֲמַת מַלְכַּת זְמַרְגַּד יַת חָכְמַת שְׁלֹמֹה וּבֵית מַקְדְּשָׁא
דִּיבְנָא׃ וּמֵיכְלָא דְּפָתוּרֵיהּ וְאַסְחָרִית עַבְדוֹי וּמוּקְמָנָא דְּשַׁמְשׁוֹי
וּלְבוּשֵׁיהוֹן וְשַׁקְוָתֵיהּ וּלְבוּשֵׁיהוֹן וּמַסְקָתֵיהּ דְּסָלֵיק לְבֵית מַקְדְּשָׁא
דַּיְיָ וְלָא אִישְׁתַּיָּירַת בָּהּ תּוּב רוּחָא׃ וַאֲמֶרֶת לְמַלְכָּא קוּשְׁטָא
פִּתְגָמָא דִּי שְׁמָעִית בְּאַרְעָאִי מְטוּל דְּבִירָיִךְ וּמְטוּל חָכְמְתָךְ׃
וְלָא הֵימְנִית לְפִיתְגָמַיָּא עַד דַּאֲתֵיתִי וַחֲמָאָה עַיְנַיי וְהָא לָא
אִתַּחֲוָה לִי פַּלְגוּת מִן סוּגְעָא דְּחָכְמְתָךְ אוֹסִיפְתָּא עַל שְׁמוּעָתָא
דִּי שְׁמָעִית׃ טוּבֵיהוֹן דְּגֻבְרַיִךְ וְטוּבֵיהֵין דְּעַבְדָּךְ אִלֵּין דְּקָיְמִין
קֳדָמָךְ תְּדִירָא וְשָׁמְעִין יַת חָכְמְתָךְ׃ יְהֵי יְיָ אֱלָהָךְ מְבָרַךְ דְּאִיתְרְעֵי

כַּךְ

fuerit ad eos arca Domini. 12. Tunc obtulit Shelomo holocauſta coram Domino ſuper altare Domini, quod extruxerat ante porticum: 13. Quod conveniebat etiam ſingulis diebus ad offerendam oblationem jugem juxta præceptum Moſis per Sabbatha cum addititiis per neomenia & per condicta tempora ter quotannis; in ſolennitate azymorum, & in ſolennitate hebdomadarùm & in ſolennitate tabernaculorum. 14. Et conſtituit, quemadmodum præcepit David Pater ejus, diſtributiones Sacerdotum juxta miniſteria ſua & Levitas juxta officia ſua ad cantandum & miniſtrandum coram Sacerdotibus, prout conveniebat ſingulis diebus; Janitores quoque per diviſiones ſuas ad ſingulas portas: Sic enim præceptum erat Davidis Prophetæ Domini. 15. Et non tranſgreſſi ſunt mandatum Regium de Sacerdotibus atque Levitis in ullâ re, & in theſauris *adſervandis.* 16. Namque ordine præceſſerat totum opus Shelomonis, ex quô die fundata eſt domus Sanctuarii Domini, uſque in diem quô abſoluta eſt, ſic perfecta eſt domus Sanctuarii Domini. 17. Tunc profectus eſt Shelomo ad Arcem galli & Elotham quæ eſt ad littus maris in terrâ Edomi. 18. Miſitque ad eum Chiram operâ ſervorum ſuorum naves & ſervos gnaros maris; qui pervenientes cum ſervis Shelomonis Ophirim, ceperant inde quadringenta & quinquaginta talenta auri: & attulerunt ad Regem Shelomonem.

דעל לוותהון ארונא דיי: הא בכין אסיק שלמה עלון קדם ״
על מדבחא דיי דיבנא קדם אולמא: ובמיסת יומא ביומיה
לאסקא קרבן תדירא הי כתפקדתא דמשה לשבתייא ומוספייא
לרישי ירחייא ולמועדייא תלת זימנין בשתא בחגא דפטירייא
ובחגא דשבועייא ובחגא דימטלייא: ואקים היכמא דיפקיד
דוד אבוי ית פלוגוות כהניא על עיבידתהון וליואי על מטרתהון
לשבחא ולשמשא כל קבל כהניא כמיסת יומא ביומיה ולתרעייה
בפלוגוותהון לכל תרעא ותרעא ארום היכנא תפקידתא דדוד
נביא דיי: ולא עדו תפקדתא דמלכא על כהניא וליואי לכל
פתגמיא ולאצריא: ואיתקנת כל עיבידת שלמה מן יומא
דאיתייסר בית מקדשא דיי עד יומא דאישתיצי ושלים בית
מקדשא דיי: הא בכן הליך שלמה לכרך תרנגולא ולאילות
דעל כיף ימא בארעא דאדום: ושדר ליה חורם בידא דעבדוי
אילפיירה ועבדין חכימין בימא ואתו עם עבדי שלמה לאופיר
ונסיבו מתמן ארבע מאה וחמשין קינטינרין דדהבא ואייתיו
לות מלכא שלמה:

eam obſedit. 4. Dein ædificavit Tadmorem in deſertô, & omnes civitates theſaurarias, quas ædificavit Shelomo in Chamatha. 5. Extruxit quoque Beth-Choronem ſuperiorem & Beth-Choronem inferiorem: civitates munitas, cinctas muris, *quibus* portæ & vectes. 6. Baalam etiam & omnes civitates theſaurarias quæ fuerunt Shelomoni, cunctaſque urbes quadrigarum & urbes equitum: omne denique deſiderium animi Shelomonis, quicquid voluit facere & ædificare Hieroſolymis & in Libanô & in univerſâ terrâ ditionis ſuæ. 7. *Porrò* omnem populum qui reliquus fuit de Chittæis & Emoræis & Perizzæis & Chivvæis & Jebuſæis, qui non erant ex Iſraële. 8. De filiis eorum, qui relicti ſunt poſt eos in terrâ, quos non exterminârunt filii Iſraëlis, eos reddidit Shelomo tributarios, uſque in diem hunc. 9. Sed de filiis Iſraëlis *erant* quos non adegit Shelomo ut inſervirent operi ſuo; ipſi enim erant viri bellatores & duces militum ipſius & principes quadrigarum & equitum ejus. 10. Hi autem Principes exercitus Regis Shelomonis *fuerunt* ducenti & quinquaginta, qui regebant populum. 11. Bithiam verò filiam Pharaonis eduxit Shelomo de civitate Davidis in palatium quod ſtruxerat ei; dixit enim fieri non poteſt ut dominetur mihi uxor in domo Davidis Regis Iſraëlis, ſancta enim eſt, nec fas eſt ut commoretur illic mulier poſtquam ingreſſa

 fuerit

צַיְּרָא עֲלָהּ׃ וּבְנָא יַת תַּדְמֹר בְּמַדְבְּרָא וְיַת כָּל קִירְוֵי בֵּית
אוֹצְרַיָּא דִּיבְנָא שְׁלֹמֹה בְּחָכְמְתָא׃ וּבְנָא יַת בֵּית חוֹרוֹן עִילָּאָה
וְיַת בֵּית חוֹרוֹן אַרְעָאָה קִירְוִין כְּרִיכָן כַּקְּפַן שׁוּרָן דָּשִׁין וְעַבְרִין׃
וְיַת בַּעֲלָה וְיַת כָּל קִירְוֵי בֵּית אוֹצְרַיָּא דַּהֲווֹ לִשְׁלֹמֹה וְיַת כָּל
קִירְוֵי אַרְתְּכַיָּיה וְיַת קִירְוֵי פָּרָשַׁיָּה׃ וְיַת כָּל רְעוּת לִבֵּיהּ דִּשְׁלֹמֹה
דִּיצָבֵא לְמֶיעְבַּד וּלְמִיבְנֵי בִּירוּשְׁלֵם וּבְלִבְנִי וּבְכָל אֲרַע שׁוּלְטָנֵיהּ׃
כָּל עַמָּא דְּאִישְׁתְּאַיַּר מִן חִיתָּאֵי וֶאֱמוֹרָאֵי וּפְרִיזָּאֵי וְחִוָּאֵי וִיבוּסָאֵי
דְּלָא מִישְׂרָאֵל אִנּוּן׃ מִן בְּנֵיהוֹן דְּאִישְׁתְּאַיָּרוּ בַּתְרֵיהוֹן בְּאַרְעָא
דִּי לָא שֵׁיצִיּוּנוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִיהָבִינוּן שְׁלֹמֹה לְמַסְּקֵי מִסִּין עַד
יוֹמָא הָדֵין׃ וּמִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דִּי לָא יְהַב שְׁלֹמֹה לְמֶהֱוֵי פָּלְחִין
לְעִיבִידְתֵּיהּ אֲרוּם אִנּוּן גֻּבְרֵי מְגִיחֵי קְרָבָא וְרַבָּנֵי גִּיבָּרוֹי וְרַבָּנֵי
אַרְתְּכוּהִי וּפָרָשׁוּהִי׃ וְאִלֵּין רַבָּנֵי אִיסְטְרַטִּיגַיָּיה דִּי לְמַלְכָּא שְׁלֹמֹה
מָאתָן וְחַמְשִׁין דִּי מְכַבְּשִׁין בְּעַמָּא׃ וְיַת בְּתַיְרָה בְּרַתֵּיהּ דְּפַרְעֹה
אַסִּיק שְׁלֹמֹה מִקַּרְתָּא דְּדָוִד לְפַלָּטֵירִין דִּיבְנָא לָהּ אֲרוּם אֲמַר
לָא אֶיפְשַׁר דְּתִשְׁלוֹט לִי אִיתְּתָא בְּבֵירַת דָּוִד מַלְכָּא דְּיִשְׂרָאֵל
אֲרוּם קוּדְשָׁא אִנּוּן וְלָא כָּשַׁר דְּתוֹתֵיב תַּמָּן אִיתְּתָא מִן בָּתַר
דְּעַל

ſicut pactus ſum cum Davide Patre tuô, dicens; Non deerit tibi vir inſidens throno regni mei, ac dominans in Iſraëlem. 19. Sin autem averſi fueritis & dereliqueritis ſtatuta mea & præcepta mea, quæ propoſui vobis, & abeuntes ſervieritis idolis gentium alienarum & adoraveritis ea. 20. Removebo eos de terrâ quam dedi illis, domumque iſtam, quam ſanctificavi ad reſidere faciendam in ea Majeſtatem meam, projiciam è conſpectu meô; tradamque eam in parabolas & dicterium omnibus populis. 21. Sic domus iſta, quæ fuerat excelſa erit deſolata; quicunque tranſierit juxta eam exclamabit ac dicet: Quare fecit Dominus ſic terræ huic, & domui huic? 22. Reſpondebuntque eâ de cauſa, quod deſeruerunt cultum Domini Dei Patrum ſuorum, qui eduxit eos è terrâ Ægypti & aſſumpſerunt idola gentium, quæ adorent colantque; idcircò intulit eis totum malum iſtud.

CAP. VIII.

EXpletis autem viginti annis, poſtquam ædificaverat Shelomo domum Sanctuarii Domini & domum ſuam. 2. Civitates quas dederat Chiram Shelomoni ædificavit & habitare fecit ibi filios Iſraëlis. 3. Profectuſque Shelomo Chamatham Tſobæ, fortiter eam

היכמא דגזרית עם דויד אבוך למימר לא יפסק לך גבר
יתיב על כורסי מלכותי ושליט על ישראל: ואין תתובון אתון
ותשבקון קיימיי ופקודיי די יהבית קדמיכון ותהכון ותפלחון
לטעוות עממין נוכראין ותסגדון להון: ואיטלטילנון מעלוי
ארעי די יהבית להון וית ביתא הדין דקדישית לאשראה
ביה שכינתי ארחיק מן קדמי ואתניניה למתלין ולשועי בכל
עממיא: וביתא הדין דיהוה עילאה יהי חרוב כל מאן דיעבר
עלוי יכלי ויימר מטול מה עבד יי היכדין לארעא הדא ולביתא
הדין: ויימרון מן בגלל דשבקו ית פולחנא דיי אלהא דאבהתהון
דאפיקנון מארעא דמצרים ואתקיפו בטעוות עממיא וסגידו להון
ופלחונון מטול היכנא איתי עליהון ית כל בישתא הדא:

ח.

והוה מסוף עשרין שנין דיבנא שלמה ית בית מקדשא דיי
וית ביתיה: וקירויא דיהב חירם לשלמה בנא יתהון ואותיב
תמן ית בני ישראל: ואזל שלמה לחמתא דצובא ואתקיף

Shelomo domum Sanctuarii Domini & domum regiam; complevitque quicquid venit in mentem Shelomoni, ut faceret in domo Sanctuarii Domini, & in domo ſuâ id fecit & proſperatus eſt. 12. Et apparuit Verbum Domini Shelomoni noctu: dixitque ei, Audita eſt coram me oratio tua, & elegi locum iſtum, ut ſit mihi pro domo mactationis oblationum. 13. Si quando clauſero cœlos, quò minus demittant pluviam, ſive mandavero locuſtæ ut devoret fructus terræ, ſive immiſero Angelum mortis propter peccata populi mei. 14. Et humiliaverint ſe populus meus, qui vocantur de nomine meô, egerintque pœnitentiam & oraverint ac deprecati fuerint coram me, & converſi fuerint à viis ſuis malis; ego quoque exaudiam de cœlis pœnitentiam eorum & remittens condonabo peccata eorum & afferam medelam terræ eorum. 15. Jam beneplacitum erit à conſpectu verbi mei, ut inclinem aures meas ad exaudiendam orationem, quâ oraverint populus meus verſus locum hunc. 16. Jam enim complacitum eſt mihi in verbô meô & ſanctificavi domum iſtam, in quâ permanere faciam Majeſtatem meam uſque in ſeculum: eritque mihi voluntas beneficia conferendi illuc omnibus diebus. 17. Tu verò ſi obſequium mihi præſtiteris & ambulaveris in viis quæ rectæ ſunt coram me, quemadmodum ambulavit Pater tuus, & feceris juxta quæ præcepi tibi, ſtatutaque & judicia mea ſervaveris. 18. Confirmabo thronum Regni tui,

שְׁלֹמֹה יַת בֵּית מַקְדְּשָׁא דַייָ וְיַת בֵּית מַלְכוּתָא וַחֲסַל יַת כָּל מַה
דִּמְסַלֵּיק עַל לִבָּא דִשְׁלֹמֹה לְמֶעְבַּד בְּבֵירַת מַקְדְּשָׁא דַייָ וּבְבֵיתֵיהּ
עֲבַד וְאַצְלַח: וְאִיתְגְּלֵי מֵימְרָא דַייָ לִשְׁלֹמֹה בְּלֵילְיָא וַאֲמַר לֵיהּ
שְׁמִיעַא קֳדָמַי צְלוֹתָךְ וְאִיתְרְעֵיתִי בְּאַתְרָא הָדֵין לְמֶהֱוֵי לִי
לְבֵית דְּבַח קוּרְבָּנַיָּא: הָא כַּד אֶכְלֵי שְׁמַיָּא מִלְּאָחָתָא מִטְרָא
יְהָא כַּד אֶפַּקֵּד עַל גּוֹבַאי לְאֵיכוּל פֵּירֵי אַרְעָא וְכַד אֵיגָרֵי
מַלְאַךְ דְּמוֹתָא עַל חוֹבֵיהוֹן דְּעַמִּי: וּמִתְכַּנְּעִין עַמִּי דְּאִיתְקְרֵי
שְׁמִי עֲלֵיהוֹן וְיַעְבְּדוּן תְּתוּבְתָּא וִיצַלּוֹן וְיִבְעוֹן מִן קֳדָמַי וִיתוּבוּן
מִן אָרְחָתְהוֹן בִּישַׁיָּא וַאֲנָא אֲקַבֵּל מִן שְׁמַיָּא תְּתוּבְתְּהוֹן וְאֶשְׁרֵי
וְאֶשְׁבּוֹק לְחוֹבֵיהוֹן וְאָעֵיל אַסְוָתָא לְאַרְעֲהוֹן: כְּדוֹן יְהֵי רַעֲוָא
מִן קֳדָם מֵימְרִי דְּאַצְלֵי אוּדְנַי לְקַבָּלָא צְלוֹתָא דִּמְצַלַּיִן עַמִּי
בְּאַנְפֵּי אַתְרָא הָדֵין: וּכְדוֹן אִיתְרְעֵיתִי בְּמֵימְרִי יַקְדִּישִׁית יַת
בֵּיתָא הָדֵין לְאַשְׁרָאָה שְׁכִינְתִּי תַּמָּן עַד עָלָם וִיהֵי רְעוּתִי
לְאוֹטָבָא תַּמָּן כָּל יוֹמַיָּא: וְאַתְּ אִין תִּפְלַח קֳדָמַי וּתְהַךְ בְּאָרְחָן
דְּתַקִּינַן קֳדָמַי הֵיכְמָא דְּהַלֵּיךְ דָּוִד אֲבוּךְ וּלְמֶעְבַּד הֵיכְמָא
דִּיפַקֵּידְתָּךְ וּקְיָימַי וְדִינַי תִּטַּר: וְאָקֵים יַת כּוּרְסֵי מַלְכוּתָךְ
הֵיכְמָא

& reſidere fecerat ſuper eum Spiritum Sanctum ut confiteretur coram Domino, quoniam in æternum benignitas ejus. Porro Sacerdotes canebant tubis ex adverſô eorum cunctis Iſraëlitis ſtantibus. 7. Sanctificavit quoque Shelomo medium atrii, quod *erat* ante domum Sanctuarii Domini; obtulit enim ibi holocauſta & adipes ſacrificiorum: eò quod altare æneum quod fecerat Shelomo, arctius *erat*, quam ut poſſet ſuſtinere holocauſta & munera & adipes. 8. Egit autem Shelomo feſtivitatem tempore illo ſeptem diebus, poſtquam egerat ſeptem dies dedicationis domus, & omnes Iſraëlitæ cum eô, cœtus magnus valde, ab introitu Antiochiæ uſque ad Nilum Ægypti. 9. Feceruntque die octavô congregationem coram Dominô, cum dedicationem altaris celebraſſent ſeptem diebus & feſtum tabernaculorum ſeptem diebus. 10. Die igitur viceſimô tertiô menſis ſeptimi dimiſit populum ad tabernacula ſua; abieruntque ad urbes ſuas læti ac hilares animo ob omne bonum quod fecerat Dominus Davidi ſervo ſuo quod apertæ eſſent fores domus Sanctuarii propter meritum ejus, & Shelomoni filio ejus, quod exaudiiſſet Dominus Orationem ipſius & manſiſſet Majeſtas Domini in domo Sanctuarii, Iſraëli denique populo ſuo, quod acceptæ eſſent cum beneplacito oblationes eorum ac deſcendiſſet cœlitus ignis & exardens ſuper altare devoraſſet victimas eorum. 11. Abſolvitque

ואשרי עלוי רוח קודשא לאוראה קדם יי ארום לעלם
טוביה: וכהניא תקעין בחצוצריא לקבליהון וכל ישראל קיימין:
וקדיש שלמה ית מציעות דרתא די קדם בית מקדשא דיי
ארום עבד תמן ית עלוותא וית תרבי נכסת קודשיא מטול
דמדבחא דנחשא דיעבד שלמה דחיק ולא יכיל לסוברא ית
עלתא וית מנחתא וית תרביא: ועבד שלמה ית חגא בעידנא
שבעתי יומין מן בתר דעבד שבעתי יומין דחנוכת ביתא וכלהון
ישראל עמיה קהלא רבא לחדא מן מעלנא דאנטוכיא עד
נילוס דמצרים: ועבדו ביומא תמינאה כניש קדם יי ארום
חנוכת מדבחא עבדו שבעתי יומין וחגא דמטליא שבעתי יומין:
וביום עשרין ותלתא לירחא שביעאה פטר ית עמא למשכניהון
ואזלו לקרויהון חדן ושפירי לבא על כל טבתא דעבד יי לדוד
עבדיה דאיתפתחן תרעי בית מקדשא מטול זכותיה ולשלמה
בריה דקביל יי צלותיה ושרת שכינתא דיי בבית מקדשא
ולישראל עמיה דאיתקבלו ברעוא קרבניהון ונחתת אישתא
מן שמיא ואישתרבבת על מדבחא וגמרת ניכסיהון: ופסק
שלמה

& Sanĉti tui lætentur in bonô. 42. Domine Deus ne avertas faciem unĉti tui fruſtra: Memento miſericordiarum Davidis ſervi tui.

CAP. VII.

CUmque deſiiſſet Shelomo orare, ignis deſcendens exarſit de cœlo ſuper altare & devoravit holocauſtum & ſacrificia: gloriaque Majeſtatis Domini implevit domum. 2. Nec poterant Sacerdotes ingredi domum Sanĉtuarii Domini: quoniam impleverat gloria Majeſtatis Domini domum Sanĉtuarii Domini. 3. Omnes quoque Iſraëlitæ videbant cum deſcendens exarderet ignis ſuper domum & gloria Majeſtatis Domini inſideret domui: & corruentes proni in terram ſupra pavimentum adoraverunt & confeſſi ſunt coram Domino, quod bonus *eſſet*, quodque in ſeculum miſericordia ejus. 4. Rex verò & totus populus immolabant viĉtimas coram Domino. 5. Maĉtavit autem Rex Shelomo hoſtias boves vicies & bis mille, & oves centies ac vicies mille: ſic dedicaverunt domum Sanĉtuarii Domini Rex & totus populus. 6. Interea Sacerdotes juxta officia ſua ſtabant & Levitæ per pluteos ſuos cum inſtrumentis muſicis & laudes cantabant coram Domino, qui adſciverat Davidem ut conſtitueret eum Regem

וְהַסִידָיִיךְ יֶחְדוּן בְּטַבְתָּא: יְיָ אֱלֹהִים לָא תְתִיב אַפֵּי מְשִׁיחָךְ
רֵיקָנוּ אִידְכַּר לְחַסְדֵי דָוִד עַבְדָּךְ:

ז.

וְכַד פְּסַק שְׁלֹמֹה מִלְצַלָּאָה וְאֶשָּׁתָא נְחָתַת וְאִשְׁתְּרַבְבַת מִן
שְׁמַיָּא עִילָּוֵי מַדְבְּחָא וּגְמָרַת עֲלָתָא וְנִכְסַת קוּדְשַׁיָּא וְאִיקַר
שְׁכִינְתֵּיהּ דַיְיָ אִתְמְלֵי יַת בֵּיתָא: וְלָא יְכִילוּ כַּהֲנַיָּא לְמֵיעַל
לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ אֲרוּם אִתְמְלֵי אִיקַר שְׁכִינְתָּא דַיְיָ יַת בֵּית
מַקְדְּשָׁא דַיְיָ: וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חָמְיָין כַּד נְחָתַת וְאִשְׁתְּרַבְבַת
אֶשָּׁתָא עַל בֵּיתָא וְאִיקַר שְׁכִינְתָּא דַיְיָ שָׁרָא עַל בֵּיתָא וּגְחַנוּ
עַל אַפֵּיהוֹן עַל אַרְעָא עַל רוּבְדָא וְסַגְדָן וּמוֹדָן קֳדָם יְיָ אֲרוּם
טָב אֲרוּם לְעָלַם טוּבֵיהּ: וּמַלְכָּא וְכָל עַמָּא דָבְחִין דִּבְחָא
קֳדָם יְיָ: וּדְבַח שְׁלֹמֹה מַלְכָּא יַת דִּיבְחָא תּוֹרִין עֶשְׂרִין וּתְרֵין
אַלְפִין וְעָאן מְאָה וְעֶשְׂרִין אַלְפִין וַחֲנַכוּ יַת בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ
מַלְכָּא וְכָל עַמָּא: וְכַהֲנַיָּא עַל מַטְּרַתְהוֹן קָיְימִין וְלֵוָאֵי עַל דוּכְנֵהוֹן
בְּזֵינֵי זְמַר וּמְשַׁבְּחִין קֳדָם יְיָ דְקָרֵיב יַת דָּוִד לְמַנָּאָה יָתֵיהּ מַלְכָּא

וְאַשְׁרֵי

miſeris eos; & oraverint coram te è regione viæ ſpectantis civitatem hanc, quam elegiſti, & domum Sanctuarii quam ædificavi nomini tuo. 35. Tunc exaudias de cœlo preces eorum & ſupplicationem eorum & vindices injuriam eorum. 36. Cum peccaverint in te (neque enim eſt filius hominis qui non peccet) & incubuerit ira tua illis & tradideris eos inimicis ſuis; qui abductos eos captivos tranſtulerint in terram longinquam, ſive propinquam. 37. Et reduxerint in cor ſuum timorem tuum, in terrâ qua captivi aguntur, & pœnitentes imploraverint à te *miſericordiam* in terrâ captivitatis ſuæ, dicendo; Peccavimus, deſipuimus, inique egimus. 38. Et reverſi fuerint ad cultum tuum totô corde ſuo & totâ animâ ſuâ in terrâ captivitatis ſuæ, in quam captivos duxerint eos, & oraverint coram te, advertentes animum ſuum adverſus viam terræ ſuæ, quam dediſti Patribus eorum, & civitatis quam elegiſti, & domus Sanctuarii quam ædificavi nomini tuo: 39. Tunc exaudias de cœlô, de habitaculo Majeſtatis Tuæ preces eorum & ſupplicationem eorum, & vindices injuriam eorum, & condones populo tuo quæ peccaverint in te. 40. Nunc Deus mi, digneris intendere aures tuas ad ſuſcipiendas preces eorum, quas illi intentis animis effuderint adverſus locum hunc. 41. Nunc igitur conſurge Domine Deus, Deus omnipotens in gloriâ tuâ, tu & arca glorioſæ fortitudinis tuæ: Sacerdotes Tui, Domine Deus induantur veſtibus gloriæ in ſalute tuâ

&

תְּשַׁלְּחִינּוּן וּמְצַלַּיִן קֳדָמָךְ כָּל קֳבֵל אוֹרַח אַפֵּי קַרְתָּא הָדָא
דְּאִתְרְעֵיתָא בָּהּ וּבֵית מַקְדְּשָׁא דִּי בְּנֵיתִי לִשְׁמָךְ׃ וּתְקַבֵּל מִן
שְׁמַיָּא יַת צְלוֹתְהוֹן וְיַת בָּעוּתְהוֹן וְתִתְפְּרַע עוּלְבַּנְהוֹן׃ כַּד יְחוֹבוּן
קֳדָמָךְ אֲרוּם לֵית בַּר נַשׁ דְּלָא חָטֵי וְיֵיחוּל רוּגְזָךְ בְּהוֹן וְתִמְסְרִנּוּן
קֳדָם בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן וְיִשְׁבּוֹנוּן שָׁבְיֵיהוֹן וְיַגְלִינּוּן לְאַרְעָא רְחוֹקָא
אוֹ קְרִיבָת׃ וִיתוּבוּן לְלִבְּהוֹן דְּחַלְתָּךְ בְּאַרְעָא דְּאִשְׁתְּבִיוּ תַמָּן
וִיתוּבוּן וְיִבְעוּן מִנָּךְ בַּאֲרַע שֶׁבְיֵיהוֹן לְמֵימַר חַבְנָא וְאִיטְפַּשְׁנָא
וּסְרַחְנָא׃ וִיתוּבוּן לְפוּלְחָנָךְ בְּכָל לִיבְּהוֹן וּבְכָל נַפְשְׁהוֹן בַּאֲרַע
שֶׁבְיֵיהוֹן דִּישְׁבוֹ יַתְהוֹן וִיצַלּוֹן קֳדָמָךְ וִיכַוְּנוּן לִבְּהוֹן לְאַפֵּי אוֹרַח
אַרְעֲהוֹן דִּיהַבְתָּא לַאֲבָהַתְהוֹן וְקַרְתָּא דְּאִתְרְעֵיתָא וּלְבֵית
מַקְדְּשָׁא דִּי בְּנֵיתִי לִשְׁמָךְ׃ וּתְקַבֵּל מִן שְׁמַיָּא מִן מְדוֹר בֵּית
שְׁכִינְתָּךְ יַת צְלוֹתְהוֹן וְיַת בָּעוּתְהוֹן וְתִתְפְּרַע עוּלְבָּנְהוֹן וְתִשְׁבּוֹק
לְעַמָּךְ דִּיחָבוּ קֳדָמָךְ׃ כְּדוֹן אֱלָהִי יְהֵי רַעֲוָא מִן קֳדָמָךְ וְצַיְיתִי
אוּדְנָךְ לְקַבָּלָא צְלוֹתְהוֹן דְּאִינּוּן מְכַוְּנִין לִיבְּהוֹן לְצַלָּאָה כָּל קֳבֵל
אַתְרָא הָדֵין׃ וּכְדוֹן קוּם יְיָ אֱלֹהִים אֵל שַׁדַּי בִּיקָרָךְ אַתְּ וַאֲרוֹן
יְקַר תּוּקְפָּךְ כָּהֲנַיִיךְ יְיָ אֱלֹהִים יִלְבְּשׁוּן לְבוּשִׁין דִּיקַר בְּפוּרְקָנָךְ
וַחֲסִידַיִיךְ

cum oppreſſerint eos hoſtes eorum in terrâ civitatum eorum; quæcunque *fuerit* plaga, quæcunque ægritudo: 29. Omnem orationem, omnem ſupplicationem, quæ fuerit pro quovis homine de univerſô populo tuo Iſraële (quorum cognoverit quiſque plagam ſuam & dolorem ſuum, ita ut expandat manus ſuas orando verſus domum hanc): 30. Tu exaudias de cœlô, de habitaculo Majeſtatis tuæ & ignoſcas peccatis eorum & reddas unicuique ſecundum omnes vias ſuas, cum perſpectum ſit tibi cor illius. Tu enim es & præter te nullus, cui ſoli patent corda filiorum hominis. 31. Ut timeant à conſpectu tuô, quò ambulent in viis quæ rectæ ſunt coram te, cunctis diebus quibus ſuperſtites fuerint in terrâ, quam dediſti Patribus noſtris. 32. Quin etiam de gentili, qui non fuerit de populo tuo Iſraële, ſed venerit de terrâ longinquâ propter nomen tuum magnum & manum tuam robuſtam & brachium tuum elatum, cum venientes oraverint verſus domum iſtam. 33. Tu quoque exaudias de cœlô de habitaculo Majeſtatis tuæ & facias juxta omnia quæ petierit coram te gentilis: ut ſciant omnes populi terræ nomen tuum, utque timeant à conſpectu tuô ſicut populus tuus Iſraël & cognoſcant nomen tuum invocari ſuper domum hanc quam ædificavi. 34. Cum egreſſi fuerint populus tuus ad bellum gerendum cum hoſtibus ſuis, per viam quam

וּשְׁמוֹטָא כַּד יְהֵי אֲרוּם יְעִיקוּן לְהוֹן בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן בְּאַרַע
קִרְוֵיהוֹן כָּל מַכְתֵּשׁ כָּל מְרַע : כָּל צְלוֹתָא כָּל בָּעוּתָא דִיתְהֵא
בְּפֻנֵי כָּל אֱינַשׁ מִכָּל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל דְיִנְדְּעוּן אֱינַשׁ מַכְתָּשֵׁיהּ
וְכֵיבֵיהּ וְיִפְרוֹשׂ יְדוֹי בִּצְלוֹ לְאַפֵּי בֵיתָא הָדֵין : וְאַתְּ תְּקַבֵּל מִן
שְׁמַיָּא מֵאֲתַר בֵּית שְׁכִינְתָּךְ וְתִשְׁבּוֹק לְחוֹבֵיהוֹן וְתִתֵּן לְכָל גְּבַר
הֵי כְכָל אָרְחָתֵיהּ דִּי יִפְרַסֵם קֳדָמָךְ לִיבֵּיהּ אֲרוּם אַתְּ הוּא וְלֵית
בַּר מִנָּךְ וּלְחוֹד קֳדָמָךְ גַּלְיָין לִבְבַיָּא דִבְנֵי נָשָׁא : מִן בִּגְלַל
דִּיְדַחֲלוּן מִן קֳדָמָךְ לִמְהַךְ בְּאָרְחָן דְּתַקְּנָן קֳדָמָךְ כָּל יוֹמַיָּא
דְּאִינּוּן קַיְימִין עַל אַפֵּי אַרְעָא דִּי יְהַבְתָּא לַאֲבָהָתָנָא : וְאוּף
מִן בַּר עַמְמִין דְּלָא מֵעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל הוּא וְיֵיתֵי מֵאֲרַע רְחִיקָא
מְטוּל שְׁמָךְ רַבָּא וְאִידָךְ תַּקִּיפָא וְאֶדְרָעָךְ מְרָמָם וְיֵיתוּן וִיצַלּוּן
לְאַפֵּי בֵיתָא הָדֵין : וְאַתְּ תְּקַבֵּל מִן שְׁמַיָּא מֵאֲתַר בֵּית שְׁכִינְתָּךְ
וְתַעְבֵּיד הֵי כְּכָל מָה דִּיצַלֵּי קֳדָמָךְ בַּר עַמְמִין מִן בִּגְלַל דִּי
יִנְדְּעוּן כָּל עַמְמֵי אַרְעָא יַת שְׁמָךְ וּלְמִדְחַל מִן קֳדָמָךְ הֵי כְעַמָּךְ
יִשְׂרָאֵל וּלְמִידַּע אֲרוּם שְׁמָךְ אִתְקְרֵי עַל בֵּיתָא הָדֵין דִּי בְנֵיתִי :
כַּד יִפְקוּן עַמָּךְ לַאֲגָחָא קְרָבָא עַל בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן בְּאָרְחָא דִּי
תִּשְׁלְחִינּוּן

de locô hôc: 21. Accipias preces ſervi tui & populi tui Iſraëlis, quas fuderint verſus locum hunc: tu, inquam, accipias de habitaculo Majeſtatis tuæ de cœlô & accipiens preces eorum propitius eſto peccatis eorum. 22. Si peccaverit quiſpiam in proximum ſuum, qui eò eum adegerit ut obſtringat ſe juramentô, veneritque juramentum ejus coram altari tuo in domo hâc. 23. Tu audias de cœlo & agas & judices ſervos tuos, rependendo retributionem iniquo, reddendo viam ejus in caput proprium; & juſtificando juſtum, dando ei ſecundum juſtitiam ſuam. 24. Si quando fracti fuerint populus tuus ante inimicos eorum, quod peccaverint coram te; deinde converſi ad cultum tuum celebraverint nomen tuum, & orantes deprecati te fuerint in domo hâc. 25. Tu audias de cœlo & ignoſcas peccatis populi tui Iſraëlis; & reducas eos in terram, quam dediſti eis & Patribus eorum. 26. Cum occluſi fuerint cœli, quò minus demittant pluviam, quod peccaverint coram Te, & oraverint verſus locum hunc, & celebraverint nomen tuum & à peccatis ſuis converſi fuerint, quoniam accipis preces eorum. 27. Tu exaudias de cœlis & ignoſcas peccato ſervorum tuorum & populi tui Iſraëlis, cum docueris eos viam rectam, quâ incedant; & des pluviam ſuper terram quam dediſti populo tuo in poſſeſſionem. 28. Calamitas famis cum fuerit in terrâ, peſtis cum fuerit, uredo aut ærugo, locuſta aut bruchus cum fuerit,

אַתְרָא הָדֵין ׃ וּתְקַבֵּל בָּעוּתְ דְעַבְדָּךְ וְעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל דִי יְצַלּוּן
לְאַפֵּי אַתְרָא הָדֵין וְאַתְּ תְּקַבֵּל כְּאַחַר בֵּית שְׁכִינְתָּךְ מִן שְׁמַיָּא
וּתְקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן וְתִשְׁבֵּיק לְחוֹבֵיהוֹן ׃ אִין יִסְרַח גְּבַר עַל חַבְרֵיהּ
וְיִרְשֵׁי בֵיהּ מוֹמֵי לְאוֹמָאָתֵיהּ וְיֵיתֵי וִיוֹמֵינֵיהּ קֳדָם מַדְבְּחָךְ בְּבֵיתָא
הָדֵין ׃ וְאַתְּ תְּקַבֵּל מִן שְׁמַיָּא וְתַעְבֵּיד וְתָדִין יַת עַבְדָּךְ לְאַתָבָא
גוּמְלָא לְחַיָּבָא לְמִיתַּן אֳרְחֵיהּ בְּרֵישֵׁיהּ וּלְזַכָּאָה זַכַּאי לְמִיתַּן
לֵיהּ הֵי כִּזְכוּתֵיהּ ׃ וְאִין כַּד יִתַּבְּרוּן עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל קֳדָם בַּעֲלֵי
דְבָבֵיהוֹן אֲרוּם יְחוֹבוּן קֳדָמָךְ וִיתוּבוּן לְפוּלְחָנָךְ וְיוֹדוּן יַת שְׁמָךְ
וִיצַלּוּן וְיִבְעוּן מִנָּךְ בְּבֵיתָא הָדֵין ׃ וְאַתְּ תְּקַבֵּל מִן שְׁמַיָּא וְתִשְׁבּוֹק
לְחוֹבֵי עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל וְתָתִיבִנּוּן לְאַרְעָא דִי יְהַבְתָּא לְהוֹן
וְלַאֲבָהַתְהוֹן ׃ כַּד מִתְכַּלְיָין שְׁמַיָּא מִלְאַחָתָא מִטְרָא אֲרוּם יְחוֹבוּן
קֳדָמָךְ וִיצַלּוּן לְאַפֵּי אַתְרָא הָדֵין וְיוֹדוּן יַת שְׁמָךְ וּמֵחוֹבֵיהוֹן יְתוּבוּן
אֲרוּם תְּקַבֵּיל צְלוֹתְהוֹן ׃ וְאַתְּ תְּקַבֵּל מִן שְׁמַיָּא וְתִשְׁבּוֹק לְחוֹבֵיהּ
דְעַבְדָּךְ וְעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל אֲרוּם תַּלְיפִנּוּן יַת אוֹרַח תַּקְנָה דִיְהָכוּן
בַּהּ וְתִתֵּן מִטְרָא עַל אַרְעָךְ דִיהַבְתָּא לְעַמָּךְ לְאַחְסָנָא ׃ אוּלְצָן
כַּפְנָא כַּד יְהֵא בְּאַרְעָא מוֹתָנָא כַּד יְהֵי שׁוּדְפָנָא וְיוֹרְקָנָא גוֹבַאי
וּשְׁמוּטָא

præſtant totâ voluntate animi ſui & totô affectu cordis ſui. 15. Qui complêſti ſervo tuo Davidi Patri meo, quod locutus fueras ei, cúmque decreveris verbo tuo, pro beneplacito tuo præſtitiſti, ut hodiernô tempore *eſt*. 16. Nunc ergo Domine Deus Iſraëlis imple ſervo tuo Davidi Patri meo, quæ locutus es ei dicens; Non deerit tibi vir coram me, qui inſideat throno regio Iſraëlis, ſi tantum cuſtodierint filii tui viam ſuam ambulando in lege, ſicut & *tu* ambulaſti coram me. 17. Nunc itaque Domine Deus Iſraëlis, confirmentur verba tua, quæ locutus es ſervo tuo Davidi. 18. Quis enim opinetur, quiſve (credibile) putet reverâ dignaturum Deum collocare Majeſtatem ſuam inter filios hominum habitantes ſuper terram? En cœli ſummi, cœlique medii, & cœli infimi nequeunt ferre gloriam Majeſtatis tuæ (nam tu Deus es qui ſuſtines cuncta cœlos & terram, & abyſſos & quodcunque in eis exiſtit) nedum, Deus, iſta quam ædificavi domus. 19. Et reſpicias ad Orationem ſervi tui & ad petitionem ejus, Domine Deus mi, (ita) ut accipias petitionem & preces ſervi tui, quas in conſpectu tuo fundit. 20. Ut digneris protegere domum hanc die nocteque: ut in quô locô dixiſti te collocaturum Majeſtatem tuam, ad accipiendas preces quas fundet ſervus tuus

קֳדָמָךְ בְּכָל רַעֲוַת נַפְשְׁהוֹן וּבְכָל יִצְרָא דְלִבְּהוֹן : דִּי נְטַרְתָּא
לְעַבְדָּךְ דָּוִד אִיבָּא יַת דְמַלֵילְתָּא לֵיהּ וּגְזֵרְתָּא בְּמֵימְרָךְ וּבִרְעוּתָךְ
קַיֵּימְתָּא הֵי בְּזִמַן יוֹמָא הָדֵין : וּכְדוֹן יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל טָר
לְעַבְדָּךְ דָּוִד אִיבָּא יַת דִּימַלֵילְתָּא לֵיהּ לְמֵימַר לָא יִפְסֹק לָךְ
גְּבַר מִן קֳדָמוֹי יָתֵיב עַל כּוּרְסֵי מַלְכוּתָא דְיִשְׂרָאֵל לְחוֹד אִין
יִנְטְרוּן בְּנָךְ יַת אָרְחַתְהוֹן לְהַלָּכָא בְּאוֹרַיְיתָא הֵיכְמָה דִיהַלֵיכְתָּא
קֳדָמוֹי : וּכְדוֹן יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל יִתְקַיְמוּן פִּתְגָּמָיךְ דִימַלֵילְתָּא
לְעַבְדָּךְ לְדָוִד : אֲרוּם מַן יְסַבַּר וּמַאן יִדְמֵי דִי בְקוּשְׁטָא אִיתְרְעֵי
יְיָ לְאַשְׁרָאָה שְׁכִינְתֵיהּ בְּגוֹ בְּנֵי נָשָׁא דְדַיְירִין עַל אַרְעָא הָא
שְׁמַיָא עִילָאֵי וּשְׁמַיָא מֵיצָעֵי וּשְׁמַיָא תַּתָּאֵי לֵית אֶפְשַׁר לְהוֹן
דִי יְסוֹבְרוּן יְקַר שְׁכִינְתָּךְ אֲרוּם אַתְּ הוּא אֱלָהָא סָבֵיל כּוּלָא
שְׁמַיָא וְאַרְעָא וּתְהוֹמַיָא וְכָל מָה דְאִית בְּהוֹן אַף אֱלָהָא הַן
בֵּיתָא הָדֵין דִיבְנֵיתִי : וְתִתְפְּנֵי לִצְלוֹתָא דְעַבְדָּךְ וּלְבָעוּתֵיהּ יְיָ
אֱלָהִי לְקַבָּלָא בָּעוּתָא וּצְלוֹתָא דְעַבְדָּךְ מְצַלֵּי קֳדָמָךְ : לְמֶהֱוֵי
רַעֲוָא קֳדָמָךְ לְאַגָּנָא עַל בֵּיתָא הָדֵין יֵימָם וְלֵילֵי לְאַתְרָא דְאַמַרְתָּא
לְאַשְׁרָאָה שְׁכִינְתָּךְ תַּמָּן לְקַבָּלָא צְלוֹתָא דִיצַלֵּי עַבְדָּךְ עַל
אַתְרָא

qui Rex eſſet ſuper populum meum Iſraëlem. 7. Cumque eſſet in animo Davidi Patri meo ædificare domum nomini Domini Dei Iſraëlis. 8. Dixit Dominus Davidi Patri meo, quod voluntatem habueris ædificandi domum nomini meo, rectè quidem feciſti in eô, quod hoc fuerit tibi in mente. 9. Veruntamen tu non ædificabis domum iſtam, nam filius quem geniturus es, ipſe ædificabit domum nomini meo. 10. Præſtitit ergo Dominus verbum ſuum quod locutus eſt: ſurrexi enim loco Davidis Patris mei & ſedi ſuper thronum Regium Iſraëlis, quemadmodum locutus eſt Dominus & ædificavi domum Sanctuarii nomini Verbi Domini Dei Iſraëlis. 11. Et poſui illic arcam, ubi ſunt tabulæ fœderis Domini, quod pepigit cum filiis Iſraëlis. 12. Porro ſtetit coram altari Domini ex adverſô univerſæ multitudinis Iſraëlis: & expandit manus ſuas in oratione. 13. Fecerat enim Shelomo ſuggeſtum æneum, poſueratque in mediô atrii, in arcâ Sanctâ, cujus longitudo quinque cubitorum erat, & quinque cubitorum latitudo, trium verò cubitorum altitudo: eoque conſcenſo ac genibus ſuis nixus coram univerſô cœtu Iſraëlis, extendit manus in oratione cœlum verſus. 14. Dixitque Domine Deus Iſraëlis, non eſt alius præter te; tu Deus es cujus Majeſtas reſidet in cœlô ſupremô ac dominaris in terrâ inferius: qui cuſtodis fœdus & benignitatem erga ſervos tuos, qui ambulant in viis tuis & cultum tibi præſtant

לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ וַהֲוָה בְּלִיבָּא דְדָוִד אַבָּא לְמִבְנֵי
בֵּיתָא לִשְׁמָא דַיְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַר יְיָ לְדָוִד אַבָּא חֲלַף
דַּהֲוָה עִם לִבְּבָךְ לְמִבְנֵי בֵּיתָא לִשְׁמִי אַתְקֵינְתָּא אֲרוּם הֲוָה
עִם לִבְּבָךְ׃ לְחוּד אַתְּ לָא תִבְנֵי בֵּיתָא אֲרוּם בַּר דְּתוֹלִיד הוּא
יִבְנֵה בֵּיתָא לִשְׁמִי׃ וְקַיֵּים יְיָ יַת פִּתְגָמֵיהּ דְּמַלִּיל וְקָמִית
בַּאֲתְרֵיהּ דְדָוִד אַבָּא וִיתֵיבִית עַל כּוּרְסֵי מַלְכוּתָא דְיִשְׂרָאֵל
הֵיכְמָה דְּמַלִּיל יְיָ וּבְנֵיתִי בֵּית מַקְדְּשָׁא לְשׁוּם מֵימְרָא דַיְיָ
אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל׃ וְשַׁוֵּיתִי תַמָּן יַת אֲרוֹנָא דְתַמָּן לוּחֵי קְיָמָא דַיְיָ
דִּגְזַר עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְקָם קֳדָם מַדְבְּחָא דַיְיָ כָּל קֳבֵל כָּל
קְהָלָא דְיִשְׂרָאֵל וּפְרַשׂ יְדוֹי בִּצְלוֹ׃ אֲרוּם עֲבַד שְׁלֹמֹה כִּיוֹרָא
דִּנְחָשָׁא וִיהָבֵיהּ בִּמְצַע דַּרְתָּא בַּעֲזָרַת קוּדְשָׁא חֲמֵשׁ אַמִּין
אֻרְכֵּיהּ וַחֲמֵשׁ אַמִּין פּוּתְיֵיהּ וּתְלַת אַמִּין רוּמֵיהּ וְקָם עֲלוֹי וּכְרַע
עַל בִּרְכּוֹי כָּל קֳבֵל כָּל קְהָלָא דְיִשְׂרָאֵל וּפְרַשׂ יְדוֹי בִּצְלוֹ לְצֵית
שְׁמַיָּא׃ וַאֲמַר דִּי יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל לָא אִית בַּר מִנָּךְ אַתְּ הוּא
אֱלָהָא דִּשְׁכִינְתָּךְ שָׁרְיָא בִּשְׁמַיָּא מִלְּעֵילָא וְשַׁלִּיט עַל אַרְעָא
מִלְּרַע נָטֵיר קְיָמָא וְטִיבוּ לְעַבְדָּךְ דִּי מְהַלְּכִין בְּאָרְחָתָךְ וּפָלְחִין
קֳדָמָךְ

Sanctuarii impleta eſt nube caliginoſâ, *diffuſâ* per domum Sanctuarii Domini. 14. Nec potuerunt Sacerdotes ſtare ad miniſtrandum præ nube gloriæ; impleverat enim gloria Domini domum Sanctuarii Domini.

CAP. VI.

TUnc dixit Shelomo: Domino placuit collocare Majeſtatem ſuam in urbe Hieroſolyma, in domo Sanctuarii, quam exſtruxi nomini verbi ejus, nubem verò caliginoſam ſubſtravit coram ſe. 2. Ego autem ædificavi domum Sanctuarii coram te, locum paratum in domum Majeſtatis Tuæ, oppoſitumque ſolio, cui inſides in cœlis in perpetuum. 3. Tunc convertit Rex faciem ſuam & benedixit univerſo cœtui Domini: totus autem cœtus ſtabat. 4. Dixitque, Benedictum nomen Domini Dei Iſraëlis qui decrevit verbo ſuo cum Davide Patre meo, & beneplacito ſuo præſtitit, dicens: 5. A die quâ eduxi populum meum Iſraëlem è terrâ Ægypti, nullam elegeram civitatem de cunctis tribubus Iſraëlis, in quâ habitare facerem Majeſtatem meam, neque elegeram virum, qui Rex eſſet ſuper populum meum Iſraëlem. 6. Sed elegi Hieroſolymam ut habitare facerem Majeſtatem meam illic; & elegi Davidem

מִקְדְּשָׁא אִיתְמְלֵי עֲנַן אֲמִיטְתָא בְּבֵית מִקְדְּשָׁא דַיְיָ׃ וְלָא יְכִילוּ
כַּהֲנַיָּא לְמֵיקַם לְשַׁמָּשָׁא מִן קֳדָם עֲנָנָא יְקָרָא אֲרוּם אִיתְמְלֵי
יְקָרָא דַיְיָ יַת בֵּית מִקְדְּשָׁא דַיְיָ׃

ו.

הָא בְּכֵין אֲמַר שְׁלֹמֹה יְיָ אִיתְרְעֵי לְאַשְׁרָאָה שְׁכִינְתֵּיהּ בְּקַרְתָּא
דִּירוּשְׁלֵם בְּבֵית מִקְדְּשָׁא דִּיבְנֵיתִי לְשׁוּם מֵימְרֵיהּ וַעֲנַן
אֲמִיטְתָא כִּיבֵשׁ קֳדָמוֹי׃ וַאֲנָא בְּנֵיתִי בֵּית מִקְדְּשָׁא קֳדָמָךְ אֲתַר
מְתַקַּן לְבֵית שְׁכִינְתָּךְ וּמְכֻוָּן כָּל קֳבֵל כּוּרְסֵי בֵּית מוֹתְבָךְ
דְּבִשְׁמַיָּא לְעָלְמִין׃ וְאַחֲזַר מַלְכָּא יַת אַפּוֹי וּבָרֵיךְ יַת כָּל קְהָלָא
דַיְיָ וְכָל קְהָלָא דְיִשְׂרָאֵל קָיְימִין׃ וַאֲמַר בְּרִיךְ שְׁמָא דַיְיָ אֱלָהָא
דְיִשְׂרָאֵל דִּיגְזַר בְּמֵימְרֵיהּ עִם דָּוִד אִיבָּא וּבִרְעוּתֵיהּ קַיֵּים
לְמֵימַר׃ מִן יוֹמָא דִּי אַפֵּיקִית יַת עַמִּי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם
לָא אִיתְרְעֵתִי בְּקַרְתָּא מִכָּל שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל לְאַשְׁרָאָה שְׁכִינְתִּי
תַּמָּן וְלָא אִיתְרְעֵיתִי בִּגְבַר לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃
וְאִיתְרְעֵיתִי בִּירוּשְׁלֵם לְאַשְׁרָאָה שְׁכִינְתִּי תַּמָּן וְאִיתְרְעֵיתִי בְּדָוִד
לְמֶהֱוֵי

tegebantque Cerubi arcam & vectes ejus ſuperne. 9. Protenderunt autem vectes ita ut prominerent & conſpicerentur capita vectium ab arcâ, tanquam duæ papillæ à parte anteriore domus propitiatorii; ſed non conſpicerentur extra velum: ſuntque ibi uſque in diem hunc. 10. Nihil erat in arca poſitum, niſi duæ tabulæ, quas poſuerat illic Moſes, poſtquam fractæ fuiſſent *primæ* propter vitulum quem fecerant in Chorebo, ac duæ tabulæ aliæ confirmatæ *eſſent*, quibus inſculpta erant ſcripturâ expreſſâ decem verba: hæ ſunt tabulæ fœderis quod pepigit Dominus cum filiis Iſraëlis in exitu eorum ex Ægyptô. 11. Egreſſis autem Sacerdotibus de Sanctuariô (omnes enim Sacerdotes, qui illic inventi ſunt in Sanctuario, ſanctificati ſunt; neque erat illis opus in cuſtodiâ domus juxta diviſionem Levitarum. 12. Et Levitis canentibus, de ſingulis familiis Aſaphi, Hemanis & Jeduthunis filiorumque & fratrum eorum, indutis veſtes byſſinas; canebant *autem* cymbalis ac nabliis ac citharis, ſtantes ab Oriente altaris, cumque eis *erant* Sacerdotes ad centum & viginti clangentes tubis. 13. Et ſimul intentis *omnibus* clangentibus & canentibus, ut ederent vocem unam ad laudandum & celebrandum nomen Domini, & elatâ voce tubis & cymbalis, variis muſices generibus cantuque coram Domino *perſonarent*, Quoniam bonus eſt, quoniam in æternum miſericordia ejus: domus

וּמְטַלְלָן כְּרוּבַיָּא עַל אֲרוֹנָא וְעַל נַגְּרוֹהִי מִלְּעֵילָא: וְאָרִיכוּ נַגְּרַיָּא
וַהֲווֹן בְּלִיטִין וּמִתַּחֲזִין רֵישֵׁי נַגְּרַיָּא מִן אֲרוֹנָא הֵי כִּתְרְתֵּין תְּרֵיין
עַל אַפֵּי בֵּית כַּפּוּרֵי וְלָא מִתַּחֲזָן לְבָרָא מִן פַּרְגּוֹדָא וַהֲווֹן תַּמָּן
עַד יוֹמָא הָדֵין: לֵית מִדַּעַם מֵיהַת בַּאֲרוֹנָא לְהוֹד תְּרֵין לוּחַיָּא
דִּיהַב תַּמָּן מֹשֶׁה כַּד אִתְּבָרוּ עַל עֵיסַק עֶגְלָא דַּעֲבָדוּ בְּחוֹרֵב
וּתְרֵין לוּחַיָּא חוּרַנְיָיתָא שְׁרִירַיָּא דַּעֲלֵיהוֹן חָקִיק כְּתָב מְפָרַשׁ
עֲשַׂרְתֵּי דִבִּירַיָּא הִינּוּן לְוָהֵי קְיָימָא דִּיגְזַר יְיָ עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּמִיפַּקְהוֹן מִמִּצְרָיִם: וַהֲוָה כַּד נְפָקוּ כַּהֲנַיָּא מִן קוּדְשָׁא אֲרוּם
כָּל כַּהֲנַיָּא דְּיִשְׁתַּכְּחוּ תַמָּן בְּקוּדְשָׁא אִתְקַדָּשׁוּ לֵית לְהוֹן עִיסְקָא
בְּמַטְּרַת בֵּיתָא לִפְלִיגַת לֵיוָאֵי: וְלֵיוָאֵי מְשַׁבְּחַיָּא לְכוּלְהוֹן גְּנֵיסַיָּא
לְאָסָף לְהֵימָן לִידוּתוּן וְלִבְנֵיהוֹן וְלַאֲחוּהוֹן לָבְשִׁין לְבוּשִׁין דְּבוּץ
מְשַׁבְּחִין בְּצֶלְצְלִין בְּנִיבְלִין וּבְכִינָּרִין קָיְימִין מִמַּדְנְחָא לְמַדְבְּחָא
וְעִמֵּיהוֹן כַּהֲנַיָּא עַד מְאָה וְעֶשְׂרִין מְחַצְּצְרִין בַּחֲצֹצְרָתָא: וַהֲוָה
כַּהֲדָא מְכַוְּונִין לְמַחְצְרַיָּא וּלְמְשַׁבְּחַיָּא לְאַשְׁמָעָא קָל חַד לְשַׁבּוֹחֵי
וּלְאוֹדוּיֵי לִשְׁמָא דַּיְיָ וּבַאֲרָמוּת קָלָא בַּחֲצֹצְרָתָא וּבְצֵילְצְלִין וּבְזִינֵי
זְמַר וּבְתוּשְׁבְּחָתָא קֳדָם יְיָ אֲרוּם טָב אֲרוּם לְעָלַם טוּבֵיהּ וּבֵית
מַקְדְּשָׁא

CAP. V.

CUmque completum eſſet omne opus quod fecit Shelomo domui Sanctuarii Domini; inferens Shelomo, quæ conſecraverat David Pater ipſius & argentum & aurum & univerſa vaſa poſuit in theſauris domûs Sanctuarii Domini. 2. Tum congregavit Shelomo ſeniores Iſraëlis & omnia capita tribuum, Patriarchas filiorum Iſraëlis Hieroſolymam ut efferrent arcam fœderis Domini è civitate Davidis, quæ eſt Tſijon. 3. Congregati ſunt itaque ad Regem Shelomonem omnes Iſraëlitæ in feſtô tabernaculorum, quod eſt in menſe ſeptimo. 4. Quumque veniſſent cuncti Seniores Iſraëlis, ſuſtulerunt Levitæ arcam. 5. Et extulerunt arcam & tabernaculum temporis & cuncta vaſa Sacra, quæ erant in tabernaculo: efferentibus ea Sacerdotibus & Levitis. 6. Rex autem Shelomo & univerſus cœtus Iſraëlis, qui convenerant ad eum ante arcam ſacrificabant & immolabant oves & boves, quibus non erat numerus, quæque non potuerunt ſupputari præ multitudine. 7. Intuleruntque Sacerdotes arcam fœderis Domini in locum ſuum, in domum Propitiatorii, quæ parata ei erat in medio domus in Sanctum Sanctorum: ſubter alas Ceruborum. 8. Cerubi enim expendebant alas ſuas ſurſum, ſuper locum arcæ;

ה.

ושלימת כל עיבידתא דעבד שלמה לבית מקדשא דיי ואייתי
שלמה ית קודשי דוד אבוהי וית כספא וית דהבא וית כל
מנייא יהב באוצרי בית מקדשא דיי: הא בכין כנש שלמה ית-
סבי ישראל וית כל רישי שבטיא רברבי אבהתא לבני ישראל
לירושלם לאסקא ית ארון קימא דיי מן קרתא דדוד היא
ציון: ואתכנשו לות מלכא שלמה כל אינש ישראל בחגא
דמטליא דהוא בירחא שביעאה: ואתו כל סבי ישראל ונטלו
ליואי ית ארונא: ואסיקו ית ארונא וית משכן זימנא וית כל
מאני קודשא די במשכנא ואסיקו יתהון כהניא וליואי: ומלכא
שלמה וכל כנישתא דישראל דאזדמנו עלוהי קדם ארונא
מנכסין ודבחין עאן ותורין דלית להון סכומא ולא יתמנון מן
סוגעי: ואעילו כהניא ית ארונא קיימא דיי לאתריה לבית
כפורי דימתקן ליה בכצע ביתא לקודש קודשיא לתחות גדפי
כרוביא: והוו כרוביא פרישן גדפיהון לעילא על אתר ארונא

ומטללן

reticula: bini ordines malogranatorum erant ſingulis reticulis, ad tegendum epiſtylia coronamentorum quæ erant in ſuperficie columnarum. 14. Baſes quoque fecit & labra fecit ſuperimpoſita baſibus. 15. Mare quoque unum & boves duodecim ſub eô. 16. Et lebetes & palas & creagras & omnia inſtrumenta eorum fecit Chiram Magiſter ejus Regi Shelomoni pro domo Sanctuarii; ex ære flavo. 17. In campeſtribus Jordanis fudit ea Rex in denſioribus Argillæ inter Succothum & Tſeredatham. 18. Fecit autem Shelomo omnia vaſa iſta numeroſa valde: cum non eſſet finis ponderi æris. 19. Fecitque Shelomo omnia vaſa, quæ erant in domo Sanctuarii Domini & altare aureum & menſas quibus imponebatur panis propoſitionis. 20. Et candelabra cum lucernis ſuis ut accenderentur juxta ritum ante domum propitiatorii ex aurô purô. 21. Lilia etiam ejus & lucernas & forcipes *ex* aurô purô i. e. integre univerſa ex aurô. 22. Pſalteria quoque & crateres & acerras & trullas ex aurô optimo; & oſtii domus valvas interiores in Sanctum Sanctorum & valvas domus in templum aureas.

CAP.

סריגיית תרין סידרין דרימונין לסריגתא חדא לכסאה ית
אגני קרונתוון דעל אפי עמודיע : וית בסיסיא עבד וית כיוריא
עבד על בסיסיא : וית ימא חד וית תורי תריסר תחותוהי :
וית דודיא וית מגרופיתא וית צנוריתא וית כל מניהון עבד
חירם רביה למלכא שלמה לבית מקדשא נחש מצהב :
במשרי יורדנא אתיכינון מלכא בעובי גרגישתא בין סוכות
ובין צרדת : ועבד שלמה כל מניא האילין לסוגי לחדא
ארום לית סוף למתקל נחשא : ועבד שלמה ית כל
מניא די בבית מקדשא דיי וית מדבחא דדהבא וית
פתורייא דעליהון לחם אפיא : וית מנורתא ובוציניהון
לאדלקותהון כדחמי קדם בית כפורי דהב טב : ושושנתא
ובוציניא וצבתיא דהב דכי הוא גמיר כולא דדהב : וכוזמריא
ומזרקיא ובזיכיא ומחתיתא דהב טב ותרע ביתא דשוהי
גיווייתא לקודש קודשיא ודשי ביתא להיכלא דדהבא :

& labium illius quaſi opere calicis rotundum ad inſtar floris lilii, capiens ter mille Bathos aridi, bis mille vero liquidi continens. 6. Fecit quoque labra decem, poſuitque quinque à dexterâ labri quod fecit Betſaleel, & quinque à ſiniſtrâ ejus, ut lavarent eis, opus holocauſti abluebant eis; labrum autem Betſaleelis *inſerviebat* ſanctificationi Sacerdotis *cujuslibet*. 7. Fecit etiam candelabra aurea decem, prout ea oportuit; poſuitque in templo, quinque à dexterâ candelabri, quod fecit Betſaleel, & quinque à ſiniſtrâ. 8. Fecit & menſas decem & ſtatuit *eas* in templo, quinque à dexterâ menſæ quod fecit Betſaleel & quinque à ſiniſtra, fecitque phialas aureas centum. 9. Fecit quoque atrium Sacerdotum & atrium magnum: oſtia præterea atrio, quorum valvas obduxit ære. 10. Porrò mare poſuit à latere dextro ad plagam Orientalem è regione meridiei. 11. Fecit autem Chiram labra & palas & phialas: complevitque Chiram facere opus, quod fecit Regi Shelomoni in domo Sanctuarii Domini. 12. Columnas duas & epiſtylia & coronamenta in capite columnarum duo & reticula duo quæ tegerent duo epiſtylia coronamentorum, quæ *erant* in capite columnarum. 13. Malógranata quoque quadringinta ad duo

 reti-

הֵי כְעוֹבַד כְּלִיד סְנַלְגַל לְקִיט כְּשׁוֹשַׁנְּהָא נָקֵיט תְּלָתָא אַלְפִין
בָּתִּין בְּיוֹבֶשׁ תְּרֵין אַלְפִין בָּתִּין בְּרָטְבָא מַחֲסֵיל : וַעֲבַד כִּיּוֹרִין
עַשְׂרָה וִיהַב חַמְשָׁא מִן יַמִּינָא דְכִיוֹרָא דִיעֲבַד בְּצַלְאֵל וְחַמְשָׁא
מִן שְׂמָאלֵיהּ לְמִחֲלַל בְּהוֹן יַת עוֹבַד עֲלָתָא מְרִיחִין בְּהוֹן וְכִיּוֹרָא
דִבְצַלְאֵל לְקִידוּשׁ כַּהֲנָא רַבָּא וְיַמָּא לְקִידוּשׁ כַּהֲנָא בֵּיהּ : וַעֲבַד
מְנָרְתָא דִּדְהָבָא עֵישַׂרְתֵּי כַּד חֲמֵי לְהוֹן וִיהַב בְּהֵיכְלָא חַמְשָׁא
מִן יַמִּינָא לִמְנָרְתָּא דַּעֲבַד בְּצַלְאֵל וְחַמְשָׁא מִן־שְׂמָאלָא : וַעֲבַד
פָּתוֹרִין עַשְׂרָה וְאַנַּח בְּהֵיכְלָא חַמְשָׁא מִן יַמִּינָא לְפָתוֹרָא דַּעֲבַד
בְּצַלְאֵל וְחַמְשָׁא מִן שְׂמָאלָא וַעֲבַד פְּיָילֵי דְּהַב מְאָה : וַעֲבַד
דִּרְתָּא דְכַהֲנַיָּא וְדָרְתָא רַבְּתָא וְדַשִּׁין לְדָרְתָא וְרַשֵּׁיהוֹן חֲפָא
נְחָשָׁא : וְיַת יַמָּא יְהַב מִן עֵיבַר יַמִּינָא לְרוּחַ קִדּוּמָא מָדִינְחָא
מְקָבִיל דָּרוֹמָא : וַעֲבַד חִירָם יַת כִּיּוֹרַיָּא וְיַת מַגְרוֹפְיָתָא וְיַת
פְּיָילַיָּא וְחַסַּל חִירָם לְמֶיעֲבַד יַת עִיבִידְתָּא דַּאֲבַד לְמַלְכָּא
שְׁלֹמֹה בְּבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ : עַמּוּדַיָּא תְּרֵין וְאַגָּנִין וּקְרוּנְתָּוַן עַל
רֵישׁ עַמּוּדַיָּא תַּרְתֵּין וְסָרִיגַיָּא תַּרְתֵּין לְכַסָּאָה יַת תַּרְתֵּין אַגָּנֵי
קְרוֹנְתָּוַן דִּיעַל רֵישׁ עַמּוּדַיָּא : וְיַת רִמּוֹנַיָּא אַרְבַּע מְאָה לְתַרְתֵּין
סְרִיגָיָית

catenulas in domô propitiatorii *quales* etiam impoſuit capiti columnarum; fecitque malogranata centum, quæ catenulis interpoſuit. 17. Erexit autem columnas à fronte templi, unam à dextra & alteram à ſiniſtrâ: nomen extra erat Jacin, quod ſtabilitum eſſet regnum domûs Davidis; nomen verò ſiniſtræ Boaz, de nomine Boazi Patriarchæ domus Jehudæ ex quô prognati ſunt omnes Reges domus Jehudæ.

CAP. IV.

FEcit quoque altare æneum viginti cubitorum longitudinis & decem cubitorum altitudinis. 2. Fecit etiam mare fuſile; decem cubitorum à labio uſque ad labium ejus rotundum circumquaque & quinque cubitorum altitudine; funiculus autem triginta cubitorum ambiebat eum & gyrum. 3. Figura autem boum erat ſubter illud, undequaque cingentium ipſum; *in* decem cubitos circuibant mare circumquaque; bini ordines erant boum fuſorum in fuſione ejus. 4. Stabant ſuper duodecim boves tres faciebus ſuis ad Aquilonem verſis tres ad occaſum, tres faciebus ſuis ad Meridiem ac tres ad Orientem; ſupra quos mare conſtitutum eſt ſuperne: omnia autem poſteriora eorum *erant* intrinſecus. 5. Craſſitudo vero ejus palmaris *erat* &

בְּבֵית כַּפּוֹרֵי וִיהַב עַל רֵישׁ עַמּוּדַיָּא וַעֲבַד רִמּוֹנִין מְאָה וִיהַב
בְּתִיכַיָּא׃ וַאֲקִים יַת עַמּוּדַיָּא עַל אַפֵּי הֵיכְלָא חַד מִן יַמִּינָא
וְחַד מִן שְׂמָאלָא וּקְרָא שׁוּם יַמִּינָאָה יָכִין עַל שׁוּם דְּאִתַּקְנַת
מַלְכוּתָא דְּבֵית דָּוִד וְשׁוּם סְמָאלָא בֹּעַז עַל שׁוּם בֹּעַז רַב בֵּית
אַבָּא לְבֵית יְהוּדָה דְּמִנֵּיהּ נְפָקוּ כָּל מַלְכַיָּא דְּבֵית יְהוּדָה׃

ד.

וַעֲבַד יַת מַדְבְּחָא דִּנְחָשָׁא עֶשְׂרִין אַמִּין אוּרְכֵּיהּ וְעֶשְׂרִין אַמִּין
פּוּתְיֵהּ וְעַשְׂרָא אַמִּין רוּמֵיהּ׃ וַעֲבַד יַת יַמָּא מַתָּךְ עֲשַׂר אַמִּין
מִן שִׂפְתֵיהּ לְשִׂפְתֵיהּ סְגַלְגַּל חֲזוֹר חֲזוֹר וְחַמֵּשׁ אַמִּין רוּמֵיהּ
וְחוּט מְשַׁח תְּלָתִין אַמִּין מַקִּיף לֵיהּ חֲזוֹר חֲזוֹר׃ וְצוּרַת תּוֹרִין
מִלְּרַע לֵיהּ· חֲזוֹר חֲזוֹר מַקְפִין יָתֵיהּ עֲשַׂר אַמִּין מַקְפִין יַת יַמָּא
חֲזוֹר חֲזוֹר תְּרֵין סִדְרִין דְּתוֹרֵי מִתְּכִין בְּאַתְכוּתֵיהּ׃ קָאֵים עַל
תְּרֵיסַר תּוֹרִין תְּלָתָא אַפֵּיהוֹן לְצִיפּוּנָא וּתְלָתָא אַפֵּיהוֹן לְמַעְרְבָא
וּתְלָתָא אַפֵּיהוֹן לְדָרוֹמָא וּתְלָתָא אַפֵּיהוֹן לְמָדִינְחָא וְיַמָּא מִתְּקַן
עֲלֵיהוֹן מִלְּעֵילָא וְכָל אֲחוֹרֵיהוֹן לְגָיו׃ וְסוּמְכֵיהּ פּוּשְׁכָּא וְסִפְתֵיהּ

הֵ

& catenarum. 6. Obtexit etiam domum lapidibus pretioſis ad gloriam: infixis aurô & quidem Parvaicô. 7. Obduxit autem domum, trabes, poſtes & parietes ejus & valvas ejus aurô: & cælavit figuras Ceruborum in parietibus. 8. Fecit quoque domum Sancti Sanctorum, longitudine juxta latitudinem domus cubitorum viginti, latitudine etiam cubitorum viginti: quam obtexit aurô purô, ad talenta ſexcenta. 9. Pondus verò in clavos *erat uſque* ad ſiclos quinquaginta auri: cænacula quoque obduxit aurô. 10. Fecit etiam in domô Sancti Sanctorum Cerubos duos opere liliaceô, & obduxerunt eos aurô. 11. Alarum autem Ceruborum longitudo *erat* cubitorum viginti, ala una ad quinque cubitos *extenſa* pertingebat ad parietem domus: ala verò altera totidem cubitos *extenſa* pertingebat ad alam Cerubi alterius. 12. Similiter ala Cerubi alterius cubitos quinque *longa* pertingebat ad parietem domûs, ala verò altera quinque *itidem* cubitorum conjuncta erat alæ Cerubi alterius. 13. Alæ igitur Ceruborum iſtorum extenſæ erant per cubitos viginti: ipſi autem ſtabant *erecti* in pedes ſuos, faciebus ſuis introrſum *verſis*. 14. Fecit quoque velum ex hyacintho & purpurâ & coccô & byſſô: & indidit ei figuras Ceruborum. 15. Fecit etiam ante domum columnas duas cubitorum triginta quinque longitudine: coronamentum verò ad inſtar reticuli in capite cujuſque cubitorum quinque. 16. Fecit quoque

ותיכייא : וחפא ית ביתא אבן טבא לתושבחתא כרמצא בדהבא
דהב פרוים : וחפא ית ביתא לרישייא וסקופייא וכותלוהי
ודשוהי דהבא וגלף צורת כרובין על כותליא : ועבד ית בית
קודש קודשיא אורכיה על אפי פותיא דביתא אמין עשרין
ופותיה אמין עשרין וחפהי דהב טב לקינטינרין שית מאה :
ומתקל למסמרייה לתיקלין חמשין דהבא ועיליתא חפא
דהבא : ועבד בבית קודש קודשיא כרובין תרין עובד שושנין
וחפו יתהון דהבא : וגדפי כרוביא ארכהון אמין עשרין גדפא
חד לאמין חמש מטיא לכותל ביתא וגדפא חורניתא אמין
חמש מטי לגדפא דכרובא חד : וגדפא דכרובא חד אמין
חמש מטי לכותל ביתא וגדפא חורניתא אמין חמש מידבקא
לגדפא די כרובא חד : גדפי כרוביא האלין פרישן אמין עשרין
והינון קיימין על ריגליהון ואפיהון לגיו : ועבד ית פרגודה תיכלא
וארגוונא וזהוריתא ובוצא ואסיק עלוהי צורת כרובין : ועבד
קדם ביתא עמודין תרין אמין תלתין וחמשא אורכא וקרונתא
הי כדמות שרגא דעל רישיה אמין חמשא : ועבד תיכין

בבית

CAP. III.

COepit deinde Shelomo ædificare domum Sanctuarii Domini Hieroſolymæ, in monte Moriæ, quô locô coluerat & oraverat Abraham in nomine Domini; hic locus eſt terræ cultus ubi cultum exhibebant Domino omnes generationes: ibi quoque obtulerat Abraham Iſaacum filium ſuum in holocauſtum, quem eripuit Verbum Domini, ſuppoſitô ejus vice ariete; ibi oraverat Jaacob cum fugeret à conſpectu Eſavi fratris ſui; ibi denique apparuerat Angelus Domini Davidi, quô tempore inſtrueret altare in locô quem emerat ab Arvane in areâ Arvanis Jebuſæi. 2. Cœpit autem ædificare eam in menſe Jyaris qui menſis eſt ſecundus, ſecundo die menſis, anno quartô regni ſui. 3. Et hæ ſunt dimenſiones quibus fundavit eam Shelomo cum inciperet ædificare domum Sanctuarii Domini: longitudo menſurâ primâ antiquâ cubitorum ſexaginta erat; latitudo verò ejus cubitorum viginti. 4. Porticus autem, quæ erat à fronte longitudinis ſecundum latitudinem domûs cubitorum viginti *erat*, altitudine verò centum & viginti & obduxit eam intrinſecus aurô purô. 5. Domum quoque magnam obtexit tabulis abiegnis & obduxit eam aurô præſtante, indiditque ei figuras palmarum

&

ג.

ושרי שלמה למבני ית בית מקדשא דיי בירושלם בטור
מוריה באתר דפלח וצלי אברהם תמן בשמא דיי הוא אתר
ארע פולחנא דתמן פלחין קדם יי כל דריא ותמן אסיק
אברהם ית יצחק בריה לעלתא ושיזביה מימרא דיי ואיתכני
דיכרא חילופיה תמן צלי יעקב במיערקיה מן קדם עשו אחוי
תמן איתגלי מלאכא דיי לדוד בזמן דאתקין מדבחא באתרא
דיזבן מן ארוון בבית אידרי דארוון יבוסאה: ושרי למבני
יתיה בירחא דאייר הוא ירחא תניינא בתרין יומין לירחא
בשנת ארבע למלכותיה: ואלין משחתא דבסים יתיה
שלמה כד שרי למבני ית בית מקדשא דיי ארכא במשחתא
קדמייתא עתיקתא אמין שיתין ופתייה אמין עשרין: ואולמא
דעל אפי אורכא על אפי פותיה דביתא אמין עשרין ורומא
מאה ועשרין וחפהי מן לגיו דהב דכי: וית ביתא רבא חפא
נסרין דברתין וחפהי דהב טב ואסיק עלוהי צורת דיקלין
ותיכייא:

Chiram, Benedictus Dominus Deus Iſraëlis, qui fecit cœlum & terram, qui dedit Davidi Regi filium ſapientem inſtructum prudentiâ & intellectu, qui ædificet domum Sanctuarii Domino, ſibique regiam. 13. Nunc ergo miſi tibi virum peritum & prudentiâ præditum, *qui fuit* Chiramo Patri meo. 14. Filium mulieris è filiabus *tribûs* Danis, cujus Pater de tribu Naphtali *fuit*, ſed nupta eſt viro Tyrio; Pater autem Chirami Tyrii peritus erat faciendi opus in aurô & in argentô & in ære in lapide & in lignis; in purpurâ quoque in hyacinthino & byſſo & in coccino & ſculpendi ſcripturam expreſſam & ſculptam, docendique artificia quæcunque quicquid proponeretur ei cum artificibus tuis & artificibus Domini mei Davidis Patris tui. 15. Triticum itaque & hordeum & oleum & vinum, quæ pollicitus eſt Dominus meus, mittat ſervis ſuis. 16. Nos autem cædemus ligna de Libano pro omni neceſſitate tuâ, quæ deferemus tibi ratibus ad mare Joppes: tu verò transferas ea Hieroſolymam. 17. Numeravit igitur Shelomo omnes peregrinos degentes in terrâ Iſraëlis, poſt numerationes quibus numeraverat eos David Pater ejus & inventi ſunt centies quadragies & ter mille, ſexcenti. 18. Ex quibus conſtituit ſocietates, ſeptuagies mille portantes humerô & octuagies mille cædentes in monte; ter mille verò & ſexcentos Præfectos, qui populum ad opus adigerent.

חִירָם בְּרִיךְ יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל דַּעֲבַד יַת שְׁמַיָּא וְיַת אַרְעָא
דִּי יְהַב לְדָוִד מַלְכָּא בַּר חַכִּים יָדַע סֻכְלְתָנוּ וּבְיוּנְתָּא דִּי יִבְנֶה
בֵּית מַקְדְּשָׁא לִשְׁמָא דַיְיָ וּבֵיתָא לְמַלְכוּתֵיהּ : וּכְדוֹן שַׁדָּרִית
גְּבַר חַכִּים גָּדַע בְּיוּנְתָּא לְחִירָם רַבָּא : בַּר אִיתְּתָא מִבְּנַת דָּן
וַאֲבוּהָא דְאִיתְּתָא מִשִּׁיבַט נַפְתָּלִי וְאִיתְנְסִיבַת לִגְבַר דְּמִן צוֹר
וְאָבוּהִי דְחִירָם צוֹרָאָה יָדַע לְמֶיעְבַּד עִיבִידְתָּא בְּדַהֲבָא
וּבְכַסְפָּא וּבִנְחָשָׁא בְּפַרְזְלָא בְּאַבְנָא וּבְקֵיסַיָּא בְּאַרְגְּוָנָא בִּתְיכְלָא
וּבוּצָא וּבִזְהוֹרִיתָא וּלְמִגְלַף כְּתַב מְפָרַשׁ וְגָלֵיף וּלְאַלְפָא כָּל
אֻומָּנְוָון דְּיִתְיְהֵיב לֵהּ עִם חַכִּימַיָּיךְ וְעִם חַכִּימֵי רִיבּוֹנִי דָּוִד
אָבוּךְ : וּכְדוֹן חִיטִּין וְסַעֲרִין וּמִשְׁחָא וְחַמְרָא דְּאָמַר רִבּוֹנִי
יְשַׁדַּר לְעַבְדוֹהִי : וַאֲנַחְנָא נֵיקוֹץ קֵיסִין מִן לִיבְנָן הֵי בְּכָל צָרְכָּךְ
וְנַיְיתֵינוּן לָךְ תוּרְגְּמִין לְיַמָּא דְיָפוֹ וְאַנְתְּ תַּסִּיק יַתְהוֹן לִירוּשְׁלֵם:
וּמְנִי שְׁלֹמֹה יַת כָּל תּוֹתְבַיָּא דְּדַיְירִין בְּאַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל מִן בָּתַר
מִנְיָינַיָּא דְּמַנְיֵינוּן דָּוִד אֲבוּהִי וְאִשְׁתַּכָּחוּ מְאָה וְחַמְשִׁין אַלְפִין וּתְלָתָא
אַלְפִין וְשִׁית מְאָה : וַעֲבַד מִנְּהוֹן חֲמוֹרָן שׁוּבְעִין אַלְפִין דִּמְסוֹבְרִין
בְּכִיתְפָּא וּתְמַנְיָא אַלְפִין דְּפַסְלִין בְּטוּוְרָא וּתְלָתָא אַלְפִין וְשִׁית מְאָה
דְּשַׁלִּיטִין מְטוֹל לְאַפְלָחָא יַת עַמָּא:

populorum. 6. Quis *ergo* valere poſſit ut ædificet ei domum Sanctuarii: nam cœlum inferius & cœlum medium & cœlum ſuperius capere eum nequeunt, cum ipſe ſuſtentet omnia brachio potentiæ ſuæ; cœlum eſt thronus gloriæ ejus, terra verò ſcabellum coram eô, abyſſi denique & univerſus mundus ſuſtentantur Spiritu verbi ejus: quis autem ego ut ædificem ei domum, niſi ad adolendum aromata coram eô? 7. Mitte ergo mihi virum peritum faciendi opus in aurô & argentô, & ære & ferrô, & purpurâ & coccinô & hyacinthinô & ſcientem ſculpendi ſcripturam expreſſam ſculpturis, cum artificibus qui mecum ſunt in Judæâ & Hieroſolymis quæ paravit David Pater meus. 8. Mitte quoque mihi ligna cedrina, abiegna & pinea è Libanô; mihi enim compertum eſt ſervos tuos ſcientes eſſe cædendi ligna de Libanô: ecce autem ſervi mei *erunt* cum ſervis tuis, ut parent mihi ligna plurima: domus enim quam ædifico, ingens erit, & mirabilis. 10. Præterea dolatoribus & cæſoribus lignorum dabo tritici, (cibarium ſervis tuis,) coros vicies mille & hordei coros totidem: vini quoque amphoras vicies mille atque olei totidem. 11. Dixit autem Chiram Rex Tyri per literas quas miſit Shelomoni: Pro eô quod diligit Dominus populum ſuum præfecit Te eis Regem. 12. Dixit inſuper

 Chiram,

דעממיא : ומן יסובר חילא למבנא ליה בית מקדשא ארום
שמיא ארעיתא ושמיא מיציעיתא ושמיא עילא לית איפשר
די יסוברון יתיה מטול דהוא סביל כלא בדרע גבורתיה שמיא
כרסי יקריה וארעא כבש קדמוי ותהומין וכל עלמא מיסתוברין
ברוח מימריה ומן אנא דאבני ליה ביתא אלא הן לאסקא
בוסמין קדמוהי : וכדון שדר לי גבר חכים למיעבד עיבידתא
בדהבא ובכספא ובנחשא ובפרזלא ובארגונא ובזהוריתא
ותיכלא וידע למיגלף כתב מפרש גליפן עם חכימיא דעמי
ביהודה ובירושלם דאתקין דויד אבא : ושדר לי קיסי ארזין
ברתין ואלגומיא מן ליבנן ארום קדמי גלי דעבדך ידעין
למיקץ קיסין מן ליבנן והא עבדי עם עבדך : ולאתקנא לי
קיסין לסוגי ארום ביתא דיאנא בני רבא ופרישא : והא לקטעיא
ולמקטעי קיסין יהבית חיטין פירנוס לעבדך כורין עשרין אלפא
ושערין כורין עשרין אלפא וחמרא בתין עשרין אלפא ומשחא
בתין עשרין אלפא : ואמר חירם מלכא דצור בכתבא דשדר
לשלמה ברחמים יי ית עמיה כניתך עליהון למלכא : ואמר

חירם

& commeatus quem emebant Negotiatores Regis; non licuit eis vendere commeatum niſi à Rege *conſtituto* pretio. 17. Efferentes etiam exportabant ex Ægyptô currum ſexcentis ſiclis argenteis, equum verò centum quinquaginta: ſimiliter univerſis Regibus Chittæorum & Regibus Syriæ eorum operâ exportabant.

CAP. II.

STatuit autem Shelomo ædificare domum Sanctuarii nomini Domini, ſibique domum Regiam. 2. Numeravit igitur Shelomo ſeptuagies mille viros robuſtos qui portarent onus & octuagies mille, qui cæderent in montibus: dominatores verò præpoſitos illis ter mille & ſexcentos. 3. Miſit quoque Shelomo ad Chiramum Regem Tyri dicens: quemadmodum egiſti cum Patre meô & miſiſti ei cedros ad ædificandam ſibi domum, in quâ habitaret, *ſic facito mecum*. 4. Ecce *enim* ego ædifico domum Sanctuarii nomini Domini Dei mei, quæ conſecretur ei, ut ſit locus paratus ad adolendum coram illô ſuffitum aromatum & diſponendum panem jugem & *ad* holocautomata mane & veſpere, ſabbathis quoque & neomeniis & ſolennitatibus Domini Dei noſtri: in ſeculum hoc mandatum eſt Iſraëli. 5. Domus autem, quam ædifico, magna eſt: major enim eſt Deus noſter omnibus numinibus

ומזון דזבנין תגרי מלכא לית איפשר די יזבנון מזון אלאהן
מן מלכא בדמא: ומסקין ומפקין ממצרים רתיכא בשית מאה
סילעין דכסף וסוסא במאה וחמשין והכדין לכלהון מלכי
חיתאי ומלכי ארם על ידיהון מפקין:

ב.

ואמר שלמה למבני בית מקדשא לשמא דיי וביתא למלכותיה:
ומנא שלמה שבעין אלפין גוברין גיברין נטלי טוענא ותמניא
אלפין דפסלין בטורא ושליטין ממנן עליהון תלתא אלפין ושית
מאה: ושדר שלמה לות חירם מלכא דצור למימר היכמה
דעבדתא עם איבא ושדרתא ליה ארזין למבני ליה ביתא למיתב
ביה: הא אנא בני בית מקדשא לשמא דיי אלהי לאתקדשא
ליה למהוי אתר מזמן לאסקא קדמוהי קטורת בוסמין וסידורא
די לחם תדירא ועלוון לצפרא ולרמשא ליומי שבתייא ולירחייא
ולזמנייא דיי אלהנא לעלמא תפקודתא הדא על ישראל: ובית
מקדשא דאנא בני רב ארום רבא אלהנא מכלהון דחלייא
דעממיא:

illius. 9. Nunc Domine Deus ratum ſit verbum tuum, quod locutus es cum Davide Patre meô: tu enim me feciſti Regem ſuper Iſraëlem populum multum inſtar pulveris terræ. 10. Nunc *ergo* ſapientiam & ſcientiam da mihi ut egrediar coram populô hôc & ingrediar: quis enim poſſit judicare populum magnum hunc? 11. Dixit autem Deus Shelomoni, propterea quod hæc cogitatio tibi in mente fuit, & non poſtulâſti divitiarum copiam & gloriam, aut animas hoſtium tuorum, nec dies *vitæ* multos petîſti; ſed petîſti tibi ſapientiam & ſcientiam ut judicare poſſis populum meum, ſuper quem conſtitui te Regem: 12. Sapientia & ſcientia data ſunt tibi: opulentiam quoque & divitias & gloriam dabo tibi, qualis nulli ante te Regum fuit, nec poſt te futura eſt talis. 13. Venit *inquam* Shelomo in excelſum quod erat Gibeone, indeque Hieroſolymam in conſpectum tabernaculi: & regnavit ſuper Iſraëlem. 14. Congregavitque Shelomo currus & equites & erant ei mille & quadringenti currus, & duodecim millia equitum: quos diſpoſuit per urbes curruum, præter eos qui cum Rege erant Hieroſolymæ. 15. Reddiditque Rex Shelomo argentum & aurum vilia Hieroſolymis ut lapides: cedros verò reddidit ut ſycomoros, quæ in vallibus *creſcunt*, multitudine. 16. Educebantur autem equi Shelomoni *proprii* ex Ægyptô:

&

בַּאֲתַרוֹהִי : כְּדוֹן יְיָ אֱלֹהִים יְהֵי מְהֵימַן פִּתְגָּמָךְ דְּמַלֵּילְתָּא עִם
דָּוִד אַבָּא אֲרוּם אַנְתְּ אַמְלֶכְתַּנִי עַל יִשְׂרָאֵל עַם סַגִּי הֵי
בְּעַפְרָא דְּאַרְעָא : כְּדוֹן חָכְמְתָא וּמַנְדְּעָא הַב לִי וְאֶפּוֹק קֳדָם
עַמָּא הָדֵין וְאֵיעוֹל אֲרוּם מַן יִסְפִּיק לְמֵידַן יַת עַמָּא רַבָּא הָדֵין :
וַאֲמַר יְיָ לִשְׁלֹמֹה חֲלַף דַּהֲוַת דָּא מַחֲשַׁבְתָּא עִם לִבְּבָךְ וְלָא
תְּבַעְתָּא עוֹתַר נִיכְסִין וִיקָרָא וְיַת נַפְשָׁאַת סַנְאָךְ וְאוּף יוֹמִין
סַגִּיעִין לָא שְׁאֵילְתָּא וּשְׁאֵילְתָּא לָךְ חָכְמְתָא וּמַנְדְּעָא דִּי תַסְפִּיק
לְמִידַן יַת עַמִּי דְּאַמְלֵיכְתָּךְ עֲלוֹהִי : חָכְמְתָא וּמַנְדְּעָא יְהִיבִין לָךְ
וַעֲוּתְרָא וְנִכְסִין וִיקַר אֶתֵּן לָךְ דְּלָא הֲוָה הֵיכְנָא לְמַלְכַיָּא דִּי
קֳדָמָךְ וּמִן בַּתְרָךְ לָא יְהֵי כֵּן : וַאֲתָא שְׁלֹמֹה לְרָמְתָא דִּבְגִבְעוֹן
וּמִתַּמָּן לִירוּשְׁלֵם לְקָדָם מַשְׁכַּן זִמְנָא וּמְלַךְ עַל יִשְׂרָאֵל : וּכְנַשׁ
שְׁלֹמֹה אַרְתָּכִין וּפָרָשִׁין וַהֲווֹ לֵיהּ אַלְפָא וְאַרְבַּע מְאָה אַרְתַּכִין
וּתְרֵיסַר אַלְפִּין פָּרָשִׁין וְאַשְׁרֵינוּן בְּקִרְוֵי רְתִיכַיָּא בַּר מִן מָה דַּהֲווֹ
עִם מַלְכָּא בִּירוּשְׁלֵם : וִיהַב מַלְכָּא שְׁלֹמֹה יַת כַּסְפָּא וְיַת דַּהֲבָא
מְזֻלְזְלִין בִּירוּשְׁלַיִם הֵיכְאַבְנַיָּא וְיַת אַרְזַיָּא יְהַב הֵיכְשִׁיקְמַיָּא
דִּי בִשְׁפֵלְתָּא לְסוֹגֵי : וּמַפְקָנוּת סוּסָוָתָא דִּי לִשְׁלֹמֹה מִמִּצְרַיִם
וּמָזוֹן

PARAPHRASIS CHALDAICA
IN LIBRUM II. CHRONICORUM.

CAP. I.

COrroboratus eſt ergo Shelomo filius Davidis in regnô ſuô: Verbum enim Domini erat ei auxilio: & magnificavit eum in excelſum. 2. Allocutuſque eſt Shelomo omnem Iſraëlem tribunos & centuriones ac judices, omnes denique magnates per univerſum Iſraëlem, Principes familiarum. 3. Abieruntque Shelomo & totus *ille* cætus cum eô in excelſum, quod *erat* Gibeone: ibi enim erat tabernaculum temporis Domini, quod fecit Moſes ſervus Domini in deſertô. 4. Arcam autem Domini eduxerat David de Kiriath Jearimo, cum *locum* paraviſſet ei ipſe: tetenderat enim ei tabernaculum Hieroſolymis. 5. Altare quoque æneum quod fecerat Bethſaleel filius Uri filii Churis poſuerat coram tabernaculo Domini: quod & requiſivit Shelomo & *totus* cœtus. 6. Obtulitque Shelomo illic in altari æneò coram Dominô, quod erat in tabernaculo temporis, obtulit, *inquam*, in eô holocauſta mille. 7. In ipſâ nocte apparuit Dominus Shelomoni, dixitque ei; Poſtula quod dem tibi. 8. Dixit igitur Shelomo coram Domino, Tu proſequutus es Davidem Patrem meum benignitate maximâ: cum conſtitueris me Regem loco illius.

תרגום

של דברי הימים .ב.

א.

ואיתוקף שלמה בר דויד על מלכותיה ומימרא דיי הות
בסעדיה ורביה לעילא: ואמר שלמה לכל ישראל לרבני אלפין
ומאוותא ולדייניא ולכל רבא לכל ישראל רישי אבהתא: ואזלו
שלמה וכל קהלא עימיה לרמתא דבגבעון ארום תמן הות
משכן זימנא דיי דעבד משה עבדא דיי במדברא: ברם
ארונא דיי אסיק דויד מקרית יערים כד אתקין ליה דויד
ארום פרש ליה משכנא בירושלם: ומדבחא דנחשא דעבד
בצלאל בר אורי בר חור שוי קדם משכנא דיי ותבעיה שלמה
וקהלא: ואסיק שלמה תמן על מדבחא דנחשא קדם יי די
במשכן זמנא ואסיק עלויה עלון אלפא: בליליא ההוא איתגלי
יי לשלמה ואמר ליה תיבעי מה אתן לך: ואמר שלמה קדם
יי את עבדת עם דויד אבא טבתא רבתא ואמליכתא יתי
באתרוהי:

magnum. 23. Inſeditque Shelomo ſolio regio ex præſcripto verbi Domini in Regem *ſuffectus* loco Davidis Patris ſui, & proſperè egit, & paruerunt ei omnis Iſraël. 24. Omneſque Principes ac Potentes atque etiam cuncti filii Regis Davidis, ſuppoſuerunt manum Shelomoni Regi ad adjumentum ei ferendum & confirmandum eum in totô ejus Regnô. 25. Sic extulit Dominus Shelomonem admodum coram univerſo Iſraële, indiditque ei ſplendorem regium & gloriam maximam, qualis non contigerat ulli ante ipſum Regi ſuper Iſraëlem. 26. David autem filius Ishæi regnaverat ſuper univerſam domum Iſraëlis. 27. Dies verò quibus regnavit ſuper Iſraëlem *fuerunt* quadraginta anni: Chebrone regnavit ſeptem annis & Hieroſolymis regnavit triginta & tribus annis. 28. Mortuuſque eſt David in ſenectute bonâ ſatur dierum cum divitiis & gloriâ; & Regnum accepit Shelomo filius ejus, loco ipſius. 29. Res autem Davidis Regis priores & poſteriores en deſcriptæ habentur in Commentariis Shemuelis Viſiones habentis & in Commentariis Nathanis Prophetæ & in Commentariis Gadis Prophetæ. 30. Cùm toto regno illius & potentiâ ac geſtis ejus unà cum temporibus tranſactis ſuper eum & Iſraëlem & cuncta regna terrarum.

רבא: ויתב שלמה על כורסי מלכותא על פום מימרא דיי
למלכא באתר דוד אבוהי ואצלח וקבילו מיניה כל ישראל:
וכל רברביא וגיבריא ואוף כל בני מלכא דוד יהבו ידא תחות
שלמה מלכא לסייעא יתיה ולתקפותיה בכל מלכותיה: ורבי יי
ית שלמה לעילא קדם כל ישראל ויהב עלוי זיו מלכותא
ושיבהורא רבא דלא הוה דיכמיה על כל מלכא קומוי על
ישראל: ודוד בר ישי מלך על כלהון בית ישראל: ויומיא די
מליך דוד על ישראל ארבעין שנין בחברון מלך שבע שנין
ובירושלם מלך תלתין ותלת שנין: ומית דוד בשיבו טבתא
סבע יומין בעותרא ויקרא ואמליך שלמה בריה באתרוהי:
ופתגמי דוד מלכא קדמאי ובתראי הא אינון כתיבין על פתגמי
שמואל חזונא ועל פתגמי נתן נביא ועל פיתגמי גד סכואה:
עם כל מלכותיה וגבורתיה ועיבידתיה ועידניא דעברו עלוהי
ועל ישראל ועל כלהון מלכוות ארעתא:

omnes opes hæ ingentes quas paravimus ad ædificandum nomini Majeſtatis tuæ domum Sanctuarii, in quâ laudemus nomen tuum ſanctum, è manu tua *veniunt*, cum tua ſint univerſa. 17. Cum ſciam Deus mî, quod probes cor & facta recta diligas; ego in ſinceritate cordis mei libens obtuli univerſa hæc: quin & populum tuum, qui hic adſunt, video cum gaudiô accedere, ut ultro offerant tibi. 18. Domine Deus Abrahami, Jitſchaki & Iſraëlis Patrum noſtrorum, ſerva munus ſpontaneum hoc in meritum æternum, ut dirigat conceptus motuum cordis populi tui & diſpone cor eorum ut reverenter ſe gerant erga te. 19. Shelomoni quoque filio meo da cor integrum ut obſervet præcepta tua, teſtimonia tua & pacta tua; & faciat univerſa & ædificet palatium cui apparatum feci. 20. Deinde edixit David toti cœtui: Benedicite nunc Domino Deo veſtro: benedixerunt itaque totus cœtus Domino Deo Patrum ſuorum & inclinati reverentiam præſtiterunt in conſpectu Domini & in conſpectu Regis. 21. Immolaveruntque coram Domino Sacrificia & obtulerunt holocauſta coram Domino poſtridie ejus diei, tauros mille, arietes mille, agnos mille, cum libaminibus ſuis mille; & victimas quam plurimas pro totô Iſraële. 22. Et comederunt & biberunt coram Dominô in die illô cum lætitiâ maximâ, & Regem conſtituerunt ſecundò Shelomonem filium Davidis & unxerunt eum coram Dominô in Regem, & Tſadokum in Sacerdotem

 magnum,

בְּכָל נִיכְסִין סַגִּיאִין הָאִלֵּין דְּאַתְקֵינְנָא לְמִבְנֵי לְשׁוּם יְקָרָךְ בֵּית
מַקְדְּשָׁא לְשַׁבָּחָא בֵּיהּ שׁוּם קֻדְשָׁךְ מִן־יְדָךְ הִיא וְדִילָךְ כּוּלָּא׃
וִידָעִית אֱלָהֵי אֲרוּם בָּחֵיר לִבָּא אַתְּ וְעוֹבָדִין כָּשְׁרִין אַתְּ רָעֵי
אֲנָא בְּקַשִׁיטוּת לִבְבִי אִיתְנַדְּבִית כָּל אִלֵּין וּכְדוּן עַמָּךְ. אֲנַחְנָא
דְּאִישְׁתְּכָחוּ הָכָא חֲמִית כְּטוּל בְּחֶדְוָה אֲתוֹ לְאִיתְנַדְּבָא לָךְ׃ יְיָ
אֱלָהָא דְּאַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל אֲבָהָתָנָא נְטַר נִדְבְּתָא דָא
לִזְכוּתָא לְעָלַם לְקַשְׁטָא יֵצֶר הִירְהוּרֵי לִבְּבָא דְעַמָּךְ וְאַתְקֵין
לִבְּהוֹן לְמִדְחַל לְוָתָךְ׃ וְלִשְׁלֹמֹה בְּרִי הַב לִבָּא שָׁלִים לְמִינְטַר
פִּקּוּדָיךְ סַהֲדָוָתָךְ וּקְיָמָךְ וּלְמֶעְבַּד כּוּלָּא וּלְמִבְנֵי פַּלְטֵירִין
דְּאַתְקֵינִית׃ וַאֲמַר דָּוִיד לְכָל קְהָלָא בָּרִיכוּ כְדוּן יַת יְיָ אֱלָהֲכוֹן
וּבָרִיכוּ כָּל קְהָלָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דַּאֲבָהָתְהוֹן וּגְחִינוּ וּסְגִידוּ קֳדָם
יְיָ וְקֳדָם מַלְכָּא׃ וְדַבָּחוּ קֳדָם יְיָ נִכְסַת קוּדְשִׁין וְאַסִּיקוּ עֲלָוָן
קֳדָם יְיָ לְבָתַר יוֹמָא הַהוּא תּוֹרִין אַלְפָא דִּכְרִין אַלְפָא אִמְּרִין
אַלְפָא וְנִיסוּכֵיהוֹן אַלְפָא וְנִיכְסִין לְסוֹגִי לְכָל יִשְׂרָאֵל׃ וַאֲכַלוּ
וּשְׁתִיאוּ קֳדָם יְיָ בְּיוֹמָא הַהוּא בְּחֶדְוָה רַבְּתָא וְאַמְלִיכוּ תִּנְיָנוּת
יַת שְׁלֹמֹה בַּר דָּוִד וּמְשַׁחוּהִי קֳדָם יְיָ לְמַלְכָּא וּלְצָדוֹק לְכַהֲנָא
רַבָּא׃

Ægyptô, *editis* ſignis potentiâ maximis & tranſire feciſti eos mare & apparuiſti in monte Sinai glorioſè cum turmis Angelorum ad legem dandam populo tuo & victorias patraviſti de Amaleko, Sichone & Ogo, Regibuſque Cananæorum, præ ſplendore quoque Majeſtatis tuæ ſubſiſtere feciſti Solem in Gibeone & Lunam in valle Ajelonis donec ulti eſſent populus domûs Iſraëlis de hoſtibus ſuis, omnia enim opera manûs tuæ ſunt, quæ in cœlô, & quæ in terrâ *ſunt*, tu ſiquidem dominaris eis & ſuſtines quicquid in cœlis & quicquid eſt in terris: tuum eſt Domine Regnum in firmamento & exaltatus es ſupra omnes Angelos cœleſtes & ſuper quemlibet conſtitutum Principem in terrâ. 12. Divitiæ etenim divitum & Majeſtas Regum & Dominatorum à conſpectu tuô data eſt eis, & tu dominium exerces in omnia; in manu quoque tua poteſtas eſt magnificandi & confirmandi quodcunque. 13. Nunc itaque, Deus noſter, confitemur tibi & laudes canimus nomini tuo inclyto. 14. Etenim quis ego & quis populus meus ut ſatis valeamus ultro *Tibi iſta* offerre ad hunc modum? nam à præſentiâ tuâ datum eſt omne, & ex benedictione manus tuæ dedimus tibi. 15. Peregrini enim ſumus coram te & inquilini ſicut omnes Patres noſtri; qualis eſt umbra avis volitantis in aëre cœli, tales ſunt dies noſtri ſuper terram, nec ſpes eſt cuiquam filiô hominis ut vivat uſque in ſeculum. 16. Domine Deus noſter

omnes

אֲבָהָתָנָא מִמִּצְרַיִם בִּגְבוּרָן רַבְרְבָן וְאַעְבַּרְתִּנּוּן יַת יַמָּא וְאִתְגְּלִיתָא
עַל טוּרָא דְסִינַי בְּשִׁיבְהוֹרָא עִם כִּתַּיָּת דְמַלְאֲכַיָּא לְמִיתַּן
אוֹרַיְתָא לְעַמָּךְ וַעֲבַדְתָּא נִיצְחָנִין בַּעֲמָלֵק וּבְסִיחוֹן וּבְעוֹג וּבְמַלְכֵי
כְּנַעֲנָאֵי וּבְזִיו יְקָרָךְ אֲקֵימְתָּא שִׁמְשָׁא בְּגִבְעוֹן וְסִיהֲרָא בְּמֵישַׁר
אַיָּלוֹן עַד דְּאִתְפְּרָעוּ עַמָּא בֵּית יִשְׂרָאֵל מִן סַנְאֵיהוֹן אֲרוּם
כֻּלְּהוֹן עוֹבָדֵי יְדָךְ בִּשְׁמַיָּא וּבְאַרְעָא וְאַתְּ שַׁלִּיט עֲלֵיהוֹן וְסָבֵיל
כָּל כֹּחַ דִּבִשְׁמַיָּא וְכָל מָה דִּבְאַרְעָא דִּילָךְ יְיָ מַלְכוּתָא בִּרְקִיעָא
וּמִתְנַטֵּל עַל כֻּלְּהוֹן מַלְאֲכַיָּא דִּבִשְׁמַיָּא וְעַל כָּל דְּמִתְמַנַּךְ לְרֵישָׁא
בְּאַרְעָא : וְעוּתְרָא דַּאֲתִירַיָּא וִיקָרָא דְמַלְכַיָּא וְשַׁלִּיטַיָּא מִן
קֳדָמָךְ מִתְיְהֵב לְהוֹן וְאַנְתְּ שַׁלִּיט בְּכוּלָּא וּבִידָךְ אִית יְכוּלְתָּא
לְרַבָּאָה וּלְתַקָּפָא לְכֹלָּא : וּכְדוֹן אֱלָהָנָא מוֹדִין אֲנַן לָךְ וּמְשַׁבְּחִין
לְשׁוּם תֻּשְׁבְּחָתָךְ : וַאֲרוּם מָה אֲנָא וּמָה עַמִּי דְנִיסְּגֵי חֵילָא
לְאִתְנַדָּבָא כְּדָא אֲרוּם מִן קֳדָמָךְ מִתְיְהֵב כּוּלָּא וּמִן בִּרְכַּת
יְדָךְ יְהַבְנָא לָךְ : אֲרוּם דַּיָּירִין אֲנַן גַּבָּךְ וְתוֹשָׁבִין הֵי בְּכֻלְּהוֹן
אֲבָהָתָנָא הֵי כְּטוּלָּא רְעוֹפָא דְּפָרַח בַּאֲוִיר שְׁמַיָּא הָכְדֵין יוֹמָנָא
עַל אַרְעָא וְלֵית סִיבּוּר לְבַר נָשָׁא דְיֵיחֵי עַד עָלְמָא : יְיָ אֱלָהָנָא
בְּכָל

& argenti: eos dico domui Sanctuarii Dei mei, præter omnia quæcunque paravi domui huic ſanctæ. 4. Ter mille talenta auri ex aurô Ophiris; & ſepties mille talenta argenti excocti ad obducendos parietes domorum. 5. Aurum ad aurea & argentum ad argentea *vaſa* pro omni opificio manu artificum faciendo: quicunque verò voluerit offerre oblationem, hodie offerat coram Dominô. 6. Aſſenſi ſunt itaque Principes familiarum & capita tribuum Iſraëlis; tribuni quoque & centuriones etiam præfecti operi Regis. 7. Dederuntque ad opus domûs Sanctuarii Domini auri talenta quinquies mille, & drachmas decies mille; & argenti talenta decies mille, ærisque octodecies mille talenta: ferri verò centies mille talenta. 8. Et apud quemcunque inventæ ſunt gemmæ, dederunt in theſaurum domûs Sanctuarii Domini; per manum Jechielis de familiâ Gershonis. 9. Lætatusque eſt populus, cum ſponte offerrent; corde enim integrô libenter offerebant coram Dominô: ſed & David Rex lætatus eſt gaudiô magnô. 10. Et benedixit David Domino in conſpectu totius cœtûs; dixitque David, Benedicte tu Domine Deus Iſraëlis Patris noſtri ab hôc ſeculô uſque in ſeculum venturum. 11. Tua eſt, Domine, magnificentia, qui creâſti mundum potentiâ magnâ & potentia, qui eduxiſti Patres noſtros ex

וְכַסְפָּא יְהָבִית לְבֵית מִקְדַּשׁ אֱלָהִי עַל כָּל מָה דְּאַתְקֵינִית לְבֵית
קוּדְשָׁא׃ תְּלָתָא אַלְפִין קִנְטֵינְרִין דִּדְהַב מִן דְּהַב אוֹפִיר
וְשַׁבְעָא אַלְפִין קַנְטֵירִין כַּסְפָּא סְנֵינָא לִימְשׁוּעַ כּוּתְלֵי בֵּיתַיָּא׃
לְדַהֲבָא לְדַהֲבָא וְכַסְפָּא לְכַסְפָּא לְכָל עִיבִידְתָּא בְּיַד גַּבְרַיָּא
וּמַאן דְּיַצְבֵי לְקָרָבָא קוּרְבָּנָא יוֹמָא דֵין יְקָרֵיב קֳדָם יְיָ׃
וְאִיתִירְעִיוּ רַבְּנֵי אֲבָהָתָא וְרֵישֵׁי שִׁבְטַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל וְרַבְּנֵי אַלְפִין
וּמַאוָותָא וּלְרַבְּנֵי עִיבִידַת מַלְכָּא׃ וִיהָבוּ לְעִיבִידַת בֵּית מִקְדְּשָׁא
דַּיְיָ דַּהֲבָא קִנְטֵינְרִין חַמְשָׁא אַלְפִין וְזוּזִין עַשְׂרָא אַלְפִין וְכַסְפָּא
קִנְטֵינְרִין עַשְׂרָא אַלְפִין וּנְחָשָׁא רִיבְבָתָא וּתְמַנְיָא אַלְפִין קִנְטֵינְרִין
וּפַרְזְלָא מְאָה אַלְפִין קִנְטֵינְרִין׃ וּדְאִשְׁתְּכַח גַּבֵּיהּ מַרְגָּלִיָּתָא
יְהָבוּ לְקוּרְטוּר בֵּית מִקְדְּשָׁא דַּיְיָ עַל יַד יְחִיאֵל מִזַּרְעֲיַת גֵּרְשׁוֹן׃
וּשְׂמָחוּ לָא וַחֲדוּ עַמָּא מְטוּל דְּאִתְנַדָּבוּ אֲרוּם בְּלֵב שְׁלִים
אִיתְנַדָּבוּ קֳדָם יְיָ וְאוּף דָּוִד מַלְכָּא חֲדֵה חֶדְוָה רַבְּתָא׃ וּבָרִיךְ
דָּוִד יַת יְיָ לְמֵיחֲמֵיהוֹן דְּכָל קְהָלָא וַאֲמַר דָּוִד בְּרִיךְ אַנְתְּ יְיָ
אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל אֲבוּנָן מִן־עָלְמָא הָדֵין וְעַד עָלְמָא דְּאָתֵי׃ דִּילָךְ
יְיָ רְבוּתָא דִּבְרֵיתָא עָלְמָא בִּגְבוּרְתָּא רַבְּתָא וּגְבוּרְתָּא דְּאַפֵּיקְתָּא
אֲבָהָתָנָא

opera figurarum. 20. Dixit itaque David Shelomoni filio ſuo, ſtrenuus & fortis eſto & fac; ne timeas nec frangaris *animo*: Verbum enim Domini Dei mei auxilio *erit* tibi; non deſeret te, neque derelinquet donec perficias omne opus miniſterii domûs Sanctuarii Domini. 21. Ecce autem diviſiones Sacerdotum & Levitarum in omne miniſterium domûs Sanctuarii Domini; præſto ſunt quoque tibi ad omne opus, omnique qui ſponte ſe obtulerit peritiâ præditus, ad omne miniſterium; principes inſuper & totus populus adjumento tibi erunt ad omnia negotia tua.

CAP. XXIX.

DIxit etiam David Rex toti cœtui, Shelomo filius meus unus *eſt* quem elegit Dominus puerum & tenellum: opus autem grande eſt; neque enim nomini filii hominis Palatium *paratur*; ſed nomini Verbi Domini Dei. 2. Totis ergo viribus meis præparavi pro domo Sanctuarii Dei mei; aurum ad opificium aureum, & argentum ad opificium argenteum, & æs ad æreum, ferrum ad ferreum & ligna ad ligneum: lapides præterea onychinos & inſitivos ſmaragdos & lapides verſicolores, quaslibet denique gemmas pretioſas & lapides marmoreos abunde. 3. Inſuper (cum affectu propendeam in domum Sanctuarii Dei mei) ſunt mihi theſauri auri

עֲבִידַת צוֹרְתָא׃ וַאֲמַר דָוִד לִשְׁלֹמֹה בְרֵיהּ תְּקֵיף וְעִילֵם וַעֲבֵיד לָא תִידְחַל וְלָא תִיתְּבַר אֲרוּם מֵימְרָא דַייָ אֱלָהִי בְּסַעֲדָךְ לָא יִשְׁבְּקִינָךְ וְלָא יַרְחֵקִנָּךְ עַד זְמַן לְמִישְׁלַם כָּל עֲבִידַת פּוּלְחַן בֵּית מַקְדְשָׁא דַייָ׃ וְהָא פַּלְגָוַות כַּהֲנַיָּא וְלֵיוָאֵי לְכָל פּוּלְחַן בֵּית מַקְדְשָׁא דַייָ וְעִמָּךְ בְּכָל עֲבִידְתָא לְכָל דְּאִיתְרְעֵי בְּחָכְמְתָא לְכָל פּוּלְחָנָא וְרַבְרְבַיָּא וְכָל עַמָּא בְּסַעֲדָךְ לְכֻלְּהוֹן עִיסְקָךְ׃

כט.

וַאֲמַר דָוִד מַלְכָּא לְכָל קְהָלָא שְׁלֹמֹה בְרִי חַד וְאִיתְרְעֵי בֵיהּ יְיָ טְלֵי רַכִּיךְ וּפֻלְחָנָא סַגִּיעָא אֲרוּם לָא לְשׁוּם בַּר נְשָׁא פַּלְטֵירָא אֲרוּם לְשׁוּם מֵימְרָא דַייָ אֱלֹהִים׃ וּבְכָל חֵילִי אַתְקֵינִית לְבֵית מַקְדְשָׁא אֱלָהִי דַהֲבָא לְעוֹבָדָא דְדַהֲבָא וְכַסְפָּא לְעוֹבָדָא דְכַסְפָּא וּנְחָשָׁא לְעוֹבָדָא דִנְחָשָׁא וּפַרְזְלָא לְעוֹבָדָא דְפַרְזְלָא וְקֵיסִין לְעוֹבָדָא דְקֵיסַיָּא אַבְנֵי בוּרְלָא וְאַשְׁלָמוּתָא אִזְמַרַגְדִין וְצִיוּרִין וְכָל מַרְגְּלִיתָא יַקִּירְתָא וְאַבְנֵי מַרְמוֹרַיָּיה לְסוּגֵי׃ וְתוּב כַּד אִיתְרְעִיתִי בְּבֵית מַקְדְשָׁא אֱלָהִי אִית לִי אוֹצְרֵי דַהֲבָא וְכַסְפָּא

& cubiculorum ejus interiorum & domus propitiationum. 12. Nec non formam cujuſque neceſſarii (per ſpiritum prophetiæ quæ erat cum eô) ad atria domus Sanctuarii Domini & ad omnes exedras circumquaque ad theſáuros domus Sanctuarii Domini, & ad theſauros Sacrorum. 13. Et ad diviſiones Sacerdotum & Levitarum & ad omne miniſterium cultus pro domo Sanctuarii Domini, & ad omnia vaſa miniſterii domus Sanctuarii Domini. 14. Aurum in pondere ad aurea & ad univerſa vaſa cultus cujuſque: *argentum quoque* ad omnia vaſa argentea in pondere, pro vaſorum & cultus diverſitate. 15. Pondus nempe ad candelabra aurea, pro pondere uniuscujuſque candelabri & lucernarum ejus: ad candelabra ſimiliter argentea pro pondere candelabri & lucernarum ejus, ſecundum miniſterium cujuſque candelabri. 16. Aurum quoque pondere in menſas Propoſitionis pro diverſitate menſarum: ſimiliter argèntum in menſas argenteas. 17. Ad fuſcinulas quoque & phialas & ſcutellas aureas *aurum purum*, & ad pelves aureas pondere in quamque pelvim, ad pelves etiam argenteas pondere in quamque pelvim. 18. Altari etiam ſuffitûs aromatici aurum excoctum pondere: & ad figuram quadrigæ ad inſtar figuræ Propitiatorii, ubi figuræ ſunt Cherubinorum aureorum expandentium alas ſuas & obtegentium arcam fœderis Domini. 19. Unumquodque inquit deſcriptum manu Domini eſt mihi ut intelligerem univerſa

וְקִיטוֹנוֹהִי גַּוָּאִין וּבֵית כַּפּוֹרֵי : וְצוּרַת כָּל דַּהֲוָה צָרִיךְ בְּרוּחַ
נְבוּאָה דְּעִמֵּיהּ לְדָרַת בֵּית מַקְדְּשָׁא דַּייָ וּלְכָלְהוֹן לְשִׁכְּתָא חֲיזוּר
חֲזוּר לְתַסְבְּרֵי בֵּית מַקְדְּשָׁא דַּייָ וּלְתִיסְבְּרֵי קוּדְשַׁיָּא: וּלְפַלְוָגַוּת
כַּהֲנַיָּא וְלֵיוָאֵי וּלְכָל עִיבִידַת פּוּלְחָנָא לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַּייָ וּלְכָל
מָאנֵי עִיבִידַת בֵּית מַקְדְּשָׁא דַּייָ : לְדַהֲבָא בְּמַתְקְלָא לְדַהֲבָא
וּלְכָל מָאנֵי פּוּלְחָנָא וּפוּלְחָנָא לְכָל מָאנֵי דְּכַסְפָּא בְּמַתְקְלָא לְכָל
מָאנֵי פּוּלְחָנָא וּפוּלְחָנָא : וּמַתְקְלָא לִמְנוֹרַת דַּהֲבָא וּבוֹצִינֵיהוֹן
דַּהֲבָא בְּמַתְקְלָא מְנַרְתָּא וּמְנַרְתָּא וּבוֹצִינָהָא וְלִמְנוֹרַת כַּסְפָּא
בְּמַתְקְלָא לִמְנַרְתָּא וּבוֹצִינָהָא הֵי כְּעִיבִידָא מְנַרְתָּא וּמְנַרְתָּא : וְיַת
דַּהֲבָא מַתְקַל לְפַתוֹרַיָּא דְּסִידוּרַיָּא לְפַתוֹרָא וּפָתוֹרָא וְכַסְפָּא
לְפָתוֹרַיָּא דְּכַסְפָּא : וּמַשִׁילְיָיתָא וּמִזְרְקַיָּא וְקִסְוָותָא דִּדְהַב דְּכֵי
וְלִכְפוֹרֵי דַּהֲבָא בְּמַתְקְלָא לִכְפוֹרָא וּכְפוֹרָא וְלִכְפוֹרֵי כַּסְפָּא
בְּמַתְקְלָא לִכְפוֹרָא וּכְפוֹרָא : וּלְמַדְבַּח קְטֹרֶת בּוּסְמַיָּא דְּדַהֲבָא
סְנֵינָא בְּמַתְקְלָא וּלְצוּרַת רְתִיכָא הֵי כְּצוּרַת כַּפּוֹרְתָּא דְּתַמָּן
צוּרַת כְּרוּבִין דִּדְהַב דְּפָרְשִׂין גַּדְפֵיהוֹן וּמְטַלְּלִן עַל אֲרוֹן קְיָימָא
דַּייָ : כּוּלָּא בִּכְתָבָא מִידָא דַּייָ הֲוָה עֲלַי לְאִיסְתַּכָּלָא בְּכָל
עִיבִידַת

Patris mei me elegit, qui Rex eſſem ſuper Iſraële.
5. Ex omnibus autem filiis meis (nam filios multos dedit mihi Dominus) elegit Shelomonem filium meum, qui inſideat throno regni Domini, ut præficiatur Iſraëli.
6. Dixitque mihi Shelomo filius tuus ipſe ædificabit domum Sanctuarii mei & atria mea: ſiquidem elegi ipſum, quem amarem, ut eſſet coram me dilectus tanquam filius; ego verò eſſem ei tanquam pater.
7. Firmabo quoque Regnum illius uſque in ſeculum: ſi *quidem* firmiter perſtiterit exequi præcepta mea & judicia mea, quemadmodum hodie *facit*.
8. Nunc ergo coram univerſô Iſraële cœtu Domini & coram verbô Domini obſervate & perquirite omnia præcepta Domini Dei veſtri, ut poſſideatis terram hanc bonam & poſſidendam tradatis filiis veſtris poſt vos uſque in ſeculum.
9. Tu autem Shelomo fili mi cognoſce Deum Patris tui & ſervi coram eô corde perfectô & animô lubenti: omnes enim conceptus cordis ſcrutatur Dominus & omnes motus imaginationis intelligit: ſi quæſieris eum invenietur tibi, quô tempore quæſieris timorem ejus & quæſieris ipſum: ſin verò dereliqueris eum, rejiciet te in perpetuum.
10. Vide nunc, quoniam Verbum Domini elegit te, ut ædifices domum pro Sanctuariô: ſtrenuus eſto & facito.
11. Tradidit itaque David Shelomoni filio ſuo deſcriptionem porticus & domiciliorum ejus & cellariorum ejus & cænaculorum ejus

&

אֲבָאבִי אִתִּירְעֵי לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עַל יִשְׂרָאֵל : וּמִן כֻּלְהוֹן בְּנֵי
אֲרוּם בְּנִין סַגִּיעִין יְהַב לִי יְיָ וְאִתִּירְעֵי בִּשְׁלֹמֹה בְּרִי לְמִיתַּב עַל
כּוּרְסֵי מַלְכוּתָא דַיְיָ לְאִתְמַנָּאָה עַל יִשְׂרָאֵל : וַאֲמַר לִי שְׁלֹמֹה
בְּרָךְ הוּא יִבְנֵי בֵּית מַקְדְּשִׁי וְדָרְתָּי מְטוּל דְּאִתִּירְעֵיתִי בֵּיהּ
לְמִרְחַם יָתֵיהּ לְמֶהֱוֵי קֳדָמַי חֲבִיב הֵי כִּבְרָא וַאֲנָא אֶהֱוֵי לֵיהּ הֵי
כְּאַבָּא : וְאַתְקֵין יַת־מַלְכוּתֵיהּ עַד לְעָלַם אִין יִתְקַף לְמֶעְבַּד
פִּיקוּדַיי וְדִינַיי הֵי כְיוֹמָא הָדֵין : וּכְדוֹן קֳדָם כָּל יִשְׂרָאֵל קְהָלָא
דַיְיָ וְקֳדָם מֵימְרָא דַיְיָ נְטָרוּ וּתְבָעוּ כָּל פִּיקוּדַיָּא דַיְיָ אֱלָהֲכוֹן
מִן בְּגַלַל דְּתֵירְתוּן יַת־אַרְעָא טַבְתָּא וְתַחְסְנוּן לִבְנֵיכוֹן מִן
בַּתְרֵיכוֹן עַד־עָלְמָא : וְאַנְתְּ שְׁלֹמֹה בְּרִי דַּע יַת אֱלָהָא דַאֲבוּךְ
וּפְלַח קֳדָמוֹי בְּלֵב שְׁלִים וּבְנַפְשָׁא רְעִיתָא אֲרוּם כֻּלְהוֹן יִצְרַיָּא
דְלִיבָּא תְּבַע יְיָ וְכֻלְהוֹן הִרְהוּרֵי מַחְשַׁבְתָּא מֵבִין אִין תִּתְבְּעִינֵּיהּ
יִשְׁתְּכַח לָךְ בְּעִדָּן דְּתִיתְּבַע דַּחַלְתֵיהּ וְתִתְבְּעִינֵּיהּ וְאִין תִּשְׁבְּקִינֵּיהּ
יַרְחֵיקִנָּךְ לְעָלְמָא : חֲמִי כְּדוֹן אֲרוּם מֵימְרָא דַיְיָ אִתְרְעֵי בָךְ
לְמִבְנֵי בֵיתָא לְמַקְדְּשָׁא אִתּוֹקַף וְעִיבֵד : וּמְסַר דָּוִד לִשְׁלֹמֹה
בְּרֵיהּ יַת צוּרַת אוּלָמָא וְיַת בָּתּוֹהִי וְקוּרְטוּרוֹהִי וּמַסְקְנוֹהִי
וְקִיטוֹנוֹהִי

Jehoiadao filiô Benaiæ Principe Synedrii & Antiſtite Sacerdotii & ab Ebjathare Sacerdote magnô, poſtquam autem ſciſcitati eſſent per Urim & Thummim prodibant ad bellum inſtructi ad aciem arcubus & fundis, præeratque eis Princeps militiæ Regis Joab.

CAP. XXVIII.

Congregavit igitur David omnes Principes Iſraëlis, Principes tribuum & Principes diviſionum, qui miniſtrabant Regi; Tribunos etiam & Centuriones & Principes omnis poſſeſſionis & pecuariæ Regis & filiorum ejus unà cum Proceribus & Potentibus fortiſſimum quemque Hieroſolymam. 2. Surrexitque David Rex in pedes ſuos ac dixit: Auſcultate mihi, fratres mei ac popule mi, (fratres mei tota domus Iſraëlis & popule mi advenæ qui eſtis in Civitatibus eorum) mihi in animô erat ædificare domum manſioni arcæ fœderis Domini & ſcabello throni gloriæ Domini, comparaveram etiam *quæ opus ſunt* ad ædificandum. 3. Verbum autem Domini dixit mihi: Non ædificabis domum Sanctuarii nomini meo; quod vir belliger ſis, & ſanguines fuderis. 4. Cum *tamen* elegerat Dominus Deus Iſraëlis me ex univerſâ familiâ patris mei, ut eſſem Rex ſuper Iſraëlem in ſeculum: Tribum enim Jehudæ elegit in Principem, porrò in domo Jehudæ domum Patris mei, inter filios denique

 Patris,

יהוידע בר בניהו ריש סנהדרין אמרכלא דכהניא ומן אביתר
כהנא רבא ומן דשאלין באוריא ותומיא נפקין לקרבא מזרזי
חילא קשתיה וקלעיה ועליהון רב חילא די למלכא יואב:

כח

וכנש דויד ית כל רבני ישראל רבני שבטיא ורבני פלוגוותא
די משמשין ית מלכא ורבני אלפין ורבני מאוותא ורבני כל
קניינא וגיתא די למלכא ודלבנוהי עם רבנייא וגיבריא
ולכל גיברא בירושלם: וקם דויד מלכא על רגלוי ואמר קבילו
מני אחיי ועמי אחי כל בית ישראל ועמי גיורייא די בקרווהון
אנא הוה עם לבבי למבני בית משרי לארון קיימא דיי
ולכבש כורסיי יקרא דיי ואתקינית למבני: ומימרא דיי אמר
לי לא תבנה בית מקדשא לשמי ארום גבר עביד קרבין
אנת ואדמין שדיתא: ואיתרעי יי אלהא דישראל בי מכל
בית אבא למהוי מלכא על ישראל לעלם ארום בשיבט
יהודה איתרעי לנגודא ובבית יהודה ביתיה דאבא ובבני
אבא בי:

cœli. 24. Joab filius Tſerujæ incepit numerare Iſraëlem; at non complevit numerare, donec eſſet ob hoc ira *Domini* in Iſraëlem, & morerentur peſte; ideoque non relatum eſt de numerô eorum quicquam in numerum Chronicorum noſtrorum Regis Davidis. 25. Theſauris autem Regis *præerat* Azmaveth filius Adielis: Repoſitoriis verò quæ *erant* in agris in urbibus in vicis & in turribus Jehonathan filius Uzziæ. 26. Exercentibus opus ruſticum in agricultur â Ezri filius Celubi. 27. Vineis autem Shimei Ramathenſis: at operi in vineis *facto* ad cellas vinarias ſpectanti, Zabdi Shephamenſis. 28. Olivis & Sycamoris, quæ erant in depreſſioribus locis Baal Chanan Gaderita: oleo vero Joash. 29. Armentis quæ paſcebantur in planitie Shirtai Sharonita: Armentis autem quæ erant per valles Shaphat filius Adlai. 30. Camelis, Obil Arabs: Aſinis Jachdia Meronita. 31. Ovibus denique Jaziz Hagarenus: omnes hi Principes præfecti peculio Regis Davidis. 32. Jehonathan autem Patruus Davidis conſiliarius, vir prudens & ſcriba erat: & Jechiel filius Chacmoni erat cum filiis Regis. 33. Achitophel etiam conſiliarius erat Regi: & Chushai Arcita Sodalis Regis. 34. Cumque opus haberent prodire ad bellum, conſulebant Achitophelem, poſt conſilium verò Achitophelis ſciſcitabantur Urim & Thummim à

שמיא : יואב בר צרויה שרי לממנא ית ישראל ולא ספיק
למימני עד דהוה על דא רוגזא על ישראל ומיתו במותנא ולא
סליק ממניינא חי במניין פתגמי יומנא דלמלכא דויד : ועל
תיסברי מלכא עזמות בר עדיאל ועל אוריידייה דבחקלא
בקרייתא ובכופרניא ובמוגדליית יהונתן בר עזיהו ועל־עבדי
עיבידתא בחקלא לפולחנא דארעא עזרי בר כלוב : ועל
כרמייה שמעי דמן רמתא ועל עיבידתא דבכרמייה למרתיפייה
דחמרא זבדי דמן שפם : ועל זיתיה ושקמיה דבשפילתה
בעל חנן דמן גדר ועל משחא יועש : ועל תורי דרען במישרא
שרטי דמן שרון : ועל תורי דבעמקאי שפט בר עדלי : ועל
גמליא אוביל ארבאה ועל אתנן יחדיה דמן מרון : ועל ענא
יזיז הגראה כל אלין רבני קניינא דלמלכא דויד : ויהונתן אחבוי
דדויד מליך גבר סוכלתן וספרא הוא ויחיאל בר חכמוני עם
בני מלכא : ואחיתפל מליך למלכא וחושי ארכאה שושבינא
דמלכא : וכד הוו צריכין למיפק בקרבא מתמלכין באחיתפל
ומן־בתר מילכת אחיתופל הוו שאלין באורייא ותומייא מן
יהוידע

Abiezer Anothothita de tribu Benjaminis ; & in ejus diviſione viginti & quatuor millia. 13. Decimus in menſem Tebethi Maharai Netophathites de familiâ Zerachi, & in diviſione ejus viginti & quatuor millia. 14. Undecimus in menſem undecimum Shebat Benaias Parathonita de filiis Ephraimi, & in diviſione ejus viginti & quatuor millia. 15. Duodecimus in menſem Adaris erat Cheldai Netophathita de familiâ Athnielis, & in ejus diviſione viginti & quatuor millia. 16. Porrò tribubus Iſraëlis præerant hi; Tribui Reubenis Dux Eliezer filius Zicri; Tribui Shimeonis, Shephatia filius Maacæ. 17. Tribui Leviticæ, Chashabia filius Kemuelis: domui Aharonis Tſadok. 18. Tribui Jehudæ Elihu *unus* è fratribus Davidis, Tribui Iſſacharis, Omri filius Micæ. 19. Tribui Zebulunis Jishmaia filius Obadiæ: Tribui Naphtali Jerimoth filius Azrielis. 20. Filiis Ephraimi Hoshea filius Uzziæ: Dimidiæ tribui Menaſshæ Joel filius Pedaiæ. 21. Dimidiæ Tribui Menaſshæ, quæ erat in Gileade, Jiddo filius Zecariæ: Tribui Benjaminis Jaaſiel filius Abneris. 22. Tribui Danis Azarel filius Jerochami: Hi erant Principes tribuum Iſraëlis. 23. Sed non cepit David cenſum eorum à natô viginti annos & deorſum: quia dixerat Dominus ſe multiplicaturum Iſraëlem quaſi ſtellas

 cœli.

אֲבִיעֶזֶר דְּמִן עֲנָתוֹת לְשֵׁיבַט בִּנְיָמִן וְעַל פְּלֻוגְתֵּיהּ עֶשְׂרִין וְאַרְבְּעָה
אַלְפִין׃ עֲשִׂירָאָה לְיַרְחָא דְּטֵבֵת מַהֲרַי דְּמִן נְטוֹפָה לְזַרְעַיַּת זֶרַח
וְעַל פְּלֻוגְתֵּיהּ עֶשְׂרִין וְאַרְבְּעָה אַלְפִין׃ חַדְסִירָאָה לְחַדְסַר יַרְחָא
דְּשֵׁיבַט בְּנָיָה דְּמִן פַּרְעָתוֹן מִן בְּנֵי אֶפְרַיִם וְעַל פְּלֻוגְתֵּיהּ עֶשְׂרִין
וְאַרְבְּעָה אַלְפִין׃ תְּרֵיסְרָאָה לִתְרֵיסַר יַרְחָא דַּאֲדָר חֶלְדַּי דְּמִן
נְטוֹפָה לְזַרְעַיַּת עַתְנִיאֵל וְעַל פְּלֻוגְתֵּיהּ עֶשְׂרִין וְאַרְבְּעָה אַלְפִין׃
וְעַל שִׁבְטַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל לְשֵׁיבַט דִּרְאוּבֵן נְגוֹדָא אֱלִיעֶזֶר בַּר זִכְרִי
לְשֵׁיבַט שִׁמְעוֹן שְׁפַטְיָהוּ בַּר מַעֲכָה׃ לְשֵׁיבַט לֵוִי חֲשַׁבְיָה בַּר
קְמוּאֵל לְבֵית אַהֲרֹן צָדוֹק׃ לְשֵׁיבַט יְהוּדָה אֱלִיָּהוּ מֵאֲחֵי דָוִד
לְשֵׁיבַט יִשָּׂשכָר עָמְרִי בַּר מִיכָאֵל׃ לְשֵׁיבַט זְבוּלֻן יִשְׁמַעְיָהוּ בַּר
עוֹבַדְיָהוּ לְשֵׁיבַט נַפְתָּלִי יְרִימוֹת בַּר עַזְרִיאֵל׃ לִבְנֵי אֶפְרַיִם
הוֹשֵׁעַ בַּר עֻזְיָהוּ לְפַלְגוּת שִׁבְטָא דִּמְנַשֶּׁה יוֹאֵל בַּר פְּדָיָהוּ׃
לְפַלְגוּת שִׁבְטָא דִּמְנַשֶּׁה דִּבְגִלְעָד יִדּוֹ בַּר זְכַרְיָהוּ לְשֵׁיבַט בִּנְיָמִן
יַעֲשִׂיאֵל בַּר אַבְנֵר׃ לְשֵׁיבַט דָּן עֲזַרְאֵל בַּר יְרוֹחָם אִלֵּין
רַבְרְבַיָּא שִׁבְטַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל׃ וְלָא קַבֵּל דָּוִד חוּשְׁבַּנְהוֹן לְמִבַּר
עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְרַע אֲרוּם אֲמַר יְיָ לְאַסְגָּאָה יַת יִשְׂרָאֵל הֵיךְ כּוֹכְבֵי
שְׁמַיָּא׃

& quater mille. 2. Diviſioni primæ, menſis Niſanis præerat Jashobeam filius Zabdielis & in ejus diviſione erant viginti quatuor millia. 3. De filiis Pheretſi *hic* conſtitutus eſt Princeps omnium ducum militarium in menſem primum. 4. Diviſioni verò menſis ſecundi Icar, Dodai de ſtirpe Achochi, diviſionis autem ejus Mikloth Dux erat, in ejus etiam diviſione erant viginti quatuor millia. 5. Princeps militiæ tertius pro menſe Sivane erat Benaias filius Jehojadai Sacerdos, qui conſtitutus eſt Princeps: in diviſione quoque ejus erant viginti & quatuor millia. 6. Ipſe eſt Benaias ille validus ex adverſô triginta & ſuper triginta: diviſioni autem ejus *præerat* Ammizabad filius ejus. 7. Quartus in menſem Tammuzi erat Aſaël frater Joabi, & Zebadia filius ejus conſtitutus eſt poſt eum: & in diviſione ejus viginti quatuor millia. 8. Quintus in menſem Abi Princeps erat Shamhuth è familiâ Jizrachi: & in diviſione ejus viginti quatuor millia. 9. Sextus in menſem Elulis erat Ira filius Ikkeshi Tekoitæ, & in diviſione ejus viginti & quatuor millia. 10. Septimus in menſem Tishri Chelets de proſapiâ Pelanis, de filiis Ephraimi: & in ejus diviſione viginti & quatuor millia. 11. Octavus in menſem Marcheshvanis Sibchai è familiâ Chushi de domo Zerachi, & in ejus diviſione viginti & quatuor millia. 12. Nonus in menſem Ciſlevi Abie-

וְאַרְבְּעָה אַלְפִּין׃ עַל פְּלוּגְתָּא קַדְמֵיתָא לְיַרְחָא דְנִיסָן יָשָׁבְעָם
בַּר זַבְדִּיאֵל וְעַל פְּלוּגְתֵּיהּ עֶשְׂרִין וְאַרְבְּעָה אַלְפִּין׃ מִן בְּנֵי פֶּרֶץ
מְמַנָּא לְרֵישָׁא לְכָל רִבּוֹנֵי חֵילְוָותָא לְיַרְחָא קַדְמָאָה׃ וְעַל פְּלוּגְתָּא
דְיַרְחָא תִּנְיָנָא דְאִיָּר דּוֹדַי מִזַּרְעִית אֲחוֹחַ וּפְלוּגְתֵּיהּ מִיקְלוֹת
נְגוֹדָא וְעַל פְּלוּגְתֵּיהּ עֶשְׂרִין וְאַרְבְּעָה אַלְפִּין׃ רַב חֵילָא תְּלִיתָאָה
לְיַרְחָא דְסִיוָן בְּנָיָהוּ בַּר יְהוֹיָדָע כַּהֲנָא מְמַנָּא לְרֵישָׁא וְעַל
פְּלוּגְתֵּיהּ עֶשְׂרִין וְאַרְבְּעָה אַלְפִּין׃ הוּא בְּנָיָהוּ גִּיבָּרָא כָּל קֳבֵל
תְּלָתִין וּלְעֵיל כִּתְלָתִין וּפְלוּגְתֵּיהּ עַמִּיזָבָד בְּרֵיהּ׃ רְבִיעָאָה לְיַרְחָא
דְתַמּוּז עֲשָׂהאֵל אֲחוּי דְיוֹאָב וּזְבַדְיָה בְּרֵיהּ אִיתְמְנָא בַּתְרוֹי וְעַל
פְּלוּגְתֵּיהּ עֶשְׂרִין וְאַרְבְּעָה אַלְפִּין׃ חֲמִישָׁאָה לְיַרְחָא דְאָב רַבָּא
שַׁמְהוּת דְּמִן זַרְעִית יִזְרָח וְעַל פְּלוּגְתֵּיהּ עֶשְׂרִין וְאַרְבְּעָה אַלְפִּין׃
אֶשְׁתָּאָה לְיַרְחָא דֶאֱלוּל עִירָא בַּר עִקֵּשׁ דְּמִן תְּקוֹעַ וְעַל פְּלוּגְתֵּיהּ
עֶשְׂרִין וְאַרְבְּעָה אַלְפִּין׃ שְׁבִיעָאָה לְיַרְחָא דְתִשְׁרֵי חֶלֶץ דְּמִן
זַרְעִית פְּלָן מִן בְּנֵי אֶפְרַיִם וְעַל פְּלוּגְתֵּיהּ עֶשְׂרִין וְאַרְבְּעָה אַלְפִּין׃
תְּמִינָאָה לְיַרְחָא דְמַרְחֶשְׁוָן סִבְּכַי דְּמִן זַרְעִית חוּשִׁי לְבֵית זֶרַח
וְעַל פְּלוּגְתֵּיהּ עֶשְׂרִין וְאַרְבְּעָה אַלְפִּין׃ תְּשִׁיעָאָה לְיַרְחָא דְכִסְלֵיו
אֲבִיעֶזֶר

Sanctuarij Domini. 28. Item omni ſanctificato quod ſanctificavit Shemuel Propheta & Shaul filius Kish & Abner filius Ner & Joab filius Tſeruja: Quicquid conſecratum eſt, erat in manu Shelomithi & fratrum ejus. 29. E familia Jitsharis Benania & filii ejus ad opus exterius ſuper Iſraële Moderatores & Judices *agebant*. 30. Ex Hebrone Chashabia & fratres ejus, viri ſtrenui mille & ſeptingenti proſpiciebant Iſraëli trans Jordanem ad Occidentem, quoad omne opus Domini & opus Regis. 31. E familia Chebronis Jeria conſtitutus eſt Princeps familiæ Chebronis, ſecundum cognationes ejus paternas: anno quadrageſimo Regni Davidis recenſiti ſunt & inventi ſunt in eis viri ſtrenui in Jaazere Gileadis. 32. Et fratres ejus viri ſtrenui bis mille & ſeptingenti principes familiarum: præpoſuit autem eos David tribui Reubenis & tribui Gadis & dimidiæ tribui Menaſshæ ad quodvis negotium Dei negotiumve Regis.

CAP. XXVII.

FIlii autem Iſraëlis ſecundum numerum ſuum, principes familiarum Tribuni ac Centuriones & Moderatores eorum, qui miniſtrabant Regi in omni negotiô diviſionum (quarum *quæque* ingrediebatur & egrediebatur de menſe in menſem, per ſingulos menſes anni una diviſio) erant vicies

מִקַּדְשָׁא דַייָ׃ וְכָל הֶקְדֵּשָׁא דְּאַקְדִּישׁ שְׁמוּאֵל סְכוּאָה וְשָׁאוּל בַּר
קִישׁ וְאַבְנֵר בַּר נֵר וְיוֹאָב בַּר צְרוּיָה כָּל הֶיקְדֵּישָׁא הֲוָה עַל יְדָא
דִּשְׁלוֹמִית וַאֲחוֹי׃ לְזַרְעֲיַת יִצְהָר כְּנַנְיָהוּ וּבְנוֹי לְעִיבִדְתָּא בְּרַיְיתָא
עַל יִשְׂרָאֵל לְסָרְכַיָּא וּלְדַיָּינַיָּא׃ לְחֶבְרוֹן חֲשַׁבְיָהוּ וַאֲחוֹי גִּבָּרֵי
חֵילָא אַלְפָא וּשְׁבַע מְאָה עַל אַסְעָרוּת יִשְׂרָאֵל מֵעִיבְרָא לְיוֹרְדְּנָא
מַעַרְבָא לְכָל עִבִידְתָּא דַייָ וּלְעִבִידַת מַלְכָּא׃ לְזַרְעֲיַת חֶבְרוֹן
יְרִיָּה מִתְמַנָּא לְרֵישָׁא לְזַרְעֲיַת חֶבְרוֹן לְגִנְסוֹי לַאֲבָהָתָא בִּשְׁנַת
אַרְבְּעִין לְמַלְכוּת דָּוִד אִיתְבָּעוּ וְאִשְׁתְּכַח בְּהוֹן גִּבָּרֵי חֵילָא
בְּיַעְזֵר גִּלְעָד׃ וַאֲחוֹי גִּבָּרֵי חֵילָא תְּרֵין אַלְפִין וּשְׁבַע מְאָה רֵישֵׁי
אֲבָהָתָא וּמַנִּינוּן דָּוִד עַל שֵׁיבַט רְאוּבֵן וְשֵׁיבַט גָּד וּפַלְגוּת שִׁיבְטָא
דִּמְנַשֶּׁה לְכָל פִּתְגָמָא דַייָ וּפִתְגָם דְּמַלְכָּא׃

כז.

וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִנְיַינְהוֹן רֵישֵׁי אֲבָהָן וְרַבָּנֵי אַלְפִין וּמְאָוָתָא
וְסָרְכֵיהוֹן דִּמְשַׁמְּשִׁין יַת מַלְכָּא לְכָל עֵיסַק פַּלְגְוָתָא דְּעַיְילָא
וּדְנָפְקָא יְרַח בְּיַרַח לְכָלְהוֹן יַרְחֵי שַׁתָּא פַּלְגוּתָא חֲדָא וְעֶשְׂרִין
וְאַרְבְּעָה

15. Obed-Edomo Meridies: filiis vero ejus domus ſuperliminarium. 16. Shuppimo & Choſæ ad Occidentem, una cum portâ projectûs in aggere aſcendente è regione Sanctuarii; cuſtodia contra cuſtodiam. 17. Ad Orientem Levitæ ſex *erant*: ad Septentrionem per diem quatuor, ad Auſtrum *itidem* per diem quatuor; ad domum verò ſuperliminarium bini, bini. 18. Forinſecus ad Occidentem, quatuor ad aggerem, bini *verò* forinſecus. 19. Hæ diviſiones ſunt Janitorum, filiorum Korachi & Merari. 20. Levitarum verò, Achia præerat theſauris domus Sanctuarii Domini, theſauris ſanctis. 21. Quod ad filios Laadanis filios *ſc.* Gershonis Laadani; Principes erant paterni Laadani, è filiis Gershonis Jechiel. 22. Filii Jechielis: Zetam & Joël frater ejus præerat repoſitoriis domus Sanctuarii Domini. 23. Amrami, Jitshari, Chebroni, Uzzieli. 24. Shebuel autem i. e. Jonathan filius Gershomi, filii Moſis reverſus eſt ad timorem Domini: cumque perſpexiſſet David ſolertem eum eſſe in re pecuniariâ, conſtituit eum præpoſitum theſauris. 25. Fratres quoque eorum ex Eliezere: Rechabia filius ejus, hujus filius Eſaia, hujus filius Joram, hujus filius Zicri, hujus filius Shelomith. 26. Ipſe Shelomith & fratres ejus præerant omnibus theſauris ſanctis, quos conſecravit David Rex & principes familiarum cum tribunis & centurionibus & Ducibus exercitus. 27. De bellis & manubiis conſecrarunt ad inſtaurandam domum

לְעוֹבֵד אֱדוֹם דָּרוֹמָא וְלִבְנוֹי בֵּית שִׁיקְפַיָּא׃ לְשֻׁפִּים וּלְחוֹסָה
לְמַעַרְבָא עִם־תַּרְעָא דְּמִיתְרַמְיָא בְּכִיבְשָׁא דְּסַלְקָא כָּל קֳבֵל
בֵּית מַקְדְּשָׁא מַטְרָא כָּל קֳבֵל מַטְרָא׃ לְמַדִּינְחָא לֵיוָאֵי אֶשְׁתָּא
לְצִיפּוּנָא לְיוֹמָא אַרְבְּעָה לְדָרוֹמָא לְיוֹמָא אַרְבְּעָה וּלְבֵית
שִׁיקְפַיָּא תְּרֵין תְּרֵין׃ כְּלַפֵּי בָּרָא לְמַעַרְבָא אַרְבְּעָה לְכִיבְשָׁא
תְּרֵין כְּלַפֵּי בָּרָא׃ אִילֵּין פַּלְגוּת תַּרְעַיָּא לִבְנֵי קֹרַח וְלִבְנֵי מְרָרִי׃
וְלֵיוָאֵי אֲחִיָּה עַל תִּיסְבְּרֵי בֵּית מַקְדְּשָׁא דַּיְיָ לְתִיסְבְּרֵי קוּדְשַׁיָּא׃
בְּנֵי לַעְדָּן בְּנֵי גֵּרְשׁוֹן לְלַעְדָּן רֵישֵׁי אֲבָהָתָא לְלַעְדָּן מִבְּנֵי גֵּרְשׁוֹן
יְחִיאֵל׃ בְּנֵי יְחִיאֵל זֵיתָם וְיוֹאֵל אֲחוֹי עַל אוּרְיָירֵי בֵּית מַקְדְּשָׁא
דַּיְיָ׃ לְעַמְרָם לְיִצְהָר לְחֶבְרוֹן לְעֻזִּיאֵל׃ וּשְׁבוּאֵל הוּא יוֹנָתָן בַּר
גֵּרְשׁוֹם בַּר מֹשֶׁה תָּב לְדַחַלְתָּא דַּיְיָ וְכַד חֲמָא דָּוִד דַּהֲוָה
מִתְבַּהֵיל עַל מָמוֹנָא וּמַנְּיֵיהּ נְגוֹדָא עַל תִּיסְבְּרַיָּא׃ וַאֲחוֹי לֶאֱלִיעֶזֶר
רְחַבְיָהוּ בְּרֵיהּ יְשַׁעְיָהוּ בְּרֵיהּ וְיוֹרָם בְּרֵיהּ וְזִכְרִי בְּרֵיהּ וּשְׁלוֹמִית
בְּרֵיהּ׃ הוּא שְׁלוֹמִית וַאֲחוֹי מְמַנָּן עַל כָּל תִּיסְבְּרֵי קוּדְשָׁא
דְּאַקְדִּישׁ דָּוִד מַלְכָּא וְרֵישֵׁי אֲבָהָתָא לְרַבְּנֵי אַלְפִין וּבְאַוְותָא
וְרַבְּנֵי חֵילָא׃ מִן־קְרָבַיָּא וּמִן עֲדָאָה אַקְדִּישׁוּ לְתַקָּפָא לְבֵית
מַקְדְּשָׁא

5. Ammiel ſextus Iſaſcar ſeptimus, Peültai octavus; quia benedixit illi Dominus propter arcam Domini, quæ erat in domo ejus, quando allatam illam apud eum depoſuiſſent, impertitus eſt itaque ei honorem, adeò ut videret è filiis & nepotibus ſuis octoginta, & duos Magiſtros Levitarum. 6. Shemaiæ autem filio ejus nati ſunt filii dominium exercentes in familiam ſuam paternam: erant enim Magiſtri perquam ſtrenui. 7. Filii Shemaiæ Othni & Rephaël & Obed-Edom & Elzabad fratres ejus Magiſtri ſtrenui: Elia quoque & Semachia. 8. Omnes hi de filiis Obed-Edomi ipſi & filii & fratres eorum, viri perquam ſtrenui in obeundô miniſterio: ſexaginta duo *erant* Obed-Edomo. 9. Porro Meſchelemiæ filii & fratres, viri ſtrenui, erant octodecim. 10. Choſæ autem de filiis Merari, filii *erant* Shimre Princeps, neque enim erat primogenitus, ſed conſtituit eum pater ejus Principem. 11. Chilkia ſecundus, Tebalia tertius, Zecharia quartus, omnes filii & fratres Choſæ tredecim. 12. His *erant* diviſiones Janitorum; principibus ſiquidem viris cuſtodia erat è regione fratrum ſuorum, ut miniſtrarent in domô Sanctuarii Domini. 13. Miſerunt enim ſortes Minor pariter ac Major per familias ſuas paternas ad unamquamque portam. 14. Cecidit ergo ſors orientalis Shelemiæ: Zecariæ autem filio ejus Conſiliario prudenti, cum ſortes mitterent, obtigit ſors ſeptentrionalis.

 15. Obed-

עמיאל שתיתאה יששכר שביעאה פעולתי תמינאה ארום
בריך יתיה יי על עיסק ארונא דיי דהוה בביתיה כד איתיוהי
ואעניעוהי בביתיה ופליג ליה איקרא וחמא מבנוי ומבני בנוי
תמניין ותרין רבוני ליואי : ולשמעיה בריה איתילידו בנין
שליטין לבית אבהתהון ארום רבנין גיברי חילא אינון : בני
שמעיה עותני ורפאל ועובד אלזבד אחוי רבני חילא
ואליהו וסמכיהו : כל אלין מבני עובד אדום הינון ובניהון
ואחיהון גברי חילא בחילא לפולחנא שיתין ותרין לעובד
אדום : ולמשלמיהו בנין ואחין גיברי חילא תמניסר : ולחסה
מן בני מררי בנין שמרי רישא ארום לא הוה בוכרא ומנייה
אבוי לרישא : חלקיהו תנינא טבליהו תליתאה זכריהו
רביעאה כל בנין ואחין דילחוסה תלתסר : לאלין פלגוות
תרעיא לרישי גבריא מטרתא כל קבל אחוהון לשמשא בבית
מקדשא דיי : ורמו עדבין כזעירא כרבא לבית אבהתהון
לתרעא ותרעא : ונפל עדבא למדינחא לשלמיה וזכריה בריה
יועץ מליך בסוכלתנו רמו עדבין ונפק עדביה לציפונא :

לעובד

19. Duodecima Chashabiæ filiis & fratribus ejus duodecim. 20. Decima tertia Shobaeli filiis & fratribus ejus duodecim. 21. Decima quarta Mattithiæ filiis & fratribus ejus duodecim. 22. Decima quinta Jeremotho filiis & fratribus ejus duodecim. 23. Decima ſexta Chananiæ filiis & fratribus ejus duodecim. 24. Decima ſeptima Joshbekashæ filiis & fratribus ejus duodecim. 25. Decima octava Chanani filiis & fratribus ejus duodecim. 26. Decima nona Mallothi filiis & fratribus ejus duodecim. 27. Vigeſima Eliathæ filiis & fratribus ejus duodecim. 28. Vigeſima prima Hothiri filiis & fratribus ejus duodecim. 29. Vigeſima ſecunda Giddalti filiis & fratribus ejus duodecim. 30. Vigeſima tertia Machazioth filiis & fratribus ejus duodecim. 31. Vigeſima quarta Romamti Ezeri filiis & fratribus ejus duodecim.

CAP. XXVI.

DIviſiones Janitorum *quod attinet* è filiis Korachi fuit Meshelemia filius Koræ de filiis Aſaphi. 2. Meshelemiæ filii erant Zecharia primogenitus Jediael ſecundus, Zebadia tertius, Jathniel quartus: 3. Elam quintus, Jehochanan ſextus, Elloeni ſeptimus. 4. Obed-Edomi quoque filii erant Shemaia primogenitus, Jehozabad ſecundus, Joach tertius & Sacar quartus & Nethanel quintus.

5. Am-

תְּרֵיסְרָאָה לַהֲשַׁבְיָה בְּנוֹי וַאֲחוֹהִי תְּרֵיסָר׃ לִתְלַתְסַר שׁוּבָאֵל
בְּנוֹי וַאֲחוֹהִי תְּרֵיסָר׃ לְאַרְבְּסַר מַתִּתְיָה בְּנוֹי וַאֲחוֹהִי תְּרֵיסָר׃
לַחֲמֵיסָר לִירֵימוֹת בְּנוֹי וַאֲחוֹהִי תְּרֵיסָר׃ לְשִׁיתְסַר לַחֲנַנְיָה בְּנוֹי
וַאֲחוֹהִי תְּרֵיסָר׃ לְשֵׁיבְסַר לְיָשְׁבְּקָשָׁה בְּנוֹי וַאֲחוֹהִי תְּרֵיסָר׃
לִתְמָנֵיסַר לַחֲנָנִי בְּנוֹי וַאֲחוֹהִי תְּרֵיסָר׃ לִתְשֵׁיסְרֵי לְמַלּוֹתִי בְּנוֹי
וַאֲחוֹהִי תְּרֵיסָר׃ לְעֶשְׂרִין לֶאֱלִיאָתָה בְּנוֹי וַאֲחוֹהִי תְּרֵיסָר׃ לְעֶשְׂרִין
וְחַד לְהוֹתִיר בְּנוֹי וַאֲחוֹהִי תְּרֵיסָר׃ לְעֶשְׂרִין וּתְרֵין לְגִדַּלְתִּי בְּנוֹי
וַאֲחוֹהִי תְּרֵיסָר׃ לְעֶשְׂרִין וּתְלָתָה לְמַחֲזִיאוֹת בְּנוֹי וַאֲחוֹהִי תְּרֵיסָר׃
לְעֶשְׂרִין וְאַרְבְּעָה לְרוֹמַמְתִּי עֶזֶר בְּנוֹי וַאֲחוֹהִי תְּרֵיסָר׃

כו

ל פַלְגְוָותָא לְתַרְעַיָא לִבְנֵי קֹרַח מְשֶׁלֶמְיָה בַּר קוֹרָא מִן בְּנֵי
אָסָף׃ לִמְשֶׁלֶמְיָה בְּנִין זְכַרְיָה בּוּכְרָא יְדִיעֲאֵל תִּנְיָנָא זְבַדְיָה
תְּלִיתָאָה יַתְנִיאֵל רְבִיעָאָה׃ עֵילָם חֲמִישָׁאָה יְהוֹחָנָן שְׁתִיתָאָה
אֶלְיְהוֹעֵינַי שְׁבִיעָאָה׃ וּלְעֹבֵד אֱדוֹם בְּנִין שְׁמַעְיָה בּוּכְרָא
יְהוֹזָבָד תִּנְיָנָא יוֹאָח תְּלִיתָאָה וְשָׂכָר רְבִיעָאָה וּנְתַנְאֵל חֲמִישָׁאָה׃
עַמִּיאֵל

Hemanis Bukkia, Mattania, Uzziel, Shebuel, Jeremoth, Chanania, Chanani, Eliatha, Giddalti & Romamti-Ezer Joshbekasha, Mallethi Hothir, Machazioth. 5. Omnes iſti filii Hemanis Prophetæ Regis in verbis Prophetiæ à conſpectu Domini ad clangendum tubâ: Dedit enim Dominus Hemani filios quatuordecim & filias tres. 6. Omnes hi conſtituti erant ad manum Patris eorum cum canticis in domo Sanctuarii Domini, cum cymbalis, nabliis & citharis in miniſterium domûs Sanctuarii Domini; ad manus Regis & Aſaphi & Jeduthunis & Hemanis. 7. Fuit autem numerus eorum cum fratribus ſuis, qui eruditi erant ad canendum coram Dominô; cuncti periti, ducenti & octoginta & octo. 8. Miſeruntque ſortes cuſtodia ex adverſo cuſtodiæ tam major quam minor, ſcriba cum diſcipulô. 9. Egreſſaque eſt ſors prima in Aſaphum Joſephô: Gedaliæ ſecunda, qui cum fratribus & filiis ſuis *erant* duodecim. 10. Tertia Zaccuri filiis & fratribus ejus duodecim. 11. Quarta Jetſeri filiis & fratribus ejus duodecim. 12. Quinta Nethaniæ filiis & fratribus ejus duodecim. 13. Sexta Bukkiæ, filiis & fratribus ejus duodecim. 14. Septima Jesharelæ filiis & fratribus ejus duodecim. 15. Octava Jeshaiæ filiis & fratribus ejus duodecim. 16. Nona Maltaniæ filiis & fratribus ejus duodecim. 17. Decima Shimei filiis & fratribus ejus duodecim. 18. Undecima Azareli filiis & fratribus ejus duodecim.

 19. Duo-

הימן בקיהו מתניהו עזיאל שבואל וירימות חנניה חנני אליאתה
גדלתי ורממתי עזר ישבקשה מלותי הותיר מחזיאות: כל אלין
בני להימן נביא דמלכא בפיתגמי נבואה מן קדם יי למתקע
בשופרא ויהב יי להימן בנין ארביסר ובנן תלת: כל אלין
במנן על ידא דאבוהון בשירין בבית מקדשא דיי בצלצלין
ובנבלין ובכנרין לעבידת בית מקדשא דיי על ידוי דמלכא
ואסף וידותון והימן: והוה מניינהון עם אחוהון מאלפין
לשבחא קדם יי כל סוכלתן מאתן ותמנן ותמניה: ורמו עדבין
מטרתא כל קבל מטרתא כזעירא כן רבא ספרא עם תלמידא:
ונפק עדביא קדמיא לאסף ליוסף גדליהו תניינא הוא ואחוהי
ובנוהי תריסר: תליתאה זכור בנוי ואחוהי תריסר: רביעאה
ליצר בנוי ואחוהי תריסר: חמישאה נתניה בנוי ואחוהי
תריסר: שתיתאה בקיה בנוי ואחוהי תריסר: שביעאה
ישראלה בנוי ואחוהי תריסר: תמינאה ישעיהו בנוי ואחוהי
תריסר: תשיעאה מתניה בנוי ואחוהי תריסר: עשיראה שמעי
בנוי ואחוהי תריסר: חדסראה עזראל בנוי ואחוהי תריסר:

תריסראה

Micæ erat Shamir. 25. Frater Micæ *erat* Jeſhia è filiis Jeſhiæ Zecaria. 26. Filii Merari Machli & Mushi filii Jaaziæ Beno. 27. Filii Merari ex Jaazia Beno & Shocham & Zaccur & Ibri. 28. Porrò Machli *filius* erat Eleazar: cui non erant filii. 29. De Kishô; filii Kishi Jerachmeel. 30. Filii verò Mushi Machli & Eder & Jeremoth: iſti filii Levitarum ſecundum familias paternas ſuas. 31. Miſeruntque & ipſi ſortes ex adverſo fratrum ſuorum filiorum Aaronis, coram Davide Rege & Tſadoko & Achimeleco & Principibus Familiarum Sacerdotalium & Leviticarum Familiarum Princeps quiſque ex adverſô fratris ſui minoris.

CAP. XXV.

SEpoſuit ergo David & primores Exercitus in miniſterium filiorum Aſaphi, & Hemanis & Jeduthunis qui prophetarent citharis nabliis & cymbalis eratque numerus eorum virorum ſc. miniſtrantium pro miniſteriô ſuô. 2. De filiis Aſaphi Zaccur & Joſeph & Nethania & Asharela filii Aſaphi ad manus Aſaphi qui prophetabat Spiritu Sanctô & conſtitutus eſt Princeps ad manum Regis. 3. De Jeduthune, filii Jeduthunis Gedalia & Tſeri & Jeshaia Chaſhabia & Mattithia, ſex ad manum Patris ſui Jeduthunis cum citharâ, qui prophetabat cum odis & hymnis coram Domino. 4. De Hemane, filii

מיכה שמיר : אחוי דמיכה ישיה לבני ישיה זכריהו : בני מררי
מחלי ומושי בני יעזיהו בנו : בני מררי ליעזיהו בנו ושהם
וזכור ועברי : למחלי אלעזר ולא הוו ליה בנין : לקיש בני קיש
ירחמאל : ובני מושי מחלי ועדר וירימות אלין בני ליואי
לבית אבהתהון : ורמו אוף הינון עדבין כל קבל אחוהון בני
אהרן קדם דוד מלכא וצדוק ואחימלך ורישי אבהת לכהניא
וללואי אבהת רישא קבל אחוהי זעירא :

כה.

ואפריש דוד ורבוני חילא לפולחנא לבני אסף והימן וידותון
דמיתנבאן בכנרין בנבלין ובצלצלין : והות מניינהון גברי
עבדי פולחנא לפולחנהון : לבני אסף זכור ויוסף ונתניה
ואשראלה בני אסף על ידוי דאסף דאיתנבי ברוח קודשא
ומיתמנא לרישא על ידא דמלכא : לידותון בני ידותון גדליהו
וצרי וישעיהו חשביא ומתתיאו אשתה על ידא דאבוהון ידותון
בכנרא דאיתנבי על אודותא ותושבחתא קדם יי : להימן בני
הימן

& Achimeleco filiô Abjatharis & Principibus familiarum Sacerdotalium: familia una aſſumpta eſt octies ad cuſtodiam Eleazaris, aſſumptâ verò *ea*, ſedecies aſſumpta eſt ad cuſtodiam Ithamaris. 7. Exivit itaque ſors prima Jehojaribo, Jedaiæ ſecunda. 8. Charimo tertia, Seorimo quarta. 9. Malchiæ quinta, Mijamini ſexta. 10. Hakkotſo ſeptima, Abiæ octava. 11. Jeshuæ nona, Shebaniæ decima. 12. Eliashibo undecima, Jakimo duodecima. 13. Chuphæ decima tertia, Jeshebabo decima quarta. 14. Bilgæ decima quinta, Immeri decima ſexta. 15. Cheziri decima ſeptima, Happittſetſo decima octava. 16. Pethachiæ decima nona, Jechezkeli vigeſima. 17. Jacini vigeſima prima, Gamuli vigeſima ſecunda. 18. Delaiæ vigeſima tertia, Maaziæ vigeſima quarta. 19. Hi erant numeri eorum ſecundum miniſterium ſuum, ut ingrederentur in domum Sanctuarii Domini, prout illis conveniebat ſub manu Aaronis patris eorum: ſicut præceperat ei Dominus Deus Iſraëlis. 20. Quod autem ad filios Levi reliquos: de filiis Amrami *erat* Shubael & de filiis Shubaelis Jechdia. 21. De Rechabia vero: filiorum Rechabiæ primarius erat Jishja. 22. Jitshari *filius* erat Shelomith è filiis Shelomith Jachath. 23. Filiorum Jerijæ Amaria *erat* ſecundus, Jachaziel tertius, Jekamam quartus. 24. Filii Uzzielis Mica, ex filiis

ואחימלך בר אביתר ורישי אבהתא לכהניא בית אבא חד
מתאחד תמניא למטרת אלעזר ודכתאחד כתאחד אשתא
עשרי למטרת איתמר : ונפק עדבא קדמאה ליהויריב לידעיה
תניינא : לחרים תליתאה לשערים רביעאה : למלכיה תלישאה
למימין שתיתאה : להקוץ שביעאה לאביה תמינאה : לישוע
תשיעאה לשכניהו עשיראה : לאלישיב חד סראה ליקים
תמסיראה : לחפה תליסראה לישבאב ארבסראה : לבלגה
חמיסראה לאמר שיסראה : לחזיר שביסראה להפצץ
תמניסראה : לפתחיה תשיסראה ליחזקאל עשרין : ליכין עשרין
וחד לגמול עשרין ותרין : לדליהו עשרין ותלתא למעזיה
עשרין וארבעה : אלין מניניהון לפולחנהון למיעל לבית
מקדשא דיי כד חמי להון ביד אהרן אבוהון היכמה דיפקדיה
יי אלהא דישראל : ולבני לוי דאשתיירו לבני עמרם שובאל
לבני שובאל יחדיה : לרחביה לבני רחביה רישא ישיה :
ליצהר שלמית לבני שלמית יחת : ובני יריהו אמריהו תניינא
יחזיאל תליתאה יקמעם רביעאה : בני עזיאל מיכה לבני

מיכה

ſimiliterque veſpere. 31. Quandocunque etiam offerebantur holocauſta coram Domino in Sabbatis & Neomeniis & ſolennitatibus: juxta numeros & ritus eorum jugiter coram Domino. 32. Obſervarent denique obſervationem tabernaculi temporis & obſervationem Sanctitatis & obſervationem filiorum Aaronis fratrum ſuorum ad opus Domûs Sanctuarii Domini.

CAP. XXIV.

PORro filiis Aaronis ſuæ *erant* diſtributiones: filii Aaronis *erant* Nadab & Abihu Eleazar & Ithamar. 2. Sed mortuo Nadabo & Abihu coram patre ſuo absque liberis maſculis miniſteriô fungebantur Eleazar & Ithamar. 3. Diſtribuerunt autem eos David & Tſadok è filiis Eleazaris & Achimelec è filiis Ithamaris juxta numerum ipſorum in miniſterium ſuum. 4. Inventique ſunt filii Eleazaris plures quod ad Principes viros quam filii Ithamaris cum diſtribuerent eos: filiis Eleazaris Patriarchæ *erant* ſedecim; filiis verò Ithamaris octo. 5. Porrò diviſerunt eos ſortibus alios cum aliis: erant enim Antiſtites Sancti & Antiſtites miniſtrantes coram Dominô è filiis Eleazaris ac è filiis Ithamaris. 6. Deſcripſitque eos Moshe ſcriba magnus, qui appellatus eſt Shemaia filius Nethaneelis de tribu Levi; lectus eſt autem liber coram Rege & Principibus & Tſadoko Sacerdote

&

וכדנן לרמשא: ולכל עדן דמיתסקן עלוון קדם יי ליומי שביא
ולרישי ירחיא ולמועדיא במניינייא כד חמי להון תדירא קדם
יי: ויטרון ית מטרת משכן זמנא וית מטרת קודשא ומטרת
בני אהרן אחוהון לעיבידת בית מקדשא דיי:

כד.

ולבני אהרן פלגוותהון בני אהרן נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר:
ומית נדב ואביהוא על אפי אבוהון ובנין דיכרין לא הוו להון
ושמישו אלעזר ואיתמר: ופליגונון דויד וצדוק מן בני אלעזר
ואחימלך מן בני איתמר למניינהון בפולחנהון: והישתכחו
בני אלעזר סגיעין לרישי גבריא מן בני איתמר ופליגנון לבני
אלעזר רישין לבית אבהן אשתה עשרה ולבני איתמר תמניא:
ופליגונון בעדבין אלין עם אלין ארום הוו רבנין קדישין
ורבנין משמשין קדם יי מבני אלעזר ומבני איתמר: וכתבינון
משה ספרא רבא דמיתקרי שמעיה בר נתנאל מן שיבטא לוי
והוה מתקרי כתבא קדם מלכא ורברביא וצדוק כהנא
ואחימלך

quartus. 20. Filii Uzzielis Mica conſtitutus Princeps & Jeshia ſecundus. 21. Filii Merari Machli & Mushi; filii Machli Eleazar & Kish. 22. Mortuus eſt autem Eleazar nullos habens filios ſed filias, quas duxerunt filii Kishi patrui eorum. 23. Filii Mushi Machli & Eder & Jeremoth tres. 24. Hi filii Levi per familias paternas ſuas, Patriarchæ ſecundum numerum ſuum pro numerô nominum per capita eorum, qui faciebant opus domus Sanctuarii Domini: à natô viginti annos & ſupra. 25. Nam dixit David, quietem præſtitit Verbum Domini Dei Iſraëlis populo ſuo: & habitare fecit Majeſtatem ſuam Hieroſolymis uſque in ſeculum. 26. Quin etiam Levitis non opus erit portare tabernaculum Domini & omnia vaſa ejus ad cultum illius. 27. Quoniam à verbis Davidis, quæ vaticinans dixit noviſſime hi numerati ſunt filii Levi, à natô viginti annos & ſupra. 28. Locus enim conſtitutionis eorum erat à latere filiorum Aaronis ad miniſterium domus Sanctuarii Domini: ſuper atrium, & exedras & purificationes rei ſanctificatæ cujuſque & opus *quodvis* miniſterii domus Sanctuarii Domini. 29. Et ut præeſſent pani ordinationis & ſimilæ, & muneribus & laganis azymis & ſartaginibus & frixo: omni denique menſuræ & dimenſioni. 30. Et ſtarent ſingulis matutinis ad confitendum & canendum coram Domino: ſimili-

רְבִיעָאָה: בְּנֵי עֻזִּיאֵל מִיכָא מְמַנָּא לְרֵישָׁא וְיִשִּׁיָּה תִּנְיָנָא:
בְּנֵי מְרָרִי מַחְלִי וּמוּשִׁי בְּנֵי מַחְלִי אֶלְעָזָר וְקִישׁ: וּמִית אֶלְעָזָר
וְלָא הֲווֹ לֵיהּ בְּנִין אֱלָהֵן בְּנָן וּנְסִיבוּנוּן בְּנֵי קִישׁ אֲחָא דַאֲבוּהוֹן:
בְּנֵי מוּשִׁי מַחְלִי וְעֵדֶר וִירֵמוֹת תְּלָתָא: אִלֵּין בְּנֵי לֵוִי לְבֵית
אֲבָהָתְהוֹן רֵישֵׁי אֲבָהָן לְמִנְיָנֵיהוֹן בְּמִנְיַן שְׁמָהָן לְגוּלְגְּלָתְהוֹן
עָבְדֵי עִיבִידְתָּא לְפֻלְחַן בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין
וּלְעֵילָא: אֲרוּם אֲמַר דָּוִד אַנִּיחַ מֵימְרָא דַיְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל
לְעַמֵּיהּ וְאַשְׁרֵי שְׁכִינְתֵּיהּ בִּירוּשְׁלֵם עַד לְעָלְמָא: וּלְחוּד אַף
לְלֵיוָאֵי לָא כָּשַׁר לְמִיטַל יַת מַשְׁכְּנָא דַיְיָ וְיַת כָּל מָנוֹהִי
לְפֻלְחָנֵיהּ: אֲרוּם בְּפִתְגָמֵי דָוִד דְּאִתְנַבֵּי יַאֲמַר בְּחוֹרַנְיְיתָא
הִינּוּן מִנְיַן בְּנֵי לֵוִי מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָא: אֲרוּם אַתְרַ
מַשְׁרְוֵיהוֹן בִּסְטַר בְּנֵי אַהֲרֹן לְפֻלְחַן בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ עַל
דַּרְאתָא וְעַל לְשַׁכַּיָּא וְעַל דַכְוָתָא לְכָל קוּדְשָׁא וְעִבִידַת
פֻּלְחַן בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ: וְלִלְחֵם סִדּוּרָא וּלְסֻלְתָּא וּלְמִנְחָתָא
וּלְאִיסְפּוֹגִין פַּטִּירִין וּלְמַסְרִיתָא וְלִרְבִיכָא וּלְכָל מְכִילָתָא
וּמְשַׁחְתָּא: וּלְמִיקַם בְּצַפַר בְּצַפַר לְאוֹדוּיֵי וּלְשַׁבָּחוֹי קֳדָם יְיָ
וּכְדֵין

qui conſtitutus eſt princeps Jechiel & Zethan & Joel tres. 9. Filii Shimei Shelomith & Chaziel & Haran tres: hi Patriarchæ erant domus Laadanis. 10. Porrò filii Shimei erant Jachath & Zina & Jeush & Beria: iſti filii Shimei quatuor. 11. Erat autem Jachath conſtitutus Princeps & Zina ſecundarius, ſed Jeush & Beria haud multos habuerunt filios, idcircò quoad domum paternam præpoſiti ſunt muneri uni. 12. Filii Kehathi Amram & Jitſchar Chebron & Uzziel quatuor. 13. Filii Amrami Aaron & Moshe, ſeparatusque eſt Aharon ut conſecraret Sanctiſſima ipſe & filii ejus in ſeculum: ut adoleret incenſum aromaticum coram Domino ut miniſtraret ei & benediceret in nomine ejus uſque in ſeculum. 14. Moshe autem *erat* Propheta Domini: filii verò ejus accenſiti ſunt tribui Leviticæ. 15. Filii Moshis Gershom & Eliezer. 16. Filii Gershomi Shobael conſtitutus Princeps: idem Jehonathan qui factus pſeudopropheta in ſenectute ſuâ pœnitentiam egit, quemque conſtituit David ſummum Theſaurarium. 17. Fuerunt autem filii Eliezeris Rechabia, factus princeps, nec erant Eliezeri filii alii, ſed propter merita Moshis multiplicati ſunt poſteri Rechabiæ ultra ſexaginta myriadas. 18. Filii Jitſcharis Shelomith conſtitutus Princeps. 19. Filii Chebronis Jeria conſtitutus Princeps, Amaria ſecundus, Jachaziel tertius & Jakomeam

דְּמִתְמַנָּא לְרֵישָׁא יְחִיאֵל זֵיתָם וְיוֹאֵל תְּלָתָא׃ בְּנֵי שִׁמְעִי
שְׁלֹמִית יַחֲזִיאֵל וְהָרָן תְּלָתָא אִלֵּין רֵישֵׁי אֲבָהָתָא לְבֵית לַעְדָּן׃
וּבְנֵי שִׁמְעִי יַחַת זִינָא וִיעוּשׁ וּבְרִיעָה אִלֵּין בְּנֵי שִׁמְעִי אַרְבְּעָה׃
וַהֲוָה יַחַת מְמַנָּא לְרֵישָׁא וְזִיזָא תִּנְיָינָא וִיעוּשׁ וּבְרִיעָה לָא
אַסְגִּיעוּ בְּנִין וַהֲווֹ לְבֵית אַבָּא מְמַנַּן לְמַטַּרְתָּא חֲדָא׃ בְּנֵי קְהָת
עַמְרָם וְיִצְהָר חֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל אַרְבְּעָה׃ בְּנֵי עַמְרָם אַהֲרֹן
וּמֹשֶׁה וְאִתְפָּרַשׁ אַהֲרֹן לְקַדָּשׁוּתֵיהּ קֹדֶשׁ קוּדְשִׁין הוּא וּבְנוֹהִי
עַד עָלְמָא לְאַסָּקָא קְטֹרֶת בּוּסְמִין קֳדָם יְיָ לְשַׁמָּשׁוּתֵיהּ וּלְבָרָכָא
בִּשְׁמֵיהּ עַד עָלְמָא׃ וּמֹשֶׁה נְבִיָּא דַּיְיָ וּבְנוֹהִי אִתְקְרוֹן עַל
שִׁבְטָא דְּלֵוִי׃ בְּנֵי מֹשֶׁה גֵּרְשׁוֹם וֶאֱלִיעֶזֶר׃ בְּנֵי גֵּרְשׁוֹם
שְׁבוּאֵל מְמַנָּא לְרֵישָׁא הוּא יְהוֹנָתָן דְּאִתְמְנָא נְבִיָּא שִׁקְרָא
וּבְסִיבוּתֵיהּ עֲבַד תְּתוּבָא וּמַנֵּי יָתֵיהּ דָּוִד לְרֵישָׁא עַל אוֹצָרַיָּא׃
וַהֲווֹ בְּנֵי אֱלִיעֶזֶר רְחַבְיָה מְמַנָּא לְרֵישָׁא וְלָא הֲווֹ לֶאֱלִיעֶזֶר בְּנִין
חוֹרָנִין וּבְנִין זַכְוָתֵיהּ דְּמֹשֶׁה רְבוֹ בְּנֵי רְחַבְיָה וְסַגִּיעוּ לְעֵיל מִן
שִׁתִּין רִיבְבָן׃ בְּנֵי יִצְהָר שְׁלֹמִית מְמַנָּא לְרֵישָׁא׃ בְּנֵי חֶבְרוֹן
יְרִיָּהוּ מְמַנָּא לְרֵישָׁא אֲמַרְיָה תִּנְיָנָא יַחֲזִיאֵל תְּלִיתָאָה וִיקַמְעָם
רְבִיעָאָה׃

filio ejus. 18. Nonne, *inquit*, Verbum Domini Dei
veſtri vobis eſt auxilio, & requiem vobis dedit ab
omni parte? tradidit enim in manum meam omnes
incolas terræ & ſubjecta eſt terra coram Domino &
coram populo ejus. 19. Præbete igitur cor veſtrum
& animum veſtrum ut inquiratis Dominum Deum
veſtrum; ſurgite quoque & ædificate domum Sanctua-
rii Domini Dei veſtri ad inferendam arcam fœderis
Domini & vaſa Sacra Domini in domum quæ ædifi-
catur nomini Domini.

CAP. XXIII.

David igitur ſenex & ſatur dierum Regem conſti-
tuit Shelomonem filium ſuum ſuper Iſraëlem.
2. Et congregavit omnes Principes Iſraëlis unà cum
Sacerdotibus & Levitis. 3. Numeratis autem Levitis
à natô triginta annis & ſupra, erat numerus eorum
per capita virorum triginta octo millia. 4. Ex his
conſtituti ſunt Antiſtites in miniſterium domus San-
ctuarii Domini vicies & quater mille, Præfecti quoque
ac Judices ſex mille. 5. Porro quater mille Janitores ac
totidem Cantores coram Dominô, inſtrumentis muſi-
cis, quæ feci, *inquit*, ad laudandum. 6. Et diſtribuit
eos David in certas diſtributiones ſecundum filios Le-
vi, Gershonem, Kehathum & Merarim. 7. Gersho-
ni filii erant Laadan & Shimei. 8. Filii Laadanis

בְּרֵיהּ׃ הֲלָא מֵימְרָא דַייָ אֱלָהָכוֹן בְּסַעְדְּכוֹן וְנִיחַ לְכוֹן מִן חֲזוֹר חֲזוֹר אֲרוּם מְסַר בִּידִי יַת כָּל יָתְבֵי אַרְעָא וְאִיתְכְּבִישַׁת אַרְעָא קֳדָם יְיָ וְקֳדָם עַמֵּיהּ׃ כְּדוּן הָבוּ לִבְּכוֹן וְנַפְשְׁכוֹן לְמִתְבַּע מִן קֳדָם יְיָ אֱלָהָכוֹן וְקוּמוּ וּבְנוֹ יַת בֵּית מַקְדְּשָׁא דַייָ אֱלָהָכוֹן לְאָעָלָא יַת אֲרוֹן קְיָמָא דַייָ וּמָאנֵי קוּדְשָׁא דַייָ לְבֵיתָא דְמִתְבְּנֵי לִשְׁמָא דַייָ׃

כג

דָּוִד סִיב וּשְׂבַע יוֹמִין וְאַמְלֵיךְ יַת שְׁלֹמֹה בְּרֵיהּ עַל יִשְׂרָאֵל׃ וּכְנַשׁ יַת כָּל רַבְרְבֵי יִשְׂרָאֵל וְכַהֲנַיָּא וְלֵוָאֵי׃ וּמְנוֹ לֵוָאֵי מִבַּר תְּלָתִין שְׁנִין וּלְעֵילָא וַהֲוָה מִנְיָנְהוֹן לְגֻלְגְּלָתְהוֹן לְגוּבְרַיָּא תַּמְנֵי וּתְלָתִין אַלְפִין׃ מִן אִלֵּין מִמַּנָּן רַבְּנִין עַל עֲבִידַת בֵּית מַקְדְּשָׁא דַייָ אַרְבְּעָה וְעֶשְׂרִין אַלְפִין וְסַרְכַיָּא וְדַיָּנַיָּא אֶשְׁתָּא אַלְפִין׃ וְאַרְבְּעָה אַלְפִין תַּרְעַיָּא וְאַרְבְּעָה אַלְפִין מְשַׁבְּחַיָּא קֳדָם יְיָ בְּזֵינֵי זְמַר דִּי עֲבָדִית לְשַׁבָּחָא׃ וּפַלֵּיגִנּוּן דָּוִד פְּלוּגְוָתָא לִבְנֵי לֵוִי לְגֵרְשׁוֹן קְהָת וּמְרָרִי׃ לְגֵרְשׁוֹן לַעְדָּן וְשִׁמְעִי׃ בְּנֵי לַעְדָּן

דִּכְתִּמְנָא

hoſtibus ejus undique, Shelomoni enim erit ei nomen, quod pacem ac otium collaturus ſim in Iſraëlem in diebus illius. 10. Ipſe ædificabit domum Sanctuarii nomini meo, & ipſe erit dilectus coram me ut filius, & ego diligam eum ut pater: firmaboque ſolium regni ejus ſuper Iſraëlem in ſeculum. 11. Nunc ergo fili mî, ſit Verbum Domini tibi auxilio: & proſperare & ædifica domum Sanctuarii Domini Dei tui, quemadmodum locutus eſt de te. 12. Veruntamen dabit tibi Dominus prudentiam & intellectum & præficiet te Regem ſuper Iſraëlem; quò poſſis obſervare legem Domini Dei tui. 13. Tunc quidem proſperaberis, ſi obſervâris exequi fœdus Domini, & judicia quæ præcepit Dominus Moſi de Iſraële: ſtrenuus eſto & fortis, ne timeas nec frangaris *animô*. 14. Ecce quidem in afflictione & inedia mea præparavi ad domum Sanctuarii Domini auri talenta centies mille, argenti verò millies mille talenta; æri autem & ferro non eſt pondus præ multitudine: ligna quoque & lapides paravi, quibus finire *opus hoc* poſſis. 15. Apud te etiam ſunt plurimi opifices ſculptores & latomi & fabri lignarii: quiſque demum peritiſſimus in qualibet arte. 16. Auro & argento & æri & ferro nullus eſt numerus, & ſupputatio: erige te & fac ſitque Verbum Domini tibi auxilio. 17. Præcepit quoque David cunctis Principibus Iſraëlis ut adjumento eſſent Shelomoni filio

חזור חזור ארום שלמה יהי שמיה ושלמא ושדוכא אתן על
ישראל ביומוהי : הוא יבני בית מקדשא לשמי והוא יהי חביב
קדמי כברא ואנא ארחים ליהוי כאבא ואתקין כורסי
מלכותיה על ישראל עד עלמא : וכדון ברי יהי מימרא דיי
בסעדך ותצלח ותיבני בית מקדשא דיי אלהך היכמה
דימליל עלך : ברם יתן לך יי סוכלתנו וביונתא ויכנינך
למלכא על ישראל ולמינטר ית אוריתא דיי אלהך : הא בכין
תצלח אין תינטר למיעבד ית קימא דיי וית דיניא דיפקיד
יי ית משה על ישראל תקף ועילם לא תידחל ולא תיתבר :
והא בסיגופי ובצומי אתקינית לבית מקדשא דיי דהבא
קינטירין מאה אלפין וכספא אלף אלפין קנטירין ולנחשא
ולפרזלא לית מתקל ארום לסוגי הוה וקיסין ואבנין אתקינית
ועילויהון תוסיף : ועמך לסוגי עבדי עיבידתא פכלייא ונגרי
אבנא וקיסא וכל חכימא בכל עיבידתא : לדהבא לכספא
לנחשא ולפרזלא לית סכום ומניין קום ועיביד ויהא מימרא
דיי בסעדך : ופקיד דוד לכל סרכי ישראל לסייעא לשלמה
בריה :

Domini, & hoc altare idoneum eſt holocauſtis Domus Iſraëlis. 2. Ideoque juſſit David congregari peregrinos, qui erant in terrâ Iſraëlis, & conſtituit Lapicidas ad cædendos lapides dedolatos, ad ædificandam domum Sanctuarii Domini. 3. Ferrum quoque plurimum in clavos ad valvas portarum & ad compaginandum paravit David, æris etiam vim tantam, ut ponderari non poſſet. 4. Quin & ligna cedrina, quæ non erat numerare: deportabant enim Sidonii ac Tyrii ligna cedrina quam plurima ad Davidem. 5. Dixit namque David, Shelomo filius meus puer *eſt* ac tener: domus verò Sanctuarii ædificanda nomini Domini, auguſta ad magnificentiam ſummam conciliandam nomini Domini, & in laudem univerſæ terræ, apparatum itaque ei faciam; paravit ergo David abunde ante mortem ſuam. 6. Vocavit quoque Shelomonem filium ſuum, eique mandavit ædificare domum Sanctuarii nomini Domini Dei Iſraëlis. 7. Dixitque David Shelomoni, fili mî, mihi quidem in animo fuit ædificare domum Sanctuarii nomini Domini Dei mei. 8. Sed fuit ad me verbum prophetiæ de præſentiâ Domini dicentis, ſanguinis multum fudiſti & bella maxima geſſiſti; fieri non poteſt ut tu ædifices domum Sanctuarii nomini meo, qui tantam vim ſanguinis effuderis in terram coram me. 9. Ecce filius naſcetur tibi, is erit vir quietis, quippe cui quietem daturus ſum ab omnibus

דַיְיָ וְדֵין מַדְבְּחָא דְכָשַׁר לַעֲלָתָא לְדְבֵית יִשְׂרָאֵל׃
וַאֲמַר דָוִד לְמִכְנַשׁ יַת גִיּוֹרַיָא דִי בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל וַאֲקִים
פְּסוֹלִין לְמִפְסַל אַבְנִין פְּסִילָן לְמִבְנֵי בֵית מַקְדְשָׁא דַיְיָ׃ וּפַרְזְלָא
סַגִי לְמַסְמְרִין לְרָשֵׁי תַרְעַיָיה לְלַפְפָא אַתְקֵין דָוִד וּנְחָשָׁא לְסָוְגָעָא
עַד דְלָא אֶפְשַׁר לְמַתְקַל׃ וְקֵיסֵי אַרְזַיָא עַד דְלֵית מִנְיָין אֲרוּם
אַיְיתִיאוּ צִידוֹנָאֵי וְצוֹרָאֵי קֵיסֵי אַרְזַיָא לְסָוְגָעָא לְדָוִד׃ וַאֲמַר
דָוִד שְׁלֹמֹה בְּרִי רוֹבִי וְרַכִּיךְ וּבֵית מַקְדְשָׁא לְמִיבְנֵי לִשְׁמָא דַיְיָ
חֲסִין לְאַסְגָאָה לְעֵילָא לִשְׁמָא דַיְיָ וּלְתוּשְׁבְּחָא לְכָל אַרְעָתָא
אִיתַקַן כְּדֵין לֵיהּ וְתַקֵין דָוִד לְסָוְגָעָא קֳדָם מוֹתֵיהּ׃ וּקְרָא
לִשְׁלֹמֹה בְּרֵיהּ וּפַקְדֵיהּ לְמִיבְנֵי בֵית מַקְדְשָׁא לִשְׁמָא דַיְיָ אֱלָהָא
דְיִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַר דָוִד לִשְׁלֹמֹה בְּרִי אֲנָא הֲוָה עִם לִיבְּבִי לְמִבְנֵי
בֵית מוּקְדְשָׁא לִשְׁמָא דַיְיָ אֱלָהָי׃ וַהֲוַת עֲלַי פִּתְגָם נְבוּאָה
מִן קֳדָם יְיָ לְמֵימַר אַדְמָא לְסָוְגָעָא אַשְׁדֵיתָא וּקְרָבִין רַבְרְבָן
עֲבַדְתָּא לָא אֶפְשַׁר לָךְ לְמִבְנֵי בֵית מַקְדְשָׁא לִשְׁמִי אֲרוּם
אַדְמִין סַגִיעִין אַשְׁדֵיתָא עַל אַרְעָא קֳדָמַי׃ הָא בַר אִתְיְלִיד
לָךְ הוּא יְהֵא גַבְרֵי נְיָחָא וַאֲנִיחַ לֵיהּ מִכָּל בַּעֲלֵי דְבָבוֹי מִן

חֱזוֹר

in lignum pyræ & triticum pro munere, omnia do.
24. Retulit verò Rex David Arvani, nequaquam, ſed omninò empturus ſum pecuniâ juſtâ: neque enim accipiam de tuô, unde offeram nomini Domini holocauſta gratuita. 25. Dedit ergo David Arvani pecunias pro loco ſiclos aureos *juſto* pondere ſexcentos. 26. Et extruxit ibi altare nomini Domini, obtulitque holocauſta & ſacrificia: oravit etiam coram Dominô, qui acceptavit preces ejus, *illudque teſtatus eſt* igne cœlitus delapſô in altare holocauſti.
27. Dixitque Dominus Angelo perdenti, deſine: recondidit itaque gladium ſuum in vaginam. 28. Eô tempore cum videret David, quod acceptaſſet Dominus preces ejus in areâ Arvanis Jebuſæi & ſacrificaſſet ibi. 29. Tabernaculum enim Domini quod fecerat Moshe in deſerto & altare holocauſti eâ tempeſtate erat in Sanctuario Gibeone. 30. Adeò ut nequiret David illud adire ut conſuleret Dominum, quippe perterritus eſt à conſpectu gladii Angeli miſſi à præſentiâ Domini.

CAP. XXII.

DIxit itaque David; Hic locus eſt ubi convenit ædificari domum Sanctuarii

לְקֵיסֵי סִידוּרָא וְחִינְטַיָּרָת לְמִנְחָתָא כֹּלָּא יְהָבִית׃ וַאֲמַר מַלְכָּא
דָּוִד לְאַרְוָן לָא אֲרוּם מִזְבַּן אֶזְבּוּן בִּכְסַף שְׁלִים אֲרוּם לָא
אֶסַּב מִן דִּילָךְ לִשְׁמָא דַייָ לְאַסָּקָא עֲלָתָא לְמַגָּן׃ וִיהַב דָּוִד
לְאַרְוָן דְּמִין עַל אַתְרָא סִילְעִין דִּדְהַב מַתְקַל שִׁיתְמְאָה׃
וּבְנָא תַמָּן דָּוִד מַדְבְּחָא לִשְׁמָא דַייָ וְאַסֵּיק עֲלָוָן וְנִכְסַת קוּדְשִׁין
וְצַלֵּי קֳדָם יְיָ וְקַבִּיל צְלוֹתֵיהּ בְּאֶשָּׁא דִנְחָתַת מִן שְׁמַיָּא עַל
מַדְבְּחָא עֲלָתָא׃ וַאֲמַר יְיָ לְמַלְאֲכָא לְחַבָּלָא מִסְתְּיָיךְ וַאֲתֵיב סַיְפֵיהּ
לְלִידְנֵהּ לִי יַן לְתִיקֵהּ׃ בְּעִדָּנָא הַהִיא כַּד חֲמָא דָּוִד אֲרוּם
קַבִּיל יְיָ צְלוֹתֵיהּ בְּאִידְרֵי אַרְוָן יְבוּסָאֵי וְדַבַּח תַּמָּן׃ וּמַשְׁכְּנָא
דַייָ דַּעֲבַד מֹשֶׁה בְּמַדְבְּרָא וּמַדְבְּחָא דַעֲלָתָא בְּעִדָּנָא הַהִיא
בְּמִקְדְּשָׁא דִּבְגִבְעוֹן׃ וְלָא סְפֵיק דָּוִד לְמֵיזַל קֳדָמוֹהִי לְמִתְבַּע
אוּלְפָּן מִן קֳדָם יְיָ אֲרוּם אִתְבְּהֵיל מִן קֳדָם סַיְפָא דְמַלְאָךְ
שְׁלִיחַ מִן קֳדָם יְיָ׃

כב

וַאֲמַר דָּוִד דֵּין הוּא אַתְרָא דְּכָשַׁר לְמוּתְבְּנָיֵיהּ תַּמָּן בֵּית מַקְדְּשָׁא
דַייָ

evaginatum ei in manu, inclinatum ſuper Hieroſolymam: cecidit itaque David, una cum Scribis ac Senioribus cinctis & amictis ciliciis & proſtraverunt ſe in facies ſuas. 17. Dixitque David coram: Nonne ego ſum qui juſſi numerari populum, & ego is ſum qui peccavi & quam peſſimum feci? Hi autem populus, qui ſicut oves ſunt in manu paſtoris, quid fecerunt? Domine Deus mi, ſit quæſo percuſſio tua in me, & in domum paternam meam, ſed in populum tuum ne ſit in peſtilentiam. 18. Angelus igitur miſſus à præſentiâ Domini præcepit Gadi, ut diceret Davidi; Aſcendat David ad erigendum altare coram Dominô in areâ Arvanis Jebuſhæi. 19. Aſcendit ergo David juxta verbum Gadis, quod locutus ei fuerat ex nomine Domini. 20. Converſus autem Arvan vidit Angelum, quatuorque filii ejus cum ipſo abſcondiderunt ſe ab Angelo: Arvan enim triturabat triticum. 21. Quumque veniret David ad Arvanem, proſpiciens Arvan vidit Davidem: prodiit igitur ex areâ & reverentiam ei præſtitit pronus in terram. 22. Dixitque David Arvani: da mihi locum areæ *tuæ* ut extruam in eô altare Domino; pro pecuniâ juſtâ da illum mihi, ut averruncetur peſtis à populo meô. 23. Reſpondit autem Arvan Davidi, Accipe tibi & faciat Dominus meus Rex quod rectum ei viſum erit: ecce do boves pro holocauſto & tribulas ad findendum

וְסַיְיפֵיהּ שְׁלִיפָא בִּידֵיהּ רְכִינָא עַל יְרוּשְׁלֶם : וּנְפַל־דָּוִד וְסַפְרַיָא
וְסָבַיָא דַּאֲסִירִין וּמְזָרְזִין בְּשַׂקַּיָּיה וְאִיתְרְכִינוּ עַל אַפֵּיהוֹן :
וַאֲמַר דָּוִד קֳדָם יְיָ הֲלָא אֲנָא הוּא דַּאֲמָרִית לְמִמְנֵי יַת עַמָּא
וַאֲנָא הוּא דְּחַבִית וְאַבְאֵשָׁא אַבְאֵישִׁית וְאִילֵין עַמָּא דְּאִינוּן
הֵי כְּעָנָא בְּיַד רַעְיָא מַה עֲבָדוּ יְיָ אֱלָהַי תְּהֵי כְּדוֹן מַחֲתָךְ
בִּי וּבְבֵית אַבָּא וּבְעַמָּךְ לָא תְהֵא לְמוֹתָנָא : וּמַלְאָךְ שְׁלִיחַ
מִן קֳדָם יְיָ אֲמַר לְגָד לְמֵימַר לְדָוִד דִּי יִסַּק דָּוִד לַאֲקָמָא
מַדְבְּחָא קֳדָם יְיָ בְּבֵית אִידְרֵי דְּאַרְוָן יְבוּסָאֵה : וּסְלֵיק דָּוִד
בְּפִתְגָמָא דְגָד דְּמַלִּיל בִּשְׁמָא דַיְיָ : וְתָב אַרְוָן וַחֲמָא יַת
מַלְאֲכָא וְאַרְבַּעְתֵּי בְנוֹי עִמֵּיהּ מִיטַּמְּרָן מִן קֳדָם מַלְאֲכָא
וְאַרְוָן הֲבִיט חִיטַּיָּה : וַאֲתָא דָוִד עַד אַרְוָן וְאִיסְתְּכֵי אַרְוָן
וַחֲמָא יַת דָּוִד וּנְפַק מִן אִדְּרָא וּסְגִיד לְמַלְכָּא עַל אַפּוֹהִי עַל
אַרְעָא : וַאֲמַר דָּוִד לְאַרְוָן הַב לִי יַת אֲתַר בֵּית אִדְּרָא וְאִבְנֵיה
בֵּיהּ מַדְבְּחָא קֳדָם יְיָ בִּכְסַף שְׁלִים הַב יָתֵיהּ לִי וְתִתְכְּלֵי מוֹתָנָא
מֵעַל עַמִּי : וַאֲמַר אַרְוָן לְדָוִד סַב לָךְ וְיַעְבֵּד רִבּוֹנִי מַלְכָּא
דְּכָשַׁר קֳדָמוֹהִי חֲמִי יְהָבִית תּוֹרַיָּא לַעֲלָתָא קוּרְקְסָוָתָא לִצְלָחָא
לְקִיסֵי

plena ſunt frumento, neque ejus intereſt ſi moriantur populus domus Iſraëlis fame: Sin ego elegero bellum & fugere coram inimicô, dicent Iſraëlitæ; David vir fortis eſt & bellicoſus, nec ejus intereſt ſi cadant populus domus Iſraëlis occiſi gladio, ecce in anguſtiam redactus ſum maximam: Tradar nunc in manum Verbi Domini, quod plurimæ ſint miſerationes ejus: ſed in manus filiorum hominis ne tradar. 14. Immiſit itaque Dominus peſtilentiam in Iſraëlem, & ceciderunt ex Iſraële ſeptuagies mille viri. 15. Miſit quoque Verbum Domini Angelum mortis Hieroſolymam ad eam perdendam; interea autem dum ille perderet, intuitus eſt cineres ligationis Iſaaci ad baſin altaris & recordatus eſt fœderis ſui cum Abrahamô, quod pactus erat in monte cultûs*, domus quoque Sanctuarii ſupernæ, ubi *degunt* animæ juſtorum, & imaginis Jacobi infixæ throno gloriæ: converſus eſt itaque in verbo ſuo quoad malum, quod ſe facturum dixerat, ac locutus eſt Angelo perdenti: deſine nunc. Tolle Abishæum Principem eorum ex ipſorum mediô, & cohibe percuſſionem tuam à reliquô populô, Angelus autem miſſus à præſentiâ Domini ſtabat in areâ Arvanis Jebuſæi. 16. Levansque David oculos ſuos vidit angelum Domini ſtantem & ſuſpenſum in aëre inter terram & cœlum & gladium ejus evagi-

סַלְיָין עֵיבוּרָא וְלָא אִיכַּפַּת לֵיהּ אִין יְמוּתוּן עַמָּא בֵּית יִשְׂרָאֵל
בְּכַפְנָא וְאִין אֲנָא בָּרֵיר יַת קְרָבָא וּלְמִיפַּק מִן קֳדָם סַנְאָךְ
יֶימְרוּן דְּבֵית יִשְׂרָאֵל דָּוִד גַּבְרָא וּמָרֵי קְרָבָא וְלָא
אִיכַּפַּת לֵיהּ אִין יִפְּלוּן עַמָּא בֵּית יִשְׂרָאֵל קַטְלִין בְּחַרְבָּא
הָאעִיק לִי לַחֲדָא אִיתְמְסַר כְּדוּן בְּיַד מֵימְרָא דַיְיָ אֲרוּם
סַגִּיעִין רַחֲמוֹהִי וּבְיַד בְּנֵי אֱנָשָׁא לָא אִיתְמְסָר: וִיהַב יְיָ מוֹתָנָא
בְּיִשְׂרָאֵל וּנְפָלוּ מִיִשְׂרָאֵל שַׁבְעִין אַלְפִין גּוּבְרִין: וְשַׁדַּר מֵימְרָא
דַיְיָ מַלְאֲכָא דְמוֹתָא לִירוּשְׁלֵם לְחַבָּלוּתָהּ וּבְחַבָּלוּתֵיהּ אִיסְתְּכַל
בְּאֶפְרָא דַעֲקֵדְתָּא דְיִצְחָק בִּיסוֹדָא דְמַדְבְּחָא וְאִידְכַּר קְיָימֵיהּ
דְּעִם אַבְרָהָם דְּקַיֵּים בְּטַוּוּר פּוּלְחָנָא וּבֵית מִקְדְּשָׁא דִּלְעֵיל
דְּתַמָּן נַפְשָׁת צַדִּיקַיָּא וְאוּקוֹנִין דְּיַעֲקֹב דִּקְבִיעַ בְּכוּרְסֵי יְקָרָא
וְתָב בְּמֵימְרֵיהּ עַל בִּישְׁתָּא דַאֲמַר לְמֶעְבַּד וַאֲמַר לְמַלְאֲכָא
מְחַבְּלָא מִשְׁתְּיֵיךְ כְּדוּן טוֹל אֲבִישַׁי רַבְּהוֹן מִבֵּינֵיהוֹן וּפְסוֹק
מֵחֲתַךְ מִן שְׁיַיר עַמָּא וּמַלְאָךְ שְׁלִיחַ מִן קֳדָם יְיָ הֲוָה קָאֵים
בְּבֵית אִידְרֵי דְּאַרְוָון יְבוּסָאָה: וּזְקַף דָּוִד יַת עֵינוֹהִי וַחֲמָא
יַת מַלְאֲכָא דַיְיָ קָאֵים וְתָלֵיל בַּאֲוִירָא בֵּין אַרְעָא וּבֵין שְׁמַיָּא
וְסַיְיפֵיהּ

deinde reverſus eſt Hieroſolymam. 5. Et tradidit
Joab computum numeri populi Davidi: erantque
omnes Iſraëlitæ undecies centies mille viri educen-
tes gladium, homines itidem Jehudæ quadringen-
ties ſeptuagies mille viri educentes gladium. 6.
Tribum enim Levi & tribum Benjaminis non nu-
meravit; quod mandatum Regis abominandum vi-
deretur Joabo. 7. Diſplicuit quoque Domino res
hæc; ideoque percuſſit Dominus Iſraëlem. 8.
Dixitque David coram Domino, Peccavi valde,
quod fecerim rem hanc: at nunc ignoſce, quæſo,
peccato ſervi tui, qui ſummè inſipienter egi. 9.
Locutus eſt itaque Dominus cum Gade, Prophetâ
Davidis, dicens: 10. Vade loquere Davidi, dicens:
Sic dicit Dominus, unum de tribus ego illaturus
ſum tibi: elige tibi unum ex eis quod faciam tibi:
11. Veniens ergo Gad ad Davidem, dixit ei:
Sic Dicit Dominus, Recipe in te: 12. Aut tri-
bus annis famem, aut tribus menſibus fugere &
defetiſci coram inimicis tuis, gladio hoſtium tuo-
rum prope Te aſſequente; aut tribus diebus cæ-
des gladii à conſpectu Domini ac peſtilentiam in
terrâ perdentem in univerſo terminô Iſraëlis.
Nunc igitur diſpice quid reſponſi referam ei, qui
miſit me. 13. Dixit verò David Gadi; ſi ego
elegero famem, dicent Iſraëlitæ, horrea Davidis

וְתָב לִירוּשְׁלֵם : וּמְסַר יוֹאָב יַת חוּשְׁבַּן מִנְיַן עַמָּא לְדָוִד וַהֲווֹ
כָּלְהוֹן יִשְׂרָאֵל אֲלַף וּמְאָה אַלְפִּין גְּבַר שָׁלְפֵי סַיְפָא וֶאֱנָשׁ
יְהוּדָה אַרְבְּעָה מְאָה וְשַׁבְעִין אַלְפִּין גִּיבַּר שָׁלְפַן סַיְפָא:
וְשִׁבְטָא לֵוִי וְשִׁבְטָא בִנְיָמִין לָא מְנָא אֲרוּם מְרַחֲקָא פִּתְגָּמָא
דְמַלְכָּא עַל יוֹאָב : וּבְאִישׁ קֳדָם יְיָ פִּתְגָּמָא הָדֵין וּמְחָא יְיָ יַת
יִשְׂרָאֵל : וַאֲמַר דָּוִד קֳדָם יְיָ חָבִית לַחֲדָא עַל דִּיעֲבָדִית יַת
פִּתְגָּמָא הָדֵין וּכְדוֹן שְׁבוֹק כְּדוֹן יַת חוֹבָא דְעַבְדָּךְ אֲרוּם
אִיטַּפְּשִׁית עַד לַחֲדָא : וּמַלִּיל יְיָ עִם גָּד נְבִיָּא דְדָוִד לְמֵימָר:
אֵיזֵיל וּתְמַלֵּיל לְדָוִד לְמֵימַר כִּדְנַן אֲמַר יְיָ חֲדָא מִן תְּלַת אֲנָא
רָמֵי עֲלָךְ בְּחַר לָךְ חֲדָא מִנְהוֹן וְאַעְבֵּיד לָךְ : וַאֲתָא גָּד לְדָוִד
וַאֲמַר לֵיהּ כִּדְנַן אֲמַר יְיָ קַבֵּיל עֲלָךְ : אִין תְּלַת שְׁנִין כַּפְנָא
וְאִין תְּלַת יַרְחִין מִפַּךְ וְשִׁלְהֵי קֳדָם סַנְאָךְ וְסַיְפָא דִבְעֵיל דְּבָבָךְ
תְּהֵא לָךְ לְמִדְבְּקָא וְאִין תְּלָתָא יוֹמִין קַטְלִין דְּחַרְבָּא מִן קֳדָם
יְיָ וּמוֹתָנָא בְּאַרְעָא מְחַבֵּיל בְּכָל תְּחוּמָא דְיִשְׂרָאֵל וּכְדוֹן
חֲמִי מָה אָתֵיב לִמְשַׁדַּר יָתִי פִּתְגָּמָא : וַאֲמַר דָּוִד לְגָד אִין
אֲנָא בָּרֵיר יַת כַּפְנָא יֵימְרוּן דְּבֵית יִשְׂרָאֵל אוּרְיָאַיָּא דְּדָוִד
מַלְיָין

noƈte ad laudes canendas coram Domino) Lachmæum fratrem Goliæ quô die interfecit Goliam Gathæum, cujus haſtile erat quaſi liciatorium textorum. 6. Et fuit iterum bellum in Gatho: ubi fuit vir maximæ ſtaturæ, cujus digiti ſeni erant utrique manui, totidemque utrique pedi, ſimul viginti quatuor, qui & ipſe natus eſt Arafæ ex Gigantum *numero*. Hic convitiis proſcidit Iſraëlem: interfecit igitur eum Jehonathan filius Shimeæ fratris Davidis. 8. Hi nati ſunt Arafæ Gathi: traditique ſunt in manus Davidis & in manus ſervorum ejus.

CAP. XXI.

EXcitavit autem Dominus Satanam in Iſraëlem: qui provocavit Davidem ad numerandum Iſraëlem. 2. Dixit itaque David Joabo & proceribus populi; Ite numerate Iſraëlem à Beer-Sheba uſque ad Apamiam, & referte mihi, ut cognoſcam numerum eorum. 3. Reſponditque Joab, Augeat Dominus populum ſuum, quotquot ſunt, centuplum: Nonne Dominus meus Rex imperat eis & illi omnes Domino meo ſubjeƈti ſunt? quare quæreret hoc Dominus meus? & quare verteretur peccato Iſraëli? 4. Sed mandatum Regis prævaluit apud Joabum; egreſſuſque Joab obivit totum Iſraëlem,

בְּפַלְגוּת לֵילְיָא לְשַׁבָּחָא קֳדָם יְיָ יַת־לַחְמִי אֲחוּהִי דְגָלְיַת בְּיוֹמָא דִקְטַל יַת גָלְיַת דְמִן גַּת וְאָעָא דְמוּרְנֵיתֵיהּ הֵי כְּאַכְסַן דְנַיְרְדָאִין: וַהֲוָת תוּב קְרָבָא בְּגַת וַהֲוָת תַּמָּן גְּבַר דְמִכִילְתָא וְאֶצְבְּעָתֵיהּ אֶשְׁתָּא בְּכָל יְדָא וְאֶשְׁתָּא בְּכָל רִיגְלָא סְכוּמְהוֹן עֶשְׂרִין וְאַרְבְּעָא וְאוּף הוּא אִתְיְלִיד לְעָרְפָּה מִן גִיבָּרַיָא: וְחַסֵּד יַת־יִשְׂרָאֵל וּקְטַל יָתֵיהּ יְהוֹנָתָן בַּר שִׁמְעָא אֲחוּהִי דְדָוִד: אִלֵּין אִתְיְלִידוּ לְעָרְפָּה בְּגַת וְאִתְמְסַרוּ בִּידוֹי דְדָוִד וּבִידוֹי דְעַבְדוֹהִי:

כא.

וַאֲקִים יְיָ סִטְנָא עַל יִשְׂרָאֵל וְאִתְגָּרֵי בְּדָוִד לְמִמְנֵי יַת יִשְׂרָאֵל: וַאֲמַר דָוִד לְיוֹאָב וּלְרַבָּנֵי עַמָּא אֵיזִילוּ מְנוּ יַת יִשְׂרָאֵל מִבֵּירָא דְשֶׁבַע וְעַד פַּמְיָאס וְאַיְתִיאוּ לְוָתִי וְאִידַּע יַת סְכוּמְהוֹן וְיַת מִנְיַנְהוֹן: וַאֲמַר יוֹאָב יוֹסֵף יְיָ עַל עַמֵּיהּ הֵי כְאִילֵּין מְאָה זִמְנִין הֲלָא רִיבּוֹנִי מַלְכָּא שַׁלִּיט עֲלֵיהוֹן וְכוּלְהוֹן לְרִבּוֹנִי לְעַבְדִין לְמָה יִבְעֵי הָדָא פִּתְגָמָא רִיבּוֹנִי וּלְמָה יְהֵי לְחוֹבָא עַל יִשְׂרָאֵל: וּפִתְגָמָא דְמַלְכָּא תַּקִּיף עַל יוֹאָב וּנְפַק יוֹאָב וְטַיֵּיל בְּכָל יִשְׂרָאֵל וַאֲתָא

CAP. XX.

FActumque eſt ad tempus finis anni, quô tempore prodire ſolent Reges è regiis ſuis diebus menſis Niſanis, ut aſſumeret Joab copias militares & vaſtaret terram filiorum Ammonis & veniret & arctaret Rabbam Davide interim Hieroſolymis manente, poſteaque percuſſit Joab Rabbam & deſtruxit eam. 2. Tulitque David coronam Regis eorum de capite illius, eamque invenit pondere talenti auri puri, ei autem inſitus erat lapis pretioſus, cujus pretium erat talentum auri puriſſimi (hic erat lapis ille magneticus, qui ſuſtentabat intertextum aurum in aëre) impoſitaque eſt capiti Davidis: manubias quoque urbis extulit quam plurimas. 3. Populum verò qui erat in eâ captivum fecit & diſſecuit eos ferris & novaculis tonſorum ferreis; ad hunc modum quoque fecit David omnibus urbibus filiorum Ammonis: deinde reverſus eſt David & omnis populus Hieroſolymam. 4. Poſt hæc quoque ortum eſt bellum in Gezere cum Peliſthæis: tunc percuſſit Sibeai Chushathites Sipphæum de filiis Araſæ de genere Gigantum & ſubmiſerunt ſe. 5. Aliud quoque bellum fuit cum Peliſthæis; & interfecit David filius Ishæi (vir ille pius qui expergiſcebatur è ſomnô ſuô mediâ

כ.

וַהֲוָה לִזְמַן סוֹפָא דְשַׁתָּא לְעִידָּן דְנָפְקִין מַלְכַיָא מִן בֵּית
מַלְכוּתְהוֹן בְּיוֹמֵי יֶרַח נִיסָן וּדְבַר יוֹאָב יַת־מַשִּׁרְיַת אוּכְלוּזָא
וְחַבִּיל יַת־אַרְעָא בְּנֵי עַמּוֹן וַאֲתָא וְאָעִיק עַל רַבָּה וְדָוִד הֲוָה יָתֵיב
בִּירוּשְׁלֵם וּמְחָה יוֹאָב יַת־רַבָּה וְחַבְּלָהּ : וּנְסִיב דָּוִד יַת־כְּלִיל
מַלְכְּהוֹן מֵעַל רֵאשֵׁיהּ וְאַשְׁכְּחָהּ מַתְקַל קַנְטִינָר דְדַהֲבָא סְנֵיתָא
וּבָהּ קְבִיעָא אֶבֶן טָבָא דַהֲוַת טִימִין דִּידָהּ קַנְטֵינָר דְּדַהֲבָא
סְנֵינָא הִיא הֲוַת אַבְנָא שֶׁאֵיבְתָא דְּסוֹבְרָא יַת־רִימּוֹן דַּהֲבָא
בַּאֲוִירָא וַהֲוַת עַל רֵישׁ דָּוִד וַעֲדֵי קַרְתָּא אַפִּיק סַגִּי לַחֲדָא:
וְיַת עַמָּה דִּיבָהּ אַגְלֵי וּמְסָר יַתְהוֹן בִּמְסַאֲרִין וּבְמוֹרִיגֵי סִיפּוֹרִין
דְּפַרְזְלָא וְהֵיכְדֵין עֲבַד דָּוִד לְכָל קִירְוֵי בְּנֵי עַמּוֹן וְתָב דָּוִד וְכָל
עַמָּא לִירוּשְׁלֵם : וַהֲוַת מִן בָּתַר כְּדֵין וְקָמַת קְרָבָא בְּגֶזֶר עִם
פְלִשְׁתָּאֵי בְּכֵין קְטַל סִיבְּכַי דְמִן הוּשַׁת יַת־סִיפַּי מִבְּנֵי עֲרָפָא
דְמִן בְּנֵי גִבָּרַיָא וְאִתְבְּרוּ : וַהֲוַת תּוּב קְרָבָא עִם פְלִשְׁתָּאֵי
וּקְטַל דָּוִד בַּר יִשַׁי הוּא גַּבְרָא חֲסִידָא דַהֲוָה מִתְעַר מִשֵּׁינְתֵיהּ
בְּפַלְגוּת

13. Fortis eſto & ſtrenuos præſtemus noſmet pro populo noſtrô & pro urbibus Dei noſtri : Dominus autem quod ſibi viſum fuerit faciat. 14. Admovit ergo ſeſe Joab & populus qui cum eô erat contra Syros ad prælium : illi autem fugerunt coram eô. 15. Porrò filii Ammonis videntes quod fugerent Syri, fugerunt & ipſi ab Abishæo fratre ejus, & ingreſſi ſunt civitatem : venitque Joab Hieroſolymam. 16. Videntes itaque Syri ſe fractos eſſe coram Iſraële, miſerunt legatos & evocârunt Syros, qui erant trans Euphratem : Shophach autem Princeps exercitus Hadar-Eſeri præibat illis. 17. Quod cum nuntiatum eſſet Davidi congregavit univerſum Iſraëlem, qui transmiſſô Jordane venit ad eos & inſtruxit verſus eos : cumque inſtruxiſſet David contra Syros aciem, pugnarunt cum eô. 18. Sed fugerunt Syri ab Iſraële, ſtravitque David de Syris ſeptem millia curruum & quadraginta millia virorum peditum : Shophachum quoque Principem exercitûs illius interfecit. 19. Cumque vidiſſent ſervi Hadar-Eſeri ſe fractos eſſe coram Iſraële pace initâ cum Davide, ſervierunt ei : neque voluerunt Syri opem ferre filiis Ammonis amplius.

CAP.

איתקף ונתקפה מטול עמנא ומטול קירוי אלהנא ויי דתקן
קדמוהי יעביד: וקריב יואב ועמא דיעמיה קדם ארם לקרבא
ואפכו מן קדמוהי: ובני עמון חמון ארום אפכו אינש ארם
ואפכו ברם אינון מן קדם אבישי אחוהי ועלו לקרתא ואתא
יואב לירושלם: וחמון אינש ארם ארום איתברו קדם ישראל
ושדרו עזגדין ואפיקו ית ארם די בעיבר פרת ושופך רב
חילא דהדדר עזר קדמיהון: ואיתחוה לדויד וכנש ית כל ישראל
ועבר ית יורדנא ואתא לוותהון וסדר לקבליהון וסדר דויד
לקדמות ארם קרבא ואגחו עמיה: ואפכו אינש ארם מן
קדם ישראל וקטל דויד מאנישי ארם שבעת אלפין ארתכין
וארבעין אלפין גוברין ריגלאין וית שופך רב חיליה קטל:
וחמון עבדי הדר עזר ארום אתברו קדם ישראל ואשלמו
עם דויד ופלחו ליה ולא צבו אינשי ארם למיפרק ית בני
עמון תוב:

ſervos Davidis & raſit eos & præcidit eis veſtes à medio eorum uſque ad eorum pudenda ac dimiſit eos. 5. Profecti autem *quidam* indicârunt Davidi de viris *iſtis*, qui miſit in occurſum eorum; erant enim viri pudore affecti maximô, dixit itaque Rex; manete Jerichunte donec creſcat vobis barba, deinde revertimini. 6. Cumque viderent filii Ammonis ſe laceſſiviſſe Davidem miſit Chanun & filii Ammonis mille talenta argenti, quibus conducerent ſibi de Syriâ ad Euphratem & de Syriâ ad Maacam & de Tſoba currus & equites. 7. Conduxeruntque ſibi triginta duo millia curruum & Regem Maacæ cum populo ejus, qui venientes caſtra metati ſunt è regione Medebæ: filii quoque Ammonis congregati de urbibus ſuis venerunt ad bellum gerendum. 8. Quod cum audiſſet David, miſit Joabum & omnes Principes exercitus ac turmas fortium. 9. Egreſſique filii Ammonis ordinarunt aciem in introitu urbis: Reges autem qui venerant ſeorſim erant in agrô. 10. Videns igitur Joab inſtare ſibi bellatores ex adverſô & à tergo, ſelectâ *manu* ex omnibus juvenibus Iſraëlis aciem inſtruxit adverſus Syros. 11. Reliquam autem partem populi commiſit in manum Abishæi fratris ſui, qui acie inſtructâ oppoſuerunt ſe filiis Ammonis. 12. Dixitque; ſi prævaluerint mihi Syri eſto mihi auxilio: quod ſi filii Ammonis ſuperaverint te, tibi viciſſim auxiliabor:

ית עבדי דויד וגרעינון ופסיק ית לבושיהון מן פלגיהון עד בית
בהתתהון ופטרינון : ואזלו וחויאו על עיסק גבריא ושדר
לקדמותהון ארום הוון גבריא מתכלמין לחדא ואמר מלכא
תיבו ביריחו עד זמן די ירבי דיקניכון ותתובון : וחמון בני עמון
ארום איתגריאו בדויד ושדר חנון ובני עמון אלף קינטירין
דיכסף למיגר להון מן ארם דעל פרת ומן ארם דעל מעכה
ומצובה ארתכין ופרשין : ואגרו להון תלתין ותרין אלפין
ארתכין וית מליך מעכה וית עמיה ואתו ושרו קדם מידבא
ובני עמון איתכנישו מקירויהון ואתו לאגחא קרבא : ושמע
דויד ושדר ית יואב וית כל רישי חילא ואוכלוסי גיבריא :
ונפקו בני עמון וסדרו קרבא במעלנא דקרתא ומלכיא דאתו
בלחודיהון בחקלא : וחמא יואב ארום תקיפו עבדי קרבא
עלוי מן קדמוהי ומן בתרוהי ובחר מכל עולימי ישראל ושדר
קרבא לקדמות ארם : וית שייר עמא מני ביד אבישי אחוהי
וסדרו קרבא לקדמות בני עמון : ואמר אין מיתקפין כני
ארמאי ותהי לי לפרוק ואין בני עמון יתקפון מנך ואפרקנך :

איתקף

quocunque perrexit. 14. Regnabat ergo David ſuper univerſum Iſraëlem: faciebatque David judicium & juſtitiam cuncto populo ſuo. 16. Porrò Joab filius Tſerujæ præerat exercitui & Jehoshaphat filius Achiludis conſtitutus eſt ei à memoriâ. 16. Tſadok autem filius Achitubi atque Achimelec filius Ebiatharis Antiſtites erant Sacerdotii magni & Shesha ſcriba. 17. Benaia quoque filius Jehoiadæ præerat Synedrio magno & Synedrio parvo & conſuluit Urim & Thummim ad ejus quoque dictamen *expediti* ſunt Sagittarii & funditores ad bellum: filii denique Davidis præſidebant cuſtodiæ Regiæ.

CAP. XIX.

Accidit autem poſthæc ut moreretur Nachash Rex filiorum Ammonis & regnaret filius ejus pro eô. 2. Dixitque David, exercebo benignitatem erga Chanunem filium Nachashi, quod pater ejus erga me benignitatem præſtiterit; miſitque David legatos ad conſolandum eum de Patre ſuo, & pervenerunt ſervi Davidis in Regionem filiorum Ammonis ad Chanunem ut conſolarentur eum. 3. Dixerunt autem Principes filiorum Ammonis Chanuni; Siccine honore afficere patrem tuum videtur tibi David, ut miſerit ad te conſolatores? Nonne ut explorent & evertant & ſcrutentur terram, venerunt ſervi ejus ad te? 4. Cepit igitur Chanun

 ſervos

בכל אתר דיהליך : ומלך דוד על־כל ישראל והוה דוד עבד
דין וקשוט לכל עמיה : ויואב בר צרויה ממנא על חילא
ויהושפט בר אחילוד ממנא דוכרניה : וצדוק בר אחיטוב
ואחימלך בר אביתר סגני כהונתא רבתא ושישא ספרא :
ובניהו בר יהוידע ממנא על סנדרי רבתא ועל סנדרי זוטא
והוה שאיל באוריא ותומיא ועל מימר פומיה הנון קשתייה
וקלעייה לקרבא ובני דוד יתבין בקדמיתא למטרא דמלכא :

יט.

והוה מן־בתר כדין ומית נחש מלכא דבני עמון ומליך בריה
תחותוהי : ואמר דוד אעביד טיבו עם חנון בר נחש מטול
דעבד אבוהי עמי טיבו ושלח דוד אזגדין לנחמותיה על
אבוהי ואתו עבדי דוד לארעא בני עמון לות חנון לנחמותיה :
ואמרו רברבי בני עמון לחנון האפשר די מייקר דוד ית־
אבוך קדמך ארום שדר לך מנחמין הלא מן בגלל למחקר
ולהפכא ולאללא ית ארעא אתו עבדוהי לוותך : ודבר חנון

Hadar-Eſero Regi Tſobæ: percuſſit igitur *David* è Syris viginti duo millia virorum. 6. Et poſuit David milites in Syriâ Darmaſcenâ, factique ſunt Syri ſervi Davidi ferentes munus, Exactores tributorum: ſervavitque Dominus Davidem, quocunque perrexit. 7. Tulit quoque David clypeos aureos, qui erant ſervis Hadar-Eſeri & attulit eos Hieroſolymam. 8. Et Tibchatha etiam & Cune, urbibus Hadar-Eſeri tulit David æris quam plurimum, ex eô fecit Shelomo lacum æneum & columnas & vaſa ænea. 9. Et audivit Toë Rex Antiochiæ periiſſe Davidem omnem exercitum Regis Tſobæ. 10. Miſit igitur Adoramum filium ſuum ad Regem Davidem qui rogaret eum de pace & benediceret ei, quod præliô commiſſô cum Hadar-Eſerô interfeciſſet eum (nam bella gerebat cum Toë Hadar-Eſer) cum quibuslibet vaſis aureis, argenteis & æneis quæ miſit ad eum. 11. Etiam hæc conſecravit Rex David coram Domino cum argentô & aurô, quod abſtulerat à quibuſque gentibus ab Edomô, & à Moabô & à filiis Ammonis, & à Peliſthæis & ab Amalakæis. 12. Abishai verò filius Tſerujæ, cecîdit *ex* Edomæis in valle Salis octodecim millia. 13. Et ſtatuit in Edomô præſidia, factique ſunt omnes Edomæi ſervi Davidi: ſervabat enim Dominus Davidem,

לַהֲדַרְעֶזֶר מַלְכָּא דְצוֹבָא וּקְטַל דָּוִד בַּאֲרָמָאֵי עֶשְׂרִין וּתְרִין אַלְפִין גּוּבְרִין׃ וּמַנִּי דָּוִד אִיסְטְרַטְיוֹטִין בַּאֲרָם דְּרַמֶּשֶׂק וַהֲווֹ אֲרָמָאֵי לְדָוִד עַבְדִין נָטְלֵי פְּרַס מַסְּקֵי כָּסִין וּפְרַק יְיָ לְדָוִד בְּכָל אֲתַר דִּיהַלִּיךְ׃ וּנְסִיב דָּוִד יַת תְּרֵיסֵי דְדַהֲבָא דַּהֲווֹ עַל עַבְדֵי הֲדַרְעֶזֶר וְאַיְתֵיאוֹנוּן לִירוּשְׁלֶם׃ וּמִן טִבְחַת וּמִן כּוּן קִירְוֵי הֲדַרְעֶזֶר נְסִיב דָּוִד נְחָשָׁא סַגִּי לַחֲדָא מִנֵּיהּ עֲבַד שְׁלֹמֹה יַת־יַמָּא דִּנְחָשָׁא וְיַת עַמּוּדַיָּא וְיַת מָאנֵי דִנְחָשָׁא׃ וּשְׁמַע תּוֹעֵי מַלְכָּא דְאַנְטוֹכְיָא אֲרוּם קְטַל דָּוִד יַת־כָּל מַשִּׁירְיַית מַלְכָּא דְצוֹבָא׃ וְשַׁדַּר יַת הֲדוֹרָם בְּרֵיהּ לְוַת מַלְכָּא דָוִד לְמִשְׁאַל לֵיהּ בִּשְׁלָם וּלְבָרָכוּתֵיהּ מִן בִּגְלַל דַּאֲגִיחַ קְרָבָא בַּהֲדַרְעֶזֶר וְקַטְלֵיהּ אֲרוּם גְּבַר עֲבֵיד קְרָבִין עִם תּוֹעֵי הֲוָה הֲדַרְעֶזֶר וְכָל מָאנֵי דְדַהֲבָא וְכַסְפָּא וּנְחָשָׁא דְּשַׁדַּר לֵיהּ׃ אוּף הִינּוּן אַקְדִּישׁ מַלְכָּא דָוִד קֳדָם יְיָ עִם כַּסְפָּא וְדַהֲבָא דִּישְׁבָא מִכָּל עַמְמַיָּא מִן אֱדוֹם וּמִן מוֹאָב וּמִבְּנֵי עַמּוֹן וּמִן פְּלִשְׁתָּאֵי וּמַעֲמַלְקָאֵי׃ וַאֲבִישַׁי בַּר צְרוּיָה קְטַל יַת־אֱדוֹמָאֵי בְּחֵילַת מֶלַח תַּמְנֵיסַר אַלְפִין׃ וּמַנִּי בֶּאֱדוֹם אִיסְטְרַטְיוֹטִין וַהֲווֹ כָּל אֱדוֹמָאֵי עַבְדִין לְדָוִד וּפְרַק יְיָ יַת־דָּוִד

בְּכָל

Domine exercituum. Domine Deus Iſraëlis, ipſe *es* Deus Iſraëli, domus itaque Davidis ſervi tui ſtabilita ſit coram te. 25. Tu Domine indicâſti ſervo tuo, dicendo, Regnum ſtabile efficiam tibi; idcirco invenit ſervus tuus apertionem oris ut oret coram te. 26. Nunc ergo Domine tu es Deus, qui locutus es de ſervô tuo bonum hoc. 27. Et jam cœpiſti benedicere Domui ſervi tui, ut ſit ſtabilis in ſeculum coram te: tu enim Domine benedixiſti, benedicta itaque erit in ſeculum.

CAP. XVIII.

FActum eſt autem poſt hæc, ut percuteret David Peliſthæos: cepitque Gathum & villas ejus è manu Peliſthæorum. 2. Percuſſit quoque Moabæos; factique ſunt Moabæi ſervi Davidi, vectigales, offerentes munus. 3. Percuſſit etiam Hadar-Eſerum Regem Tſobæ in Chamathâ; cum proficiſceretur ad ſtatuendum (*alia lectio* ad transferendum) terminum ſuum ad flumen Euphraten. 4. Cepitque David ab eô mille quadrigas, & ſepties mille equites & vicies mille viros pedites, & ſubnervavit David omnes quadrigarum *equos* reſervatis ex eis centum quadrigis. 5. Venerunt autem viri Syriæ Damaſcenæ ut auxilium ferrent Hadar-

מָרֵי חֵילְוָותָא יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל הוּא אֱלָהָא לְיִשְׂרָאֵל וּבֵית
דָוִד עַבְדָךְ יְהֵא מְתַקַּן קֳדָמָךְ׃ אֲרוּם אַתְּ יְיָ חַוִּיתָה לְעַבְדָךְ
לְמֵימַר מַלְכוּ אֲקַיֵּים לָךְ בְּגִין כֵּן אַשְׁכַּח עַבְדָךְ פִּתְחָא דְפוּמֵהּ
לְצַלָּאָה קֳדָמָךְ׃ וּכְדוּן יְיָ אַתְּ הוּא אֱלָהָא דְמַלֶּלְתָּא עַל עַבְדָךְ
יַת־טַבְתָא הָדָא׃ וּכְדוּן שְׁרֵיתָה לְבָרָכָא יַת־בֵּית עַבְדָךְ
לְמֶהֱוֵי קַיָּים לְעָלְמָא קֳדָמָךְ אֲרוּם אַתְּ יְיָ בָּרֵיכְתָּא וּמְבָרַךְ יְהֵי
לְעָלְמָא׃

יח׃

וַהֲוָה מִן בָּתַר כְּדֵין וּמְחָא דָוִד יַת־פְּלִשְׁתָּאֵי וּדְבַר יַת־גַּת וְיַת
כּוּפְרָנָהָא מִן־יַד פְּלִשְׁתָּאֵי׃ וּמְחָא יַת־מוֹאֲבָאֵי וַהֲווֹ מוֹאֲבָאֵי
לְעַבְדִין לְדָוִד נָטְלֵי פְּרַס מְקָרְבֵי דוֹרוֹן׃ וּמְחָא דָוִד יַת הֲדַרְעֶזֶר
מַלְכָּא דְצוֹבָה בַּחֲמַת כַּד עָזַל לַאֲקָמָא לֹא לְאַשְׁנָאָה תְּחוּמֵיהּ
בִּנְהַר פְּרָת׃ וַאֲחַד דָוִד מִנֵּיהּ אֲלַף רְתִיכִין וּשְׁבַעַת אַלְפֵי
פָּרָשִׁין וְעֶשְׂרִין אַלְפִין גּוּבְרִין רִיגְלָאִין וַעֲקַר דָוִד יַת־כָּל רְתִיכַיָּיה
וְשַׁיֵּיר מִנְּהוֹן מְאָה רְתִיכִין׃ וַאֲתוֹ אֱנָשֵׁי אֲרַם דְרַמֶּשֶׂק לְסַיָּעָה
לַהֲדַרְעֶזֶר

verba hæc & juxta univerſam Prophetiam hanc, locutus eſt Nathan cum Davide. 16. Venit itaque David, manſitque in oratione coram Domino, ac dixit, Ego non ſum dignus, Dominus Deus, aut *quiſquam* è domô meâ, quem perduceres huc uſque ad poſſidendum regnum. 17. Sed & hoc parum fuit coram te Domine Deus, ideoque locutus es de domo ſervi tui in ſeculum futurum, & oſtendiſti mihi me ſtaturum in ſerie Potentum, Domine Deus. 18. Quid addet ultra David loqui coram te, cum tu effectam dederis petitionem ſervi tui, adeò ut honore affeceris eum, tu quoque ſervum tuum cognoſcas. 19. Domine propter famulum tuum & pro benignitate tuâ præſtitiſti omnem magnificentiam hanc; ad demonſtranda univerſa magnalia. 20. Domine non eſt ſimilis tui neque eſt Deus præter te: quemadmodum audivimus & locuti ſumus coram nobis. 21. Quæ enim eſt, ut populus tuus Iſrael gens ſingularis & ſelecta in terrâ: adeò ut appareret Angelus miſſus à præſentiâ Domini, ut redimeret eam *ſibi* populum & compararet ſibi nomen & præſtaret illis magna & fortia; ejiciendo à facie populi tui, quem de Ægyptô liberâſti nationes? 22. Et firmaſti populum tuum Iſraëlem tibi in populum uſque in ſeculum, & tu factus es eis Deus. 23. Nunc igitur, Domine, ſermo quem locutus es de ſervô tuô & de domô ejus ratus ſit uſque in ſeculum, & fac ſicut locutus es. 24. Sit, inquam, ratus & magnificetur nomen tuum uſque in ſeculum, Domine,

האילין והי ככל נבואתא הדא מליל נתן עם דוד : ואתא דוד
ואישתהי בצלותא קדם יי ואמר לית אנא כמיסת יי אלהים
ומן ביתי ארום אמטיתני עד הלכא למחסן מלכותא : והות
קלילא דא קדמך יי אלהים ומלילתא על־בית עבדך לעלמא
דאתי ואחזייתני למקם בסדר גברייא יי אלהים : מה יוסיף
תוב דוד למללא קדמך ואת עבדתא בעותא דעבדך ליקרא
יתיה ואנת ית־עבדך ידעתא : יי בגין עבדך וברעותך עבדתא
ית־כל רבותא הדא להודעא ית־עבדך ית־כל רברבתא :
יי לית דכוותך ולית אלהא בר מנך בכל דישמענא ואמרו
קדמנא : ומן כוות עמך ישראל עמא יחידאי ובחיר בארעא
דאתגלי מלאך שליח מן קדם יי למיפרק ליה עם ולשוואה
ליה שום ולמעבד להון רברבן וחסינן לתרכא מן קדם עמך
דפרקתא ממצרים עממיא : ואתקנתא ית־עמך ישראל לך
לעם עד עלמא ואת הוותא להון לאלהא : וכדון יי פתגמא
דימלילתא על עבדך ועל ביתיה יהא מהימן עד עלמא ועביד
היכלא דימלילתא : ויהא מהימן ויתרבי שמך עד עלמא יי

aſſeribus cedrinis. 7. Nunc igitur ſic dices ſervo meo Davidi, hæc dicit Dominus exercituum; Ego tuli te de caulâ à ſequendo gregem, ut eſſes Rex ſuper populum meum Iſraëlem. 8. Fuitque Verbum meum tibi auxilio quocunque perrexiſti, & diſperdidi omnes inimicos tuos de conſpectu tuo, fecique tibi nomen celebre, quaſi unius Patriarcharum magnorum, qui fuerunt in terrâ. 9. Daboque locum firmum populo meo, & ſtabiliturus ſum eos & habitabunt in loco ſuô, nec commovebuntur ultra, neque pergent filii iniquitatis vexare eos, quemadmodum attriverunt eos in principiô. 10. Ex quô die præfeci Duces populô meo Iſraëli & fregi omnes inimicos tuos; annuntio ergo tibi, quod regnum ſtabiliturus ſit tibi Dominus. 11. Quumque impleti fuerint dies tui ut abeas cum patribus tuis, ſuſcitabo filium tuum poſt te, filium quem gignes, & ſtabiliam regnum ejus. 12. Ipſe ædificabit mihi domum Sanctuarii nomini meo, & firmabo ſolium regni ejus uſque in ſeculum. 13. Ego diligam eum ut Pater filium, ipſe vero dilectus erit coram me ut filius Patri: benignitatem verò meam non auferam ab eô, ſicut abſtuli à Shaule, qui Rex fuit ante Te. 14. Et ſtatuam eum fidelem in populo meo, in domo Sanctuarii mei & in regno meo uſque in ſeculum, & ſolium ejus erit firmum uſque in ſeculum. 15. Juxta omnia

בכיורי ארונייא : וכדון כדנן תימר לעבדי לדוד כדנן אמר יי
צבאות אנא דברתך מן דירא מן בתר ענא למהוי מלכא
על עמי ישראל : והוית מימרי בסעדך בכל אתר דהליכתא
ושיציתי ית־כל בעלי דבבך מן קדמך ועבדית לך שום טב
כשום אבהת עלמא רברבייא דהוון בארעא : ואשוי אתר
מתקן לעמי ואקייכנון וישרון באתרהון ולא יזועון תוב ולא
יוספון בני רשעא למילעי יתהון כמה דסגיפונון בקדמיתא :
ולמן יומא דיפקידית נגודיא על־עמי ישראל ותברית ית־כל
בעלי דבבך וחויתי לך ארום מלכו יקיים לך יי : ויהי ארום
ישלמון יומיך למהך עם אבהתך ואקים ית־בנך בתרך בר
דתוליד ואתקין ית־מלכותיה : הוא יבנה לי בית מקדשא
לשמי ואתקין ית־כורסי מלכותיה עד עלמא : אנא אחבב
יתיה כאבא לבריה והוא יהי חביב קדמי כברא לאבא וטובי
לא אעדי מיניה היכמה דעדיתי מן שאול דהוה מליך מקדמך :
ואקייכניה מהימן בעמי בבית מקדשי ובמלכותי עד עלמא
וכורסי מלכותיה יהא מתקן עד עלמא : הי ככל פתגמיא
חאילין

generibus cantici coram Domino; filii autem Jeduthunis præfecti ſunt portis. 13. Abieruntque totus populus quiſque domum ſuam: reverſus etiam eſt David ad benedicendum populo.

CAP. XVII.

FActum eſt autem cum habitaret Rex in domo ſuà ut diceret David Nathani Prophetæ: Ecce ego habito in domo conſtructâ aſſeribus cedrinis, arca autem fœderis Domini manet in tabernaculo inter aulæa. 2. Et ait Nathan Davidi, omnia quæ in corde tuo ſunt fac: Nam ſermo Domini eſt tibi auxilio. 3. Sed factum eſt nocte illâ ut eſſet verbum Prophetiæ à conſpectu Domini ad Nathanem, dicendo: 4. Vade & loquere Davidi ſervo meo, ſic dicit Dominus: Non ædificabis coram me domum, ut habitare faciam Majeſtatem meam in eâ. 5. Neque enim habitare feci Majeſtatem meam in domô inde à die quâ eduxi populum meum Iſraëlem ex Ægyptô uſque in diem hanc: ſed tranſtuli Majeſtatem meam de tabernaculo temporis Nobum, de Nobo verò Shiluntem, & de Shilunte denique in tabernaculum Gibeonis. 6. Quocunque in locô collocavi Majeſtatem meam, ubicunque iverit Majeſtas mea inter filios Iſraëlis nunquid locutus ſum vel uni Judicum Iſraëlis, quibus præceperam ut paſcerent populum meum, dicendo: Quare non ædificaſtis coram me domum contabulatam

וְזֵינֵי תוּשְׁבְּחָה קֳדָם יְיָ וּבְנֵי יְדוּתוּן מְמַנָּן עַל תַּרְעַיָּה : וַאֲזַלוּ כָּל עַמָּא אֱנָשׁ לְבֵיתֵיהּ וַחֲזַר דָּוִד לְבָרָכָא יַת עַמָּא :

יז

וַהֲוָה כַּד יְתֵיב מַלְכָּא בְּבֵיתֵיהּ וַאֲמַר דָּוִד לְנָתָן נְבִיָּא הָא אֲנָא יָתֵיב בְּבֵיתָא דִּמְטַלַּל בְּכִיוֹרֵי אַרְזַיָּיא וַאֲרוֹנָא קְיָימָא דַיְיָ שָׁרֵי בְּמַשְׁכְּנָא בְּגוֹ יְרִיעָתָא : וַאֲמַר נָתָן לְדָוִד כָּל דִּבְלִבָּךְ עֲבֵד אֲרוּם מֵימְרָא דַיְיָ בְּסַעְדָּךְ : וַהֲוָה בְּלֵילְיָא הַהוּא וַהֲוָה פִּתְגַם נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ עִם נָתָן לְמֵימָר : אִיזֵיל וְתֵימַר לְוַת דָּוִד עַבְדִּי כִּדְנַן אֲמַר יְיָ לָא תִבְנֵה קֳדָמַי בֵּיתָא לְאַשְׁרָאָה שְׁכִינְתִּי בֵיהּ : אֲרוּם לָא אַשְׁרֵיתִי שְׁכִינְתִּי בְּבֵיתָא לְמִן יוֹמָא דְּאַסֵּיקִית עַמִּי יַת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם עַד יוֹמָא הָדֵין וַהֲוֵיתִי מַשְׁרֵי שְׁכִינְתִּי מִמַּשְׁכַּן זִימְנָא לְנוֹב וּמִנּוֹב לְשִׁילֹה וּמִשִּׁילֹה לְמַשְׁכַּן גִּבְעוֹן : בְּכָל־אֲתַר דְּאַשְׁרֵיתִי שְׁכִינְתִּי בְּכָל מָה דִּמְהַלְּכָא שְׁכִינְתִּי בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הַאֶפְשַׁר דְּמַלָּלָא מַלֵּילִית עִם חַד מִן נְגוֹדַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל דְּיִפַּקֵּידִית לְפַרְנָסָא יַת־עַמִּי לְמֵימַר לְמָה לָא בְנֵיתוּן קֳדָמַי בֵּיתָא דִּמְטַלַּל

31. Lætentur Angeli excelſi & exultent incolæ terræ & dicant in populis Dominus regnat. 32. Tonet mare & plenitudo ejus: exultent arbores agri, & omnis herba quæ in eô *eſt*. 33. Tunc cantabunt arbores ſylvæ, à conſpectu Domini, quia apparuit ad judicandum omnes incolas terræ. 38. Confitemini coram Domino quoniam bonus *eſt* quia in æternum benignitas ejus. 35. Et dicite ſalva nos Deus Salvator noſter & congrega nos & erue nos de populis ut confiteamur nomini ſancto tuo & gloriemur canticis tuis. 36. Benedictus Dominus Deus Iſraëlis à ſeculô hoc uſque in ſeculum futurum: & dixerunt omnis populus Amen, Laus coram Dominô. 37. Reliquit autem ibi coram arcâ fœderis Domini Aſaphum & fratres ejus; ut miniſtrârent coram arcâ jugiter prout oportuit ſingulis diebus. 38. Et Obed-Edomum & fratres eorum ſexaginta & octo: Obed-Edomum autem filium Jeduthunis & Choſam conſtituit Janitores. 39. Tſadokum verò Sacerdotem & fratres ejus Sacerdotes coram tabernaculo Domini in Synagoga quæ erat Gibeone. 40. Ut offerrent holocauſta coram Domino ſuper altari holocauſti jugiter mane & veſpere: & ut præſtarent quicquid ſcriptum eſt in lege Domini, quam præcepit Iſraëli. 41. Et cum eis Hemanem & Jeduthunem & reliquos electos, qui expreſſi ſunt nominibus: ad confitendum Domino, quoniam in æternum eſt benignitas ejus. 42. Cum eis quoque Hemanem & Jeduthunem cum tubis & cymbalis reſonantibus & diverſis

gene-

יחדון אנגלי מרומא ויבועון יתבי ארעא ויימרון בעמיא יי מלך:
יבלי ימא ומלאיה יבועון אילני חקלא וכל עשבא דביה: הא
בכין ירננו אילני חורשא מן קדם יי ארום איתגלי למידן
כל יתבי ארעא: אודו קדם יי ארום טב לטול די לעלם
טוביה: ואמרו פרוק יתנא אלהא פורקננא וכנוש יתנא ושיזב
יתנא מן עממיא לאודיי לשום קדשך לאשתבחא בתושבחתך:
בריך יי אלהא דישראל מן עלמא הדין ועד עלמא דאתי
ואמרו כל עמא אמן שבחא קדם יי: ושבק תמן קדם ארונא
קיימא דיי לאסף ולאחוהי לשמשא קדם ארונא תדירא פתגם
יום ביומיה: ועובד אדום ואחיהון אשתין ותמניא ועובד אדום
בר ידותון וחוסה לתרעיה: וית צדוק כהנא ואחוהי כהניא
קדם משכנא דיי בבית כנשתא דבגבעון: לאסקא עלוון קדם
יי על מדבח עלתא תדירא לצפרא ולרמשא ולכל מה דיכתיב
באורייתא דיי דפקיד על ישראל: ועמהון הימן וידותון ושייר
בחיריה דאתפרשו בשמהן לאודויי קדם יי מטול די לעלם
טוביה: ועמהון הימן וידותון בחצוצרתא וצלצלין למשמעייאה
וזיני.

Jacobi, quibus delectatur. 14. Ipſe eſt Dominus Deus noſter, in univerſâ terrâ ſunt judicia ejus. 15. Recordamini in ſempiternum pacti *ejus* verbi quod præcepit in mille generationes. 16. Quod pepigit cum Abrahamo, & fœderis illius cum Iſaaco. 17. Et conſtituit illud Jacobo in decretum & Iſraëli pactum ſempiternum. 18. Dicens Tibi dabo terram Canaanis funiculum hæreditatis veſtræ. 19. Cum eſſetis populus exigui numeri pauci & inquilini in eà. 20. Et tranſierunt de gente in gentem & de regnô ad populum alterum. 21. Non permiſit cuiquam injuria afficere eos: ſed increpavit pro eis Reges. 22. Ne lædatis ſanctis meis quos unxi nomine bono & Prophetis meis malum ne faciatis. 23. Cantate coram Domino omnes incolæ terræ: annuntiate de die in diem ſalutare ejus. 24. Narrate in populis gloriam ejus in cunctis gentibus mirabilia ejus. 25. Quia magnus eſt Dominus & laudandus valdè & formidandus eſt ſuper omnes angelos. 26. Omnes enim dii populorum idola *ſunt* inutilia: Dominus verò cœlos fecit. 27. Splendor & decus coram eô, fortitudo & gaudium in locô ejus. 28. Cedite Domino familiæ populorum, cedite Domino gloriam & robur. 29. Exhibete coram Domino gloriam nominis ejus: tollite munus & venite in conſpectum ejus; adorate Dominum in pulchritudinibus ſanctitatis. 30. Commoveamini à conſpectu ejus omnes incolæ terræ: veruntamen conſtituit terram ut non commoveatur.

דְּיִתִירְעֵי בְּהוֹן : הוּא יְיָ אֱלָהָנָא בְּכוּלָא אַרְעָא דִינוֹהִי : אִדְכָּרוּ
לְעָלַם קְיָמָא פִּתְגָמָא דְּפַקִּיד לְאַלְפִין דָּרִין : דִּגְזַר עִם אַבְרָהָם
וּקְיָמֵיהּ לְיִצְחָק : וְאוֹקִימֵיהּ לְיַעֲקֹב לִגְזֵירָא וּלְיִשְׂרָאֵל קְיָים
עָלַם : לְמֵימַר לְכוֹן אֶתֵּן יַת־אַרְעָא דִּכְנַעַן עֲדַב אַחְסַנְתְּכוֹן :
כַּד הֲוֵיתוֹן עַם דְּמִנְיָן קְלִילִין וְיָתְבִין בָּהּ : וְהַלִּיכוּ מִן עַמָּא לְוַת
עַמָּא וּמִן מַלְכוּ לְעַמָּא חוֹרָן : לָא יִרְשֵׁי גְּבַר לְטַלָּמָא לְהוֹן
וְאוֹכַח אַמְטוּלְהוֹן מַלְכַיָּא : לָא תְנִזְקוּן בְּקַדִּישֵׁי דְּרַבִּיתְנוּן בְּשׁוּם
טָב וּבִנְבִיַּי לָא תַבְאֲשׁוּן : שַׁבָּחוּ קֳדָם יְיָ כָּל יָתְבֵי אַרְעָא בַּשָּׂרוּ
מִיוֹמָא לְיוֹמָא פּוּרְקָנֵיהּ : אִשְׁתָּעוּ בְּעַמְמַיָּא יַת־יְקָרֵיהּ בְּכָלְהוֹן
אוּמַיָּא פְּרִישׁוּתֵיהּ : מְטוּל דְּרַב יְיָ וּמְשַׁבַּח לַחֲדָא וּדְחִיל הוּא
עַל כָּלְהוֹן מַלְאֲכַיָּא : מְטוּל דְּכָלְהוֹן טַעֲוַת עַמְמַיָּא דַּחֲלָן דְּלֵית
בְּהוֹן צְרוֹךְ וַיְיָ שְׁמַיָּא עֲבַד : זִינָא וְשַׁבְהוֹרָא קֳדָמוֹי תּוּקְפָּא
וְדִיצוּתָא בְּאַתְרֵיהּ : הֲבוּ קֳדָם יְיָ גְּנֵיסַת דְּעַמְמַיָּא הֲבוּ קֳדָם
יְיָ אִיקָרָא וְתוּקְפָּא : הֲבוּ קֳדָם יְיָ אֵיקַר שְׁמֵיהּ טוּלוּ תִּקְרוּבְתָּא
וְעוּלוּ קֳדָמוֹהִי סְגוּדוּ קֳדָם יְיָ בְּשִׁבְהוֹרֵי קוּדְשָׁא : אִזְדַּעְזָעוּ מִן
קֳדָמוֹהִי כָּל יָתְבֵי אַרְעָא בְּרַם אַתְקִין אַרְעָא דְּלָא תִזְדַּעְזַע :

יְחַדוּן

David, & obtulerunt holocauſta & victimas ſanctas coram Dominô. 2. Quumque abſolviſſet David offerre holocauſta & victimas ſanctas, benedixit populo in nomine verbi Domini. 3. Et diviſit univerſis Iſraëlittis tam viris quam mulieribus ſingulis tortam panis unam, & portionem unam è ſex de bove & partem unam è ſex de hino vini. 4. Conſtituitque coram arca Domini de Levitis cantores & ad recordandum & ad celebrandum & pſallendum coram Domino Deo Iſraëlis. 5. Aſaphum primô loco & ſecundum ei Zecariam: Jeielem quoque & Shemiramothum & Jechielem & Mattithiam & Eliabum & Benaiam & Obed-Edomum, Jeielem quidem cum organis cantûs & lyris, Aſaphum verò cum cymbalis ad perſonandum. 6. Et Benaiam & Jachazielem Sacerdotes, cum tubis jugiter coram arcâ fœderis Domini. 7. In illô die tunc conſtitutus eſt David in primô locô ad canendum coram Domino per manum Aſaphi & fratrum ejus. 8. Canite coram Domino, invocate nomen ejus; nota facite in populis opera ejus. 9. Canite coram eo, pſallite coram eô: narrate omnia mirabilia ejus. 10. Gloriamini in nomine ſanctô ejus: lætetur cor quærentium verbum Domini. 11. Quærite verbum Domini & virtutem ejus; accipite faciem ejus jugiter. 12. Recordamini mirabilium ejus quæ fecit; ſignorum illius & judiciorum oris ejus. 13. Semen Iſraëlis ſervi ejus, filii

דָּוִד וְקָרִיבוּ עֲלָוָן וְנִכְסַת קוּדְשִׁין קֳדָם יְיָ׃ וּפְסַק דָּוִד מִן
לְמִיסַּק עֲלָתָא וְנִכְסַת קוּדְשִׁין וּבָרֵיךְ יַת־עַמָּא בְּשׁוּם מֵימְרָא
דַּיְיָ׃ וּפְלִיג לְכָל אֱינַשׁ יִשְׂרָאֵל כִּגְבַר וְעַד אִתְּתָא לְכָל חַד
טוּלְמָא דְלַחְמָא חֲדָא וּפְלוּג חַד מִן אֶשְׁתָּה בְּתוֹרָא וּמְנָא חַד מִן
אֶשְׁתָּרָה כְּהִינָא דְחַמְרָא׃ וּמַנִּי קֳדָם אֲרוֹנָא דַּיְיָ מִן לֵוָאֵי
מְשַׁבְּחַיָּא וּלְאַדְכָּרָה וּלְאוֹדָאָה וּלְשַׁבָּחוֹיֵי קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל׃
אָסָף בְּרֵישָׁא וְתִנְיָינֵיהּ זְכַרְיָה יְעִיאֵל וּשְׁמִירָמוֹת וִיחִיאֵל
וּמַתִּתְיָה וֶאֱלִיאָב וּבְנָיָהוּ וְעוֹבֵד אֱדוֹם וִיעִיאֵל בְּזִינֵי זְמַר
וּבְכִנָּרִין וְאָסָף בְּצֶלְצְלִין לְאַשְׁמָעָא׃ וּבְנָיָהוּ וְיַחֲזִיאֵל כַּהֲנַיָּא
בַּחֲצוֹצְרָתָא תְּדִירָא קֳדָם אֲרוֹנָא קְיָמָא דַּיְיָ׃ בְּיוֹמָא הַהוּא
הָא בְּכֵין אִתְמַנָּא דָּוִד בְּרֵישָׁא לְשַׁבָּחָא קֳדָם יְיָ בִּידָא דְאָסָף
וַאֲחוֹהִי׃ שַׁבָּחוּ קֳדָם יְיָ קְרוֹ בִשְׁמֵיהּ הוֹדָעוּ בְעַמְמַיָּא עוּבָדוֹי׃
שַׁבָּחוּ קֳדָמוֹי זַמָּרוּ קֳדָמוֹי מַלִּילוּ כָּלְהוֹן פְּרִישׁוּתֵיהּ׃ אִישְׁתַּבָּחוּן
בְּשׁוּם קוּדְשֵׁיהּ יַחְדֵּי לִבְּהוֹן דְּתָבְעֵי מֵימְרָא דַּיְיָ׃ תְּבָעוּ מֵימְרָא
דַּיְיָ וְתוּקְפֵיהּ קַבִּילוּ אַפּוֹהִי תְּדִירָא׃ אִדְכְּרוּ פְּרִישׁוּתֵיהּ דִּיעֲבַד
תִּמְהוֹהִי וְדִינֵי פוּמֵיהּ׃ זַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל עַבְדֵיהּ בְּנֵי יַעֲקוֹב
דִּיתִירְעֵי

& Elkana Janitores tentorii, ubi erat arca. 24. Porro Shebania & Joshaphat & Nethaneel & Amaſſai & Zecaria & Benaia & Eliezer Sacerdotes clangebant tubis coram Domini arca, & Obed-Edom & Jehia *erant* Janitores tentorio ubi erat arca. 25. Erat igitur David & ſeniores Iſraëlis & tribuni qui iverunt ad efferendam arcam fœderis Domini de domo Obed-Edomi læti. 26. Erat autem cum adjuvaret Dominus Levitas, qui portabant arcam fœderis Domini, ut immolarent ſeptem tauros & ſeptem arietes. 27. Porrò David erat amictus pallio byſſino & omnes Levitæ qui portabant arcam, & cantores & Cenania Princeps portantium onus: David autem indutus erat amiculo byſſinô. 28. Univerſusque Iſraël deducebant arcam fœderis Domini cum jubilô & ſonitu buccinæ & tubis & cymbalis reſonantibus & nablis & cytharis. 29. Quumque perveniſſet arca fœderis Domini uſque ad Civitatem Davidis Michal filia Shaulis proſpexit per feneſtram & vidit Regem ſaltantem & canentem & deſpexit eum in corde ſuô.

CAP. XVI.

ATtulerunt igitur arcam Domini & ſtatuerunt eam in mediô tabernaculi, quod tetenderat ei

ואלקנא תרעיא לפרסא דתמן ארונא : ושבניהו ויושפט
ונתנאל ועמשי וזכריהו ובניהו ואליעזר כהניא מחצצרין
בחצוצרתא קדם ארונא דיי ועובד אדום ויחיה תרעיה
לפרסא דתמן ארונא : והוה דוד וסבי ישראל ורבני אלפין
דאזלין לאסקא ית ארון קימא דיי מן בית עובד אדום בחדווא :
והוה כד סעיד יי ית ליואי נטלי ארון קימא דיי ודבחו שבעה
תורין ושבעא אמרין : ודוד הוה כתעטף במנטר דבוץ וכל
ליואי נטלין ית ארונא ומשבחיא וכנניה רב נטלי מטול ועל
דוד כרדוט דבוץ : וכל ישראל מסקין ית ארונא קימא דיי
ביבבה ובקול שופרא ובחצוצרתא ונצלצלין דמשמעין בניבלין
וכנרין : והוה ארונא קימא דיי אתי עד קרתא דדוד ומיכל
ברת שאול אודיקת מן חרכא וחמת ית מלכא מטפז ומשבח
ובסרת עלוי בלבבה :

יו.

ואייתיאו ית ארונא דיי ואקימו יתיה במצע משכנא די פרס ליה
דוד

adeſſetis vos, irrupit Dominus Deus noſter in nos: quoniam non requiſivimus eum quemadmodum oportuit. 14. Parati fuerunt ergo Sacerdotes & Levitæ ad efferendam arcam Domini Dei Iſraëlis. 15. Et tulerunt Levitæ arcam Domini ſicut præceperat Moſes juxta verbum Domini humeris ſuis vectibus impoſitam. 16. Dixitque David principibus Levitarum ut aſcendere curarent fratres ſuos, qui canebant organis muſicis nablis & lyris & cymbalis reſonantibus, ut extollerent vocem ad lætitiam. 17. Conſtitueruntque Levitæ Hemanem filium Joëlis & de cognatis ejus Aſaphum filium Bereciæ: de filiis verò Merari cognatis ſuis Ethanem filium Kushaiæ. 18. Et cum eis fratres eorum in ſecundò ordine Zachariam filium & Jaazielem & Shemiramothum & Jechielem & Unnim & Eliabum & Benaiam & Maaſziam & Mattithiam & Eliphallem & Mikneiam & Obed-Edomum & Jeielem Janitores. 19. Porrò Cantores Heman Aſaph & Ethan cymbalis æneis *ſtabant* ad reſonandum. 20. Zecharia autem & Uzziel & Shemiramoth & Jechiel & Unni & Eliab & Maaſeia & Benaia nablis ad ſuavitatem elegantis ſoni cantici. 21. Mattithia verò & Eliphalle & Mikneia & Obed-Edom & Jeiel & Azaria citharis ad octavam canere. 22. Kenanias autem princeps Levitarum oneri *inſervientium* præerat portantibus onus: erat quippe intelligens. 23. Et Berecia

&

לָא הֲוֵיתוּן אַתּוּן תְּרַע יְיָ אֱלָהָנָא בְּנָא אֲרוּם לָא תְּבַעֲנוּהִי
כִּרְחָזֵי : וְאִיזְדַּמָּנוּ כַּהֲנַיָּא וְלֵוָאֵי לְאַסָּקָא יַת אֲרוֹנָא דַּיְיָ אֱלָהָא
דְּיִשְׂרָאֵל : וּנְטָלוּ לֵוָאֵי יַת אֲרוֹנָא דַּיְיָ הֵיכְמָא דִּיפַקִּיד מֹשֶׁה
הֵיכְפִיתְגָּמָא דַּיְיָ עַל כַּתְפֵּיהוֹן בְּאַסְלַוָּן עִילָוֵיהוֹן : וַאֲמַר דָּוִד
לְרַבְרְבָנֵי לֵוָאֵי לְאַסָּקָא יַת אֲחוּהוֹן דִּמְשַׁבְּחַיָּא בְּמָאנֵי תֻּשְׁבַּחְתָּא
בְּנִיבְלִין וְכִנָּרִין וְצֶלְצְלִין מַשְׁמְעִין לַאֲרָמָא בְּקָלָא לְחֶדְוָא :
וְאוֹקִימוּ לֵוָאֵי יַת הֵימָן בַּר יוֹאֵל וּמִן קָרִיבוֹהִי אָסָף בַּר בֶּרֶכְיָהוּ
וּמִן בְּנֵי מְרָרִי קָרִיבֵיהוֹן אֵיתָן בַּר קוּשָׁיָהוּ : וְעִמְּהוֹן אֲחוּהוֹן
בְּתִנְיָינוּת זְכַרְיָהוּ בַּר וְיַעֲזִיאֵל וּשְׁמִירָמוֹת וִיחִיאֵל וְעֻנִּי אֱלִיאָב
וּבְנָיָהוּ וּמַעֲשֵׂיָהוּ וּמַתִּתְיָהוּ וֶאֱלִיפְלֵהוּ וּמִקְנֵיָהוּ וְעוֹבֵד אֱדוֹם
וִיעִיאֵל תַּרְעַיָּא : וּמְשַׁבְּחַיָּה הֵימָן אָסָף וְאֵיתָן בְּצֶלְצְלִין דִּנְחָשָׁא
לְאַשְׁמָעָא : וּזְכַרְיָה וְעֻזִּיאֵל וּשְׁמִירָמוֹת וִיחִיאֵל וְעֻנִּי וֶאֱלִיאָב
וּמַעֲשֵׂיָהוּ וּבְנָיָהוּ בְּנִבְלִים עַל בְּסִימוֹת קַלְפוֹנִין דִּי שְׁבָחָה :
וּמַתִּתְיָהוּ וֶאֱלִיפְלֵהוּ וּמִקְנֵיָהוּ וְעוֹבֵד אֱדוֹם וִיעִיאֵל וַעֲזַזְיָהוּ
בְּכִנָּרִין עַל תְּמַנְיָתָא לְמִשְׁבְּחָא : וּכְנַנְיָהוּ רַב לֵוָאֵי בְּמִטּוּל
מִתְרַבְרֵב עַל נַטְלֵי מִטּוּלָא אֲרוּם סָכְלְתָן הוּא : וּבֶרֶכְיָה
וְאֶלְקָנָא

CAP. XV.

FEcit quoque ſibi domos in civitate Davidis & paravit locum arcæ Domini, tetenditque ei tentorium. 2. Tunc dixit David: Nulli ſunt idonei, qui portent arcam Domini, præterquam Levitæ, quippe ipſis delectatur Dominus ut portent arcam Domini & miniſtrent ei uſque in ſeculum. 3. Congregavitque David univerſum Iſraëlem Hieroſolymam, ad inferendam arcam Domini in locum ſuum, quem præparaverat ei. 4. Congregavit etiam David filios Aaronis & Levitas. 5. De filiis Kehathi, Uriel princeps *fuit* & fratres ejus centum & viginti. 6. De filiis Merari, Aſaia Princeps & fratres ejus ducenti & viginti. 7. De filiis Gershomi Joel Princeps & fratres ejus centum & triginta. 8. De filiis Elitſaphanis, Shemaia Princeps & fratres ejus ducenti. 9. De filiis Chebronis Eliel Princeps & fratres ejus octoginta. 10. De filiis Uzzielis: Amminadab Princeps & fratres ejus centum duodecim. 11. Vocavitque David Tſadokum & Abiatharem Sacerdotes: & Levitas Urielem, Aſaiam, Joëlem, Shemaiam, Elielem & Amminadabum. 12. Et dixit eis, vos *eſtis* principes familiarum Leviticarum: eſtote parati vos & fratres veſtri & afferte arcam Domini Dei Iſraëlis in locum quem paravi ei. 13. Nam in principio antequam

ט״ו

ועבד ליה בתין בקרתא דדוד ואתקין אתרא לארונא דיי
ופרס ליה משכנא: הא בכין אמר דויד דלא כשרין למיטל
ית ארונא דיי אילהן ליואי ארום בהון איתרעי יי למיטל
ית ארונא דיי ולשמשא יתיה עד עלמא: וכנש דויד ית כל
ישראל לירושלם לאסקא ית ארונא דיי לאתריה דתמין ליה:
וכנש דויד ית בני אהרן וית ליואי: לבני קהת אוריאל רבנא
ואחוהי מאה ועשרין: לבני מררי עשיה רבנא ואחוהי מאתן
ועשרין: לבני גרשום יואל רבנא ואחוהי מאה ותלתין: לבני
אילצפן שמעיה רבנא ואחוהי מאתן: לבני חברון אליאל
רבנא ואחוהי תמנן: לבני עזיאל עמינדב רבנא ואחוהי מאה
ותריסר: וקרא דויד לצדוק ולאביתר כהניא וללואי לאוריאל
עשיה ויואל ושמעיה ואליאל ועמינדב: ואמר להון אתון רישי
אבהת ללואי אזדמנו אתון ואחוכון ותסקון ית ארונא דיי
אלהא דישראל לאתרא דזמנית ליה: ארום בקדמיתא עד

לא

& Japhia. 7. Et Eliſhama & Eljada & Eliphelet. 8. Audierunt autem Peliſthæi, quod unctus eſſet David in Regem ſuper omnem Iſraëlem, aſcenderuntque omnes Peliſthæi ut quærerent Davidem in pugnam: quod cum audiſſet David egreſſus eſt obviam eis. 9. Peliſthæi verò venientes diffuſi ſunt in valle fortium. 10. Conſuluit itaque David verbum Domini, dicens: Num aſcendam in Peliſthæos & trades eos in manum meam? Et dixit ei Dominus, Aſcende & tradam eos in manum tuam. 11. Cumque illi aſcendiſſent in vallem Paritſim, percuſſit eos ibi David; ac dixit David, fregit Dominus inimicos Davidis ad inſtar fracturæ vaſis fictilis pleni aquâ: Idcirco nomen illius loci eſt vallis Paritſim uſque in hunc diem. 12. Dereliqueruntque ibi idola ſua, quæ juſſu Davidis combuſta ſunt igne. 13. Aliâ autem vice Peliſthæi diffuſi ſunt in valle. 14. Conſuluitque rurſum David verbum Domini; & dixit ei Dominus, non aſcendas poſt eos: diverte ab eis, & venies contra illos ex adverſô arborum. 15. Eritque cum audieris ſonitum Angelorum venientium tibi in auxilium, tunc egredieris ad bellum: egreſſus eſt enim angelus miſſus à conſpectu Domini ut proſperam reddat ante te *viam*, quò ſtrage afficias caſtra Peliſthæorum. 16. Fecit ergo David ſicut præceperat ei Dominus, & percuſſerunt caſtra Peliſthæorum de Gibeone Gozram uſque. 17. Divulgatumque eſt nomen Davidis in univerſis regionibus & verbum Domini injecit timorem ejus omnibus gentibus.

וְיָפִיעַ: וֶאֱלִישָׁמָע וְאֶלְיָדָע וֶאֱלִיפָלֶט: וּשְׁמָעוּ פְלִשְׁתָּאֵי אֲרוּם
אִיתְרַבָּא דָוִד לְמַלְכָּא עַל כָּל יִשְׂרָאֵל וּסְלִיקוּ כָל פְלִשְׁתָּאֵי
לְמִתְבַּע יַת דָוִד לִקְרָבָא וּשְׁמַע דָוִד וּנְפַק קֳדָמֵיהוֹן: וּפְלִשְׁתָּאֵי
אֲתוֹ וְאִיתְרְטִישׁוּ בְּמֵישַׁר גִּיבָּרַיָּא: וּשְׁאִיל דָוִד בְּמֵימְרָא דַיְיָ
לְמֵימַר הַאִיסַּק עַל פְלִשְׁתָּאֵי וְתִמְסְרִינּוּן בִּידִי וַאֲמַר יְיָ לֵיהּ סַק
וְאֶמְסְרִינּוּן בִּידָךְ: וּסְלִיקוּ בְּמֵישַׁר פַּרְצַיָּא וּמְחִינּוּן תַּמָּן דָוִד
וַאֲמַר דָוִד תְּבַר יְיָ יַת בַּעֲלֵי דְבָבוֹי דְדָוִד כְּתֵיבוּר מָאן דְפַחָר
דְמַלֵי מַיִן בְּגִין כֵּן שְׁמָא דְאַתְרָא הַהוּא מֵישַׁר פָּרְצִים עַד־יוֹמָא
הָדֵין: וּשְׁבָקוּ תַמָּן יַת־טַעֲוָתְהוֹן וַאֲמַר דָוִד וְאִיתּוֹקְדוּ בְּנוּרָא:
וְאוֹסִיפוּ תוּב פְלִשְׁתָּאֵי וְאִיתְרְטִישׁוּ בְּמֵישְׁרָא: וְשָׁיֵיל תּוּב דָוִד
בְּמֵימְרָא דַיְיָ וַאֲמַר לֵיהּ יְיָ לָא תִיסַּק בַּתְרֵיהוֹן אִיסְתְּחַר מְעִילָוֵיהוֹן
וְתֵיתֵי לְהוֹן מִקֳּבֵל אִילָנַיָּא: וִיהִי כְּמִשְׁמְעָךְ יַת־קָל מַלְאֲכַיָּא
דְאַתְיַין לְסַיָּיעוּתָךְ בְּכֵין תִּיפּוּק לִקְרָבָא אֲרוּם נְפַק מַלְאָךְ שְׁלִיחַ
מִן קֳדָם יְיָ לְאַצְלָחָא קֳדָמָךְ לְמִקְטוֹל יַת מַשִּׁרְיַת פְלִשְׁתָּאֵי:
וַעֲבַד דָוִד הֵיכְמָה דְפַקְדֵיהּ יְיָ וּמְחוֹ יַת מַשִּׁרְיַת פְלִשְׁתָּאֵי מִגִּבְעוֹן
וְעַד־גָּזֶרָה: וּנְפַק שְׁמָא דְדָוִד בְּכָל עַרְעָתָא וּמֵימְרָא דַיְיָ רְמָא
דַחַלְתֵּיהּ עַל כָּל עַמְמַיָּא:

apud Obed-Edomum in domô ejus tribus menſibus: & benedixit Verbum Domini Obed-Edomo filiis & nepotibus; concepit enim uxor ejus & octo nurus ejus & pepererunt octones ventre unô, adeò ut reperti ſint patres ſimul & filii in die unô octoginta & unus, & omnibus, quæ *erant* ei benedixit & auxit *ea* valde.

CAP. XIV.

Miſit quoque Hyram Rex Tyri legatos ad Davidem & ligna cedrina & artifices peritos extruendi muri & fabros lignarios, peritos compingendi ligna in *ejuſmodi* tempore, ut nec valeret in ea putredo, nec fatiſcerent præ calore ad ædificandum ei templum. 2. Cognovitque David quod conſtituiſſet eum Verbum Domini Regem ſuper Iſraëlem & quod elevata eſſet gloria ejus surſum & regnum ejus ut benefaceret populo ipſius Iſraëli. 3. Accepit quoque David rurſus uxores Hieroſolymæ, genuitque David adhuc filios & filias. 4. Et hæc nomina natorum ejus qui educati ſunt Hieroſolymæ Shamna & Shobab & Nathan & Shelomo. 5. Et Jibchar & Eliſhua & Eliphelet. 6. Nogah quoque & Beeljada & Nepheg

לְוַות עוֹבֵד אֱדוֹם בְּבֵייתֵיהּ תְּלָתָא יַרְחִין וּבָרִיךְ מֵימְרָא דַיְיָ יַת עוֹבֵד אֱדוֹם בִּבְנִין וּבְנֵי בְּנִין דְּאִיתְעַבְּרַת אִיתְּתֵיהּ וּתְמַנְיַית כַּלָּתֵיהּ וִילֵידָן תְּמַנְיָא תְּמַנְיָא בִּכְרֵיסָא חָד עַד דְּאִישְׁתְּכָחוּ בֵּינֵי אֲבָהָן וּבְנִין בְּיוֹם חַד תְּמַנְיָין וְחַד וְיָת כָּל דִּילֵיהּ בָּרִיךְ וְאַסְגֵּי עַד לַחֲדָא׃

יד.

וְשַׁדַּר חִירָם מַלְכָּא דְּצוֹר אִזְגַּדִּין לְוָת דָּוִד וְקֵיסֵי אַרְזִין וְאַרְדִּיכְלִין דְּאוּמָנִין לְבִנְיַין כּוּתְלָא וְנַגָּרִין דַּחֲכִימִין לְמִקְבַּע קֵיסִין בְּעִדָּנָא דְּלָא שַׁלְטָא בְּהוֹן מַלְטִיתָא וְלָא מִתְבַּזְּעִין מִן שַׁרְבָא מְטוּל לְמִבְנֵי לֵיהּ הֵיכְלָא׃ וִידַע דָּוִד אֲרוּם אַתְקְנֵיהּ מֵימְרָא דַיְיָ מַלְכָּא עַל יִשְׂרָאֵל וַאֲרוּם אִיתְנַטְּלַת אִיקְרֵיהּ לְעֵילָּא וּמַלְכוּתֵיהּ מִן בְּגַלַל לְאוֹטָבָא לְעַמֵּיהּ יִשְׂרָאֵל׃ וּנְסִיב דָּוִד תּוּב נְשִׁין בִּירוּשְׁלֵם וְאוֹלִיד דָּוִיד תּוּב בְּנִין וּבְנָן׃ וְאִלֵּין שְׁמָהַת דְּאִיתְיְלִידוּ דַּהֲווֹן מִתְרַבְּיָין בִּירוּשְׁלֵם שַׁמּוּעַ וְשׁוֹבָב וְנָתָן וּשְׁלֹמֹה׃ וְיִבְחַר וֶאֱלִישׁוּעַ וֶאֱלִיפָּלֶט׃ וְנוֹגַהּ וּבְעֶלְיָדָע וְנֶפֶג וְיָפִיעַ׃

enim requiſivimus eam in diebus Shaulis. 4. Dixerunt autem univerſus cœtus faciendum ita: placuit enim ſermo omni populo. 5. Congregavit ergo David cunctum Iſraëlem à Nilo Ægypti uſque ad introitum in Antiochiam, ut adduceret arcam Domini à Kiriath Jeariamo. 6. Et aſcendit David & omnis Iſraël Baalam ſive Kiriath Jearimum ut afferret arcam Domini, ille eſt Dominus cujus Majeſtas inſidet ſuper Cherubinis, ubi invocatum eſt nomen ejus. 7. Et deduxerunt arcam in plauſtrô novô de domo Abinadabi: Uzza autem & Achio agebant plauſtrum. 8. Porrò David & univerſus Iſraël laudes cantabant coram Domino totis viribus, canticis & citharis & pſalteriis & tympanis & cymbalis & tubis. 9. Cum autem perveniſſent uſque ad locum paratum & extendit Uzza manum ſuam ut ſuſtentaret arcam, quia propulerant eam boves. 10. Aggravata eſt itaque ira Domini contra Uzzam & percuſſit eum, eo quod extendiſſet manum ſuam ad arcam: & mortuus eſt ibi coram Dominô. 11. Et ægre fuit Davidi, quod irrupiſſet Dominus rupturâ in Uzzam, vocavitque locum illum, locus in quô mortuus eſt Uzza, uſque in diem hunc. 12. Et timuit David à præſentiâ Domini in die illô dicens: Quomodo introducam ad me arcam Domini? 13. Neque divertere fecit David arcam ad ſe, in Civitatem Davidis; ſed divertere fecit eam in domum Obed Edomi Gitthæi. 14. Manſit ergo arca Domini apud

לָא תְבַעְנָא יָתֵיהּ בְּיוֹמֵי דְשָׁאוּל׃ וַאֲמָרוּ כָל־קְהָלָא לְמֶעְבַּד כְּדֵין
אֲרוּם תַּקִּין פִּתְגָמָא קֳדָם כָּל־עַמָּא׃ וּכְנַשׁ דָּוִד יַת־כָּל יִשְׂרָאֵל
מִן נִילוּס דְּמִצְרַיִם עַד מַעֲלָן לְאַנְטוּכְיָה לְאַעֲלָאָה יַת אֲרוֹנָא
דַיָי מִן קִרְיַת יְעָרִים׃ וּסְלִיק דָּוִד וְכָל־יִשְׂרָאֵל לְבַעֲלָה לְקִרְיַת
יְעָרִים לְאַעֲלָאָה יַת־אֲרוֹנָא דַיָי הוּא יְיָ דִּי שְׁכִינְתֵּיהּ שְׁרָא לְעֵיל
מִן כְּרוּבַיָּא דְּאִתְקְרֵי שְׁמֵיהּ עֲלוֹהִי׃ וַאֲחִיתוּ יַת־אֲרוֹנָא בַּעֲגַלְתָּא
חֲדַתָּא מִן בֵּית אֲבִינָדָב וְעֻזָּא וְאַחְיוֹ מְדַבְּרִין בַּעֲגַלְתָּא׃ וְדָוִד
וְכָל יִשְׂרָאֵל מְשַׁבְּחִין קֳדָם יְיָ בְּכָל תּוּקְפָּא בְּשִׁירִין וּבְכִינָּרִין
וּבְנִיבְלִין וּבְתֻפִּין וּבְצֶלְצְלִין וּבַחֲצוֹצְרָתָא׃ וַאֲתוֹ עַד אֲתַר מְתַקַּן
וְאוֹשִׁיט עֻזָּא יַת־יְדֵיהּ לְמֵיחַד יַת־אֲרוֹנָא אֲרוּם מְרַגּוֹהִי תּוֹרַיָּא׃
וּתְקֵיף רוּגְזָא דַיָי בְּעֻזָּא וּמְחָהִי מְטוּל דְּאוֹשִׁיט יְדֵיהּ עַל אֲרוֹנָא
וּמִית תַּמָּן קֳדָם יְיָ׃ וּתְקֵיף לְדָוִד אֲרוּם תְּרַע יְיָ תְּרוֹעֲתָא בְּעֻזָּא
וּקְרָא לְאַתְרָא הַהוּא אֲתַר דְּמִית בֵּיהּ עֻזָּא עַד יוֹמָא הָדֵין׃
וּדְחִיל דָּוִד מִן קֳדָם יְיָ בְּיוֹמָא הַהוּא לְמֵימַר אֶיכְדֵין אָעֵיל לְוָתִי
יַת אֲרוֹנָא דַיָי׃ וְלָא אַפְנֵי דָּוִד יַת־אֲרוֹנָא לְוָתֵיהּ לְקַרְתָּא דְדָוִד
וְאַפְנְיֵיהּ לְבֵית עוֹבֵד אֱדוֹם גִּיתָּאָה׃ וְאִישְׁתְּהֵי אֲרוֹנָא דַיָי
לְוָת

Reubenis & de tribu Gadis & dimidia tribu Menaſshæ inſtructi omnibus armis ad militiam centies & vicies mille. 38. Omnes iſti viri bellatores experti aciem, corde integro venerunt Chebronem ut conſtituerent Regem Davidem ſuper univerſum Iſraëlem: ſed & omnes reliqui ex Iſraële unô corde *erant* ut Rex fieret David. 39. Fueruntque ibi apud Davidem tribus diebus comedentes & bibentes: præparaverant enim eis fratres eorum. 40. Sed & qui juxta eos erant uſque ad Iſſacharem & Zebulunem & Naphthalim afferebant eis panem aſinis & camelis & mulis & bobus cibum & maſſas caricanas & uvas paſſas & vinum & oleum & boves & oves affatim, gaudium quippe erat in Iſraële.

CAP. XIII.

INiit autem conſilium David cum tribunis & centurionibus & univerſis Principibus. 2. Et ait David ad omnem cœtum Iſraël; Si videtur vobis bonum ac Domino Deo noſtro placuerit, fortiter agamus & mittamus ad fratres noſtros, qui reliqui ſunt in univerſas regiones Iſraëlis, & cum eis *ad* Sacerdotes & Levitas per oppida ſua ſuburbana ut congregentur ad nos. 3. Et reducamus arcam Dei noſtri ad nos: non

ראובן ומשיבטא גד ומפלגות שבטא דמנשה מזרזין בכל
זיינין לחילא מאה ועשרין אלפין: כל אלין אינשי קרבא
מסדרי סדרא בלב שלים אתו לחברון לאמלכא ית דוד על
כל ישראל ואוף כל שארא דישראל לבא חד לאמלכא ית־
דוד: והוו תמן עם דוד יומין תלתה אכלין ושאתין ארום
זמינו להון אחוהון: ואוף דקריבין להון עד יששכר וזבולן
ונפתלי מיתין להון לחמא בחמרין ובגמלין ובכודנין ובתורין
מזונא ומנן דדיבלין ואיתכלין דענבין וחמר ומשח ותורין ועאן
לסוגעי מטול דחדווה הות בישראל:

יג.

ואיתייעט דוד עם רבני אלפיא ומאוותא לכל סרכן: ואמר
דוד לכל קהלא דישראל אין קדמיכון שפיר ומן קדם יי
אלהנא אית רעוא ניתקף ונשדר מטול אחנא דאישתיירון
בכל ארעתא דישראל ועמהון כהניא וליואי בקרווי פרווליהון
ויתכנשון לוותנא: ונחזור ית ארונא דאלהנא לוותנא ארום

לא

ſtrenuus & domus Patris ejus Principes viginti duo. 29. De filiis autem Benjaminis propinquis Shaulis tria millia: adhuc enim filii eorum obſervabant obſervantiam Shaulis. 30. Porrò de filiis Ephraimi viginti millia & octingenti fortiſſimi robore viri nominati per familias ſuas. 31. Et ex dimidiâ tribu Menaſshæ octodecim millia: qui expreſſi erant nominibus ut venirent ad conſtituendum Regem Davidem. 32. De filiis quoque Iſſacharis callentes intelligentiam temporum, periti figendi initia annorum & initia menſium & intercalandi menſes & annos. Artifices in Neomeniâ Lunæ ad figendas ſolemnitates in temporibus ſuis, verſati in *doctrinâ* periodorum ſolarium, Aſtrologi ſignorum & ſtellarum *ſcientia præditi* adeò ut cognoſcerent quid oporteret facere domum Iſraëlis; Doctores eorum, Principes Synedrii ducenti; omnes autem fratres eorum præſtabant verba Legis & ſapientiâ imbuti erant ad præſcriptum oris eorum. 33. Et de tribu Zebulonis qui egrediebantur ad militiam inſtructi ad prælium omnibus armis bellicis quinquaginta millia, *ſoliti* etiam agere abſque corde duplici. 34. Et de tribu Naphthali Principes mille & cum eis inſtructi clypeis & haſtis tricies & ſepties mille. 35. De tribu etiam Danis inſtructi ad bellum vicies & octies mille & ſexcenti. 36. Et de tribu Aſsheris egredientes ad militiam, ad inſtruendam aciem quadragies mille. 37. Et de trans-Jordana *regione* de tribu

גִּבַּר חֵילָא וּבֵית אֲבוּי רַבְּנִין עֶשְׂרִין וּתְרִין : וּמִן בְּנֵי בִנְיָמִן
קָרִיבוֹי דְשָׁאוּל תְּלָתָא אַלְפִין וְעַד כַּדּוֹן בְּנֵיהוֹן נַטְרִין מַטְּרַת
שָׁאוּל : וּמִן בְּנֵי אֶפְרַיִם עֶשְׂרִין אַלְפִין וְתַמְנֵי מְאָה גִּיבָּרֵי
חֵילָא אֵינָשֵׁי שְׁמָהָן לְבֵית אֲבָהַתְהוֹן : וּמִפַּלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה
תַּמְנֵיסַר אַלְפִין דְּאִיתְפְּרַשׁוּ בִּשְׁמָהָן לְמֵיעַל לְאַמְלָכָא יַת־דָּוִד :
וּמִן בְּנֵי יִשָּׂשכָר יָדְעֵי סָכְלְתָנוּ לְעִדָּנַיָּא חַכִּימִין לְמִקְבַּע רֵישֵׁי
שְׁנִין וְרֵישֵׁי יַרְחִין וּלְעַבְּרָא יַרְחַיָּא וּשְׁנַיָּא סוֹפִיסְטִין בְּמוֹלָדָא
דְסִיהֲרָא לְמִקְבַּע מוֹעֲדַיָּא בְּעִדַּנְהוֹן בְּקִיאִין בִּתְקוּפָתָא דְשִׁמְשָׁא
אִיצְרוֹלוֹגִין בְּמַזָּלַיָּא וְכוֹכְבַיָּא לְמִידַע מָה כַּשְׁרִין לְמֶעְבַּד בֵּית
יִשְׂרָאֵל רַבָּנֵיהוֹן רֵישֵׁי סַנְידְרַיָּא מָאתָן כָּל אֲחוּהוֹן עָבְדִין פִּתְגָּמֵי
אוֹרַיְתָא וְחַכִּימִין עַל מֵימַר פּוּמְהוֹן : וּמִשִּׁבְטָא זְבוּלוּן נָפְקֵי חֵילָא
מְסַדְּרֵי קְרָבָא בְּכָל זֵינֵי קְרָבָא חַמְשִׁין אַלְפִין וּלְמֶעֱסַק בְּלָא
לְבָא וְלִבָּא : וּמִשִּׁבְטָא נַפְתָּלִי רַבְּנִין אַלְפָא וְעִמְהוֹן בִּתְרֵיסִין
וּמוּרְנִין תְּלָתִין וְשַׁבְעָא אַלְפִין : וּמִן שִׁבְטָא דָן מְסַדְּרֵי קְרָבָא
עֶשְׂרִין וְתַמְנֵי אַלְפִין וְשִׁית מְאָה : וּמִשִּׁבְטָא אָשֵׁר נָפְקֵי חֵילָא
לְסַדְּרָא קְרָבָא אַרְבְּעִין אַלְפִין : וּמֵעִיבַר לְיוֹרְדְּנָא מִשִּׁבְטָא

רְאוּבֵן

tui: ſuſcepit ergo eos David & præfecit eos expeditis militibus. 19. Porro de tribu Menaſshæ caſtra poſuerunt cum Davide, quando venit cum Peliſthæis adverſus Shaulem ad pugnandum; ſed non auxiliati ſunt eis, quia initô conſiliô dimiſerunt eum duces Peliſthæorum, dicendo: Periculo capitum noſtrorum *ibit* ut occidamur, deinde revertetur ad dominum ſuum Shaulem. 20. Quando igitur abiit Tſiklagum caſtra poſuerunt juxta eum & conſociarunt ſe ei de tribu Menaſshæ Aduach & Jozabad & Jediael & Michael & Jozabad, & Elihu, & Tſiltai Principes Fortium de tribu Menaſshæ. 21. Hi quoque præbuerunt auxilium Davidi adverſus expeditos milites; omnes enim erant viri fortiſſimi: ideoque conſtituti ſunt Principes exercitus. 22. Quoniam per ſingulos dies veniebant ad Davidem ad auxiliandum ei: uſque dum facti ſunt exercitus copiarum plurimarum ad inſtar exercitus Angeli Dei. 23. Iſte autem eſt numerus Principum exercitus expeditorum ad militiam, qui venerunt ad Davidem Chebronem: ut transferrent regnum Shaulis ad eum, juxta decretum verbi Domini. 24. Filii Jehudæ portantes clypeos & haſtas ſexies mille & octingenti expediti ad militiam. 25. De filiis Shimeonis virorum fortiſſimorum ad pugnandum ſeptem millia & centum. 26. De filiis Levitarum quatuor millia & ſexcenti. 27. Jehoiada quoque Antiſtes domus Aaronis & cum eô tria millia & ſeptingenti. 28. Et Tſadok adoleſcens

 ſtrenuus

מֵימַר אֱלָהָךְ וְקַבְּלִנּוּן דָּוִד וּמַנִּינּוּן בְּרֵישֵׁי מְזָרְזֵי חֵילָא: וּמִשִּׁבְטָא
מְנַשֶּׁה שְׁרוֹ עִם דָּוִד כַּד אֲתָא עִם פְּלִשְׁתָּאֵי עַל שָׁאוּל לַאֲגָחָא
קְרָבָא וְלָא סַעֲדוּנוּן אֲרוּם בְּעֵיטָתָא פְּטָרוּ יָתֵיהּ אִיסְטְרַטֵּיגֵי
פְּלִשְׁתָּאֵי לְמֵימַר בְּרֵישָׁנָא לְמִקְטְלָא וִיתוּב לְוַת רִיבּוֹנֵיהּ שָׁאוּל:
כַּד אֲזַל לְצִקְלָג שְׁרוֹ עֲלוֹהִי וְאִתְחַבָּרוּ עִמֵּיהּ מִשִּׁבְטָא מְנַשֶּׁה
עַדְנַח וְיוֹזָבָד וִידִיעֲאֵל וּמִיכָאֵל וְיוֹזָבָד וֶאֱלִיהוּא וְצִלְּתַי רֵישֵׁי
גִּיבָּרַיָּא דְּמִן שִׁבְטָא מְנַשֶּׁה: וְהִינּוּן סַיְּיעוּ עִם דָּוִד עַל מְזָרְזֵי
חֵילָא מְטוּל דְּגִיבָּרֵי חֵילָא הֲווֹ כֻּלְּהוֹן וַהֲווֹ מִתְמַנַּן רַבָּנֵי חֵילָא:
אֲרוּם לִזְמַן יוֹמָא בְּיוֹמָא אָתַיִן לְוַת דָּוִד לְסַיְּיעוּתֵיהּ עַד דַּהֲווֹ
לְמַשְׁרְיָין אוּכְלוּזִין סַגִּיעִין כִּדְמוּת מַשְׁרְיֵי מַלְאֲכָא דַייָ: וְאִלֵּין
סְכוּמֵי רֵישֵׁי חֵילָא דִּמְזָרְזִין לְחֵילָא דַּאֲתוֹ לְוַת דָּוִד לְחֶבְרוֹן
לְאַחֲזָרָא מַלְכוּתָא דְּשָׁאוּל לְוָתֵיהּ בִּגְזֵרַת מֵימְרָא דַייָ: בְּנֵי
יְהוּדָה נָטְלֵי תְּרֵיסִין וּמוּרְנִין אֶשְׁתָּא אַלְפִין וְתַמְנֵי מְאָה מְזָרְזֵי
חֵילָא: מִן בְּנֵי שִׁמְעוֹן גִּיבָּרֵי חֵילָא לַחֲיָלָא שַׁבְעָא אַלְפִין וּמְאָה:
מִן בְּנֵי לֵיוָאֵי אַרְבַּעַת אַלְפִין וְשִׁיתְּמְאָה: וִיהוֹיָדָע אַמַּרְכּוֹל
לְבֵית אַהֲרֹן וְעִמֵּיהּ תְּלָתָה אַלְפִין וּשְׁבַע מְאָה: וְצָדוֹק טָלֵי

גִּיבָּר

de Gedude. 8. De tribu etiam Gadis deſciverunt ad Davidem in propugnaculum in deſertô, fortiſſimi viri virtute bellicâ, inſtructi clypeis & gerentes haſtas, qui leoni ſimiles erant in bellô & ſicut capreæ in montibus currendo velociter. 9. Ezer Princeps, Obadia ſecundus, Eliab tertius. 10. Mishmanna quartus, Jeremia quintus. 11. Attai ſextus, Eliel ſeptimus. 12. Jochanan octavus, Eleabad nonus. 13. Jeremia decimus, Macbannai undecimus. 14. Hi de filiis Gadis Principes exercituum, quorum unuſquiſque inſtruebat aciem cum mille *viris*. 15. Iſti ſunt qui tranſierunt Jardenem menſe primô, quando exundavit ſuper omnes ripas ſuas: & fugaverunt omnes incolas campeſtrium ad Orientem & ad Occidentem. 16. Venerunt etiam de filiis Benjaminis & Jehudæ in propugnaculum illud ad Davidem. 17. Egreſſuſque eſt David obviam eis & dixit eis; ſi pacifice veniſtis ad me ad auxilium mihi ferendum, erit mihi vobiſcum pax concors: ſin autem ad ſtruendum mihi dolos, ut opprimatis me, quum nullæ ſint injuriæ in manu meâ; manifeſtum ſit coram Deo Patrum noſtrorum & vindicetur. 18. Spiritus verò Fortitudinis induit Amaſaium Principem fortium virorum & reſpondit: Tui gratia, David, venimus; & ut tecum ſimus, fili Ishæi; pax noctu & pax interdiu tibi ſit & pax adjutoribus tuis; tibi enim auxilio eſt Verbum Dei

tui:

מִן־גְּדוּד: וּמִן שִׁבְטָא דְגָד אִתְפְּרָשׁוּ לְדָוִד בְּחַקְרָא בְּמַדְבְּרָא
גִּיבָּרֵי חֵילָא אֱנָשֵׁי חֵילָא לִקְרָבָא מְסַדְּרֵי תְּרֵיסִין וְנָטְלֵי מוּרְנִיתָא
וּדְמוּת אַרְיָוָא דְמוּתְהוֹן בִּקְרָבָא וְהֵי כְטַבְיָא עַל טוּרַיָּא רְהָטִין
לְאוֹחָאָה: עֵזֶר רֵישָׁא עוֹבַדְיָה תִּנְיָנָא אֱלִיאָב תְּלִיתָאָה: מִשְׁמַנָּה
רְבִיעָאָה יִרְמְיָה חֲמִישָׁאָה: עַתַּי אֶשְׁתָּאָה אֱלִיאֵל שְׁבִיעָאָה:
יוֹחָנָן שְׁמִינָאָה אֶלְזָבָד תְּשִׁיעָאָה: יִרְמְיָהוּ עֲשִׂירָאָה מַכְבַּנַּי חַד
סְרָאָה: אִלֵּין מִבְּנֵי גָד רֵישֵׁי חֵילַיָּא דְכָל חַד וְחַד הֲוָה מְסַדַּר
קְרָבָא עִם אַלְפָּא: אִלֵּין הִינוּן דִּעֲבָרוּ יַת־יַרְדְּנָא בְּיַרְחָא
קַדְמָאָה וְהוּא מְתַמְלֵי עַל־כָּל־פַּצִידוֹהִי וְאַפְּכוּ כָּל־יָתְבֵי מֵישְׁרַיָּא
לְמַדִינְחָא וּלְמַעַרְבָא: וַאֲתוֹ מִן בְּנֵי בִנְיָמִן וִיהוּדָה עַד לְחַקְרָא
לְוַת דָּוִד: וּנְפַק דָּוִד לְקָדָמֵיהוֹן וַאֲמַר לְהוֹן אִין לִשְׁלַם אֲתֵיתוּן
לְוָתִי לְסַיָּיעוּתִי יְהִי לִי עֲלֵיכוֹן שְׁלַם לְבָבָא כַּחֲדָא וְאִין לְנַכָּלָא
יָתִי לְאָעָקוּתִי בְּלָא חֲטוּפִין בִּידִי יִתְגְּלֵי קֳדָם אֱלָהָא דַאֲבָהָתָנָא
וְיִתְפְּרַע: וְרוּחַ גְּבוּרָה לַבְשַׁת יַת־עֲמַשָׂא רֵישׁ גִּיבָּרַיָּא וַאֲתֵיב
אַמְטוּלְתָךְ דָּוִד אֲתֵינָא וּלְמֶהֱוֵי עִמָּךְ בַּר יִשַׁי שְׁלָמָא בִּימָמָא
וּשְׁלָמָא בְּלֵילְיָא לָךְ וּשְׁלָמָא לִדְמְסַיְּעִין לָךְ אֲרוּם בְּסַעֲדָךְ
מֵימַר

Aſhtarothita Shama & Jeiel filii Chothami de Aroere. 45. Jediaël filius Shimri & Jocha frater ejus de Titſo. 46. Eliel Machavita & Jeribai & Joshaviah filii Elnaami & Jithmah de filiis Moabi. 47. Eliel & Obed & Jaaſiel de Metſobaia.

CAP. XII.

HI autem ſunt, qui venerant Tſiklagum ad Davidem, quum adhuc oppreſſus eſſet coram Shaule filiô Kishi; erantque inter fortes qui auxiliabantur ei in bellô. 2. Periti tendendi arcum, jaculantes ſagittas è dextris & ſiniſtris ſuis, ferientes lapidibus & pugnantes ſagitis & arcu; de propinquis Shaulis ex tribu Benjaminis. 3. Qui conſtitutus eſt Princeps Achiezer & Joash, filii Shemaæ, de Gibea; & Jeziel & Pelet filii Azmavethi; & Beracah & Jehu Anathothites. 4. Jishmaia quoque de Gibeone fortis inter fortes, & pervenit ad fortitudinem fortium, & Jeremia & Jachaziel & Jochanan & Jozabad Gederanus. 5. Et Eluzai & Jerimoth & Bealia & Shephatia Champhanus. 6. Elkana & Jishia & Azarel, & Joezer & Jashobeam de proſapiâ Korachi. 7. Joëlah quoque & Zebadia filii Jerochami

עַשְׁתְּרוֹת שָׁמָע וִיעִיאֵל בְּנֵי חוֹתָם דְּמִן עֲרוֹעֵר׃ יְדִיעֲאֵל בַּר שִׁמְרִי וְיוֹחָא אֲחוּי דְּמִן תִּיץ׃ אֱלִיאֵל דְּמִן מַחֲוָא וִירִיבַי וְיוֹשַׁוְיָה בְּנֵי אֶלְנָעַם וְיִתְמָה דְּמִן בְּנֵי מוֹאָב׃ אֱלִיאֵל וְעוֹבֵד וְיַעֲשִׂיאֵל דְּמִן מְצוֹבָיָה׃

יב׳

וְאִלֵּין דַּאֲתוֹ לְוַת דָּוִד לְצִקְלַג עוֹר הֲוָה כָּבוּשׁ מִן קֳדָם שָׁאוּל בַּר קִישׁ וְהִנּוּן בְּגִיבָּרַיָּא דְּמְסַיְּיעִין לֵיהּ בִּקְרָבָא׃ אֻומָּנִין לְמִיגַר בְּקַשְׁתָּא רָאמָן גִּירְרִין מִן יַמִּינְהוֹן וּמִן שְׂמָאלֵיהוֹן רָגְמִין בְּאַבְנַיָּא וּמְגִיחִין קְרָבָא בְּגִירְרִין וּבְקַשְׁתָּא מִקְּרִיבֵי שָׁאוּל מִשִּׁבְטָא דְּבִנְיָמִין׃ דִּמְמַנָּא לְרֵישָׁא אֲחִיעֶזֶר וְיוֹאָשׁ בְּנֵי שְׁמָעָא דְּמִן גִּבְעָתָא וִיזִיאֵל וָפֶלֶט בְּנֵי עַזְמָוֶת וּבְרָכָה וְיֵהוּא דְּמִן עֲנָתוֹת׃ וְיִשְׁמַעְיָה דְּמִן גִּבְעוֹן גִּיבַּר בְּגִיבָּרַיָּא וּמְטָא לִגְבוּרַת גִּיבָּרִין וְיִרְמְיָה וְיַחֲזִיאֵל וְיוֹחָנָן וְיוֹזָבָד דְּמִן גְּדֵרָה׃ אֶלְעוּזַי וִירִי מוֹת וּבְעַלְיָה וּשְׁמַרְיָהוּ וּשְׁפַטְיָהוּ דְּמִן חָרוּף׃ אֶלְקָנָה וְיִשִּׁיָּהוּ וַעֲזַרְאֵל וְיוֹעֶזֶר וְיָשָׁבְעָם דְּמִן זַרְעִית קֹרַח׃ וְיוֹעֵאלָה וּזְבַדְיָה בְּנֵי יְרוֹחָם מִן גְּדוֹר׃

Jehoiadæ, ei itaque nomen erat inter tres fortes. 25. Et fortibus tribus apud duos ecce ille quidem honoratus erat, ſed ad tres *illos* non pervenit: conſtituit autem eum David Gymnaſiarcham ſuper diſcipulos ſuos. 26. Fortes præterea bellatores erant Aſahel frater Joab Elchanan filius Dodonis de Bethlechemo. 27. Shammoth Hararita, Chelets Pelanita. 28. Ira filius Ikkeshi Tekoita Abiezer Anathithita. 29. Sibcai Chushathita, Ilai de familiâ Achoachi. 30. Maharai Netophathita, Cheled filius Baanæ Netophathita. 31. Ittai filius Ribai de Gibea Benjaminis, Benaia Pirathonita. 32. Churai de vallibus Chaashi, Abiel Arbathita. 33. Azmaveth Barchumita, Eliachba Shaalbonita. 34. Filii Chushemi Gizzonitæ, Jonathan filius Shagæ Hararitæ Eliphal filius Uris. 36. Chepher Mecherathita, Achia Pelonita. 37. Chetſrai Carmelita, Naarai filius Ezbai. 38. Joel frater Nathanis, Mibchar filius Gedæ. 39. Tſelek de filiis Ammonis Nacharai Berothita, *unus* armigerorum Joabi filii Tſerujæ. 40. Ira Jithræus, Jareb Jithræus. 41. Uria Chittæus Zabad filius Achalai. 42. Azina filius Shezæ de tribu Reubenis Princeps tribus Reubenis & cum eô triginta fortes. 43. Chanan filius Maacæ & Joſaphat de Methane. 44. Uzzia

יהוידה וליה שום בתלתא גיבריא: מן גיבריא תלתא אגבת
תרין האהוא יקיר ולתלת לא מטא ומני יתיה דויד ריש
מתיבתא על תלמידוי: וגיברי עבדי קרבא עשהאל אחוי דיואב
אלחנן בר דודו דמן ביתלחם: שמות דמן חרר חלץ דמן
פלן: עירא בר עקש דמן תקוע אביעזר דמן ענתות: סבכי דמן
חשת עילי מדבית אחוח: מהרי דמן נטופת הלד בר בענה
דמן נטופת: אתי בר ריבי דמן גבעת בנימן בניה דמן פרעתון:
חוריה דמן נחליא דגעש אביאל דמן ערבת: עזמות דמן
ברחום אליחבא דמן שעלבון: בני השם דמן גיזון יונתן בר
שגא דמן הרר: אחיאם בר שכר דמן הרר אליפל בר אור:
חפר דמן מכרת אחיה דמן פלון: חצרי דמן כרמלא נערי
בר אזבי: יואל אחוי דנתן מבחר בר גדא: צלק דמן בני
עמון נחרי דמן בארות נטלי זיני דיואב בר צרויה: עירא דמן
יתר גרב דמן יתר: אוריה חיתאה זבד בר אחלי: עזינא
בר שיזא דמן שיבטא ראובן ריש שבטא דראובן ועמיה
תלתין גיברין: חנן בר מעכה ויושפט דמן מתן: עוזיא דמן
עשתרות

nam pro animabus ſuis attulerunt eas; noluit itaque eas bibere: hæc fortia facinora præſtiterunt tres *illi* fortes. 20. Abishai quoque frater Joab ipſe erat princeps fortium, & ipſe vibravit haſtam ſuam in trecentos occiſos, & ipſi nomen erat inter tres fortes. 21. De tribus apud duos honorabilis erat, eratque illis præpoſitus; veruntamen ad tria *illa* fortia facinora non pertigit. 22. Benaia filius Jehoiadæ, filii viri fortis timentis peccata, cui erant opera bona de Rabtſeele: ipſe interfecit duos Magnates Moabi qui ſimiles erant duobus leonibus robuſtis, idem deſcendens occidit leonem in mediô foveæ in tempore nivis. Ipſe fuit juſtus magnus, qualis ullus erat in Sanctuariô ſecundô: die quadam impegit pes ejus in teſtudinem mortuam, deſcendit itaque Shilocham, & confractis fruſtis grandinis abluit ſe, poſtea cum aſcendiſſet legit librum, in quô multum (*continebatur*) (is erat liber legis Sacerdotum) die brevi hiemali, decima ſc. die menſis Tebethi. 23. Ipſe quoque interfecit virum Ægyptium hominem ſtaturâ quinque cubitorum, cubito regio, cumque in manu Ægyptii eſſet haſta, cujus craſſitudo erat ſicut liciatorii textorum, deſcendit ad eum cum virgâ: ſuperavit autem eum & ereptâ haſtâ è manu Ægyptii interfecit eum haſtâ ſuâ. 24. Hæc fortitudinis ſpecimina edidit Benaia filius

אֲרוּם חוּלַף נַפְשְׁהוֹן אַיְיתֵי אוֹנוּן וְלָא צְבָא לְמִשְׁתֵּי יַתְהוֹן אִלֵּין
גְּבוּרְתָא עֲבָדוּ תְּלָתָא גִיבָּרַיָּא׃ וַאֲבִישַׁי אֲחוּי דְיוֹאָב הוּא רֵישׁ
גִיבָּרַיָּא וְהוּא מְתַבֵּיב יַת מוֹרְנִיתֵיהּ עַל־תְּלָת מְאָה קַטִּילִין וְלֵיהּ
שׁוּם בִּתְלָתָא גִיבָּרַיָּה׃ מִן תְּלָתָא אַגַּב תְּרֵין הֲוָה יַקִּיר וַהֲוָה
לְהוֹן לְרַבְּנָא וּלְתְלַת גְּבוּרָן לָא מְטָא׃ בְּנָיָה בַּר יְהוֹיָדָע בַּר
גִּיבָּר דְּחֵיל חֲטָאִין וְלֵיהּ עוּבָדִין טָבִין מִן קַבְצְאֵל הוּא קְטַל יַת
תְּרֵין רַבְרְבֵי מוֹאָב דַּהֲווֹן דַּמְיָין לִתְרֵין אַרְיָוָן תַּקִּיפִין הוּא נְחַת
וּקְטַל יַת אַרְיָוָא בְּמִצַּע גוּבָּא בְּיוֹמָא דְתַלְגָּא הוּא הֲוָה צַדִּיקָא
רַבָּא דְּלָא הֲוָה דִּיכְמָה לָא בְּמַקְדְּשָׁא תִּנְיָנָא יוֹמָא חֲדָא דַּחֲקַת
רִיגְלֵיהּ בַּחֲרְדוּנָא דְּמִית וּנְחַת לְשִׁילוֹחַ וּתְבַר גְּזִיזָא דְּבַרְדָא
וּטְבַל וּסְלֵיק וּתְנָא סִיפְרָא דְּבֵירַב הוּא סִיפְרָא דְאוֹרַיְית כַּהֲנַיָּא
בְּיוֹמָא זוֹטָא דְסִיתְוָוֹת בַּעֲשָׂרַת יוֹמִין בְּיַרְחָא דְטֵבֵת׃ וְהוּא
קְטַל גַּבְרָא מִצְרָאָה אֱנָשׁ דִּמְשַׁחְתָּא חַמְשָׁא אַמִּין בְּאַמַּת
מַלְךְ וּבִידָא דְמִצְרָאָה מוֹרְנִיתָא דְסוֹמְכֵיהּ כְּאַכְסָן דְּגַרְדָּאִין
וּנְחַת לְוָתֵיהּ בְּחוּטְרָא וְתַקְפֵיהּ וַאֲנַס יַת מוֹרְנִיתָא מִן יְדָא
דְּמִצְרָאָה וְקַטְלֵיהּ בְּמוֹרְנִיתֵיהּ׃ אִלֵּין גְּבוּרָתָא עֲבַד בְּנָיָהוּ בַּר

יְהוֹיָדָה

haſtâ ſuâ trecentos occiſos tempore unô. 12. Et poſt eum Eleazar filius Dodonis (alias Patrui ejus) filii Achuchonis : (*hic erat*) inter tres potentes. 14. Iſte fuit cum Davide in Pas-Damimo, cum Pelishtæi congregaverant ſe illuc ad inſtruendas acies belli; eratque portio agri plena frugibus partim lentium, partim hordeorum; populus autem fugerat à facie Peliſthæorum. 14. Hi verò ſteterunt in mediô illius portionis ac ſervarunt eam occiſis Peliſthæis : ita edidit Dominus per manus eorum liberationem magnam. 15. Deſcenderunt quoque tres fortes de fortibus Principum exercitûs, per rupem ad Davidem in ſpeluncam Adullami, quando Peliſthæi caſtra metarentur in valle fortium : 16. Porrò David tunc erat in arce, & ſtatio Peliſthæorum tunc Bethlechemi. 17. Cumque deſideraret anima Davidis, adeò ut diceret : O ſi quis mihi bibendas præberet aquas è ciſternâ Bethlechemi, quæ eſt in portâ. 18. Fortiter ergo ſe geſſerunt tres fortes illi & exciſa ſibi viâ per caſtra Peliſthæorum hauſerunt aquas è ciſternâ Bethlechemi, quæ erat in portâ, & ſublatas tulerunt ac venerunt ad Davidem : ſed noluit David bibere eas, juſſitque libare eas coram Domino. 19. Dixit enim, abſit mihi à conſpectu Domini, ut hoc faciam; nunquid quaſi ſanguinem virorum iſtorum ego bibam, qui iverunt in periculô animarum ſuarum? nam

תְּלַת מְאָה קַטִּילִין בְּזִמְנָא חֲדָא : וּבַתְרוֹי אֶלְעָזָר בַּר דּוֹדוֹ
לְאַחֲבוֹי בַּר אֲחוּהוֹ בִּתְלָתָא גִּיבָּרַיָּא : הוּא הֲוָה עִם דָּוִד
בַּפַּס דַּמִּים וּפְלִשְׁתָּאֵי אִתְכְּנִישׁוּ תַּמָּן לְסַדְּרֵי קְרָבָא וַהֲוָת
אַחֲסָנַת חַקְלָא מַלְיָיא עֲלַלְתָּא פַּלְגָּה טְלוֹפְחִין וּפַלְגָּה סַעֲרִין
וְעַמָּא אַפְּכוּ מִן־קֳדָם פְּלִשְׁתָּאֵי : וְאִיתְעַתְּדוּ בִּמְצָעָא אַחֲסַנְתָּא
וְשֵׁיזְבוּהָא וּקְטָלוּ יַת־פְּלִשְׁתָּאֵי וּפְרַק יְיָ עַל יְדֵיהוֹן פּוּרְקָנָא
רַבָּא : וּנְהָתוּ תְּלָתָא גִּיבָּרַיָּא מִן גִּיבָּרֵי רֵישֵׁי מַשְׁרִיתָא עַל
טִינָּרָא לְוַת דָּוִד לִמְעָרַת עֲדוּלָם וּמַשִּׁרְיַית פְּלִשְׁתָּאֵי שַׁרְיָית
בְּמֵישַׁר גִּיבָּרַיָּא : וְדָוִד בְּכֵין הֲוָת בְּחַקְרָא וְאִיסְטְרִיג לָא
וְאִיסְטַרְטִיג פְּלִשְׁתָּאֵי בְּכֵין בְּבֵית לֶחֶם : וַחֲמִידַת נַפְשָׁא
דְּדָוִד וַאֲמַר מַאן יַשְׁקִינַנִי מַיָּא מִגּוּבָא דְּבֵית לֶחֶם דִּי בְּתַרְעָא:
וְאִיתְגַּבָּרוּ תְּלָתָא גִּיבָּרַיָּא יְצַלְּחוּ לְהוֹן אָרְחָא בְּמַשְׁרְיַית
פְּלִשְׁתָּאֵי וּמְלוֹ מַיָּא מִגּוּבָא דְּבֵית לֶחֶם דִּי בְּתַרְעָא וּנְטָלוּ וּנְסִיבוּ
וַאֲתוֹ לְוַת דָּוִד וְלָא צָבִא דָּוִד לְמִישְׁתֵּי יָתְהוֹן וַאֲמַר לְנִסְכָּא
יַתְהוֹן קֳדָם יְיָ : וַאֲמַר חַס לִי מִן קֳדָם יְיָ מִן לְמֶיעְבַּד דָּא אֶפְשַׁר
בְּאִילוּ אַדְמָא דְגוּבְרַיָּא אִילֵין אֲנָא שָׁתֵי דַּאֲזָלוּ בְּסַכָּנַת נַפְשְׁהוֹן
אֲרוּם

percuſſerit Jebuſæum & expugnaverit Civitatem conſtituetur Dux Exercitus & Princeps populi: aſcendit igitur primus Joab filius Tſerujæ & factus eſt Princeps exercitus. 7. Deinde habitavit David in arce: propterea appellabant eam Civitatem David. 8. Ædificavit enim urbem circumcirca à vallô ipſius uſque ad circuitum ejus: Joab autem adminiſtrabat reliquum urbis. 9. Pergebatque David vadens & creſcens & Dominus exercituum erat ei auxilio. 10. Hi autem Principes virorum fortium, qui fuerant cum Davide, qui fortes ſe præſtiterant ob Regnum ejus cum Iſraële, ut facerent eum Regem: juxta Verbum Domini de Iſraële. 11. Et iſti ſunt numeri virorum fortium, qui fuerant cum Davide, fortis ille Princeps exercitûs, qui inſedit ſolio judicii, omnibus Prophetis ac Sapientibus eum circumdantibus unctus oleô ſanctô, qui ad bellum prodiens adjutus erat ſupernè cumque ſederet ad docendam legem aſcendebat prælectio in mentem ejus, electus ac jucundus, pulcher aſpectu, & decorus viſu, exercitatus ſapientiâ ac prudens conſilio, fortis virtute, Princeps confeſſus, ſuavis voce & Magiſter in canticis & præpoſitus omnibus fortibus; Ille inſtructus erat armis bellicis, geſtabatque haſtam, cui appenſum erat ſignum aciei exercitus Jehudæ & egrediebatur juxta vocem Spiritûs Sancti & vincebat in bello, & proſtravit

 haſtâ

דְיִקְטוֹל יְבוּסָאָה וְיִכְבּוֹשׁ יַת קַרְתָּא יִתְמְנֵי לְרַב חֵילָא וּלְרֵישׁ
אוּכְלוֹן וּסְלִיק בְּקַדְמֵיתָא יוֹאָב בַּר צְרוּיָה וַהֲוָה לְרֵישׁ חֵילָא:
וִיתֵיב דָוִד בְּחַקְרָא בְּגִין כֵּן צָוְחִין לֵיהּ קַרְתָּא דְדָוִד: וּבְנָא
קַרְתָּא חֵזוֹר חֵזוֹר מִן מְלָתֵיהּ וְעַד חִזְרָנוּתֵהּ וְיוֹאָב מְפַרְנֵס יַת
שְׁיוּר קַרְתָּא: וַאֲזַל דָוִד אָזֵיל וְסָאגֵי וַיָי צְבָאוֹת הֲוָה בְסַעֲדֵיהּ:
וְאִלֵּין רֵישֵׁי גִבָּרַיָּא דַהֲווֹ עִם דָוִד דְמִתְוּקְפִין עִמֵּיהּ בְּמַלְכוּתֵיהּ
עִם יִשְׂרָאֵל לְאַמְלָכוּתֵיהּ הֵי כְפִתְגָמָא דַיָי עַל יִשְׂרָאֵל: וְאִלֵּין
סְכוּמֵי גִיבָּרַיָּא דַהֲווֹ עִם דָוִד גִּבָּרָא רֵישׁ מַשְׁרִיתָא יָתֵיב עַל
כָּרְסֵי דִינָא וְכָל נְבִיָּא וַחְכִימַיָּא מַקְפִין לֵיהּ מַרְבֵּי בִמְשַׁח
קוּדְשָׁא כַּד הֲוָה נָפֵיק לִקְרָבָא הֲוָה מִסְתַּיַּיע מִלְּטֵילָא וּבְמִתְבְּיֵיהּ
לְאוּלְפַן אוֹרַיְיתָא הֲוַות סַלְקַת שְׁמַעְתָּא אֲלִיבֵיהּ בְּחִיר וּמְפַנַּק
שַׁפִּיר בְּרֵיוֵיהּ וְיָאֵה בְּחֶזְוֵיהּ בָּקֵי בְחָכְמְתָה וְסוּכְלְתָן בְּעֵצָתָה
גִּיבָּר בִּגְבוּרְתָה רֵישׁ מְתִיבְתָּא בָּסִים בְּקָלָא וְרַבַּן בְּשִׁירָתָא
וְסַרְכָן עַל כָּל גִיבָּרַיָּא וְהוּא מְתַקֵּן בְּמָאנֵי זֵינָא וְנָטֵיל מוֹרְנִיתָה
דְבֵיהּ תְּלֵי אַתָּא דְטִיקָס מַשִׁירְיַית יְהוּדָה וְנָפֵיק עַל פֻּם קַל
רוּחָא דְקוּדְשָׁא וּנְצַח בִּקְרָבָא וּמִתְבֵּיב עַל יְדָא דְמוֹרְנֵיתָא

תְּלַת

domum Amaleki: quodque conſuluiſſet Pythones ut quæreret ab eis oraculum. 14. Nec quæſiiſſet oraculum à conſpectu Domini per Urim & Thummim, eò quod interfecerat Sacerdotes qui erant in Nob, ideò interfecit eum Dominus & tranſtulit Regnum ad Davidem filium Jishæi.

CAP. XI.

Congregati ſunt igitur omnes Iſraëlittæ ad Davidem Chebronem, dicentes: Ecce propinqui tui & caro tua ſumus. 2. Heri quoque & nudius tertius etiam cum adhuc eſſet Shaul Rex, tu eras qui educebas nos ad bellum & qui introducebas nos in ſcholam & docebas Iſraëlem: tibi enim dixit Dominus Deus tuus: Tu eris præfectus & dominaberis in populum meum ac paſces Iſraëlem, & tu eris Princeps ſuper populum meum Iſraëlem: 3. Venerunt ergo omnes ſeniores Iſraëlis ad Regem Chebronem, & iniit David cum eis fœdus Chebrone coram Domino: unxeruntque eum in Regem ſuper Iſraëlem, juxta ſermonem Domini, quem locutus eſt per manus Shemuelis. 4. Abiit quoque David & omnis Iſraël Hieroſolymam, hæc (*erat*) Jebus: ibi enim uſque in præſens (*ſunt*) Jebuſæi habitatores terræ. 5. Dixeruntque incolæ Jebuſi Davidi, Non ingredieris huc: expugnavit tamen David arcem Tſionis, quæ eſt Civitas David. 6. Dixit autem David: quiſquis

בְּדְבֵית עֲמָלֵק וְאוּף דִּשְׁאֵיל בְּבִידִין לְמִתְבַּע מִנְהוֹן אוּלְפָּנָא :
וְלָא תְבַע אֻולְפָּנָא מִן קֳדָם יְיָ בְּאוּרֵיהּ וְתוּמֵיהּ עַל דִּקְטַל
כַּהֲנַיָּא דִּי בְנוֹב וְקַטְלֵיהּ יְיָ וְסַקֵף יַת־מַלְכוּתָא לְדָוִד בַּר יִשָׁי :

יא.

ואִיתְכְּנִישׁוּ כָל יִשְׂרָאֵל לְוַת דָּוִד לְחֶבְרוֹן לְמֵימַר הָא קְרִיבַיִךְ
וּבִשְׂרָךְ אֲנַחְנָא : אוּף מֵאִתְמַלֵּי אוּף מִדְּקַדְמוֹי אוּף כַּד הֲוָה
שָׁאוּל מַלְכָּא אַתְּ הֲוֵיתָא מַפֵּק יָתְנָא לִקְרָבָא וּמָעֵיל יָתְנָא
לְבֵית מִדְרְשָׁא וּמַלֵּיף יַת יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר יְיָ אֱלָהָךְ לָךְ אַנְתְּ תְּהֵא
סַרְכָן וְתִשְׁלוֹט עַל־עַמִּי וּתְפַרְנֵס יַת־יִשְׂרָאֵל וְאַנְתְּ תְּהֵא אַרְכוֹן
עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל : וַאֲתוֹ כָל־סָבֵי יִשְׂרָאֵל לְוַת מַלְכָּא לְחֶבְרוֹן וּגְזַר
לְהוֹן דָּוִד קְיַם בְּחֶבְרוֹן קֳדָם יְיָ וְרַבִּיוּ יָתֵיהּ לְמַלְכָּא עַל יִשְׂרָאֵל
הֵיכְפִּתְגָמָא דַּיְיָ דְּמַלִּיל עַל יְדוֹי דִּשְׁמוּאֵל : וַאֲזַל דָּוִיד וְכָל
יִשְׂרָאֵל יְרוּשְׁלֵם הִיא יְבוּס וְתַמָּן עַד הַהִיא שַׁעְתָּא יְבוּסָאֵי
יָתְבֵי אַרְעָא : וַאֲמָרוּ יָתְבֵי יְבוּס לְדָוִיד לָא תֵיעוּל הַלְכָא וּכְבַשׁ
דָּוִד יַת־חַקְרָא בְּצִיּוֹן הִיא קַרְתָּא דְּדָוִיד : וַאֲמַר דָּוִד כָּל
דְּיִקְטוֹל

incircumciſi iſti, & illudant mihi, noluit autem armiger ejus, veritus enim eſt valde: prehendit ergo Shaul enſem & conjecit ſe in eum. 5. Videnſque armiger ejus mortuum eſſe Shaulem; conjecit ſe etiam ipſe in gladium ſuum & mortuus eſt. 6. Interiit ergo Shaul & tres filii ejus & omnes domeſtici ejus qui fuerunt illic pariter mortui ſunt. 7. Cum vidiſſent autem omnes Iſraëlittæ, qui (*habitabant*) in campeſtribus, (*ſuos*) fugiſſe ac mortuos eſſe Shaulem & filios ejus: dereliquerunt urbes ſuas & fugerunt, veneruntque Peliſthæi & habitaverunt in eis. 8. Accidit igitur poſtridie cum veniſſent Peliſthæi ad nudandum cæſos ut invenirent Shaulem & tres filios ejus interfectos, jacentes in monte Gilboæ. 9. Quumque ſpoliaſſent eum & amputaſſent ei caput, armisque ſuis (*eum nudâſſent*), projecerunt in terram Peliſthæorum circumquaque ad nuntiandum templo idolorum ſuorum & populo. 10. Et poſuerunt arma ejus in templo idolorum ſuorum, caput verò ejus affixerunt patibulo coram idolo Dagonis. 11. Quum autem audiſſent omnes viri Jabeshi Gileadis omnia quæ fecerant Peliſthæi Shauli. 12. Surrexerunt ſinguli viri fortes & ceperunt cadaver Shaulis & cadavera filiorum ejus, attuleruntque ea Jabeshum, & ſepelierunt oſſa eorum ſubter quercum, quæ erat in Jabesho, & jejunaverunt ſeptem diebus. 13. Mortuus eſt ergo Shaul propter prævaricationem ſuam, quâ prævaricatus eſt in verbum Domini; ob mandatum Domini quod non cuſtodierat, quando bellum geſſit in

 domum

ערלייא אלין ויתלעבון בי ולא צבה נטיל זייניה ארום דוה
דחיל לחדא ונסיב שאול ית סייפא ואיתרמא עלה: וחמא נטיל
זייניה ארום מית שאול ואיתרמא אוף הוא על סייפא ומית:
ומית שאול ותלת בנוי וכל אינש ביתיה דהוו תמן כחדא מיתו:
וחמון כל אינש ישראל די במישרא ארום אפכו וארום מיתו
שאול ובנוי ושבקו קרויהון ואפכו ואתו פלשתאי ויתיבו בהון:
והוה ביומא חרן ואתו פלשתאי לערטלא ית קטיליא ואשכחו
ית שאול וית תלת בנוי קטילין רמן על טורא דגלבוע: וחלצוהו
ואתיזו ית רישיה וית זיינוי ושדרו בארעא פלשתאי חזור חזור
למבשרא ית בית טעוותהון וית עמא: ושויאו ית זיינוי בית
טעוותהון וית גולגלתיה זקפו על זיקפא קבל טעוות דגון:
ושמעו כל אינשי יביש גלעד ית כל מה דעבדו פלשתאי
לשאול: וקמו כל גבר גיבר ונטלו ית גושמא דשאול וית
גושמי בנוי ואייתי אונון ליבש וקברו ית גרמיהון תחות בוטמא
דביבש וצמו שבעא יומין: ומית שאול מטול שקריה דשקר
במימרא דיי מטול פתגמא דיי דלא נטר באנחותיה קרבא

בדבית

Kishum & Kish genuit Shaulem: & Shaul genuit Jehonathanem & Malcishuam & Abinadabum & Eſhbaalem. 41. Filius autem Jehonathanis Merib-Baal & Merib-Baal genuit Micam. 42. Porro filii Micæ Pithon & Melech & Thaarea & Achaz. 43. Achaz autem genuit Jaaram & Jaara genuit Alemethum & Azmavethum & Zimrin. Zimri autem genuit Motſam. 44. Motſa verò genuit Bineam, cujus filius Rephaia, cujus filius Elaſa, cujus filius Atſel. 45. Porrò Atſeli fuerunt ſex filii, & hæc nomina eorum: Azrikam primogenitus ejus & Iſmael & Zecaria & Obadia & Chanan: hi filii Atſelis.

CAP. X.

PEliſthæi autem geſſerunt bellum cum Iſraele; fugeruntque viri Iſraëlis à Peliſthæis & ceciderunt occiſi gladio in monte Gilboæ. 2. Et perſecuti ſunt Peliſthæi poſt Shaulem & poſt filios ejus: & percuſſerunt Peliſthæi Jonathanem & Abinadabum & Malcishuam filios Shaulis. 3. Et ingruebant facientes prælium in Saulem & offenderunt eum ſagittarii periti jaculandi arcu: timuitque à ſagittariis. 4. Dixit itaque Shaul armigero ſuo, evagina gladium tuum & interfice me illô, ne veniant incir-

קִישׁ וְקִישׁ אוֹלִיד יַת־שָׁאוּל וְשָׁאוּל אוֹלִיד יַת־יְהוֹנָתָן וְיַת מַלְכִּישׁוּעַ
וְיַת אֲבִינָדָב וְיַת אֶשְׁבַּעַל׃ וּבַר יְהוֹנָתָן מְרִיבְבַּעַל וּמְרִיבְבַּעַל
אוֹלִיד יַת־מִיכָה׃ וּבְנֵי מִיכָה פִּיתוֹן וָמֶלֶךְ וְתַחְרֵעַ וְאָחָז׃ וְאָחָז
אוֹלִיד יַת־יַעְרָה וְיַעְרָה אוֹלִיד יַת־עָלֶמֶת וְיַת עַזְמָוֶת וְיַת־זִמְרִי
וְזִמְרִי אוֹלִיד יַת־מוֹצָא׃ וּמוֹצָא אוֹלִיד יַת בִּנְעָא וְרָפָיָה בְּנוֹ
אֶלְעָשָׂה בְנוֹ אָצֵל בְּנוֹ׃ וּלְאָצֵל אֶשְׁתָּה בְנִין וְאִלֵּין שְׁמָהַתְהוֹן
עַזְרִיקָם בֹּכְרֵיה וְיִשְׁמָעֵאל וּשְׁעַרְיָה וְעוֹבַדְיָה וְחָנָן אִלֵּין
בְּנֵי אָצָל׃

י

ופְלִשְׁתָּאֵי אַגָחוּ קְרָבָא בְּיִשְׂרָאֵל וְאַפָּכוּ אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל מִן
פְּלִשְׁתָּאֵי וּנְפָלוּ קְטִילִין בְּחַרְבָּא בְּטוּרָא דְגִלְבּוֹעַ׃ וְאַדְבִּיקוּ
פְּלִשְׁתָּאֵי בָּתַר שָׁאוּל וּבָתַר בְּנוֹהִי וּמְחוֹ פְּלִשְׁתָּאֵי יַת־יוֹנָתָן וְיַת
אֲבִינָדָב וְיַת מַלְכִּישׁוּעַ בְּנֵי שָׁאוּל׃ וּתְקִיפוּ עַבְדֵי קְרָבָא עַל שָׁאוּל
וְאַשְׁכְּחוּהִי קַשָּׁתַיָא דְאוּמָּנִין מִיגַר בְּקַשְׁתָּא וּדְחִיל מִן קַשָּׁתַיָא׃
וַאֲמַר שָׁאוּל לְנָטֵיל זֵינוֹי שְׁלוֹף סַיְיפָךְ וּקְטוֹלְנִי בָהּ דִילְמָא יֵיתוֹן
עַרְלַיָא

Sanctuarii Domini. 27. In circuitu autem domus Domini pernoctabant, nam illis incumbebat cuſtodia, ipſi quoque præfecti ſunt clavibus ad claudendum & aperiendum in tempore ſingulis matutinis. 28. Et ex his præfecti erant ſuper vaſa miniſterii ad numerum enim auferebant ea & ad numerum efferebant. 29. De ipſis etiam conſtituti ſunt ſuper utenſilia & ſuper vaſa Sanctuarii & ſuper ſimilam muneris & vinum libaminis & thus memorialis & aromata ſuffitus. 30. Et ex filiis Sacerdotum erant artifices conficiendi ſuffitus ex aromate odoriferô ad ſuffimenta. 32. Et Mattithia ex Levitis; is (*erat*) primogenitus Shallumi ex ſtirpe Korachi: præfectus erat cum officio operi muneris ſartaginum. 33. Porro de filiis Kehathi, & de fratribus eorum præfecti erant pani diſpoſitionis; ut appararent ſuper menſam ſingulis Sabbathis. 34. Et hi erant Cantores, Principes paterni Levitis, qui in cubiculis emeritorum (*morabantur*) quia die ac nocte illis præerant in opere. 35. Hi erant Principes paterni Levitis per familias ſuas Principes; qui manſerunt Hieroſolymis. 36. Gibeone autem commorati ſunt Patres Gibeonitarum, *ex quibus* Jeiel, cujus uxori nomen Maaca: 37. Et filius ejus primogenitus Abdon: deinde Tſur & Kish & Baal & Ner & Nadab. 38. Geder quoque & Achio & Zecaria & Mikloth. 39. Porro Mikloth genuit Shimeamum quin & iſti è regione fratrum ſuorum habitaverunt Hieroſolymis cum fratribus ſuis. 40. Ner autem genuit

מִקְדְּשָׁא דַּיָי: וְחַזְרָנוּת בֵּית מִקְדְּשָׁא דַּיָי יְבִיתוּן אֲרוּם עֲלֵיהוֹן
מַטַּרְתָּא וְהִינוּן מְמַנָּן עַל אַקְלִידַיָּא לְמֵיחַד וּלְמִפְתַּח בְּעִדָּן צְפַר
בִּצְפָר: וּמִנְהוֹן מְמַנָּן עַל מָאנֵי פּוּלְחָנָא מְטוּל דִּבְמִנְיָנָא מְעַיְילִין
לְהוֹן וּבְמִנְיָנָא מַפְּקִין לְהוֹן: וּמִנְהוֹן מְמַנָּן עַל מָנַיָּא וְעַל מָאנֵי
קוּדְשָׁא וְעַל סוּלְתָּא דְּמִנְחָתָא וַחֲמַר נִיסוּכָא וּלְבוֹנַת אַרְכַּרְתָּא
וּבוּשְׂמַיָּא דִּקְטוֹרְתָּא: וּמִן בְּנֵי כַּהֲנַיָּא הֲווֹן אֻמָּנִין בְּעִיבִידַת
קְטֹרֶת מְבַשֶּׂם בּוּשְׂמָנִין לְבוּשְׂמַיָּא: וּמַתִּתְיָה מִן לֵיוָאֵי חוּא
בּוּכְרָא לְשַׁלּוּם מִן זַרְעִית קֹרַח מְמַנָּן בְּהֵימְנוּתָא עַל עוֹבַד מִנְחַת
מַסְרִיתָא: וּמִן בְּנֵי קְהָת וּמִן אֲחוּהוֹן מְמַנָּן עַל לְחֵם סִדּוּרָא
לְתַקָּנָא עַל־פָּתוֹרָא שַׁבָּא בְּשַׁבָּא: וְאִלֵּין מְשַׁבְּחַיָּא רֵישֵׁי אֲבָהָתָא
לְלֵיוָאֵי בְּלִשְׁכָּתָא דִּפְטוּרִין אֲרוּם יֵימָם וְלֵילֵי עֲלֵיהוֹן בְּעִיבִידְתָּא:
אִלֵּין רֵישֵׁי אֲבָהָתָא לְלֵיוָאֵי לְזַרְעֲיָתְהוֹן רֵישַׁיָּא אִלֵּין יְתִיבוּ
בִּירוּשְׁלֵם: וּבְגִבְעוֹן יְתִיבוּ אֲבָהָתְהוֹן דְּגִבְעוֹנָאֵי יְעִיאֵל וְשׁוּם
אִתְּתֵיהּ מַעֲכָה: וּבְרֵיהּ בּוּכְרָא עַבְדּוֹן וְצוּר וְקִישׁ וּבַעַל וְנֵר וְנָדָב:
וּגְדוֹר וְאַחְיוֹ וּזְכַרְיָה וּמִקְלוֹת: וּמִקְלוֹת אוֹלִיד יַת־שִׁמְאָם וּבְרַם
אִינוּן קֳבֵל אֲחוּהוֹן יְתִיבוּ בִּירוּשְׁלֵם עִם אֲחוּהוֹן: וְנֵר אוֹלִיד יַת־

Princeps. 18. Et hactenus in portâ Palatii Regis Orientali, illi ſunt Janitores ſecundum caſtra Levitarum. 19. Et Shallum filius Koræ, filii Abiaſaphi, filii Korachi, & fratres ejus per domum patris ejus Korachitæ ſuper opera miniſterii, cuſtodes liminum tabernaculi: & patres eorum præfecti fuerant caſtris Domini cuſtodientes introitum. 20. Phinechas autem filius Eleazaris præfectus fuit eis ab antiquô, à quo die erectum eſt tabernaculum temporis in deſertô, & Verbum Domini fuit ei auxilio. 21. Zacaria filius Meshelemiæ præfectus eſt portæ tabernaculi temporis. 22. Omnes hi electi ſunt in oſtiarios per limina, ducenti & duodecim: ipſi per urbes ſuas & cenſum ſuum erant viginti & quatuor cuſtodiæ, quos conſtituerat David & Shemuel Propheta in munere ſuo. 23. Tam ipſi quam filii eorum præfecti ſunt portis domus Sanctuarii Domini & domui Sanctuarii ad cuſtodiam. 24. Ad quatuor plagas fuerunt Janitores: ad Orientem ſex cuſtodiæ, ad Occidentem ſex cuſtodiæ, ad Septentrionem ſex cuſtodiæ, ad Auſtrum ſex cuſtodiæ. 25. Fratres autem eorum per Civitates ſuas (*diſpoſiti*) ut ingrederentur ſingulis ſeptimanis, de tempore in tempus cum illis. 26. Nam ad munus ingrediebantur illi exequendum, quatuor verò janitores ipſi erant Levitæ erantque præfecti cubiculis & theſauris in domo

בְּרֵישָׁא: וְעַד הָכָא בִּתְרַע פַּלְטֵירִין דְּמַלְכָּא מַדִינְחָא הִנּוּן
תַּרְעַיָּא לְמַשְׁרִית בְּנֵי לֵוִי: וְשַׁלּוּם בַּר קוֹרֵא בַּר אֲבִיָסָף בַּר
קֹרַח וַאֲחוּהִי לְבֵית אֲבוּהִי קָרְחָיֵיה עַל עֲבִידַת פּוּלְחָן נַטְרֵי
שְׁקוֹפַיָּית לְמַשְׁכְּנָא וַאֲבָהָתְהוֹן מְמַנָּן עַל מַשְׁרִיתָא דַיָי נָטְרֵי
מַעֲלָנָא: וּפִינְחָס בַּר אֶלְעָזָר סַרְכַן הֲוָה עֲלֵיהוֹן מִלְקַדְמִין מִן
יוֹמָא דְאִיתּוֹקַם מַשְׁכַּן זִמְנָא בְּמַדְבְּרָא וּמֵימְרָא דַיָי הֲוָה
בְּסַעֲדֵיהּ: זְכַרְיָה בַּר מְשֶׁלֶמְיָה מְמַנָּן עַל תְּרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא:
כּוּלְהוֹן אִתְבְּחָרוּ לְתַרְעַיָּה בִּשְׁקוֹפַיָּית מָאתָן וּתְרֵיסַר הִינּוּן
בְּקִרְוֵיהוֹן וְאִתְיַחֲסוּתְהוֹן הִינּוּן עֶשְׂרִין וְאַרְבַּע מַטְרָאתָא דְּתַקִּינוּ
דָּוִד וּשְׁמוּאֵל נְבִיָּא בְּהֵימְנוּתְהוֹן: וְהִינּוּן וּבְנֵיהוֹן מְמַנָּן עַל תַּרְעַיָּא
לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַיָי וּלְבֵית מַקְדְּשָׁא לְמַטְרָתָא: לְאַרְבַּעְתֵּי
טְרֵיגוֹנִין יְהֶוְוֹן מְמַנָּן עַל תַּרְעַיָּא מַדִינְחָא אֶשְׁתָּה מַטְרָתָא
מַעַרְבָא אֶשְׁתָּה מַטְרָתָא צִפּוּנָא אֶשְׁתָּה מַטְרָתָא דָּרוֹמָא אֶשְׁתָּה
מַטְרָתָא: וַאֲחֵיהוֹן בְּקִרְוֵיהוֹן לְמֵיעַל לְשַׁבְעַת יוֹמִין מִזְּמַן לִזְמַן
עִם אִלֵּין: אֲרוּם בְּהֵימְנוּתָא עֲלוֹ חִינּוּן עָבְדִין אַרְבַּעְתֵּי גֻבְרַיָּא
תַּרְעַיָּא הִינּוּן לֵיוָאֵי וַהֲווֹן מְמַנָּן עַל לִשְׁכָּתָא וְעַל תִּסְבְּרַיָּא בְּבֵית
מַקְדְּשָׁא

5. Et de tribu Shelæ Aſaia primogenitus ejus & filii ejus. 6. De filiis autem Zerachi Jeüel & fratres eorum ſexcenti & nonaginta. 7. Porrò de filiis Benjaminis Sallu filius Meshullami, filii Hodaviæ, filii Haſſennæ. 8. Et Jibnaia filius Jerochami & Ellel filius Uzzi filius Micri: & Meshullam filius Shephatiæ, filii Reüelis, filii Jibneiæ. 9. Et fratres eorum per generationes ſuas nongenti quinquaginta & ſex: omnes hi viri Principes cognationum per domos Patrum ſuorum. 10. De Sacerdotibus autem: Jedaia & Jehojarib & Jacin. 11. Et Azaria filius Chilkiæ filii Meshullami, filii Tſadoki, filii Meraiothi, filii Achitubi præfecti ſuper domum Sanctuarii Domini. 12. Et Adaia filius Jerochami, filii Pashchuris, filii Maleiæ: & Maaſai filius Addielis, filii Jachazeræ, filii Meshullami, filii Meshillemithi, filii Immeris: 13. Et fratres eorum conſtituti Principes familiis ſuis mille & ſeptingenti & ſexaginta, fortes robore, præfecti operi miniſterii domus Sanctuarii Domini. 14. De Levitis autem: Shemaia filius Chaſshubi, filii Azrikami, filii Chashabiæ de filiis Merari. 15. Et Bakbakar, Cheresh & Galal & Mattania filius Micæ, filii Zicri, filii Aſaphi. 16. Et Obadia filius Shemaiæ, filii Galalis, filii Jeduthunis: & Berecia, filius Aſæ, filii Elkanæ, qui habitavit in villis Netophatæorum. 17. Janitores autem Shallum & Akkub & Talmon & Achiman & frater eorum Shallum, qui conſtitutus eſt

וּמִן שִׁבְטָא שֵׁילָה עֲשָׂיָה בּוּכְרֵיהּ וּבְנוֹהִי : וּמִן בְּנֵי זֶרַח יְעוּאֵל
וַאֲחֵיהוֹן שִׁיתְּמְאָה וְתִשְׁעִים : וּמִן בְּנֵי בִנְיָמִין סַלּוּא בַּר מְשֻׁלָּם
בַּר הוֹדַוְיָה בַּר הַסְּנֻאָה : וְיִבְנְיָה בַּר יְרֹחָם וְאֵלָה בַּר עֻזִּי בַּר
מִכְרִי וּמְשֻׁלָּם בַּר שְׁפַטְיָה בַּר רְעוּאֵל בַּר יִבְנִיָּה : וַאֲחֵיהוֹן
לְזַרְעֲיָיתְהוֹן תְּשַׁע מְאָה חֲמִשִּׁים וְאֶשְׁתָּה כָּל־אִלֵּין גֻּבְרַיָּא
רֵישֵׁי בֵּית אֲבָהָן לְבֵית אֲבָהַתְהוֹן : וּמִן כַּהֲנַיָּא יְדַעְיָה וִיהוֹיָרִיב
יָכִין : וַעֲזַרְיָה בַּר חִלְקִיָּה בַּר מְשֻׁלָּם בַּר צָדוֹק בַּר מְרָיוֹת בַּר
אֲחִיטוּב סַרְבַן עַל בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ : וַעֲדָיָה בַּר יְרֹחָם בַּר
פַשְׁחוּר בַּר מַלְכִּיָּה וּמַעֲשַׂי בַּר עֲדִיאֵל בַּר יַחְזֵרָה בַּר מְשֻׁלָּם
בַּר מְשִׁלֵּמִית בַּר אִמֵּר : וַאֲחֵיהוֹן מְמַנַּן לְרֵישִׁין לְבֵית אֲבָהַתְהוֹן
אַלְפָא וּשְׁבַע מְאָה וְאֶשְׁתִּין גֻּבְרֵי חֵילָא מְמַנַּן עַל עִיבִידַת פּוּלְחַן
בֵּיה מַקְדְּשָׁא דַיְיָ : וּמִן לֵיוָאֵי שְׁמַעְיָה בַּר חַשּׁוּב בַּר עַזְרִיקָם
בַּר חֲשַׁבְיָה מִן־בְּנֵי מְרָרִי : וּבַקְבַּקַּר חֶרֶשׁ וְגָלָל וּמַתַּנְיָה בַּר
מִיכָא בַּר זִכְרִי בַּר אָסָף : וְעוֹבַדְיָה בַּר שְׁמַעְיָה בַּר גָּלָל בַּר
יְדוּתוּן וּבֶרֶכְיָה בַּר אָסָא בַּר אֶלְקָנָה דְּיָתֵיב בִּקְרְוֵי נְטוֹפָתָאֵי :
וְתַרְעַיָּא שַׁלּוּם וְעַקּוּב וְטַלְמוֹן וַאֲחִימָן וַאֲחוּהוֹן שַׁלּוּם דִּמְמַנַּן
בְּרֵישָׁא :

Azmavethum & Zimrin: porro Zimri genuit Motſam. 37. Et Motſa genuit Bineam, cujus filius Rapha Eleaſa filius ejus, Atſel filius ejus. 38. Porrò Atſeli ſex filii fuerunt & hæc eorum nomina Azrikam, Bucreh & Iſmael & Shearia & Obadia & Chanan: omnes hi filii Atſelis. 39. Filii autem Eſeki fratris ejus, Ulam primogenitus ipſius, Jeush ſecundus & Eliphelet tertius. 40. Fueruntque filii Ulami viri ſtrenui ac fortes, ſubigentes concupiſcentias ſuas (ſicut vir qui tendit arcum) ſapientià; propterea multos habuerunt filios ac nepotes, (*fueruntque*) cognationes eorum centum & quinquaginta: omnes hi ex filiis tribus Benjaminis.

CAP. IX.

OMnes quoque Iſraëlitæ recenſiti ſunt, ecce autem deſcripti ſunt in libro Regum domus Iſraëlis & Regum domus Jehudæ, & abierunt captivi in Babylonem propter delicta ſua. 2. Qui autem habitaverunt primi, qui (*habitârunt*) in poſſeſſionibus ſuis per urbes ſuas, Iſraëlittæ (*erant*) Sacerdotes & Levitæ & Nethinæi. 3. Et Hieroſolymis habitârunt è filiis Jehudæ & è filiis Benjaminis & è filiis Ephraimi & è filiis Menaſshæ. 4. Uthai filius Ammihudis, filii Omri, filii Imri, filii Bani è filiis Beretſi filii Jehudæ.

5. Et

עזמות וית זמרי וזמרי אוליד ית מוצא : ומוצא אוליד ית-
בנעא רפה בריה אלעשה בריה אצל בריה : ולאצל אשתה
בנין ואלין שמהתהון עזריקם בוכריה וישמעאל ושעריה
ועובדיה וחנן כל אלין בני אצל : ובני עשק אחוהי אולם
בוכריה יעוש תניי ואליפלט תליתאה : והוו בני אולם גברין
גברי חילא כבשין יצריהון היכגברא דנגיד בקשתא בחככתא
בנין כן הוו מסגין בנין ובני בנין גניסתהון מאה וחמשין כל-
אלין מבני דשיבטא בנימן :

ט.

וכלהון ישראל אתיחסו והא אינון כתיבין על ספר מלכיא
דבית ישראל ומלכיא דבית יהודה ואזלו בגלותא לבבל
מטול שקריהון : ודהוו יתבין קדמאין דיבאחסנתהון בקרויהון
ישראל כהניא וליואי ונתינאי : ובירושלם יתיבו מן בני דיהודה
ומן בני בנימין ומן בני אפרים ומן בני מנשה : עותי בר
עמיהוד בר עמרי בר אמרי בר בנימין בני פרץ בר יהודה :

ומן

Patriarchæ habitantium Ajjalone, hi viri fugaverunt habitatores Gathi. 14. Et Achio & Shashak & Jeremoth. 15. Et Zebadia & Arad & Eder. 16. Et Micael & Jishpa & Jocha filii Beriæ. 17. Et Zebadia & Meshullam & Chizki & Chaber. 18. Et Jishmerai & Jizlia & Jobab filii Elpaalis. 19. Et Jakim & Zicri & Zabdi. 20. Et Eljoenai & Tſilthai & Eliel. 21. Et Adaia & Beraa & Shimrath filii Shimei. 22. Et Jishpan & Eber & Eliel. 23. Et Abdon & Zicri & Chanan. 24. Et Chanania & Elam & Anthothia. 25. Et Jiphdia & Penuel filii Sheshaki. 26. Et Shimsherai & Shecharia & Athalia. 27. Et Jaareshia & Elia & Zicri filii Jerochami. 28. Hi Patriarchæ cognationum ſuarum principes: hi habitaverunt Hieroſolymis. 29. Gibeone autem habitaverunt Magiſtri Gibeonis: & nomen uxoris Gibeonis Maaca. 30. Filiusque ejus primogenitus Abdon & Tſur & Kish & Baal & Nadab. 31. Et Geder & Achio & Zacer. 32. Et Mikloth genuit Shimeam; quin & hi ex adverſô fratrum ſuorum habitaverunt Hieroſolymis cum fratribus ſuis. 33. Ner autem genuit Kishum & Kish genuit Shaulem; porro Shaul genuit Jehonathanem & Malcishuam & Abinadabum & Eshbaalem. 34. Filius autem Jehonathanis Merib Baal genuit Micam. 35. Et filii Micæ Pithon & Melec, & Thaarea & Achaz. 36. Achaz autem genuit Jehoaddam & Jehoadda genuit Allemethum &

רֵישֵׁי אֲבָהָן דְיָתְבִין אִילֵּין הִינּוּן גִּבָּרַיָּא אַפִּיכוּ בִּקְרָבָא יַת־יָתְבֵי
גַּת׃ וְאַחְיוֹ שָׁשָׁק וִירֵמוֹת׃ וּזְבַדְיָה וַעֲרַד וָעֵדֶר׃ וּמִיכָאֵל וְיִשְׁפָּא
וְיוֹחָא בְּנֵי בְרִיעָה׃ וּזְבַדְיָה וּמְשֻׁלָּם וְחִזְקִי וְחָבֶר׃ וְיִשְׁמְרַי
וְיִזְלִיאָה וְיוֹבָב בְּנֵי אֶלְפָּעַל׃ וְיָקִים וְזִכְרִי וְזַבְדִּי׃ וֶאֱלִיעֵנַי וְצִלְּתַי
וֶאֱלִיאֵל׃ וַעֲדָיָה וּבְרָאָה וְשִׁמְרָת בְּנֵי שִׁמְעִי׃ וְיִשְׁפָּן וָעֵבֶר
וֶאֱלִיאֵל׃ וְעַבְדּוֹן וְזִכְרִי וְחָנָן׃ וַחֲנַנְיָה וְעֵילָם וְעַנְתוֹתִיָּה׃
וְיִפְדְיָה וּפְנוּאֵל בְּנֵי שָׁשָׁק׃ וְשַׁמְשְׁרַי וּשְׁחַרְיָה וַעֲתַלְיָה׃ וְיַעֲרֶשְׁיָה
וֶאֱלִיָּה וְזִכְרִי בְּנֵי יְרוֹחָם׃ אִלֵּין רֵישֵׁי אֲבָהַת לְגְנִיסַתְהוֹן רֵישִׁין
אִלֵּין יְתִיבוּ בִּירוּשְׁלֵם׃ וּבְגִבְעוֹן יְתִיבוּ רַבָּנֵי דְגִבְעוֹן וְשׁוּם
אִנְתְּתֵיהּ דְּגִבְעוֹן מַעֲכָה׃ וּבְרֵיהּ בּוּכְרָא עַבְדּוֹן וְצוּר וְקִישׁ
וּבַעַל וְנָדָב׃ וּגְדוֹר וְאַחְיוֹ וָזֶכֶר׃ וּמִקְלוֹת אוֹלִיד יַת־שִׁמְאָה
וּבְרָם אִינּוּן קֳבֵל אֲחוּהוֹן יְתִיבוּ בִּירוּשְׁלֵם עִם אֲחוּהוֹן׃ וְנֵר
אוֹלִיד יַת־קִישׁ וְקִישׁ אוֹלִיד יַת־שָׁאוּל וְשָׁאוּל אוֹלִיד יַת־יְהוֹנָתָן
וְיַת־מַלְכִּישׁוּעַ וְיַת אֲבִינָדָב וְיַת אֶשְׁבָּעַל׃ וּבַר יְהוֹנָתָן מְרִיבְבָּעַל
וּמְרִיבְבַּעַל אוֹלִיד יַת־מִיכָה׃ וּבְנֵי מִיכָה פִּיתוֹן וָמֶלֶךְ וְתַאְרֵעַ
וְאָחָז׃ וְאָחָז אוֹלִיד יַת־יְהוֹעַדָּה וִיהוֹעַדָּה אוֹלִיד יַת־עָלֶמֶת וְיַת
עַזְמָוֶת

CAP. VIII.

BEnjamin autem genuit Belaum primogenitum ſuum, Ashbelem ſecundum, Acharaum tertium. 2. Nocham quartum, Rapham quintum: 3. Fueruntque filii Belao; Addar & Gera & Abihud. 4. Et Abishua & Naaman & Achoach. 5. Et Gera & Shephupham & Churam. 6. Atque hi ſunt filii Echudis: hi ſunt Patriarchæ habitantium Gibeæ, ac tranſtulerunt eos Manachatham in terram domus Eſavi. 7. Naaman autem & Achija & Gera ipſi tranſtulerunt eos: genuit præterea Uzzam & Achichudem. 8. Porrò Shacharaim genuit in agris Moabi, poſtquam dimiſerat illos & rurſus acceperat Chushimam & Baaram uxores ſuas. 9. Et genuit ex Baarâ (ipſa eſt Chadasha uxor ejus, (*ita dicta*) quod de novô deſponſata ſit) Jobabum & Tſibiam & Mesham & Malcamum. 10. Et Jeutſum & Shacjam & Mirmam: hi ſunt filii ejus Principes Familiarum. 11. Ex Chushima verò uxore ſuâ genuit Abitubum & Elpaalem. 12. Porrò filii Elpaalis Eber & Misheam & Shamer; (*hic*) ille Elpaal qui ædificavit Ononem & Lodum ac villas ejus, quas devaſtârant Iſraelitæ, & incenderant igne, quando bellum geſſerunt in Gibea cum tribu Benjaminis. 13. Et Beria & Shema: hi erant

ח.

ובנימין אוליד ית־בלע בוכריה אשבל תניין אחרח תליתאי:
נוחה רביעאי ורפא חמישאי: והוו בנין לבלע אדר וגרא
ואביהוד: ואבישוע ונעמן ואחות: וגרא ושפופם וחורם:
ואלין בני אחוד אלין הינון רישי אבהן דיתבי גבעתא
ואגליאונון למנחת לארעא דבית עשו: ונעמן ואחיה וגרא
הינון אגליאונון ואוליד ית־עזה וית־אחיחוד: ושחרים אוליד
בחקלי מואב מן־בתר דיפטר יתהון ותב ונסיבינון ית־חושים
וית בערא נשוהי: ואוליד מן־בערת היא חדשה איתתיה
דאיתחדתא בני שואה ית יובב וית צביה וית מישא וית מלכם:
וית יעוץ וית שביה וית מרמה אלין בנוי רישי בית אבהן:
ומן חשים איתתיה אוליד ית אביטוב וית אלפעל: ובני אלפעל
עבר ומשעם ושמר הוא אלפעל דיבני ית אונו וית לוד
וכופרנהא דצדיאי בני ישראל ואוקדונון בנורא כד אנחו
קרבא בגבעתא עם שיבטא דבנימן: ובריעה ושמע הינון
רישי

& Thachan filius ejus. 26. Laadan filius ejus, Ammihud filius ejus, Eliſhama filius ejus. 27. Nun filius ejus, Jehoſhua filius ejus. 28. Poſſeſſio autem eorum & locus habitationis eorum (*erat*) Bethel & villæ ejus & ad Orientem Naaran, ad Occidentem verò Gezer & villæ ejus, & Shecem & villæ ejus uſque ad Azzam & villas ejus. 29. Juxta terminum quoque filiorum Menaſshæ Bethshean & villæ ejus, Taanac & villæ ejus, Megiddo & villæ ejus, Dor & villæ ejus: in his habitabant filii Joſephi filii Iſraëlis. 30. Filii Asheris, Jimna & Jishva & Jishvi & Beria & Serach ſoror eorum. 31. Filii autem Beriæ, Cheber & Malchiel: ipſe eſt pater Berazithæ. 32. Et Cheber genuit Japhletum & Shomerem & Chothanum & Shuam ſororem eorum. 33. Filii verò Japhleti Paſac & Bimhal & Asvath: hi (*fuerunt*) filii Japhleti. 34. Porrò filii Shameri Achi & Rohga, Jechubba & Aram. 35. Filii autem Helemi fratris ejus: Tſophach & Jimna & Shelesh & Amel. 36. Filii Tſophachi: Suach & Charnephed & Shual & Beri & Jimra. 37. Betſer & Hod & Shamma & Shilsha & Jithran & Beera. 38. Filii autem Jetheri, Jephunnæ & Piſpa & Era. 39. Et filii Ullæ, Arach & Channiel & Ritſia. 40. Omnes hi filii Asheris, principes familiarum lectiſſimi, viri fortiſſimi, Principes Ducum & recenſiti ſunt ad militiam bellicam; numerus eorum, viri vicies & ſexies mille.

וְתַחַן בְּרֵיהּ׃ לַעְדָּן בְּרֵיהּ עַמִּיהוּד בְּרֵיהּ אֱלִישָׁמָע בְּרֵיהּ׃ נוּן
בְּרֵיהּ יְהוֹשֻׁעַ בְּרֵיהּ׃ וְאַחְסַנְתְּהוֹן וּבֵית מוֹתְבַנְהוֹן בֵּיתאֵל
וְכוּפְרָנָהָא וּלְמָדִינְחָא נַעֲרָן וּלְמַעַרְבָא גֶּזֶר וְכוּפְרָנָהָא וּשְׁכֶם
וְכוּפְרָנָהָא עַד עַזָּה וְכוּפְרָנָהָא׃ וְעַל־תְּחוּמָא דִּבְנֵי מְנַשֶּׁה בֵּית
שְׁאָן וְכוּפְרָנָהָא תַּעֲנָךְ וְכוּפְרָנָהָא מְגִדּוֹ וְכוּפְרָנָהָא דּוֹר
וְכוּפְרָנָהָא בְּאִלֵּין יְתִיבוּ בְּנֵי יוֹסֵף בַּר יִשְׂרָאֵל׃ בְּנֵי אָשֵׁר יִמְנָה
וְיִשְׁוָה וְיִשְׁוִי וּבְרִיעָה וְסֶרַח אֲחַתְהוֹן׃ וּבְנֵי בְרִיעָה חֶבֶר וּמַלְכִּיאֵל
הוּא אֲבָא דְּבִרְזָיִת׃ וְחֶבֶר אוֹלִיד יַת־יַפְלֵט וְיַת־שׁוֹמֵר וְיַת־חוֹתָם
וְיַת־שׁוּעָא אֲחַתְהוֹן׃ וּבְנֵי יַפְלֵט פָּסַךְ וּבִמְהָל וְעַשְׁוָת אִלֵּין בְּנֵי
יַפְלֵט׃ וּבְנֵי שֶׁמֶר אֲחִי וְרָוְהְגָה יְחֻבָּה וַאֲרָם׃ וּבַר הֶלֶם
אֲחוּהִי צוֹפַח וְיִמְנַע וְשֵׁלֶשׁ וְעָמֵל׃ בְּנֵי צוֹפָח סוּחַ וְחַרְנֶפֶר וְשׁוּעָל
וּבֵרִי וְיִמְרָה׃ בֶּצֶר וָהוֹד וְשַׁמָּה וְשִׁלְשָׁה וְיִתְרַן וּבְאֵרָא׃ וּבְנֵי
יֶתֶר יְפֻנֶּה וּפִסְפָּה וְאֵרָא׃ וּבְנֵי עֻלָּא אָרַח וְחַנִּיאֵל וְרִצְיָא׃ כָּל
אִלֵּין בְּנֵי אָשֵׁר רֵישֵׁי בֵּית אֲבָהַת בְּחִירַיָּא גִּבָּרֵי חֵילָא רֵישֵׁי
אֲמַרְכְּלַיָּא וְאִתְיַחֲסוּן בְּחֵילָא בִּקְרָבָא סְכוּמְהוֹן גֻּבְרִין עַשְׂרִין
וְאֶשְׁתָּה אַלְפִין׃

Ishhodum & Abiezerem & Machalam. 19. Erant autem filii Shemidai Achjan, & Shecem & Likchi & Aniam. 20. Filii autem Ephraimi Shuthelach & Bered filius ejus & Tachath filius ejus & Elada filius ejus & Tachath filius ejus. 21. Et Sabad filius ejus & Shuthelach filius ejus & Ezer & Elar. Hi fuerunt duces domus Ephraimi & computârunt terminum ab eô tempore quô Verbum Domini mundi locutum eſt cum Abrahamo inter diviſiones; errarunt autem quia numerare debuerant à die quô natus eſt Iſaac; egreſſi ſunt itaque ex Ægypto triginta annis ante terminum; nam triginta annis antequam natus eſt Iſaac Verbum Domini mundi locutum eſt cum Abrahamo inter diviſiones: cumque egrederentur ex Ægypto fuerunt cum eis bis centies mille viri armis inſtructi de tribu Ephraimi, quos occiderunt viri Gathi, indigenæ terræ Philiſthæorum, quia deſcenderant ut deprædarentur pecora eorum. 22. Luxit igitur illos Ephraim Pater eorum dies multos; & venerunt omnes fratres ejus ad conſolandum eum. 23. Ingreſſusque eſt ad uxorem ſuam quæ concepit & peperit filium, & vocavit nomen ejus Beria, eò quod in (*tempore*) mali, quod fuit in domo ejus, (*natus eſſet*). 24. Filia autem ejus (*dicta eſt*) Sheera, quod relicta eſt ex interfectis; quæ ædificavit Beth-Choronem inferiorem & Beth-Choronem ſuperiorem & Uzzenam Sheeræ. 25. Et Rephach filius ejus & Resheph & Thelach filius ejus &

אִישְׁהוֹר וְיַת־אֲבִיעֶזֶר וְיַת־מַחְלָה׃ וַהֲווֹ בְּנֵי שְׁמִידָע אַחְיָן וְשֶׁכֶם
וְלִקְחִי וַאֲנִיעָם׃ וּבְנֵי אֶפְרַיִם שׁוּתָלַח וּבֶרֶד בְּרֵיהּ וְתַחַת בְּרֵיהּ
וְאֶלְעָדָה בְּרֵיהּ וְתַחַת בְּרֵיהּ׃ וְזָבָד בְּרֵיהּ וְשׁוּתֶלַח בְּרֵיהּ וְעֵזֶר
וְאֶלְעָד הִנּוּן הֲווֹ אֲמַרְכְּלַיָּא לְבֵית אֶפְרַיִם וּמְנוֹ יַת־קִיצָּא מִן
שַׁעְתָּא דַּחֲוַת דְּבִירָא דְּמָרֵי עָלְמָא מִתְמַלְּלָא עִם אַבְרָהָם בֵּינֵי
פְּסוּגַיָּא וְטַעוּ דַּהֲוָה חַמֵּי לְהוֹן לְמִמְנֵי מִן־יוֹמָא דְּאִתְיְלִיד יִצְחָק
וּנְפָקוּ מִמִּצְרַיִם תְּלָתִין שְׁנִין קֳדָם קִיצָּא אֲרוּם תְּלָתִין שְׁנִין מִן
קֳדָם דְּאִתְיְלִיד יִצְחָק הֲוַת דְּבִירָא דְּמָרֵי עָלְמָא מִתְמַלְּלָא עִם
אַבְרָהָם בֵּינֵי פְּסוּגַיָּא וּבְמִפַּקְהוֹן מִמִּצְרַיִם הֲווֹן עִמְּהוֹן מָאתָן
אַלְפִין גֻּבְרִין בְּמָאנֵי זֵינָא מִשִּׁבְטָא דְּאֶפְרַיִם וְקַטְלוּנוּן אֶינָשֵׁי גַת
דְּאִתְיְלִידוּ בְּאַרְעָא דִּפְלִשְׁתָּאֵי אֲרוּם נְחָתוּ לְמִבַּת גִּיתֵיהוֹן׃
וְאִתְאַבַּל עֲלֵיהוֹן אֶפְרַיִם אֲבוּהוֹן יוֹמִין סַגִּיעִין וַאֲתוֹ כָּל אֲחוֹהִי
לְנַחֲמוּתֵיהּ׃ וְעַל לְוַת אִתְּתֵיהּ וְעַדִּיאַת וִילִידַת בַּר וּקְרַת שְׁמֵיהּ
בְּרִיעָה אֲרוּם בְּבִישְׁתָּא דַּהֲוָת בְּבֵיתֵיהּ׃ וּבְרַתֵּיהּ שֶׁאֱרָה
דְּאִשְׁתְּיָרַת מִן קַטִּילַיָּא וּבְנָת יַת בֵּית חוֹרוֹן אַרְעָיָה וְיַת בֵּית
חוֹרוֹן עִילָּאָה וְיַת אֻזֵּן דְּשֶׁאֱרָה׃ וְרֶפַח בְּרֵיהּ וְרֶשֶׁף וְתֶלַח בְּרֵיהּ
וְתַחַן

7. Ac Filii Belai Etsbon & Uzzi & Uzziel & Jerimoth & Iri quinque Principes Familiarum conſtituti ſuper robuſtos ad militiam: & recenſiti ſunt ſuper viginti & duo millia & triginta & quatuor. 8. Porrò filii Beceris, Zemira & Joash & Eliezer & Eljoenai & Omri & Jerimoth & Abia & Anathoth & Allameth omnes hi filii Beceris. 9. Recenſiti ſunt autem per cognationes ſuas Principes familiarum ſuarum fortes ad militiam vicies mille ac ducenti. 10. Filii verò Jediaelis, Bilhan: & filii Bilhanis Jeush & Benjamin & Ehud & Cenaana & Dithan & Tarshiſſz & Achishachar. 11. Omnes hi filii Jediaelis per Principes Paternos ſuos, viri fortes, decies ſepties mille ac ducenti procedentes ad militiam bellicam. 12. Shupphim quoque & Chupphim incolæ urbis & Chushim filii Acher. 13. Filii Naphtali Jachtſiel & Guni & Jezer & Shallum filii Bilhæ. 14. Filii Menaſshæ Ashriel, quem peperit *uxor* (concubina ejus Syra peperit Macyrem Patrem Gileaditarum. 15. Porro Macir accepit uxorem ex Chophais & Chushæis, nomen autem ſororis eorum erat Maaca) nomen verò ſecundi Tſelophchad, fueruntque Tſelophcado filiæ. 16. Et peperit Maaca uxor Maciris filium, vocavitque eum nomine Pereshum; porro nomen fratris ejus Sheresh, & filii ejus Ulam & Rekem. 17. Filii autem Ulami Bedan: hi ſunt filii Gileadis, filii Maciris, filii Menaſshæ. 18. Soror autem ejus quæ regnavit peperit

ובני בלע אצבון ועזי ועזיאל וירימות ועירי חמשתיהון רישי בית
אבהן מכנן על גברי חילא וכתיחסין על עשרין ותרין אלפין
ותלתין וארבעא: ובני בכר זמירה ויועש ואליעזר ואליועיני
ועמרי וירמות ואביה וענתות ועלמת כל אילין בני בכר:
ומיתייחסין לגניסתהון רישי בית אבהתהון גברי חילא עשרין
אלפין ומאתן: ובני ידיעאל בלהן ובני בלהן יעוש ובנימין
ואהוד וכנענה ודיתן ותרשיש ואחישחר: כל אילין בני
ידיעאל לרישי אבהתהון גברי חילא שבסר אלפין ומאתן
נפקי חילא לקרבא: ושפם וחפם יתבי קריה חשים בני
אחר: בני נפתלי יחציאל וגני ויצר ושלום בני בלהה:
בני מנשה אשריאל דילידת פילקתיה ארמותא ילידת ית־
מכיר אבוהון דגלעדאי: ומכיר נסיב איתתא מן חופאי וחושאי
ושום אחתהון מעכה ושום תנין צלפחד והוו לצלפחד בנן:
וילידת מעכה אתת מכיר בר וקרת שמיה פרש ושום
אחוהי שרש ובנוי אולם ורקם: ובני אולם בדן אלין בני
גלעד בר מכיר בר מנשה: ואחתיה דימלכת ילידת ית־

אישהור

quoque Jerechuntis ad Orientem Jordanis, de tribu Reubenis Betſerum in deſertô cum ſuburbanis ſuis & Jahtſam cum ſuburbanis ſuis. 79. Kedematham quoque cum ſuburbanis ſuis & Mephaatham cum ſuburbanis ſuis. 80. Et de tribu Gadis Ramothum in Gilaade cum ſuburbanis ſuis & Machanaimum cum ſuburbanis ſuis. 81. Et Chushbanum cum ſuburbanis ſuis & Jaazerem cum ſuburbanis ſuis.

CAP. VII.

Filii verò Iſſacharis Thola & Pua & Job & Shimron quatuor. 2. Et Filii Tholai Uzzi & Rephaia & Jeriel & Jachmai & Jibſam & Schemuel, conſtituti capita ſuper domum paternam ſuam, vocati de nomine Tholai Principis ſui viri potentes per cognationes ſuas: quorum numerus in diebus Davidis viginti duorum millium ſexcentorum. 3. Et filii Uzzi Izrachia & filii Jerachiæ Micael & Obadia & Joel & Jishia quinque conſtituti Principes omnes. 4. Eis inquam præfecti ſunt per generationes ſuas militantibus ſc. militiam bellicam triginta & ſex millibus: multas enim habuerunt uxores & filios. 5. Fratres quoque eorum per omnes cognationes Iſſacharis viri militantes octuaginta & ſepties mille recenſiti ſunt omnes. 6. Filii Benjaminis Bela & Becer & Jediael tres.

דירחו למדנח יורדנא משבטא דראובן ית־בצר במדברא
וית־פרוילהא וית־יהצה וית־פרוילהא : וית־קדמות וית־פרוילהא
וית־מיפעת וית־פרוילהא : ומשבטא דגד ית־ראמות בגלעדא
וית־פרוילהא וית־מחנים וית־פרוילהא : וית־חושבנא וית־
פרוילהא וית־יעזר וית־פרוילהא :

ז.

ולבני יששכר תולע ופואה ויוב ושמרון ארבעה : ובני תולע
עזי ורפיה ויריאל ויחמי ויבשם ושמואל מכנן לרישין על בית
אבהתהון מתקרין על שום תולע רבהון גברי חילא לזרעייתהון
מנייניהון ביומי דויד עשרין ותרין אלפין ואשתה מאה : ובני
עזי יזרחיה ובני יזרחיה מיכאל ועובדיה ויואל ישיה חמשתיהון
ממנן לרישין כלהון : ועליהון מתמנן לזרעייתהון חיילי חילא
לקרבא תלתין ואשתה אלפין ארום אסגיעו נשיא ובניא :
ואחוהון לכל גניסת יששכר גברי חילא תמניין ושבעה אלפין
והתיחסון כלהון : בני בנימין בלע ובכר וידיעאל תלתא :

ובני

Jehudæ & de tribu filiorum Shimeonis & de tribu filiorum Benjaminis urbes iſtas, quas vocaverunt nominibus ſuis. 66. Et (*his qui erant*) de cognatione filiorum Kehathi (fueruntque urbes terminorum illorum de tribu Ephraimi). 67. Dederunt ergo eis Civitates refugii Shecemum cum ſuburbanis ſuis in monte domus Ephraimi & Gezerum cum ſuburbanis ſuis. 68. Jokmeamum quoque cum ſuburbanis ſuis & Beth-Choronem cum ſuburbanis ſuis. 69. Et Ajalonem cum ſuburbanis ſuis & Gath Rimmonem cum ſuburbanis ſuis. 70. Et ex dimidiâ tribu Menaſshæ Anerem cum ſuburbanis ſuis, & Bilamum cum ſuburbanis ſuis: cognationi videlicet filiorum Kehathi qui reliqui erant. 71. Filiis Gershomi de cognatione dimidiæ tribus Menaſshæ Golanem in Mathnane cum ſuburbanis ſuis & Ashtarotham cum ſuburbanis ſuis. 72. Et de tribu Iſſacharis Kedeshum cum ſuburbanis ſuis & Dobratham cum ſuburbanis ſuis. 73. Ramothum quoque cum ſuburbanis ſuis & Anemum cum ſuburbanis ſuis. 74. Et de tribu Asheris Mashalamum & ſuburbana ejus & Abdonem & ſuburbana ejus. 75. Chukokum quoque cum ſuburbanis ſuis & Rechobum cum ſuburbanis ſuis. 76. Et de tribu Naphtali Kedeshum in Galilæâ cum ſuburbanis ſuis & Hamonem cum ſuburbanis ſuis & Kiriathaimum cum ſuburbanis ſuis. 77. Filiis Merari qui reliqui erant de tribu Zebulonis Rimmononem cum ſuburbanis ſuis & Taborem cum ſuburbanis ſuis. 78. Trans Jordanem

 quo-

יְהוּדָה וּמִשִּׁבְטָא דִבְנֵי שִׁמְעוֹן וּמִשִּׁבְטָא דִבְנֵי בִנְיָמִין יַת־קִרְוַיָּא
הָאִלֵּין דִּקְרוֹ יַתְהֵין בִּשְׁמָהָן׃ וּמִגְנִיסַת בְּנֵי קְהָת וַהֲוָה קִרְוֵי
תְּחוּמֵהוֹן מִשִּׁבְטָא. אֶפְרָיִם׃ וִיהָבוּ לְהוֹן יַת קִרְוֵי שֵׁיזָבוּתָא יַת־
שְׁכֶם וְיַת פַּרְוִילָהָא בְּטוּרָא דְבֵית אֶפְרַיִם וְיַת גֶּזֶר וְיַת פַּרְוִילָהָא׃
וְיַת יָקְמְעָם וְיַת־פַּרְוִילָהָא וְיַת בֵּית חוֹרוֹן וְיַת פַּרְוִילָהָא׃ וְיַת
אַיָּלוֹן וְיַת־פַּרְוִילָהָא וְיַת־גַּת רִמּוֹן וְיַת־פַּרְוִילָהָא׃ וּמִפַּלְגוּת
שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה יַת־עָנֵר וְיַת פַּרְוִילָהָא וְיַת בִּלְעָם וְיַת פַּרְוִילָהָא
לְגָנִיסַת בְּנֵי קְהָת דְּאִשְׁתַּיָּרוּ׃ לִבְנֵי גֵרְשׁוֹם מִגְנִיסַת פַּלְגוּת
מְנַשֶּׁה יַת־גּוֹלָן בְּמַתְנָן וְיַת־פַּרְוִילָהָא וְיַת־עַשְׁתָּרוֹת וְיַת פַּרְוִילָהָא׃
וּמִשִּׁבְטָא דְיִשָּׂשכָר יַת־קֶדֶשׁ וְיַת פַּרְוִילָהָא יַת־דָּבְרַת וְיַת־
פַּרְוִילָהָא׃ וְיַת רָאמוֹת וְיַת־פַּרְוִילָהָא וְיַת עָנֵם וְיַת־פַּרְוִילָהָא׃
וּמִשִּׁבְטָא דְאָשֵׁר יַת־מָשָׁל וְיַת־פַּרְוִילָהָא וְיַת עַבְדּוֹן וְיַת פַּרְוִילָהָא׃
וְיַת חוּקֹק וְיַת־פַּרְוִילָהָא יַת־רְחֹב וְיַת־פַּרְוִילָהָא׃ וּמִשִּׁבְטָא דְנַפְתָּלִי
יַת־קֶדֶשׁ בְּגָלִילָא וְיַת־פַּרְוִילָהָא וְיַת־חָמוֹן וְיַת פַּרְוִילָהָא וְיַת־
קִרְיָתַיִם וְיַת־פַּרְוִילָהָא׃ לִבְנֵי מְרָרִי דְּאִשְׁתַּיָּרוּ מִשִּׁבְטָא דִזְבוּלֻן
יַת־רִמּוֹנוֹ וְיַת־פַּרְוִילָהָא יַת־תָּבוֹר וְיַת פַּרְוִילָהָא׃ וּמֵעִבְרָא לְיַרְדְּנָא
דִירְחוֹ

eorum per vicos ſuos in terminis ſuis: filiorum ſc. Aharonis juxta cognationes Kehathi utpote quibus portio per ſortem obtigit. 55. Dederunt igitur illis Chebronem in terra domus Judæ & ſuburbana ejus per circuitum illius. 56. Agros autem civitatis & villas dederunt Calebo filio Jephunnæ. 57. Porro filiis Aharonis dederunt civitates confugii Chebronem & Libnam & ſuburbana ejus: & Jattirum & Eshtemoam cum ſuburbanis ſuis. 58. Item Chillenem & ſuburbana ejus & Debirum cum ſuburbanis ſuis. 59. Ashanem quoque cum ſuburbanis ſuis & Bethshemeshum cum ſuburbanis ſuis. 60. De tribu autem Benjaminis Gebaum & ſuburbana ejus & Alamotham & ſuburbana ejus & Anathoth & ſuburbana ejus: omnes Civitates eorum tredecim per cognationes ſuas. 61. Filiis autem Kehathi reſiduis de cognatione tribus (*illius*) ex dimidia tribu Menashæ per ſortem urbes decem. 62. Et filiis Gershomi per cognationes ſuas de tribu Iſſacharis & de tribu Asheris & de tribu Naphtali, & de tribu Menaſshæ in Mathnane urbes tredecim. 63. Filiis Merari per cognationes ſuas de tribu Reubenis & de tribu Gadis & de tribu Zebulonis per ſortem urbes duodecim. 64. Dederunt autem filii Iſraël Levitis urbes (*has*) cum ſuburbanis ſuis. 65. Dederuntque per ſortitionem de tribu filiorum Jehu-

מותבניהון לכופרניהון בתחומיהון לבני אהרן לגניסת קהת
ארום להון הוה עדב פיצתא : ויהבו להון ית־חברון
בארעא דבית יהודה וית פרוילהא חזרנותהא : וית־חקלי
קרתא וית פצחיתא יהיבו לכלב בר יפנה : ולבני אהרן
יהבו ית־קרוי שיזבותא ית־חברון וית לבנה וית פרוילהא וית
יתיר וית אשתמע וית־פרוילהא : וית־חולין וית פרוילהא ית־
דביר וית פרוילהא : וית עשן וית פרוילהא וית־בית שמש
וית־פרוילהא : ומשיבטא דבנימין ית־גבע וית פרוילהא וית־
עלמות וית־פרוילהא וית ענתות וית־פרוילהא כל קרויהון תליסרי
קרויא בגניסתהון : ולבני קהת דאשתיירו מגניסת שבטא
מפלגות שבטא דמנשה בעדב פיצתא קרוין עסרא : ולבני
גרשום לגניסתהון משבטא דיששכר ומשבטא דאשר ומשבטא
דנפתלי ומשבטא דמנשה במתנן קרוין תליסרי : לבני מררי
לגניסתהון משבטא דראובן ומשבטא דגד ומשבטא דזבולן
בעדב פיצתא קירוין תריסרי : ויהבו בני ישראל לליואי ית־
קרויא וית־פרוילהון : ויהבו בעדב פיצתא משבטא דבני
יהודה

filii Elielis, filii Toachi. 35. Filii Tſuphi filii Elkanæ, filii Machath, filii Amaſai. 36. Filii Elkanæ filii Joelis, filii Azariæ, filii Tſephaniæ. 37. Filii Tachathi, filii Aſiris, filii Abiaſaphi, filii Korachi. 38. Filii Itsharis, filii Kehathi, filii Levi, filii Iſraelis. 39. Et frater ejus Aſaph qui ſtabat ad dextram ejus: iſte Aſaph filius Bereciæ, filii Shimeæ. 40. Filii Michaelis, filii Baaſeiæ, filii Malciæ. 41. Filii Ethni, filii Zorachi, filii Adaiæ. 42. Filii Ethanis, filii Zimmæ filii Shimei. 43. Filii Jachathi, filii Gershomi, filii Levi. 44. Filii autem Merari fratres eorum ad ſiniſtram: Ethan filius Kishi, filii Abdi, filii Malluci. 45. Filii Chashatiæ, filii Amatſiæ, filii Chilkiæ. 46. Filii Amtſi, filii Bani, filii Shameris. 47. Filii Machli, filii Mushi, filii Merari, filii Levi. 48. Fratres quoque eorum Levitæ conſtituti in cunctum miniſterium tabernaculi domus Sanctuarii Domini. 49. Aharon verò & filii ejus adolebant ſuffitum aromatum ſuper altare holocauſti & ſuper altare thymiamatis in omne opus Sancti Sanctorum, ut expiationem facerent pro Iſraele, juxta omnia quæ præceperat Moshe ſervus Domini. 50. Hi autem ſunt filii Aharonis: Eleazar filius ejus, Pinehas filius ejus, Abishua filius ejus. 51. Bukki filius ejus, Uzzi filius ejus, Zerachia filius ejus. 52. Merajoth filius ejus, Amaria filius ejus, Achitub filius ejus. 53. Tſadok filius ejus, Achimaats filius ejus. 54. Et hæc habitacula

בַּר אֱלִיאֵל בַּר תּוֹחַ : בַּר צוּף בַּר אֶלְקָנָה בַּר מַחַת בַּר עֲמָשָׂי :
בַּר אֶלְקָנָה בַּר יוֹאֵל בַּר עֲזַרְיָה בַּר צְפַנְיָה : בַּר תַּחַת בַּר
אַסִּיר בַּר אֲבִיָּסָף בַּר קֹרַח : בַּר יִצְהָר בַּר קְהָת בַּר לֵוִי בַּר
יִשְׂרָאֵל : וַאֲחוּהִי אָסָף דְּקָאֵים עַל יַמִּינֵהּ הוּא אָסָף בַּר
בֶּרֶכְיָהוּ בַּר שִׁמְעָא : בַּר מִיכָאֵל בַּר בַּעֲשֵׂיָה בַּר מַלְכִּיָּה :
בַּר אֶתְנִי בַּר זֶרַח בַּר עֲדָיָה : בַּר אֵיתָן בַּר זִמָּה בַּר שִׁמְעִי :
בַּר יַחַת בַּר גֵּרְשֹׁם בַּר לֵוִי : וּבְנֵי מְרָרִי אֲחֵיהוֹן עַל שְׂמָאלָא
אֵיתָן בַּר קִישִׁי בַּר עַבְדִּי בַּר מַלּוּךְ : בַּר חֲשַׁבְיָה בַּר אֲמַצְיָה
בַּר חִלְקִיָּה : בַּר אַמְצִי בַּר בָּנִי בַּר שָׁמֶר : בַּר מַחְלִי בַּר מוּשִׁי
בַּר מְרָרִי בַּר לֵוִי : וַאֲחֵיהוֹן לֵיוָאֵי מְמַנָּן לְכָל עֲבִידַת מַשְׁכַּן
בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ : וְאַהֲרֹן וּבְנוֹי מַסְקִין קְטוֹרֶת בּוּסְמִין עַל
מַדְבַּח דַּעֲלָתָא וְעַל מַדְבַּח דִּקְטוֹרְתָּא לְכָל פּוּלְחַן קוּדְשָׁא
דְקוּדְשַׁיָּא לְכַפָּרָא עַל יִשְׂרָאֵל כְּכָל מָה דְּפַקֵּיד מֹשֶׁה עַבְדָּא
דַיְיָ : וְאִלֵּין בְּנֵי אַהֲרֹן אֶלְעָזָר בְּרֵיהּ פִּינְחָס בְּרֵיהּ אֲבִישׁוּעַ
בְּרֵיהּ : בֻּקִּי בְּרֵיהּ עֻזִּי בְּרֵיהּ זְרַחְיָה בְּרֵיהּ : מְרָיוֹת בְּרֵיהּ אֲמַרְיָה
בְּרֵיהּ אֲחִיטוּב בְּרֵיהּ : צָדוֹק בְּרֵיהּ אֲחִימַעַץ בְּרֵיהּ : וְאִלֵּין
מוֹתְבָנֵיהוֹן

17. Et hæc nomina filiorum Gerſhon, Libni & Shimei. 18. Et filiorum Kehathi; Amram & Itshart & Chebron & Uzziel. 19. Filiorum Merari Machli & Mushi, hæ autem cognationes Levitarum ſecundum Patres eorum. 20. Gershomo: Libni filius ejus, Jachath filius ejus, Zimma filius ejus. 21. Joach filius ejus, Iddo filius ejus, Zerach filius ejus, Jeathrai filius ejus. 22. Filii Kehathi: Amminadab filius ejus, Korach filius ejus, Aſſir filius ejus. 23. Elkanah filius ejus, Ebjaſaph filius ejus, Aſir filius ejus. 24. Tachath filius ejus, Uriel filius ejus, Uzzia filius ejus, Shaul filius ejus. 25. Et filii Elkanæ Amaſai & Achimoth. 26. Elkana (*deinde*) filius ejus Elkana Tſophai filius ejus & Nachath filius ejus. 27. Eliab filius ejus, Jerocham filius ejus, Elkana filius ejus. 28. Filii verò Elkanæ Schemuel primogenitus, Vashni & Abia. 29. Filii Merari Machli: Libni filius ejus, Shimei filius ejus, Uzza filius ejus. 30. Shimea filius ejus, Chaggia filius ejus, Aſaia filius ejus. 31. Iſti autem ſunt quos conſtituit David ad miniſterium cantûs in domo Sanctuarii (ſive tabernaculi) Domini, quô tempore deducta eſt in eam arca. 32. Et miniſtrabant coram tabernaculo (tabernaculo *nempe* temporis) in canticis, uſque quô tempore ædificaret Schelomo domum Sanctuarii Domini Hieroſolymis, ſtabant autem prout eos decebat in miniſterio ſuô. 33. Hi verò ſunt qui ſtabant ipſi cum filiis ſuis, de filiis Kehathi Heman Pſaltes filius Joëlis filius Shemuelis. 34. Filii Elkanæ filii Jerochami

וְאִלֵּין שְׁמָהַת בְּנֵי גֵּרְשׁוֹם לִבְנִי וְשִׁמְעִי׃ וּבְנֵי קְהָת עַמְרָם וְיִצְהָר
וְחֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל׃ בְּנֵי מְרָרִי מַחְלִי וּמֻשִׁי וְאִלֵּין זַרְעֲיַת לֵיוָאֵי
לַאֲבָהָתְהוֹן׃ לְגֵרְשׁוֹם לִבְנִי בְרֵיהּ יַחַת בְּרֵיהּ זִמָּה בְּרֵיהּ׃
יוֹאָח בְּרֵיהּ עִדּוֹ בְּרֵיהּ זֶרַח בְּרֵיהּ יְאַתְרַי בְּרֵיהּ׃ בְּנֵי קְהָת
עַמִּינָדָב בְּרֵיהּ קֹרַח בְּרֵיהּ אַסִּיר בְּרֵיהּ׃ אֶלְקָנָה בְּרֵיהּ וְאֶבְיָסָף
בְּרֵיהּ וְאַסִּיר בְּרֵיהּ׃ תַּחַת בְּרֵיהּ אוּרִיאֵל בְּרֵיהּ עֻזִּיָּה בְּרֵיהּ
וְשָׁאוּל בְּרֵיהּ׃ וּבְנֵי אֶלְקָנָה אֲמָשַׂי וַאֲחִימוֹת׃ אֶלְקָנָה בְּרֵיהּ
אֶלְקָנָה צוֹפַי בְּרֵיהּ וְנַחַת בְּרֵיהּ׃ אֱלִיאָב בְּרֵיהּ יְרֹחָם בְּרֵיהּ
אֶלְקָנָה בְּרֵיהּ׃ וּבְנֵי אֶלְקָנָה שְׁמוּאֵל בּוּכְרָא וַשְׁנִי וַאֲבִיָּה׃ בְּנֵי
מְרָרִי מַחְלִי לִבְנִי בְרֵיהּ שִׁמְעִי בְרֵיהּ עֻזָּה בְּרֵיהּ׃ שִׁמְעָא בְּרֵיהּ
חַגִּיָּה בְּרֵיהּ עֲשָׂיָה בְּרֵיהּ׃ וְאִלֵּין דְּאוֹקִים דָּוִד עַל יְדֵי שִׁיר בֵּית
מַקְדְּשָׁא לָא מִשְׁכְּנָא דַיְיָ בִּזְמַן דְּאִתְּחַת בֵּיהּ אֲרוֹנָא׃
וַהֲווֹ מְשַׁמְּשִׁין קֳדָם מַשְׁכְּנָא מַשְׁכַּן זִמְנָא בְּשִׁירָתָא עַד זְמַן
דִּבְנָא שְׁלֹמֹה יַת בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ בִּירוּשְׁלֵם וְקָמוּ כַּד חָזֵי
לְהוֹן עַל פּוּלְחַנְהוֹן׃ וְאִלֵּין דְּקָיְמִין אִנּוּן וּבְנֵיהוֹן מִבְּנֵי קְהָת
הֵימָן מְשַׁבְּחָא בַּר יוֹאֵל בַּר שְׁמוּאֵל׃ בַּר אֶלְקָנָה בַּר יְרוֹחָם
בַּר

CAP. VI.

FIlii Levi Gerſhon, Kehath & Merari. 2. Filii autem Kehathi: Amram & Jehar & Chebron & Uzziel. 3. Filii verò Amrami, Aharon & Moshe & Miriam, & filii Aharonis Nadab & Abihu Eleazar & Ithamar. 4. Eleazar genuit Pinehaſum, Pinehas genuit Abishuam. 5. Abishua verò genuit Bukkin & Bukki genuit Uzzin. 6. Uzzi autem genuit Zerachiam & Zerachia genuit Meraiothum. 7. Porro Meraioth genuit Amariam & Amaria genuit Achitubum. 8. Achitub verò genuit Tſadokum & Tſadok genuit Achimaatſum. 9. Et Achimaats genuit Azariam & Azaria genuit Jochananem. 10. Et Jochanan genuit Azariam; ipſe eſt qui conſtitutus eſt Sacerdos in domô quam ædificaverat Shelomo Hieroſolymis. 11. Genuit autem Azaria Amariam & Amaria genuit Achitubum. 12. Achitub verò genuit Tſadokum & Tſadok genuit Shallumum. 13. Et Shállum genuit Chilkiam & Chilkia genuit Azariam. 14. Et Azaria genuit Seraiam & Seraia genuit Jehotſadakum. 15. Et Jehotſadak abiit in captivitatem, quando tranſtulit Dominus homines Judæ incolas & Hieroſolymarum per manus Nebucadnetſaris. 16. Filii (*ergo*) Levi Gershom, Kehath & Merari.

17. Et

ו.

בְּנֵי לֵוִי גֵּרְשׁוֹן קְהָת וּמְרָרִי : וּבְנֵי קְהָת עַמְרָם וְיִצְהָר וְחֶבְרוֹן
וְעֻזִּיאֵל : וּבְנֵי עַמְרָם אַהֲרֹן וּמשֶׁה וּמִרְיָם וּבְנֵי אַהֲרֹן נָדָב
וַאֲבִיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר : אֶלְעָזָר אוֹלִיד יַת־פִּינְחָס פִּינְחָס
אוֹלִיד יַת־אֲבִישׁוּעַ : וַאֲבִישׁוּעַ אוֹלִיד יַת־בֻּקִּי וּבֻקִּי אוֹלִיד יַת־עֻזִּי :
וְעֻזִּי אוֹלִיד יַת־זְרַחְיָה וּזְרַחְיָה אוֹלִיד יַת־מְרָיוֹת : וּמְרָיוֹת
אוֹלִיד יַת־אֲמַרְיָה וַאֲמַרְיָה אוֹלִיד יַת־אֲחִיטוּב : וַאֲחִיטוּב אוֹלִיד
יַת־צָדוֹק וְצָדוֹק אוֹלִיד יַת־אֲחִימָעַץ : וַאֲחִימָעַץ אוֹלִיד יַת־עֲזַרְיָה
וַעֲזַרְיָה אוֹלִיד יַת־יוֹחָנָן : וְיוֹחָנָן אוֹלִיד יַת־עֲזַרְיָה הוּא דְאִיתְכַּהַנָא
לְכָהֵן בְּבֵיתָא דִבְנָא שְׁלֹמֹה בִּירוּשְׁלֵם : וְאוֹלִיד עֲזַרְיָה יַת־
אֲמַרְיָה וַאֲמַרְיָה אוֹלִיד יַת־אֲחִיטוּב : וַאֲחִיטוּב אוֹלִיד יַת־צָדוֹק
וְצָדוֹק אוֹלִיד יַת־שַׁלּוּם : וְשַׁלּוּם אוֹלִיד יַת־חִלְקִיָּה וְחִלְקִיָּה
אוֹלִיד יַת־עֲזַרְיָה : וַעֲזַרְיָה אוֹלִיד יַת־שְׂרָיָה וּשְׂרָיָה אוֹלִיד יַת־
יְהוֹצָדָק : וִיהוֹצָדָק אֲזַל בְּגָלוּתָא כַּד אַגְלֵי יְיָ יַת־אֱנָשֵׁי יְהוּדָה
וִיתְבֵי יְרוּשְׁלֵם בְּיַד נְבוּכַדְנֶצַּר : וּבְנֵי לֵוִי גֵּרְשׁוֹם קְהָת וּמְרָרִי :
וְאִלֵּין

cum Hongaris & Jeture & Naphisho & Nodabo. 20. Et auxilium tulerunt eis fratres eorum domus Iſraëlis, traditique ſunt in manus eorum Hongari, & quicunque cum illis erant: nam coram Dominô orarunt in præliô, & ſuſcepit orationem eorum, quia confiſi ſunt in verbô ejus. 21. Abduxeruntque pecora eorum & camelos eorum quinquagies mille, & ovium ducenta & quinquaginta millia & aſinorum duo millia & animas hominum centies mille. 22. Cæſi enim multi ceciderunt, quoniam à verbo Domini fuit prælium; & habitaverunt loco eorum uſque ad deportationem Sennacheribi Regis Aſſyriæ. 23. Et filii dimidiæ tribûs Manaſshæ habitârunt in terrâ à Mathnane uſque ad planitiem Chermonis & montem corrumpentem fructus & montem Chermonis, ipſi multiplicati ſunt. 24. Et hi erant capita domus Patrum ſuorum Epher & Ishi & Eliel & Azriel & Jeremia & Hodania & Jachdiel; viri pollentes robore, viri nobiles præpoſiti domui paternæ ſuæ. 25. Prævaricati ſunt autem in Deum Patrum ſuorum & aberrârunt poſt idola populorum terræ, quas exterminârat Deus à conſpectu eorum. 26. Et concitavit verbum Dei Iſraëlis impetum Pulis Regis Syriæ & impetum Tiglath Pilneſeris Regis Aſſyriæ & tranſportavit tribum Reubenis & tribum Gadis & dimidium tribum Manaſshæ & adduxit eos in Chelachum & Chaborem montes tenebrarum, & fluvium Gozanis uſque in diem hanc.

CAP.

עם הונגראיי ויטור ונפיש ונודב : וסייעו עליהון אחיהון בית
ישראל ואיתכסרו בידיהון הונגראיי וכל דעמהון ארום קדם
יי צלו בקרבא וקבל צלותהון ארום התרחיצו במימריה : ושבו
גיתיהון וגמליהון חמשין אלפין ועאן מאתן וחמשין אלפין
וחמרין תרין אלפין ונפשין דבני נשא מאה אלפין : ארום
קטילין סגיעין נפלו ארום מן מימרא דיי קרבא ויתיבו
באתריהון עד־זמן גלותא דסנחריב מלכא דאתור : ובני פלגות
שבטא דמנשה יתיבו בארעא מן־מתנן עד מישר חרמון וטור
מסריפירוי וטור חרמון הנון סגיעו : ואלין רישי בית אבהתהון
עפר וישעי ואליאל ועזריאל וירמיה והודויה ויחדיאל גוברין
גיברי חילא אנשי שמהן מתמנן רישין לבית אבהתהון : ושקרו
באלהי אבהתהון וטעו בתר טעות עמי ארעא דשיצי יי מן
קדמיהון : וגרי מימרא דאלהא דישראל ית־תיגראת פול מלכא
דארם וית־תגראת תגלת פלנסר מלכא דאתור ואגלנון
לשבטא דראובן ולשבטא דגד ולפלגות שבטא דמנשה
ואיתיאנון לחלח וחבור טורי קבלא ונהר גוזן עד יומא הדין :

ו

8. Et Bela filius Azazi, filius Shemai, filius Joëlis ipſe habitavit in Aröere & uſque ad Nebuntem & planitiem Meonis. 9. Ad Orientem quoque habitavit, quouſque ingrederis in deſertum & à flumine Euphrate; nam pecora eorum multiplicata erant in terrâ Gileadis. 10. In diebus autem Saulis fecerunt bellum cum Hongaris, qui ceciderunt per manus ipſorum, habitaveruntque in tabernaculis eorum per totam oram orientalem Gileadis. 11. Et filii Gadis è regione eorum habitaverunt in terrâ Mathnanis uſque ad Seleuciam. 12. Joel Princeps Synedrii & Saphan Magiſter Collegii & Jaanai & Saphat Judices in Mathnan. 13. Fratres verò eorum ſecundum domos paternas ſuas Micaël & Meshullam & Sheba & Jorai & Jaaban & Zea & Eber ſeptem Duces. 14. Hi erant filii Abichailis filii Chori, filii Jaroachi, filii Gileadis, filii Michaëlis, filii Jeshishai, filii Jachdonis, filii Buzi. 15. Achi filii Abdi, filii Guni conſtituto Principe domus paternæ eorum. 16. Et habitaverunt in Gileade in Mathnane & villis ejus & in omnibus ſuburbanis planitiei juxta exitus eorum. 17. Omnes recenſiti ſunt in diebus Jothami Regis Tribûs domus Jehudæ, & in diebus Jarobami Regis Iſraëlis. 18. Filii Reubenis & Gadis & dimidiæ tribûs Manaſshæ è viris fortibus, viris geſtantibus ſcuta & accinctis gladiis & trahentibus arcum & peritis belli, quadragies & quater mille & ſeptingentis & ſexaginta prodiit exercitus. 19. Et commiſere prælium

וּבֶלַע בַּר־עָזָז בַּר שֶׁמַע בַּר יוֹאֵל הוּא יָתֵיב בַּעֲרוֹעֵר וְעַד נְבוֹ
וְעַד מֵישַׁר מְעוֹן׃ וּלְמָדִינְחָא יָתֵיב עַד־מֶעֱלָנָא לְמַדְבְּרָא וּמִן
נְהַר פְּרָת אֲרוּם גֵיתֵיהוֹן סַגִיעוּ בְּאַרְעָא דְגִלְעָד׃ וּבְיוֹמֵי שָׁאוּל
עֲבָדוּ קְרָבָא עִם הוֹנְגְרָאֵי וּנְפָלוּ בִידֵיהוֹן וִיתִיבוּ בְּמַשְׁכְּנֵיהוֹן
עַל־כָּל אַפֵּי מַדְנַח גִלְעָד׃ וּבְנֵי גָד לְקִבְלֵיהוֹן יְתִיבוּ בְּאַרְעָא
מַתְנָן עַד סַלְוָוכַיָה׃ יוֹאֵל רֵישׁ סַנְהֶדְרִין וְשָׁפָם רַב בֵּית אוּלְפָנָא
וְיַעֲנַי וְשָׁפָט דַיָינֵי בְּמַתְנָן׃ וַאֲחוּהוֹן לְבֵית אֲבָהַתְהוֹן מִיכָאֵל
וּמְשֻׁלָּם וְשֶׁבַע וְיוֹרַי וְיַעְכָּן וְזִיעַ וְעֵבֶר שִׁבְעָתֵיהוֹן נְגוּדַיָא׃ אִלֵּין
בְּנֵי אֲבִיחַיִל בַּר חוּרִי בַּר יָרוֹחַ בַּר־גִלְעָד בַּר מִיכָאֵל בַּר יְשִׁישַׁי
בַּר יַחְדּוֹ בַּר בּוּז׃ אֲחִי בַּר עַבְדִיאֵל בַּר גוּנִי כְּתַמְנָא לְרֵישָׁא
לְבֵית אֲבָהַתְהוֹן׃ וִיתִיבוּ בְגִלְעַד בְּמַתְנָן וּבְכַפְרָנָהָא וּבְכָל
פַּרְווִילֵי מֵישְׁרָא עַל מַפְּקָנֵיהוֹן׃ כֻּלְּהוֹן אִתְיַיחֲסוּ בְּיוֹמֵי יוֹתָם
מְלֵיךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה וּבְיוֹמֵי יָרָבְעָם מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל׃
בְּנֵי רְאוּבֵן וְגַד וּפַלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה מִן גִּבָּרֵי חֵילָא גוּבְרִין
נָטְלֵי תְרֵיסִין וּמְזָרְזֵי סַיְיפִין וְנַגְדֵי קַשְׁתָּא וּמְאוּלְפֵי קְרָבָא אַרְבְּעִין
וְאַרְבְּעָא אַלְפִין וְשַׁבַע מְאָה וְאַשְׁתִּין נָפֵק חֵילָא׃ וַעֲבָדוּ קְרָבָא
עִם

CAP. V.

FIlii autem Reubenis primogeniti Iſraëlis (ipſe quippe fuit primogenitus; ſed cum profanaſſet ſanctitatem ſuam, aſcendendo ad thorum patris ſui, ablata eſt ei, dataque eſt primogenitura ejus filiis Joſephi filii Iſraëlis ut non accenſerentur filii Reubenis primogenituræ. 2. Quoniam Juda prævaluit fratribus ſuis, ſiquidem ablatum eſt Regnum à Reubene, datumque eſt Judæ, quod is fortis eſſet, regnum itaque ejus erat; etiam Levi fuit pius, nec peccarunt (*Levitæ*) circa vitulum, ablatum eſt igitur Sacerdotium magnum à filiis Reubenis, & propter eos ab omnibus primogenitis, datumque eſt Aaroni & filiis ejus; cuſtodia autem Sanctuarii Levitis erat, primogenitura verò Joſepho). 3. Filii (*inquam*) Reubenis primogeniti Iſraëlis, Chanoc, & Phallu, Chetſron & Carmi. 4. Filii Joelis: Shemnia filius ejus, Gog filius ejus, Shimei filius ejus. 5. Mica filius ejus, Reaia filius ejus, Baal filius ejus. 6. Beera filius ejus: ille erat Berach Propheta, quem adduxit ex Captivitate Tiglath Pilneſar Rex Aſſyriæ atque ipſe erat Princeps Tribûs Reuben. 7. Et fratres ejus per cognationes ſuas, recenſendo per generationes ſuas, qui conſtituti ſunt illis Principes, *erant* Jehiel & Zebadia.

 8. Et

ה.

וּבְנֵי רְאוּבֵן בּוּכְרָא דְיִשְׂרָאֵל אֲרוּם בּוּכְרָא הוּא וּבְאַפְסוּתֵיהּ
קְדוּשְׁתֵּיהּ כַּד סָלֵיק לְדַרְגְּשָׁא דַאֲבוּי אִישְׁתְּקִילַת מִנֵּיהּ
וְאִתְיְהִיבַת בְּכִירוּתֵיהּ לִבְנוֹי דְיוֹסֵף בַּר יִשְׂרָאֵל דְלָא לְאִתְיַחֲסָא
בְּנוֹי דִרְאוּבֵן לִבְכִירוּתָא: מְטוּל דִיהוּדָה אִתְגַּבַּר בַּאֲחוֹי
אִישְׁתְּקִילַת בְּרַם מַלְכוּתָא מִן רְאוּבֵן וְאִתְיְהִיבַת לִיהוּדָה דְהוּא
גִּיבָּרָא וּמַלְכוּתָא מִנֵּיהּ אוּף לֵוִי הֲוָה חֲסִירָא וְלָא חָבוּ בְּעֶגְלָא
וְאִישְׁתְּקִילַת כְּהוּנְתָּא רַבְּתָא מִבְּנוֹי דִרְאוּבֵן וּמְטוּלַתְהוֹן מִכֻּלְּהוֹן
בּוּכְרַיָּא וְאִתְיְהִיבַת לְאַהֲרֹן וּבְנוֹי וּמַטְרַת קוּדְשָׁא לְלֵיוָאֵי
וּבְכוֹרוּתָא לְיוֹסֵף: בְּנֵי רְאוּבֵן בּוּכְרָא דְיִשְׂרָאֵל חֲנוֹךְ וּפַלּוּא
חֶצְרוֹן וְכַרְמִי: וּבְנֵי יוֹאֵל שְׁמַעְיָה בְרֵיהּ גּוֹג בְּרֵיהּ שִׁמְעִי בְרֵיהּ:
מִיכָה בְרֵיהּ רְאָיָה בְרֵיהּ בַּעַל בְּרֵיהּ: בְּאֵרָה בְּרֵיהּ הוּא
בְּאֵרָה נְבִיָּא דְאוֹבִיל בִּגְלוּתָא תִּלְגַת פִּלְנֶאסֶר מַלְכָּא דְאָתוּר
וְהוּא הֲוָה אֲמַרְכּוֹל לְשִׁבְטָא דִרְאוּבֵן: וַאֲחוֹהִי לְגְנֵיסַתְהוֹן
לְאִתְיַחֲסָא לְגְנֵיסַתְהוֹן דִמְמַנַּן עֲלֵיהוֹן לְרֵישָׁא יְעִיאֵל וּזְבַרְיָהוּ:
וּבֶלַע

viculi eorum, qui in circuitu civitatum illarum Baalem uſque: hæ fuerunt habitationes eorum & accenſitæ ſunt illis. 34. Et Meshobab & Jamlec & Josha filius Amatſiæ. 35. Et Joël & Jehu filius Joshibiæ, filii Serajæ, filii Aſielis. 36. Et Eljoenai & Jaacoba & Jeshocaja & Aſaia & Addiel & Jeſimiel & Benaia. 37. Et Ziza filius Shiphei filii Allonis, filii Jedaiæ filii Shimri filii Shemaiæ. 38. Iſti qui veniunt oppreſſi nominibus Principes in cognationibus domus ſuæ paternæ, creverunt in multitudinem. 39. Et profecti ſunt ad Introitus Gedoris uſque ad orientem vallis ut quærerent locum aptum paſcendi gregibus ſuis. 40. Inveneruntque locum idoneum paſcuo uberem & lætum & terram pinguem latéque patentem, quietam inſuper & ſecuram: fuerunt enim de filiis (*Chami*) populus qui habitaverant illic ab antiquô. 41. Venerunt ergo hi, recenſiti nominibus ſuis in diebus Chezekiæ Regis tribûs Judæ & percuſſerunt tabernacula eorum & habitacula quæ invenerunt ibi & deleverunt eos uſque ad hunc diem, habitaveruntque loco eorum: quoniam locus aptus paſcendis gregibus ſuis erat illic. 42. Ex iis quoque (*nempe*) è filiis Simeonis iverunt in montem Gebalæ viri quingenti, quibus Pelatia & Nearia & Rephaia & Uzziel filii Jishi præfecti erant Duces. 43. Et percuſſerunt reliquias quæ evaſerant domui Amalek & habitaverunt ibi uſque in diem hanc.

קַסְתְּרָוָתְהוֹן דִּבְחוּזְרָנֵיהוֹן קִרְוַיָּא הָאִלֵּין עַד־בַּעַל דָּא מִיתְּבָנֵהוֹן
וְהִתְיַחֲסַן לְהוֹן׃ וּמִן־שׁוֹבָב וְיַמְלֵךְ וְיוֹשַׁה בַּר־אֲמַצְיָה וְיוֹאֵל וְיֵהוּא
בַּר־יוֹשִׁבְיָה בַּר־שְׂרָיָה בַּר־עֲשִׂיאֵל׃ וְאֶלְיוֹעֵנַי וְיַעֲקֹבָה וִישׁוֹחָיָה
וַעֲשָׂיָה וַעֲדִיאֵל וִישִׂימִיאֵל וּבְנָיָה׃ וְזִיזָא בַּר־שִׁפְעִי בַּר־אַלּוֹן
בַּר־יְדָיָה בַּר־שִׁמְרִי בַּר־שְׁמַעְיָה׃ אִלֵּין דְּאַתְיָן מְפָרְשִׁין בִּשְׁמָהָן
אַמַּרְכּוֹלִין בִּכְנִישַׁת בֵּית אֲבָהָתְהוֹן תַּקִּיפוּ לְסַגִּיעֵי׃ וַאֲזָלוּ לְמֵעַלְנֵי
גְּדוֹר עַד לְמָדִינְחָא דְּחִילְתָּא לְמִתְבַּע אֲתַר כָּשָׁר לְמַרְעִיתָא
לְעָנְהוֹן׃ וְאַשְׁכָּחוּ אֲתַר כָּשָׁר לְמַרְעִיתָא שָׁמֵן וְשַׁפִּיר וְאַרְעָא
פַּטִּימְתָּא וּפְתָיַית תְּחוּמִין וְשַׁדּוֹכָא וּשְׁלֵיוָתָא אֲרוּם מִן בְּנֵיהוֹן
הֲווֹן עַמָּא דִּיתִיבוּ תַּמָּן מִלְּקַדְמִין׃ וַאֲתוֹ אִלֵּין דְּאִתְפְּרַשׁוּ
בִּשְׁמָהָן בְּיוֹמֵי יְחִזְקִיָּהוּ מְלֵיךְ שִׁבְטָא דִּיהוּדָה וּמְחוֹ יַת מַשְׁכְּנֵיהוֹן
וְיַת מְדוֹרַיי דְּאַשְׁכָּחוּ תַמָּן וְגַמְּרוּנוּן עַד יוֹמָא הָדֵין וִיתִיבוּ
בְּאַתְרֵיהוֹן אֲרוּם אֲתַר כָּשָׁר לְמַרְעִית עָנְהוֹן תַּמָּן׃ וּמִנְּהוֹן מִן
בְּנֵי־שִׁמְעוֹן אֲזָלוּ לְטוּרָא דְּגַבְלָא גּוּבְרִין חֲמֵשׁ מְאָה וּפְלַטְיָה
וּנְעַרְיָה וּרְפָיָה וְעֻזִּיאֵל בְּנֵי יִשְׁעִי אִתְמְנוּ לְרַבָּנֵי חֵילָא בְּרֵישֵׁיהוֹן׃
וּמְחוֹ יַת־שְׁאַר שֵׁיזָבְתָא לְדְבֵית עֲמָלֵק וִיתִיבוּ תַמָּן עַד יוֹמָא הָדֵין׃

Machlon & Saraph qui etiam Cilion, qui duxerunt uxores de filiabus Moab & Boaz primarius Sapientum Collegii Bethlehemitici operam navantium antiquo dierum. 23. Hi ſunt diſcipuli Legis, quorum gratia creatus eſt mundus, qui præſident judicio & ſtabiliunt mundum, atque ædificant & perficiunt diruta domus Iſraëlis: Cum præſentia Regis mundi in cultu Legis & intercalatione menſium & fixione initiorum annorum & feſtorum commorati ſunt illîc, numerabantque de cœlo (*tempora*) ex ſententiâ ipſorum diebus Ruthæ matris Regnorum uſque ad dies Salomonis Regis. 24. Filii autem Shimeonis Nemuel & Jamiu, Jarib, Zerach, Shaul, ille eſt Zimri. *Lectio alia.* Shaul, poſtulatum eſt corpus ejus ad ſupplicium. 25. Shallum filius ejus, Mibſam filius ejus, Miſma filius ejus. 26. Et filii Miſmai, Chammuel filius ejus, Zaccur filius ejus, Shimei filius ejus. 27. Fueruntque Shimei filii ſedecim & filiæ ſex, fratribus autem ejus non fuerunt filii multi: nec omnes familiæ eorum multiplicârunt filios æque ac filii Jehudæ. 28. Habitaverunt autem in Beer Shebaa & Molada & Chatſar Teala. 29. Et in Bilha & Etzemo & Tolado. 30. Et Bethele & Chorma & Tziglago. 31. Et in Uriavat Artacaja & in Daratſuſai, & in Beth Bire & in Shaarajim: hæ civitates eorum donec regnavit David. 32. Villæ quoque eorum Etam & Ain Rimmon & Tocen & Ashan, civitates quinque. 33. Et omnes viculi

מחלין ושרף הוא כליון די נסיבו נשין מבנת מואב ובעז רב
חכמיא דמתיבת ביתלחם דמתעסקין עתיק יומין: הינון תלמידי
אוריתא דאמטולהון אתברי עלמא דייתבין על־דינא ומייצבין
ית־עלמא ובנן ומשכללין ית־חורבני בית ישראל עם־שכינת
מלכא דעלמא בפולחן אוריתא ובעבור ירחין וקביעות רישי
שניא ומועדיא איתייתבו תמן וסכמין מן שמיא על דעתהון
ביומי רות אמא דמלכותא עד־יומי שלמה מלכא: ובני שמעון
נמואל וימין יריב זרח שאול הוא זמרי לא שאול שאיל
גופיה לפורענותא: שלום בריה מבשם בריה משמע בריה:
ובני משמע חמואל בריה זכור בריה שמעי בריה: ולשמעי
בנין אשתסר ובנן אשתה ולאחוהי לא הוו בנין סגיעין וכל
גניסתהון לא אסגיעו בנין עד־בני יהודה: ויתיבו בבארה
דשבע ומולדה וחצר תעלא: ובבלהה ובעצם ובתולד:
ובביתאל ובחרמה ובצקלג: ובאורייות ארתוכיא ובדרת
סוסיא ובבית בראי ובשערים אלין קרויהון עד־דמליך דויד:
וקסתרוותהון עיטם ועין רמון ותכן ועשן קרוין חמש: וכל
קסתרוותהון

concepitque ex eô Miriam quæ & Ephrata, Shammæum & Jishbachum Patrem Eshtemoæ. 18. Et uxor ejus Jehuditha educavit Moſen cum extraxiſſet eum ex aquâ, & vocavit nomen ejus Jeredum, quod deſcendere fecerit Manna Iſraëli, Principem Gedor quod reſtaurârit deſolationem Iſraëlis, Cheberum etiam quod conjunxerit Iſraëlem Patri ſuo Cœleſti, Principem Soco, quod obumbrârit domum Iſraëlis juſtitiâ ſua, inſuper Jekuthielem, quod præſtolati fuerint Iſraëlitæ Deum cœli in diebus ejus quadraginta annos in deſertô, Principem Zanoachæ quod præterierit Deus peccata Iſraëlis propter eum; his nominibus vocavit eum Bithia filia Pharaonis per Spiritum Prophetiæ; proſelyta enim facta eſt, accepitque eam ſibi Mered in uxorem; ille eſt Caleb ſic dictus, quod refragatus ſit conſilio exploratorum. 19. Filii verò uxoris Hodijæ ſororis Tſeathi, Princeps Keilæ de Gerem & Ishtemoa de Maaca. 20. Et Filii Shimonis Amnon & Rinna, Bar-Chanan & Tilon: Filii verò Jishi Zocheth & Bar-Zocheth. 21. Filii Shelæ filii Jehudæ, Er pater Lecæ & Laada Princeps Mareshæ, & familiæ domus opificii byſſini in veſtes Regum & Sacerdotum, quod traditum eſt domui Eshbai. 22. Et Prophetæ & Scribæ, qui editi ſunt de ſemine Joſuæ, & Gibeonitæ, qui dati ſunt miniſtrantibus in domo Sanctuarii, quod mentiti eſſent Principibus Iſraëlis: item Joash, qui &

וְאַעְדִּיאַת מִינּוֹחַ מִרְיָם הִיא אֶפְרָת יַת שַׁמַּי וְיַת יִשְׁבַּח אֲבָא
דְאֶשְׁתְּמוֹעַ : וְאִנְתְּתֵיהּ יְהוּדִיתָא רַבִּיאַת יַת מֹשֶׁה כַּד שְׁהַלְתֵּיהּ
מִן קֳדָמַיָּא וּקְרַת שְׁמֵיהּ יֶרֶד דְּאוֹחִית מַנָּא לְיִשְׂרָאֵל רַבָּא דִּגְדוֹר
דִּבְנָא חוּרְבַּנְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל וְיַת חֶבֶר דְּחַבִּיר יִשְׂרָאֵל לַאֲבוּהוֹן
דִּיבִשְׁמַיָּא רַבָּא דְסוֹכוֹ דְּטָלֵיל עַל בֵּית יִשְׂרָאֵל בִּזְכוּתֵיהּ וְיַת
יְקוּתִיאֵל דְּאַמְתִּינוּ יִשְׂרָאֵל לֵאלָהָא דְבִשְׁמַיָּא בְּיוֹמוֹי אַרְבְּעִין
שְׁנִין בְּמַדְבְּרָא רַבָּא זָנוֹחַ דִּשְׁבַק אֱלָהָא עַל חוֹבֵי יִשְׂרָאֵל
אַמְטוּלְתֵיהּ אִלֵּין שְׁמָהָן קְרַת לֵיהּ בִּתְיָה בְּרַת פַּרְעֹה בְּרוּחַ
נְבוּאָה וְאִתְגַּיְּירַת וְנַסְבָהּ לֵיהּ מֶרֶד לְאִנְתּוּ הוּא כָּלֵב דִּי מְרַד
בְּמִלְּכַת מְאַלְּלַיָּא : וּבְנֵי אִתַּת הוֹדִיָּא אֲחָתֵיהּ דִּצְעֶת רַבָּא
דְּקְעִילָה דְּמִן גֶּרֶם וְאֶשְׁתְּמוֹעַ דְּמִן מַעֲכָה : וּבְנֵי שִׁימוֹן אַמְנוֹן
וְרִנָּה בַּר חָנָן וְתִילוֹן וּבְנֵי יִשְׁעִי זוֹחֵת וּבַר זוֹחֵת : בְּנֵי שֵׁלָה בַּר
יְהוּדָה עֵר אֲבִי לֵכָה וְלַעְדָּה רַבָּא דְמָרֵישָׁה וְגֵנִיסַת בֵּית עֲבִידַת
בּוּצָא דִּלְבוּשֵׁי מַלְכַיָּא וְכַהֲנַיָּא מְסִירָא לְבֵית אֶשְׁבָּע : וּנְבִיַּא
וְסַפְרַיָּא דִּנְפַקוּ מִזַּרְעָא דִיהוֹשֻׁעַ וְגִבְעוֹנָאֵי דְּמִתְיַהֲבִין לְעָבְדִין
בְּבֵית מַקְדְּשָׁא מְטוּל דְּכַדִּבוּ לְרַבְרְבַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל וְיוֹאָשׁ הוּא
מַחְלִין

7. Filii autem Cheleæ, Tſereth & Tſichar & Ethnan & Kots. 8. Kots verò genuit Annubum & Tſobebum & familias Acharchelis, idem eſt Chur primogenitus Miriamæ. 9. Erat autem Jaabets, ille eſt Othniel honorabilis & peritus in lege præ fratribus ſuis: cujus mater appellavit eum Jaabetſum, quod cum dolore peperiſſet eum. 10. Et oravit Jaabets Deum Iſraëlis, dicendo; ſi benedicendo benedixeris mihi filiis & auxeris terminum meum diſcipulis, fueritque manus tua mecum in negotiatione, denique effeceris mihi ſocios mei ſimiles, quo minus irritet me concupiſcentia mala, præſtititque Deus quod petiit. 11. Porro Celub frater Shuchæ genuit Perugum (qui fuit pater Eshtonis. 12. Eshton autem genuit Beth-Rapham & Paſzachum & Techinnam patrem Irnahashi, iſti erant viri Synedrii magni). 13. Et filios Kenazi Othnielem qui & Jaabets & Sheraiam (filii autem Othnielis Chathath. 14. Meonothai vero genuit Ophram & Sheraia genuit Joabum Ducem vallis artificum, artifices enim erant). 15. Et filios Calebi filii Jephunnæ idem eſt Chetſron (appellarunt autem eum Calebum filium Jephunnæ quod purgaverit animum ſuum à conſiliô exploratorum: hi verò filii ejus Iru, Ela & Naam, filii etiam Elæ Kenaz). 16. Et filios Jehalelelis; Ziphum & Zipham, Tiriam & Azarelem. 17. Et filios Ezræ Jetherum & Meredum & Epherum ac Jalonem,

ובני חלאה צרת יצחר ואתנן וקוץ : וקוץ אוליד ית־ענוב וית
צובבה וגניסת אחרחל הוא חור בוכרא דמרים : והורה
יעבץ הוא עתניאל יקיר וחכים באוריתא יתיר מן־אחוהי
ואמיה קרת שמיה יעבץ ארום בצערא ילידתיה : וצלי יעבץ
לאלהא דישראל למימר אין־ברכא תברכינני בבניא ותסגי
ית־תחומי בתלמידיא ותהי ידך עמי במשקל ומטרא ותעביד
לי חבריא דיכמתי מן־בגלל דלא ירגזינני יצרא בישא
ואייתי יי ית־מה דשאיל : וכלוב אחוי־דשוחא אוליד ית־פירוג
הוא אבא דאשתון : ואשתון אוליד ית־בית רפא וית־פסח
וית־תחנה אבי־עיר נחש אלין אינשי סנהדרין רבתא : ובני
קנז עתניאל הוא יעבץ ושריה ובני עתניאל חתת : ומעונותי
אוליד ית־עפרה ושריה אוליד ית־יואב רב־חילא דאומניא
ארום אומנוא הוו : ובני כלב בר־יפנה הוא חצרון והוו צוחין
ליה כלב בר־יפנה מטול דפני לביה מן־עיטת מאלליא ואלין
בנוי עירו אלה ונעם ובני אלה קנז : ובני יהללאל זיף וזיפה
תריא ואשראל : ובריה דעזרה יתר ומרד ועפר וילון

ואעדיאת

21. Filii verò Chananiæ Pelatia & Jeſhaia & filii Rephaiæ filii Arnanis filii Obadiæ filii Shecaniæ. 22. Et filii Shecaniæ Shemaia: filii verò Shemaiæ, Chattush & Jigal; & Bariach & Nearia & Shaphat, ſex. 23. Filii autem Neariæ Eljoënai & Chizkia, & Azrikam tres. 24. Et filii Eljoënai Hodaria & Eljaſhib & Pelaia & Akkub & Jochanan & Delaia & Anani iſte eſt Rex Meſſias, qui revelandus eſt: omnes hi ſeptem.

CAP. IV.

Filii Jehudæ Perets, Chetſron & Carmi & Chur & Shobal. 2. Reaia autem filius Shobalis genuit Jachathum; Jachath verò genuit Achumaium Lahadum: iſtæ ſunt familiæ Jehudæ degentes Tſoræ. 3. Et hi ſunt Doctores degentes Etami Jizreel & Jiſhma & Jidbash, nomenque ſororis eorum Hatſelelponi. 4. Penuel enim pater Gedoris & Ezer pater Chushæ: hi ſunt filii Churis primogeniti Ephrathæ ſive Miriamæ, qui conſtitutus eſt Princeps in Bethlechem. 5. Aſhchuri verò Principi Tekoæ fuerunt duæ uxores: Chelea & Naara. 6. Et peperit ei Naara Achuzamum & Chephorum & Temnæum & Achashteræum; hi ſunt filii Naaræ.

וּבְנֵי חֲנַנְיָה פְּלַטְיָה וִישַׁעְיָה וּבְנֵי רְפָיָה בְּנֵי אַרְנָן בְּנֵי עִיבַדְיָה
בְּנֵי שְׁכַנְיָה : וּבְנֵי שְׁכַנְיָה שְׁמַעְיָה וּבְנֵי שְׁמַעְיָה חַטּוּשׁ וְיִגְאָל
וּבָרִיחַ וּנְעַרְיָה וְשָׁפָט אֲשְׁתָּה : וּבְנֵי נְעַרְיָה אֶלְיוֹעֵנַי וְחִזְקִיָּה
וְעַזְרִיקָם תְּלָתָה : וּבְנֵי אֶלְיוֹעֵנַי הוֹדַוְיָה וְאֶלְיָשִׁיב וּפְלָיָה
וְעַקּוּב וְיוֹחָנָן וּדְלָיָה וַעֲנָנִי הוּא מַלְכָּא מְשִׁיחָא דַעֲתִיד
לְאִתְגְּלָאָה כֻּלְהוֹן שַׁבְעָה :

ד.

בְּנֵי יְהוּדָה פֶּרֶץ חֶצְרוֹן וְכַרְמִי וְחוּר וְשׁוֹבָל : וּרְאָיָה בַּר
שׁוֹבָל אוֹלִיד יַת־יַחַת וְיַחַת אוֹלִיד יַת־אֲחוּמַי וְיַת־לָהַד אִלֵּין
זַרְעִיַת יְהוּדָה דְּיָתְבִין בְּצָרְעָה : וְאִלֵּין רַבְּנַיָּא דְּיָתְבִין
בְּעֵיטָם יִזְרְעֶאל וְיִשְׁמָא וְיִדְבָּשׁ וְשׁוּם אֲחָתְהוֹן הַצְּלֶלְפּוֹנִי : וּפְנוּאֵל
אַבָּא דִגְדוֹר וְעֵזֶר אַבָּא דְחוּשָׁה : אִלֵּין בְּנֵי־חוּר בּוּכְרָא
דְאֶפְרָת הִיא מִרְיָם וְאִתְמַנָּא רַבָּא בְּבֵית לָחֶם : וּלְאַשְׁחוּר
רַבָּא דִתְקוֹעַ הֲווֹן תַּרְתֵּין נְשִׁין חֶלְאָה וְנַעֲרָה : וִילִידַת לֵיהּ
נַעֲרָה יַת־אֲחֻזָּם וְיַת־חֵפֶר וְיַת־תֵּמְנִי וְיַת־אֲחַשְׁתָּרִי אִלֵּין בְּנֵי נַעֲרָה :

Eglæ uxoris ejus, ea erat Mical filia Saulis. 4. Sex nati ſunt ei in Chebrone, ubi regnavit ſeptem annos & ſex menſes, triginta autem & tres annos regnavit Hieroſolymis. 5. Hi quoque nati ſunt ei Hieroſolymis, Shimea, & Shobab & Nathan & Shelomo, quatuor; Bath-Shuæ (quæ & Bath-Sheba) filiæ Ammielis. 6. Et Jitchar & Elishama & Eliphelet. 7. Et Nogah & Nepheg & Japhia. 8. Et Elishama & Eljada & Eliphelet novem. 9. Omnes hi filii Davidis præter filios concubinarum & Tamaram ſororem eorum. 10. Filius vero Shelomonis, Rechabam Abija filius illius, Aſa filius illius, Jehoshaphat filius illius. 11. Joram filius illius, Achazia filius illius, Joash filius illius. 12. Amazia filius illius, Azaria filius illius, Jotham filius illius. 13. Achaz filius illius, Chizkia filius illius, Menashe filius illius. 14. Amon filius illius, Joſia filius illius. 15. Filii autem Joſiæ primogenitus Jochanan, ſecundus Jehojakim, tertius Tſidkia, quartus Shallum (*ita dictus*) quod defecerit Regnum Domus Davidis in ejus diebus. 16. Filii vero Jehojakim Jeconia filius ejus, Tſidkia filius ejus. 17. Filii etiam Jeconiæ Aſir, Shealtiel filius ejus. 18. Et Malciram & Pedaia & Shenatſar, Jekamia, Hoskama & Nedabia. 19. Et Filii Pedajæ Zerubbabel & Shimei: filius verò Zerubbabelis Meshullam & Chanania & Shelomith ſoror eorum. 20. Et Chashuba & Ohel & Berecia & Chaſadia Jushab-cheſed, quinque.

21. Filii

לעגלה איתתיה היא מיכל ברת שאול : אשתא איתילידו
ליה בחברון ומלך תמן שבע שנין ואשתא ירחין ותלתין
ותלת שנין מלך בירושלם : ואלין איתילידו ליה בירושלם שמעא
ושובב ונתן ושלמה ארבעתהון לבת שוע היא בת שבע ברת
עמיאל : ויבחר ואלישמע ואליפלט : ונגה ונפג ויפיע :
ואלישמע ואלידע ואליפלט תשעא : כלהון בני דויד בר מן
בני פילקתין ותמר אחתהון : ובריה דשלמה רחבעם אביה
בריה אסא בריה יהושפט בריה : יורם בריה אחזיהו בריה
יואש בריה : אמציהו בריה עזריה בריה יותם בריה : אחז
בריה חזקיהו בריה מנשה בריה : אמון בריה יאשיהו בריה :
ובני יאשיהו בוכרא יוחנן תניינא יהויקים תליתאה צדקיהו
רביעאה שלום דשלימת מלכותא דבית דויד ביומוי : ובני
יהויקים יכניה בריה צדקיה בריה : ובני יכניה אסר שאלתיאל
בריה : ומלכירם ופדיה ושנאצר יקמיה הושמע ונדביה :
ובני פדיה זרבבל ושמעי ובר זרבבל משלם וחנניה ושלמית
אחתהון : וחשובה ואהל וברכיה וחסדיה יושב חסד חמש :

ובני

oblationibus: iſti venerunt ex proſapiâ Joabi filii Tſeruiæ; nonnulli verò eorum Sacerdotes erant, dividentes reſiduum ſacrificiorum Hieroſolymis diſcipuli etiam Prophetarum qui erant ex Tſora. 55. Et familia Rechabiæ filii Eliezeris filii Moſis diſcipuli Jabetſi, is erat Othniel filius Kenazi. Jabetſum voçârunt eum, quod inſtituerit conſilio ſuo Scholam diſcipulis: Tirathim vocarunt eos, quod vox eorum in hymnis ſuis clangoris inſtar eſſet; Shimathim quod vultus tollerent inter audiendum: Socathim quod eſſent adumbrati ſpiritu Prophetiæ. Hi Salmæi filii erant Tſipporæ, qui recenſiti erant cum familiis Levitarum, quod venirent de genere Moſis Magiſtri Iſraëlis, cujus juſtitia profuit eis plus quam equites aut currus.

CAP. III.

HI quoque fuerunt filii Davidis qui nati ſunt ei in Chebrone; primogenitus Amnon (*filius*) Achinoamæ, quæ (*erat*) ex Jizreele, ſecundus Daniel (qui & Cileab, quod ſimilis omnino Patris ſui fuerit) Abigailæ, quæ erat ex Carmele. 2. Tertius Abſalom filius Maacæ filiæ Talmæi Regis Geſhuris, quartus Adonia filius Chaggithæ. 3. Quintus Shephatia Abitalæ, ſextus Jithream

לקרבניא הינון אתו מזרעית יואב בר צרויה ומנהון כהניא
דמפלגין מותר קרבניא בירושלם ותלמידי נביא דמן צרעה:
וגניסת רחביה בר אליעזר בר משה תלמידיא דיעבץ הוא
עתניאל בר קנז יעבץ הוון צווחין ליה דאקים בעיצתיה
תרביצא לתלמידיא תרעתים הוון צווחין להון דהוה קלהון
במשבחיהון היכבבא שמעתים דהוון מסברין אפין בשמעתתא
סוכתים דהוון מיטללין ברוח נבואה הנון שלמאי בני צפרה
דמתייחסין עם גניסת לואי דאתין מזרעית משה רבהון
דישראל דטב להון זכותיה לפרשין וארתיכין:

ג

ואלין הוו בני דוד דאיתילידו ליה בחברון בוכרא אמנון
לאחינעם דמן יזרעאל תניינא דניאל הוא כלאב דדמיה
כוליה לאבא דיליה לאביגיל דמן כרמלא: תליתי אבשלום
תליתאי בר מעכה ברת תלמי מלכא דגשור רביעאה אדניה
בר הגית: חמישאה שפטיה לאביטל שתיתאה יתרעם
לעגלה

verò genuit Shammæum. 45. Eratque filius Shammæi Maon: Maon autem Pater erat Beth-Tſur. 46. Epha quoque concubina Calebi peperit Charanem & Motſam & Gazezum; & Charan genuit Gazezum. 47. Filii autem Jahdæi Regem & Jotham & Geshan & Shelet & Epha & Shaaph. 48. Concubina verò Calebi Maaca peperit Sheberum & Tirchanam. 49. Peperit etiam Shaaphum patrem Madmannæ & Shebam patrem Macbenæ & Patrem Gibeæ: filia denique Calebi Acſa. 50. Hi erant filii Calebi filii Churis primogeniti Ephrathæ: Shobal princeps Kiriath Jearimi. 51. Salma Princeps Beth-Lechemæ, Chareph princeps Beth-Gaderi. 52. Erantque filii Shobali Principis Kiriath Jearimi Diſcipuli & Sacerdotes quibus conveniebat dimidium oblationum. 53. Familiæ autem incolentes Kiriath Jearimum, filii Moſis (erant) quos peperit ei Tſippora Jithræi ſc. Puthæi & Shumathæi & Mishraæi, ex his prodierunt diſcipuli Prophetarum Tſorai & Eſtaolis. 54. Filii Salmæ, Bethlechemitæ juſti, quorum nomen bonum erat, ſicut Netophatæorum qui ſuſtulerunt præſidia quæ poſuerat Jarabham in via, ne afferrent primitias Hieroſolyma; Filii enim Salmæ impleta frugum primitiis caniſtra inferebant clam Hieroſolymis, ſiſſis etiam lignis fecerunt ſcalas & attulerunt Hieroſolyma diſponendas in Beth-Mokad pro

אוליד ית־שמי: ובריה דשמי מעון ומעון אבא דבית
צור: ועיפה פלקתיה דכלב ילידת ית־חרן וית־מוצא וית־גזז
וחרן אוליד ית־גזז: ובני יהדי רגם ויותם וגישן ופלט ועיפה
ושעף: פלקתיה דכלב מעכה ילידת ית־שבר וית־תרחנה:
וילידת שעף ית־אבא דמדמנא וית־שבא אבא דמכבנא
ואבא דגבעא וברתיה דכלב עכסא: אלין הוו בנוי דכלב
בר־חור בוכרא דאפרת שובל רבהון דקרית יערים: שלמא
רבהון דבית־לחם חרף רבהון דבית גדר: והוון בנין לשובל
רב קרית יערים תלמידיא וכהניא דחזיין לפלגא קרבנייא:
וגניסיא דיתבין בקרית יערים בני משה די ילידת ליה צפרה
יתראי פותאי ושומתאי ומשרעאי מאלין נפקו תלמידי נבייא
דצרעה ואשתאול: בנוי דשלמא דמן־בית לחם צדיקיא
דשומהון טב היכנטופא דבטילו פרוזדו אוון דאותיב ירבעם
באורחא דלא יעלון בכוריא לירושלם והוון בני דשלמא
מעטרין פירי בכוריא בצניא ומובלין בצינעא לירושלם וצלחין
קיסיא ועבדין סולמיא ומסקין לירושלם לסחור בית מוקדא
לקרבניא

Jerachmeelis; Malatſi & Jamin & Eker. 28. Et fuerunt filii Onami Shammai & Jada: filii verò Shammai Nadab & Abishur. 29. Nomen autem uxoris Abishuris Abihil, quæ peperit ei Achbanem & Molidum. 30. Filiique Nadabi, Seled & Appajim; obiit autem Seled absque liberis: 31. Filii verò Appajimi Jishi; filiique Jishi Sheshan & filii Sheshanis Ahalai. 32. Filii autem Jadai fratris Shammæi Jether & Jonathan, ſed mortuus eſt Jether absque filiis. 33. Filii deinde Jonathanis Peleth & Zaza iſti fuerunt filii Jerachmeelis. 34. Non erant autem Sheshani filii niſi filiæ, eratque Sheshani ſervus Ægyptius, cui nomen Jarchao. 35. Et libertate donavit eum, dedit Sheshan filiam ſuam Jarchao ſervo ſuo in uxorem, quæ peperit ei Attæum. 36. Attæus genuit Nathanem, & Nathan genuit Zabadum: 37. Zabad autem genuit Ephlalem, Ephlal etiam genuit Obedum. 38. Atque Obed genuit Jehu, Jehu verò genuit Azariam. 39. Et Azaria genuit Cheletſum, Chelets autem genuit Elaſam. 40. Elaſa verò genuit Siſmæum & Siſmai genuit Shallumum. 41. Shallum autem genuit Jekamiam & Jekamia genuit Elishamaum. 42. Filii etiam Calebi fratris Jerachmeelis Mesha primogenitus ejus ipſe princeps erat Ziphæorum & filii Mareshæ Patris Chebronis. 43. Filii verò Chebronis Korach & Thappuach & Rekem & Shama. 44. Shama autem genuit Rachamum Patrem Jorkoami: Rekem

דִירַחְמְאֵל מַעַץ וְיָמִין וְעֵקֶר: וַהֲווֹ בְנֵי אוֹנָם שַׁמַּי וְיָדָע וּבְנֵי
שַׁמַּי נָדָב וַאֲבִישׁוּר: וְשׁוּם אִיתַּת אֲבִישׁוּר אֲבִיהִיל וִילֵידַת
לֵיהּ יַת אַחְבָּן וְיַת מוֹלִיד: וּבְנֵי נָדָב סֶלֶד וְאַפַּיִם וּמִית סֶלֶד
בְּלָא בְנִין: וּבְנֵי אַפַּיִם יִשְׁעִי וּבְנֵי יִשְׁעִי שֵׁשָׁן וּבְנֵי שֵׁשָׁן אַחְלָי:
וּבְנֵי יָדָע אֲחוּי דְשַׁמַּי יֶתֶר וְיוֹנָתָן וּמִית יֶתֶר בְּלָא בְנִין: וּבְנֵי
יוֹנָתָן פֶּלֶת וְזָזָא אִלֵין הֲווֹן בְּנֵי יְרַחְמְאֵל: וְלָא הֲווֹן לְשֵׁשָׁן
בְּנִין אֱלָהֵן בְּנָתָא וּלְשֵׁשָׁן עַבְדָּא מִצְרָאָה וּשְׁמֵיהּ יַרְחָע:
וְשַׁחְרַר יָתֵיהּ וִיהַב שֵׁשָׁן יַת בְּרַתֵּיהּ לְיַרְחָע עַבְדֵּיהּ לְאִיתּוּ
וִילֵידַת לֵיהּ יַת עַתַּי: וְעַתַּי אוֹלִיד יַת נָתָן וְנָתָן אוֹלִיד יַת זָבָד:
וְזָבָד אוֹלִיד יַת אֶפְלָל וְאֶפְלָל אוֹלִיד יַת עוֹבֵד: וְעוֹבֵד אוֹלִיד
יַת יֵהוּא וְיֵהוּא אוֹלִיד יַת עֲזַרְיָה: וַעֲזַרְיָה אוֹלִיד יַת חָלֶץ
וְחָלֶץ אוֹלִיד יַת אֶלְעָשָׂה: וְאֶלְעָשָׂה אוֹלִיד יַת סִסְמַי וְסִסְמַי
אוֹלִיד יַת שַׁלּוּם: וְשַׁלּוּם אוֹלִיד יַת יְקַמְיָה וִיקַמְיָה אוֹלִיד יַת
אֱלִישָׁמָע: וּבְנֵי כָלֵב אֲחוּי דִירַחְמְאֵל מֵישָׁע בּוּכְרֵיהּ הוּא רַבְּהוֹן
דְזִיפָאֵי וּבְנֵי מָרֵשָׁה אַבָּא דְחֶבְרוֹן: וּבְנֵי חֶבְרוֹן קֹרַח וְתַפּוּחַ
וְרֶקֶם וְשָׁמַע: וְשֶׁמַע אוֹלִיד יַת רַחַם אַבָּא דְיָרְקְעָם וְרֶקֶם
אוֹלִיד

manifeſtatâ itaque injuriâ ejus coram Domino refocillata eſt ac ornata ſapientiâ, nevitque ſapienter pilos ſuper corpora caprarum nondum tonſos ad aulæa tabernaculi: erantque hi filii ejus Jesher & Shobab & Ardon. 19. Mortuâ demum Azuba accepit ſibi Caleb Mariam quæ appellata eſt Ephrath, atque illa peperit ei Churen. 20. Et Chur genuit Urim; & Uri genuit Betſalelem. 21. Poſtea verò illexit Chetſron puellam, filiam Machiris Patris Gileadis, quam rexit uxorem, ipſe autem annos natus erat ſexaginta & ſex cum pareret ei Segubum. 22. Et Segub genuit Jairem, cui erant viginti tres urbes in terrâ Gileadis. 23. (Ceperunt verò Geshuræi & Aramæi villas Jairis ab illis Kenath & villas ejus, ſexaginta civitates: omnes hæ fuerant Machiris patris Gileadis). 24. Ac poſtea mortuus Chetſron in domo Calebi filii ſui in Euphratha; uxor verò Chetſronis Abija filia Machiris relicta eſt gravida, peperitque ei poſt mortem ipſius Ashchurem Principem Tekoitarum. 25. Fueruntque Filii Jerachmeelis, primogeniti Chetſronis, primogenitus Ram, deinde Buna, & Orem & Otſen & Achija. 26. Fuit quoque uxor altera Jerachmeeli, cui nomen Ataræ: hæc erat mater Onami. 27. Fueruntque filii Rami primogeniti

Jerach-

וְגַלֵּי קֳדָם יְיָ עוּלְבָּנֵהּ וְאִיתְרְוַוחַת וְאִישְׁתְּבַהֲרַת בְּחָכְמְתָא
וַהֲוַת עֲזְלָא בְּחָכְמְתָא יַת־מְעַזֵּי עַל גְּוִיַּתְהוֹן דִּעְזַיָּא כִּדְלָא
גְּזִין מְטוּל יְרִיעַת מַשְׁכְּנָא וְאִלֵּין בְּנַיְיהָא יֵשֶׁר וְשׁוֹבָב וְאַרְדּוֹן:
וּמִיתַת עֲזוּבָה וּנְסִיב לֵיהּ כָּלֵב יַת־מִרְיָם דְּמִתְקַרְיָא יַת אֶפְרָת
וִילִידַת לֵיהּ יַת חוּר: וְחוּר אוֹלִיד יַת־אוּרִי וְאוּרִי אוֹלִיד יַת
בְּצַלְאֵל: וּמִן־בָּתַר כְּדֵין שַׁרְגִּיג חֶצְרוֹן בְּתוּלְתָא יַת־בְּרַת מַכִיר
אַבָּא דְגִלְעָד וְהוּא נַסְבָהּ לְאִנְתּוּ וְהוּא הֲוָה בַּר־שִׁתִּין וְשִׁית
שְׁנִין כַּד־יְלֵדַת לֵיהּ יַת־שְׂגוּב: וּשְׂגוּב אוֹלִיד יַת־יָאִיר וַהֲווֹ־לֵיהּ
עֶשְׂרִים וּתְלָת קִרְוִין בְּאַרְעָא דְגִלְעָד: וּדְבָרוּ גְּשׁוּרָאֵי וַאֲרָמָאֵי
יַת־כַּפְרָנֵי יָאִיר מִנְהוֹן יַת־קְנַת וְיַת־כַּפְרָנָהָא שִׁתִּין קִרְוִין כָּל־
אִלֵּין הֲווֹן דְּמָכִיר אַבָּא דְגִלְעָד: וּמִן־בָּתַר כְּדֵין מִית־חֶצְרוֹן
בְּבֵית־כָּלֵב בְּרֵיהּ בְּאֶפְרָת וְאִתַּת חֶצְרוֹן אֲבִיָּה בְּרַת־מָכִיר
אִשְׁתַּיְירַת מְעַבְּרָא וִילִידַת לֵיהּ בָּתַר מוֹתֵיהּ יַת־אַשְׁחוּר רַבְּהוֹן
דִּתְקוֹעָאֵי: וַהֲווֹ בְּנֵי יְרַחְמְאֵל בּוּכְרָא דְחֶצְרוֹן בּוּכְרָא רָם
וּבוּנָה וָאוֹרֶן וָאֹצֶם וַאֲחִיָּה: וַהֲוַות אִיתְּתָא חוֹרַנְיְתָא לִירַחְמְאֵל
וּשְׁמַהּ עֲטָרָה הִיא אִימֵּיהּ דְּאוֹנָם: וַהֲווֹ בְנֵי רָם בּוּכְרָא
דִּירַחְמְאֵל

numero quinque. 7. Et filii Carmi, qui & Zimri Acar, idem Acan dictus, qui turbavit Iſraëlem, adeò ut fugientes caderent ante viros Ai, quod prævaricatus eſſet in anathemate. 8. Filii vero Ethanis Azaria. 9. Filiique Chetſronis qui nati ſunt ei in Timnatha, Jerachmeel & Ram & Celubi. 10. Ram quoque genuit Amminadab & Amminadab genuit Nachſhon, Principem domus paternæ filiorum Jehudæ. 11. Nachſhon autem genuit Shalmam atque Shalma genuit Boazum. 12. Et Boaz genuit Obedum atque Obed genuit Iſhæum. 13. Iſhai verò genuit primogenitum ſuum Eliabum & Abinadabum ſecundum & Shimeam tertium. 14. Nethaneelem quartum, Raddæum quintum. 15. Otſemum ſextum, Davidem ſeptimum. 16. Et ſorores eorum Tſerujam & Abigailem: erant autem filii Tſerujæ Abiſhai & Joab & Aſael tres viri. 17. Abigail verò peperit Amaſam: Amaſæ autem pater erat Jether Iſraëlita, quem tamen vocârunt Jetherum Iſmaëlitam, quod accinxerit lumbos ſuos gladiô, ut opem ferret Davidi cum Arabibus conante Abnero repellere Davidem totumque genus Ishæi quaſi minimè idoneos qui ingrederentur in Eccleſiam Domini ob Rutham Moabitida. 18. Caleb autem filius Chetſronis genuit filios ex Azuba uxore ſua: at quare vocarunt eam Azubam? quod ſc. ſterilis eſſet & ſpreta;

 mani-

עֲלֵיהוֹן וְהִיתּוּן חַמְשָׁא: וּבְנוֹי דְּכַרְמִי הוּא זִכְרִי עָכָר הוּא עָכָן
דִּי־עֲכַר יַת־יִשְׂרָאֵל כַּד אַפְּכוּ וּנְפָלוּ קֳדָם אֱנָשַׁיָּא כְּמְטוֹל דְּשַׁקַּר
בְּחֶרְמָא: וּבְנוֹי דְּאֵיתָן עֲזַרְיָה: וּבְנוֹי דְּחֶצְרוֹן דִּי־אִתְיְלִידוּ
לֵיהּ בְּתַמְנָת יַת־יְרַחְמְאֵל וְיַת־רָם וְיַת־כְּלוּבָי: וְרָם אוֹלִיד יַת־
עַמִּינָדָב וְעַמִּינָדָב אוֹלִיד יַת־נַחְשׁוֹן רַב בֵּית־אַבָּא לִבְנֵי יְהוּדָה:
וְנַחְשׁוֹן אוֹלִיד יַת־שַׂלְמָא וְשַׂלְמָא אוֹלִיד יַת־בֹּעַז: וּבוֹעַז אוֹלִיד
יַת־עוֹבֵד וְעוֹבֵד אוֹלִיד יַת־יִשַׁי: וְיִשַׁי אוֹלִיד יַת־בּוּכְרֵיהּ יַת־
אֱלִיאָב וַאֲבִינָדָב תִּנְיָן וְשִׁמְעָא תְּלִיתָאֵ: נְתַנְאֵל רְבִיעָאֵ רַדַּי
חֲמִישָׁאֵה: אֹצֶם שְׁתִיתָאֵה דָּוִד שְׁבִיעָאֵה: וְאַחֲוָתְהוֹן צְרוּיָה
וַאֲבִיגַיִל וּבְנֵי צְרוּיָה אֲבִישַׁי וְיוֹאָב וַעֲשָׂאֵל תְּלָתֵיהוֹן גֻּבְרִין:
וַאֲבִיגַיִל יְלִידַת יַת־עֲמַשָׂא וְאַבָּא דַּעֲמַשָׂא יֶתֶר יִשְׂרְאֵלָא
וַהֲווֹ צָוְחִין לֵיהּ יֶתֶר יִשְׁמְעֵאלָא מְטוּל דְּתָרִיז יַת חַרְצוֹי בְּסִיפָא
לְמְסַיְיעָא יַת דָּוִד בְּעִרְקָאֵת כַּד בְּעָא אַבְנֵר לְמִרְחָקָא יַת
דָּוִד וְכָל כְּנִישַׁת יִשַׁי דְּלָא יִדְכוּן לְמֵיעַל בִּקְהָלָא דַּיָי עַל־עֵיסַק
רוּת מוֹאֲבִיתָא: וְכָלֵב בַּר־חֶצְרוֹן אוֹלִיד מִן־עֲזוּבָה אִנְתְּתֵיהּ
וּמַאי צָוְחִין לֵיהּ עֲזוּבָה מִן־בִּגְלַל דַּהֲוָת עֲקָרָה וּבְזָוְתָא
וְגַלֵּי

labore aſſiduo ac pertinaci, & quum ditatus auctuſque opibus ſeſe extulit, converſusque dixit: Quid eſt argentum? Quid eſt aurum? 52. Mortuo autem Hadarô finem habuit regnum eorum; ſubacta enim eſt terra eorum Eſavi filiis; duces itaque Edomæorum dominabantur in terrâ Gabalæ: Dux Timna, Dux Alva, Dux Jetheth. 53. Dux Ahalibama, Dux Ela, Dux Pinon. 54. Dux Kenaz, Dux Teman, Dux Mibtſar. 54. Dux Magdiel, Dux Iram: hi fuerunt Duces Edomæorum.

CAP. II.

HI ſunt filii Iſraëlis: Reuben, Shimeon, Levi & Jehuda, Iſſachar & Zebulun. 2. Dan, Joſeph & Benjamin, Naphtali, Gad & Aſher. 3. Filii Jehudæ Er & Onan & Shela; tres iſti nati ſunt ei ex filiâ Shuæ mercatrice. Cum autem Er & Onan perpetrarent malum coram Dominô, occidit illos, eò quod corrupiſſent viam ſuam. 4. Tamar verò nurus illius peperit ei Peretſum & Zerachum: omnes hi filii Judæ quinque. 5. Filii Peretſi Chetſron & Chamul. 6. Filii autem Zerachi Zimri & Ethan & Heman & Calcol & Darda, omnes Antiſtites, quibus ſpiritus Prophetiæ immorabatur,

בְּמַטְרָדוּתָא וּבְסַרְדוּתָא וּמָן דַּעֲתַר וּקְנָא נִיכְסִין הֲוָה מִיתְגָּאֵה
וַהֲדַר לְמֵימַר מָה הוּא כַּסְפָּא מָה הוּא דַּהֲבָא : וּמִית הֲדָר
וּפָסְקַת לְנְהוֹן מַלְכוּתָא אֲרוּם אִיתְכְּבִישַׁת אַרְעָא קֳדָם בְּנוֹי
דְּעֵשָׂו וַהֲווֹ רַבְרְבֵי אֱדוֹמָאֵי שַׁלְטִין בְּאַרְעָא דִּגְבָלָא רַבָּא
תִּמְנָע רַבָּא עַלְוָה רַבָּא יְתֵת : רַבָּא אָהֳלִיבָמָה רַבָּא אֵלָה
רַבָּא פִּינֹן : רַבָּא קְנַז רַבָּא תֵּימָן רַבָּא מִבְצָר : רַבָּא מַגְדִּיאֵל
רַבָּא עִירָם אִלֵּין רַבְרְבָנֵי אֱדוֹמָאֵי :

ב.

אִלֵּין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רְאוּבֵן שִׁמְעוֹן לֵוִי וִיהוּדָה יִשָּׂשכָר וּזְבוּלוּן :
דָּן יוֹסֵף וּבִנְיָמִן נַפְתָּלִי גָּד וְאָשֵׁר : בְּנֵי יְהוּדָה עֵר וְאוֹנָן וְשֵׁלָה
תְּלָתֵיהוֹן אִתְיְלִידוּ לֵיהּ מִן בַּת־שׁוּעַ פְּרַקְמַטְיָתָא : וַהֲווֹן עֵר וְאוֹנָן
עָבְדִין דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ וּקְטָלִינוּן עַל דַּהֲווֹן מְחַבְּלִין יַת־אוֹרְחַתְהוֹן :
וְתָמָר כַּלָּתֵיהּ יְלִידַת לֵיהּ יַת־פֶּרֶץ וְיַת־זָרַח כּוּלְּהוֹן בְּנֵי־יְהוּדָה
חַמְשָׁא : בְּנוֹי דְּפֶרֶץ חֶצְרוֹן וְחָמוּל : וּבְנוֹי דְּזֶרַח זִמְרִי וְאֵיתָן
וְהֵימָן וְכַלְכֹּל וְדַרְדַּע כֻּלְּהוֹן אַמַּרְכּוֹלִין דְּרוּחַ נְבוּאָה שַׁרְיַית
עֲלֵיהוֹן

Hemran & Eshban & Jithran & Ceran. 43. Filii Ezeris Bilhan, Zaavan & Jaakan. Filii Dithonis Armenium & Aran. 44. Hi autem ſunt Reges qui regnârunt in terra Edom cum nondum regnaret Rex filiis Iſraëlis: Bilaam filius Beoris impius, idem Laban Aramæus, qui ſocietatem iniit cum filiis Eſavi ad perdendum Jaakobum & filios ejus, eoſque exterminare ſtuduit, deinde regnavit in Edom, eratque nomen civitatis illius regiæ Dinhabah quippe quæ immeritò ei eſſet data. 45. Mortuuſque eſt Bela occiſus à Pinchaſo in deſertô, cujus locô regnavit Jobab filius Zerach de Botra. 46. Et mortuô Jobabô regnavit ejus loco Chusham qui erat de terra Auſtrali. 47. Mortuo vero Chushamô regnavit ejus loco Hadad filius Bedad qui interfecit Midianæos in agris Moabæorum, quô tempore commiſiſſent cum eis prælium, nomen autem civitatis ſuæ Regiæ Avith. 48. Mortuo etiam Hadado ſucceſſit Samla de Mashreka. 49. Mortuuſque eſt Samla, cui ſucceſſit Shaul de Platiutha urbe magna ad ripam Euphratis extructa. 50. Mortuo autem Saulo regnavit ejus loco Baal Chanan filius Acboris. 51. Mortuoque Baal Chanani ſucceſſit Hadar cujus Regiæ urbis nomen Pai: nomen vero uxoris ejus Mehetabel filia Matredi, qui fuit

חֶמְרָן וְאֶשְׁבָּן וְיִתְרָן וּכְרָן ׃ בְּנוֹי דְאֵצֶר בִּלְהָן וְזַעֲוָן יַעֲקָן ׃ בְּנוֹי
דִּדִיתוֹן אַרְמַנְיוּם וַאֲרָן ׃ וְאִלֵּין מַלְכַיָּא דִי מְלַכוּ בְּאַרְעָא
דֶאֱדוֹם קֳדָם עַד־לָא מְלַךְ מַלְכָּא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל בִּלְעָם
בַּר בְּעוֹר רְשִׁיעָא הוּא לָבָן אֲרַמָּאָה דְאִתְחַבַּר עִם בְּנוֹי
דְעֵשָׂו מְטוּל לְמֵחַבְּלָא יַת־יַעֲקֹב וְיַת־בְּנוֹי וּבְעָא לְהוֹבָדָא יָתְהוֹן
וּמְלַךְ עַל־אֱדוֹם וְשׁוּם קַרְתָּא דְבֵית מַלְכוּתֵיהּ דִּנְהָבָה
דְאִתְיְהִיבַת לֵיהּ מַגָּן ׃ וּמִית בֶּלַע דְקַטְלֵיהּ פִּינְחָס בְּמַדְבְּרָא
וּמְלִיךְ תְּחוֹתוֹי יוֹבָב בַּר זֶרַח מִן־בְּוֹטְרָא ׃ וּמִית יוֹבָב וּמְלִיךְ
תְּחוֹתוֹי חוּשָׁם דְמִן־אֲרָעָא דָרוֹמָא ׃ וּמִית חוּשָׁם וּמְלִיךְ תְּחוֹתוֹי
הֲדַד בַּר־בְּדַד דִּקְטַל יַת־מִדְיָנָאֵי בְּחַקְלֵי מוֹאֲבָאֵי בְּעִדָּן דִּסְדָרוּ
קְרָבָא עִמְהוֹן וְשׁוּם־קַרְתָּא דְבֵית־מַלְכוּתֵיהּ עֲוִית ׃ וּמִית הֲדַד
וּמְלִיךְ תְּחוֹתוֹי שַׂמְלָה דְמִן־מַשְׂרֵקָה ׃ וּמִית שַׂמְלָה וּמְלִיךְ
תְּחוֹתוֹי שָׁאוּל דְמִן פְּלַטְיוּתָא קַרְתָּא רַבְּתָא דְמִתְבַּנְיָא עַל־
כֵּיף פְּרָת ׃ וּמִית שָׁאוּל וּמְלִיךְ תְּחוֹתוֹי בַּעַל חָנָן בַּר־עַכְבּוֹר ׃
וּמִית בַּעַל חָנָן וּמְלִיךְ תְּחוֹתוֹי הֲדַר וְשׁוּם־קַרְתָּא דְבֵית־מַלְכוּתֵיהּ
פָּעִי וְשׁוּם אִינְתְּתֵיהּ מְהֵיטַבְאֵל בְּרַת־מַטְרֵד דַּהֲוָת לָעֵי
בְּמַטְרְדוּתָא

unde affertur aurum ; & Chavilam unde educuntur margaritæ Jobabum. Hi omnes filii erant Joktanis. 25. Shem Sacerdos magnus Arpaſdæus Shelach. 26. Eber, Peleg, Reu. 27. Serug, Nachor, Terach. 28. Abram qui Abraham. 29. Filii Abrahami Iſaak & Iſmaël. 30. Hæ ſunt & generationes eorum ; primogenitus Iſmaëlis Nebat ; deinde Arabs & Adbeel & Mibſam. 31. Thaijetha etiam & Shethoka & Meſobara, Hariph & Addarom. 32. Jetur Naphish & Kidduma: Iſti erant filii Iſmaëlis. 33. Filii autem Keturæ concubinæ Abrahami Zimran, Jokshan, Medan, Midjan, Jishbak, Schuach : Et filii Jokshanis Zemargad & Mezag. 34. Filii vero Midjanis Chavalad & Epher & Chanoc & Abida & Eldaa : Iſti omnes filii erant Keturæ. 35. Et genuit Abraham Iſaacum, erantque filii Iſaaci Eſau & Iſrael. 36. Filii Eſavi Eliphaz, Reüel & Jeüsh & Jaalam & Korach. 37. Filii Eliphazi Teman, Omar, Thephi & Gaatam & Kenaz & Timna & Amalek. 38. Filii Reüelis Nachath & Zerach Shamma & Mizza. 39. Filii vero Gebalis Letæus & Shobalæus & Tſibeon & Ana & Dithon & Ezer & Dithan. 40. Filii deinde Lotanis, Chori & Homam, eratque ſoror Lotanis Timna. 41. Filii Schobalis Aljan & Manachath & Ebal, Sephi & Onam: Filii verò Tſibeonis Ajja & Ana. 42. Filii Anæ Dishon ; Filii Dishonis verò Hem-

אֲתַר־מַפְּקָנוּת־דַּהֲבָא־וְיַת־חֲוִילָה אֲתַר־מַפְּקָנוּת מַרְגָּלִיתָא וְיַת־
יוֹבָב כָּל־אִילֵין בְּנוֹי דְיָקְטָן: שֵׁם כַּהֲנָה־רַבָּא אַרְפַּכְשַׁד שָׁלַח:
עֵבֶר פֶּלֶג רְעוּ: שְׂרוּג נָחוֹר תָּרַח: אַבְרָם אִיהוּא אַבְרָהָם:
בְּנוֹי דְאַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׁמָעֵאל: אִילֵין תוֹלְדָתְהוֹן בּוּכְרָא
דְיִשְׁמָעֵאל נְבָט וַעֲרַב וְאַדְבְּאֵל וּמִבְשָׂם: וְצַיְיתָא וּשְׁתוּקָא
וּמְסוֹבָרָא חֲרִיפָא וְאַדְרוּמָא: יְטוּר נָפִישׁ וְקִדוּמָא אִלֵּין הִנּוּן
בְּנוֹי דְיִשְׁמָעֵאל: וּבְנַיָּא דִקְטוּרָה פִּילַקְתָּא דְאַבְרָהָם זִמְרָן
יָקְשָׁן מְדָן מִדְיָן יִשְׁבָּק שׁוּחַ: וּבְנוֹי דְיָקְשָׁן וּמַרְגָּד וּמָזָג: וּבְנוֹי
דְמִדְיָן חֲוָלַד וָעֵפֶר וַחֲנוֹךְ וַאֲבִידָע וְאֶלְדָּעָה כָּל־אִלֵּין בְּנֵי
קְטוּרָה: וְאוֹלִיד אַבְרָהָם יַת־יִצְחָק בְּנֵי יִצְחָק עֵשָׂו וְיִשְׂרָאֵל:
בְּנוֹי דְעֵשָׂו אֱלִיפַז רְעוּאֵל וִיעוּשׁ וְיַעְלָם וְקוֹרַח: בְּנוֹי דֶאֱלִיפָז
תֵּימָן אוֹמָר צְפִי וְגַעְתָּם וּקְנַז וְתִמְנַע וַעֲמָלֵק: בְּנוֹי דִרְעוּאֵל
נַחַת זֶרַח שַׁמָּה וּמִזָּה: וּבְנוֹי דִגְבַל לֵיטָאֵי וְשׁוּבְלָאֵי וְצִבְעוֹן
וַעֲנָה וְדִיתוֹן וְאֵצֶר וְדִיתָן: וּבְנוֹי דְלוֹטָן חוֹרִי וְהוֹמָם וַאֲחוֹת
לוֹטָן תִּמְנָא: בְּנוֹי דְשׁוֹבָל עַלְיָן וּמָנַחַת וְעֵיבָל שְׁפִי וְאוֹנָם:
וּבְנוֹי דְצִבְעוֹן אַיָּה וַעֲנָה: בְּנוֹי דַעֲנָה דִישׁוֹן וּבְנוֹי דְדִישׁוֹן
חֶמְדָּן

Pentaſkenæos. 12. Et Pentapolitanos & Neſiotanos, è quibus exierunt Pelishtæi & Cappadoces. 13. Canaan verò genuit Bothniamum, qui extruxit Sidonem (primogenitus erat ille Canaanis) & Hethum. 14. Et Jebuſæos & Emorræos & Girgeshæos. 15. Et Hivæos & Arkæos & Antuſæos. 16. Et Luſatæos & Emiſſenos & Antiochenos. 17. Filii Shemi Elamitæ & Atturæi & Arpaſdæi & Lydii & Aramæi. 18. Armatſyæi etiam & Chulæi & Githræi & Mishchæi. 19. Arpaſdæus autem genuit Shelachum & Shelach genuit Eberum. 20. Ebero verò nati ſunt duo filii, uni nomen erat Pelego, quia diebus ejus diviſi ſunt incolæ terræ per linguas ſuas; at nomen fratris ejus Joktan quod ejus diebus inceperint anni filiorum hominis decurtari ob eorum peccata. 21. Joktan autem genuit Almodadum, qui menſus eſt ac diviſit terram funiculis, & Shalephum qui flumina eduxit ad terminos: Hatſarmavethum etiam qui locum inſidiarum paravit ad occidendum juxta viam; & Jerachum qui diverſoria conſtruxit ubi cuilibet ingredienti ut ederet biberetve venenum mortiferum exhibuit, & quicquid penes eum erat abſtulit. 22. Hadoramum quoque & Uzalum & Diklam. 23. Et Ebalum & Abimaelum & Shebam. 24. Et Ophirum

פנטסכיינאי : וית־פנטפוליטאי וית־ניסיוטאי דנפקומנהון
פלשתאי וית־קפוטקאי : וכנען אוליד ית־בותניאם הוא־דבנא
ית־צידון הוא־בוכריה דכנען וית־הרת : וית־יבוסאי וית־אמוראי
וית־גרגשאי : וית־חיואי וית־ערקאי וית־אנתוסאי : וית־
לוטסאי וית־חומצאי וית־אנטיוכאי : בנוי דשם עלמאי
ואתוראי וארפסדאי ולודאי וארמאי : וארמציאי וחולאי
וגיתראי ומישכאי : וארפסדיי אוליד ית־שלח ושלח אוליד
ית־ערב : ולערב איתילידו תרין בנין שום חד פלג ארום
ביומוי אי תפליגו דיירי־ארע אללישנהון ושום אחוי יקטן כטול
דביומוי שריאו שניהון דבני נשא לאיתקטעא מן־בגלל
חוביהון : ויקטן אוליד ית־אלמודד דמשח ופלגות ארעא
באושלייא וית־שלף דשלף ית־נהרוותא לתחומייא וית־חצרמות
דאתקין אתר כמנייא לקטלא עדי אורחא וית־ירח דאתקן
פונדוקין והוה כל דעליל למיכל ולמישתי הוה מוכיל ליה
סמא דקטול ונסיב כל מה דהוה ביתוי : וית־חדורם וית־
אוזל וית־דקלה : וית־עיבל וית־אבימאל וית־שבא : וית אופיר
אתר :

PARAPHRASIS CHALDAICA

IN LIBRUM I. CHRONICORUM.

CAP. I.

v. 1. ADAM, Sheth, Enoſh. 2. Kenan
Mahalalel Jared. 3. Chanoch, Methu-
ſhelach, Lamech. 4. Noah, Shem,
Ham & Japheth. 5. Filii Japheth
Gomer & Magog & Madai & Javan & Thubal &
Meshech & Thiras: nomina autem Regionum eo-
rum; Africa, & Germania, & Media & Macedo-
nia, Bithynia, & Mœſia & Thracia. *Liber alius*;
Germania, Getia & Media & Epheſus Bithynia &
Mœſia & Thracia. 6. Et filii Gomer, Ashchenaz
& Diphath & Togarma; nomina verò regionum eo-
rum Aſia & Perſia & Barbaria. 7. Filii verò Mace-
donis Alſu & Tarſus, Italion & Dardania. *Verbis
aliis*, Filii verò Javonis Elisha, Alam, Titſas, Ach-
zavia & Dardania, Ridom & Chamen & Antiochus.
8. Et filii Chami Arabs & Ægyptus & Aliachrak &
Canaan. 9. Filii Arabis Sindi & Indi & Semadæi
& Libyes & Zingitæ: Filii autem Mauritani, De-
margad & Mezag. 10. Arabs etiam genuit Nimro-
dum, ille cœpit eſſe fortis in peccato, homicida in-
nocentium & rebellis coram Dominô. 11. Ægyptus
autem genuit Nivtaæos & Mariotæos & Livkaæos &

תרגום
של דברי הימים .א

.א

אדם שת אנוש: קינן מהללאל ירד: חנוך מתושלח למך:
נח שם חם ויפת: בנוי דיפת גמר ומגוג ומדי ויון
ותובל ומשך ותירס ושום אפרכוותהון אפריקי וגרמניא
והמדאי ומוקדוניא ויתיניא ומוסיא ותרקי: ס״א גרמניא
ניתיה והמדן ואוביסוס ויתיניה ומוסיה ותרקי: ובנוי דגמר
אשכנז ודיפת ותוגרמה ושום אפרכוותהון אסיא ופרסוי
וברבריא: ובנוי דמוקדון אלסו וטרסוס איטליון ודרדניא
ל״א ובנוי דיון אלישה אלם תרסס אכזווייה ודרדנייה
רידוס וחמין ואנטיוך: ובנוי דחם ערב ומצרי ואליחרק
וכנען: ובנוי דערב סינידאי והינדקאי וסמדאי ולובאי וזינגאי
ובנוי דמוריאטינוס דמרגד ומזג: וערב אוליד ית נמרוד הוא
שרי למהוי גבר בחטאה שרי אדם זכאי ומרוד קדם יי:
ומצרים אוליד ית ניוטאי וית מריוטאי וית ליווקאי וית
פנטסכינאי:

תרגום
של דברי הימים

PARAPHRASIS CHALDAICA

IN

LIBROS CHRONICORUM.

Erford. deſunt. מסר—רי. *V.* 20. Noſter שוריא habuit reſcribimns שארא. *V.* 21. Sine vitio Noſter לאשלמא omittit. *V.* 22. Noſter אתייה dedit pro Erford. איתיהב inditus. *V.* 23. Noſter אלהיה omittit.

Et hæc ſunt Lector Benevole, quæ ad Illuſtrationem Codicis Noſtri adnotare æquum duxi. Vale.

tori, Erford. legit מארי Domino. Male etiam Noſter רמזא habet pro רוחא Spiritus quia ונתביה afflavit ſequitur. Erford. non ita bene legit שמיא pro עמיה. V. 17. לחוד omiſit Erford. ſed in Verſione Beckius addit attamen. V. 23. Malè deeſt in Erford. הוא אמון quod eſt in Paſuk & in Noſtro. CAP. XXXIV. V. 3. Non ſibi conſtat Erford. quando legit ובתרתי סרי שנין quod Noſter juxta Paſuk reddit per ומשיתטרי שנין שרי. V. 7. דארק defuit in Noſtro reſtituimus ex Erford. V. 9. Noſter Textum Hebræum ſequutus ויתבי Habitatores legit, male autem Erford. V. 10. Deeſt in Erford. בבית—עבדין: quod reſtituendum eſſet. V. 12. Defuit in Noſtro vox reſpondens Hebræo מבין quam דמליק extulimus. V. 13. Bene noſter legit עבוד רבא pro Erford. עיבידתא. V. 17. Defuit in Noſtro טקיסו. V. 21. Male deficit in Erford. למעבד. Verſ. ult. ערו Noſter legit pro Erford. עטרו. Male Erford. מבטר pro מבתר cum ת. CAP. XXXV. V. 3. Licet vox penultima בית deſit in Erford. addit tamen eam Beckius in verſione. V. 7. Deſunt in Erford. ותורין תלתא אלפין: V. 15. אתר deficit in Erford. quod tamen propter ſenſum adeſſe debet. V. 16. Noſter ſine vitio omiſit בית מקדשא. V. 24. תמן deeſt in Erford. & v. 25. ישראל defuit in Noſtro. CAP. XXXVI. V. 10. Noſter habuit עם כל רגגת, quod ex Paſuk corrigimus ponendo כְּלֵי pro כל vaſa pro omnis. V. 16. Male Erford. דחאים pro דחיים parceret. Ita etiam ex eadem radice melius Noſter v. 17. חס pro חאים Erford. V. 18. Noſter ואוף pro וכל in Erford. & in Paſuk legit. Paulo poſt in

de hôc inſtrumentô Sanhedrin fol. 101. 2. & 103. 1.
hôc modo : סנהדרין ק"א: ב' שלשה באו בעלילה (פי' ר"שי
שלא התפלל למקם אלא לבסוף אם לא תושיעני מה הועיל
לי שקראתי לך יותר משאר אלהות) אלו הן קין, עשו, מנשה
וכו' מנשה בתחלה קרא לאלוהות הרבה ולבסוף קרא
לאלהי אבותיו : *Tres venerunt hâc occaſione (Explicat Raſchi, quod non precatus ſit ad Deum niſi circa finem, ſi non adjuveris me, quid profuerit mihi quod invocarim Te magis quam alienos Deos) illi ſunt Cain, Eſau, Menaßhe &c. Menaßhe prius invocavit plures Deos, & circa finem Deum Majorum ſuorum.*
Et porrò סנהדרי' ק"ג: א" וישמע אליו ויהתר לו: ויעתר לו
מבעי לי' מלמד שעשה לו הק"בה כמין מחתרת ברקיע כדי
לקבלו בתשובה מפני מדת הדין (ר"שי : מדת הדין היתה
מעכבת שלא להקביל פני מנשה בתשובה : *Et exaudivit eum & ipſum circumſepivit : & extare deberet quod gratiam invenerit, hoc docet quod fecerit ipſi Deus ſicut foramina in cœlô ut acciperet converſionem ejus propter leges judicii. (Raſchi : Leges judicii impediverant ne acciperet faciem Menaßhe in converſione ipſius.* Et in Capitibus Rabbi Elieſer cap. 43. ita de cacabo
extat : פרקי ר"א פרק כ"ג נתנו אותו בכחבת אש ושם קרא
לכל אלהים אחרים שזבח להם ואין אחד מהם קורא ולא
עונה ומצילו אמר אקרא לאלהי אבותי בכל לבי וכו' וכשקרא
לאלהי אביתיו נעתר לו ושמע תפלתו : *Factus eſt ipſi in cacabô ignis, & ibi invocavit omnes alienos Deos, pro quibus immolavit, & nec unus eorum vocavit aut reſpondit, & protexit eum. Dixit invocabo DEUM Parentum meorum totô corde meô &c. & quum invocavit Deum Patrum ſuorum gratiam invenit, & exauditæ ſunt preces ejus.) V.* 13. Pro noſtro מברי Creatori,

אורחיהון דמוליתא & in Talmud. Babyl. מולאות Shab. fol. 52. Et in Talm. Hieroſ. מוליון Berach. c. 8. fol. 12. Varie autem à Variis Comentatoribus hæc Figura ænea deſcribitur. *Midrash Ruth* כילרה vocat quod à כלה *clauſit arcam* vel *ciſtam* denotat. פרקי ר"א autem במחכת in cacabô Menaſſen fuiſſe dicit. Non pigebit addere utriuſque Paraphraſin במדרש רות על פסוק גושי הלום : מדבר במנשה וכו' וילכח את כנשה בחוחים אמר ר' לוי בר חייתא עשו לו כילרה של נחשת להיות מסיקים האור תחתיו : והי' צווח צלם פלן צלם פלן שיזבי , כיון שראה שלא הועלוהו אמר זכור הייתי שהי' אבא מקרא אותי בצר לך ומצאוך וגו' ושבת עד ה' אלהיך כי אל רחום וגו' : אנא צווח לי , אי עני טב , ואי לא עני הא כלא חדא היא , כל אפיין שוין , באותה שעה עמדו מלאכי השרת וסתמו כל החלונות של מעלה וכו' מה עשה הק"בה חתר לו חתירה מתחת כסא כבודו כקום שאין מלאך יכול לשלוט וקבל תשובתו : Quod ita verto : *In Librô Ruth ſuper Textum Appropinqua hûc, dicit Menaſshe &c. Ceperunt Menaſshen cum hamis dicit Rabbi Levi filius Chaita fecerunt ei ciſtam ex ære ad calefaciendum ignem ſubtus; & vociferatus eſt : Idolum tale, Idolum tale protege me; quum vidit quod non juverint eum, dixit, memini, quod Pater meus me juſſerit legere, quando in pavore & anguſtiâ es, revertere ad DEUM tuum qui eſt miſericors : Ego clamabo ad eum, ſi reſpondet bonum eſt, & ſi non reſpondet certè idem eſt, omnes facies ſimiles ſunt. In eâdem horâ ſurrexerunt Angeli miniſtrantes; & obturârunt omnes feneſtras ſupernas, & quid fecit Deus, fodit ipſi foſſam ſub ſella gloriæ ſuæ, locum contra quem nullus angelus prævalere poteſt, & accepit converſionem ejus.* Loquitur

de

V. 12. Malè deeſt in Erford. למימר. *V*. 14. האלין ſine vitio deeſt in Noſtro: Item pro Noſtro ארום Erford. malè habet דהוה: *V*. 15. Non aſſequitur ſenſum Textus Hebræi Codex Erford. omittens ומן ידי אבהתי quod eſt in Noſtro. *V*. 18. Melius Noſter וקרו pro וקרא Erford. quia & ſequentem verſiculum uterque cum Plurali incipiunt. *V*. 21. Noſter מיכאל poſt דיי ponit, quod Erford. omittit. *V*. 23. Paſuk & Erford. omittunt לבית מקדשא quod Noſter de ſuo addit. Datur etiam in Noſtro ותפחקין pro quo Paſuk מגרנות & Erford. ומגרנין. *V*. 25. Incongruè ſane Erford. de Legatione ſervorum loquitur, quod ſola litera ח pro noſtro מ ipſi inſpiravit: Noſter pro כתושלחת עבדהי habet כתושלמת עובדוהי pro merito operum quod & Paſuk intelligit. *V*. 30. Noſter habuit מרי quod corrigimus per מוי. Deeſt על in Noſtro ante עלאה. Recte emendavit Lightfootius vocem noſtram במרובין mutando ו in ז quod eſt facillimum. *V*. 31. Male noſter habuit איתסק pro אתוזק, quomodo enim combuſtionem Jechiskiæ attribueremus ob oſtenſionem tabularum. Vide Targumiſtam. CAP. XXXIII. *V*. 3. Noſter ועבר pro Erford. ופלח coluit. *V*. 6. Male Erford. דכורו quia דכורו eſt *ariolus*. *V*. 10. Noſter omiſerat ואסתדנון בירא דנביא: quod juxta Paſuk ſupplevimus. *V*. 11. Omiſit Erford. בכירומנקיידה quod tamen Beckius ex Lightfootio addidit in Notis. *V*. 12. Male legit Erford. מולדרת quod ſummam Beckio attulit difficultatem, ut quale hoc inſtrumentum Menaſſis fuerit explicare nequierit. Noſter מולוות hîc, & *v*. 13. מולתא legit, quod nos *mulam* vertimus. מוליתא enim & מוליא mulam ſignificat: Uti in Targum. Hieroſolymitan. אורחיהון

דבח. *V.* 24. Deficit in Erford. וקטא—דיי. CAP. XXIX. Hujus capitis verſiculi 13. & 14. deſiderantur in Erford. *V.* 10. קדם defuit in Noſtro. *V.* 11. Sine ſenſu & connexione deſunt in Erford. לשמשותיה ולמהוי קדמוי: *V.* 17. Noſter cum Paſuk לאולמא Erford. autem להיכלא legit. *V.* 22. אודרקי defuit in Noſtro. *V.* 24. כהניא deeſt in Erford. uti etiam חזקיה v. 27. *V.* 28. Male legit Erford. מסתגרין pro משבחין. *V.* 31. Deſunt in Noſtro ſine vitio tamen ex Erford. ואיתיאו קהלא בכסין ותודתא. *V.* 34. Male in Erford. deſunt עד זמן דשיציאו עיבידתיה: CAP. XXX. *V.* 5. Erford. male omittit מרן ועד ſed Paſuk pro פמיעם habet ועד דן. *V.* 6. Noſter ויתובית pro Erford. ותוב לות. *V.* 15. Reſtituimus vocem וליואי quam contra Paſuk & Erford. omiſit Noſter. *V.* 18. Male in Erford. deeſt והבו uſque ad כדכתיב. *V.* 22. כל addit Erford.; ſed nonnulla in hôc verſu verba ipſi deſunt. *V.* 23. Male in Erford. deſideratur יומין—שבעא. CAP. XXXI. *V.* 5. Bene Noſter פיתגמא pro Erford. פתקוניא (quâ voce ita gloriatur Beckius quod primitivam invenerit, ut Lexicon Buxtorfii eâ augeri velit) ſed vox Hebræa הדבר ſemper à Targumiſta Noſtrô redditur פתגמא. Item חקלא Noſter pro Erford. ארעא bene legit. *V.* 7. Noſter omittit שביעאה ſeptimo quod tamen Paſuk requirit. *V.* 12. Deeſt in Erford. ממנא. *V.* 15. Quam maxime deſideratur in Erford. קדם יי למיתן אפרשותא. *V.* 20. Apponit Erford. כהדא pro כדא: CAP. XXXII. *V.* 5. Noſter ταυτολογίαν Erford. evitans Paſuk quam ſtricte ſequitur. *V.* 6. Omiſit Noſter לפתיותא. *V.* 11. Quam mendoſè לממסר Erford. legit pro למתן tradendi.

V. 12.

tem quam optime Comentator ille onus quod Beckio, explicatu fuit difficile: זכר בנוי ומה שרבה המשא והוא הנבואה עליו וספור יסוד בית האלהים שחזק הכל כתוב בספר מלכים וכבר פרשנו למה נקרא שמו מדרש: *Recordatus eſt filiorum ſuorum & ejus quod auxit vaticinium; & hæc eſt Prophetia ſuper ipſum & enumeratio fundamenti domûs Dei quam fundavit, omne hoc ſcriptum eſt in librô Regum, & dudum jam interpretati ſumus quare nomen ejus vocetur* מדרש. CAP. XXV. *V.* 4. Male ארעין deeſt in Erford. *V.* 5. גברין deeſt in Noſtro, ſed melius vertimus quam Beckius reliquas hujus commatis voces, ut ſic vox hæc ſine vitio abeſſe queat. *V.* 10. ביהודה defuit in Noſtro reſtituimus ex Paſuk. CAP. XXVI. *V.* 6. Noſter habet דעזה pro Paſuk יבנה. *V.* 8. In Noſtro defuit ארי תקיף quod juxta Paſuk ex Erford. reſtituimus. *V.* 9. Vocem mendoſam noſtram ביומיתא reſcribimus באומניא. *V.* 10. Defuit in Noſtro ובמישרא quod reſtituimus. *V.* 11. והוו ponendum pro והוה. *V.* 20. Sine errore vox Erford. מתמן abeſſe poteſt. CAP. XXVII. CAP. XXVIII. *V.* 2. Male Erford. בארחתא in ſingulari, cum Pluralem Paſuk & Noſter legant. *V.* 3. בר ויתם Erford. male pro בר אחז. Omiſit noſter porrò אחז quod reſtituimus ut connexionem cum verſiculis præcedenti & ſequenti faciamus, in quibus de Achaſo loquitur Paſuk. *V.* 12. Neſcio unde Erford. עזיהו pro שלם quod ultimum etiam eſt in Paſuk ponat. *V.* 14. Non datur in Noſtro neque in Paſuk quod Erford. hîc addit די שביאו quos abduxerunt. *V.* 19. Noſter habet cum Paſuk ישראל pro יהודה Erford. *V.* 22. Melius דעקא anguſtias legimus. *V.* 23. Habuit noſter טבח mactavit corrigimus דבח.

men Beckius in Latina verſione addit. CAP. XXIV. *V.* 2. Aſſentitur nobis Paſuk quando Noſter בעינו in oculis Erford. autem קדם legit. *V.* 9. Male omittit Erford. יְיָ poſt קֳדָם: *V.* 20. ביומא דכפוריא Egregia ſunt quæ Raſchi ſuper verba מעל לעם commentatur. גבוה מכל העם כדי לחשמיע קולו ובאיכה רבתי דורשסכך על עצמו שהיה שר גבורה מכל העם נביא וכהן וביום הכפורים וחתן המלך ולא נתירא מלומר נבואה ועל זה נאמר אם יחרג במקדש יי׳ כהן ונביא ובמותו אמר יראי יי׳ וידרוש כי לא הרגוני אלא שאמרתי שליהותו של מקום ומאחר שנהרגתי עליו מן הדין והגון וכדיי הוא שידרוש דמי וכן היה כי מיד נדר׳ דמו כי לתקופת השנה וגו׳: h. e. *Altior fuit omni populô, ut audiretur vox ejus, & in librô* איכה רבתי *interpretatio eſt confirmatus eſt ſuper ſeipſum, quia fuit Princeps altus præ omni populo, Propheta & Sacerdos & in die Expiationum, & Gener Regis, & non timuit dicere Prophetiam, & ſuper hoc dictum eſt, an juſtum eſt occidere in ſanctitate Dei Sacerdotem & Prophetam; Et de morte ipſius dicit videbit Deus & inquiret, quia non occiderunt me propter aliam cauſam, quam quia dixi nuntium à Deo, & quia poſtea occiſus ſum per eum, juſtum & æquum & dignum eſt ut inquiratur ſanguis meus, & ſic ſtatim fuit inquiſitus ſanguis ejus circa quadrantia Anni. V.* 22. Male Erford. דכר pro זכר meminit. *V.* 27. רמו מסקין מיסק: voces hæ Erford. Codicis nimium difficiles fuere Beckio, qui eas malè interpretatus eſt, ita ut nullus verbis inſit ſenſus. Melius noſter legit דמן מסקין מיסק: Maſora habet ירב pro quo Paſuk ורב unde ut Radak dicit עתיד במקום עבר Futurum pro Præterito ſumitur. Explicat autem

omiſit Erford. בפתגמי ante יהוא: CAP. XXI. *V.* 1. Incurius ſcriba omiſit ואתקבר in Erford. *V.* 4. Noſter omiſit בחרבא gladio, quod tamen Paſuk habet. CAP. XXII. דישראל in fine verſiculi ultimi deeſt in Noſtro & in Paſuk. CAP. XXIII. *V.* 5. Male Erford. legit ברדת pro בררת atrium. *V.* 8. Deeſt in Noſtro quod juxta Paſuk eſſe debet עם מטרת שבתא: *V.* 11. Neſcio quid Erford. Codex hîc conjungat omittendo די לא הוה מזרעיה דדוד, quod tamen neceſſariò hîc requiritur. Super verba דאיתקבלת על ריש"ה ita Raſchi comentatur: היא העטרה שלקח דוד מרבת בני עמון כד כתיב ויקח דוד עטרי מלכי ותהי על ראש דוד ומשם והלאה היו מלכי יהודה מניחיי אותה נזר על ראשם: ועת העדות זה ספר תורה וכן הוא אמר וקרא בו כל ימי חייו ורבותי' אמרו הנזר זה העדות שכל הראוי למלכו' הולמתו ושאינו ראוי למלכו' אינה הולמתו: *Hæc eſt corona quam ſumpſit David à Principe Filiorum Ammon, ſicut ſcriptum eſt, & ſumpſit David coronam Regis eorum, & fuit ſuper capite Davidis, & inde ulterius Reges Jehudæ poſuerunt illam coronam ſuper capita ſua, & teſtimonium (coronationis) eſt Liber Legis: Atque ſic dicit ſcriptura, & legat eam omnes dies vitæ ſuæ; Et Rabbini noſtri dixerunt, corona eſt teſtimonium quod ille fuerit dignus regnô quum adaptavit ſe ei, & qui non fuit dignus regnô, hujus capiti ſe non adaptavit.* Malè in ſuper Codex Erford. mediam ac ultimam hujus commatis partem legit. *V.* 13. Addidimus ex verſic. 21. ſequenti quod Paſuk habet & in Noſtrô defuit דארעא. *V.* 15. Noſter cum Paſuk מרווה omittit. *V.* 16. Non cohæret verſiculus hic quia deſunt in Erford. בין מימריה ובין כל עמא quod tamen

Male Erford. in Plurali habet סקו ואצלחו quia Micha Propheta ad Regem loquitur Iſraelittarum. Bene igitur Noſter legit. *V.* 15. Defuit in Noſtro בשום ד״י quod ex Hebr. reſtituimus. *V.* 18. Male deeſt in Erford. חמית—ד״י. *V.* 19. Non adimplet ſenſum Codex Erford. omittendo ואמר ante דין. *V.* 24. Omittit Exford. בנוא; Noſter autem & Paſuk addunt. *V.* 31. Addit Noſter בְּרַם quod in Erford. & in Paſuk deeſt. *V.* 33. ונעמן Vide מדרש שוחר טוב. fol. 36. c. 1. רַבָּ Magnum tranſtulimus, quia Nomen Regis Syriæ fuit Benhadad non Rabi. CAP. XIX. verſiculus tertius totus defuit in Noſtro, reſtituimus juxta Paſuk. *V.* 8. Noſter בין: Cod. Erford. autem מִן ex, aſt idem eſt quoad ſenſum. *V.* 10. דהייב דין בין דם לדם ובין דם קטול Ita Raſchi ſuper verba לגברא־ רציחת שוגג למזיר: *V.* 10. Deficit in Erford. קטול. CAP. XX. *V.* 2. עַם populus deeſt in Erford. *V.* 6. Sine vitio deeſt שריא in Noſtro; prout quoque דארעא in Erford. *V.* 11. Noſter juxta Paſuk habet מאחסנתך Poſſeſſionem tuam: Erford. autem מאחסנתנא hæreditatem noſtram. *V.* 12. Medius deeſt in Erford. *V.* 16. Erford. habet דאוריקות בלילא quod Paſuk הציץ legit; Noſter autem דאודיקות בלילא quod Laminam Coronariam vertimus; ſed anne potius Erfordienſi Lectioni aſſentiendum ſit, dubito, quia *viriditas mixta* proprius accedit ad *florem* in Paſuk. *V.* 21. Supplevimus quod eſt in Erford. & in Paſuk, קדם יי ומשבחיא in Noſtro. *V.* 23. Erford. habet סגי להדא הוא: quod Noſter סגיא הוא exprimit. *V.* 26. Male deeſt in Erford. הדין: *V.* 32. אבוהי defuit in Noſtro addidimus. *V.* 34. Male omiſit

egiſti quæ deeſt in Erford. *V.* 14. קיסיבוסמיא: ubi Raſchi ſequenti modo fatur: מיני בשמים הם והבשמים היו מרוקחים במרקוזות מעשה רוקח מרקחת וזה פתרין מרוקחים במעשה רוקח: שרפו לו בשמים טובים לאפר ואותו אפר זרו עליו ויש מפרשין כמו ששורפין על המלכים ומהו שורפים וכו' ועוקרין על המלכים: *Variæ Aromatum ſunt ſpecies, & illa aromata fuerunt condita in unguentis ad modum unguenti aromatici, & hæc eſt ſignificatio; Conditi ſunt in opere Pharmacopæorum. Accenderunt illi aromata bona in cinerem (redigenda), & illum cinerem ſparſerunt in eum: & aliqui dicunt quomodo accendatur ſuper Regibus, & quid accendatur &c. & eradicetur ſuper Regibus.* Et Radak ita dicit: ומינים תרגום למינהו לזנוהי: שריפת הבשמים והמרקחות: ור"ל פירשו שהירה מנהג המלכים לשרוף בשעת מיתתן פשתן וכלי תשמיטו: *Et aromata interpretatur de aromatibus ſecundum ſpeciem ſuam: Crematio condimentorum & unguentorum. Et Magiſtri noſtri beatæ memoriæ interpretantur, quod fuerit mos Regibus accendere in tempore mortuis linteum & vaſa quibus uſi ſunt.* CAP. XVII. *V.* 3. Deficit in Erford. קדמיא licet in Verſione Beckiana adſit. *V.* 6. דתקנן deeſt in Erford. *V.* 11. In Noſtro defuit ותישיא——כמאה: *V.* 14. Supplevimus in noſtrô מניניהו: *V.* 18. Omiſit Erford. ותמניא octoginta, quod tamen extat in Paſuk & Noſtro. *V.* 19. Melius in ſtatu conſtructo בקירוי quam בקירוין quod noſter habuit. CAP. XVIII. *V.* 2. Noſter נכס, male autem Erford. נסב, Paſuk habet זבח mactavit. *V.* 5. Addidimus לקרבא quod defuit in Noſtro. *V.* 12. Erford. omittit מליל quod tamen ſenſus commatis requirit. Item Noſter cum Paſuk legit טבא pro שוה Erford. *V.* 14.

Male

V. 7. Habuit Noſter אנשים quod quia Hebræum eſt mutavimus in אנשי ſtatu conſtructo ob ſequentem vocem. *V.* 8. אגלין poſuimus pro noſtro אגלא quia in Paſuk eſt Pluralis; Adjicit noſter אלהא quod etiam extat in Paſuk licet non ſit in Erford. *V.* 9. Pro לכון כהניא Noſter habet לכון כומרין: *V.* 15. Deficit in Erford. יהודה——והוה. Item male conjungit Erford. Codex חבריתה pro חבר ית. CAP. XIV. *V.* 4. Notam Accuſativi Caſus יַת ex Erfordienſi addo. *V.* 6. Accuratè vertit Targumiſta noſter ex Hebræo verba ultima hujus commatis: Erford. habet ארום שבק יי ליה: Noſter autem כי אנח יי ליה: *V.* 7. Deeſt in Erford. אלהנא——תבענא. *V.* 11. Iterum deficit in Erford. איסתמכנא ובשום מימרך. *V.* 14. Pro noſtro הות פחדא דיי: Erford. habet הוה דחלא מן קדם יי. CAP. XV. *V.* 3. Conjunctio vocum duarum וסטובתך in diverſa traxit Beckium: Optime noſter legit וּסְמֵי בָתַר. *V.* 13. Corrigimus vocem noſtram סערין opem tulerunt ex Erford. mutando ע in ג, סגדין quia adorare magis ſenſum Targumiſtæ exprimit quam opem ferre. *V.* 3. Pro noſtro כולדין melius ex Erford. ponimus כומריא; uti vox hæc commate 9. capitis præcedentis occurrit apud Noſtrum. *V.* 3. כהין מליף Raſchi ita commentatur: שאין מישואל להם שום דברתור' משר הכי לא יורו אתכם הכהנים: *Non eſt qui interrogat eos aliquid de Lege, propter eam cauſam non inſtruent vos Sacerdotes.* *V.* 9. Melius legimus וכנש quam ואכנש in Noſtro. *V.* 16. Malè legit Erford. אביה pro noſtro אמיה & Hebr. אם. CAP. XVI. *V.* 9. Addenda eſt vox איטפשתא ſtulte egiſti

omittit Targumiſta noſter. *V.* 21. Incuriè omiſit ſcriba Cod. Erford. עם עבריא uſque ad דאפריקייא : *V.* 24. Pro דבוץ byſſina Erford. habet דכין pura. Vocem קרנא quam Noſter habuit mutavi in קרבא ut reſpondeat Hebr. נֶשֶׁק arma. *V.* 25. Noſter tantum מאה 100 pro Hebr. לאפין mille legit. CAP. X. *V.* 6. ארין omiſit Erford. licet in verſione *huic* populo dixerit. *V.* 16. Verbum חמון viderunt deficit in Erford. *V.* 17. Pro דהוו Erford. Noſter ד affigit voci יתבין. *V.* 18. Supplevimus יתבניא quod defuit in Noſtro. CAP. XI. *V.* 7. 8. 9. hujus Capitis deſunt in Erford. *V.* 11. Male Noſter habuit וסקין pro ושפיץ fortificavit. *V.* 14. Correximus in Noſtro ואחזתהון pro ואחודתהון quod alterum Hebræum ſit. CAP. XII. *V.* 5. Addimus דְ ante verbum אִיתְכְּנָעוּ. *V.* 13. Omittit Erford. ושבסרי uſque ad בירשלם. *V.* 14. Non explicat Noſter vocem נעמרה quod ſit ſpecies ululæ prouti Jalkut ſign. 44. habet, ſed ſimpliciter Amonitidem eſſe dicit uti & Textus Hebræus. *V.* 16. Noſter omiſit vel Copulativum ו ſolum, vel cum adjecto בין. CAP. XIII. *V.* 2. היא הות מיכה. Raſchi egregie in h. l. comentatur, quod quia jam Latine redditum à Beckio eſt, hîc addere ſuperſedemus. Hoc commate deſunt in Erford. אוריאל uſque ad למדבר. *V.* 3. Erford. in ſingulari habet ארתכירה Noſter סידרי קרבא in plurali, quarum poſterior vox in Erford. deeſt. *V.* 5. Mutile admodum comparationem aquarum marinarum cum Domo Davidis profert Erfordienſis Codex; noſter accurate, ut ſolet, eam habet דמתמתקן—אפשר: *V.* 6. Supplevimus ברא דויד quod defuit in MS. Noſtro.

V. 7.

derit Benedictus: *V.* 11. Male noſter habuit כישייא pro כבשייא gradus. *V.* 12. Deficit vox לְבַר in noſtro, addenda. *V.* 14. Noſter plane aliter verſum hunc habet quam Erford. magis tamen cum Paſuk concordat, præterquam quod pro voce ערב ponat סיסטוותא: Eam autem an nominem urbem סוסיתא cujus ſit mentio in Vajikra Rabba, quæ prope Tiberiaden fuit? *V.* 15. Noſter דדהבא סנינא. quarum ultimam vocem omiſit Erford. eumque verſiculo ſequenti inſeruit. *V.* 16. Noſter ומנינן pro Erford. ויהב יתהון. Multo aliter noſter extulit verba ultima commatis hujus: מקירת מלכיא: Erford. autem יערא דכרמלא. In Hebræo eſt יער הלבנון: in quæ verba ita fatur Raſchi. בית גדול בנה שלמה בירשלם כדמוכח לקמן וכל אותם מגינים לקח שישק ומריבוי עצי לבנו הגדולי׳ עשאו כדכתיב במלכי׳ ויבן את בית יער הלבנון על ארבע טורי ארזי׳ ושם נתן אותם מגיני׳ והוא שכתו׳ ותבט ביום ההוא אל נשק בית היער: *Cum magnâ vi ædificavit Shelomo in Jeruſalem, ſicuti oſtenſum eſt antea, & omnia illa ſcuta ſumpſit Schecheb, & ex multis magnis arboribus Libani fecit ea, ſicut ſcriptum eſt in libris Regum. Et ædificavit domum ſylvæ Libani ſuper quatuor columnas abietum, & poſuit ibi ſcuta illa.* Hanc domum refrigerii autem (prouti Jonathan 1 Reg. 7. 2. etiam verba Jaar Libanon domum refrigerii tranſtulit) in ſylva Libani exſtruxit Salomo, quæ uti Ralback ait fuit להתקרר שם לימות החמה: *Refrigerandi tempore æſtivo ibi exſtructa.* Idem hoc habet verſiculo 20. proxime ſequenti. Vid. Kimchius & Gerſonius Comm. in 1 Reg. 7. 2. *V.* 17. רבא deficit in Erford. *V.* 20. Ταυτολογίαν Erfordienſis odicis דהבא & paulo poſt דהב

 omittit

aſt Textus Hebræus קהלא דישר' habet. *V.* 5. Defuit in noſtro & Erford. מכל שבטיא דישראל quod reſtituimus. *V.* 11. Malè deeſt in Erford. ית ארונא דתמן. *V.* 16. Melius noſter legit ית pro על Erford. ante vocem ארחתהון. *V.* 17. די ante יסוברון deficit in Erford. uti quoque הדין ante די בניתא. *V.* 22. Melius legimus וְיוֹמִינֵיהּ pro וַאֲמִינֵיהּ Juramentum. *V.* 29. Noſter legit דיהא pro Erford. תהי בכם. *V.* 34. Incuriè ſcriba Erford. ארום poſuit pro כד. *V.* 41. Tota Commentatio Beckiana de Divinitate Spiritus S. per vocem קום ſurge, quam Erford. קדם legit contra ipſa Hebræi Textûs verba, cadit. Noſter paulo poſt אל שדי habet pro Erford. שדי quod tamen magis Hebræo convenit. CAP. VII. *V.* 1. Deeſt, quod tamen in Paſuk etiam extat, in Erford. ואשתרבבת. *V.* 8. Omiſit noſter ההיא Erfordienſe. *V.* 11. על לבא lege. *V.* 14. Erford. ſine ratione omittit מן קדמי ויתובון: uti etiam: *V.* 17. Conditionalem אין ab initio commatis. *V.* 18. Male Erford. על pro אם cum, poſuit. CAP. VIII. *v.* 6. Peſſimè Targum Erfordienſe vocem לבית ſine ſenſu ante דשלמה extulit, melius noſter לביה *animum* legit, loquitur enim Paſuk non de domo Salomonis, ſed de ſolo Salomone. *V.* 7. Malè Erford. מסיק præcedente voce למסקי habet, cum tamen מסין melius tributa ſignificet. Beckius unam harum vocum radicem eſſe credidit. *V.* 11. Noſter ולא כשר loquens de Domo Dei, Erford. autem omittens ולא de Palatiô novô pro filiâ Pharaonis conditô loquitur. *V.* 15. Totus hic verſiculus in noſtrô defuit ſupplevimus ex Erford. CAP. IX. *V.* 8. מברך omiſit Erford. licet Beckius in verſione addiderit

Eravnæ fuit in eôdem monte Moriâ, ſicut mentio ſit in librô Chronicorum, & videtur electus eſſe iſte locus ad exiſtendam in eô domum ſanctitatis olim. Et hic eſt locus in quô Abraham ædificavit altare ad ligandum Iſaacum filium ſuum, quia ille etiam in monte Moriâ fuit, ſicut mentio ſit in Lege. *V.* 4. Erford. omittit addenda על אפי אורכא ante פותיה : ut & *v.* 8. ופותיה אמין עשרין ante וחפהי. *V.* 11. Melius noſter legit חד pro Erford. חורנא. *V.* 17. וִקְרָא & vocavit defuit in noſtro. De utroque nomine (על שום בועז) Raſchi ita commentatur : יכין ובועז : יכין על שם מלכו׳ בית דוד שנמשל לירח כדכתי׳ הירח יכין עולם בועז ישיש הגבו׳ לרוץ והבית בבועז כמו מ״ בנח ינחמנו בשמואל כי מיי שאלתיו : *Jochin & Boas : Jochin ob nomen Regum Domûs Davidis ſimilis eſt lunæ, uti ſcriptum eſt, luna præparata erit æternùm Boas. Gaudet ſicut vir fortis ad currendum ; & litera* ב *in Boas ſicut* מ *in Noach conſolabitur nos, in Samuele, quia à Dominô petii eum.* CAP. IV. *V.* 16. Male Erford. Codicis vocem אבוהי Beckius credidit Nomen Proprium, quum Pater ejus ſit vertenda. Noſter רביה habet. CAP. V. *V.* 1. Omiſit Erford. כל ante מניא quod tamen Beckius in verſione addidit. *V.* 4. Noſter juxta Paſuk לואי Erford. autem כהניא legit, quod tamen quoad ſenſum idem eſt, quia Levitæ officiô Sacerdotum ſæpe fungebantur uti 2. Chron. 29. 24. legitur. *V.* 8. Omittit Paſuk & Codex Erford. לעילא furſum quod Noſter addit. *V.* 9. מן ארונא *ab Arca* contra Paſuk deeſt in Erford. *V.* 10. Non ita bene Erford. שרידיא pro noſtro שרירִיא confirmatæ legit. CAP. VI. *V.* 3. Noſter habet קהלא די׳

aſt

Paſuk extat. *V.* 4. Noſter habet כר ארקין pro Erford. בדארקין. *V.* 5. Meritò noſter וכל ante קהלא quia magis cum Paſuk convenit omittit. *V.* 7. Noſter תיבעי *pete* quod Erford. melius legit תְּבַע uti 1 Reg. 22. 5. תבע כען in Jonath. *V.* 11. Noſter תבעתא petiiſti pro Erford. שאלתא. *V.* 14. Deſideratur in Cod. Erford. ופרשין והוו ליה אלפא. CAP. II. *V.* 4. Noſter & Erford. habuere שבייא pro quô melius שבתייא. *V.* 6.* Male omiſit Erford. ושמיא מיציעיתא quia in Hebræo Cœli, & Cœli Cœlorum, tria qs: cœla nominantur: Noſter tamen male שמא pro שמיא. Item עלמא *mundus* noſter legit pro Erford. עמא *populus*. *V.* 7. Melius noſter cum Onkeloſo Exod. 39. 6. & alibi habet כתב ſcriptura quam Erford. שטר quia hoc inſtrumentum contractûs vel literas obligatorias, de quibus hîc non fit mentio, ſignificat. *V.* 8. Sine vitio noſter omittit vocem עין, quæ ſi rectè poni deberet antecedens vox in ſtatu conſtructo eſſe deberet קיסי non קיסין. *V.* 11. Melius noſter מניתך præfecit te pro Erford. מני יתך. *V.* 14. Malè deſiderantur in Erford. hæc בפרזלא באבנא ובקיסיא: *V.* 18. Erford. גוברין viros habet pro חבורן ſocietates, utrumque tamen non convenit cum Paſuk: Melius autem חבורן legimus, quia עבר fecit, præcedit. CAP. III. *V.* 1. יצחק בריה לעלתא &c. Ad quæ verba addere licet Comentarium R. L. B. Gerſonis in 2 Sam. 24. 17. והנה גרן ארונה היה בהר המוריה כמו שנזכר בספר דברי הימים וידמי שנבחר זה המקום להיות בו בית המקדש מקדם והוא המקום שבנה אברה׳ בו מזבח לעקד את יצחק בנו כי הוא היה גם כן בהר המוריה כמו שנזכר בתורה: h. e. *Et nunc granarium Eravnæ*

ritur. *V.* 14. Male Noſter יועץ & מליך conjunxit, cum utrumque Conſilium ſignificet, forte יועץ in Hebræo Textu nomen proprium eſſe credidit. *V.* 17. ליואי ante ליומא ſuperfluum non datur in Erford. Item Ponit Erford. תריסר duodecim pro תרין תרין bini bini quod & cum Paſuk congruit. CAP. XXVII. *V.* 1. Deeſt in Noſtro פלגותא & in Erford. חרא ſtatim poſt. *V.* 4. תנײנא ſecundi, defuit in noſtro quod addimus. *V.* 18. Deſunt in Erford. מאחי דוד לשיבט יששכר: Male etiam noſter habuit מיכה pro מיכאל ex Hebræo. *V.* 33. Noſter שושבינא pro Erford. חברה ſodalis habet. CAP. XXVIII. *V.* 1. Melius noſter legit וכנש quam Erford. ואכנש quia hoc Futuri temporis eſt. Eodem hôc commate noſter חילא omiſit ſed ſine vitiô. *V.* 2. אחי ante כל בית deeſt in Erford. *V.* 9. Male noſter legit דעית pro דַע יַת ut & קומוי pro קדמוי: *V.* 10. כדין *nunc* deeſt in Erford. *V.* 13. à voce ולכל uſque ad finem hujus commatis deeſt in Erford. *V.* 21. Noſter פולחן *opus* pro Erford. עבידת habet. CAP. XXIX. *V.* 2. Omiſit Erford. ופרזלא לעובדא דפרזלא: quod addendum eſſet. *V.* 5. Noſter נַגִּירַיָּא *Sagittarios* Erford. autem גִּבְרַיָּא Viros melius legit. *V.* 7. חֲוִוין *Drachmas* Noſter habet pro Erford. זוּזִין. *V.* 11. Deeſt in Erford. בגבורתא דבתא. *V.* 15. Noſter legit בכולא בעופא quod ex Hebræo reſcribimus כטולא נעופא *ſicut umbra avis*. *V.* 28. באתרוהי in loco ejus melius noſter quam Erford. תחותוה:

Circâ LIBRUM SECUNDUM ſequentia annotanda eſſe æquum duxi: Et quidem. CAP. I. *V.* 2. Omiſit Erford. רבא לכל ante *Iſrael*, quod tamen in

cauſtum ſed templum ſignificat, hoc autem Davidem ibi extruxiſſe nec ex verſiculô hôc colligi poteſt, nec ex hiſtoriâ conſtat. *V.* 23. Defuit in Noſtro תורייא לעלתא quod ex Erford. Codice reſtituimus. *V.* 27. Deeſt in Cod. Erford. ל״ין לתיקה׳. CAP. XXII. *V.* 1. דכשר idoneum deſideratur in Erford., ut & *v.* 2. פסולין למפסל אבנין : *V.* 4. סַגִּי Erford. habet pro לסוגעא plurima. *V.* 9. Verbum יהי deſideratur in Erford. *V.* 13. הא ante בכין deeſt in Erford. prout etiam *v.* 15. עבדי : *V.* 19. Malè omiſit Erford. hæc verba : וקומו ובני ית בית מקדשא דיי אלהכון. Paulo poſt in noſtro defuit לביתא quod ſupplevimus. CAP. XXIII. Hujus capitis verſiculi 7. 10. 12. 15. 21. 23. deſiderantur in Erford. *V.* 3. Pro ומנו Noſtro Erfordienſis habet וְאִתְמְנִיאוּ quod potiùs legerem. *V.* 13. הוא ובנוהי ipſi & filii ejus deſunt in Erford. deſiderantur etiam *v.* 24. רישי אבהן מניינהון & *v.* 32. משכן זמנאוית : CAP. XXIV. Deſunt in Cod. Erfordienſi commate 22. 24. 25. 26. 27. & 29. hujus capitis. *V.* 4. Defuit in noſtro לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן quod juxta Textum Hebræum reſtituimus. *V.* 6. Multum negligens fuit ſcriba Cod. Erford. omittens : אלעזר ודמתאחד מתאחד אשתה עשרי למטרת : CAP. XXV. Hujus capitis verſiculi 4. 11. uſque ad 31. deſiderantur in Cod. Erford. *V.* 1. גברי deeſt in Erford. ſupplevimus paulò poſt בכנרין quod defuit in noſtrô. *V.* 2. Vox ונתניא deeſt in Erford. *V.* 3. ו poſt חשביא abeſſe debet in Noſtro. *V.* 6. Varias Muſicæ ſpecies omiſit Erfordienſis. CAP. XXVI. v. 5. deeſt in Erford. כד איתיוהי ואעניעוהי בביתידה : *V.* 7. Deeſt אדם in Paſuk & in Erford. אלזכר quod tamen hîc requiritur.

בדבר כי הוא ביד ייי לבד אבל בשנים היה חרפה בגוים בנוטם לפני אויביהם ונגפים לפניהם וכן ברעב כי היו הולכים בארצות הגוים והיו חרפי בהם וכן אומר הכתוב ולא אתן אתכם עוד חרפת רעב בגוי׳: Quod ita verto: *Hoc eſt peſtis, ſicut illic, manus Domini erit in beſtiis tuis, & adhuc per famem: Quamvis quæ ſunt in manu Dei, cadere poſſint etiam in manus hominum quando abeunt in Ægyptum, aut in alia loca ad emendum frumentum & panem; ſed peſtis nihil aliud eſt quam manus Dei ſolummodò, propterea intelligo verbum, in manum Dei, hoc eſt, peſtis, ideò ille elegit peſtem, quia eſt in manu Dei tantummodò; ſed per duo* (reliqua ſc. mala propoſita Davidi à Deo per Prophetam) *fuiſset ignominia inter gentes, in fugiendo ab inimicis, & in occiſum eſſe ab ipſis, & per famem: Quia abiiſſent in regiones gentium, & fuiſset ignominia inter eas: Unde dicit Scriptura; Et non addam ignominiæ veſtræ, famem inter gentes. V.* 13. גיברא redundat in Codice Noſtro; אין pro אם Poſui. *V.* 15. Deeſt in Erford. דאמר למיעבד quod ſe facturum dixerat. Super verba טול אֲבִישָׁי ita Radak 2 Sam. 24. 16. רב אתה הרף די במגפה אל תשחת ירושלם וישבו דרש אמר : ידיך לו חק״בה למלאך טול הרב שבהם באותה שעה מת אבישי בן צרויה ששקול כרובה של סנהדרין : *Satis peſtis* regnavit: *Non perdes Jeruſalem, & eſt ibi allegoria; Dixit Deus Angelo: Tolle Doctiſſimum, qui inter eos eſt, in illâ horâ mortuus eſt Abiſai filius Zerujæ, qui æſtimatus eſt ſicut plures ex Conciliô. V.* 16. וספריא ſcribæ deeſt in Erford. *V.* 20. Defuit in noſtro עמיה cum ipſo, quod ſupplevimus. *V.* 22. Erford. habet בית Domum pro ביה in eô: בית מרבחא enim non holocauſtum

הגתי ובספר שמואל אלחנן בן יערי בית הלחמי את גלית הגתי וכי: h. e. *Elchanan filius Jairi Lachmi frater Goliathi Gathitæ, & in librô Samuelis Elchanan filius Jairi, domus Lachmi cum Goliathô Gathitâ.* *V.* 6. Ex Targum Joſephi. Prov. 6. 13. vocem noſtram וציבעתיא reſcribo וְאֶצְבְּעָתֵיהּ. *V.* 8. Bis ביד habet Erford. Codex. CAP. XXI. *V.* 7. על redundat in Erford. *V.* 10. Pro בחר Erford. habet ברור Elige, quod tamen idem eſt. *V.* 13. Miror Beckium ita male אוריא׳א & עבורא vertiſſe. Quid enim fames cum Urim? Nunquam autem David famem à ſe averruncare voluiſſe crederem, per generalem hanc rationem, quia *Urim* plena *transgreſſione.* Noverat enim populus Iſrael Davidem patrâſſe mala, ſine electione famis. Quomodo autem quæſo David famem eligere potuit, quæ non ipſi ſed populo tantùm nocumento eſſet aliter quam implendo granaria ſua frumento, unde nullum populo accreſceret emolumentum. Inde verba illa ita interpretamur ut אוריאייא granaria עבורא autem frumentum ſignificet. Prior vox ſæpe apud Targumiſtas occurrit pro ſtabulo, arcula &c. E. g. Eſa. 1. 3. וַחֲמָרָא אוּרְיָא דְמָרוֹהִי: Et Eſther. 6. 10. בְּרֵישֵׁיהּ דְאוּרְיָתָא: Vox Poſterior pro frumento ſumitur Joſ. 5. 10. ואכלו מעבורא דערעא: Et à Jonathane Joel 1. 10. סף עבורא: & alibi paſſim. Egregia ſunt quæ de colloquio Davidis cum Gathe circa verba: נפלה נא ביד יהוה: Radak 2 Sam. 24. 14. habet: זהו הדבר כמו הנה יד יי׳ הויה במקנך ועודכה ברעב אע"פ שהוי ביד יי׳ יפלו גם כן ביד אדם שילכו למצרים או לשאר ארצות לשבור בר ולחם אבל הדבר אין בו אלא יד השם לבד לפיכך המובן מפלת ביד יי׳ הוא הדבר לפיכך בחר הוא

בדבר

redundat, & על quod præter Erford. Jonathan etiam habet, ſine vitiô in Noſtrô abeſt, quia nota Genitivi Caſus דְ idem præſtat hôc locô, ſed ſi addendum foret על, tum ד adeſſe debet uti v. 17. ממנא על סנדרי. CAP. XIX. *V.* 2. Pro שלח miſit quod eſt in Noſtro, Erford. שדר quod magis frequens eſt. *V.* 4. Vocem ופסיק à Paſuk requiſitam ex Jonath. 2. Sam. 10. 4. reſtituimus. *V.* 12. Pro אין Chaldaico, Erford. habet אם Hebraicum. Item מנך ponendum pro עמך. *V.* 17. וסדר לקבלידהון ex Erford. addimus. CAP. XX. *V.* 1. Defuit in Noſtro ואתא & venit quod juxta Textum Hebræum reſtituimus. *V.* 2. In Cod. Erford. deſunt : ובה קביעא אבן טבא דהוית טימין דידה קנטינר דדהבא סנינרה : Et paulô poſt דהוה quod ſuperfluum è noſtrô rejecimus. *V.* 3. Melius Noſter legit סיפורין quam Erford. ססיפורין, ſi de Tonſoribus ſermo eſt, ſin autem de acutis, Erford. melius legit. Item in Noſtro deficit וכל עמא quod reſtituendum. *V.* 4. Ex Hebræo addo fini verſûs ואתברו. *V.* 5. דוד בר ישי; Raſchi ſuper verba אלחנן בן יעיר in Hebræo occurrentia ita commentatur : אחד מגבורי דוד היה את לחמי אחי גלית הגתי ועץ חניתו כמנור אורגים כאותו עץ עגול שכורכין בו הבגד בשעת הארג ויונתן תרגום אותו פסוק בשמואל וקטל דוד בן ישי מחי פרכות בי מקדשא דמבית לחם : h. e. *Unus Fortium Davidis fuit Lechma frater Goliathi Gathitæ, & lignum ſcuti ejus, ſicut baculus Textorius, ſicut lignum quod rotundum eſt, circa quod volvunt pannum quando texunt; Et Jonathan interpretatur Textum in Samuele, & occidit David filius Iſai de Velo in ſanctitate Domûs Bethlehem.* Et R. D. Kimchi ita loquitur: אלחנן בן יעיר את לחמי אחיגלית

הגתי

comma defuit in Noſtro, quod juxta Textum Hebræum reſtitutum eſt. *V.* 32. עשבא herba pro עסבא Erford. *V.* 33. בלא Erford. pro כל omnis; vertit tamen Beckius ſine diſcrimine prouti eſſe debuit. *V.* 34. לטול די legit Noſter pro Erford: ארום quia. CAP. XVII. *V.* 1. Primum דור Codex noſter omiſit quia redundat hoc aut ſequens. *V.* 5. עמי deeſt in Erford. ut & ומשילה, quod elegantiæ Chaldaicæ ergo reſtituendum. *V.* 6. דמללא loquendo in Cod. Erford. deſideratur. *V.* 19. Codex noſter רבותא Magnificentia, Erford. רעותא deſiderium, Hebræus autem Textus הגדולה quod noſtræ lectioni Reſpondet, habet. Redundat paulo poſt in Noſtro ית עבדך ſervum tuum poſt להודעא. Item addit Noſter פ ante רברבתא quod ſuperfluum eſt. *V.* 21. Neceſſariam vocem ײ poſt קדם Noſter omiſerat. *V.* 23. Pro חיכלא quod in Codice Noſtro, Erford. habet כמן quod Hebræum eſt. Item pro ועבד reſcribimus ועביד in Imperativo, juxta illud in Targ. Onkeloſi Gen. 6. 14. עביד לך תיבותא. *V.* 24. Redundat prius ל in voce לאלהא in Cod. Erford. quia præcedit הוא. *V.* 26. Addit noſter את tu (quod Erford. omiſit) ut connexionem emendet. CAP. XVIII. *V.* 1. Vocem ותברינין & confudit eos in noſtrô deficientem, & à Paſuk expreſſam addidimus. *V.* 3. Redundat tantum לאקמא ל״א in noſtrô, idcirco Erford. omiſit *V.* 6. ל ante עברין è Noſtrô rejecimus. Pro מסקי.מיסק ſcribo מסקי מסין, quod etiam in Jonathane 1 Reg. 5. 13. occurrit à נסק & מס. Reperitur vox prior in ſtatu conſtructo etiam Levit. xi. 4. Targ. Onkeloſi: ממסקי פשרא. *V.* 15. ד ante ממנא in Cod. Erford. redun-

quenti autem commate כנש habet; ס & ש in hâc voce ſæpiſſimè mutantur. *V.* 13. Erford. Codex non habet Particulam negativam לא quam tamen Beckius expreſſit in Tranſlatione, & loco vocis עד, לא ponere voluit; ſed multò melius noſter utrumque habet. *V.* 15. בני לויאי malè in Erford. additur, quia de filiis in Paſuk aut in Commentatoribus nulla ſit mentio. Bene ergo non tranſtulit vocem hanc Beckius. *V.* 16. Noſter habuit זבדיהו quod ex verſibus ſequentibus corrigimus pro זכריהו. Miror quod Beckius vocem בן vertat Benum, quum pro בר filio poſita ſit. Imò ex textu Hebræo videre hoc facile potuiſſet. *V.* 22. בנגיהו noſter habuit, reſcribimus ex Hebræo כנניהו. *V.* 27. Poſt מטול Erford. addit דמשבחיא Cantorum: Male autem applicatur & adjungitur voci *oneris* quod ſc. Kenanias fuerit Præfectus portandi oneris Muſicorum, quod eſt ridiculum. Redundat ergo vox hæc, neque ullô modô huc quadrat, quia jam de Cantoribus Targumiſta egit in verbis præcedentibus. *V.* 28. Defuere in Noſtro: ובצלצלין דמשמעין בני בלין וכנרין quæ ex Paſuk reſtituimus. CAP. XVI. *V.* 1. Loco Erford. פרש diviſit פרס tetendit eſſe debet. *V.* 5. Textus Hebræus vocem ויעיל in Erford. deficientem requirit. *V.* 20. Exhibuit Codex noſter לעם אחורן quod reſcribimus לאמא חורן: חורן enim alius eſt juxta Dialectum Hieroſolymitanam. *V.* 21. Pro יורשי correxi ירשי permiſit, juxta Locum Parallelum Targumiſtæ noſtri. Pſal. cvi. 2. מן ירשי לאשמעא. *V.* 24. Legendum אישתעו pro אשמעו Enarrate juxta Targ. Jonath. Joel. 1. 3. עֲלָה לִבְנֵיכוֹן אִישְׁתָּעוּ. *V.* 28. Totum hoc

comma

להם ברכה בבנו׳ וּבעושר ותוספת טובה בכל׳ דבר מעת שהיה הארון בביתו ורבו ז״ל דרשו וארת כל ביתו זה אשתו ושמנ׳ כלות׳ שילדו ששה ששה בכרס אחר. וסמכו זה עלמה שכתוב בדברי הימ׳ פעולתי השמיני כי ברכו אלהים וכתי׳ ששים ושני׳ לעוב׳ והיא ושמנ׳ כלות׳ שילדו ששה ששה בכר׳ אחר הם ששים ושני׳ עם שמנה הבנים: *Filios ejus & filias ejus, ac omne quod ipſis fuit, benedictio (fuit) in filiis, & in divitiis, & augmentationibus bonorum in omni re, à tempore, quô arca in domô ejus fuit: Et Magiſtri noſtri beatæ memoriæ interpretantur, & omnem domum ejus: hoc eſt, uxor ejus & octo nurus ipſius pepererunt quælibet ſex in unô ventre, & fundaverunt hoc ſuper quod ſcriptum eſt in libris Chronicorum: Opera octavæ, quia benedixerat Deus ipſi, & ſcriptum eſt ſexaginta duæ Obedo, & illa* (uxor ejus nempe) *ac octo nurus ipſius quæ pepererunt, quælibet ſex in unô ventre ſunt ſexaginta duæ cum octo filiis.* Neutiquam tamen cum Beckio Paraphraſin hanc Benedictionis Divinæ, quæ miraculoſa eſt & ſine dubio tum temporis fuit, falſitatis aut incertitudinis accuſarem. CAP. XIV. Hujus capitis verſiculi 5. 6. 7. in Erford. deſunt. *V.* 1. Pro noſtro שדר Erford. שלח habet. Eſt tamen שדר magis frequens in Targum Hieroſolymitano & Hagiographorum: שלח autem rariſſime à Joſepho in כתובים & Onkeloſo uſurpatur: Occurrit tamen etiam. v. 15. hujus capitis שליח. *V.* 3. Noſter תוב rurſus, Erford. autem עוד porrò, quod quoad ſenſum rei idem eſt. *V.* 17. Licet Erford. פלשתאי omittit, addit tamen Beckius *Hoſtilem* ſine voce Chaldaicâ id ſignificante, prouti ſæpiſſime facit. CAP. XV. *V.* 4. Melius noſter וכנס quum Erford. ואכנש quod Futurum eſt, ſequenti

כרמות omittit. *V*. 29. Sine ſenſu & ſignificatione Erford. pro כדון nunc, legit בני filii. *V*. 32. Fruſtra Beckius ſugillando Codicem Noſtrum & Lightfootium, Erfordienſem ſuum comendare vult. Deeſt enim ipſi vox דסיהרא & ſi Lightfootio difficile fuit divinare explicationem, non tamen impoſſibile eſt aliis eam invenire. Nos ita vertimus: סופיסטין במולדא דסיהרא למקבא מועדיא: *Artifices in Neomeniis Lunæ ad figendas ſolemnitates*: מולד enim novilunium & סיהרא Lunam ſignificat. Unde Targ. Jonathanis Gen. 1. 14. ומולד סיהרא: *V*. 33. Numerus 50 millia חמשין אלפין deſunt in noſtro, reſtituimus ex Hebræo. *V*. 38. Melius שארא reliqui quam שיורא in Noſtro Codice. *V*. 39. Noſter melius legit זמינו quam Erford. דמינו. CAP. XIII. *V*. 5. מן קרית יערים defuerunt in Noſtrô. *V*. 6. Mallem legere שְׁרָא habitavit, quam שרייא quod fuit in Noſtrô. Unde Targ. Onkelos. Exod. 40. 35. אֲרֵי שְׁרָא עֲלוֹהִי עֲנָנָא. Et Jonath. 1 Sam. 26. 5. דִּי שְׁרָא תַּמָּן שָׁאוּל. *V*. 8. תוקפא defuit in noſtro, quod juxta Hebræum Textum reſtituimus. *V*. 9. Textus Hebræus habet גורן כידון quod Targumiſta noſter אתר מתקן locum præparatum, quod Paſuk horreum Gidonis vocat. *V*. 12. אעיל introducam, prima perſona in Aphel; malè igitur Erford. ייעיל. *V*. 14. בכריסא חד in ventre uno deeſt in Erford. (licet Beckius in tranſlatione Latinâ hoc addiderit) quia ad benedictionem divinam Obed Edomo factam magnifaciendam requirebatur. Ampla hæc Benedictio ſpecialiter à R. D. Kimchio Comment. in 2 Sam. 6. 11. expreſſa eſt ſuper verba ואת כל בתו: בניו ובנותיו וכל אשר לו היתרה להם

Quod non reliquit ſimile ejus nec in templô primô, nec in templo ſecundô, & vox Ariel eſt nomen domûs templi, ſicut ibi væ Ariel, & interpretatio eſt Moab, quia ædificavit illud Salomo, qui venit à Ruth Moabitide. Eodem hôc Commate vox כַּהֲנַיָּא poſt דְאוֹרַיְתָא deeſt in Erford. quod tamen juxta Commentarium Raſchi hîc adeſſe debuit. *V.* 23. Vox חמשא quinque deeſt in noſtro, addimus eam. Paulo poſt Codex Noſter ita legit וְאִנְסֵית quod ſeparamus ואיס & eripuit cum ית nota Accuſativi Caſus. Conf. de his Targ. Jonath. 2 Sam. 21. 19. *V.* 26. Defuerunt in Codice Noſtro: אחוי דיואב אלחנן: quæ juxta Textum Hebræum reſtituimus. CAP. XII. Hujus Capitis quintus tantum & ſextus verſiculus deſunt in Codice Erfordienſe. *V.* 1. Noſter legit לות דויד verſus Davidem, Erford. autem לדויד ad Davidem. *V.* 13. חד deſideratur in noſtro, quod addidimus. *V.* 15. מישריא planitierum, malo ſcribere cum י poſt מ licet Erford. ſine י ſcribat, quia Targ. Joſ. xi. 16. יַת מֵישְׁרָא & Targ. Gen. 5. 8. בְּשִׁפּוּלֵי מֵישְׁרָא cum Jod ſcribunt. *V.* 17. Vox iſta ואתיב ſumitur à Targumiſtis ſubſtantive pro Reſponſione, à Talmudiſtis autem verbaliter pro Reſpondere Item dare: ut Sanhedrin fol. 109. col. 2.: דעבר במברא ניתיב חד זוזא דלא עבר במבר ניתיבא תרי: *Qui tranſit vadum dabit unum florenum qui non tranſit navicula vadum, dabit duos.* Redundat autem in Erford. atque ſine vitiô in noſtrô deeſt. *V.* 18. Noſter habuit בְּרֵישֵׁי quod reſcribimus בַּר יִשַׁי *v.* 20. עלוהי juxta eum, & paulo poſt אלי הוא deſunt in Erford. *V.* 22. Male ſcribit Erford. כגיעין pro סגיעין plurimi, & nomen ברמות

voce unquam occurrit. *V.* Deſiderantur in Erford. וּמְטוּל פִּתְגָמָא דַיְיָ quæ verba Beckius inſerit Tranſlationi Latinæ, ut Paſuk ſatisfiat quod de non cuſtodiendo loquitur. Paulo poſt noſter נטל levavit habuit quod reſcribimus נטר cuſtodivit. CAP. XI. Deſunt in hôc capite verſic. 27—31. 40. 41. 43. in Cod. Erford. *V.* 5. Objectum ad quod Jebuſæi locuti ſunt לדויד omittit Erford. Item vox כבש *expugnavit* legenda eſt cum ש non cum ס uti in Erford. כבס enim *lavit* ſignificat. *V.* 9. Abſque diſpendio ſenſûs deeſt vox Erfordienſis מימרא in noſtrô. *V.* 11. De Laude egregiâ Davidis quod בְּרוּחַ נְבוּאָה דַיְיָ ſit locutus vide Targ. Jonath. 2 Sam. 23. 8. & Comment. R. L. Ben Gerſon in h. l. *v.* 11. ד ante vocem על in Cod. Erford. ſine ſenſu additur, melius ergo abeſt. *V.* 12. ל״א non habet Erford., quod etiam. *v.* 16. deeſt. *V.* 19. Mendosè admodum contexuit verſiculum hunc Beckius ob defectum duarum vocum אנא שתי *ego bibam* quas noſter ſupplet. Omiſit etiam Erford. ארום חולף נפשהון : unde Vau Copulativum non extans in Chaldaico ſubjicitur à Beckio ad ſenſum implendum. *V.* 21. Pro מטא *aſſecutus eſt* in Noſtro extante, Cod. Erfordienſis habet בא Hebræum. *V.* 22. לתרין deeſt in Erford. ante אריון *Leonibus.* De Sanctuario loquens Erfordienſis ita habet : הוה דכמה לא במקדשא קדמא ולא במקדשא תנינא : non fuit ſimilis in templo primo, neque in templo ſecundo, quod R. D. Kimchi Com. in 2 Sam. 23. 20. ita effert : שלא הניח כמותו לא במקדש ראשון ולא במקדש שני ואריאל שם בית המקד׳ כמו הוי אריאל ופי׳ מואב שבנה אותו שלמה שבא מרות המואביה :

 Quod

להון ובמניינא מפקין להון , quod Erford. ita conjunxit ut mirer quomodo Beckius ſenſum inde extorquere potuerit : יְעַלּוּנוּן וּבְמִנְיָין יְפִיקוּנוּן : *V.* 33. Multò melius noſter legit בלשכתא דפטורין quam Erford. בלשכת אטונין cùm nota Genitivi Caſus ד ut & Radicales literæ פ & ר deſint, loco ר tamen נ adeſt. *V.* 41. In Textu Hebræo vox ואחז deſideratur, quæ tamen ſub initium verſiculi ſequentis repetitur. CAP. X. *V.* 1. Non expreſſit noſter קדם poſt מן uti Erford. Et paulò poſt noſter habuit ונפלו דקטילין חרבא : דְ Genitivum ſuperfluum omiſimus & juxta Jonathanis Targum. 2 Sam. 12. 9. בְּ : קְטַלְתָּא בְּחַרְבָּא instrumentale addidimus. Erford. male דחרבא : ד pro ב ponit, & Beckius בטורא (in monte) vertere neglexit. *V.* 4. Noſter male נְטֵול habuit pro נְטִיל. Hebræa vox מאד valde à noſtro לחדא reddita deeſt in Erford. *V.* 5. In imperativo Noſter habuit וְחַמִּי uti Pſal. 9. 14. חֲמִי סִגּוּפַי correximus : אֲמָא. *V.* 6. Pro אינש noſtro, Erford. in plurali habet אנשי omittendo דהוו תמן qui fuerunt illic; alios enim qui non fuerunt ibi, ſuperſtites manſiſſe hiſtoria nos docet. *V.* 7. Beckius quid pro quo ponit, deficiente voce ואתו in Erford. reddendus eſſet ſenſus quod *Philiſtæos fugârint*, ipſe vero vocem *invadentes* interſerit ſine caſu nominis : *V.* 8. Notam Accuſativi caſûs poſt קטיליא, addidimus. *V.* 9. Habuit noſter ושרא jaculatus eſt, quod reſcribimus ושדו projecerunt uti Jonathan 2 Sam. 11. 24. וּשְׁדוֹ קַשָּׁתַיָּא. Pejus legit Erford. ר : וּשְׁדַרוּ enim non eſt Radicale, neque in hâc

voce

Otham, à tempore quô miſit eam Cherarimum, illam quam expulit & alios Præcipuos Patrum, ad Minchaſum; à tempore quô miſit eam, abiit ille in campo Moab, & genuit ibi Machdimum & ex Beerâ uxoribus ejus. *V.* 10. Noſter exhibet אהבן Patrum, Erfordienſis autem cum Pronomine אבהתהון quod tamen abeſſe debet. *V.* 11. Ineptè Codex Erfordienſis omiſit איתתיה ante חֻשִׁים: Omiſit etiam *v.* 12. לוד quod Hebræus Textus & Targumiſta noſter requirit. *V.* 13. Neſcio quô caſu Noſter omiſerit ſequentia: הינון רישי אבהן דיתבי אילון: Erford. tamen habet אבהת quod & *v.* 28. in Noſtro extat pro אבהן vel reciſo fine vocis אבהתהון. *V.* 33. Codex noſter non habet allegoricam denominationem vocis Ner quam præter Targum Erfordienſe Vajikra Rabba Sect. 9. habet. CAP. IX. Hujus capitis verſiculi 4. 5. 7. 8. 10. 11. 12. 14. 15. 39—45. deſunt in Codice Erford. *V.* 1. Omiſit ille etiam דבית ante Iſrael, quod tamen ſtatim poſt voci Judæ annectit. *V.* 3. מִן ante מנשה deeſt in Erford. quod tamen non ita neceſſariò requiritur. *V.* 13. Abeſt לרישין in Erford. Titulus ſc. Cognatorum Jeielis. *V.* 19. Incongruè bis habet Erford. נטר cuſtodivit pro נטרי cuſtodes; quod ſenſus requirit. *V.* 20. Malè Codex noſter exhibuit סככן pro סרכן Præfectus. *V.* 21. Vocem נביא Propheta contra Paſuk omittit Erford. *V.* 24. Noſter omiſit ממנן על quod addendum, ſi vox תרעיא in ſtatu quo manere debet. *V.* 26. Ex defectu vocis maximè neceſſariæ עֲלוֹ malum adſtruxit ſenſum Erford. *V.* 28. Noſter habet מְטוּל pro ארום Erfordienſi. Benè hôc commate noſter ſeparando Pronomina legit מעיילין

 לחון

ſum verſiculi hujus Erfordienſis Codex omittendo: קדם קיצא ארום תלתין שנין: Eodem hôc commate meliùs Codex noſter, quicquid corrigat vel reſcribat Beckius, legit וּבְמִפַּקְדוֹן pro Erford. וּבְבִקְדוֹן: Et porrò non ſatisfacit ſenſui & intentioni Targumiſtæ, Erfordienſis, omittens גַּר poſt אֱנָשֵׁי. *V.* 23. Iterum Noſter קְרָא habet quod corrigimus per קְרַת quia de fœmina loquitur, niſi Patri nominis impoſitionem tribuere vellemus. *V.* 24. Non ita dextrè Beckius vertit voces אִזַּן דִשְׁאֶרָה, cum דְ nota Genitivi Caſus Chaldæorum vocem Sheera per Genitivum reddi vult. *V.* 28. Textui Hebræo & noſtro Codici contrariatur Erfordienſis omittendo ושכם וכופרנהא: & paulo poſt malè איה pro אִנָּה ponit. CAP. VIII. Deſunt hujus capitis v. 1. uſque ad 5: 14. uſque ad 27. 30. 31. 34. uſque ad 39. in Erfordienſi. *V.* 8. & 9. Super verba ואוליד מן בערת Kimchius egregiè commentatur: כמו מן בערא כמו בצאתי את העיר שפי' מן וזכר תולדות שתי נשיו ולא זכר תולדות בערה אולי לא נכבדי' וראשים כי אלה שזכר היו ראשי האבות כמו שאומר חדש אשתו היא שלחו אותם שזר וי"מ מן שלחו אותם מעת ששלח אותם שהרים אותם שהגלה אותם ושאר ראשי האבות אלמנהת מעת ששלח אותם חלך הוא בשד' מואב והוליד שם כחטים ומבערא נשיו: *Quaſi ex Beera, ſicuti in exeundô ad urbem, explicatio eſt ex: Et meminit generationum duarum uxorum ejus, & non meminit generationum Beeræ, forſan non fuerunt honoratæ & magnæ, quia illæ quarum meminit fuerunt Præcipuæ Majorum ſuorum, ſicut dicit: Codesh uxor ejus fuit Cholcho Otham, cujus meminit primò, & aliqui dicunt ex Cholcho Otham,*

vocem בתחולידון in בתהומידון à תחום limes. *V.* 55. Redundans vox סחור *circum* in Cod. Erford. abeſt in noſtrô. *V.* 57. Erford. neglexit addere וית יתיר quod Paſuk tamen requirit. *V.* 60. In utrôque Codice קריא ſuperfluum eſt; Erford. tamen legit קרוי in Plurali ſtatu conſtructo, noſter autem in Singulari. Melius ſi addenda קרוין vel קרויא. *V.* 61. פלגות in Parentheſi incluſa redundat in Erford. *V.* 62. Abeſt Schva ſub ſecundo ש in voce יששכר ne forte Schva ſine accentu prævio Kametz reddat Kametz Katuf: quod eſt v. 72. & alibi. *V.* 67. Neceſſaria vox דבית deeſt in Cod. Erford. *V.* 78. מעברא ſubſtantivè ſumitur cum affixo Nominis ablativi caſus: uti & Targ. Onkeloſi Exod. 28. 26. לְעִבְרָא דְאֵפוֹדָא & Jonath. 1 Sam. 14. 4. כְּעִבְרָא כֵּכָא. CAP. VII. Hujus capitis deſunt. v. 1. 6. 8. 10. 12. 13. 17. 19. 20. 25. 26. 27. 30. uſque ad 39. in Codice Erford. *V.* 2. Licet vox מניינהון in Cod. Erford. deſit, Beckius tamen ſupplet in Latinô, ut verum inde eruat ſenſum, aſt minùs accuratè in notis ſubſtituere vult סְכוּמְהוֹן. *V.* 4. Elegantiam Chaldaicam Codex Erfordienſis non eſt aſſecutus, omittens חֵילָא. *V.* 11. Semper quaſi Codex Noſter Numeros denarios cum minoribus conjungit, quos autem Erford. ſeparat, uti hîc etiam pro noſtro שְׁבַסַר Erfordienſis habet שבעא עסר: *V.* 21. זכר Fuit in noſtro, quod ex Hebræo ſcribimus זָכָר. Confer de computatione Ducum Domûs Ephraimi præter ea quæ Beckius in notis ad h. l. habet מדרש רבות p. 127. c. 4. *V.* 21. mutilat ſenſum

legit ושמע. *V.* 15. In Erford. malè deeſt לרישא. *V.* 18. utrumque ונגרי & ונגדי trahere ſignificat, legerem tamen potiùs cum ד quia hoc uſitatius de arcu dicitur quam illud. Eodem verſu noſter melius legit נפק חילא prodiit exercitus quam Erford. נפקי חילא quod Beckius in militiam proficiſcebantur explicat, cum tamen nulla præpoſitio ſubſtantivo adſit. *V.* 20. Cod. Erford., quis, auxilium tulerit omittit: אחידון בית ישראל quod noſter addit. *V.* 21. Legerem potius cum Erford. Codice ונפשין pro noſtro ונפשא quia plures unâ animâ fuere centies millè hominibus. *V.* 22. קדם Erfordienſe ante מימרא ſine vitio in noſtrô deeſt. *V.* 23. Pro Hebræo מבשן noſter habet מן מתנן quod Erford. corrumpit præfigendo notam Genitivi caſûs & vel præpoſitionem בְּ in, vel alium locum intelligendo. *V.* 26. Incuriè Targum Erford. omiſit quod Paſuk requirit ית תיגראת כול מלכא דארם: ſequentem autem vocem ית תיגראת in Latinum transferre neglexit. Habuit hoc verſiculo noſter ואגלומון quod legendum potius ואגלנון. CAP. VI. Tot verſiculi in Cod. Erford. hujus capitis deſunt ut ex 78. tantum 24. adſint. *V.* 31. ל״א משכנה. deeſt in Erford. & locô ביה ארונא quod *in eam* ſc. domum Sanctuarii deducta ſit *Arca* Erford. male legit בית ארונא domus ſive capſula arcæ, quod autem tale involucrum & non Arca ipſa in Domum Sanctuarii ſit deducta nullibi legi. *V.* 33. Pro אֵנוּן quod Cod. noſter habuit, lege אִנוּן *V.* 49. Noſter initialem notam Genitivi Caſus ד in vocibus עלתא, קטורתא & קודשיא omiſit quam addidimus. *V.* 54. Mutavimus vocem

Targumiſtæ Hieroſolymitano & Talmudicis Auctoribus communem dividit Cod. Erford. שתא עסר deficiente Vau copulativo. *V.* 39. Bene in ſtatu conſtructo plurali noſter למעלני pro Erford. למעל. Datur vox eadem in Targ Jonathanis Ezech. 44. 5. ותשוי ליבך למעלני ביתא. *V.* 40. in voce פטימתא omittit א Cod. Erford. unde Beckius ד initiale hic deſiderat; aſt ſine Ellipſi aut vitiô abeſſe poteſt, quia פטימתא Adjective non Subſtantive ſumitur. Uti etiam Gen. 41. v. 5. שובליא פטימתא ומליתא *ſpicas pingues & refertas.* *V.* 41. Noſter מְדוֹרֵיי habitacula, Erford. autem confundens ר & ד מרודיא, mallem tamen legere מְדוֹרַיָּא. CAP. V. Deſunt in hôc capite verſiculi 3. 4. 5. 14. Cod. Erford. *v.* 1. אֱרוּם deeſt in Erford. & ſic quoque connexio bona. Item pro Erford. בני ראובן quod Hebræum eſt melius noſter legit בנוי דראובן: *V.* 6. לשבטא דראובן tribûs Ruben, Erford. autem Hebraice ponit לְשֵׁבֶט רְאוּבֵן: *V.* 7. Voces לאיתייחסא לגניסתהון deſunt in Erford. & ſuperfluæ eſſe videntur in noſtro, ſi ſenſum ſpectemus. *V.* 9. Codex noſter habuit מעלך & Erford. מעלן pro quo מעלנא juxta Targum Judic. 11. 3. ponimus. *V.* 9. סגיעו multiplicata ſunt noſter, ut & Pſal. 4. v. 8. idem, ſed Erford. סגיאין vox tamen hæc quantum ego quidem obſervavi rariſſimè ſine ע radicali in primis ſi א adſit ſcribitur. *V.* 12. Corruptè Cod. Erford. וייעט omiſit enim vocem שפט & ſic ultimam hujus vocis literam antecedenti adjunxit. Exprimit Hebræum Textum melius noſter ויעניושפט. *V.* 13. Pro Hebræo שבע melius noſter ושבע quod Erford.

 legit.

etiam Raſchi in Num. 13. 16. parallelam precationem Moſis: נתפלל עליו יה ישיעך מעצת מרגלי: *Precatus eſt ſuper hoc Deum, juvabit Te à Conſilio Exploratorum. V.* 18. Deeſt in Cod. Erford. דישראל, quod tamen neceſſariò adeſſe debet, uti & Jalkut hoc applicat Iſraeli. Obſervandum quod in voce לאינתו in uxore נ loco Dagesh in ת inſigendi ponatur. Vid. Buxtorf. Lexic. hac voce. *V.* 19. In noſtrô voces אחתיה רצעת *Sororis Tſeathi* in Paſuk & Commentatoribus diviſæ, ſine ratione in Erford. conjunguntur unde ex אחותנעם Beckius nomen proprium Achotnaam fabricat. *V.* 22. Non habuit noſter בְּפִתְגָמֵי *in verbis* quam vocem tamen Textus Hebræus & omnes Commentatores exprimunt. *V.* 23. Quare autem Beckius pro ומיצבין & ſtabiliunt, ponere velit ומנצבין & plantant ignoro? Nullam enim allegoriam in hôc verſu percipio, ſed Excellentiam filiorum Legis literaliter intelligo. Neque eſt quod ipſe noſtram vocem וּבְנַן male legi dicat, cum in ſimilibus quaſi vocibus Targumiſtæ Kametz pro Chirek magnô præcedente Patach ponant ut Amos. 6. 7. Jonathan habet בכן כען יגלן & Jer. 12. 20. גלין Aſſentiri autem Magno Ligtfootio nequeo qui per בְּנַן filias intelligi vult, has autem murorum laterumque confectorum aut foſſorum numero tum temporis ad reſtaurandam domum Sanctuarii adſcriptas fuiſſe, nullibi legitur. Omiſit Codex Erford. poſt vocem ומועדיא hæc quæ neceſſariò adeſſe debent: איתייתבו תמן וסכמין *commorati ſunt illic & numerârunt. V.* 24. De Shaulo qui Zimri eſt vide Bereſchit Rabbot. p. 45. col. 2. *V.* 27. Vocem אֶשְׁתְּכַר

Targu-

culi 6. 7. 8. 11. 12. 13. 14. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. deſunt in Codice Erfordienſi. *V*. 2. Noſter habuit תְּלִיתָי meliùs legimus תְּלִיתָאי tertius. *V*. 3. De Egla quæ eſt Michal Filia Saulis ut & *v*. 24. de Meſſia egregie comentatus eſt Beckius quem vide in Notis ad Cod. Erford. CAP. IV. Hujus capitis verſiculi 1. 7. 16. 20. 25. 26. 29. 30. 35. 36. 37. deſunt in MS. Erford. *V*. 5. De קוץ Raſchi ita loquitur Com. in h. l. ועדיין לא הזכיר קוץ ומזכיר את בנוי : *Et nondum hîc mentionem fecit Chuſi, & meminit filiorum ejus.* *V*. 8. Noſter Codex habuit חֻוּר quod eſt Hur uti ex v. 4. jam conſtat mutavimus igitur puncta. Erfordienſis plane omiſit vocem hanc, ſed ſupplevit eam in Latinô Beckius. *V*. 9. Cod. Erford. male ויחכים cum Jod, quod Beckius audacter in notis repetit ſine emendatione, cum tamen חכים ſapiens quod cum ו copulativo וחכים facit, rectè noſter habeat. Eôdem verſu fuit קְרָא loquendo de matre Othnielis, debuit autem eſſe קרת in Fœmininô uti eſt in Cod. Erford. & Targum Onkeloſi Gen. 4. 25. loquens de Eva dicit וילידת בר וקרת ית שמיה שת : *V*. 10. Melius Noſter habet אין Chaldaicum, ſi, pro אם Hebræo quod in Cod. Erford. datur. Eodem verſu Codex noſter habuit ותעבד quod ex Participio præſenti Gen. 1. 11. עביד & Cod. Erford. melius legimus ותעביד & faciens ſis. *V*. 11. אינשי סנהדרין noſter in ſtatu Conſtructo, malè autem Erford. legit. אינשי סנהדרי quia duo nomina ſine regimine verbi cujuſdam vel alterius cujuſdam nominis poſita in ſtatu conſtructo nunquam ſtare queunt. *V*. 15. עיטת conſilium Targumiſtis uſitatius, quam Erford. עצת quod Hebraicum eſt. Habet

 etiam

Calebi & Bezaleel tertiæ generationis. *V.* 34. Noſter habuit אֶלָאהֵן pro quô melius אֶלָהֵן *niſi præter* legimus. *V.* 35. Voces וְשַׁחְרַר יָתֵיהּ libertate donavit eum, omiſſæ ſunt in principiô hujus verſûs in Codice Erford. neceſſariò tamen adeſſe debent, quia ſervus priùs manumittendus ſive libertate donandus erat antequam filia Domini ſui ipſi traderetur, uti præter loca citata in Beckio ר״שי, ר״דק & Buxtorf. in voce שחרר habent. *V.* 45. Beckius vocem אבא per Principem reddit, nos meliùs Pater quod & Paſuk vult. רב autem vel רבא Principem denotat. *V.* 53. Male fatente ipſô Beckio Erford. Codex ליואי inſerit omittendo vocem maximè neceſſariam Zipporam, quia Moſes parere non potuit, & verbum ילידת de Fœmina loquatur: orta eſt vox ליואי pro לידה. ipſi quæ deeſt in Erford. ſed datur in noſtrô. *V.* 54. Miror quare Beckius nomen היכנטופא vertat ſicut opobalſamum cum in Hebræo Netophatæi expreſsè dicantur & Targumiſta ſuper Ruth c. 4. 20. quem allegat Beckius, Netopham pro Regione explicet. Incolas autem urbis Netophæ prope Bethlehem de quô jam agitur hîc intelligimus, aſt quomodo הכטופה quod in Peah c. 7. pro opobalſamo aut oleô ſumitur in hôc verſiculô idem denotare queat ignoro. Præterea multa peſſimè legit Cod. Erford. in hôc verſiculô, & Beckius malè etiam בצניא palmas vocat, quum צנא cum א ſit caniſtrum, corbis, צנה cum ה palma. *V.* 55. Erford. omittit rationem denominationis Jabetſi, quam rectè noſter addit. De voce עתניאל vid. Kimchi Com. in h. l. & Sota "א : ב" : CAP. III. Hujus capitis verſiculi

Item in Onkelos. Gen. 47. 11. Conf. quæ erudite Cl. Relandus c. 13. & 16. Palæſtinæ ſuæ congeſſit. *V.* 51. Benè noſter דהוה in Maſculino quum Erford. דהות in Fœminino malè habeat. Beckius מן in hôc verſiculo occurrens cum Chirek, non cum Kametz ſcribi vult, cum tamen מִן Præpoſitiones, a, abs, ex. מָן autem Targumiſtæ Hagiographorum uſitatiſſimum quis, qui, quum ſignificet. Vid. Buxtorf. Lexicon. De Hadadis Quæſtione מה הוא דהבה Vide præter ea quæ Beckius in notis citat: מדרש רבות p. 92. 4. *V.* 52. אֲרוּם Noſter; malè autem Erford. אֱדוֹם quia vox מִנְהוֹן tum ſuperflua eſt, quæ jam ſupponit Idumæos, & ſequens ſententia connexione caret. CAP. II. Hujus capitis priores 29. verſiculi ut & 31. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 43. 47. in Codice Erfordienſi deſunt. *V.* 17. de Jethero quem Targumiſta noſter Iſraelitam, Paſuk autem Iſmaelitam vocat ita comentatur Raſchi: ובשמואל כתוב הישראלי בארץ ישמעאל היה דר דוגמ׳ בית עובד אדום הגתי וכן וישלח המלך ויקח את חירם מצור בן אשה אלמנה ואביו איש צורי: h. e. *Et in Samuele ſcriptum eſt Iſraelita in terrâ Iſmael fuit habitans ſimilis domui Obed Edom Hagittæ, & ſic miſit Rex & ſumpſit Hyram de Zur filium mulieris viduæ, & Pater Vir fuit ex Zur.* *V.* 19. ית מרים Habet hoc & Raſchi in Exod. 35. 30. חור בנה של מרים היה: *Chur filius ejus ex Mirjam fuit.* Conf. & Sanhedrin fol. 69. 2. & Raſchi. ותמת עזובה ויקח לו כלב את אפרת אלמא חור בר כלב ובצלאל הי׳ דור שלישי: *Et mortua eſt Zuba & ſumpſit ſibi Caleb Ephrat, Ergo Chur filius fuit*

Calebi

ונתמצעו ימיהם של בריות שמה חלה היו בני אדם חיים ט" מאות שנה ויותר ונחצו בימי ארפכשד ואילך ל'ד" מאות שנה ויותר ומן פלג ואילך נחצו למאתים אותן ד" מאות: *Diviſi ſunt & dimidiati dies illorum à Creatione, primum vixerunt homines* 900 *annos & amplius, & diviſi ſunt in diebus Arphachſad & ulteriùs ad* 400 *annos & amplius; & à Phaleg ulterius diviſi ſunt* 400 *anni in* 200 *annos.* Quæ noſtra Targumica derivatio optimè cum verſiculo ſequenti convenit. *v.* 22. Erfordienſis non tantum contra Paſuk Gen. 10. & ejus Targum Onkeloſi omittit Abimaelem & Seban ſed etiam confundendo verſum 22. cum 23. bis Havilam ponit: Meliùs noſter ſingula ſingulis attribuendo diſtinguit. *v.* 31. Ineptè planè Erford. Hebraica Filiorum Iſmaelis nomina repetit. *v.* 32. Vox אולידת aut ſuperflua aut ſine connexione in Cod. Erford. adjecta, deeſt in noſtrô. *v.* 39. MS. noſtrum habuit: לִיטָּאֵי quod in לוּטָּאֵי ex verſiculo 40. ſequenti ubi bis occurrit mutamus. *v.* 43. Repiritur vox יעקן Gen. 36. 27. cum ו: ועקן in Paſuk & Targ. Onkeloſi, unde & ר"דק Com. in h. l. dicit quod יעקן in Hebr. hîc ſit בי"וד ובתורה ועקן בו"ו: *v.* 45. De Pinchaſo occiſo à Bela qui Joſ. 13. 22. Bileam Ben Peor vocatur vide Sanhedrin fol. 106. col. 3. בר תלתין ותלת שנין בלעם חגירא כד קטילתי פנחס: וכו' *Natus erat* 33. *annos claudicans Bileam, quem occidit Pinehas &c.* *v.* 46. Vocem דְרוֹמָא Beckius melius per Daromam quam per Meridiem explicare credit, cum tamen vox hæc ſemper pro Auſtro & ארעא דרומא pro terrâ meridionali ſumatur. *v.* 49. פלטיותא Peluſium eſſe hariolor cujus ſit mentio in Targ. Hieroſ. Exod. 1. 11.

Item

Erford. אלסונרסום: benè à Noſtrô dividitur in אלסו quæ Hebræo אלישה & vox וטרסום quæ Hebræo ותרשישה reſpondet. Abbreviationes ל״א desunt in Erfordienſi Codice. *V.* 8. Pro Hebræo פוט noſter אלייחרק habet, quod *Alchairam* Ægypti vel aliam quandam Provinciam Africæ hujus nominis denotat. Miror autem quod vocem ופוט: Jerem. 46. 9. occurrentem Jonathan ibi reddat ופוטאי noſter autem hîc אלייחרק. *v.* 13. בותניאם nomen Regionis eſt ultra Jordanem. Unde Deut. 32. 14. in Targ. Hieroſ. דיכרין בני בתנייא *Arietes ex Botnæa* Conf. Targum Jonathanis Deut. 32. 22. Quomodo autem Bochartus l. 4. Geogr. c. 35. & cum eô Beckius Cadmum (Curtius l. 4. Agenorem nominat) Exſtructorem Sidonis faciant, ipſi videant, cum nulla certa hujus rei veſtigia nec à Clar. Relando in Palæſtina l. 3. voce Sidonis inveniri potuerint. Nos autem nomen Regionis à Fundatore appellatæ pro lubitu immutare aliaque puncta & literas ſine neceſſitate connectere nolumus. *v.* 15. Beckius vocem אנתוסאי *Aretuſæum* vertit cùm tamen ab *Antiſſa* Lesbiæ urbe incolæ אנתוסאי *Antuſæi* dicantur Conf. Stephan. l. de urbibus hâc voce. *v.* 20. Erfordienſis confundit Etymologiam *Phalegi* & *Joktanis*: attribuit enim Targumiſta noſter diviſionem terræ Phalego & Joktani abbreviationem dierum, quæ ipſius ſunt additamenta ut rationem denominationis huic æque ac Textus Hebræus illi aſſignet. Verba igitur R. S. Jarchæi non circa nomen Phalegi prouti Perush ejus quidem vult ſed circa nomen Joktanis, quaſi Targum noſtrum inſpexiſſet ac exinde Etymologiam extraxiſſet verſantur: Raſchi autem ita ait נתחלקו

ונתמצעו

diebus mundi, cujus nulla dantur veſtigia in Textu Hebræo, & quam de ſuô addidit ſcriba; Noſter ſtrictè Paſuk ſequutus eam omiſit, includens inſcriptionem Erfordienſem in verbis תרגים של דברי הימים: *Paraphraſis Chaldaica in Libros Chronicorum* vel in *Verba Dierum*. Deſunt in PRIMO CAPITE Codicis Erford, ſequentes verſiculi 2. 3. 4. 25. 26. 27. 28. 34. 35. 36. 37. 39. 40. 41. 42. 48. 49. 50. *V.* 5. Pro voce collectiva אפריקי Latinam *Africa* poſui, quia hîc jam de Regionibus ſermo eſt; morem hunc obſervat Targumiſta noſter in vocibus proximè ſubſequentibus והרקי & והמראי incolas provinciarum pro provinciis ipſis ponens. Vocem ויתיניא *Bithyniam* ttanſtuli, deficiente Vau copulativo, quod etiam verſus finem verſiculi hujus deeſt, & Vau pro β. more Græcorum poſito. Dageshato autem Jod, alterum Jod noſter addit prouti hoc quam ſæpiſſimè in ſequentibus videbimus. Pro ומוסייא Noſter habuit ואוסייא mutavi autem א in מ quia vox hæc ita ſub finem verſiculi hujus ſcribitur. Targum Hieroſolymitanum ואנהייא habet, & Buxtorfius Targum Onkeloſi Gen. x. 2. אוסיא habere dicit, ſed vocem hanc ibi reperiri non potui. Bochartus explicat nomen hoc per *Auſoniam* & Aben Eſra in Pſal. cxx. incolas Meſchechi Toſcanos appellat כי משך הם אנשי תושקאנה: *Auſones* autem *Italos* appellat Lycophron uti & Stephanus lib. de Urbibus. Vid. Strab. lib. 5. Geogr. p. 355. & Dionyſ. Alex. l. de ſitu orbis. v. 98. ſeqq. *V.* 9. Pro פרסווי *Perſia* Erfordienſis Codex habet פרכווי quam vocem non punctatam Beckius vicinos Perſarum *Parthos* פרתואי ex Targum Hieroſolymitano & Targum in איכה reddit. *V.* 7. Monſtroſa vox

Erford.

Commentarium, ne memetipſum potiùs quam Manuſcriptum edere videar. Cl. Beckius hoc fecit ut defectum Manuſcripti Erfordienſis eruditione Notarum excuſaret ac adimpleret: Mihi illud Sanhedrinum fol. 40. col. 1. לא כחל ולא שרק ולא פרכם ויעלת חן: *Non fucavit oculos, neque fucavit faciem, neque fucavit capillos, & tamen gratioſa eſt*, placet, & huc quadrare videtur, quod Targum noſtrum nativâ ornatum pulchritudine alienis non egeat coloribus fuciſve. Attamen Illuſtrationis gratiâ nonnulla maximè neceſſaria pauciſſimis hîc adnotare lubet paginis. Et *primo* quidem me Accentus in quatuor prioribus capitibus & ſparſim ſed raró alibi occurrentes omiſiſſe, ne quod ſcriba ex ſuperfluâ ſedulitate adjecit, Targumiſtæ Noſtro, (cui ut & aliis Accentus ſunt inuſitati) vitio vertatur. *Secundò* geminata Vau cum Schva & vocalibus, item Jod præter Dagesh geminata corrigere nolui, ne Proprietati Dialecti Hieroſolymitanæ in Talmud, Zohar, & aliis Medraſchim obvias aliquid derogare videar. *Tertiò* ubicunque Codex Cantabrigienſis emendatione opus habet referam. Et *quartò* quia Codex Erfordienſis Cl. Beckii tot vitiis & defectibus refertus eſt, hinc ea tantùm adnotabo quæ aut ipſe omiſit aut neſcivit. *Quintò* denique, ubicunque Commentatores Rabbinicos & Talmudicos voces Paraphraſeos Chaldaicæ obſcuras aut non benè notas explicâſſe invenero, paucis ea referam. Ad rem ipſam igitur me accingam.

Erfordienſis Codex Inſcriptionem præfigit Paraphraſi Chaldaicæ, דֵּין סְפַר יִחוּסַיָּא פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא דְּמִן יוֹמֵי עָלְמָא: *Hic Liber Genealogicus: Verba Dierum à*

 diebus

וכתובים כי אם אחד במדינה ושנים באיקלים לכן לא היה מי שהשגיח בהם : *Antequam res Typographica inventa eſt, non fuerunt inventæ Paraphraſes Chaldaicæ in Prophetas & Hagiographa, niſi una in Provinciâ, & duæ in climate ideò nullus fuit qui in iis aliquid emendârit.*

Codex manuſcriptus Paraphraſin Chaldaicam Librorum Chronicorum (quam modò exhibeo) continens è Bibliothecâ Erpenianâ à Duce Buckinghamiæ, Academiæ Cantabrigienſis Cancellario emptus, Publicæ Univerſitatis illius Bibliothecæ dono datus ibi conſervatur. Scriptus eſt Textu Hebraicô alternatim poſitô manu pereleganti in Pergamentô Annô Chriſti milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo ſeptimô, uti ex clauſulâ Totius Libri (qui Pſalmos, Proverbia, Jobum, Danielem, Ezram, Nehemiam & Paraleipomena unà cum Targum cujuslibet ferè continet) apparet: סיימתי הכתובים עם התרגום חמשת אלפים ומאה ושבע לבריאת עולם בששי בשבת באחד ועשרים יום לחדש טבת : *Finivi Hagiographa cum Paraphraſi Chaldaicâ quinquies milleſimô, centeſimô & ſeptimô creationis mundi ſextó hebdomadis, viceſimo primô die menſis Thebet.* Et Colophonem Codici ſuo imponens ſcriba addit: חזק ונתחזק חיים הסופר לא יוזק : *Confirmando confirmetur Chaim ſcriba, non lædatur.* Exſcripſerat idem hoc Targum olim Dn. Samuel Clericus Architypographus Oxonienſis, quod cum verſione Latinâ & aliis S. Scripturæ Libris, Arabicis, Perſicis, Syriacis &c. in lucem dare promiſit, ſed præmaturâ morte ereptus mihi hoc negotium perficiendum reliquit. Nullum, Lector Benevole, Paraphraſi Noſtræ Chaldaicæ addere volui Com-

fuit annô quater milleſimô. Scripta eſt Chaldaica Paraphraſis Librorum Chronicorum ſtylô Hieroſolymitanô, eô ſcilicet, quô Targum Hieroſolymitanum, (cujus eundem Rabbi Joſephum סגי נהור Auctorem eſſe crediderim) & Targum in Legem vulgò Jonathanis filii Uzielis dictum, ſunt conſcripta. Fuit autem hæc Dialectus cognita & maximè familiaris Judæis Hieroſolymæ & in circumjacentibus Provinciis habitantibus: Unde evenit ut in antiquiſſimis Manuſcriptis Hebraicis (de ſacro V. T. Codice loquor) Chaldaica Paraphraſis cuilibet commati addita inveniatur, quia Lingua Hebræa quaſi Lingua Eruditorum plebi Judaicæ jam tum incognita aut ad minimum non ita communis eſſe cœpit, adeò ut Rabbi in Synagogâ Textum Hebræum legenti, חזן *Præcentor* à latere adſtiterit, repetens quemlibet verſum in linguâ Chaldaicâ, quò pactô magna Paraphraſium Chaldaicarum introducta eſt auctoritas, Onkeloſi in primis, cujus Targum ſimul cum Paraſcha Hebræâ ſemel quâvis hebdomade legi debere aſſerit Elias Levita Præfat. in Methurgeman his verbis: מפני שחייבים אנחנו לקרא בכל שבוע הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום: *Quia tenemur quâvis hebdomade legere Paraſcham bis, iu Textu Hebræo, & ſemel in Targum.* Nullatenus autem miror quare nunquam adhuc integrum Librorum Chronicorum Targum exhibuerint Judæi (quod enim Cl. Beckius Auguſtæ Vindelicorum Anno 1680. in IVto typis impreſſit, mutilum quam maximè ac plenum errorum eſt) quia, ut Elias Levita in Præfatione toties citatâ ait, pauciſſima Hagiographorum Targumim inter ipſos Judæos extabant exemplaria. קודם שנמצאה מלאכת הדפוס לא היו נמצאים תרגום נביאים וכתובים

Noſter, ſed magis Onkeloſum ſequutus *κατὰ πόδα* ut plurimum Textum Hebræum interpretetur. Melius igitur communi applaudens opinioni Auctorem Hagiographorum & per conſequens Librorum Chronicorum conſtituo *Joſephum*, qui plerumque ab Auctoribus Talmudicis, Scaligeroque, Buxtorfio, Coccejo & aliis Cœcus vel Luſcus dicitur. Hinc per *ἀντιπερίστασιν* in libro שפתי ישנים fol. ק״ה. col. ה״. רב יוסף סגי נהור *Rabbi Joſeph multum videns*, vocatur, & fol. צ״א. col. ג. ejusdem libri vocatur *Auctor Paraphraſeos Chaldaicæ in Hagiographa:* תרגום רבי יסף על כתבים : Et in Tractatu Talmudico בבא קמא fol. ג״. in Caput primum Obadiæ : commate 6. poſt verba: איך נחפשו עשו ובעו מצפוניו כדמתרגום רב יוסף איברין אתבליש עשו אתגלין מטמרוהי: *h. e. quomodo quæſitus eſt Eſavus, detecta ſunt abſcondita ejus, ſicut interpretatur Rabbi Joſeph: ſicut quæſitus eſt Eſavus, ſecreta ejus detecta ſunt.* Super hæc verba gloſſa תוספות dicit quod *Joſephus*, quia cœcus fuit, linguâ ſanctâ ſcribere non fuerit auſus ſed Paraphraſin Chaldaicam tantùm ediderit. Vixit autem *Rabbi Joſeph* circa trecenteſimum poſt ſecundi templi everſionem annum, poſt editum Talmud Hieroſolymitanum uti Galatinus, Epiſcopus Nebienſis in Octaplis ſuis, Sixtuſque Senenſis (qui illum circa Annum Chriſti cccc mum floruiſſe ait) ſcribunt. Et R. Abraham Zachuth dicit, quod שבימי התנאים נעשה תרגום של כתובים, *in diebus Tanaim facta ſit Paraphraſis Chaldaica in Hagiographa.* Et in librô שפתי ישנים fol. ק״ה. col. ה״, דור שלישי מן אמוראים רב יוסף סגי נהור ראש ישיבה בסוריא ה״ שנת ד״ אלפים : *Tertia generatio ex Ammeroim Rabbi Joſeph Magiſter Academiæ in Syriâ fuit*

LECTORI BENEVOLO

SALUTEM.

VOTA Clariſſimorum Virorum qui Paraphraſin Chaldaicam Librorum Chronicorum in Angliâ latitantem typis expreſſam videre exoptârunt, animum mihi addiderunt, cum ante ſeptem annos Cantabrigiæ verſarer, illam accuratè deſcribendi, jamque *Tibi* cum verſione Latinâ offerendi. Non multum operæ impendam in congerendis diverſis opinionibus de Auctore Targum, uti omnium Hagiographorum ita & Librorum Chronicorum, quibuſdam לאיש לא ידענוהו *Viro incognito*, aliis Jonathani filio Uzielis (vide Juchaſin p. 53.) illud adſcribentibus: Extat namque in Talmud Baba batra cap. 8. quod cum Jonathan poſt Prophetas Hagiographa explicare vellet, exierit בת קול ואמרה לו דייך *vox & dixerit ipſi, ſufficiat Tibi:* Sed diverſitas ſtyli in Prophetis & Hagiographis palmarium eſt argumentum Jonathani Targum hoc denegandi. Multis argumentis & auctoritate Auguſtini, Juſtiniani, Eliæ Levitæ in Præfatione in מתורגמן, Talmudici Tractatûs Megilla, Zacuthi, Azariæque contra Galatinum & Druſium hoc ex Pſal. 18. & 2. libro Regum probavit Clar. Thom. Smithus, Vir, dum viveret, mihi amiciſſimus, in Diatribe de Paraphr. Chaldaicis. p. 84. & ſequentibus, quod hîc repetere ſuperſedeo. Accedit quod Targumiſta Prophetarum non tot explicationes Paraphraſi ſuæ immiſceat atque

 Noſter,

ſae Juvenum licentiae alibi conſpicuae deprehendere licet, de quibus dici poteſt ex ברכות Hieroſol. c. 4. in Gemara: אלו תלמידי חכמים שהיו עשוין שורות שורות בכרם: *quod diſcipuli Sapientum lineatim inſtar vineae ſint diſpoſiti.*

Floreat Celeberrima haec Academia quam plurimos adhuc annos in Literati orbis incrementum. Naſcatur porro ex EA vera Muſarum ſoboles, ſacra hac Matre digniſſima, quae tradita a VOBIS praecepta in ſeros uſque Poſteros propaget. Vivat Neſtoream aetatem Sereniſſimus DUX, CANCELLARIUS Veſter Honoratiſſimus, ſub Cujus Auſpiciis Gloria Veſtra, Scientiae & Studia ad ſummum Laudum culmen aſcenderunt. Gaudeat Inclyta CANTABRIGIENSIS Plurimum Reverendo Domino VICE-CANCELLARIO reliquiſque Excellentiſſimis ac Doctiſſimis VIRIS diu multumque ſuperſtitibus, ut Eccleſia, Patria Orbiſque Eruditus per longam annorum ſeriem adhuc fructibus Studiorum ac Laborum Veſtrorum frui queant. Dabam Amſtelaedami. v. Id. Febr. cIↃ IↃccxv.

PRAE-

VESTRIS ſummopere veneretur. Habet Aula Britannica quod Felicitatem VESTRAM adaugere ſtudeat, quia VOS PATRUM PATRIAE mores & ſtudia formâſtis. Habet Academia quod de incrementis ſuis gaudeat, quum tot ordini VESTRO adſcripti nomina ſua nunquam intermoritura laude ad poſteros transmittunt. Habent Familiae Britannicae & cis-marinae quod VOBIS gratulando grates referant, quia Facta Majorum exemplis exprimere vitamque a primis quaſi natalibus nomine & ſtemmate dignam in ſalutem Patriae ducere eas docetis: ſic ut publice fatear cum mihi plurimas Europae Academias inviſere contigit, VESTRAM ſororioque VOBIS conjunctam vinculo, Celeberrimam OXONIENSEM, palmam omnibus praeripere, ſive Regiam Fundatorum Liberalitatem ſpectem, ſive numerum Virorum Pietatis & Solidae Eruditionis encomiis Clariſſimorum reſpiciam, ſive optimos mores Rectorum, Profeſſorum ac Sociorum inſpiciam, quibus a primo diluculo ad ſeram veſperam Pietati Benefactorum reſpondere curae cordique eſt, ſive denique ordinem conſiderem Studioſorum inter quos nec veſtigium pernicioſae

ſae

fuere barbariemque penitus exterminârunt. Et quid mirum? VOS plenis *poculis* Scientias avida earum ſiti languentibus propinatis ſacrorum Aganippes fontium Cuſtodes, VOS ignorantiae tenebras diſpellitis genuini APOLLINIS Filii, *Lucem* actionibus piis, juſtis & & honeſtis adferendo, ut TRISMEGISTI quaſi cyatho apud VOS Sapientiam exhaurire liceat, & quot Praefectos Collegiorum & Aularum tot ſydera atque in coelo Sapientiae ſtellas primae magnitudinis ad affundendam Scientiis Lucem intueri videamur: HINC LUCEM ET POCULA SACRA.

Eloquuntur Famam VESTRAM adhuc hodie digniſſimi Muſarum Alumni, quibus ALMA MATER CANTABRIGIA lacteas mentium epulas, Virtutum alimenta & gloriae nutrimenta apponit (appoſuiſſet & mihi quum me Illuſtriſſimus atque Maxime Reverendus Epiſcopus Elienſis Filium Veſtrum deſtinârat, niſi varia itinera & funeſta mors Piiſſimi hujus PRAESULIS quem Patrem meum aequiſſimo jure dixero me ab hac felicitate deturbaſſent). Habet ECCLESIA quod Doctores in Diſcipulis

VE-

manant, tot Hiſtoriae ac Chronologiae Veteris Foederis loca illuſtrantur, & diu multumque deſideratae Paraphraſes Chaldaicae in integrum reſtituuntur.

Totum hoc VOBIS acceptum refert Eruditus Orbis; Academiae VESTRAE gloria haec cedit, quae multa verae Sapientiae Compendia, quam plurima omnium Scientiarum volumina & innumeros fere egregii Ingenii foetus produxit immortalitati conſecratos, ut VESTRAE Typographiae, reliquis demptis, exornandae inſtructiſſimae Bibliothecae ſufficiant ſolae, nec aliunde Litteras Libroſve mendicare opus habeant.

Ex VESTRIS Collegiis & Aulis velut ex equo Trojano prodiere Herculea Eccleſiae Anglicanae fulcra, Achyllea Regni Britannici munimina, certiſſimaque Muſarum praeſidia, quae nutantibus olim Religionis fundamentis Atlantium inſtar ſinuata brachia humeroſque praebuere, quae ſalutaribus Conſiliis contra Hoſtium impetus aggerum vicem praeſtitere, quae Studiis ornamento ac emolumento

 fuere

REvertitur ad VOS Paraphrasis Chaldaica Librorum Chronicorum ex Codicibus Bibliothecae VESTRAE Publicae eruta, ſupplex ut Latio donatam benigne ſuſcipere VESTRAMQUE agnoſcere dignemini. VOS hoſpitio haud invito eam jam diu excepiſtis ac foviſtis; VOS inter κειμήλια VESTRA illam conſervaſtis, ut ad alius Patrocinium nunc confugere nec voluerit nec debuerit.

Decertavit egregium hoc Vetuſtatis Monumentum cum oblivione & neglectu per multos annorum decurſus, deſideriumque publicae lucis a MAGNA BRITANNIA remote agentium accendit, jam demum ab injuria temporum vindicatum Tibi, Illustrissime Dux, Vobisque Magnifici ac Clarissimi Viri, humillime reddo, antiquitate & excellentia Codicis VESTRI confiſus, memorque illius Talmudici בבא קמא fol. 92. col. 2. בירא דשתית מניה לא תשדי ביה קלא: *Fonti ex quo bibiſti, glebam ne injicias.* Ex hac ſcaturigine tot inſignia Divinitatis דמימרא ד"י *Verbi Domini* teſtimonia promanant,

INCLYTAE ACADEMIAE

CANTABRIGIENSIS

DOMINO CANCELLARIO

PRINCIPI *Virtutum gloria & Familiae antiquitate longe Illuſtri*

DOMINO

CAROLO

DUCI SOMMERSETIAE, &c. &c.

ut &

Plurimum Reverendis, Magnificis ac Clariſſimis Dominis

DOMINO VICE-CANCELLARIO

MAGISTRIS & PRAEPOSITIS *omnium Collegiorum & Aularum*

NEC NON

Reverendis ac Doctiſſimis Dominis Procuratoribus

DAVID WILKINS

Felicitatem Perpetuam.

תרגום

של דברי הימים

ראשונים ואחרונים יסדו רבי יוסף
ראש ישיבה בסוריא.

PARAPHRASIS CHALDAICA

IN LIBRUM PRIOREM ET POSTERIOREM CHRONICORUM

AUCTORE

RABBI JOSEPHO

RECTORE ACADEMIAE IN SYRIA,

Nunc demum e MSto. Cantabrigienſi deſcripta, ac cum Verſione Latina in Lucem miſſa

a

DAVIDE WILKINS.

AMSTELAEDAMI,

Apud JOHANNEM BOOM. CIƆ IƆ CCXV.

v. Buddeum Isag. ad Theol. univ. l. 2. c. 8. §. 5. t. 2. p.
1512. ex cujus [illegible] ibid. observatis. Wolfius monet,
a R. Josepho hanc Paraphrasin a alios argumen-
to adscribi, quum quod is vulgo auctor Paraphra-
seos in Hagiographa, quibus & libri Chronicorum
annumerantur, dicatur. v. Editorem pro Rectore
Academiae in Syria, vel etiam scriptorem suae Re-
ctorem Academiae Soranae, scil. in Babylonia.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

—uh—

BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
XXIII*
B
32
NAPOLI

Cr. 14